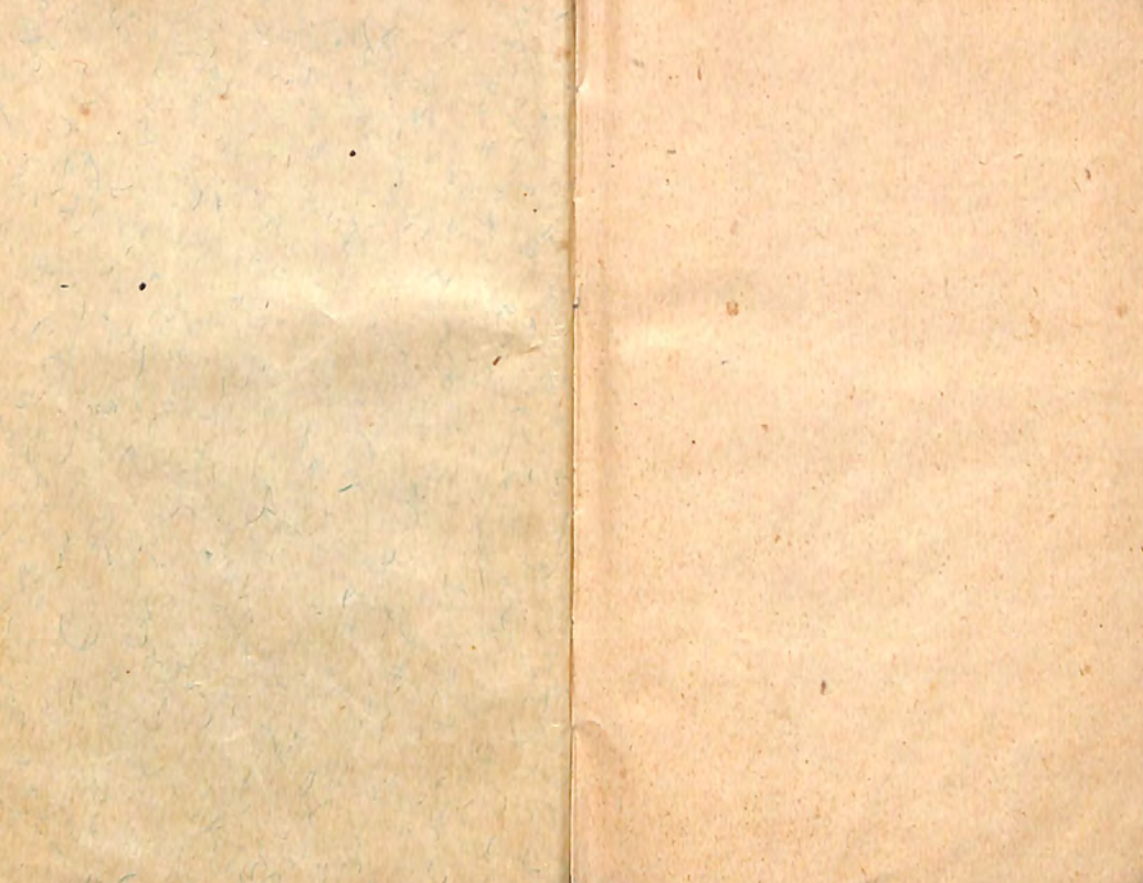

37843

24

Ն Ո Ր
Կ Տ Ա Կ Ա Ր Ա Ն
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՀԱՄԵՄԱՏԵԱԼ ԸՆԴ ՅՈՑՆ ԲՆԱԳՐԻՆ

ԾԱԽԻԻՔ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶ ԳՐՈՑ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۴ ربیع الاول

۳۱۳ و ۱۲ اغستوس ۳۱۱ تاریخلی و ۳۲۷

نومرولی رخصتنامہ سبیلہ نشر اولمشدر

مصارفی آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه

اولندرق طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՋԵԱՆ

1900

37843

ՀԱՅ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՍՈՐԻՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՅԱՆԿ

ՆՈՐՈՅ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ԱՌԵՏԱՐԱՆ	ԳԼԻՆԻ	ԷՔ
ՀՍՏ ՄԱՏԹԵՆՈՒ	28	1
ՀՍՏ ՄԱՐԿՈՒՄ	16	81
ՀՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ	24	135
ՀՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	21	220
ԳՈՐԾԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ	28	283
ԹՈՒՂԹ ՊԱՆԴԱՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ		
ԱՌ ՀՈՌԴԱՍՏԵՆՈՒ	16	365
ԱՌ ԿՈՐԵԹԱՆՈՒ Ա.	16	399
ԱՌ ԿՈՐԵԹԱՆՈՒ Բ.	13	432
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՆՈՒ	6	455
ԱՌ ԵՓԵՍՈՒՄ	6	467
ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՆՈՒ	4	479
ԱՌ ԿՈՂՈՍՏԱՆՈՒ	4	487
ԱՌ ԹԵՍՏԱՂՈՆԻԿԵՆՈՒ Ա.	5	496
ԱՌ ԹԵՍՏԱՂՈՆԻԿԵՆՈՒ Բ.	3	504
ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՆՈՒ Ա.	6	508
ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՆՈՒ Բ.	4	518
ԱՌ ՏԻՏՈՒ	3	525
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՎՆ	1	529
ԱՌ ԵՐԱՏԵՆՈՒ	13	531
ԹՈՒՂԹ ՅԱԿՈՎԼՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅ	5	558
ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Ա.	5	567
ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Բ.	3	578
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Ա.	5	584
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Բ.	1	593
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Գ.	1	595
ՅՈՒԴԱՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ	1	596
ՅԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	23	600

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՊԱՐԽՈՍԻ
ԿԱՆՈՆԱԿԱՆ ԵՐԵՄԻԱՍ

1	1	1
2	2	2
3	3	3
4	4	4
5	5	5
6	6	6
7	7	7
8	8	8
9	9	9
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21
22	22	22
23	23	23
24	24	24
25	25	25
26	26	26
27	27	27
28	28	28
29	29	29
30	30	30
31	31	31
32	32	32
33	33	33
34	34	34
35	35	35
36	36	36
37	37	37
38	38	38
39	39	39
40	40	40
41	41	41
42	42	42
43	43	43
44	44	44
45	45	45
46	46	46
47	47	47
48	48	48
49	49	49
50	50	50
51	51	51
52	52	52
53	53	53
54	54	54
55	55	55
56	56	56
57	57	57
58	58	58
59	59	59
60	60	60
61	61	61
62	62	62
63	63	63
64	64	64
65	65	65
66	66	66
67	67	67
68	68	68
69	69	69
70	70	70
71	71	71
72	72	72
73	73	73
74	74	74
75	75	75
76	76	76
77	77	77
78	78	78
79	79	79
80	80	80
81	81	81
82	82	82
83	83	83
84	84	84
85	85	85
86	86	86
87	87	87
88	88	88
89	89	89
90	90	90
91	91	91
92	92	92
93	93	93
94	94	94
95	95	95
96	96	96
97	97	97
98	98	98
99	99	99
100	100	100

ԳԼՈՒԽ Բ
ՄԱՏԹԷՆՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Վասն մոգուցն.	Գլ. 1
Վասն կոտորածի մանկանցն.	Բ. 16
Վասն յառաջինից պարագայի թեանն Յովհաննու Մկրտչին.	Գ. 1
Վասն վարդապետութեան Փրկչին.	Դ. 23
Վասն երանութեան.	Ե. 2
Վասն բորոտին.	Ը. 1
Վասն հարիւրապետին.	Ը. 5
Վասն զոքանչին Պետրոսին.	Ը. 15
Վասն բժշկութեան ամենայն ցուտց.	Ը. 16
Վասն՝ որ ոչ եւ հրաման երթալ զկնի.	Ը. 19
Վասն սաստեղծելի վերայ իջողցն.	Ը. 23
Վասն դիւանաբարցն.	Ը. 28
Վասն տեղամուտի.	Թ. 1
Վասն Մատթէի.	Թ. 9
Վասն դաստեր ժողովրդապետին.	Թ. 18
Վասն տեստեստին.	Թ. 20
Վասն երկուց կուրացն.	Թ. 27
Վասն խլին և համբ դիւանաբարին.	Թ. 32
Վասն Առաքելոցն իշխանութեան.	Ժ. 1
Վասն առաքելոցն ի Յովհաննէ.	ԺԱ. 2
Վասն՝ որպէս ձեռն դասապետալ էր.	ԺԲ. 10
Վասն կոյր և խուլ դիւանաբարին.	ԺԳ. 22
Վասն՝ որ խնդրէին նշանս.	ԺԴ. 38
Վասն առաքելոցն.	ԺԵ. 1
Վասն Յովհաննէի և Հերովդէի.	ԺԶ. 1
Վասն հինգ հացիցն.	ԺԷ. 15

Վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն.	ԳԼ. 22
Վասն անցելոցն զպատուիրանան Աստուծոյ.	ԺԵ. 1
Վասն կնոջն Քանանացոյ.	ԺԵ. 21
Վասն բժշկելոյ զԺողովուրդն.	ԺԵ. 20
Վասն Էթն հացիցն.	ԺԵ. 32
Վասն խմորոյ փարիսեցոցն.	ԺԶ. 6
Վասն որ ի կեսարիա հարցմանն.	ԺԶ. 13
Վասն ալլակերպութեանն Տեառն.	ԺԷ. 4
Վասն լուսնահարկն.	ԺԷ. 14
Վասն խնդրելոյ զերկգրամեանն.	ԺԷ. 23
Վասն հարցանելոյ թէ Ո՞ւ է ի մէնջ մեծ.	ԺԸ. 1
Վասն առակի հարեւր ուխտարկն.	ԺԸ. 12
Վասն թողլոյն զրեւր տաղանդն.	ԺԸ. 23
Վասն հարցանելոյն թէ արժան է արձակել առն զկին.	ԺԹ. 4
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս.	ԺԹ. 16
Վասն վարձկանութեան մշակացն.	Ի. 1
Վասն որդւոցն Զերեգեսայ.	Ի. 20
Վասն երկուց կուրացն.	Ի. 29
Վասն իշուն և յովանակին.	ԻԱ. 1
Վասն կուրացն և կաղացն.	ԻԱ. 14
Վասն չորանալոյ թղենւոյն.	ԻԱ. 13
Վասն հարցանելոյ զՏէրն քահանայասպետիցն և ծերոց.	ԻԱ. 23
Վասն երկուց որդւոցն առակաց.	ԻԱ. 28
Վասն այգւոյն առակին.	ԻԱ. 33
Վասն կոկեցելոց ի հարսանիսն.	ԻԲ. 1
Վասն զտհեկանին, որով փորձեցին զՏէրն.	ԻԲ. 18
Վասն սաղուկեցւոցն.	ԻԲ. 23
Վասն օրինականացն.	ԻԲ. 34
Վասն Տեառն հարցանելոյն զփարիսեցիկն.	ԻԲ. 41

Վասն մայ տալոյ զպրացն և փարիսեցւոցն.	ԳԼ. 22
Վասն կատարածի.	ԻԳ. 13
Վասն աւուրն և ժամուն.	ԻԳ. 3
Վասն տասն կուսանացն.	ԻԴ. 36
Վասն զտաղանդան տալոյ.	ԻԵ. 1
Վասն զպատեանն Տեառն.	ԻԵ. 14
Վասն օժանկելոյ զՏէրն ի զով.	ԻԵ. 31
Վասն պատրաստելոյ զպատեքն.	ԻԶ. 6
Վասն օրինաւ որ խորհրդոյն.	ԻԶ. 17
Վասն մատնութեանն Տեառն.	ԻԶ. 26
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի.	ԻԶ. 47
Վասն Յուդայի զղմանն.	ԻԶ. 69
Վասն խնդրելոյ զՏէրունական մարմինն.	ԻԷ. 3
Վասն իւղարեւր կանանցն.	ԻԷ. 57
	ԻԸ. 1

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Ր. Ա. Ն.

ՀԱՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԳԻՐԲ ծննդեան Յիսուսի Բերեսաոսի որդւոյ
Դաւթի որդւոյ Աբրահամու
- 2 Աբրահամ ծնաւ զԻսահակ. Իսահակ ծնաւ
զՅակովբ. Յակովբ ծնաւ զՅուդա և զԵղրարս
- 3 Նորա. Յուդա ծնաւ զՓարէս և զՉարա ի Թա-
մարայ. Փարէս ծնաւ զՆզրոնիլ. Նզրոնիլ ծնաւ
- 4 զԱբրամ. Աբրամ ծնաւ զԱբինադար. Աբինադար
ծնաւ զՆաաոռոնիլ. Նաաոռոնիլ ծնաւ զՍաղոմոնիլ.
- 5 Սաղոմոնիլ ծնաւ զԲոոս ի Հաւքարայ. Բոոս ծնաւ
- 6 զՈվբէդ ի Հաւթայ. Ովբէդ ծնաւ զՅեուսէ. Յեու-
սէ ծնաւ զԴաւիթ արքայ. Դաւիթ ծնաւ զՍա-
- 7 Ղոմոնիլ ի կնո՛ղն Ուրիայ. Սաղոմոնիլ ծնաւ
զԲորոմամ. Բորոմամ ծնաւ զԱբիա. Աբիա ծնաւ
- 8 զԱսափ. Ասափ ծնաւ զՅովսափատ. Յովսա-
փատ ծնաւ զՅովրամ. Յովրամ ծնաւ զՈզիա.
- 9 Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ. Յովաթամ ծնաւ
- 10 զԱքբադ. Աքբադ ծնաւ զՆզեկիա. Նզեկիա ծնաւ
զՄանասէ. Մանասէ ծնաւ զԱմոն. Ամոն ծը-
- 11 նաւ զՅովսիա. Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զԵզ-
- 12 ռարս Նորա առ զԵրուսեմաքն Բաբելացւոց Յեա

1Ուստի, Դաւիթ արքայ

2Ուստի, զԱսա. Ասա

3Ուստի, զԱմոն. Ամոն

- գերութեանն թաքեցաւ ծնաւ Յեզեքիա
 զՍաղաթիէլ։ Սաղաթիէլ ծնաւ զԶօրաբարէլ։
 13 Զօրաբարէլ ծնաւ զԱբիուդ։ Աբիուդ ծնաւ զԵ-
 14 ղիակիմ։ Եղիակիմ ծնաւ զԱղովր։ Աղովր ծնաւ
 զՍաղովկ։ Սաղովկ ծնաւ զԱբին։ Աբին ծնաւ
 15 զԵղիուդ։ Եղիուդ ծնաւ զԵղիազար։ Եղիազար
 ծնաւ զՄատթան։ Մատթան ծնաւ զՅակովբ։
 16 Յակովբ ծնաւ զՅովսէփ զայլն Մարեմայ Կորում
 խօսեցեալ զՄարիամ կոյս՝ յորմէ ծնաւ Յիսուս,
 17 որ անուանեցաւ Քրիստոս։ Արդ ամենայն ազգք
 յԱբրահամէ մինչև ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտա-
 սանք։ և ի Դաւիթ մինչև ի գերութիւնն Բաբե-
 18 լայոց՝ ազգք չորեքտասանք։ և ի գերութենէն
 Բաբելացոց մինչև ի Քրիստոս՝ ազգք չորեքտա-
 սանք։
 18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս։
 խօսեալ զմայր նորա Մարիամ Յովսէփու, մինչ-
 19 չև եկեալ առ միսեանս՝ գտաւ յղացեալ ի Հոգ-
 20 լոյն Սրբոյ։ Եւ Յովսէփ այր նորա, քանզի ար-
 21 զար էր և ոչ կամիր առաւել զնա, խորհեցաւ
 22 լռելեայն արձակել զնա։ Եւ մինչդեռ նա զայս
 23 ամէր զմտաւ, ահա հրեշտակ Տեառն ի տեսեան
 24 երևեցաւ նմա և ասէ, Յովսէփ, որդի Դաւիթ,
 մի՛ երկնիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո,
 քանզի որ ի նմայն ծնեալ է՝ ի Հոգւոյն Սրբոյ է։
 21 Ենցի որդի, և կոչեցեալ զանուն նորա Յիսուս,
 զի նա փրկեցէ զԺողովուրդ իւր ի մեղաց իւր-
 22 եանց։ Այլ այս ամենայն եղև զի լցել որ ասա-
 23 ցաւն ի Տեառնէ Դիւան Ստացեալ մարգարէն։
 24 Ահա կոյս յղացաւ և ծնցի որդի, և կոչեցեն
 զանուն նորա իմանուել, որ թարգմանի՝ Ընդ
 մեզ Աստուած։ Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ի քնոյ

Դիւան և ուրիշ

Դիւան և ուրիշ, ի ձեռն մարգարէն

անտի, արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն
 25 Տեառն, և առ յինքն զկենն իւր։ Եւ ոչ գիտէր
 զնա, մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և
 կոչեաց զանուն նորա Յիսուս։

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ ի ծնանելն Յիսուսի ի Բեթղեհէմ՝ Հրէաստանի
 յաւուրս Հերովդի արքայի, ահա մեզք յարեա-
 2 լից եկին յերուսաղէմ։ Եւ ասեն, Ո՛ր է որ
 3 ծնաւ արքայն Հրէից։ զի ասեաք զաստիճ նորա
 4 յարեալ, և եկաք երկիր պաղանել նմա։ Եւ
 իբրև լուաւ արքայ Հերովդէս, խռովեցաւ, և
 5 ամենայն Երուսաղէմ ընդ նմա։ Եւ ժողովեալ
 զամենայն զքահանայապետս և զգալիրս ժողո-
 վրդեանն՝ հարցանէր ի նոցանէ թէ ուր ծնա-
 6 լիցին Քրիստոսն։ Եւ նոքա ասեն ցնա, ի Բեթ-
 7 ղեհէմ Հրէաստանի, զի այսպէս գրեալ է ի ձեռն
 8 մարգարէին։ Եւ դու, Բեթղեհէմ, երկիր Յու-
 9 դայ, ոչինչ կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ։ ի քնն
 10 ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեցէ զԺողովուրդ իմ՝
 11 իսրայէլ։ Յայնմ որ Հերովդէս գաղտ կոչեաց
 12 զմոզսն, և ստուգեաց ի նոցանէ զԳամաւակ աս-
 13 տեղն երևելոյ։ Եւ արձակեալ զնոսա ի Բեթղե-
 14 հէմ, ասէ, Գնացէք, ստուգեցէք վասն ման-
 15 կանն, և յորժմ գտանիցէք, ազգ արասնիք
 16 ինձ, զի և ես եկեալ երկիր պաղանել նմա։ Եւ նո-
 17 քա իբրև լուան ի թագաւորէն, քնացին։ և ահա
 18 աստիճ զոր տեսին յարեալս՝ առաջնորդեաց նո-
 19 քա, մինչև եկեալ եկաց ի վերայ ուր էր մա-
 20 նուկն։ Իբրև ասեին զաստիճ, խնդացին յոյժ
 21 ուրախութիւն մեծ։ Եւ իբրև մոխն ի տունն,
 22 տեսին զմանուկն հանդերձ Մարեմաւ մաքրն
 և անկեալ երկիր պաղանելն նմա։
 23 Եւ բացեալ զգանձս իւրեանց մատուցին նմա

- 12 օգտատարագո՛ւ՝ ոսկի և կնդրուկ և զմուռոս: Եւ հրաման առեալ ի տեսլեան չղառնալ անդրէն առ Հերովդէս՝ ընդ այլ ճանապարհ զնացին յաշխարհն իւրեանց:
- 13 Եւ իրբն զնացին նոքա անտի, ահա հրէշտակ Տեառն երևէր ի տեսլեան Յովսեփու և ասէր, Արի, ա՛ռ զմանուկդ և զմայր իւր, և փախիր յեգիպտոս, և անդ լինիլի ցորժամ՝ ասացից քեզ: Քանզի ի խնդիր ՚ի Հերովդէս կորուսանել:
- 14 զմանուկդ: Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր իւր գլուխքի, և զնաց յեգիպտոս, և անդ:
- 15 Էր մինչև ցլախճան Հերովդէի: Զի լցցի ասացեալն ի Տեառնէ: Ի ձեռն մարգարէին որ ասէ, Յնդիպտոսէ շփուցից զորդի իմ:
- 16 Յայնժամ իրբն ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ ի մեղուց անտի, բարկացաւ յոյժ, և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին ի Բեթղեհէմ և յամենայն սահմանս նորա յերկամենից և ի խոնարհ՝ բոտ ժամանակին զոր ստուգեաց և ի խոնարհ՝ յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն:
- 17 Ի մեղուցն: Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն:
- 18 Ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ, Զայն զուժեաց ի Հռամա, ողբումն և լալումն և աշխարումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ:
- 19 կամէր մխիթարել, զի ոչ էին: Եւ ի վախճանելն Հերովդէի՝ ահա հրէշտակ Տեառն ի տեսլեան եւ:
- 20 րևէր Յովսեփայ յեգիպտոս, Եւ ասէր, Արի, առ զմանուկդ և զմայր իւր, և զնա յերկիրն Իսրայելի, զի մեռան որ խնդրէին զանձն ման:
- 21 կանդ: Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և:
- 22 զմայր նորա, և եկն յերկիրն Իսրայելի: Եւ իրբն լուաւ եթէ Արքեդայոս թաղաւորեաց Հրեաստանի փոխանակ Հերովդէ հօր իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր, և հրաման առեալ ի տեսլեան:

- 13 զնաց ի կողմանս Գալիլեացոց: Եւ եկեալ ընա-կեցաւ ի քաղաքին որ կոչէր Նազարէթ, զի 133թ ըսն մարգարէիցն թէ Նազովրեցի կոչեցին:

ԳԼ. Գ.

- 1 Յաւուրսն յայնոսիկ զայ Յովհաննէս մկրտի:
- 2 քարոզել յանապատին Հրէաստանի, Եւ ասել, Ապաշխարեցէ՛ք, զի մերձեալ է արքայութիւն:
- 3 երկնից: Զի սա է վասն որոյ ասացաւ ի ձեռն Իսայեայ մարգարէի, որ ասէ, Զայն բարբառոյ յանապատի: Պատրաստ արարէ՛ք զճանապարհ:
- 4 Տեառն, և ուղիղ արարէ՛ք զաւիղս նորա: Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ ի ստեղ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր, և կերաւ:
- 5 Կուր նորա էր մարտիս և մեղր վայրենի: Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն Երուսաղեմացիք և ամենայն Հրէաստան և ամենայն կողմն Յոր:
- 6 զանանու, և ևս մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան:
- 7 Ղեւ, և խոստովան լինէին զմեզս իւրեանց: Եւ տեսեալ զբազումս ի սաղուկեցոցն և ի փարիսեցոց եկեալս ի մկրտութիւն նորա, ասէ ցնոսա, Ինձեղք ի՞նչ, ո՞ ցոյց ձեզ փախել ի բար:
- 8 Կու՞թենէն որ զարցն է Արարէ՛ք այսուհետ:
- 9 Կատուղ արժանի ապաշխարութեան: Եւ մի հա-մարիցիք ասել յանձինս թէ ունիմք մեք հայր զԱրքա՛մ: ասեմ ձեզ, զի կարող է Աստուած ի քարանցս յայցանէ յարուցանել որդիս Աբրա-համ:
- 10 Համու: Զի աւասիկ տապար առ արմին ծառոց զնի: ամենայն ծառ որ ոչ առնիցէ զպտուղ բա-ր՝ հատանի և ի հուր օրկանի: Եւ մկրտեմ զձեզ լըով յապաշխարութիւն, բայց որ զկնի իմ զայն հօրադոյն է քան զիս, և ես չեմ բաւական

- բառնալ զկօշիկս նորա. նա մկրտեցեղ զձեզ ի
 12 Հոգին Սուրբ և ի հուր. Որք հեծանոցն ի ձեռն
 իւրում, և սրբեցեղ զկալ իւր, և ժողովեցեղ
 զցորեանն ի շտեմարանս իւր, և զյարդն այրեա-
 ցեղ անէլ հրով:
- 13 Յայնժամ զայ Յիսուս ի Գալիլէե ի Յորդանան
 14 առ Յովնանէս մկրտել ի նմանէ. և Յովնանէս
 արգելու զնա և ասէ, ինձ պիտոյ է ի քէն մկր-
 15 տել, և դու առ ին զաս. Պատասխանի ետ Յի-
 սուս և ասէ ցնա, Թոյլ տուր այժմ, զի այս-
 պէս վայել է մեզ ընու զամենայն արդարու-
 16 թիւն, և ասպ թոյլ ետ նմա. և իրեւ մկրտե-
 ցաւ Յիսուս, եւ վաղվաղակի ի չորս անի. և ա-
 հա բացան նմա երկինք, և ետես զՀոգին Աս-
 տուծոյ զի իջանէր իրեւ զաղանի և զայր ի վե-
 17 բայ նորա. և ահա ձայն յերկնից որ ասէր, Դա
 է Որդի իմ սիրելի ընդ քր հաճեցայ:

ԳԼ. Դ

- 1 Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի Հոգւոյն
 2 փորձել ի Սատանայէ. և պահակ զքառասուն
 տիւ և զքառասուն գիւր՝ ասպ քաղցեաւ:
- 3 և մատուցեալ փորձիլ ասէ ցնա, եթէ Որդի
 ես Աստուծոյ, ասա զի քարինքս այսօրիկ հաց
 4 լինիցին. նա պատասխանի ետ և ասէ, Գրեալ է
 թէ Ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ. այլ ամենայն
 բանիւ որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ:
- 5 Յայնժամ առեալ անէ ցնա Սատանայ ի քա-
 զաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա ի վերայ աշ-
 6 տարակի տաճարին, և ասէ ցնա, եթէ Որդի ես
 Աստուծոյ, արի զքեզ աստի ի վայր, զի գրեալ
 է թէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վանս
 7 մի՝ երբեք հարցես զքարի զոտն քո. Ասէ ցնա

- Վարձեալ Յիսուս, Գրեալ է թէ Ոչ փորձեցես
 զՏէր Աստուած քո:
- 8 Դարձեալ առնու անէ ցնա Սատանայ ի լեւան
 մի բարձր յայժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թա-
 9 զաւորութիւն աշխարհի և զփառս նոցա, և աս-
 10 է ցնա, Զայս ամենայն քեզ տաց, եթէ անկեալ
 երկիր պողանիցես ինձ. Յայնժամ ասէ ցնա Յի-
 սուս, եթէ յետս իմ, Սատանայ, զի գրեալ է,
 Տեսան Աստուծոյ քում երկիր պաղցես և զնա
 11 միայն պաշտեցես. Ապա եթող զնա Սատանայ
 և ահա հրեշտակք մատնան և պաշտին զնա:
- 12 Եւ. և երբեւ լուս Յիսուս եթէ Յովնանէս
 13 մատնեցաւ, մեկնեցաւ զնաց ի Գալիլեա. և
 թողեալ զնաղարթ՝ եկն բնակեցաւ ի կափառ-
 նայում ի ծովիկերին, ի սահման Զաբուդոնի և
 14 Նեղիթաղիմայ. Զի լցցի բանն որ ասացու ի ձեռն
 15 Նեսայիս մարգարէի, երկիր Զաբուդոնի և երկիւ
 Նեղիթաղիմայ, ճանապարհ ծովու յայնկոյս Յոր-
 16 դանանու, Գալիլեա Հեթանոսաց. Ժողովուրդ որ
 նստէր ի խաւարի՝ ետես լոյս մեծ. և որոց նըս-
 տէին յաշխարհին և ի ստուերս մահու՝ լոյս ծա-
 17 զեաց նոցա. Յայնժ հետէ սկսաւ քարոզել Յի-
 սուս և ասել, Ապաշխարեցե՛ք, զի մերձեալ է
 արքայութիւն երկնից:
- 18 Մինչդեռ զգնայր Յիսուս ընդ եզր ծովուն
 Գալիլեայոց, ետես երկուս եղբարս, զՍիմոն
 զկոչեցեալն Պետրոս և զՂնդրէաս եղբայր նորա,
 արկեալ ուռկան ի ծով, քանդի ձկնորսք էին:
- 19 և ասէ ցնոսա, եկաք զկնի իմ, և աքարից
 20 զձեզ որսորդս մարդկան. և նոցա թողեալ
 վաղվաղակի զգործին՝ գնացին զէսո նորա:
- 21 և մատուցեալ անտի յառաջ՝ ետես այլ երկուս
 եղբարս, զՅակոբոս Զերեզեայ և զՅովնանէս

Մահու, Յիսուս, Դարձեալ գրեալ

- գեղը այր նորա, ի նաւի Ձեքեղեաւ հանդերձ
հարբն իւրեանց, մինչ կաղմէին զուռկանս
22 իւրեանց, և կոչեաց զնոսաւ նոցա թողեալ վաղ-
վաղակի զնաւն և զհայր իւրեանց, զնացին զհեա
նորաւ:
- 23 Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Գալիլ-
եայոց, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա և քա-
ղովէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր
24 ժողովրդեանն: Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն
երկիրն Ասորոց, և մատուցին առ նա զամենայն
հիւանդս որ նեղեալ էին ի սէնսպէս ցաւս և ի
տանջանս, և զդիւաճարս և զլուսնոտս և զան-
25 զանալոյծս, և բժշկեաց զնոսաւ Եւ երթալին
զհեա նորա ժողովուրդք բազումք ի Գալիլէ և
ի Դեկապոլեայ և յերուսաղեմէ և ի Հրէաստանէ
և յայնկոյս Յորդանանու: Եւ բժշկեաց զնոսաւ:

ԳԼ. Ե

- 1 ԲԳ. Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն,
և իրբու նստաւ անդ, մատնան առ նա աչա-
2 կերտք նորա. Եւ բացեալ զբերան իւր ուսու-
ցանէր զնոսա և ասէր,
3 Երանի աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքա-
4 յութիւն երկնից, Երանի սղաւորաց, զի նոքա
5 միութարեցին: Երանի հեղոց, զի նոքա ժառան-
6 զեացեն զերկիր: Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի
իցեն արդարութեան, զի նոքա յաղեսցին:
7 Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գրու-
8 ցեն: Երանի այնոցիկ որ սուրբ են սրտիւք, զի
9 նոքա զԱստուած տեսցեն: Երանի խաղաղարա-
10 ռաց, զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեցին: Երանի

- որ հայածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա
11 է արքայութիւն երկնից: Երանի է ձեզ յորժամ
նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն
12 զամենայն բան չար զձէնչ սուտ վասն իմ. Ենծա-
ցէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում
են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն
որ յառաջ քոս զձեզ էին:
- 13 Դուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն անհամի,
ի՞նչ յաղիցի. ոչ իմիք աղղիցէ այնուհետեւ, բայց
եթէ ընկենուի արտաքս և կոխան լինել ի մարդ-
14 կանէ: Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք
15 թաքցել որ ի վերայ լերին կայցէ: Եւ ոչ լուցա-
նեն ճրագ. և զնեն ընդ գորուսնաւ, այլ ի վերայ
աշտանակի, և լոյս տայ ամենեցուն որ ի տանն
16 իցեն: Այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի
մարդկան, որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բա-
17 րիս, և փառաւորեսցեն զձոյր ձեր որ յերկինս է:
18 ԲԴ. Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զո-
րէնս կամ զմարգարէս. ոչ եկի լուծանել, այլ
19 լնուլ: Ամէն ասեմ ձեզ, Մինչեւ անցցեն երկինք
և երկիր, յովտ մի՛ որ նշանախոսց մի է՝ ոչ անց-
ցէ յօրինացն և ի մարգարէից մինչեւ ամենայն
20 եղիցի: Որ ոք լուծցէ մի ինչ ի պատուիրանացս
յայտցանէ ի փոքունց և ուսուցէ այնպէս զմար-
գիկ փոքր կոչեցի յարքայութեան երկնից,
իսկ որ արասցէ և ուսուցէ՝ նա մեծ կոչեցի
21 յարքայութեան երկնից: Բայց ասեմ ձեզ, զի
եթէ ոչ առաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի
քան զդպրոցն և զփարիսեացոց, ոչ մտանիցէք
22 յարքայութիւն երկնից:
- 21 Լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն թէ Մի՛ սպա-
նաներ. զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի
22 զատաստանի, Այլ ես ասեմ ձեզ եթէ, Ամենայն

- որ բարկանայ եղբոր խրուժ տարապարտուց՝
պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ
ցեղբայր իւր Յիմար՝ պարտաւոր լիցի ատենի. և
որ ասիցէ ցեղբայր իւր Մորոս՝ պարտաւոր լիցի
23 ի գեհնէն հրոյն. եթէ մատուցանիցես զպատա-
րագ քո ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիւնացես և
24 թէ եղբայր քո ունիցի ինչ խէթ զգէն, թող
զպատարագն քո առաջի սեղանոյն, և երթ նախ
հաշտեաց ընդ եղբոր քում, և ապա եկեալ մա-
25 տուջիր զպատարագն քո. իւր իրաւախօժ ընդ
սոսիս քում վաղագոյն, մինչ դեռ իցես ընդ
նմա ի ճանապարհի. զուցէ մատնիցէ զգեղ սոսիսն
դատաւորի, և դատաւորն՝ դա՛նճի, և արկանիցես
26 ի բանաւ Ամէն ասեմ քեզ, ոչ երանիցես անտի
մինչև հատուցանիցես գլխոյն նաքարակիրանս
27 խաւարուք զի սասցաւ. Մի՛ շարս (28) Բայց
ես ասեմ ձեզ թէ, Ամենայն որ հայի ի կրն մարդ
առ ի ցանկանալոյ նմա՝ անդէն շնացաւ ընդ նմա
29 ի սրտի խրուժ. եթէ ակն քո աջ զայթակղե-
ցուցանէ զգեղ, խոնա զնա և ընկեալ ի քէն. զի
լաւ է քեզ եթէ մի յանդամաց քոց կորիցէ, և
մի՛ ամենայն մարմինդ քո անկանիցի ի գեհնէն
30 Եւ եթէ աջ ձեռն քո զայթակղեցուցանէ զգեղ,
հատ զնա և ընկեալ ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ
մի յանդամաց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մար-
31 մինդ քո արկանիցի ի գեհնէն. Ապաքէն սասցաւ
եթէ, Որ արձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա զար-
32 ձակամանս. Բայց ես ասեմ ձեզ եթէ, Ամենայն որ
արձակէ զկին իւր առանց բանի պրոնկութեան՝
նա տայ նմա շնալ, և որ զարձակեալն առնէ՝
շնայ
33 Դարձեալ լուարուք զի սասցաւ առաջնոցն,
Մի՛ երզնուցուս սուս, Բայց հատուցես Տեսան
34 զերզմունս քո. Այլ ես ասեմ ձեզ, Ամենեւին մի
երզնուլ, մի՛ յերկինս՝ զի աթոռ է Աստուծոյ,

- 35 Եւ մի՛ յերկրի՝ զի պատուանդան է ոտից նորայ
և մի՛ յերուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի Արքայի
36 Եւ մի՛ ի գլուխ քո երզնուցուս, զի ոչ կարես
37 մաղ բնի սպիտակ առնել կամ թուխ. Այլ եղիցի
ձեր բան Այոն այո, և, Ոչն ոչ. զի աւելին քան
զայն ի չարէն է
38 Լուարուք զի սասցաւ, Ակն ընդ ական և ա-
39 տամն ընդ ատաման. Այլ ես ասեմ ձեզ, Մի՛
կալ հալաւակ չարին. այլ եթէ ոք ամիցէ սպ-
40 տակ յաջ ծնուս քո, զարձո նմա և զմեւան. Եւ
որ կամիցի ոք դատել և առնուլ զչապիխ քո՝
41 թող ի նա և զրահկոն քո. Եւ որ տարապարհակ
վարիցէ զգեղ մղոն մի՛ երթ ընդ նմա և երկուս
42 Որում խնդրէ ի քէն՝ տուր. և որ կամի փոխ
առնուլ ի քէն՝ մի՛ զարձուցաներ զերեսս
43 Լուարուք ապաքէն զի սասցաւ, Սիրեցես
44 զընկեր քո, և ատեցես զթշնամին քո. Այլ ես
ասեմ ձեզ, Սիրեցէք զթշնամին ձեր, որհնեցէք
զանխի՛նս ձեր, բարի արարէք ատեւեաց ձերոց,
և աղօթիս արարէք ի վերայ այնոցիկ որ լիկնն
45 զձեզ և հալածեն. Զի եղի՛իք որդիք չոր ձերոյ
որ յերկինսն է. զի զարեգակն իւր ծագէ ի վե-
րայ չարաց և բարեաց, և ածէ անձրև ի վերայ
46 արդարաց և մեղաւորաց. Զի եթէ սիրիցէք զայ-
նոսիկ որ սիրենն զձեզ՝ զի՛նս վարձք իցեն. ոչ
47 ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն դորձեն. Եւ եթէ
տայցէք միայն ողջոյն Իսրայէլամաց ձերոց, զի՛նչ
աւելի առնէք. ոչ ապաքէն շաքսաւորք ձե
48 մեղաւորք՝ զնոյն դորձեն. Արդ եղերուք դուք
կատարեալք, որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կա-
տարեալ է:

¹ Իւււււււ, եղբայր

² Ուււււ, հեթանոսք

³ Ի Գաւաւն պալատէ

ԳԼ. 2

- 1 ԲԵ. Զգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում
մի՛ առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ի ցոյց
ինչ նոցա, դուցէ և վարձս ոչ ընդունիցիք ի ձօ-
2 բէն ձերմէ որ յերկինսն է. Այլ յորժամ առնի-
ցես ողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող առաջի
քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն ի ժողովուրդս
և ի հրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ի
մարդկանէ. ամէն ասեմ ձեզ, Այն իսկ են վարձք
3 նոցաւ Այլ դու յորժամ ողորմութիւն առնի-
ցես, մի՛ գիտացցէ ձայն քո զինչ գործէ աջ քո
4 Որպէս զի եղիցի ողորմութիւն քո ի ծածուկ,
և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուցէ
քեզ յայտնապէս
5 Եւ յորժամ յաղթս կայցես, մի՛ լինիցիս որ-
պէս կեղծաւորքն, զի սիրեն ի ժողովուրդս և
յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղթս, որպէս զի
երեսացին մարդկան. ամէն ասեմ ձեզ, Այն իսկ
6 են վարձք նոցաւ Այլ դու յորժամ կայցես յա-
ղթս, մուտ ի սենեակ քո, և փակես զդուռս
քո, և կաց յաղթս առ Հայր քո ի ծածուկ, և
Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ
7 յայտնապէս Եւ յորժամ կայցէք յաղթս, մի՛
շատախօս լինիք իբրեւ զհեթանոսն. զի համարեն
եթէ ի բազում խօսից իւրեանց լսելի լինիցին
8 Արդ մի՛ նմանիցէք նոցա. զի գիտէ Հայրն ձեր
զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչև ձեր խնդրեալ ինչ
9 իցէ ի նմանէ. Եւ արդ այսպէս կացէք դուք
յաղթս.
Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն
10 քո. Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո
11 որպէս յերկինս՝ և յերկրի. Զհաց մեր հանապա-
12 զորդ տուր մեզ այսօր. Եւ թող մեզ զպարտիս
մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-

- 13 նաց. Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ
փրկես զմեզ ի չարէն. զի քո է արքայութիւն և
զօրութիւն և փառք յաւիժեալսն. ամէն
14 Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նո-
15 ցա, թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր. Ապա
թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա,
և ոչ Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր
16 Եւ յորժամ պահիցէք, մի՛ լինիք իբրեւ զկեղ-
ծաւորսն տրամապ, որ ապականեն զերեսս
իւրեանց, որպէս զի երեսացին մարդկան թէ
պահիցեն. ամէն ասեմ ձեզ, Այն իսկ են վարձք
17 նոցաւ Այլ դու յորժամ պահիցես, օժ զգլուխ
18 քո և լուս զերեսս քո, Զի մի՛ երեսացիս մարդ-
կան իբրեւ զպահող, այլ Հօրն քում ի ծածուկ, և
Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ
19 Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց և
ուտիճ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն
20 և գողանան Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս,
ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ ապականեն, և ոչ գողք
21 ական հատանեն և գողանան. Զի ուր գանձք
ձեր են՝ անդ և սիրաք ձեր եղիցին
22 ԲԶ. Ճրպղ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո ա-
ռառ է, ամենայն մարմնոյ լուսաւոր եղիցի
23 Ապա եթէ ակն քո չար է, ամենայն մարմնոյ
խաւարին եղիցի. իսկ արդ եթէ լոյսդ որ ի քեզ
24 է՝ խաւար է, խաւարն ո՛ր արի ևս Ոչ ոք կարէ
երկուց տերանց ծառայել. կա՛մ զվին առիցէ և
ղմուսն սիրիցէ, կա՛մ զվին մեծարիցէ և զմուսն
արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և
25 մամոնայի վասն այդորիկ ասեմ ձեզ, Մի՛ հո-
գայք վասն ոգւոց ձերոց, զինչ ուտիցէք կամ
զինչ րմիցիք. և մի՛ վասն մարմնոց ձերոց
թէ զինչ ազանիցիք. ոչ ապաքեն ոգի առաւել

ՊԻՃԱՆ քեզ յայտնապէս

- է քան զկերակուր, և մարմին՝ քան զհանդերձ:
- 26 Հայեցաբար, ի թռչունս երկնից զի ոչ վարեն և ոչ հնձեն և ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, և Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա, ո՞չ ապաքէն
- 27 դուք առաւել էք քան զնոսա իսկ արդ ո՞ր ձէնջ առ հոգալ իւրում յաւելուլ կարիցէ ի հա-
- 28 սակ իւր կանգուն մի: Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք, հայեցաբար, ի շուշանն վայրենի, որպէս
- 29 աճէ, ոչ լանայ և ոչ նսնկէ: Առեմ ձեզ, Ձիւ և ոչ Սողոմոնի յամենայն ի վառան իւրում զգեցաւ:
- 30 Իբրեւ զմի ի նոցանէ, իսկ եթէ՞ գիտան ի վայրի որ այսօր է և վաղի, ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, որչափ ևս առաւել զձեզ:
- 31 Թերաճաւատը՝ Մի՛ այսուհետեւ հոգայցէք և ա-
- 32 սիցէք, Ձիւնչ կերելոյք կամ Ձիւնչ արբցոյք:
- 33 Կամ Ձիւնչ զգեցցոյք, Ձիւ զայդ ամենայն հեթա-
- 34 նոսք խնդրեն. քանզի զիտէ Հայրն ձեր երկնա-
- 35 յոր թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն խնդրեցէք նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ և զարդարու-
- 36 թիւն նորա, և այդ ամենայն յաւելցի ձեզ, Մի՛ այսուհետեւ հոգայցէք վասն վաղորի, զի վաղիւն վասն իւր հոգասցի, շատ է աւուրն չար իւր:

ԳԼ. Ի

- 1 ԲԵ. Մի՛ դատիք, զի մի՛ դատիցիք. (2) Ձի որով դատաստանաւ դատիք՝ դատելոց էք:
- 2 որով չարով չարիէք՝ չարիցցի ձեզ: Ձի՞ տեսաւ նես զի՞նչ յական եղբոր քո, և ի քում ական
- 3 զգերանդ ոչ տեսանես: Կամ զիսրդ ասես ցեղ-բայր քո, Թող հանից զչիղդ յականէ քումիւ, և
- 4 ահա աղիկ ի քում ականդ գերան կայ, կեղծաւոր, հան նախ զգերանդ յականէ քումիւ, և ապա հայեցիս հանել զչիղ յականէ եղբոր քո:
- 5 Մի՛ տայք զարբութիւն շանց, և մի՛ արկանէք

- զմարդարկտս ձեր առաջի խողաց, զի մի՛ առ. տան կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ:
- 7 Խնդրեցէք, և տացի ձեզ, հայեցէք, և գլու-
- 8 չիք. բախեցէք, և բացցի ձեզ. Ձի ամենայն որ խնդրէ՞ առնու, և որ հայցէ՞ գտանէ, և որ բա-
- 9 խէ՞ բացցի նմա: Ո՞րքէ ի ձէնջ մարդ ցոր խնդրի-
- 10 ցէ որդի իւր հայ, միթէ՞ քա՞ր տայցէ նմա, Եւ կամ խնդրիցէ՞ ձուկն, միթէ՞ ծճ տայցէ նմա:
- 11 Արդ եթէ՞ դուք որ չարքդ էք՝ զիտէք պարգեսս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ ևս առաւել Հայրն ձեր որ յերկնս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա:
- 12 Ձամենայն զոր միանգամ կամի՞ք թէ արաս-
- 13 ցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս և դուք արարէք նոցա, զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէք:
- 14 Մտէք ընդ նեզ դուռն, ՚Քանի՞ ընդարձակ է դուռն և համարձակ ծանապարհն որ տանի ի կորուստ, և բազումք են որ մտանեն ընդ նա:
- 15 ՚Քանի՞ անձուկ է դուռն և նեզ ճանապարհն որ տանի ի կեանս, և սակաւք են որ գտանեն զնա:
- 16 Ձգուչ լերուք ի սուտ մարգարէիցն որ գան առ ձեզ հանդերձիք ոչխարաց, և ի ներքոյ են գայլք:
- 17 Եւ յապաւն ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ:
- 18 Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար պտուղ բարի առնել: Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի՝ հատանի և ի հուր
- 19 արկանի: Ապա ի պտղոյ նոցա ծանի՞իք զնոսա:
- 20 Ոչ ամենայն որ առէ ցիս, Տէր, Տէր, մոցէ յարքայութիւն երկնից, այլ՝ որ առնէ զկամա չոր

- 22 Իմոյ որ յերկինսն է. Բազումք ասիցեն ցիս յա-
ւուրն յայնմիկ, Տէր, Տէր, ո՞չ յանուն քո մար-
դարէացաք, և յանուն քո դևս հանաք, և յա-
23 նուն քո դորութիւնս բազումս անբարաք. Եւ
յայնժամ ասացից ցնոսա եթէ, Ոչ երբեք գի-
տէի դձեղ. ի բաց կացէք յինէն յամենեքեան
ոյք դորժէիք զանորէնութիւնս
24 Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ
զսոսս՝ նմանեցէ առն իմաստնոյ որ շինեաց
25 զտուն իւր ի վերայ վիմի. Ինչն անձրեւք և խա-
ղացին գետք, շնեցին հողմք և բախեցին զտունն,
և ոչ կործանեցաւ, քանզի ի վերայ վիմի հաս-
26 տատեալ էր. Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ
զայսոսիկ և ոչ առնէ զսոսս՝ նմանեցէ առն
յիմարի որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ ասաղոյ.
27 Ինչն անձրեւք, յորեան գետք, շնեցին հողմք,
հարին զտունն, և անկաւ. և էր կործանուին
նորա մեծ յոյժ
28 Եւ եղև իբրեւ կատարեաց Յիսուս ՚գլամենայն
զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողովուրդքն ընդ
29 վարդապետութիւն նորա. Զի իբրեւ իշխանու-
թեամբ շուսուցանէր, և ոչ՝ որպէս զպիւրքն
նոցա

ԳԼ. Ը

- 1 Այլ իբրեւ էջ ի լեռնէ անտի, զնացին զինի նո-
2 րա ժողովուրդք բազումք. Եւ հաճա մատուցեալ
բորոտ մի երկիր պազանէր նմա և ասէր, Տէր,
3 եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել. Զգեաց
զձեռն իւր և հասողց ի նա Յիսուս և ասէ, Կա-
միմ, սրբեաց. և վարդապետիկ սրբեցաւ ի նմանէ
4 բորոտութիւնն. Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Զգոյշ լերս
մի՛ ումեք ասիցես, այլ երթ ցոյց զանձն քո

Ի բազում ասիցես 2 Յոյն, ուսուցանէր զնոսս

- քահանային, և մատո զպատարազն զոր հրա-
մայեաց Մովսէս ի վկայութիւն նոցա
5 Եւ մտեալ ի կաթիսանայում, մատեաւ առ նա
6 հարկեալստ մի, աղաչէր զնա, Եւ ասէր, Տէր,
մանուկ իմ անկեալ կայ ի տան անդամայոյ՞ յա-
7 րաւար անանկալ. Ասէ ցնա Յիսուս, Ես եկից և
8 բժշկեցից զնա. Պատասխանի ետ հարկաւապետն
և ասէ, Տէր, չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ
իմով մացես. այլ աստ բանիւ, և բժշկեցի մա-
9 նուկն իմ. Քանզի ես ես այր մի եմ ընդ իշխա-
նութեամբ, ունիմ ընդ ինեւ զինուորս. ասեմ
ամա, Երթ, և երթայ. և այլում թէ, Եկ, և
գայ. և ծառայի իմում թէ, Արա զայս, և առ-
10 նէ. Իբրեւ լուաւ Յիսուս, զսորմացաւ, և ասէ
ցոյնսիկ որ զհետն երթային, Ամեն ասեմ ձեզ,
Եւ ոչ յիսրայելի այսպիսի հաւատս գտի երբեք
11 Բայց ասեմ ձեզ զի բազումք յարեւելից և յա-
րեւմոյց եկեացեն և բազմեցին ընդ Արքահատու
և ընդ Սահակայ և ընդ Յակովբու յարքայոս
12 թեան երկինց. Եւ որդիքն արքայութեան ել-
ցեն ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և
13 կրճել ատամանց. Եւ ասէ Յիսուս ցհարկաւ-
ապետն, Երթ, և որպէս հաւատացերդ՝ եղիցի
քեզ. և որչացաւ մանուկն նորա յաւուր յայն-
14 միկ. Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն Պետրոսի, ետես
զի զօքանչ նորա անկեալ զնէր տապաքեալ.
15 Կալաւ զձեռանէ նորա, և եթող զնա լերմնս.
Ետն եկալ և պալաէր շինաւ
16 Իբրեւ եղև երեկոյ, մատուցին առ նա զիւս
հարա բաղումս, և հաճա զայսոսն բանիւ, և զսո-
17 մենայն հիւանդան բժշկեաց. Զի լցցի բանն որ տա-
սացաւ ի ձեռն նայեալ մարգարէի, նա զհիւան-
դութիւնս մեզ վերացոյց և զցուա մեր երաբձ

Ի Յոյն, ի ժամուն

2 Ուսուց, զնոսս

- 18 ԳԿ. Տեսեալ Յիսուսի Ժողովուրդս բազումս
 19 զիրեւ, հրամայեաց երթալ յայնկոյս։ Եւ մա-
 20 տուցեալ զպիւր մի ասէ ցնա, Վարդապետ, եկից
 21 և ես զկնի քո, յոր վայր և երթիցես։ Ասէ ցնա
 22 Յիսուս, Աղուեսուց որք զոն, և թռչնաց երկ-
 23 նից՝ բոյնք, այլ Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր զիցէ
 24 զզլութիւն իւր։ Եւ մի ոմն յաշակերտաց նորա ասէ
 25 ցնա, Տէր, տուր ինձ հրաման զի երթայց նախ
 26 թաղեցից զձայր իմ։ Ասէ ցնա Յիսուս, Եկ զկնի
 27 իմ, և թող տուր մեռելոցն թաղել զմեռեալս
 28 իւրեանց։
 29 Եւ իրրեւ եմուտ ի նաւն, զնացին զկնի նորա
 30 աշակերտքն նորա։ Եւ ահա չարժումն մեծ եղեւ
 31 ի ծովուն մինչ նաւին ծածկել յալեաց անտի, և
 32 ինքն ննջէր։ Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարու-
 33 լին զնա և ասեն, Տէր, իրկեա զմեզ զի կորնն-
 34 չիմք։ Եւ ասէ ցնոսա, Ընդէ՛ր վատասիրաք էք,
 35 սակաւաշուատք։ յայնժամ յարուցեալ սոս-
 36 տեաց հոգմոցն և ծովուն, և եղեւ խաղաղութիւն
 37 մեծ։ Եւ մարդիկն զարմացան, և ասէին, Որպիսի՞
 38 ոք իցէ սա, զի և հոգմբ և ծով հնազանդին սմա-
 39 28 Եւ իբրեւ անց յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացոց,
 40 պատահեցին նմա զիւսհարք երկու, եկեալք ի
 41 զերեզմանացն, չարաչարք յոյժ, որպէս զի չէր
 42 հնոր անցանել ումբք ընդ այն ճանապարհ։ Եւ
 43 ահա աղաղակեցին և ասեն, Զի՞ կայ մեր և քո,
 44 Յիսուս, Որդի Աստուծոյ, եկիր տարաժամ տան-
 45 30 Ընդ զմեզ, Եւ էր հեռագոյն ի նոցանէ երամակ
 46 մի խողից արօտական։ Եւ գեւքն աղաչէին զնա
 47 և ասէին, Եթէ հանես զմեզ աստի, հրամանաւ տուր
 48 մեզ երթալ յերամակ խողիցն։ Եւ ասէ ցնոսա,
 49 Երթայք։ Եւ նոքա եկեալ զնացին յերամակն խո-
 50 ղից, և զիմեաց ամենայն երամակն ի դարէ ան-

- 51 տի ի ծով, և մեռան ի չորսն։ Եւ խողաբաժքն
 52 փախան, և երթեալ ի քաղաքն պատմեցին
 53 զամենայն, և զիրս զիւսհարացն։ Եւ ահա տմե-
 54 նայն քաղաքն ել ընդ առաջ Յիսուսի իրրեւ տե-
 55 սին զնա, աղաչեցին զի գնասցէ ի սահմանաց
 56 նոցա։

ԳԼ. Թ.

- 1 Եւ մտեալ ի նաւ անց յայնկոյս և եկն ի քա-
 2 ղաք իւր։ Եւ ահա մատուցին առ նա անդամա-
 3 լոյժ մի որ զնէր ի մահն։ Եւ տեսեալ Յիսուսի
 4 զնաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյժն, Վժռեալ
 5 իցին քեզ մեզք քո։ Եւ ահա ոմանք ի զպուացն
 6 ասեն ընդ միտս, Հայհոյք դա։ Եւ ծանուցեալ
 7 Յիսուսի զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա, Ընդէ՛ր
 8 խորհիք դուք չարիս ի սիրտս ձեր։ Զի՞նչ զիւրին
 9 է։ ասել թողեալ իցին քեզ մեզք քո, Թէ ասե՛լ
 10 Արի, և շրջացաւ Այլ զի գիտասի՛ք եթէ իշխա-
 11 նութիւն ունի Որդի մարդոյ յերկրի թողուլ
 12 զմեզս, (յայնժամ ասէ ցանդամալոյժն,) Արի,
 13 առ զմահն քո և երթ ի տուն քո։ Եւ յարու-
 14 ցեալ գնաց ի տուն իւր իրրեւ տեսին Ժողո-
 15 վուրդքն, զարմացան և փառաւոր առնէին
 16 զԱստուած, զտուին այնպիսի իշխանութեան՝
 17 մարդկան։
 18 ԳԲ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի՝ ետես այլ
 19 մի զի նստէր ի մաքսաւորութեան, Մատթէոս
 20 անուն, և ասէ ցնա, Եկ զկնի իմ։ Եւ յարուցեալ
 21 զնաց զկնի նորա։ Եւ եղեւ իրրեւ բազմեալ էր նա
 22 ի տանն, և ահա բազում մաքսաւորք և մեղա-
 23 ւորք եկեալ և բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և
 24 ընդ աշակերտս նորա։ Իրրեւ տեսին փարիսեցիքն,

- ասեն ցաշակերտս նորա, Ընդէ՛ր ընդ մաքսաւորս
12 և ընդ մեղաւորս ուսէ՛ վարդապետն ձեր, իսկ
Յիսուս իբրեւ լուսաւ, ասէ ցնոսա, Ոչ է պիտոյ
13 բժիշկ կարողաց, այլ՝ հիւանդաց, երթայք, ուս-
տարուք զի՛նչ է, Զողորմութիւն կամիմ և ոչ
զզոհ. զի ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ՝ զմեղաւորս
14 Յայնժամ մատենան առ նա աշակերտքն Յով-
հաննու և ասեն, Ընդէ՛ր մեք և փարիսեցիքն
պահեմք յամսիս, և քո աշակերտդդ ոչ պահեն
15 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Միթէ մարթ ի՛նչ իցէ ման-
կանց առաջաստի սուգ առնուլ, մինչ փեսայն
ընդ նոսա իցէ. այլ եկեսցեն աւուրք, յորժամ
բարձցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն
16 Ոչ ոք արկանէ կապերա անթափի վերայ հնա-
ցեալ ձորձոյ, զի առնու ելանէ շգրութիւն նո-
րա ի հանդերձէն, և եւս չար պատառուքն լի-
17 նիս և ոչ արկանեն գինի նոր ի տիկս հինս, ա-
յա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին և գինին հեղու,
և տիկքն կորնչին, այլ արկանեն զգինի նոր ի
տիկս նորս, և երկօքնն պահին
18 ԳՊ. Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա,
ահա իշխան մի մատուցեալ երկիր պապանէր նմա
և ասէր, Դուստր իմ արդ եւս վախճանեցաւ, այլ
եկեալ գիշեն զձեռն քո ի վերայ նորա, և կեցցէ
19 Յարեաւ Յիսուս և զնաց զինի նորա աշակերտօքն
հանդերձս
20 Եւ ահա կին մի տեւատես երկտասանամեայ
մատուցեալ յետոյ՝ մերձեցաւ ի զրօշակ հան-
21 դերձի նորա. Գնաղի ասէր ի մոի խրում, Թէ
միայն մերձենամ ի հանդերձս նորա, փրկիմ
22 իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ և ետես զնա, ասէ,
Գնաղերեաց, դուստր, հաւատք քո կեցուցին

Յովհ., զմեղաւորս յապաշխարութիւն

շկաւ, լրտ. թիւն

- զբեղ. և փրկեցաւ կինն ի ժամէն յայնմանէ
23 իբրեւ եկն Յիսուս ի տուն իշխանին, և ետես
24 զփողարսն և ամբոխ յոյժ, Ասէ ցնոսա, Ի բաց
զնացէք, զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ, այլ
25 ննչէ. և ծաղր առնէին զնա և իբրեւ ել ամ-
բոխն ի բաց, եմուտ, կայաւ զձեռանէ նորա, և
26 յարեաւ աղջիկն և ել համբաւս այս ընդ ամե-
նայն երկիրն ընդ այն
27 ԳՊ. Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս,
զհետ եղն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և
28 ասէին, Ողորմաց մեզ, Որդի Դաւթի և իբրեւ
եկն ի տուն, մատենան առ նա կոյրքն, և ասէ
ցնոսա Յիսուս, Հաւատա՞յք եթէ կարող եմ առ-
29 նել ձեզ զայդ. ասեն ցնա, Այո, Տէր, Յայն-
ժամ մերձեցաւ յայս նոցա, և ասէ, Ըստ հա-
30ւատոց ձերոց եղիցի ձեզ, Եւ բացան աչք նոցա,
և սատեաց նոցա Յիսուս և ասէ, Զգոյ՛շ կա-
31 ցէք, մի՛ ոք դիտասցէ, Եւ նոքա ելեալ համբա-
ւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն
32 Եւ յեկանէին նոցա արտաս, ահա մատուցին
33 առ նա այր մի համր գիւհաշար և յեկանել զի-
ւին՝ խօսեցաւ համրն, և զարմացան ժողովուրդքն
և ասեն թէ, Եւ ոչ երբեք երեւեցաւ այսպիսի
34 ինչ յիսրայելիս իսկ փարիսեցիքն ասէին թէ,
իշխանան զիւաց հանէ դա զդեւս
35 ԳՅ. Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս
և ընդ գեղս, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա,
և քաղաքի զաւետարանն արքայութեան, և
բժիշկը զամենայն տախա և զամենայն հիւան-
36 դութիւնս ի ժողովուրդեանն, Եւ տեսեալ զժողո-
վուրդան՝ զթափաւ ի նոսա, զի էին աշխատեալք
և ցրուեալք իբրեւ զօխարս որոց ոչ իցէ հօվի
37 Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր, Ընե՞՞ք բաղում
38 են, և մեկք սակաւ. Արդ աղաչեցէք զՏէր
հնձոց, զի հանցէ մեակս ի հունձս իւր

ասեմ ձեզ ի խաւարի՝ ասացէք ի լոյս. և զոր
լսէք յունկանէ՝ քարոզեցէք ի վերայ տանեաց:
28 Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ որ սպանանն զմար-
մին և զոգի՛ ոչ կարեն սպանանել. այլ երկերուք
դուք առաւել յայնմանէ որ կարողն է զոգի
29 զմարմին կորուսանել ի գեհեննի Ոչ ապաքնէ եր-
կու ճնճորուկք դանգի միո՞վ վաճառին, և մի ինո-
30 ցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ, Այլ ձեր
և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է: Եւ արդ-
մի՛ երկնչիքիք, զի լաւ էք քան զբաղում ճրնճ-
32 զուկս: Ամենայն որ խոտառովանեցի յիս առաջի
մարդկան, խոտառովանեցից և ես զնմանէ առաջի
33 Հօր իմոյ որ յերկինսն է. Եւ որ ուրացի զիս
առաջի մարդկան, ուրացայց և ես զնա առաջի
34 Հօր իմոյ որ յերկինսն է: Մի՛ համարէք եթէ եկի
արկանել խաղաղութիւն յերկիր. ոչ եկի արկանել
35 խաղաղութիւն, այլ սուր. Քանզի եկի քակել
զայր ի հօրէ իւրմէ, և զդուստր ի մօրէ իւրմէ, և
36 զհարսն ի սկեսրէ իւրմէ. Եւ թշնամից առն՝ ըն-
37 տանիք իւր: Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել
քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի. և որ սիրէ զուստր
կամ զդուստր առաւել քան զիս՝ չէ ինձ արժա-
38 նի: Եւ որ ոչ անուզ զիս, և զայ զինի իմ՝
39 չէ ինձ արժանի: Որ գտանէ իսնձն իւր՝ կորուս-
ցէ զնա. և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ
40 զնա: Որ ընդունի զձեզ զիս ընդունի, և որ զիս
41 ընդունի՝ ընդունի զառաքելին իմ: Որ ընդունի
զմարդարէ՛ յանուն մարդարէ՛ զվարձս մարդա-
րէի առդէ. և որ ընդունի զարդար յանուն ար-
42 դարոյ՝ զվարձս արդարոյ առցէ: Եւ որ արբուս-
ցէ միւսմ ի փոքրկանցս յայտցանէ բաժակ մի
ջուր ցուրտ ամայն՝ յանուն աշակերտի, ամէն ա-
սեմ ձեզ, ոչ կորուսցէ զվարձս իւր:

ԳԼ. ԺԱ

1 ԳԼ. Եւ եղև իրբևս կատարեաց Յիսուս զպա-
տուէր երկոտասանից աշակերտացն իւրոց, զնաց
անտի քարոզել և ուսուցանել ի քաղաքս նոցա:
2 Իսկ Յովնաննէս իրբևս լուսա ի քանտին զգործան
Քրիստոսի, առաքեաց ՚ի ձեռն աշակերտացն իւ-
3 ռոց, եւ ասէ ցնա, Դո՛ւ ես որ գայօցն ես, եթէ
4 այլում ակն կայցուք: Պատասխանի եւ Յիսուս
և ասէ ցնոսա, Գնացէք պատմեցէք Յովնաննու
5 զոր լուսայք և տեսէք: Կոյրք տեսանն, կաղք
զնան, բորոռք սրբին, և խուլք լսեն, և մեռեալք
6 յառնեն, և աղքատք աւետարանին: Եւ երանեալ
է որ ոչ գայթակղեցի յիս:
7 Եւ իրբևս նոքս զնացին, սկսաւ Յիսուս ասել
ցփոցովուրդսն զՅովնաննէ, Զի՞նչ ելէք տեսանել
8 յանապատին. եղէ՞քն շարժուն ի հողմոյ, Այլ
զի՞նչ ելէք տեսանել. մարդ ի հանդերձս փափ-
կութեան զարդարեալ. ահա անիկ որ զփափուկան
9 զգեցեալ են՝ ի տունս թագաւորաց են: Այլ
զի՞նչ ելէք տեսանել. մարդարէ՞. այո, ասեմ
10 ձեզ, Եւ առաւել եւս քան զմարդարէ. Զի նա է
վասն որոյ գրեալն է. Ահա ես առաքելցից զհրեշ-
տակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեցէ
11 զճանապարհս քո առաջի քո: Ամէն ասեմ ձեզ,
2է յարուցեալ ի ծնունդս կանանց մեծ քան
զՅովնաննէս մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայու-
12 թեան երկնից՝ մեծ է քան զնա: Բայց յաւուրցն
Յովնաննու մկրտչի մինչեւ ցայժմ արքայութիւնն
երկնից բռնադատի, և բռուեք յափշտակեն զնա:
13 Քանզի ամենայն օրէնք և մարդարէք մինչեւ
14 ցՅովնաննէս մարդարեացան, Եւ եթէ կամիք

- 15 ընդունել, նա է եղիա որ գալոցն է, Որ ունիցի
16 ականն լսելոյ լուիցէ, Ում նմանեցուցից զազգս
զայս. նման է մանկուոյ որ նստիցին ի հրապա-
17 րակս, կարդայցեն զրնկերս ի բեանց, եւ ասի-
ցեն, փոյս հարաք ձեզ և ոչ կարասեցէք, ող-
18 բացաք ձեզ և ոչ կոծեցարուք, եկն Յովհաննէս,
ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասեն, Դեւ զոյ ի
19 նմա, եկն Որդի մարդոյ, ուտէ և ըմպէ, և ասեն,
Ահա այր կերող և արբեցող, բարեկամ մաքսա-
ւորաց և մեղաւորաց, և արդարացաւ իմաստա-
20 թիւն յորդոց իւրոց, Յայնժամ սկսաւ նախա-
տել զքաղաքս յորս եղին բազում զօրութիւնք
21 նորա և ոչ ապաւստեցին. վաչ քեզ, Քորազին,
վաչ քեզ, Բեթսայեղաւ. զի եթէ ի Տիրոս և ի
Սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն որ ի ձեզ եղեն,
վաղու եւս արդէք խորդով և միկրով ապաշ-
22 խարեալ էր, Բայց ասեմ ձեզ, Դիրազոյն լիցի
երկրին Տիրոսի և Սիդոնի յաւուրն դատաւս,
23 տանի քան ձեզ, եւ դու, Կափառնայում, մի
մինչեւ յերկին բարձրացայի, այլ մինչեւ ի
գոթոս իյցես, զի եթէ ի Սողոմ եղեալ էին զօ-
րութիւնքն որ ի քեզ եղեն, ապաքէն կային եւս
24 մինչեւ ցայսօր, Բայց ասեմ ձեզ եթէ, երկրին
Սողոմացւոց գիրազոյն լիցի յաւուրն դատաւ-
տանի քան քեզ:
- 25 ԴԿ. Յայնժամ ժամանակի պատասխանի ետ Յի-
սուս և ասէ, Դոհնամ զքէն, Հայր, Տէր երկնի
և երկրի, զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի
26 գիտնոց, և յայնեցեր տղայոց, Սկի, Հայր, զի
27 այսպէս հաճոյ եղես առաջի քո, Ամենայն ինչ
տուաւ ինձ ի չորե խմել. և ոչ ոք ճանաչէ զՈր-
դի՝ եթէ ոչ Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ եթէ
28 ոչ Որդի, և ում Որդին կամիցի յայտնել, Եկայք
առ իս, ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք,

Ուր, որ մինչեւ յերկին բարձրացեալ ես,

- 29 և ես հանգուցից զձեզ, Առեք զլուծ իմ ի ձեզ,
և ուսարուք յինէն, զի հեզ եմ և խոնարհ սրբ-
30 տիւ, և գտի՛ք հանգիստ անձանց ձերոց, Զի լուծ
իմ քաղցր է, և բեռն իմ՝ փոքրոգի:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 ԴԲ. Յայնժամ գնաց Յիսուս ընդ արտո-
բայն նոցա ի չարաթու, և աշակերտքն նորա
քաղցեան և սկսան հասկ կորցել և ուտել:
2 Փարիսեցիքն իրեւ տեսին, ասեն ցնա, Ահաւա-
նիկ աշակերտքն քո զօրծեն զոր ոչ է արժան
3 զործել ի չարաթու և եւ նա ասէ ցնաս, Ոչ իցէ
ընթերցեալ ձեր զոր արար Դաւիթ, յորժամ
4 քաղցեան, և որ ընդ նմայն էին. Զիտո՞ք ե-
մուտ ի տուն Աստուծոյ և եկեր զհաց զառա-
ջաւորութեանն, զոր ոչ էր օրէն նմա ուտել, և
ոչ որոց ընդ նմայն էին, բայց միայն քահանայից:
5 Կամ թէ չիցէ՞ ընթերցեալ յօբէնս, զի ի չարաթս
քահանայքն ի տաճարին ողծեն զարաթիւն և ան-
6 մեղք են, Բայց ասեմ ձեզ, զի մեծ քան դաւա-
7 ճարն է աստ, եւ եթէ գիտէ՛ք զինչ է Զօղոր-
մութիւն կամիմ և ոչ զղոհ, ապա ոչ դատաւ-
8 պարտէ՛ք զուր զանպարտան, Զի տէր է չարա-
թու Որդին մարդոյ:
- 9 Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն ի գողութիւն
10 նոցա, եւ անդ էր այր մի որոյ ձեռն իւր գծա-
ցեալ էր, հարցին ցնա և տսեն եթէ, Պա՞րտ իցէ
ի չարաթու բժշկել, զի չարաթիսեցեն զոմանէ:
11 Եւ նա ասէ ցնաս, Ոչ է ի ձեռն մարդ որոյ իցէ
ոյխար մի, և անկանիցի այն ի խորխորատ ի չա-
րաթու, միթէ ոչ ունիցի և յարուցանիցէ զնա:
12 Իսկ արդ որչափ եւս առաւել է մարդ քան
զօխար, ապա ուրեմն պարտ է ի չարաթու քարիս
13 զործել, Յայնժամ ասէ ցայրն, Զգեա զձեռն
քո, և նա ձգեաց և եղև ողջ իրեւ զմեան:

- 14 Իսկ փարիսեցիքն ելեալ արտաքս խորհուրդ առին զնմանէ թէ ո՞րպէս կորուսցեն զնա:
- 15 Եւ Յիսուս իբրեւ զխոսաց, մեկնեցաւ անտի, և զնացիկն զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զամենեւեմն: Եւ սաստեաց նոցա զի մի՛ յայտնեացեն զնմանէ ումեք: Զի լցցի որ առ սացան ի ձեռն Եսայեայ մարդարեի, Ահա մահնուկ իմ՝ զոր ընտելցի, և սիրելի իմ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ: Եղից զմիք իմ ի վերայ նորա, և իրաւունս հեթանոսաց պատմեցէ: Ոչ հակառակեցի և ոչ ազդարկեցէ, և ոչ ոք լռիցէ ի հրապարակս զբարբառ նորա: Զեղեցի խիթախեալ ոչ փրկեցէ, և զպարտոյկն առկածեալ ոչ չի՞րուցէ, մինչեւ հանցէ ի յաղթութիւն զդաւաճանս: Եւ յանուն նորա հեթանոսք յուսացին:
- 22 ԴԳ. Յայնժամ մատուցաւ առ նա զխաւհար մի կոյր և համբ, և բժշկեաց զնա, որպէս զի համբն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ: Զարմացան ամենայն ժողովուրդքն և ասէին, Միթէ սա՞ իցէ:
- 24 Իբրեւստոն որդի Դաւթի՛, Բայց փարիսեցիքն իբրեւ լուան, ասեն, Ոչ իսկ հանեղաւ զդեռս, եթէ ոչ Բեղղեբուդաւ իշխանաւն զիւաց: Իբրեւ զխոսաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա, Ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի, և ամենայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ կացցէ: Եւ եթէ Սատանայ զվատանայ հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ:
- 27 Երբ զիարդ կացցէ թագաւորութիւն նորա, Եւ եթէ ես Բեղղեբուդաւ հանեմ զդեռս, որդիքն ձեր ի՞նչ հանիցեն: Վասն այնորիկ նոքա եղիցին:
- 28 Զեր դատուորքս Ապա եթէ Հոգւով Աստուծոյ հանեմ ես զդեռս, ուրեմն հասեալ է ի վերայ:
- 29 Զեր արքայութիւն Աստուծոյ, Կամ զիարդ կա-

Իբաւան, որդին Դաւթի

- րէ ոք մահնել ի տուն հօգրի և զգործինն նորա յախտակել, եթէ ոչ նախ կապիցէ զհօգրն, և ապա զտունն նորա յախտակիցէ: Որ ոչ ընդ իսէ՛ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովե ընդ իս՛:
- 31 ցրուէ: Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ, Ամենայն մեղք և հայհոյութիւնք թողցին մարդկան, բայց զՀոգւոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի: Եւ որ ոք ասիցէ բան զմարդոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց որ զՀոգւոյն Սրբոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա, մի՛ յայտմ աշխարհի և մի՛ ի հանդերձեւումն: Կամ բարբէք զձառն բարի և զպատուոյ նորա բարի, կամ՝ արարեք զձառն չար և զպատուոյ նորա չար:
- 34 Քանզի ի պողոյ անտի ծառն ձանաչի, Ինձեղք իժից, զիարդ կարիցէք բարիս խօսել որ չարքդէք: Քանզի ի յաւերւածոյ արտի խօսի բերան:
- 35 Մարդ բարի ի բարի գանձուց շարտի իւրոյ՝ հանէ զբարիս, և մարդ չար ի չար գանձուց շարտի իւրոյ՝ հանէ զչարիս: Բայց ասեմ ձեզ թէ, Ընդ ամենայն դատարկ բանի զոր խօսիցին մարդիկ՝
- 37 տացեն համար յաւուրն դատաստանի: Զի ի բանից քոց արդարացիս, և ի բանից քոց պարտաւորեցիս:
- 38 ԴԳ. Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ումանք ի դպրացն և ի փարիսեցոյց և ասեն, Վարդապետ, կամիմք նշան ինչ տեսանել ի քնն: Կա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Ազգ չար և շնացող նշան ինզրէ: և նշան մի՛ տացի նմա,
- 40 բայց նշանն Յովնանու մարդարեի: Զի որպէս էր Յովնան ի փոք կիտին զերիս տիս և զերիս զէջերս, նոյնպէս եղիցէ և Որդի մարդոյ՝ ի տիրտ:
- 41 Երկրի զերիս տիս և զերիս զիւրօս: Աքք նիւնուացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ և դատաստարեցեն զսա, զի զլէ՛

ՊՄԻՆԻ ԵՄԵՆԵՆ, մարդկան

ՊՄԻՆԻ, իւրոց

- ցան ի քարոզութեանն Յովնանու. և արդ. աւա-
 42 սիկ մեծ քան զՅովնանն է աստ. Դիտոյն հարաւոյ
 յարեցէ ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ և
 զատասպարտեցէ զսա. զի եկն ի ծագաց երկրի
 լսել զիմաստութիւնն Սողոմոնի, և ահա մեծ
 43 քան զՍողոմոնն է աստ. Այլ յորժամ այսն պիտի
 ելանէ ի մարդոյ, ոչլի ընդ անջրկն տեղիս,
 44 խնդրէ հանգիստ և ոչ գտանէ. Յայնժամ ասէ,
 Դարձոյց ի տուն իմ ուստի ելի. և եկեալ գտա-
 նէ զնա պարապորդ, մաքրեալ և յարգարեալ:
 45 Յայնժամ երթայ և առնու ընդ իւր եւթն այլ
 այսա չարագոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ
 անդ. և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ յոր քան
 զառաջինն. այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի:
 46 Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսեր, ահա
 մայր նորա և եղբարք նորա կային արտաքոյ և
 47 խնդրէին խօսել ընդ նմա. և ասէ ոմն ցնա,
 Ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ և
 48 խնդրեն խօսել ընդ քեզ: Նա պատասխանի ետ
 այնմիկ որ ասացն ցնա, և ասէ, Ո՞վ է իմ
 49 մայր, կամ ո՞վ եմ իմ եղբարքս. Եւ ձգեալ
 զձեռն իւր յաշակերտսն՝ ասէ, Ահա ասիկ մայր
 50 իմ և եղբարք իմ: Զի որ առնիցէ զկտմն Հօր
 իմոյ որ յերկինսն է՝ նա է իմ եղբայր և քոյք
 և մայր:

ԳԼ. ԳԳ

- 1 ԴԵ. Յաւուր յայնմիկ ելեալ ի խոտս ի տա-
 2 նէն՝ նստէր առ ծովեղբրն. Եւ ժողովեցան առ
 նա ժողովուրդք բազումք, մինչեւ մոտանել նմա
 ի նաւն և նստել. և ամենայն ժողովուրդն կայր
 3 առ ծովեղբրն. Եւ խօսէր ընդ նոսա բազումս
 առակօք և ասէր,
 4 Ահա ել սերմանահան սերմանել. և ի սերմա-
 նէն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ծանապարհաւ,

- 5 և եկն թաշուն երկնից և եկեր զնա՝ Եւ այլն
 անկաւ յապառաժի ուր ոչ գոյր հող բազում, և
 վաղվաղակի բուսաւ առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին.
 6 Ի ծագել արեւու տապացաւ, և զի ոչ գոյին ար-
 7 մառք, չորացաւ. Եւ այլն անկաւ ի մէջ փոց, և
 8 եկն փուշքն և հեղձուցին զնա. Եւ այլն անկաւ
 յերկիր բարի, և ասյր պտուղէ՝ էր որ հարիւրա-
 ւոր, և էր որ վաթմասւոր, և էր որ երեսնաւոր:
 9 Որ ունիցի ականս լսելոյ՝ լուիցէ:
 10 Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա, Ընդէ՞ր
 11 առակօք խօսիս ընդ նոսա՝ Նա պատասխանի ետ
 և ասէ ցնոսա, Ի՞նչքի ձեզ տուեալ է զիտել
 զխորհուրդս արքայութեան երկնից, և նոցա չէ
 12 տուեալ, Զի ոյր գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի,
 և ոյր ոչն գուցէ՝ և զոր ունիցին բարձրի ի նմա-
 13 նէ, Վասն այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ նոսա,
 զի տեսանեն և ոչ տեսանեն. և լսեն և ոչ լսեն
 14 և ոչ առնուն ի միտս. Եւ կատարի առ նոսա մար-
 քարութիւնն ծայեայտ որ ասէ, Լսելով լուիցիք,
 և մի՛ խմայիք, և տեսանելով տեսի՛ք, և մի՛
 15 տեսի՛ք, Զի թանձրացաւ սրտս ժողովրդեանս
 այսորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանունս լուան,
 և զայս իւրեանց կափուցին, զի մի՛ երբեք տես-
 ցին աշօք և ականջօք լուիցեն և սրտիւք իմաս-
 16 ցին և դարձցին, և բշկեցին զնոսա. Բայց ձեք
 երանի եւ աշաղք զի տեսանեն, և ականջաց ձե-
 17 րոց՝ զի լսեն. Ամէն ասեմ ձեզ, զի բազում մար-
 քարէք և արգարք ցանկացան տեսանել զոր
 տեսանէ՛ք, և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէ՛ք. և
 18 ոչ լուան. Եւ արդ լուարուք դուք զառաւ սեր-
 19 մանացանին. Յամենայնէ որ լսէ զքանն արքայու-
 թեան և ոչ առնու ի միտ, զայ չարն և յափըշ-
 տակէ զսերմանեալն ի սրտս նորա. այն է որ առ

Պատմութիւն, եկին թաշունք և կերան զնոսա

- 20 ճանապարհաւն սերմանեցաւ: Եւ որ յապառա-
 21 փին սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրեւ լսէ զբանն,
 22 և վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունի զնա:
 23 Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքնաւն այլ առ
 24 ժամանակ մի է, ի ինկել նեղութեան և հալածա-
 25 նաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղիւ իսկ
 26 որ ի մէջ փոքն սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրեւ
 27 լսէ զբանն, և հոգի աշխարհն և պատրանք մե-
 28 ծութեան հեղձուցանեն զբանն, և լինի ան-
 29 պտուղ: Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ՝ այն
 30 է, որ իբրեւ լսէ զբանն և ի միտ առնու: և ասց
 31 զպտուղ, է որ հարեւր, և է որ վաթսուս, և է
 32 որ երեսուն:
- 24 ԴԶ. Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ, Նմա-
 25 նեցաւ արքայութիւնն երկնից առն, որ սերմա-
 26 նիցէ սերմն բարի յազարակի իւրում: Եւ ի քուն
 27 լինել մարդկան՝ եկն թշնամի նորա և ցանեաց
 28 ի վերայ որոմն ի մէջ ցորենոյն, և գնաց: Եւ ի բա-
 29 րեւ բուսաւ խոտն և արար պտուղ, այսպ երեւ-
 30 ւեցաւ և որոմնն: Մատուցեալ ծառայք տանու-
 31 տեառնն ասեն ցնա, Տէր, ո՞չ սերմն բարի սեր-
 32 մանեցեր յազարակին քում, արդ ուստի՞ ունիցի
- 28 զցորմնն, Եւ նա ասէ ցնոսա, Այլ թշնամի արար
 29 զայն. ասեն ցնա ծառայքն, Կամի՞ն զի երթի-
 30 ցուք քաղեսցուք զայն ի բաց: Եւ նա ասէ ցնոսա,
 31 Մի, գուցէ մինչ քաղիցէք զցորմնն, և զցորեանն
 32 ընդ նմին ի բաց խլիցէք: Թող տուք երկոցունց
 33 աճել ի միասին մինչեւ ի հոռւած, և ի ժամանակ
 34 հնձոց ասացից ցննձողն, Քաղեցէք նախ զո-
 35 րմնդ և կապեցէք զայդ ի խրճուսն առ ի յայ-
 36 րել, և զցորեանն ժողովեցէք ի շտեմարանս իմ:
- 31 Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ, Նման է ար-
 32 քայութիւն երկնից հատոյ մանանիոյ, զոր առ-
 33 եալ մարդոյ՝ սերմանեաց յազարակի իւրում:
- 32 Որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս, և յոր-

- 33 ժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանիարս,
 34 և լինի ծառ մինչեւ գալ թռչնոց երկնից և հանգ-
 35 լել յոստս նորա:
- 33 Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ, Նման
 34 է արքայութիւն երկնից խմբոյ, զոր առեալ
 35 կնոջ թագոյց ի գրիւս երիս ալեր մինչեւ ամե-
 36 նայն խմբեցաւ:
- 34 Չայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առակօք ընդ
 35 ժողովուրդսն, և առանց առակի ոչինչ խօսէր
 36 ընդ նոսա: Զի լցէի ասացեալն ի մարդարէն,
 37 Բացից առակօք զբերան իմ, բխեցից զծած-
 38 կեալսն ի սկզբանէ աշխարհի:
- 35 ԴԷ. Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողո-
 36 վութիւնն՝ եկն ի տուն. մատուան առ նա աշա-
 37 կերտքն նորա և ասեն, Մեկնեա մեզ զառակ ո-
 38 լումանցն ազարակի: Նա պատասխանի ետ և ասէ
 39 ցնոսա, Որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է Որդի մար-
 40 դոյ, Եւ ազարակն աշխարհս է. սերմն բարի նո-
 41 քա են որ որդիքն արքայութեան են, իսկ ո-
 42 լումնն որդիք շարին են. Եւ թշնամին որ վարեաց
 43 զայն՝ Սատանայ է, և հունձքն կատարած աշ-
 44 խարհիս է, և հնձողքն հրեւտակք են: Որպէս
 45 ժողովի որոմնն և ի հօր այրի, այնպէս եղիցի ի
 46 կատարածի աշխարհիս: Առաքեսցէ Որդի մար-
 47 դոյ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցեն յարքայու-
 48 թեանն նորա զամենայն զայթակղութիւնս, և զայ-
 49 նոսիկ ոյք գործեն զամբօրէնութիւն: Եւ արկեցն
 50 զնոսա ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճել ա-
 51 տամանց, Յայնժամ՝ արդարքն ծագեսցեն իբրեւ
 52 զարեգակն յարքայութեան՝ երկնից: Որ ունիցի
 53 ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:
- 44 Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից գան-
 45 ձի ծածկելոյ յազարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝

ՅԵՂԵ, Հօր իւրեանց

ԳԼ. ԺԳ

1 Թագոյց. և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ
 զամենայն ինչ զոր ունի, և զնէ զագարակն զայն:
 45 Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից առն
 վաճառականի որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղե-
 46 ցիկս. Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
 երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր,
 և զնեաց զայն մարգարիտս:
 47 Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ուռ-
 կանի արկելոյ ի ծով և յամենայն ազգաց ժողո-
 48 վելոյ. Զոր իրբեւ լցաւ, հանեալ ի ցամաք և
 նստեալ՝ ժողովեցին զբարի բարին յամանս,
 49 զխոտանն ի բաց ընկեցին. Այնպէս եղիցի ի կատա-
 րածի աշխարհիս, ելցեն հրեշտակք և մեկնեցեն
 50 զայս ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ի հնոց
 հրոյն. անդ եղցի լալ և կրճէլ աստմանց:
 51 Ասէ ցնոսա Յիսուս, իմացաբուք զայս ամե-
 52 նայն. ասեն ցնա, Այո, Տէր. Եւ նա ասէ ցնոսա,
 վասն այսորիկ ամենայն զպիւր աշակերտեալ ար-
 քայութեան երկնից նման է առն տանուտեառն,
 որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զինն:
 53 Եւ, և եղեւ իրբեւ կատարեաց Յիսուս զա-
 54 ռակս զայստիկ, փոխեցաւ անտի. Եւ եկեալ ի
 գաւառ իւր՝ ուսուցանէր զնոսա ի ժողովրդեանն
 նոցա, մինչեւ զարմանալ նոցա և ասել, Սմա-
 ուտի՞ իցէ այս իմաստութիւն և զօրութիւնք:
 55 Ո՞չ սա է հիւսանն որդի. ո՞չ մայր սորա կոչի
 Մարիամ, և եղբարք սորա՞ Յակովբոս և Զեփ-
 56 սէս և Սիմօն և Յուդա. Եւ քորք սորա ո՞չ ա-
 մենեքեան առ մեզ են. արդ ուսով՞ է սմա այս
 57 ամենայն. Եւ զայլակոչէին ի նա. և Յիսուս ասէ
 ցնոսա, Զիք մարգարէ անարդ եթէ ոչ յիւրում
 58 գաւառի և յիւրում տան. Եւ ոչ արար անդ զօ-
 րութիւնս բաղումս վասն անհաւատութեան նոցա:

Ի Յռնէն պատե

Յիսուս, Յովսէփ

1 ԵՐ. Յայնմ ժամանակի լուա. Հերովդէս լոր-
 2 ըրդդպակտ զլուր Յիսուսի. Եւ ասէ ցժառայս
 իւր, Նա է Յովճաննէս մկրտի. Նա յարեաւ ի
 մեռելոց, և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին
 նովաւ:
 3 Գանգի Հերովդէս կայաւ զՅովճաննէս, կապեաց
 զնա և եղ ի բանտի վասն Հերովդիայ, կնոյ ֆի-
 4 լիպպոսի եղբոր նորա. Զի ասէր ցնա Յովճաննէս,
 5 Եւ արժանք քեզ ունեւ զգաւ. Եւ կամէր զնա աղա-
 նանել, բայց երկնէր ի ժողովրդեանն անտի, քան-
 6 զի իրբեւ զմարգարէ ունէին զնա. Եւ իրբեւ ե-
 զեն ծնունդք Հերովդի, կաքաւեաց զուստորն
 Հերովդիայ ի մէջ բաղմականին. և հաճոյ թուե-
 7 ցաւ Հերովդի. Ուստի և երգմամբ խոստացաւ
 8 տալ նմա զինչ և ինդրեցէ. Եւ նա յառաջա-
 գոյն խրատեալ ի մօրէ իւրմէ, Տոր ինձ, ասէ,
 այսք ի վերայ սկտեղ զգլուխ Յովճաննու մկրտչի:
 9 Եւ տրամեցաւ թաղաւորն. բայց վասն երգմանցն
 10 և բարակցացն հրամայեաց ապա նմա. Եւ առա-
 11 քեաց գլխատեաց զՅովճաննէս ի բանտի. Եւ բե-
 րաւ գլուխ նորա սկտեղք և տուաւ աղէկանն, և
 12 տարաւ առ մայր իւր. Եւ մատուցեալ աշակերտքն
 նորա՝ բարձին զմարմինն և թաղեցին, և եկեալ
 պատմեցին Յիսուսի:
 13 ԵՎ. Եւ իրբեւ լուա Յիսուս, գնաց անտի
 նաւու յանապատ ակզի առանձինն, իրբեւ լուան
 ժողովուրդքն, զնացին զհետ նորա հետի ի քա-
 14 ղաքաց անտի. Եւ իրբեւ. Ի՛կ, ետես ժողովուրդ
 բաղում, զթացաւ ի նոսա և բժշկեաց զհիւանդս
 15 նոցա:
 Իրբեւ ընդ երեկս եղեւ, մատենան առ նա աշա-

Յիսուս, և Հ Յիսուս

կերտքն և ասեն, Տեղիս անապատ է և օրս տա-
րաժամեալ, արձակեալ զժողովուրդսդ, զի եր-
թիցեն չորջի ի չնան, զնեցեն իսրեանց կերտ-
16 կուրս։ Եւ ասէ Յիսուս, Ոչինչ պիտոյ է զոցա
17 երթալ, զուր տուք զոցա ուտել։ Եւ նոքա ա-
սեն ցնա, Ոչինչ ունիմք աստ բայց հինգ նկա-
18 նակ և երկուս ձկուռս։ Եւ ասէ ցնոսա, Բերէք
19 այսր զայն։ Եւ հրամայեալք բազմեցուցանել զժո-
ղովուրդսն ի վերայ խոտոյ, և առեալ զհինգ
նկանակն և զերկուս ձկուռն՝ հայեցաւ յերկինս,
օրհնեաց և երեկ, և ետ ցաշակերտսն զնկա-
20 նակսն, և աշակերտքն՝ ժողովրդոցն։ Կերտն ա-
մենեքեան և յագեցան, և բարձին զնշխարս կը-
21 տորոցն երկոստասան սակաւի լի։ Եւ որք կե-
րտնն՝ էին արք իրբու հինգ հազար, թող զկա-
նայս և զմանկսի։

22 Ե՛ր. Եւ նախկեաց վաղվազակն զաշակերտսն
մտանել ի նաւ և յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն
23 զժողովուրդսն արձակիցէ։ Եւ իրբու արձակեաց
զժողովուրդսն, ել ի լեռան առանձինն կալ յա-
ղօթս, և իրբու ընդ երեկս եղև, անդ էր միայն։
24 Եւ նաւն մեկնեալ էր ի ցամաքն բազում առ-
պարիսօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդդէմ էր
25 հողմն։ Եւ ի չորրորդում պահու զիւրեղն եկն
26 առ նոսա Յիսուս զնաղով ի վերայ ծովուն։ Իր-
բու տեսին զնա աշակերտքն զի զնայր ի վերայ
ծովուն, խռովեցան, և ասեն թէ՛ Առաջօք ինչ
27 իցէ։ Եւ առ ահին աղաղակեցին։ Եւ վաղվաղակն
խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և ասէ, Գա՛ջալերե-
28 ցարուք, ես եմ, մի՛ երկնիք։ Պատասխանի ետ
նաւ Պետրոս և ասէ, Տէ՛ր, ի՞նչ դու ես, հրա-
29 մայեա ինձ գալ առ քեզ ի վերայ չորոցս։ Եւ նա

ասէ, Եկ։ Եւ ինչալ ի նաւն Պետրոս՝ զնաց ի
30 վերայ չորոցն, և եկն՝ առ Յիսուս։ Եւ տեսեալ
զհողմն սաստիկ՝ երկեալ, և իրբու սկսաւ ընդդ-
31 մել, աղաղակեաց և ասէ, Տէ՛ր, փրկեալ գիւ։ Եւ
վաղվաղակն Յիսուս ձգեաց զձեռն իւր, կալաւ
զնա և ասէ, Թերահաւատ, ընդէ՛ր երկմտեցեր։
32 Եւ իրբու եկին ի նաւն, հանդարտեաց հողմն։
33 Եւ որ ի նաւն էին՝ մատենն, երկիր պագին նաւ
34 և ասեն, Աղա՛րբ, Որդի Աստուծոյ ես դու։ Եւ
35 անցեալ եկին ի ցամաք ի Գեննեսարէթ։ Եւ իր-
բու ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ, առա-
քեցին ընդ ամենայն զաւառն, և ամին առ նա
36 զամենայն հիւանդս, և աղաչէին զնա, զի գոնէ
միայն ի քաղցոց հանդերձի նորա մերձեցին։ Եւ
որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 ՆԵ. Յայնժամ մատենն առ Յիսուս որ յերու-
2 սաղեմէ փարիսեցիքն և զպիրք, և ասեն, Ընդէ՛ր
աշակերտքն քո անցանն զաւանդութեամբ ծե-
րոցն, զի ոչ լուսնան զձեռս յորժամ հաց ու-
3 տեն։ Եւս պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Իսկ
զուրք ընդէ՛ր անցանէք զպատուիրանան Աս-
4 տուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն։ Զի Աս-
տուած 2^ասաց, Պատուեալ զնայր քո և զմայր։
5 Եւ, Որ բարեասէ՛ զնայր կամ զմայր՝ մահու վասն։
6 Ծանեցի։ Եւ զուր ասէք, Որ ասիցէ ցնայր իւր
կամ ցմայր իւր թէ՛ Պատարագ է զոր յինչն օգ-
տիցիս, և ոչ պատուիցէ զնայր իւր 3^ա և զմայր
իւր։ Եւ խոտէք զրանն Աստուծոյ վասն ձերոյ

1Ուռն, չորոցն, գալ

2Ուռն, պատուիրանաց և ասէ

3Յաւան զուր

1Ուռն, ստիպեաց Յիսուս

2Բաւաւ, էր ի մէջ ծովուն

- 7 աւանդութեանն Կեղծաւորք, բարւոք մարգա-
 8 րէացաւ ի վերայ ձեր Նսայի, և ասէ, ժողո-
 9 վուրդս այս չըթամք պատուէ զիս, և սիրտ
 10 իւրեանց հեռացեալ մեկուսի է յինէն. Զոր
 11 պատեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիւնս
 12 զմարդկան պատուիրեալս
 13 Եւ կոչեցեալ առ ինքն ժողովուրդսն ասէ
 14 ջնոսա, Լուարուք և ի միա ասէք. Ոչ որ ինչ
 15 մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ, այլ որ ինչ
 16 ելանէ ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ:
 17 Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նորա՝ ա-
 18 սեն ցնա, Գիտե՞ս, զի փարիսեցիքն իրեւ լուան
 19 զբանն, զայլթակեցեանն Նա պատասխանի եւ նո-
 20 ցա և ասէ, Ամենայն տունկ զոր ոչ անկեաց Հայր
 21 իմ երկնաւոր՝ իւրեցին թոյլ տուք զնոսա. Չկոչք
 22 են՝ կուրաց առաջնորդք՝. կոչր կուրի յորժամ
 23 առաջնորդէ, շտալէ և երկոցին ի խորխորատ
 24 անկանին. Պատասխանի եւ նմա Պետրոս և ասէ,
 25 Մեկնեա մեզ դառակս զայս Ասէ Յիսուս, Տակե՛-
 26 լին և դուք անմխտք էք. Եւ ոչ ի հանայք եթէ
 27 ամենայն որ մտանէ ի բերան՝ յորովայն երթայ և
 28 արտաքս ելանէ. իսկ որ ելանէ ի բերանոյ՝ ի
 29 սրտէ անտի զայ, և այն պղծէ զմարդ. Զի ի
 30 սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք, սպանութիւնք,
 31 չնութիւնք, պտուհիութիւնք, զողովիւնք, սուտ
 32 վկայութիւնք, հայճոյութիւնք. Այս ամենայն
 33 է որ պղծէ զմարդ, այլ անլուայ ձեռք օտեւ
 34 ոչ պղծէ զմարդ:
 35 Եւ Զ. Եւ ելեալ անտի Յիսուսի զնաց ի կողմանս
 36 Տիրոսի և Սիւրիոյնի. Եւ աշա կին մի Գաննանցի

ՊՐԷԷ, մերձ է առ իս բերանով իւրով, և
 չըթամք

ՊՐԷԷ, են առաջնորդք կոչք

Պ Եւ զնոսա պղծէ

- ի սահմանաց անտի նոցա ելեալ՝ աղաղակէր և
 23 ասէր, Ողորմեաց ինձ, Տէր, որդի Դաւթի,
 24 զուարթ իմ շարաշար պատահարի. Եւ նա ոչ եւ
 25 նմա պատասխանի. և մատուցեալ աշակերտսն
 26 նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին, Արձակեա զնա
 27 զի աղաղակէ զնա մեր. Նա պատասխանի եւ և
 28 ասէ, Ոչ ուրեք առաքեցայ, եթէ ոչ առ ոչխարս
 29 կորուսեալս ասան իսրայելի. Եւ նա մատուցեալ
 30 երկր յազանէն նմա և ասէր, Տէր, օգնեա ինձ
 31 Պատասխանի եւ նմա և ասէ, Ոչ է բարւոք առ-
 32 նու զհաց մանկանց և արկանել չանց. Եւ նա
 33 ասէ, Այո, Տէր, քանզի և շուք կերակրին ի
 34 փշրանաց անկեաց ի սեղանոյ տեսուն իւրեանց
 35 Յայնժամ պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ,
 36 Ով կին դու, մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ
 37 որդեւ և կամիս. և բժշկեցաւ. զուարթ նորա ի
 38 նմին ժամուս
 39 Եւ. Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի, եկն ի ծո-
 40 վեզրն Գալիլեացոց, և ելեալ ի լեռան նսալք
 41 անդ. Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք որ
 42 ունէին ընդ իսրեանս կադս, կոյրս, համբոս,
 43 միակողմանիս և սլլս բազումս. և բնկեցին զնո-
 44 սա առ ռոս նորա, և բժշկեաց զնոսա. Մինչեւ
 45 զարմանալ ժողովրդոցն որ տեսանէին, զի հա-
 46 մերք խօսէին, կաղք գնային, միակողմանիք
 47 բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին
 48 զԱստուած իսրայելի
 49 Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն
 50 ասէ, Դի՞մա ի ժողովուրդդ, զի արդ երեք ա-
 51 ռուրք են զի կան առ իս, և ոչ ունին զինչ ու-
 52 տիցեն. և արձակել զոսա նոթիս չկամիմ, գու-
 53 ցէ նքթիցեն զմանապարճայն Ասեն ցնա աշա-
 54 կերտսն, իսկ արդ մեզ յանապատի աստ ունտի
 55 եցէ պնչափ հաց՝ մինչ յազեցուցանել զայսչափ

ՊՐԷԷ, Յիսուսի

34 Ժողովուրդ, Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս, Քանի՞
 նկանակ ունիք, և նոքա ասեն, Եւթն և սակաւ
 35 ձկուհաւ Եւ հրամայեաց ժողովուրդեան բազմել ի
 36 վերայ գետնայ, Եւ առեալ զԵւթն նկանակն և
 զձկուհան՝ դոհացաւ և երեկ և ետ ցալակերտոսն,
 37 և նոքա ժողովուրդեանն՝ կերան ամենեքեան և
 յագեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն Եւթն
 38 զամբիղ լիս Եւ որք կերանն՝ էին չիբրեւ արք
 39 չորք հազարք, Թող զկանայս և զմանկսիս իբրեւ
 արձակեաց զժողովուրդսն, եւ ի նաւ և եկն ի
 սահման Մագդաղեայ:

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սագուկեցիք,
 փորձելով խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից ցու-
 2 ցանել նոցա՝ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնո-
 3 սա,² Ազգ չար և շնացող նշան խնդրէ, և նշան
 մի՞ տացի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի
 և եթող զնոսա և զնայ:
 5 Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս, և մոռացան
 6 առնուլ հաց, Ասէ ցնոսա Յիսուս, Տեսէք և զգոյշ
 լըրուք ի խմորոյ սագուկեցւոցն և փարիսեցւոց:
 7 Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին թէ Հաց
 8 ոչ բարձաք, Գիտաց Յիսուս և ասէ, Զի՞ խորհիք
 ի միտս ձեր, Թերահաւատք, եթէ հաց ոչ ու-
 9 նիք, Տակաւին չիմանայք և ոչ յիշէք զհինգ
 նկանակն ի հինգ հազարսն, և քանի՞ սակաւ
 10 բարձէք, Եւ ոչ զԵւթն նկանակն ի չորս հազարսն,

1 ՅԻՄՆԱ ՊԻՄՈՒՆ

2 ԲԵՆԵԴԻԿՏ, Եւթն և սակաւ
 թէ Զեր լինելոց է, քանզի կարմրացան երկինք,
 (3) Եւ ընդ այդս՝ Այսոր ձմեռն, քանզի կարմր-
 րացան խոժոռեցան երկինք, զերես երկնից գե-
 ասէք քննել, և զնշան ժամանակաց չկարիցէք:

11 և քանի՞ զամբիղս բարձէք, Արդ զի՞մք ոչ ի-
 մանայք եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ
 լինել ի խմորոյ փարիսեցւոցն և սագուկեցւոց:
 12 Յայնժամ ի միտ ասին, եթէ ոչ ասաց զգուշա-
 նալ ի խմորոյ, այլ յաղանդոյ փարիսեցւոցն և
 սագուկեցւոց:
 13 Զի, Եւ երեալ Յիսուս ի կողմանս փիլիպպեայ
 կեսարեայն՝ հարցանէր ցալակերտոսն և ասէր,
 Զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն թէ իցէ Որդի մար-
 14 ցոյ, Եւ նոքա ասեն, Ոմն՝ զՅովնանէս մկրտիչ,
 և այլք՝ զԵղիա, և կէսք՝ զԵրեմիա կամ զմի ոք
 15 ի մարգարէիցն: Ասէ ցնոսա, Իսկ զուրք զո՞ ոք
 16 ասէք զինէն թէ իցէմ: Պատասխանի ետ Միմովն
 Պետրոս և ասէ, Դու ես Քրիստոսն, Որդի Աս-
 17 տուծոյ կենդանոյ, Պատասխանի ետ Յիսուս և
 ասէ ցնա, Երանի քեզ, Միմովն, որդի Յովնանու,
 զի մարմին և արեւն ոչ յայտնեաց քեզ, այլ
 18 Հայր իմ որ յերկինս է: Եւ ես քեզ ասեմ, այն
 Դու ես վէմ, և ի վերայ այդք վիսի չինեցիք զե-
 կեղեցի իմ, և դուռնք զժողովոց զնա մի յաղ-
 19 թահարեցնել Եւ տաց քեզ զփականս արքայու-
 թեան երկնից, և զոր միանգամ կապեցեա յեր-
 20 կրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակեա-
 ցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս: Յայն-
 ժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՞ ումեք ա-
 սացան թէ նա է Քրիստոսն:
 21 Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշա-
 կերտացն թէ պարտ է նմա երթալ յերուսաղէմ,
 և բազում չարարանս չարարել ի քահանայա-
 պետից և ի զպրաց և ի ծերոց ժողովուրդեան և
 սպանանել, և յերկր աւուր յառնել: Եւ առեալ
 22 զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ կազել ընդ նմա

1 ՈՒՄՆԱ, ի խմորոյ հացի

2 ՈՒՄՆԱ, Յիսուս Քրիստոս

3 Ի ԲԵՆԵԴԻԿՏ ՊԻՄՈՒՆ

- և ասել, Գաւ լիցի քեզ, Տէր, մի՛ եղիցի քեզ
 23 այդ, Եւ նա դարձեալ ի Պետրոս՝ ասէ, Երթ
 յետ իմ, Սատանայ, գալթակղզու թիւն իմ ես.
 24 զի ոչ խորհիս զՍատուծոյսն, այլ՝ զմարդկանս
 25 Գայի՜ժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտան իւր, Եթէ
 ոք կամի զկնի իմ գալ, ուրացի դանձն և առգէ
 26 զնաչ իւր և եկեացէ զկնի իմ: Զի որ կամիցի
 զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա. և որ
 27 կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա:
 28 Զի՜նչ օգտիցի մարդ եթէ՜ զաշխարհս ամենայն
 շահեցի և զանձն իւր առժեպցի. կամ զինչ
 29 տացէ մարդ վրկանս բնդ անձին իւրոյ: Զի գա-
 լոց է Որդի մարդոյ փառօք չօք իւրոյ հանդերձ
 հրէշտակօք իւրով: և յայնժամ հաստուցե իւր
 30 Բաբայն իւր ըստ գործս իւր: Ամէն ասեմ ձեզ,
 զի իցեն ամանք խոցանէ որք աստ կան, որք
 ոչ հաշակեցեն զմահ, մինչեւ տեսցեն զՈրդի
 մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով:

ՊԼ. ԺԷ

- 1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս
 զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեղբայր
 նորս, և հանէ զնոսա ի Եւսան մի բարձր առան-
 2 ձին: Եւ սլաղկերակցաւ առաջի նոցա, և լու-
 սաւորեցան երեսք նորա իրբու զարեգակն, և
 3 հանդերձք նորա եղեն սպիտակ իրբու զլոյս: Եւ
 4 աշտ երեւեցան նոցա Մովսէս և Եղիս որ խօ-
 5 սէին ընդ նմա: Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ
 6 զՅիսուս, Տէր, բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ
 կամիս, արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ և
 7 մի Մովսէսի և մի Եղիսայի: Եւ մինչեւ նա խօսէր,
 8 աշտ ամպ լուսաւոր հովանի եղեւ ի վերայ նոցա.
 9 ձայն եղեւ յամպոյն և ասէ, Դոտ է Որդի իմ սի-
 10 բեկ ընդ որ հաճեցայ, զմա լուարուք: Իրբու
 լուան աշակերտքն, անկան ի վերայ երեսաց

- 7 իւրեանց և երկեան յայտ: Եւ մատուցեալ Յիսուս
 8 բուռն եհար զնոցանէ և ասէ, Յետե կացե՛ք և
 9 մի՛ երկնիք: Ամարձին զայս իւրեանց և ոչ զոք
 տեսնմբ բայց միայն զՅիսուս:
 10 Եւ մինչեւ իջանէին ի Եւսան անտի, պատ-
 ուիրեաց նոցա Յիսուս և ասէ, Մի՛ ումեք ասիցե՛ք
 11 զտեախդ, մինչեւ Որդի մարդոյ ի մեհելոց յարե-
 12 ցե: Հարցին զնա աշակերտքն և ասին, Զխաղ-
 13 զպիւրքն ասին եթէ՜ Եղիսայի նախ պարտ է գալ:
 14 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ցնոսա, Եղիս
 15 զայ և հաստատեցէ զամենայն: Այլ ասեմ ձեզ,
 16 զի Եղիս եկեալ իսկ է. և ոչ ձանձան զնա, այլ
 17 արարին ընդ նա զոր ինչ կամեցան, նոյնպէս և
 18 Որդի մարդոյ չարարեոց է ի նոցանէ: Յայնժամ
 19 ի միտ առին աշակերտքն թէ՜ վասն Յովհաննու
 մկրտչի ասաց ցնոսա:
 20 Զի. Եւ իրբու եկին ի Ժողովուրդն, մատեաւ
 21 այր մի, ի ծունր իջանք և ասէր, Տէր, ողորմեաց
 22 որդւոյ իմում, զի լուսնոտի և չարաչար հիւան-
 23 դանայ, բաղում անգամ անկանի ի հուր և Վեր-
 24 բեք ի հուր: Եւ մատուցի զնա աշակերտացն քոց,
 25 և ոչ կարացին բժշկել: Պատասխանի ետ Յիսուս
 26 և ասէ, Ով աղ անշատաւ և թեւր, մինչեւ
 27 ցե՛րք իցեմ ընդ ձեզ, մինչեւ յե՛րբ անասցենմ
 28 ձեզ. Հա՞մ զնա առ իմ: Եւ սաստեաց ի նա Յի-
 29 սուս, և ել ի նմանէ դեւն, և բժշկեցաւ ամանն էն
 30 ի ժամին յայնմանէ: Յայնժամ մատեան աշա-
 31 կերտքն առանձինն և ասին զՅիսուս, Մեք ըն-
 32 դէ՛ր ոչ կարացաք հանել զնա: Եւ նա ասէ ցնո-
 33 սա, վասն թերահաւատութեան ձերոյ. ամէն
 34 ասեմ ձեզ, Եթէ ունիցիք հաւատս քան զհաւ-
 35 մանանոյ, ասասիք լերինս այսմիկ, փոխեաց
 36 սպառնանդը, և փոխեցի. և ոչ ինչ անհնարին

1Բաւաւ, բարւոք մ անգամ

2Յայն, աժէք

- 20 լինիցի՝ ձեզու Բայց այս ազգ ոչ ելանէ, եթէ ոչ
աղօթիւք և պահովք:
- 21 Զի. Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա ի Գալիլեա,
ասէ ցնոսա Յիսուս, Մասնեւոյ է Որդի մարդոյ
- 22 ի ձեռս մարդկան, Եւ սպանցեն զնա, և յերբ
աւուր յարիցէ. և արամեցան յոյժ:
- 23 Իբրեւ եկին նոքա ի Կափառնայում, մատեան
որք զերկրամտեանն պահանջէին՝ առ Պետրոս, և
ասեն, Վարդապետն ձեր ոչ տայ զերկրամտեանն.
- 24 և ասէ, Այո՛ւ Եւ իբրեւ եմուտ ի ուռն, յառա-
ջեաց քան զնա Յիսուս և ասէ, Զխաբդ թուի
քեզ, Ախմիլն, թագաւորք չազգաց յումի՞ առ-
նուն զհարկս կամ զհասն, յորդոց ի բրեանց թէ
- 25 յօտարաց: Եւ իբրեւ ասաց թէ Յօտարաց, ասէ
ցնա Յիսուս, Ապա ուրեմն ապատ են որդիքն:
- 26 Բայց զի մի՛ գայթակղեցուցուք զնոսա, երթ ի
ծով և ընկեա կարթ, և զառաջին ձուկնն որ ե-
լանիցէ՝ առ, և բաց զերան նորա, և գտանիցես
ստուեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և
ընդ քո:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս
և ասեն, Ո՛վ իցէ Դիմնի մեծ յարքայութեան
2 երկնից, Եւ կոնեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի,
3 կացոյց զնա ի մէջ նոցա, Եւ ասէ, Ամեն ասեմ
ձեզ, Եթէ ոչ դարձիւք և լինիք իբրեւ զմանկ-
- 4 տի, ոչ մասնիցեք յարքայութիւն երկնից: Անդ
որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրեւ զմանուկս զայն
- 5 նա է մեծ յարքայութեան երկնից, Եւ որ ոք
ընկալցի մանուկ մի սոսկիս յանուն իմ՝ զիս
6 ընդունի. Եւ որ ոք գայթակղեցուցէ զմի ի
փոքրկանցս յայսցանէ՝ յիս հաւատացեալոց՝ լաւ է

- նմա եթէ կախիցի երկան իւր ընդ պարանոց նո-
7 բա, և ընկղմիցի ի խորս ծովու: Վա՛յ աշխարհի ի
գայթակղութեանց. հարկ է գալ գայթակղու-
թեանց, բայց վա՛յ մարդոյն այնմիկ յոր ձեռն
- 8 գայցէ գայթակղութիւն: Եթէ ձեռն քո կամ
ոտն գայթակղեցուցանէ զքեզ, հա՛տ զնա և ըն-
կեա ի քէն. լաւ իցէ քեզ միաձեռանք կամ կառ
մտանել ի կեանս, քան երկուս ձեռս և երկուս
ոտս ունել, և անկանել ի հո՛ւրն յախտեանական:
- 9 Եւ եթէ ակն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, խնե
ցնա և ընկեա ի քէն. լաւ իցէ քեզ միականի
մտանել ի կեանս, քան երկուս աչս ունել և ան-
կանել ի գեհէն հրոյն:
- 10 Զի. Զգոյ՛ լերուք, մի՛ արհամարհիցէք զմի
ի փոքրկանցս յայսցանէ. ասեմ ձեզ, զի հրեւ-
տակք նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զե-
- 11 բեսս Հօր իմոյ որ յերկինս է, Զի եկն Որդի մար-
դոյ կեցուցանել զկորուսեալն:
- 12 Զխաբդ թուի ձեզ. եթէ լինիցի մարդոյ հարեւո-
ր ոյխար և մյոլիցի մի ի նոցանէ, ո՛չ թողուցու-
ղիննուռն և զինն ոյխարն ի լերինս, և երթիցէ
- 13 խնդրիցէ զմոլորեալն: Եւ եթէ լինիցի գտանել
զնա, ամէն ասեմ ձեզ, զի ուրախ լինի ի վերաց
նորա առաւել քան ի վերայ իննսուն և ինուանցն
- 14 որ չիցեն մոլորեալ: Այսպէս ոչ են կամք առաջի
Հօր իմոյ որ յերկինս է, եթէ կորեցէ մի ի փոքր-
կանցս յայսցանէ:
- 15 Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո, երթ յանդի-
մանեա զնա, յորժամ դու և նա միայն իցէք:
- 16 Եթէ լուիցէ քեզ, չահեցար զեղբայրն քո: Ապա
թէ ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ մեւս եւս կամ
երկուս, զի ի բերանոյ երկուց և երեք վկայից
- 17 հաստատեսցի ամենայն բան: Իսկ եթէ և նոցա

- զկին իւր, և ոչ վասն պոռնկութեան, և առնի-
 10 ցէ այլ շնայ, և որ դարձակեայն առնէ՝ շնայ Ասե-
 11 ընդ այր և ընդ կին, լաւ է չամուսնանալ։ Եւ
 նա ասէ ցնոսա, Ոչ ամենէքեան բուսական են
 12 այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է։ Զի են ներքի-
 նիք որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս,
 և են ներքինիք որ ի մարդկանէ եղեն ներքինիք,
 և են ներքինիք որ զանձինս իւրեանց արարին
 ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. որ կա-
 րողն է տանել տարցի։
- 13 Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի, զի ձեռն
 Գիցէ ի վերայ նոցա և աղօթա արասցէ. և աշա-
 14 կերտքն նորա սասանէին նոցա։ Ասէ Յիսուս,
 Խոյլ տուք մանկտայդ և մի՛ արգելուք զգոսա
 զալ առ իս, զի այդպիսեանցդ է արքայութիւն
 15 երկնից։ Եւ եղեալ ձեռս ի վերայ նոցա՝ գնաց
 անտի։
- 16 ԶԶ. Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա՝ ասէ,
 Վարդապետ բարի, զի՞նչ բարի գործեցից զի ըն-
 17 դունիցիմ զկեանսն յաւիտենականս։ Եւ նա ա-
 սէ ցնա, Զի՞նչ արդասեա զիս զբարոյ, մի է բա-
 րի. եթէ կամիս շի կեանսն յաւիտենականս մտա-
 18 նել, պահեա զպատուիրանսն։ Ասէ ցնա, Զճճ,
 ասէ ցնա Յիսուս, ԶՄի՛ սպանաներն, և Մի՛ շնար,
 19 և Մի՛ գողանար, Եւ Մի՛ սուտ վկայեր, Պառ-
 ուեա զճայր քո և զմայր, և Սիրեցես զընկեր
 20 քո իրբեւ զանձն քո։ Ասէ ցնա պատանին, Զայդ
 ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմի. արդ իւ-
 21 իւրք պակաս իցեմ։ Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ կա-
 միս կատարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո

1ՈՒՆԿ, ասես զիս բարի, չիք ոք բարի բայց մի,
 Աստուած

2ՅԵՆԵ, ի կեանս մտանել

- և տուր արքատաց. և ունիցիս զանձս յերկինս,
 22 և եկ զկնի իմ, իրբեւ լուա պատանին զրանն,
 զնաց արամեալ, զի ունէր ստացուածս բազումս։
- 23 Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն, Ամէն ասեմ ձեզ զի
 դժուարաւ մտցէ մեծատուն յարքայութիւն երկ-
 24 նից։ Դարձեալ ասեմ ձեզ, Դիւրին է մախոյ
 մտանել ընդ ծակ աղան, քան մեծատուն յար-
 25 քայութիւն Աստուծոյ մտանել։ Իրբեւ լուան ա-
 շակերտքն, դարմացան յոյժ և ասեն, Իսկ ո՞ կա-
- 26 լիցէ ասրելի և Հայեցաւ ի նոսա Յիսուս և ասէ,
 Առ ի մարդկանէ այդ անկար է, այլ առ յԱս-
 27 տուծոյ՝ ամենայն ինչ զորուորս Յայնժամ պա-
 տասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա, Առտիկ մեք
 թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո, արդ զի՞նչ
- 28 լինիցի մեզ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ասեմ
 ձեզ զի գուք որ եկիք զկնի իմ, ՚ի միւսանգամ
 գալստեան, յորժամ նստցի Որդի մարդոյ յա-
 թոռ փառաց իւրոց, նստիք և զուք յերկո-
 տասն ամթո՛ւ զտակ զերկրոտասն ազգն իս-
- 29 լայելի։ Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ
 զեղբարս կամ զգորս կամ զմայր կամ զմայր
 կամ զկնի կամ զորդիս կամ զազաբակս վասն
 անուան իմոյ՝ չարի բազատիկ առցէ, և զկեանսն
- 30 յաւիտենական ժառանգեցէ։ Բազումք եղիցին
 առաջինք յետինք, և յետինք՝ առաջինք։

ԳԼ. Ի

- 1 Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տա-
 նութեառն, որ ել ընդ առաւօտս ի վարձառ ու-
- 2 նել միակս յայդի իւր։ Եւ արկ վարձս մեկացն
 առւեր դահեկան, և առաքաց զնոսա յայդի
- 3 իւր։ Եւ ելեալ զերրորդ ժաման՝ ետես այլս զի

1ՅԵՆԵ, ի վերստին ծննդեան

- 4 կային դատարկք ի հրատարակս Ասէ և ցնոսա,
 5 Երթայք և դուք յայդ ի իմ, և որ ինչ արժան
 6 իցէ տաց ձեզ: Գնացին և նոքա: և դարձեալ
 7 երեալ զվեց ժամաւ և զինն ժամաւ՝ արար նոյն-
 8 պէս: Եւ զմեռտասաներորդ ժամաւ երեալ եզկա
 9 տլա զի կային դատարկք: ասէ և ցնոսա, Ընդէ՞ր
 10 կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկք: Ասեն ցնա,
 11 Զի ոչ ոք կալաւ զմեղ ի վարձաւ: ասէ ցնոսա,
 12 Երթայք և դուք յայդին, և որ ինչ արժան է՝
 13 առնուցուք: Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, ասէ ասէր
 14 տլա զգաւառապետ իւր, Կոչևա զմանկն և
 15 տուր նոցա վարձս՝ սկսեալ ի յետնոցն մինչեւ
 16 ցառալինն: Իբրեւ եկին որք զմեռտասաներորդ-
 17 ժամաւն՝ առին մէն մի դահեկան: Եկեալ և ա-
 18 աջինքն՝ համարէին թէ՛ աւելի առնուցուն, և
 19 առին մէն մի դահեկան և նոքա՝ իբրեւ առին,
 20 տրանկին զառնուտեառնէն և ասէին թէ՛ Դոքա
 21 յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հասարակորդս
 22 մեղ արարեր զդոսա, որ զժամնութիւն աւուրն
 23 բարձաք և զտօթ, նա պատասխանի եւ միւսմ
 24 ի նոցանէ և ասէ, Ընկեր, զըրկեմ գըեզ, ո՞չ դո-
 25 հեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս: Առ գըոյդ և
 26 երթ, եթէ կամիմ յետնոցս տալ՝ որպէս և քեզ:
 27 Եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիստ առնել զինչ
 28 և կամիմ, կամ թէ՛ ակն քո չար է, զի ես ա-
 29 ռաստ եմ: Այսպէս եղցին յետինք առաջինք,
 30 և առաջինք՝ յետինք: զի բազումք են կոչեց-
 31 եալք, և սակաւք են ընտրեալք:
- 17 Զի՛, իբրեւ ելանէր Յիսուս յերուսաղէմ, առ-
 18 յերկուտասանս առաւձինն, և ի ճանապարհին
 19 ասէ ցնոսա, Ահա տակի ելանեմք յերուսաղէմ,
 20 և Որդի մարդոյ մատնեցի քահանայապետիցն և
 21 զպրաց, և դատապարտեցն զնա ի մահ: Եւ

- մատնեցն զնա հեթանոսաց՝ այսպնեւ և հաբ-
 20 կանեւ և ի խաչ հանեւ, և յերկր աւուր յարիցէ:
 21 Յայնժամ մատնու առնա մայր որդւոցն Զե-
 22 բեղեալ որդւոյ իւրոյ՝ հանդերձ, երկր պա-
 23 զանել և ընդքեր ինչ ի նմանէ, Եւ նա ասէ ցնա,
 24 Զինչ կամիս, ասէ ցնա, Ասա զի նստցին տղա
 25 երկու որդիքս իմ, մի ընդ ալմէ քու միէ և մի
 26 ընդ ահեկէ, յարքայութեան քում: Պատասխա-
 27 նի եւ Յիսուս և ասէ, Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք եմ:
 28 Կարէ՞ք ըմպել զբարձակ զոր ես մկրտելոց եմ:
 29 Կամ զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտ-
 30 տել: ասեն ցնա, Կարո՞ղ եմք: Ասէ ցնոսա՝ Յիս-
 31 սուս, Զբարձակ իմ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն
 32 զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք: Բայց՝ նստու-
 33 ցանել ընդ ալմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՛ ոչ է իմ
 34 տալ, այլ որոց ծառեալ է ի ձօրէ իմմէ: Եւ
 35 լուեալ տասանցն՝ բարկացան ի վերայ երկուցն
 36 եղբարց, Յիսուս կոչեաց զնստա առ ինքն և ասէ,
 37 Գիտէք զի իշխանք ապաց տրին նոցա, և մե-
 38 ժամեմքն իշխեն նոցա: Ոչ այնպէս իցէ և ի ձե-
 39 բում միշի, այլ որ կամիցի ի ձէնջ մեծ իննել ե-
 40 ղիցի ձեր պաշտօնեայ: Եւ որ կամիցի ի ձէնջ ա-
 41 ռաջին իննէ՛ եղիցի ձեր ծառայ: Որպէս Որդի
 42 մարդոյ ոչ ելն պաշտօն առնուլ, այլ՝ պաշտել,
 43 և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց:
 44 Իկ. Եւ յեւանեւն նոցա յերեքովն՝ զնացին
 45 զնոտ նորա ժողովորդք բազումք: Եւ ահա կոչք
 46 երկու նստէին առ ճանապարհահան, իբրեւ լուան
 47 թէ՛ Յիսուս անցանէ, աղաղակեցին և ասեն,
 48 Ողորմեաց մեզ, Յիսուս, Որդի Դաւթի Եւ առ-
 49 բոնս սատեւաց նոցա զի լուեցնին և նոքա եւս
 50 առաւել աղաղակէին և ասէին, Տէր, ողորմեաց

18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31

28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51

38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51

38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51

- 32 մեզ, Որդի Դաւթի Զտեղի առ Յիսուս, Կոյնաց
 զնոսաւ և ասէ, Զի՞նչ կամիրք զի արարից ձեզ,
 33 Ասենցնա, Տէր, զի բացցին աչք մեր (34) Եւ
 զթացեալ Յիսուս մերձեցաւ յայս նոցա, և
 վաղվաղակի տեսին և զնացին զհետ նորա:

ԳԼ ԻԱ

- 1 Իբրեւ մօտ եղին յերուսաղէմ և եկին ի իեթ-
 փագէ մերձ ի լւատն Զիթնեաց, յաշնժամ Յի-
 սուս արձակեալ երկուս յաշակերտացն իւրոց,
 2 Եւ ասէ ցնոսա, երթալք ի գեղդ որ առաջի ձեր
 է, և անդէն գտանիցէք էշ կապեալ և յաւանակ
 3 ընդ նմին, լուծէք, ամէք ինձ: Եւ եթէ ոք ասի-
 ցէ ինչ ձեզ, ասաջիք եթէ Տեառն իւրեանց պի-
 տոյ են. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսաւ:
 4 Բայց այս ամենայն եղև զի լցցի բան մարդա-
 5 լէին որ ասէ, Ասացէք զստեր Սիովիի, Ահա
 թագաւոր քո դայ ինչ հեղ, և հեծեալ յեշ և
 6 յաւանակի իւրոյ Գնացին աշակերտքն, և արարին
 7 որպէս հրամայեցան նոցա Յիսուս: Եւ ամին զէն
 և զյաւանակն, և արկին զնօրք Զօրձաւ:
 8 Նստաւ ի վերայ նոցա Եւ բազում ժողովուրդք
 տարածեցին զհանդերձս իւրեանց ի ճանապարհն,
 և այլք հատանէին ոսոս ի ծառոց և տարածանէին
 9 ի ճանապարհն: Եւ ժողովուրդքն որ առաջին և
 զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին, Չօրհնու-
 թիւն Որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ որ դայ յանուն
 Տեառն: Չօրհնութիւն ի բարձունս:
 10 Եւ ի մոտանելն նորա յերուսաղէմ, զղղղեցաւ
 11 քաղաքն ամենայն, և ասէ, Ո՞վ իցէ սաւ Եւ
 ժողովուրդքն ասեն, Սա է մարգարէն Յիսուս որ
 ի նաղարեթէ Դաւիթեացոց:

- 12 Եւ եմուտ Յիսուս Իսաաճարն և եհան արտաքս
 զամենեկն որ վաճառէինն և զնէին ի տաճարի
 անդ. և զսեղանս հատալաճառացն կործանեաց
 13 և զսիթուս աղանեմաճառացն, Եւ ասէ ցնոսա,
 Դրեալ է, Տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի, և
 դուք արարէք զդա այս աւազակաց:
 14 Եւ մտտեան առնաւ կոյրք և կաղք ի տաճա-
 15 րին, և բժշկեաց ցնոսա իբրեւ տեսին քահանա-
 յայետքն և դպիրք զսրանկիւնն զոր արար, և
 զամենկտին որ աղաղակին ի տաճարին և ասէին,
 16 Չօրհնութիւն Որդւոյ Դաւթի, բարկացան. Եւ
 ասենցնա, Իսե՞ս զինչ ասեն դուք, ասէ ցնոսա
 Յիսուս, Այո, յիցէ՛ ընթերցեալ ձեր թէ Ի ըն-
 րանոյ տղայոց և ստեղիկեաց կատարեցեր զօրհ-
 17 նութիւն: Եւ թողեալ զնոսա ել արտաքոյ քա-
 ղաքին ի իեթանիս, և անդ ագաւ:
 18 Էի. Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ անդրէն ի
 19 քաղաքն, քաղցեաւ Եւ տեսեալ թղենի մի
 վերայ ճանապարհն՝ եկն ի նա, և ոյին՝ եգիտ ի
 նմա, բայց միայն տերև. և ասէ ցնա, Մի՛ այսու-
 հետեւ ի քէն պտուղ կեղիցի յաւիտեան. և առ-
 20 ժամայն չորացաւ թղենին: Իբրեւ տեսին աշա-
 կերտքն, զարմացան և ասեն թէ, Զի՞մրդ վաղ-
 21 մաղակի ցամաքեցաւ թղենին: Պատասխանի ետ
 Յիսուս և ասէ ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ, Եթէ
 ունիցիք հաւատս և ոչ երկմոյցէք, ու միայն
 զթղենւոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ և լերինդ ա-
 22 սիցէք, Բարձիւր և անկիր ի ծով, կեղցի Եւ զա-
 մենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւա-
 տովք՝ առնուցուր:
 23 Եւ իբրեւ եկն ի տաճարն, մտտեան առնաւ,
 մինչև ուսուցանէր, քահանայայետքն և ձերք
 ժողովրդեանն և ասեն, Որո՞վ իշխանութեամբ

- առնես զայդ, և ո՛վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ:
- 24 զայդ, Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, Հարցից և ես ձեզ բան մի, զոր թէ ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից որո՞ւմ իշխանութեամբ:
- 25 առնեմ զայս Բիլատո թիւնն Յովհաննու ուստի՞ էր, յերկնից թէ ի մարդկանէ. և նոքա խորհէին ինք լմիմանս՝ և ասէին, Եթէ ասեմք, Յերկնից, ասէ ցեւեղ, իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք, ի մարդկանէ, երկնիմք ի ժողովրդենէն, զի ամենեքն զՅովհաննէս իբրեւ:
- 27 զմարդարէ ունէին, Պատասխանի ետուն Յիսուսէ և ասեն, Ոչ զիտեմք, ասէ ցնոսա և նա, Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս:
- 28 Բայց զիարժ թուի ձեզ. առն միմէ էին երկու որդեր, և մատուցեալ առ առաջինն ասէ, Որ:
- 29 զեակ, երթ այսօր, զործեալ յայգուռ, նա պատասխանի ետ և ասէ, Երթամ, տէր. և ոչ չոքաւ:
- 30 Մտտեալ և առ մեւսն, և ասէ նոցայէն, նա պատասխանի ետ և ասէ, Ոչ կամիմ. բայց:
- 31 յետոյ զղնացաւ և չոգաւ յայգին, կրդ օ՛ յերկոցունց արար զկամս հօրն. ասեն, Յետինն, ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ասեմ ձեզ, զի մաքսաւ որք և պոռնիկք յառաիկացն քան զձեզ:
- 32 յարքայութիւն Աստուծոյ թի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան, և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւ որք և պոռնիկք հաւատացին նմա, և դուք տեսէք, և ոչ զղնացաւ որք յետոյ հաւատալ նմա:
- 33 ԷԳ. Այլ առաւ լուարուք. Այլ մի էր տառուէր որ անկեաց այդի և ցանդով պատեաց

14-է, ընդ միտս

31-աւ-է, Առաջինն

21-աւ-է, Ոչ կամիմ. բայց յետոյ զղնացաւ և չոգաւ:

31-աւ-է, Երթամ, տէր. և ոչ չոգաւ:

- զնա, և փորեաց ի նմա հնձան և շինեաց աշտաբակ. և ետ զնա ցմակս, և զնաց ի տարալ:
- 34 խորհի իբրեւ մերձեցաւ ժամանակ պողոյ, առաքեաց զժառայս իւր առ մշակսն՝ առնուլ:
- 35 զպտուղս նորա. Եւ կապեալ մշակացն զժառայս նորա, զոմն ասանցին, զոմն սպանին, զոմն քար:
- 36 կոծեցին. Դարձեալ առաքեաց այլ ժառայս բազումս քան զառաջինն, և արարին նոցա նոյն:
- 37 պէտ մեծոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր, և ասէ, Թերեւս ամառացն յորդոյ տասի իմմէ:
- 38 Իսկ մշակքն իբրեւ տեսին զորդին, ասեն ընդ միտս, Սա է ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա:
- 39 և կայցուք զժառանգութիւն սորա. Եւ առեալ հանին զնա արտաքոյ քան զայդին և սպանին:
- 40 Արդ յորժամ եկեացէ տէր այգուոյն, զի նա առաջէ մշակացն այնոցիկ Ասեն ցնա, Զարսն չարաւ կորուսցէ, և զայդին տացէ այլոց մշակաց, որք տացեն նմա զպտուղս ի ժամու իւրեանց:
- 42 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Զիցէ՞ երբք ընթերցեալ ձեր ի գիրս, Զիլմն զոր անարկեցին շինողք, նա եղև զլուխ անկեան, ի Տեսալէ եղև այս, և է:
- 43 Երանելի յայս մերս. Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձրի ի ձեռն արքայութիւնն Աստուծոյ, և:
- 44 տացի ազդի որ առնիցէ զպտուղս նորա. Եւ որ անկցի ի վերայ վիմա այսորիկ փրկեցի, և յոյլ:
- 45 վերայ անկցի՝ հոսեցէ զնա իբրեւ լուսն քառանկալեալն և զայլոք՝ և փարիսեցիք զառակս:
- 46 նորա, զիտացին թէ վասն նոցա տացի Եւ ինդրէին զնա ունել, բայց երկեան ի ժողովրդոցն, քանզի իբրեւ զմարդարէ ունէին զնա:

ԳԼ. ԻԲ

1 ԷԳ. Դարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ:

11-ի Յովհաննէս պատմէ:

2 ցնոսա առաւիժք, նմանեցաւ արքայութիւն երկ-
 նից առն թագաւորի որ արար հարսանիս որ-
 3 զոյ իւրում: Եւ առաքեաց զծառայս իւր կո-
 չեւ զհրաւիրեալսն ի հարսանիս, և ոչ կամեցաւ
 4 զալ: Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս և ասէ,
 Ասացէք հրաւիրելոցն, Ահաասիկ զճաշ իմ
 պատրաստեցի, զուարակք իմ և պարարակք
 զեղեալ են, և ամենայն ինչ պատրաստ է: Եկացք
 5 ի հարսանիսս: Եւ նոքա յուլացեալ գնացին, ամեն
 6 յազարակ իւր, և ամեն ի վաճառ իւր: Եւ այլք
 կալան զծառայս նորա, թշնամանեցին և սպա-
 7 նին, իսկ թագաւորն իրեւ լուաւ, բարկացաւ,
 և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպա-
 նողսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նոցա օյրեաց:
 8 Յայնժամ ասէ զծառայս իւր, Հարսանիքս պատ-
 9 բոտ են, և հրաւիրեալքն չեն արժանի: Արդ
 իթայք յանցս ճանապարհաց, և զորս միան-
 10 զամ գտանիցէք՝ կոչեցէք ի հարսանիսս: Եւ
 ելեալ ծառայքն ի ճանապարհս՝ ժողովցին զա-
 նեւեանսն զոր և գտին, զչորս և զբարիս, և
 11 լցան հարսանիքն բազմականօք: Եւ մոտեալ թա-
 գաւորն հայել զբազմականօքն՝ ետես անդ այր
 12 մի որ ոչ էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց: Եւ
 ասէ ցնա, Ընկեր, զիտրդ մոտեր այսր, զի ոչ ու-
 չէիր հանդերձ հարսանեաց: Եւ նա պապանձե-
 13 ցաւ: Եւ այնժամ ասէ թագաւորն ցոպասաւորսն,
 Կապեցէք զդորս զոտս և զձեռս, և հանէք զգա-
 ի խաւարն արտաքին: անդ եղիցի լալ և կրճեւ
 14 առամանց: Զի բազումք են կոչեցեալք, և սա-
 կաւք՝ ընտրեալք:
 15 Էն. Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն՝ առին
 խորհուրդ զնմանէ թէ որպէս զնիցեն նմա որո-
 16 զայթ բանիւք: Եւ առաքեն առ նա զաշակիրոս
 իւրեանց Հերովդիանոսօքն հանդերձ, և ասեն,
 Վարդապետ, գիտեմք զի ճամբարիտ ես, և զճա-
 նապարհն Աստուծոյ ճամբարութեամբ ուսուցա-

նես, և ոչ է քեզ փոյթ զուսեքէ, և ոչ հայեթ
 17 յերես մարդոյ: Արդ ասա մեզ, զիտրդ թուի
 18 քեզ, պարտ է հորկս տալ կայսեր թէ ոչ: Դիտաց
 Թիաուս զիտրամանգութիւն նոցա և ասէ, Չի
 19 փորձէք զիս, կեղծաւորք: Յուցէք ինձ զգահեկան
 հարկին: և նոքա մատուցին նմա դահեկան մի:
 20 Եւ ասէ ցնոսս, Ո՞յր է պատկերս այս կամ գիր,
 21 Ասեն, Կայսեր: Յայնժամ ասէ ցնոսա, Երթայք,
 տուք զկայսերն կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստու-
 22 ծոյ: Իրեւ լուան զարմացան, և թողին զնա և
 գնացին:
 23 Յայնժամ աւուր մատեան առ նա սագսկեցիքն
 24 որ ասէին թէ Ձիք յարութիւն, հարելն ցնա, Եւ
 ասեն, Վարդապետ, Մովսէս ասաց, Եթէ ոք
 մեռցի անորդի, արասցէ զկին նորա եղբայր իւր,
 25 և յարուցէ զուսկ եղբոր իւրում: Էին առ մեզ
 եղբարք եւ թիւ. առաջինն արար կին և մեռաւ:
 և զի ոչ ունէր զաւակ, եթոր զկինն իւր եղբոր
 26 իւրում: Նոյնպէս և երկրորդն և երրորդն մեռ-
 27 չեւ: ցեւ թներորդն Յեա ամենեցուն մեռաւ և
 28 կինն: Արդ ի յարութեանն ո՞յր յեւթանցն եղիցի
 29 նա կին, զի ամենեքին կալան զնա կին: Պատաս-
 խանի ետ նոցա Յիւուս և ասէ, Մոլորեալք, ոչ
 30 զիտք զգիրս և ոչ զզօրութիւն Աստուծոյ: Զի ի
 յարութեան ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց ի-
 31 նին, այլ են իրեւ զհրեատակս Յերկինս: Բայց
 վասն յարութեանն մեռելոց չեցէ՞ ընթերցեալ
 32 զասացեալն ձեզ յԱստուծոյ, Եւ եմ Աստուած
 Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ և Աստուած
 Յակովբայ: և չէ Աստուած Պատուած մեռելոց,
 33 այլ՝ կենդանեաց: Իրեւ լուան ժողովուրդքն
 զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա:
 34 Իսկ փարիսեցիքն իրեւ լուան եթէ պապան-

- 35 ձեռքդ զսաղուկեցան, ժողովեցան ի միասին, և
 36 եհարց մի ոմն ի նոցանէ զնա փորձելով, և ա-
 37 սէ, վարդապետ, ո՞ր պատուիրանն է մեծ յօրէնս
 38 և Յիսուս ասէ ցնա, Սերեւցես զՏէր Աստուած-
 39 քո յամենայն սրտէ քումնէ, և յամենայն անձնէ
 40 քումնէ, և յամենայն մտաց քօջ: Այս է մեծն և
 41 առաջին պատուիրանն և երկրորդն՝ նման ավին,
 42 Սերեւցես զընկերքդ իբրեւ զանձն քո: Յայս եր-
 43 կուս պատուիրանս լամենայն օրէնք և մարդա-
 44 բէք կախեալ կան:
 45 Եւ ի ժողովի վարիսեցուցն եհարց ցնոսա Յի-
 46 սուս և ասէ, Չիարդ թուի ձեզ վասն Գրիստո-
 47 սի, ո՞յր որդի է: Ասեն ցնա, Դաւթի Ասէ ցնո-
 48 սա Յիսուս, իսկ զիւրօք Դաւիթ չօղոտին կոչէ
 49 զնա Տէր, և ասէ, Ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ
 50 ընդ ալմէ ի մէջ միշտ և եղից զՅիսուսին քո պատ-
 51 առնալն ոտից քոց: Իսկ եթէ Դաւիթ զնա Տէր
 52 կոչէ, զիւրօք որդի նորա իցէ: Եւ ոչ ոք կարէր
 53 ասլ նմա պատասխանի բան մի, և ոչ ի վնէր ոք
 54 յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչ ինչ:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 ԻՅ. Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս ընդ ժողո-
 2 վուրդսն և ընդ աշակերտսն իւր, և ասէ, Յա-
 3 թուսն Մովսիսն նստան զպիլքն և վարիսեցիք:
 4 Չամենայն ինչ զոր ասիցեն ձեզ արարէք և պա-
 5 հնցէք, բայց ըստ գործոցն նոցա մի՛ առնէք, զի
 6 ասեն և ոչ առնեն, կապեն բեռինս ծանոսն և
 7 դժուարակրս, և զնեն ի վերայ ուսց մարդ-
 8 կան, և մատամբ իւրեանց ոչ կամին շարժել
 9 զնոսա: Եւ զամենայն դործս իւրեանց առնեն
 10 ի ցոյցս մարդկան: Եւ յանդ զդուպանակս իւրեանց,

Ինչպէս, ի նոցանէ օրինական
 չիմարտ, ձեզ պահել

- և երկայնեն զքղանցս հանդերձից իւրեանց:
 6 Սերեն զյառաջագահս յընթիւս, և զնախաթոս
 7 ի ժողովուրդս, և զողջոյնս ի հրապարակս, և
 8 կոչել ի մարդկանէ Ռաբբի, Ռաբբի, Բայց դուք
 9 մի՛ զորք կոչէք վարդապետ, զի մի է ձեր Պա-
 10 տուցի: և ամենեքին դուք եղարարք էք: Եւ
 11 չայր մի՛ կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է չայր
 12 որ յերկինսն է: Եւ մի՛ կոչիցիք ուսուցիչք, զի
 13 Ուսուցիչ ձեր Գրիստոսն է: Եւ մեծն ի ձէնչ և
 14 զիցի ձեր ապաստուոր, Որ բարձրացուցանէ զանձն
 15 խոնարհեցիցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն
 16 բարձրացի:
 17 Վայ ձեզ զպրաց և վարիսեցուց կեղծաւորաց,
 18 զի վազէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդ-
 19 կան: Դուք ոչ մտանէք, և որոց մտանենն
 20 չտայք թող մտանել:
 21 Վայ ձեզ զպրաց և վարիսեցուց կեղծաւորաց,
 22 զի յածէք ընդ ծով և ընդ ցամաք առնել եկա-
 23 մուտ մի: և յորժամ լինիցի, առնէք զնա որդի
 24 գեհնէն կրկին եւս քան զձեզ: Վայ ձեզ, առաջ-
 25 նորդք կոյրք, զի ասէք, Որ երդնու ի տաճարն
 26 չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին որ ի տաճարն է:
 27 արժան է Մորոսք և կոյրք, զի՛նչ մեծ է, ու-
 28 կի՛նք եթէ տաճարն որ սրբէ գոսկին: Եւ որ երդ-
 29 նու ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ի պա-
 30 տարազն որ ի վերայ նորա է՝ արժան է: Եւ մարդ

Ինչպէս, կոչիցիք Ռաբբի

Չիմարտ, Ուսուցիչ, Գրիստոս

Ինչպէս, մի է, Գրիստոս

Ունիւր յառաջ, (14) Վայ ձեզ զպրաց և վա-

րիսեցուց կեղծաւորաց, զի առնէք զտունս պրե-
 եաց, պատմաւորաւոր երկարէք զաղօթս: Վասն
 որոյ աւելի դատաստան ընդունիցիք:

և կոյրքս, զի՞նչ մեծ է, պատարագն՝ եթէ
 20 սեղանն որ սրբէ գալատարագն իսկ արդ որ
 երգուաւ ի սեղանն երգնու ի նա և յամենայն որ
 21 ի վերայ նորա է. Եւ որ երգուաւ ի տաճարն՝ երգ-
 22 նու ի նա և ի բնակիչն նորա. Եւ որ երգուաւ
 յերկինս՝ երգնու յաթոռն Աստուծոյ և յայն որ
 23 նստին ի վերայ նորա. Վայ՛ ձեզ դպրաց և փա-
 րիսեցւոց կեղծաւորաց, զի տասանորդէք զանա-
 նուս և զսամթիւ և զչաման, և թողէք զծանր
 ծանր օրինացն, զգալատասան և զողորմութիւն
 և զհնաւորս. զայս արժան էր առնել և զայն
 24 յիշողու. Առաջնորդք կոյրք, որ զմիշտուկս քա-
 25 մէք և զուղտս կրանէք. Վայ՛ ձեզ դպրաց և փա-
 րիսեցւոց կեղծաւորաց, զի սրբէք զարտաքին զբա-
 ժակին և զսկառառակին, և ի ներքոյ լի են յա-
 26 փրշտակութեամբ և անխառնութեամբ. փարիսեցի
 կոյր, սրբաւ նախ զներքին բաժակին և զսկառա-
 ռակին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա սուրբ.
 27 Վայ՛ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց,
 զի նման էք զերգզմանաց բուրցոյ, որ արտաքոյ
 երեսին գեղեցիկք, և ի ներքոյ լի են ոսկեօք.
 28 մեռելոց և ամենայն պղծութեամբ, Նոյնպէս
 և դուք արտաքոյ երեսիք մարդկան արդարք,
 և ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
 29 նութեամբ. Վայ՛ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց
 կեղծաւորաց, զի շինէք զշիրմս մարգարէից և
 30 զարդարէք զգերբզմանս արդարոց. Եւ ասէք,
 Եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց, ոչ հաղորդէաք
 31 արեան մարգարէիցն. Այաւ ուրեմն վկայէք զան-
 ձանց, եթէ որդիք էք այնոցիկ որ կոտորէին
 32 զմարգարէսն. Եւ դուք լցէք զլավ հարցն ձերոց,
 33 Օձք, ծնունդք իժից, զիմրդ փախնուցուք ի
 34 դատաստանէ գեհենն. Վասն այդորիկ ահաւա-
 սիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս և իմաս-
 տուն և դպիրս, և ի նոցանէ սպանանիցէք և ի
 խաչ հանիցէք, և ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողո-

35 Վորդս ձեր, և հալածիցէք ի քաղաքէ ի քա-
 ղաք. Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն
 արին արդար հեղեալ յերկրի, յարենն Արեւի
 արդարոյ մինչեւ ցարինն Զաքարիայ որդւոյ Բա-
 րաքեայ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին և սե-
 36 զանոյ. Ամեն ասեմ ձեզ, եկեսցէ այն ամենայն
 ի վերայ ազգիս սցոյթիկ.
 37 Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ Կոտորէր զմար-
 ցարէսն և քարկոծ շառնէր զառաքեալսն ծա-
 նա՛, զանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զման-
 կունս քո, զոր օրինակ ժողովէ հաւ զմագս իւր
 38 ընդ թեւովք, և ոչ կամեցարուս. Ահա թողեալ
 39 լինի ձեզ տունդ. ձեր աւերակ, Բայց ասեմ ձեզ
 թէ Ոչ եւս տեսանիցէք զիս յայսմ հետէ, մինչ-
 չեւ տսիցէք. Օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն.

ԳԼ. ԻԳ

1 Էի, Եւ եկեալ արտաքս Յիսուս ի տաճարն՝
 գնայր, և մատան աշակերտքն ցուցանել նմա
 2 զլինուածս տաճարին. Եւ նա պատասխանիւ եւ
 ասէ ցնոսա, Տեսանէ՞ք զայդ ամենայն. ամեն ա-
 սեմ ձեզ, Ոչ մնացէ այդր քար ի քարի վերոյ
 3 որ ոչ քակտեսցի. Եւ մինչեւ. նստէր ի լերինն
 2 թիւնեաց, մատեան առ նա աշակերտքն առան-
 ձինն և ասեն, Ասա մեզ, երբ լինիցի այդ, և
 կամ զի՞նչ նշան իցէ քոյոյ գաղտեանն և վախ-
 4 ճանի աշխարհիս. Պատասխանիւ եւ Յիսուս և ասէ
 ցնոսա, Զոյշ լերուք, գուցէ ոք զձեզ խարիցէ.
 5 Զի բաղումք գայցեն յանուն իմ և ստիցեն թէ
 Սա եմ Քրիստոսն, և զբաղումս մոլորեցուցանի-
 6 ցեն. Լսելոց էք պատերազմունս և համբաւս պա-
 տերազմաց. զգոյշ լերուք, մի խռովեսլիք, զի

Վա՛, կոտորէր

Վա՛, առնէր

Յիսուս, առ քեզ

- պարտ է լինել այնմ ամենայնի, այլ չեւ է կա-
 7 տարած: Յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագա-
 ւորութիւն ի թագաւորութեան, և եղիցին սովք
 և սրածութիւնք և սասանութիւնք ի տեղին տե-
 8 ղին: Սակայն և այն ամենայն սկիզբն է երկանց
 9 Յայնժամ մատնեցին զձեզ ի ներութիւն, և
 սպանանիցին զձեզ, և եղիլիք ատենակալք յամե-
 10 նայն ազգաց վասն անուան իմոյ: Եւ յայնժամ
 դայթակղեսցին բազումք, և զմիմեանս մատնես-
 11 ցին և ատեսցին զմիմեանս: Եւ բազում սուտ
 մարդարէք յարիցին և դրազումս մորեցեացեան:
 12 Եւ վասն բազմապալոյ անօրէնութեանն ցամա-
 13 քեացի սէր բազմաց, թայց որ համբերեացն
 14 ի սպառ: Նա կեցցէ: Եւ քարոզեսցի աւետարանս
 արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս ի վկայու-
 թիւն ամենայն հեթանոսաց, և ապա եկեսցէ
 կատարած:
 15 Արդ յորժամ տեսանիցէք զսղծութիւն աւե-
 րածոյն, որ ասացեալն է ի ձեռն Գանիկի մար-
 դարէի, զի կայցի ի տեղոյն սրբութեան. (որ
 16 ընթեռնուն ի միտ առցէ:) Յայնժամ որ ի Հրէաս-
 17 տանի իցին՝ փախիցին ի լերինս: Եւ որ ի տանին
 18 կայցէ՝ մի՛ իջցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ: Եւ
 որ յանդի իցէ՝ մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձորձս
 19 իւր թայց վա՛յ իցէ յղեաց և ստնուաց յա-
 20 ւարսն յայնտիկ: Յաղթս կացէք զի մի՛ լինիցի
 21 փախուստն ձեր ձմերանի և մի՛ յարաթու: Զի
 եղիցի յայնժամ ներութիւն մեծ, որպիսի ոչ ե-
 22 ղեւ ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչեւ
 23 ցայժմ, և ոչ այլ լիցի: Եւ եթէ ոչ կարճէին
 աւուրքն այնտիկ ոչ ապրէր ամենայն մարմին:
 24 Բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին աւուրքն այն՝
 25 քեկ: Յայնժամ թէ ոք տանցէ ձեզ, Ահաւաստիկ
 ատտ է Գրիստոսն կամ Անդ, մի՛ հաւատայցէք:
 26 Զի յարիցին սուտ քրիստոսք և սուտ մարդա-
 րէք, և տացին նշանս մեծամեծս և արուեստոս,

- մինչեւ մուրեցեացանել, թէ հնար ինչ իցէ: և
 25 զընտրեալսն Ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ:
 26 Ապա եթէ ասիցեն ձեզ, Ահաւանիկ յանապատի
 է, մի՛ ելանիցէք, և թէ՛ Ահա ի շտեմարանս է,
 27 մի՛ հաւատայցէք: Զի որպէս փայլակն որ եղանէ
 յարեւելից և երեսի մինչեւ, յարեւմուտս, այն-
 28 պէս եղիցի զալուստն Որդւոյ մարդոյ: Զի ուր
 29 գէշն իցէ՝ անգր ժողովեսցին արժուիք:
 30 Վարդապալի յետ նեղութեան աւուրցն այնտ-
 ցիկ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ
 31 զլոյս իւր, և աստեղք անկցին յերկնից, և զո-
 թութիւնք երկնից քարժեսցին: Եւ ապա երեսն-
 32 ցի նշան Որդւոյ մարդոյ յերկնս, և յայնժամ
 կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, և տեսցեն
 զՈրդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից
 33 զօրութեամբ և փառօք բազմօք: Եւ ռաւքեսցէ
 զհրէտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցին
 զընտրեալս նորա ի չորից հողմոց, ի ծագաց
 34 երկնից մինչեւ ի ծագս նոցա: Ի թզենոյ անտի
 ուսարուք զառակն: զի յորժամ նորա ոտքն
 35 կակղասցին և տերեւն ցցուիցի, զիտէք թէ մերձ
 է ամառն: Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանի-
 36 ցէք զպոս ամենայն, զիտապէք թէ մերձ է ի
 37 դուրս: Ամէն ասեմ ձեզ եթէ Ոչ անցցէ ազգս
 38 այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի: Երկինք և եր-
 կիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն:
 39 Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք
 գիտէ, ոչ հրէտակք երկնից, ոչ Որդի, ոչ Բայց
 40 միայն Հայր: Այլ որպէս աւուրքն նոյն, այնպէս
 41 եղիցի զալուստն Որդւոյ մարդոյ: Զի որպէս էին
 յաւուրսն որ յառա՛ջ քան զընեղեղն, ուտէին և
 42 ըմպէին, կանամս առնէին և արանց լինէին: մին-
 43 չեւ յօրն յորում եմուտ նոյ ի տապանն, Եւ ոչ
 գիտացին մինչեւ եկն իջեղեղն և երարձ դամե-

նեւին՝ այնպէս եղիցի և գալուստն Որդւոյ մար-
 40 դոյ՝ Յայնժամ թէ իցեն երկու յազարակի, մին
 41 առնուցու և մեւսն թողուցու Եւ եթէ երկու
 աղայցեն ի մի երկանս, մին առնուցու և մեւսն
 42 թողուցու Եւ թառն կացե՛ք, զի ոչ գիտե՛ք յո-
 43 ռում ժամու Տէրն ձեր գայ՝ Զայն գիտասցիք,
 եթէ գիտէր տանուտէրն յորում պահու գող
 գայ, հսկէր և ոչ տայր ական հատանել զտան
 44 իւրոյ, Վասն այսորիկ և դուք եղեբուք պատ-
 րաստք, զի յորում ժամու ոչ ակն ունիցիք,
 45 գայ Որդի մարդոյ իսկ ո՛վ իցէ հաւատարիմ
 ծառայ և խմաստուն զոր կացուց տէր իւր ի վե-
 րայ ծառայից իւրոց տալ նոցա կերակուր ի ժա-
 46 մու, Երանի է ծառային այնմիկ զոր եկեալ տէրն
 47 զտանիցէ արարեալ այնպէս Եւ մէն ասեմ ձեզ, զի
 ի վերայ ամենայն ընդ իւրոց կացուցէ զնա:
 48 Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւրում,
 49 Տէր իմ յամէ զգալ. Եւ սկսանիցի հարկանել
 զծառայակիցս իւր, ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ ար-
 50 բեցողս. Գայցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր
 յորում ոչ ակն ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ
 51 գիտիցէ. Եւ կարեսցէ զնա ընդ մէջ, և զբաժին
 նորա ընդ կեղծաւորս գիցէ, անդ եղիցի լալ և
 կրճեկ ատամանց:

ԳԼ. ԻԵ

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տանն
 կուսանաց, որոց առեալ զպապերս իւրեանց
 2 ելին ընդ առաջ փեսային՝ և հարսին՝ և շինդն ի
 նոցանէ յիմարք էին, և հինգն խմաստունք:
 3 Եւ իմարքն առին զպապերսն, և ձեթ ընդ իւր-
 4 եանս ոչ բարձին, իսկ խմաստունքն առին ձեթ

5 տաննովք ընդ լապտերս ըրեանց. Եւ ի յամէ
 փեսային՝ նկրհեցին ամենեքեան և ի քուն մտին:
 6 Եւ ի մէջ գիշերի եղև. բարբառ, և հնա փեսայ
 7 գայ, արեք ընդ առաջ նորա Յայնժամ յարեան
 ամենայն կուսանքն և կացմեայն զպապերս իւր-
 8 եանց, Ասեն յիմարքն զխմաստունն, Տա՛ք մեզ
 9 յիւրոյ՝ ձերմէ, զի ասա չի՛տանի լապտերս մեր:
 10 Պատասխանի ետուն խմաստունքն և ասեն, Գո՛ւ-
 ցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական, այլ երթայք ի
 11 վաճառականս և գնեցիք ձեզ, Իրբու նոցա
 գնացին գնել, եկն փեսայն, և պատրաստքն
 մտին ընդ նմա ի հարսանիսն, և փակեցաւ դռնն:
 12 Եւ երբ գնաւ և այլ կուսանքն և ասեն, Տէր, Տէր,
 13 բաց մեզ. Նա պատասխանի եւ ասէ, Ամէն
 14 ասեմ ձեզ թէ Ոչ գիտեմ զձեզ. Արթուր կացե՛ք
 զի ոչ գիտե՛ք զօրն և ոչ՝ զժամն:
 15 Որպէս այլ մի գնացեալ ի տարախարհ, կոչեաց
 16 զծառայս իւր և եւ նոցա զինս իւր. Ումեն եւ
 հինգ քանքար, և ումեն՝ երկուս, և ումեն՝
 մի. իւրաքանչիւր բոս իւրում կարի, և գնաց:
 17 Զոգաւ վաղվաղակն որ առ զինգն, գործեաց
 18 նոքոր և շահեցաւ այլ եւս հինգ. Նոյնպէս և որ
 19 գերիւսն՝ շահեցաւ այլ եւս երկուս Եւ որ զմին
 առ՝ գնաց, փորեաց զերկիւր, և թաքոյց զարձաթ
 20 տեւուն իւրոյ, Եւ եւ բարբառ ժամանակի գայ
 տէր ծառայիցն այնողիկ և ասէ՛ համարս ի մէջ
 21 նոցա. Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն առ-
 մատոյց այլ եւս հինգ քանքար, և ասէ, Տէր,
 հինգ քանքար ետաւ զիս, արդ ահա ասիկ հինգ
 այլ եւս քանքար ի վերայ շահեցայ. Ասէ ցնա
 տէրն իւր, Աղնի՛ւ, ծառայ բարի և հաւատարիմ,
 որովհետեւ ի սակաւութիւն հաւատարիմ ես, ի վե-
 րայ ըստ իմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախու

22 Թիւն տեառն քոյ Մատուցեալ և որոյ զերկուս
քանքարսն առեալ էր, և ասէ, Տէր, երկուս
քանքարս ետուր ցիս, ահաւասիկ երկուս եւս
23 այլ քանքարս զոր ի վերայ շահեցայ, Ասէ ցնա
տէրն իւր, Այնքէն, ծառայ բարի և հաստարկով,
որովհետեւ ի սակաւուդ հաւատարմով ես, ի վերայ
բազմաց կացուցից զքեզ, մուտ յորախոթիւն
24 տեառն քոյ Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն
առեալ էր, և ասէ, Տէր, գիտէի զի այլ մի
խիստ ես, հնձեա զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողո-
25 վես ուստի ոչ սփռեցեր, Երկեայ, զնացի և թա-
քուցի զքանքարն քո յերկրի, արդ ահաւասիկ
26 զոյդ ցբեզ Պատասխանի ես տէրն և ասէ ցնա,
Ծառայ չար և վատ, գիտէիր եթէ հնձեմ ուստի
ոչ սերմանեցի, և ժողովմ ուստի ոչ սփռեցի-
27 Պարտ էր քեզ արկանել զարանձա՞ք իմ ի սեղա-
նաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահանջէի զինն,
28 Արդ առէք ի դմանէ զքանքարդ, և տուք այնմ
որ ունիցի զտասն քանքարն, Զի ամենայնի որ
29 ունիցի՞ տացի և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի՞ և
30 զոր ունիցին բարձից ի նմանէ, Եւ դժառայդ ան-
պիտան հանէք ի խաւարն արտաքին, անդ եղիցի
յալ և կրճել ատամանց,
31 Եւ յորժամ եկեացէ Որդի մարդոյ փառօք իւ-
րովք և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա, յայնժամ
32 նսցցի յաթոռ փառաց իւրոց, Եւ ժողովեացին
առաջի նորա ամենայն ազգք, և մեկնեցէ զնոսա
ի միմեանց, որպէս հովիւ զի մեկնէ զօղիս յայ-
33 ծեաց, Եւ կացուցէ զօղիսն ընդ աջմէ իւրմէ, և
34 զայժիսն՝ ի ձախմէ, Յայնժամ ասացցէ Թագա-
ւորն ցայնստիկ որ ընդ աջմէն իցեն, Եկայք, օրհ-
նեալք Հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ
35 ձեզ զարքայութիւնն ի սկզբանէ աշխարհի, Զի
քաղցեայ, և ետուք ինձ ուսել, ծարաւեցի, և
արբուցէք ինձ, օտար էի, և ժողովեցէք զիս,

36 Մերկ և զգեցուցէք զիս, հիւանդ էի, և տեսէք
37 զիս, ի բանտի էի, և եկիք առ իս, Յայնժամ
պատասխանի տացեն նմա արդարքն և ասա-
ցեն, Տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ, և կե-
38 րակրեցաք, կամ ծարաւի և արբուցաք, Երբ
տեսաք զքեզ օտար, և ժողովեցաք, կամ մերկ
39 և զգեցուցաք, Երբ տեսաք զքեզ հիւանդ կամ
40 ի բանտի, և եկաք առ քեզ, Պատասխանի տացէ
Թագաւորն և ասացցէ ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ,
Որովհետեւ արարէք միում յեղբարցս այսոցիկ
41 փոքրկանց՝ ինձ արարէք, Յայնժամ ասացցէ և
ցայնստիկ որ ընդ աջմէն իցեն, Երթայք յինէն,
անիծեալք, ի հօրն յախտեանական, որ պատ-
42 րաստեալ է Սատանայի և հրեշտակաց նորա, Զի
քաղցեայ, և ոչ ետուք ինձ ուսել, ծարաւեցի,
43 և ոչ արբուցէք զիս, Օտար էի, և ոչ ժողովե-
ցէք զիս, մերկ էի, և ոչ զգեցուցէք զիս, հի-
44ւանդ և ի բանտի և ոչ տեսէք զիս, Յայնժամ
պատասխանի տացեն և նոքա և ասացցեն, Տէր,
երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ կամ ծարաւի կամ
օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ ի բանտի, և
45 ոչ պաշտեցաք զքեզ, Յայնժամ պատասխանի
տացէ նոցա և ասացցէ, Ամէն ասեմ ձեզ, Որով-
հետեւ ոչ արարէք միում ի փոքրկանցս յայսցա-
նէ, և ոչ ինձ արարէք,
46 Եւ երթիցեն նոքա ի տանջանս յախտեա-
կանս, և արդարքն ի կեանսն յախտեանականս,

ԳԼ ԻԶ

- 1 Եւ եղև իբրեւ կատարեաց Յիսուս զամենայն
- 2 զբանս զայստիկ, ասէ ցաշակերտսն իւր, Զիտէք
զի յեա երկուց աւուրց զտսիկ լինի, և Որդի
մարդոյ մատնի ի խալ ելանել, ԳԼ Զ
- 3 Յայնժամ ժողովեցան ի քահանայապետքն և

4 զպիւրք և ծիրք ժողովորդեանն ի սրահ քահանա-
 5 յապետին որում անուն էր կայիափա. և արա-
 6 ընն խորհուրդ զի ննչգութեամբ կայցին զՅիսուս
 7 և և սպանցեն. և այց ասէին թէ Մի՛ ի տօնի աստ,
 8 զի մի՛ խառովութիւն լինիցի ի ժողովորդեանն.
 9 Իբրեւ եկն Յիսուս ի բնթանիա ի տուն Սիմոնի
 10 բորոտի, Մատեաւ առնա կին մի որ ունէր շին
 11 իւղոյ ծանրագունի, և թափեաց ի գլուխ նորա ի
 12 բազմականին. և իբրեւ տեսին աշակերտքն, բար-
 13 կացան և ասեն, Ինչո՞ւս է կորուստդ այդ իւղոյդ.
 14 Ձի մարթ էր վաճառել զգաւ մեծագնի և ասոյ
 15 աղքատաց. Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա, Ձի՞
 16 աշխատ առնէք զիկնդ, զործ՝ մի բարի գործեաց
 17 դա յիս. Եւ ամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ու-
 18 նէք, բայց զիս ոչ հանապաղ ընդ ձեզ ունիք.
 19 Սրկանիւ զորս զուգը ի մարմին իմ՝ առ ի թա-
 20 ղելոյ զիս նշանակեաց. և այց ամէն ասեմ ձեզ,
 21 զի ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ա-
 22 մենայն աշխարհ. և խօսեսցի և զոր արար դա ի
 23 յիշատակ դորա.
 24 Յայնժամ դնաց մի յերկրտառանիցն անուանեալ
 25 Յուդա իսկարիփուսացի առ քահանայապետն, և
 26 ասէ, Ձի՞նչ կամիք տալ ինձ, և ես մատնեցից
 27 զնա ձեզ. և նորա Կիւռեցին նմա երեսուն ար-
 28 ծ ծաթիս. և յայնմ հետէ խնդրէր սլարապ զի
 29 մատնեսցէ զնա նոցա.
 30 Եւ յառաջում առ ուր բաղարկեալեացն մատ-
 31 եան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն, Ո՞ւր կամիս
 32 զի սլարապստեսցուք քեզ ուսել զգատիկն. և նա
 33 ասէ ցնոսա, Երթա՛յք ի քաղաքն առ այս անուն և
 34 տաացէք ցնա, վարդապետ ասէ, Ժամանակ իմ
 35 մերձեալ է, առ քեզ առնեմ զգատիկն աշակերտուքս
 36 հանդերձ. և արարին աշակերտքն որպէս հրա-
 37 մայեաց նոցա Յիսուս, և սլարապստեցին զգատիկն.

Պիտ, խոստացան

20 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, կայր բազմեալ ընդ
 21 երկրտառան աշակերտսն. և մինչդեռ ուսէին
 22 նորա, ասէ, Ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն ի ձէնի
 23 մատնեցոյ է զիս. և արամեացս յոյժ, սկսան
 24 ասել ցնա իւրաքանչիւր որ ի նոցանէ, Միթէ՞ ես
 25 իցեմ, Տէր. նա պատասխանի ետ և ասէ, Որ
 26 մտնեաց ընդ ուր զձեռն իւր ի սկաւառակն՝ նա
 27 մատնեցոյ է զիս. Որդի մարդոյ երթայ, որպէս
 28 և զրեալ է վասն նորա, բայց վա՛յ մարդոյն այն-
 29 իկի յոր ձեռն Որդի մարդոյ մատնեսցի, լաւ էր
 30 նմա թէ չէր ծնեալ մարդն այն. Պատասխանի
 31 ետ Յուդա որ մատնեցոյն էր զնա և ասէ, Մի՞ջէ
 32 ես իցեմ, վարդապետ. ասէ ցնա, Դու ասացեր
 33 ես. մինչդեռ ուսէին նորա, առ Յիսուս հաց,
 34 օրհնեաց և երկի, և ետ աշակերտացն և ասէ,
 35 Առէ՛ք, կերայք, այս է մարմին իմ. և առեալ
 36 բաժակ գոհացաւ, ետ նոցա և ասէ, Արե՛ք
 37 դման ամենեքին. Ձի այդ է արիւն իմ նորոյ
 38 ուստի, որ ի վերայ բազմաց հեղուր ի թողութիւն
 39 մեզաց. և այց ասեմ ձեզ, Ոչ եւս արբից յայսմ հե-
 40 տէ իբերայ որքոյ մինչեւ ցօրն ցայն, յորժամ ար-
 41 բից զգա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան Հոր իմոյ.
 42 Եւ օրհնեց և եկին ի լեռուն Ձիթենեաց.
 43 Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամենեքին դուք
 44 գայթակղեցից էք յիկն յայսմ գիշերի. զի
 45 զրեալ է թէ Հարից զճովին և ցրուեսցին ոչ.
 46 Խարք հօտին. և յետ յառանկոյն իմոյ յառա-
 47 յեցիք քան զձեզ ի Գալիլեա. Պատասխանի ետ
 48 Պետրոս և ասէ ցնա, Թէպէտ և ամենեքեան
 49 գայթակղեսցին ի քէն, սակայն ես ոչ գայթակ-
 50 ղեցայ. Ասէ ցնա Յիսուս, Ամէն ասեմ քեզ զի
 51 Յայսմ գիշերի մինչեւ հառու խօսեալ իցէ, երկցս
 52 ուրացայ զիս. Ասէ ցնա Պետրոս, Թէ և մե-
 53 ռանկ հասնիցէ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ուրացայ.
 54 Նոյնպէս և ամենայն աշակերտքն ասէին.
 55 Յայնժամ դայ Յիսուս ընդ նոսա ի գեղ մի

որում անուն էր Գեթսեմանի, և ասէ ցնոսա,
 նստարուք այդր, մինչև երթայց կացից յա-
 37 ղօթս։ Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս և զԵրկուս
 որդիսն Զերեղեայ՝ սկսաւ արամել և հագալ։
 38 Յայնժամ ասէ ցնոսա, Տրտում է ողի իմ մինչև
 39 ի մահ, կացէք սոստ և սկեցէք ընդ իս։ Եւ մա-
 տուցեալ յառաջ սակախի մի, անկաւ ի վերայ
 երեսաց իւրոց, կաց յաղօթս և ասէ, Հայր իմ,
 իթէ հնար է, անցցէ բաժակս այս յինչ։ Բայց
 40 ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։ Գայ առ
 աշակերտսն, և գտանէ զնոստ ի քուն, և ասէ
 ցՊետրոս, Այդպէս ոչ կարացէք մի ժամ ար-
 41 թուն կալ ընդ իս։ Արթուն կացէք և աղօթս
 արարէք զի մի՛ անկանիցիք ի փորձութիւն։ Հո-
 42 ղիս յօժար է, բայց մարմինս տկար։ Դարձեալ
 երկրորդ անգամ չոգաւ, եկաց յաղօթս Յիսուս
 և ասէ, Հայր իմ, իթէ Կհարկիցէ՛ անցանել յի-
 նէն բաժակիս այսովի, Զապա թէ ոչ՝ արբից զսա,
 43 եղիցին կամք քո։ Եւ եկեալ միւսանդամ եղիտ
 զնոսա ի քուն, զի էին աչք իւրեանց ծանրաց-
 44 եալք։ Եթող զնոսա և գնաց, կաց յաղօթս եր-
 րորդ անգամ, և դարձեալ զնոցն բան ասաց,
 45 Յայնժամ դայ առ աշակերտսն և ասէ ցնոսա,
 Ննկեցէք այսուհետեւ և հանգերուք, զի ահա
 հասեալ է ժամ, և Որդի մարդոյ մատնի ի ձեռս
 46 մեղաւորաց։ Արիք, երթիցուք աստի, զի ահա
 Եսայիկ եհաս որ մատնեցնի է զիս։
 47 Եւ մինչդեռ նա դայն խօսէր, ահա Յուդա, մի
 յերկոտասանիցն, եկն, և ընդ նմա ամբոխ բա-
 ղում սրովք և բրօք ի քահանայապետիցն և ի
 48 ձերոց ժողովրդեանն։ Եւ որ մատնեցնէր զնա՝
 ետ նոցա նշան և ասէ, Ընդ որում ես համարու-
 49 բեցեց՝ նա է, զնա ունիցիք։ Եւ վաղկապակի
 մատուցեալ առ Յիսուս՝ ասէ, Ողջ եր, վարդա-

Ինչոյն, չիցէ հնար ԶԻնչոյն, իթէ ոչ արբից զսա

50 պեա, և համարեաց ընդ նմա։ Եւ Յիսուս ասէ
 ցնա, Ընկեր, վասն որոյ՞ եկիրք։ Եայնժամ մա-
 տուցեալ արկին ձեռս ի Յիսուս և կալան զնա
 51 Եւ ահա մի ոմն յայնչանէ որ էին ընդ Յիսուսի՝
 ձգեաց զձեռն և եհան զսուր իւր և եհար զծա-
 ռայ քահանայապետին, և ի բաց եհան զունկն
 52 նորս։ Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս, Դարձո զսուր
 զո ի տեղի իւր, զի ամենեքեան որ սուր առ-
 53 նուցուն՝ սրով անկանիցին։ Թէ համարիցիս թէ
 ոչ կարիցեմ աղաչել զՀայր իմ, և հասուցանիցէ
 ինձ այժմ այսր աւելի քան զերկոտասան գունդս
 54 հրեշտակաց։ Այլ զիսրդ լնուցուն գիրք թէ
 այսպէս պարտ է լինել։
 55 Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխն, Իրեւ ի վե-
 րայ աւագակի՞ ելէք սուսերօք և բրօք ունել
 զիս։ Հանապաղ առ ձեզ ի տաճարին նստի և
 56 ուսուցանէի, և ոչ կայայք զիս։ Այլ այս ամե-
 նայն եղև զի լցցին գիրք մաքարէիցն։ Յայն-
 ժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և
 փախեան։
 57 Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս՝ ածին առ Կայիա-
 փա քահանայապետ, ուր դպիրքն և ձերք ժո-
 58 ղովեալ էին։ Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր
 բացագոյն մինչև ի սրահ քահանայապետին, և
 մտեալ ի ներքս՝ նստէր ընդ սպասաւորսն տե-
 59 սանել զկատարածն։ Իսկ քահանայապետքն և
 ամենայն առեանն խնդրէին սուս վկայութիւն
 60 զՅիսուսէ, զի սպանցեն զնա։ Եւ ոչ գտանէին ի
 բացմաց սուս վկայիցն մատուցելոց։ Ետոյ մա-
 61 տուցեալ երկու սուս վկայք, Ասէին թէ Սա ա-
 սէր, Կարող եմ քակել զտաճարն Աստուծոյ, և
 62 զերիս աւուրս չինել։ Եւ յարուցեալ քահանա-
 յապետն ասէ ցնա, Չտա՞ս ինչ պատասխանի
 63 զի՞նչ դժբա ամբատանն քեզն։ Եւ Յիսուս
 լուս կայր։ Պատասխանի ետ քահանայապետն և
 ասէ ցնա, Երգ մեկնոյ ցանեմ զքեզ յԱստուած՝

կենդանի, զի ասացել մեզ՝ թէ դու ես Քրիս-
 64 տոսն Որդի Աստուծոյ Ասէ ցնա Յիսուս, Դու
 ասացեր, բայց մեզմէ ձեզ, Յայսմ հետէ տեսա-
 նիցէք զՈրդի ասերդոյ նստեալ ընդ ալմէ Զօրու-
 65 թիսանն և ևկեալ ընդ ամպս երկնից, Յայնժամ
 քահանայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր, և
 և ասէ, Հայդեցեալ, զի՞ ես պիտոյ են մեզ վկայք,
 66 ահա արդ լուայք զհայդոյութիւն զօրս. Զի՞նչ
 հաճոյ է ձեզ. նոքա պատասխանի ետուն և ա-
 67 սեն, Մահապարտ էս Յայնժամ թքին ընդ երեսս
 նորա և կռիւցին զնա, և ոմանք ասպակեցին,
 68 և ասեն, Մարդարեաց մեզ, Քրիստոսդ, ալ է
 որ եհարն զքեզ:
 69 Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ի գաւթին.
 մատեաւ առնա սղախին մի և ասէ, Եւ դու ընդ
 70 Յիսուսի Գալիլեացոյ էիր, նա ուրացաւ առ ալի
 ամենեցուն և ասէ թէ Ոչ գիտեմ զինչ խօսիսդ:
 71 Եւ իբրեւ ել նա արտաքս քան զդուռնն, ետես
 զնա այլ կին մի, և ասէ ցայնսոսի որ անդն կա-
 72 յին, Եւ սա ընդ Յիսուսի նազովրեցոյ էր. Եւ
 դարձեալ ուրացաւ երգամբս թէ Ոչ գիտեմ
 73 զայրն. Եւ յետ ասկա միոյ մատուցեալ որք
 կացինն անդ՝ ասեն ցՊետրոս, Արդարեւ և դու
 ի նոցանէ ես, քանզի և խօսք քո յայտ առնեն
 74 զքեզ Յայնժամ սկսաւ նոյովել և երդնուլ թէ
 75 Ոչ գիտեմ զայրն. Եւ իսկոյն հաւ խօսեցաւ. Եւ
 յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր ասաց թէ
 Մինչեւ հաւու խօսեալ իցէ, երկցս ուրացիս
 զիս. և ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս:

ԳԼ. ԻԷ

զնացին, և ետուն ի ձեռս Պոնտացոյ Պիղա-
 տոսի դատաւորի:
 3 Յայնժամ տեսեալ Յուդայի որ մատենացն զնա
 թէ պարտաւորեցաւ, զզնացու և դարձոց չափ-
 4 ծաթն առ քահանայապետն և ձերս ժողովրդ-
 4 ղեանն, Եւ ասէ, Մեկայ զի մատենցի զարիւն
 սողար. և նոքա ասեն, Մեզ չէ վնդի, դու գի-
 5 տեսիւ ընկէջ զարծաթն ի տաճարին և գնաց,
 6 և չոգաւ խեղդեցաւ. Իսկ քահանայապետին
 տեսալ զարծաթն՝ ասեն, Ոչ է արժան ընդու-
 7 նել զայդ ի կորսանն, քանզի գինք արեան են:
 7 Իորհուրդ արարեալ, զնեցին այնու զազարակն
 8 բրտի ի գերեզման օտարաց, Վասն այնորիկ կո-
 9 չեցաւ ազարակն այն Ագարակ արեան մինչեւ
 9 ցայսօր. Յայնժամ լցու որ ասացան ի ձեռն
 2 Նրեմիայի մարգարէի, Եւ ասին զերեսուն ար-
 10 ծաթն զգինս վաճառելոյն, զոր արկին յորդոցն
 11 Իսրայելի, Եւ ետուն զնա յազարակն բրտի, որ-
 պէս հրամայեաց ինձ Տէր:
 11 Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատաւորին, և հարց
 ցնա դատաւորն և ասէ, Դու ես թագաւորն
 12 Հրէից. և Յիսուս ասէ, Դու ասես. Եւ իշարա-
 13 խօսելն նորա ի քահանայապետիցն և ի ձերոց,
 13 ոչինչ ետ պատասխանի. Յայնժամ ասէ ցնա Պի-
 14 ղապտոս, Ո՞չ լսես որովի դոքս հակառակ քո
 14 վկայելն. Եւ ոչ ես նմա պատասխանի և ոչ բան
 մի, մինչեւ զարմանալ դատաւորին յոյժ:
 15 Բայց ըստ տօնի սովոր էր դատաւորն արձակել
 16 ժողովրդեանն կապեալ մի զոր կամէին. Ունէին
 17 էր Յեսու Բարսբաւ Իբրեւ ժողովեցան, ասէ

¹ Յայնչ, զերեսուն արծաթին առ քահանայապետն և ձերս

² Նմանապէս

³ Ի խօսակցութեան

1 Իբրեւ այդ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն
 քահանայապետքն և ձերք ժողովրդեանն վասն
 2 Յիսուսի սղանանել զնա կապեցին զնա և առին

- ցնոսա Պիղատոս, Զո՞ կամիք յերկուց աստի՛ղի
արձակեցից ձեզ, զՅեսու Բարաբբա՞ կթէ՛ զՅի-
սուս զանուանեալս Գրիստոս Իանդի զխաւթ թէ՛
առ նախանձու մատնեցին զնա։
- 19 Եւ մինչ նստէր յատենին, առաքեաց առ նա
կինն իւր և ասէ, Զկայ ինչ քո և արդարոյն այ-
նորիկ, զի բազում անցք անցին ընդ իս այսօր
- 20 յանուրջս վասն նորա, իսկ քահանայապետքն և
ծերք հաւանեցուցին զժողովուրդն, զի խնդրե-
սցեն զԲարաբբայն, և զՅիսուս կորուսցեն։ Պա-
տախանի ետ դատաւորն և ասէ ցնոսա, Զո՞
կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց աստի՛ և
- 22 նոքա ասեն, զԲարաբբայ։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս,
իսկ զի՞ արարից զՅիսուս զանուանեալս Գրիստոս,
23 Ասեն ամենեքեան, Խաչեցի՛ և նա ասէ, Զի՞նչ
չար արար։ և նոքա առաւել եւս աղաղակէին և
- 24 ասէին, Խաչեցի։ Եւ տեսեալ Պիղատոսի թէ՛
ոչինչ օգնէ, այլ առաւել խռովութիւն լինի,
առեալ իւր՝ լուաց զձեռս առաջի ժողովրդեանն
և ասէ, Գաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այ-
25 դորիկ։ Դուք գիտաւմիք, Պատախանի ետ ամե-
նայն ժողովուրդն և ասէ, Արիւն դորա ի վերայ
- 26 մեր և ի վերայ որդւոց մերոց, Յայնժամ ար-
ձակեաց նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս գան
հարեալ՝ ետ ի ձեռս զի խաչեցի։
- 27 Յայնժամ զինուորք դատաւորին առին զՅի-
սուս յապարանս, և ժողովեցին ի վերայ նորա
- 28 զամենայն զգուհոյն։ Մերկացին զնա, և արկին
29 զնովբա քղամիւր կարմիր։ Եւ բոլորեալ պսակ ի
փնոց՝ եղին ի գլուխ նորա, և եղէզն՝ յաջոյ ձե-
ռին նորա։ Ի ծունր իջեալ առաջի նորա՝ կատա-
30 կէին և ասէին, Ողջ եր, Թագաւոր Լռէից։ Եւ
թքեալ ի նա՝ առնուին զեղէզնն և ծեծէին

Իբողո՞ւմ, զի արձակեցից ձեզ, զԲարաբբա՞

- 31 զգլուխ նորա։ Եւ յորժամ ձաղեցին զնա, մեր-
կադուցին ի նմանէ գգղամիւրն և ագուցին նմա
զիւր հանդերձն, և տարան զնա ի խաչ հանել։
- 32 Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի Կիւրենացի
անուն Սիմովն, զնա կալան պահակ զի բարձցէ
33 զնաչն նորա։ Եւ եկեալ ի տեղին անուանեալ
34 Գողգոթա, որ է տեղի կառափելոյ, Ետուն նմա
բմալել զինի ընդ լեղի խառնեց։ Եւ իրերւ ձա-
35 չակեաց, ոչ կամէր բմալել։ Եւ հանեալ զնա ի
խաչ՝ բաժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ։
36 Ի զի լցցի բանն որ ասացաւ ի մարգարէէն, Բաժա-
նեցին զհանդերձս իմ յիրեւանս, ի վերայ պատ-
37 մուճանի խնայ վիճակս արկանէին։ Եւ նստեալ
38 զրեալ զվնաս նորա, թէ Այս է Յիսուս, Թա-
39 զաւորն Լռէից։ Յայնժամ հանին ընդ նմա ի խաչ
երկուս աւազակս, մի յաջմէ նորա և մի յահելէ։
- 40 Եւ որ անցանէինն՝ հայհոյէին զնա, շարժէին
զգլուխ իւրեանց, Եւ ասէին, Վա՛հ, որ քակէր
զառձարն և զերիս աւուր ինեկի զնա, ապրեցո
զքեզ։ Թէ որդի ես Աստուծոյ, էջ ի խաչէդ։
- 41 Նոյնպէս և քահանայապետքն ձաղէին հանդերձ
42 դպրօքն և ծերովք և ասէին, Զայլս ապրեցոյց,
զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել։ Եթէ Թագաւոր
է իսրայելի, իջէ այժմ ի խաչէդ, և հաստատու
43 ցուք դմա։ Եթէ յուսացաւ յԱստուած, փրկես-
ցէ այժմ զդա, եթէ կամի զդա։ Քանզի ասաց
44 եթէ Աստուծոյ Որդի եմ, Զնոյն և աւազակքն
որ խաչեալ էին ընդ նմա՝ նախառէին զնա։
- 45 Եւ ի վեց ժամ աւուրն խաւար եղև։ Ի վերայ
46 ամենայն երկրի մինչև ցինն ժամ։ Եւ զինն ժա-
ման գոչեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և ասէ, Էլի,
Էլի, Լամա սարաքթանի, այսինքն է, Աստուած

Իցման պախա՛ն

- 47 իմ, Աստուած իմ, ընդէ՞ք թողեր զես Ոմանք
 48 ջոյնցանէ որ անդն կայէն՝ իբրեւ լուսն, ասէին,
 49 ԶԵղիա կարգա դաս եւ վարդապետի ընթացաւ մի
 50 ոմն ի նոցանէ, առ սպունդ ին քացախով, հար-
 51 եալ յեղեղան՝ ետ րմայել նմա եւ կէսքն ասէին,
 52 Թող, տեսցուք եթէ գայ Նդիա փրկել զգա-
 53 Եւ Յիսուս զորձեալ աղաղակեաց ի ձայն մեծ
 54 և արձակեաց զողին:
 55 Եւ ահա վարապետը տաճարին ցելաւ յերկուս
 56 ի վերուստ մինչեւ ի վայր, և երկիր շարժեցաւ,
 57 և վէմք պատառեցան և գերեզմանք բացան և
 58 բազում մարմինք ննջեցեայ սրբոց յարեան և
 59 երեալ ի գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա,
 60 մահն ի քաղաքն սուրբ և երեւցան բազմաց:
 61 Իսկ հարիւրապետն և որ ընդ նմա պահէին զՅի-
 62 սուս՝ իբրեւ տեսին զշարժումն և զեղեայնս,
 63 երկեան յոյժ և ասեն, Արդարեւ Աստուծոյ Որ-
 64 զի էր սա:
 65 Եին անդ կանայք բազումք, կային ի հեռա-
 66 տանէ և հայէին, որք եկին զինչ Յիսուս ի Գա-
 67 լիլէ պաշտել զնա: Յորս էր Մարիամ Մագդա-
 68 ղենացի, և Մարիամ՝ Յակովբայ և Յովսեպ
 69 մայր, և մայր որդւոցն Զերեբեայ:
 70 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, եկն այր մի մեծատուն
 71 յերևութեայ որում անուն էր Յովսէփ, որ և
 72 աշակերտեցաւ իսկ Յիսուսի: Սա մատուցեալ առ
 73 Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի, յայն-
 74 Ժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն և
 75 առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կուռ-
 76 ւովք, և եղ ի նոր գերեզմանի զոր փորեաց ի
 77 վիմի, և թաալեցուցեալ կախարիլ զրան գե-
 78 րեզմանին վէմ մի մեծ՝ զնաց: Անդ էր Մարիամ
 79 Մագդաղենացի և մեւս Մարիամն, նստէին հան-
 80 ղեալ գերեզմանին:
 81 Եւ ի վաղեւ անդք որ է յետ ուրբաթուն, Ժո-
 82 ղովցան քահանայապետքն և փաթիսեցին առ

- 83 Պիղատոս, և ասեն, Տէր, յիշեցաք զի մայրե-
 84 ցուցին այն ասէր մինչ կենդանին էր, թէ Յետ
 85 երեց առաք յառնեմ: Արդ հրամայեա զգուշա-
 86 նալ գերեզմանին մինչեւ ցերեթ առաւրս, գուցե
 87 եկեալ աշակերտքն զիշերի՝ գողանայցեն զնա,
 88 և ասիցեն ժողովրդեանն թէ Յարեաւ ի մեռելոց,
 89 և լինիցի յետին մալբութիւնն չար քան զասա-
 90 չինս: Ասէ ցնասա Պիղատոս, Ունիք զգորականն,
 91 երթալք զգուշացարուք որպէս և գիտե՞ք, և
 92 նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին, և
 93 կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրականօքն:

ԳԼ. ԻԸ

- 1 Եւ յերեկոյի շարաթուն յորում լուսնայր միա-
 2 շաբաթին, եկն Մարիամ Մագդաղենացի և մեւս
 3 Մարիամն տեսանլ զգերեզմանն և ահա չար-
 4 Ժումն մեծ եղև, զի հրէշակ Տեսպն իկեալ
 5 յերկնից մատուցեալ ի բաց թաալեցոյց զվէմն ի
 6 զրաց անտի, և նստէր ի վերայ նորա, և էր տե-
 7 սիլ նորա իբրեւ զփայլակն, և հանդերձ նորա
 8 սպիտակ իբրեւ զձիւն և յահէ անտի նորա
 9 խառնեցան պահապանքն, և եղն իբրեւ զմեւ:
 10 Եւրա Պատախտանի ետ հրէշապախ և ասէ ցիւա-
 11 նայսն, Մի՛ երկնիք զուք, գիտեմ զի զՅիսուս
 12 զխալեղեալն խնդրէք: Զէ ասա, քանզի յարեաւ,
 13 որպէս ասացն, եկայք, տեսէք ցտեղին ուր կայր:
 14 Եւ վաղապակի երթայք, ասացէք աշակերտացն
 15 նորա թէ՝ Չարեաւ, և ահա յառաջանայ քան
 16 զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա: Եւ
 17 ասացի ձեզ, և երեալ վաղապակի ի գերեզմանէ
 18 անտի ահի և խնդում թեամք բազմաւ ընթանային
 19 պատմել աշակերտացն:

¹Իսաւհա, կայր Տէրն

²Իսաւհա, Յարեաւ ի մեռելոց

- 9 Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս եւ ասէ, Ո՛ղջ
էք: Եւ նոքա մատուցեալ կալան զուս նորա եւ
10 երկիր պաղին նմա: Յայնժամ ասէ ցնոսա Յի-
սուս, Մի՛ երկնչիք, երթայք, ասացէք եղբարցն
խոց զի երթիցնն ի Գալիլեա եւ անդ տեսցնն զիս:
11 Իրբեւ նոքա գնացին, ահա ոմանք ի զօրակա-
նացն եկին ի քաղաքն, եւ պատմեցին քահանա-
12 յապետիցն զամենայն որ ինչ եղին: Եւ նոքա
ժողովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ առեալ
13 արժաթ յոյժ ետուն զօրականացն, եւ ասնն,
Ասասի՛ր եթէ Աշակերտքն նորա եկեալ զիչերի
14 գողացան զնա, մինչ մեք ի քուն էաք: Եւ եթէ
լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաճեցուք
15 զնա եւ զձեզ անհոգ արասցուք: Եւ նոցա առեալ
զարծաթն, արարին որպէս ուսանն: Եւ ել համ-
բաւս այս ի Հրէից մինչեւ ցայսօր:
16 Իսկ մետաւան աշակերտքն գնացին ի Գալիլեա
ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղեւ նոցա Յիսուս:
17 Իրբեւ տեսին զնա, երկիր պաղին նմա, եւ ոմանք
18 յերկուացան: Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ
բնդ նոսա եւ ասէ, Տուաւ ինձ ամենայն իշխանու-
թիւն յերկին եւ յերկրի: Գորպէս առաքեաց զիս
19 Հայր, եւ ես առաքեմ զձեզ: Գնացէք այսուհե-
տեւ, աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտ-
տեցէք զնոսա յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն
20 Սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ
պատուիրեցի ձեզ, եւ ահաւասիկ ես բնդ ձեզ եմ
զամենայն աւուրս, մինչեւ ի կատարած աշխարհի:

Յի Յոանէն պատմէ

Գ Լ ՈՒ Խ Ք

ՄԱՐԿՈՍԻ ԱԿԵՏԱՐԱՆԻՆ

Վասն գիւսահարին.	Վ. 23
Վասն Պետրոսի գործանին.	Ա. 29
Վասն բժշկութեան պէսպէս հիւան- դութեանց.	Ա. 32
Վասն բորոտին.	Ա. 40
Վասն անդամալուծին.	Բ. 3
Վասն Ղեւսայ մաքսաւորի.	Բ. 14
Վասն դօսացեալ ձեռինն.	Գ. 1
Վասն առաքելոցն բնորութեան.	Դ. 13
Վասն սերմանեացն առաւիկի,	Դ. 2
Վասն սաստիկոյ ճուրցն.	Դ. 35
Վասն լէզէովնացն.	Ե. 1
Վասն դստեր ժողովրդապետին.	Ե. 21
Վասն տեւատեսին.	Ե. 25
Վասն համարոյ առաքելոցն.	Զ. 7
Վասն Յովհաննու, եւ Հերովդէի.	Զ. 14
Վասն հինգ հացին երկուց ձկանցն	Զ. 35
Վասն ի վերայ ծովուն գնալոյ.	Զ. 47
Վասն անցանելոյն զպատուիրանան.	Է. 5
Վասն Ասորոյ կնոջն փրկեցելոյ.	Է. 24
Վասն համերն եւ խին.	Է. 31
Վասն եւթն հացին.	Ը. 1
Վասն խմորոյ փարիսեցեացն.	Ը. 16
Վասն կուրին.	Ը. 22
Վասն հարցանելոյն ի կեսարիա.	Ը. 27

վասն այլակերպութեանն Տեառն.	ԳԼ. ԶԻՐ.	Թ. 1
վասն լուսնահարին.	Թ. 16	
վասն խորհնելոյն թէ ո՞վ իցէ մեծ.	Թ. 32	
վասն հարցանելոյն թէ Պարոն է աշ- ձակել զկին.	Ժ. 1	
վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս.	Ժ. 17	
վասն որդւոցն Զերեղեայ.	Ժ. 35	
վասն բարտիմէոսի.	Ժ. 46	
վասն յաւանակին.	ԺԱ. 1	
վասն չորանալոյ թղենւոյն.	ԺԱ. 12	
վասն անյիշատիութեան.	ԺԱ. 28	
վասն հարցանելոյ քահանայապետիցն զՏէրն.	ԺԱ. 27	
վասն այգւոյն.	ԺԲ. 1	
վասն հարցանելոյ զդահեկանէն.	ԺԲ. 13	
վասն սաղուկեցւոցն.	ԺԲ. 18	
վասն դպրացն.	ԺԲ. 28	
վասն Տեառն հարցանելոյն զփաշիսե- ցիսն.	ԺԲ. 35	
վասն երկու լումայիցն.	ԺԲ. 41	
վասն կատարածին.	ԺԳ. 3	
վասն աւուրն և ժամուն.	ԺԳ. 32	
վասն օծանելոյ կնոջն զՏէրն իւղով.	ԺԴ. 3	
վասն գառիկն.	ԺԴ. 12	
վասն մատնութեանն մարդարէանալոյ.	ԺԴ. 18	
վասն Պետրոսի ուրացութեանն.	ԺԴ. 66	
վասն խնդրելոյ զսէրունական մարմինն.	ԺԵ. 42	
վասն իւղարեք կանանցն.	ԺԶ. 1	

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

- ՍԿԻՉԲՆ աւետարանի Յիսուսի Գրիստոսի Որդւոյ
- Աստուծոյ Որդւն և գրեալ է ի մարգարէս,
Ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի
քո, որ հանդերձեացէ զճանապարհս քո առաջի
- քո Զայն բարբառոյ յանապատի, Պատրաստ
արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղս արա-
- րէք զչաւիղս նորա Եւ եղև զի Յովնանէս
մկրտէր յանապատի, և քարոզէր մկրտութիւն
- ապաշխարութեան ի Թողութիւն մեղաց, Եւ եր-
թայր առ նա ամենայն աշխարհն Հրէաստանի և
Երուսաղեմացիք ամենեքեան, և մկրտէին ի նմա-
- նէ ի Յորդանան գետ՝ խոտալմանեալ զմեղս իւր-
եանց, Եւ էր Յովնանէս զգեցեալ ստեւ ուղտու,
և զօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր և կերակուր նորա
- մարախ և մեղր վայրենի, Գարդէր և ասէր,
Իայ զորագոյնն քան զիս զկին իմ, որում չեմ
բաւական խոնարհել լուծանել զխրացս կօշկաց
- նորա, Ես մկրտեցի զձեզ ջրով, և նա մկրտեցէ
զձեզ Հօգւով Սրբով:
- Եւ եղև յաւուրսն յայնստիկ ևկն Յիսուս ի
նաղարեթէ Գալիլեացոց, և մկրտեցաւ ի Յով-
- նանէ ի Յորդանան, Եւ նոյնժամայն ընդ վերա-

նալ ի ջրոցն ետես ցեւեալ զերկինս, և զՀոգին
 11 Աստուծոյ իրբեւ զադանին զի իմանէր ի վերայ
 12 իմ սիրելի ընդ քեզ հաճեցայ և նոյնժամայն
 13 Հոգին հանէ զնա յանապատ, և էր նա անդ-
 14 զաւուրս քառասուն փորձեալ ի Սատանայէ, և
 էր ընդ գազանս, և հրէտակք պաշտէին զնա
 14 ԲԲ. Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու եկն Յի-
 սուս ի Գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն Աստու-
 15 ծոյ, և ասէր թէ կատարեալ է ժամանակ, և
 16 հասեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ, ապաշխարե-
 17 ցէք և հաւատացէք յաւետարանն իրբեւ անցա-
 նէր առ ծովըզերքն Գալիլեացոց, ետես զՍիմոն
 և զԱնդրէաս զեղայր Սիմոնի, զի արկեալ էր նո-
 17 ցա ուռկանս ի ծով, քանզի ձկնորսք էին. և ասէ
 18 լինել որսորդս մարդկան և վարդապակի թողեալ
 19 զուռկանս՝ գնացին զհետ նորա և մատուցեալ
 20 մտտի սակաւիկ մի յառաջ՝ ետես զՅակովբոս Զե-
 21 րեղեայ և զՅովսիմանէս զեղրայր նորա, և զնոսա
 22 ի նաւին մինչ կազմէին զուռկանս և և կոչեաց
 23 շնոսա, և վարդապակի թողեալ զհայրն խրեանց
 24 զՋերեղէոս ի նաւին վարձկանօքն հանդերձ,
 զհացին զհետ նորա
 21 ԲԳ. Եւ մոտենին ի կալիստենայում, և իսկ և
 իսկ ի չարաթուն մտեալ ի ժողովուրդն՝ ուսու-
 22 ցանէր զնոսա և զարմանային ընդ վարդապե-
 23 տութիւն նորա, զի ուսուցանէր զնոսա իրբեւ
 24 ի յանութեամբ, և ոչ որպէս գրէրքն և էր ի
 ժողովրդեանն նոցա այլ մի, յորում այս պղծ
 24 գոյր ի նմա. որ աղաղակեաց և ասէ, Թոյլ տուր,
 զի կայ մեր և քո, Յիսուս Նազովրեցի, եկիր

Ի Յոնէն պատմ

Զիստուս, զնոսա վարդապակի և

կորուսանէ՞լ զմեզ, գիտեմք զքեզ, ով ես,
 25 Սուրբ Աստուծոյ Սաստեայ ի նա Յիսուս և ա-
 26 սէ, կարկեաց և ել ի դմանէ. և զարկոյց զնա
 26 սյսն պղծ, և աղաղակեաց ի ձայն մեծ և ել ի
 27 նմանէ. և զարմացան ամենեքին, մինչեւ հօժե-
 27 ընդ միմեանս և ասել, Զի՞նչ է այս նոր վար-
 զապետութիւնս, զի իշխանութեամբ և սյսոց
 28 պղծոց սաստէ, և հնազանդին սմա. և ել լուր
 նորա ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացոց,
 29 և վարդապակի ելեալ ի ժողովրդեանն՝ եկն ի
 առն Սիմոն և Անդրեայ՝ Յակովբա և Յովհան-
 30 նոս հանդերձն և զԳրանչ Սիմոնի զնէր Զե-
 30 մացեալ, և վարդապակի ասնն ցնա վասն նորա
 31 և մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ
 նորա և եթող զնա տենդն, և պաշտէր զնոսա
 32 Եւ իրբեւ երեկոյ եղև ի մոտենել արեգականն,
 բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զգլուա-
 33 հարս, և էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ
 34 դրունն. և բժշկեաց բազում հիւանդս ի պէս-
 պէս ակտից, և դեռ բազումս եհան. և ոչ
 35 տայր խօսել զիւացն, զի գիտէին զնա իթէ-
 35 ԲԴ. Եւ ընդ այցն ընդ առաւօտն յարուցեալ
 ել և զնաց յանապատ տեղի, և անդ կայր յա-
 36 ղօթս և զնաց զհետ նորա Սիմոն և որ ընդ
 37 նայն էին և իրբեւ գտին զնա, ասնն ցնա թէ
 38 Ամենեքին խնդրեն զքեզ և ասէ ցնոսա, Եկայք
 երթելոք և յալ մօտաւոր գեղաքաղաքն, զի
 39 և անդ քարոզեցից, զի յայս իսկ եկեալ եմ և
 քարոզէր ի ժողովուրդս նոցա ընդ ամենայն Գա-
 40 լիլեացիս, և դեռ հանէր
 40 Գայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր ի ծունր իմա-
 նէր և ասէր, Տէր, իթէ կալմի, կարող ես զիս

Զիստուս պատմ

- 41 սրբել, իսկ Յիսուս զթոցեալ ձգեաց զձեռն,
մերձեցաւ ի նաւ և ասէ ցնա, կամիմ, սրբեաց
42 եւ իբրեւ ասացն ցնա, վաղվաղակի գնաց ի նմա-
43 նէ բորոտութիւնն, և սրբեցաւ եւ սաստեալ
նմա՝ հՀան գնա արտաքս վաղվաղակի, և ասէ
44 ցնա, Զգոյշ լիւր մի՛ ումեք ինչ ասիցես, այլ
երթ, ցոյց դիւր Քահանային, և մատո վասն
սրբութեան քո պատարագի, զոր հրամայեաց
45 Մովսէս ի վկայութիւն նոցա եւ նա ելեալ ակը-
սաւ քարոզել յոյժ և հռչակ հարկանել զբանն,
մինչ ոչ եւս կարող լինել նմա յայտնապէս ի քա-
ղաք մասնել, այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս
էր, և գային առ նա յամենայն կողմանց:

ԳԼ. Բ

- 1 ԲԵ. Եւ մոեալ զարձեալ ի կալիստոնայում
2 յետ աւուրց, Լուր եղև եթէ ի տան է, և ժո-
ղովեցան բազումք, մինչև տեղի եւս ոչ լինել և
3 ոչ առ դրանն, և խօսէր նոցա զբանին եւ գային
առ նա, բերէին անդամաւոյժ մի բարձեալ ի խո-
4 բից, եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձեալ առ նա
յամբոխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր Յի-
սուս, և բացեալ զառատաղն՝ իջուցին զմա-
5 հինն յորում կայր անդամաւոյժն եւ տեսեալ
Յիսուսի զչաւատս նոցա, ասէ ցնա՜ղ ամաւոյժն
6 Որդեալ, թողեալ լիկն քեզ մեղք քո եւ էին
ոմանք ի զայրաց անտի որ անդ նստէին, և խոր-
7 հէին ի սիրաս իւրեանց, Զի՞նչ է այս որ խօսի սա
զհայհոյութիւն. ո՞վ կար թողուլ զմեզս, եթէ
8 ոչ մի Աստուած, եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր թէ
այնպէս խորհին ի սիրաս իւրեանց, և ասէ, Զի՞
9 խորհէք զայդ ի սիրաս ձեր, Զի՞նչ գիւրին է,
ասել ցանդամաւոյժն՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք
քո, եթէ՛ ասեւ, Արի, առ զմահինս քո և երթ

- 10 Վիտուն քո՞ւ Այլ զի գիտասցիք եթէ իխանոս-
թիւն ունի Որդի մարգոյ ի վերայ երկրի թողուլ
11 զմեզս, (ասէ ցնա՜ղ ամաւոյժն,) Քեզ ասեմ, Արի,
12 առ զմահինս քո և երթ ի տուն քո եւ յարեաւ,
և վաղվաղակի առեալ զմահինսն, ել առաջի ա-
մենեցուն, մինչև զարմանալ ամենեցուն և փա-
ռաւոր առնել զԱստուած և ասել թէ՛ Այսպիսի
ինչ երբեք ոչ տեսաք
13 ԲԶ. Եւ ել զարձեալ ի ծովեզրն, և ամենայն
ժողովուրդն գայր առ նա. և ուսուցանէր զնո-
14 սա եւ մինչեւ առնցանէր, ետես զՂեւի Արիեայ
զի նստէր ի մաքսաւորութեան և ասէ ցնա, Եկ
15 զկէի իմ. և յարուցեալ գնաց զկէին նորա եւ
եղև ի բազմին նորա ի տան նորա, և բազում
մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ Յի-
սուսի և ընդ աշակերտն նորա. քանզի էին բա-
16 զումք որ երթային զհեա նորա իսկ զպիւրքն և
փարիսեցիք իբրեւ տեսին թէ ուտէ ընդ մաքա-
ւորս և ընդ մեղաւորս, ասեն ցաշակերտն նորա,
Զի՞ է զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէ
17 չեւ բանէ՞. Իբրեւ լուս. Յիսուս, ասէ ցնոսա,
Ոչինչ է պիտոյ բժիշկ աղէոց, այլ՝ հիւանդաց. և
ոչ եկի կոնել զարգարս, այլ՝ զմեղաւորս
18 Եւ էին աշակերտքն Յովնանու և Վարիսե-
ցիքն ի պահս գան և ասեն ցնա, Ընդէ՞ր աշա-
կերտքն Յովնանու և Վարիսեցիքն պահեն, և
19 քո աշակերտդ ոչ պահն եւ ասէ ցնոսա Յի-
սուս, Եթէ մա՞րթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի,
մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն, պահել. զորքան
ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ոչ է մարթ պա-
20 հել Այլ եկեացեն աւուրք, յորժամ վերասցի ի

Վիսալան աւաւտէ Պիտոս, փարիսեցւոցն, այլ՝
Յովնան աւաւտէ աշակերտք փարիսեց-
Պիտոս, փարիսեցւոցն ոցն

նոցանէ փեսայն, և ապա պահեցցեն յառուրն
 21 յայնմիկ, Ոչ ոք կապերտ չնոր անթափ արկանէ
 ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ առնու-
 լրութեամբն իւրով նորն ի հնոյ անտի, և չար
 22 եւս պատառումն լինի և ոչ ոք արկանէ գինի
 նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ
 շգինին զտիկսն, գինին հեղու և տիկքն կորնչին.
 այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է.
 23 Բէ. Եւ եղեւ նմա ի շարաթու անցանել ընդ
 արտորայս, և աշակերտքն ի գնալն իւրեանց
 24 սկսան հասկ կորդել և ուտել. Եւ փարսեցելն
 ասեն ցնա, Տես, զինչ գործեն աշակերտքն քո
 25 ի շարաթուս, զոր չէ արժանւ. Եւ ասէ ցնոսա Յի-
 սուս, Ո՛չ երբեք իցէ ընթերցեալ ձեր զոր ա-
 րարն Դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղել, և քաղ-
 26 ցեաւ նա և որ ընդ նմայն էին. Զխալդ եմուտ
 ի տունն Աստուծոյ առ Արիաթարաւ. քահանա-
 յապեալի, և զհացսն զառաջաւորութեան եկեր,
 և ետ և այնոցիկ որ ընդ նմայն էին, զոր ոչ էր
 27 օրէն ուտել, բայց միայն քահանայիցն. Եւ ասէ
 ցնոսա, Շարաթ վասն մարդոյ եղել, և ոչ եթէ
 28 մարդ վասն շարաթու. Ապա ուրեմն տէր է Որ-
 զի մարդոյ և շարաթու.

ԳԼ. Գ

1 Եւ եմուտ միւսանդամ ի ժողովուրդն, և էր
 2 անդ այր մի որոյ ձեռն զօսացեալ էր. Եւ ապա-
 սէին նմա եթէ բժշկեցէ դիւս ի շարաթուն, զի
 3 շարաթսեցեն զնմանէ. Եւ ասէ ցայրն որոյ
 4 ձեռնն զօսացեալ էր, Արի, անց ի մէջ. Եւ ասէ
 ցնոսա, Զի՜նչ արժան է ի շարաթու, բարի ինչ
 գործել եթէ չար առնել, ոգի մի ապրեցուցա-

Իի Եսանէ պալատ, որդէս Եյոման է Հայ չիւսգիրաց
 2 Ումն, գինին նոր

5 նե՛լ եթէ կորուսանել. և նոքա լուեցին. Եւ հա-
 յեցեալ Յիսուսի զնոքոք լի ցամաք, որոմեալ
 վասն կուրութեան սրտից նոցա՝ ասէ ցայրն, Զգեա
 6 զձեռն քո. և նա ձգեաց, և ողջացաւ ձեռն նորա.
 ԳԼ. Եւ ելեալ արտաքս վաղվազակի փարի-
 սեցելն Հերովդիանոսօքն հանդերձ, խորհուրդ
 7 ասնէին վասն նորա թէ զիարդ կորուսեն զնա.
 Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ի ծո-
 վեզն. և բազում ժողովուրդ ի Գալիլեացոց
 8 երթային զհետ նորա, և ի Հրէաստանէ, Եւ Նի-
 րուսաղեմէ և յայնկոյս Յորդանանու և որք ի
 9 Տիւրոսէ և ի Սիւզովնէ, բազում ժողովուրդ իւ-
 րեւ լսէին որչափ ինչ առնէր՝ գային առ նա. Եւ
 10 ասէ ցաշակերտսն իւր զի նաւակ մի պատրաստա-
 կան կայցէ նմա վասն ամբոխին, զի մի՛ նեղեցեն
 11 զնա. Քանզի զբազումս բժշկեաց. մինչեւ գալ
 խռնել զնովաւ, զի մերձեցին առ նա որք ու-
 12 նէին խախտ ինչ. Եւ այսք պիղծք յորժամ տե-
 13 աննէին զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղա-
 14 կէին և ասէին թէ Դու ես Որդին Աստուծոյ. և
 նա յոյժ սաստէր նոցա, զի մի՛ յայտնի առնիցեն
 15 զնա.
 ԳԲ. Ելանէ ի լեռունն և կոչէ առ ինքն զորս
 16 ինքն կամեցաւ, և չոգան առ նա. Եւ արար եր-
 կտաւսմաս զի իցեն զնովաւ, և զի առաքեացէ
 17 զնոսա քարոզել, Եւ ունել ի խանութիւն բժշկե-
 18 լոյ զցաւս և հանելոյ զդեւս. Եւ եղ. անուն Սի-
 19 մոնի. Պեարոս, Եւ Յակովբու. Զերեզեայ և
 Ռովհաննու. Երբօրն Յակովբայ եղ. նոցա անուան
 20 Ռաներեզէս, որ է Որդիք որոտման. Եւ զՍիդ-
 21 րէաս, և զՓիլիպպոս, և զԲարթողոմէոս, և
 զՄատթէոս զմաքսաւորն, և զԹովմաս, և զՅա-
 կովբոս Ալիքեայ, և զԹադէոս, և զՍիմոն Կա-

Իսաղաւի, յՈրուսաղեմէ և յԵրուսաղ

- 19 նանացիք, և քնուդա իսկարիովտացի, որ և մատ-
նեացն զնա:
- 20 Գ.Գ. Գան ի տուն, և գայ միւսանգամ ընդ-
նոսա ժողովուրդն, մինչ զի և հաց եւս ոչ ժա-
21 մանել ուտել նոցա: Եւ իրբեւ լուան որ իւրքն
էին՝ ելին ունել զնա, զի համարէին թէ մոկե-
22 նեալ իցէ: Եւ դպիրքն որ յերուսաղեմէ ինեալ
էին՝ ասէին թէ Բէեղզերուդ գոյ ի դամ, և
23 իշխանաւ զիւացն հանէ դա զդեւս: Եւ կո-
չեցեալ զնոսա առ ինքն՝ առակօք խօսէր ընդ
նոսա, Զիւրդ կարէ Սատանայ զՍատանայ հա-
24 նել: Եւ արդ եթէ թաղաւորութիւն յանձն իւր
բաժանեցի, ոչ կարէ կալ թաղաւորութիւնն
25 այն: Եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժանեցի, ոչ
26 կարէ կալ տունն: Եւ եթէ Սատանայ ի վերայ
անձին իւրոյ յարեաւ և բաժանեալ իցէ, ոչ կա-
27 ըէ կալ, այլ վախճանեալ է: Այլ ոչ ոք կարէ
զկարասի հօգրի, մտեալ ի տուն նորա, աւար
հարկանել, եթէ ոչ նախ զհօգրն կասիցէ: և ա-
28 յա դուռն նորա աւար հարկանիցէ: Ամէն ասեմ
ձեզ զի Ամենայն թողցի որդեաց մարդկան մեղք
29 և հայհոյութիւնք, որչափ և հայհոյեցեն: Բայց
որ հայհոյեցէ զձոգին Սուրբ, ոչ ունիցի թողու-
թիւն յախտեան, այլ պարտապան լիցի յախ-
30 տեանցն մեղաց: Զի ասէին թէ Այս պիղծ գոյ ի
նմա:
- 31 Գ.Գ. Գան եղբարքն և մայրնորա, և արտաքոյ
32 կացեալ՝ յղեցին և կռէին զնա: Եւ անդ ժողո-
վուրդն չուրջ զնովաւ նստեր: Եւ իրբեւ ասացին
ցնա, Ահա ասիկ մայր քո և եղբարք քո կան
33 արտաքոյ և խնդրեն զքեզ: Պատասխանի եւս նո-
34 ցա և ասէ, Ո՞վ է իմ մայր կամ եղբարք: Հա-
յեցաւ չուրջ զիւրեւ յաշակերտսն զինստէին, և

- 35 ասէ, Ահա ասիկ մայր իմ և եղբարք իմ: Զի որ
ստանիցէ զկամս Աստուծոյ՝ նա է իմ եղբայր և
քոյր և մայր:

ԳԼ. Դ

- 1 ԳԼ. Դարձեալ սկսաւ ուստցանել առ ծովե-
ղերն, և խռնեցան զնովաւ ժողովուրդք բա-
զումք, մինչեւ ի նաւ մտանել նմա և նստել ի
ծովուն: և ամենայն ժողովուրդն զծովեղերն
2 զցամաքն ունէին: Եւ ուսուցանէր զնոսա առա-
կօք բազում ինչ, և ասէր նոցա ի վարդապե-
3 տութեան իւրում: Լսէք. ահա ասիկ ել սերմա-
4 նոյ սերմանել: Եւ եղև ի սերմանելն, ոմն ան-
կաւ առ ճանապարհաւ, և Կէն թռչուն և եկեր
5 զնա: Եւ այլն անկաւ յապաւածի, որ ոչ գոյր
հող բազում: և վարդապետի բուսաւ, քանզի ոչ
6 գոյր հիւթ երկրին: Եւ յերթամ ծաղեաց արեւ,
լեռաւ, և զի ոչ գոյին տրմատք, ցամաքեցաւ:
7 Եւ այլն անկաւ ի մէջ վոլոյ, ելին փռչնք և հեղ-
8 ձուցին զնա, և պտուղ ոչ ետաւ: Եւ այլն անկաւ
երկիր բարւոք, և ելեալ աճեցեալ տայր պտուղ,
և բերէր ընդ միոյ երեսուն և ընդ միոյ վաթսուն
9 և ընդ միոյ հարեւոյ: Եւ ասէր, Որ ունիցի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ:
- 10 Գ.Զ. Եւ իրբեւ եղև առանձինն, հարցին ցնա
որ զնովան էին աշակերտօքն հանդերձ գա-
11 ռական: Եւ ասէ ցնոսա, Զեղ տուեալ է գիտել
զիսրհոյրդս արքայութեան Աստուծոյ, բայց նո-
ցա որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք
12 լինի, Զի տեսանելով տեցցին և մի՛ տեսցեն, և
լսելով լուիցեն և մի՛ իմասցին, զի մի՛ երբեք

- 13 դարձցին, և թողցին նոցա: Եւ ասէ ցնոսա, Ո՛չ
 14 գիտէք զառակս զայս, և զիմրդ զամենայն ա-
 15 նէս, եւ նոքա են որ առ ճանապարհուն՝ ուր
 16 բանն սերմանի, և յորժամ լսեն զնա, զայ Սա-
 17 ամանայ և հանէ զբանն սերմանեալ ի սիրտս նո-
 18 ցա: Եւ նոքա են որ յապառաժին սերմանեցան,
 19 որք յորժամ լսեցեն զբանն, վարդավաղկի խնդու-
 20 թեամբ ընդունին: Եւ զի ոչ ունին արմատս յան-
 21 ձինս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ի հասա-
 22 նել նեղութեան կամ հալածման վասն բանին՝
 23 վաղվաղակի զայթակղին իսկ որ ի մէջ վիշտն
 24 սերմանեցան՝ նոքա են, որ իբրեւ զբանն լսեն,
 25 Եւ հոգք քաշարհիս և պարսանք ի մեծութեան
 26 մտանեն և հեղձուցանեն զբանն և անպտուղ լի-
 27 նի: Եւ նոքա են որ յերկրն բարուք սերմանե-
 28 ցան, որք լսեն զբանն և ընդունին և տան
 29 պտուղ, ընդ միոյ երեսուն և ընդ միոյ վաթսուն
 30 և ընդ միոյ հարեւր:
 31 ԳԵ. Եւ ասէ ցնոսա, Միթէ գոյ ճրագ զի
 32 ընդ գրուանաւ զնիցի կամ ընդ մահօք, ո՞չ ա-
 33 պաքեն ի վերայ աշտանակի զնիցի: Զի չէ ինչ ի
 34 ծածուկ որ թէ ոչ յայտնեցի, և ոչ եղև ինչ
 35 զգաղունի՝ եթէ ոչ ի յայտ զայցէ: Եթէ ոք ունիցի
 36 առականս լսելոյ՝ լուիցէ: Եւ ասէ ցնոսա, Տեսէք
 37 զինչ լսէքդ, և յաւելցի ձեզ որոց լսէքդ: որով
 38 չափով չափէք, նովին չափեսցի ձեզ: Որ ոք ու-
 39 նիցի՝ տացի նմա: Եւ որ ոչն ունիցի, և զոր ու-
 40 նին բարձցի ի նմանն:
 41 ԳՆ. Եւ ասէր, Այսպէս է արքայութիւն
 42 Աստուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմա-
 43 նիս յերկիր: Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և

13 առաջին, մեծութեան և ցանկութիւնք այլոց
 իրաց

- 44 զցերեկ, և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և
 45 նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ:
 46 նախ զխտան և ապա զհասկն, և ապա զցորենան
 47 առոր ի հասկին Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն,
 48 վաղվաղակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են
 49 հունձք: Եւ ասէր, Ո՛ւր նմանեցուցուք զար-
 50 քայս: Թիւնն Աստուծոյ, կամ որով առակաւ ա-
 51 ռակեսցուք զնա: Որպէս հատն մանանխոյ որ
 52 յորժամ սերմանիցի յերկիր, փոքրագոյն է քան
 53 զամենայն բուսանիս որ են յերկրի: Եւ յորժամ
 54 սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն
 55 բանջար, և արձակէ ոսոս մեծամեծս, մինչեւ
 56 բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց
 57 երկնից ընակել: Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ
 58 նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել: Եւ ա-
 59 ռանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա, բայց ա-
 60 ռանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն:
 61 ԳՐ. Եւ ասէ ցնոսա յաւուրս յայնմիկ իբրեւ
 62 ընդ երեկս լինէր, եկայք անցցուք յայն կողմն:
 63 Թողուն զգողութիւնդ, և առնուն զնա նաւան
 64 հանդերձ, և զայլ եւս նաւան որ էին ընդ նմա:
 65 Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, և զալիսն ի նաւն
 66 զեղլոր, մինչ գրեթէ լի իսկ լինել: Եւ ինքն նրե-
 67 չէր ի խելս նաւին ի վերայ բարձի: զարթուցա-
 68 նին զնա և ասէին, Վարդապետ, ոչինչ է քեզ
 69 փոյթ, զի կորնչիմք աւասիկ: Եւ զարթուցեալ
 70 սաստեաց հողմոյն և ծովուն, ասէ, Դադարեաւ,
 71 կարկեսց: Եւ դադարեաց հողմն և եղև խաղա-
 72 ւութիւն մեծ: Եւ ասէ զնոսա, Ընդէ՛ր այդպէս
 73 պատասխարք էք, յե՞ւ եւս ունիք հաւատոս: Եւ
 74 երկեսն երկեզ մեծ և ասէին ցովմեանս, Ո՞ք
 75 արդեւք իցէ սա, զի և հողմ և ծով հնազանդին
 76 սմա:

ԳԼ. Ե

1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Կերգեսա-
 2 ցոցոյ։ Եւ ընդ երանննն նորա ի նաւէ անտի, պա-
 3 տահեաց նմա այր մի ի գերեզմանացն զոր ունէր
 4 այս պղծ։ Որոյ և բնակութիւն իւր իսկ ի գե-
 5 րեզմանն էր. և ոչ չղթայլիք ոք եւս կարէր
 6 կապել զնա, Վասն զազում անգամ ոտնակա-
 7 պօք և չղթայլիք կապելոյ և խղելոյ ի նմանէ
 8 զչղթայսն, և զոտնակապսն խորտակելոյ. և ոչ
 9 ոք կարէր պարտել զնա. Քանզի հանապազ զցայց
 10 և զցերեկ ի գերեզմանն և ի լերինս աղաղակէր,
 11 և կոծէր դանձն իւր քարամարք։ Իրբեւ ետես
 12 զՅիսուս ի հեռասանն, ընթացաւ և երկիր ե-
 13 ւ պաղ նմա Ազդահակեաց ի ձայն մեծ և սաէ. Զի՞
 14 կայ իմ և քո, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ բարձրե-
 15 լոյ, երգմնեցուցանեմ զքեզ Աստուած, մի՞ տան-
 16 չիք զիս քանզի ի սէր զնա, Ել, այսդ պղծ, ի
 17 մարդոյ այտի. Եւ հարցանէր զնա թէ Զի՞նչ
 18 անուոն է քո. և սաէ ցնա, Լէզէովն անունն է իմ,
 19 քանզի բազումք եմք։ Եւ աղաչէին զնա յոյժ,
 20 զի մի՞ առաքեացէ զնոսա արտաքս քան զաշ-
 21 խարհն։ Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խո-
 22 զից արօտական մեծ, Ազդահակն զնա ամենայն
 23 շեւքն և ասեն, Առաքեալ զվեզ ի խոզն, զի
 24 մոցուք ի նոսա։ Եւ հրամայեաց նոցա. և իրբեւ
 25 ելին այսքն պղծք, մօլին ի խոզն, և գիմեաց
 26 երամակն ի դարէ անտի ի ծովն. էին իրբեւ եր-
 27 կու հաղարք. և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզա-
 28 բաժքն վախտան և պատմեցին ի քաղաքին և
 29 բազարակս և ելին տեսանել զինչ իցէ որ գոր-
 30 ծեցուան։ Գան առ Յիսուս, և տեսանեն զգիւա-
 31 հարն զի նստէր զգեցեալ և զգաստացեալ, որ

1Ո՞ւնչ, Կաղարացոց

16 ունէր զլէզէովնն, և զասի հարան։ Եւ պատմեցին
 17 նոցա որոց տեսեալն էր, թէ զինչ եղև այսահա-
 18 զնա զնալ ի սահմանաց նոցա։ Եւ իրբեւ եմուս
 19 նա ի նաւն, աղաղէր զնա դիւահարն զի ընդ նմա
 20 իցէ։ Եւ Յիսուս ոչ եւ նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա,
 21 երթ ի տուն քո առ բնաւնիս քո, և պատմեա
 22 նոցա որ ինչ միտնգամ Տէր արար քեզ և որոր-
 23 մեցաւ քեզ։ Եւ չոգաւ և սկսաւ քարոզել ի
 24 Դեկասպոլին զոր ինչ արար նմա Յիսուս, և ամե-
 25 նեքին զարմանային։
 26 ԳԴ. Եւ իրբեւ անց Յիսուս Եմուսանգամ
 27 յայն կողմն, ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բա-
 28 զում, և էր առ ծովիկերբն։ Եւ ահա մի ի ժո-
 29 ղովրդայտաւանցն զայր, որում անունն էր Յայրոս,
 30 և իրբեւ ետես զնա անկաւ առ ոսոս նորա։ Աղա-
 31 չէր զնա յոյժ և ասէր թէ Գուտար շնորա մերձ
 32 է ի մահ, զի եկեալ Յայրոսն նմա ձեռն, որպէս
 33 զի ապրեցի և կեցցէ։ Եւ զնաց ընդ նմա. եր-
 34 թայր և ժողովուրդ բազում զհետ նորա և նե-
 35 զէին զնա։
 36 Եւ կին մի էր ի տեռատեսութեան արեան զեր-
 37 կոտասան ամ։ Եւ յոյժ վատեցեալ ի բազում
 38 բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամենայն և չէր
 39 ինչ օգտեալ, այլ եւս առաւել զայրուցեալ։
 40 Իրբեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն ի մէջ ամբօխին յի-
 41 տոյ և բուռն եհար զհանդերձէ նորա. Քանզի
 42 խորհէր ի մտի թէ միայն մերձեցայ ի հանգրեզս
 43 նորա, փրկեցայց։ Եւ վաղարկկի ցամաքեցաւ
 44 աղբւր արեան նորա. և զիտաց ի մարմին իւր
 45 թէ բժշկեցաւ ի տանջանացն։ Եւ անդէն վաղվա-
 46 զակի զիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօրութիւնն որ

1Ո՞ւնչ, Եմուսանգամ նաւաւ Եմուսն, զնիցեա

2Յայրոս, իմ

ել ինմանէ, դարձաւ յամբոխն և ասէ, Ո՞վ մեր-
 31 ձեցաւ ի հանդերձս իմ: Եւ ասեն ցնա աշա-
 կերաքն, Տեսանես զի ամբոխդ ներդէ զքեզ, և
 32 ասես թէ Ո՞վ մեր ձեցաւ ի հանդերձս իմ: Եւ
 33 չուրջ հայեր տեսանել թէ ո՞վ զայն արար իւ-
 կենն զարհուրեալ և զողացեալ ՚վասն որոյ
 դադան արար, քանզի զիտէր զինչ եղև նմա,
 եկն անկաւ առայի նորա, և ասաց զամենայն
 34 իրան ստուգութեամբ: Եւ Յիսուս ասէ ցնա,
 Դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի
 խաղաղութիւն և եղիջիր որջ ի տանջանաց քոյ:
 35 ԴԻ. Մինչեւեւ նա զայն խօսէր, զան ոմանք
 ի տանէ ժողովրդապետին և ասեն թէ Դուստրն
 քո մեռաւ, զի՞ եւս ախատ առնես զվարդա-
 36 պետդ: Իսկ Յիսուս իբրեւ լուսն զբանն ասացեալ,
 ասէ ցժողովրդապետն, Մի՛ երկնչիր, բայց միայն
 37 հաւատաւ: Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ,
 բայց միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհան-
 38 նէս զեղբայրն Յակովբայ: Գայ ի տուն ժողովրդա-
 պետին, և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալսկանն և
 39 աղաղակ յոյժ: Եւ մտեալ ի ներքս ասէ ցնոսա,
 Զի՞ խռովեալ էք և լայք, մանուկն ոչ է մեռ-
 40 եալ, այլ ննջէ: Եւ ծաղր առնէին զնա. և նորա
 հանեալ արտաքս զամենեւեան, առնու ընդ իւր
 զհայր մանկանն և զմայր և զնոսա որ ընդ նմայն
 41 էին, և մտանէ ուր զնէր մանուկն: Եւ կալեալ
 զնեւանէ մանկանն՝ ասէ ցնա, Տալի՞թա, կու՛մի-
 որ թարգմանի: Աղի՛իկ դու, քեզ ասեմ, արի
 42 եւ վաղվադակի յարեաւ աղի՛իկն և զնայր, քան-
 զի էր ամաց իբրեւ երկոստասանից: և զարմացան
 43 մեծաւ զարմանայեօք: Եւ պատուէր տալը նոցա
 յոյժ, զի մի՛ ոք զիտասցէ զայն, և ասաց տալ
 նմա ուսեւ:

Ի ի Բաղդաճ պալատէ

ԴԼ. 2

1 ԴԵ. Եւ ել անտի, եկն ի գաւառ իւր և երթա-
 2 յին զհեա նորա աշակերաքն իւր: Եւ եղև իւշա-
 ըաթիւն սկսաւ ուսուցանել ի ժողովրդեանն: և
 բազումք իբրեւ լսէին, զարմանային ՚ընդ վար-
 դապետութիւն նորա՝ և ասէին, Ուստի՞ է սմա
 սայ, կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է
 սմա, զի զօրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց սորա
 3 լինիցին: Ոչ ոս է մանուկ հիւսանն և որդի՞ն
 Մարեմայ, եղբայր Յակովբայ և Յովսէայ և Յու-
 4 զայի և Սիմնիլն, և չկեն ըրորք դօրա աստ
 5 առ մեզ, և զայթակղէին ի նա: Եւ ասէ ցնոսա
 6 Յիսուս, Ոչ է մարդարէ անարդ, բայց եթէ ի
 գաւառի իւրում և յաղղատոհմի և ի տան
 7 իւրում: Եւ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրու-
 թիւն առնել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն
 8 եղևեալ բժշկէր զնոսա: Եւ զարմանայր վասն
 անհաւատութեանն նոցա:
 ԴԶ. Եւ շրջէր շուրջ գգաւառօքն և ուսուցա-
 9 նէր: Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոստասանն, և
 սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս, և տայր
 10 նոցա ի յիսանութիւն ի վերայ այսոց պղծոց: Եւ
 պատուիւրեաց նոցա զի մի՛ ինչ բարձցին ի ձանա-
 պարհ, բայց միայն գաւաղան. մի՛ պարիկ, մի՛ հաց,
 11 մի՛ պղինձ ի գօտիս: Այլ ագանել հողաթափաւ,
 և Մի՛ զգնաւուցութ, ասէ, երկուս պարեգօտաւ
 12 եւ ասէր ցնոսա, Յոր տուն մասնիցէք, անդէն
 13 օթեւանս կալիք մինչեւ երանիցէք անտի: Եւ
 որ ոչ ընկալցին զձեզ և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ
 երանիցէք անտի, օթեւանիսն ի վերայ ձեռաց
 ի վկայութիւն նոցա:
 Եւ երեւո քարոդէին զի ապալտարեցեն:
 Եւ դեւս բազումս հանէին, և օծանէին իւղով
 զրազում հիւանդս և բժշկէին զնոսա:

Ի ի Բաղդաճ պալատէ

Չիսուսէ, հիւանն, որդին

- 14 Դի. Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս, քանզի
յայտնի եղեալ անուն նորա, և ասէր թէ Յովնան
նէս մկրտիչ յարեաւ ի մեռելոց, և մասն այնորիկ
15 զորոյ թիւնք լինին նովաւ Այլք ասէին թէ եղիա
է, իսկ այլքն՝ թէ Մարգարէ է, կամ թէ իբրեւ
16 զմի ի մարգարէից, իբրեւ լուաւ Հերովդէս, ասէ,
Զորոյ եւ զգլուխն հոտի զՅովնաննու, աս է նա,
յարեաւ ի մեռելոց:
- 17 Զի ինքն Հերովդէս առաքեաց կալաւ զՅովնան
նէս, և կապեաց զնա և եղ ի բանտի մասն Հե-
րովդէայ կնոջ փելիպպոսի եղբոր նորա, զի նա
18 կին արար զնա Գանդի ասէր Յովնաննէս ցէ-
րովդէս թէ Ոչ է օրէն քեզ ունիլ զկին եղբոր
19 քո: Եւ Հերովդէս օխացեալ էր ընդ նմա, և կա-
20 մէր սպանանել զնա և ոչ կարէր: Զի Հերովդէս
երկնէր ի Յովնաննէ, քանզի գիտէր զնա այր ար-
դար և սուրբ, և սպասէր նմա, և լուեալ ի
նմանէ բազում ինչ՝ տանէր, և քաղցրութեամբ
21 լսէր նմա: Իբրեւ օր մի լինէր պարասոյ, յորժամ
ընթերս տայր Հերովդէս յաւուր ծննդոց իւրոց
նախարարաց իւրոց և հազարապետաց և մեծա-
22 մեծաց Դաւիթեացոց: Եւ ի մասնէ զստեղծ Հե-
րովդէայ և ի կաքաւել, հաճոյ եղեւ Հերովդի և
բազմականոցն. ասէ թագաւորն ցաղիկն, Ենդրեա
23 յինէն զոր ինչ կամիս, և ասց քեզ, Եւ երդուաւ
նմա Էրազում անգամ, թէ Զոր ինչ և խնդրեա-
ցես դու յինէն տաց քեզ, մինչև ցիկն թագաւո-
24 լութեան իմոյ: Նա ըսելով ասէ ցմայր իւր, Զինչ
խնդրեցից. և նա ասէ, Զգլուխն Յովնաննու
25 մկրտչի: Եւ մտեալ անդրէն փութանալի առ թա-
գաւորն՝ ասէ, կամիմ զի այժմ տացես ինձ վաղ-
վաղակի ի վերայ սկտիզ զգլուխն Յովնաննու
26 մկրտչի: Եւ տրուեցաւ յոյժ թագաւորն, այլ
վասն երդմանցն և կոչմանացն ոչ կամեցաւ:

- 27 անարգել զնա: Եւ առաքեաց վաղվաղակի թա-
գաւորն դահիճ, և հրամայեաց բերել զգլուխն
28 նորա. և չոգաւ զլիստեաց զնա ի բանտին, Եւ
երբ զգլուխն նորա սկտեղր և եւ ցաղիկն, և
29 ցաղիկն տարաւ եւ մօր ի բոււմ: Իբրեւ լուան
աշտկերտքն նորա, եկին, բարձին զմարմինն նորա
և եղին ի գերեզմանի:
- 30 Եվ, Ժողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս, և
պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին և զոր
31 ուսուցին: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս, Եկայք դուք
առանձինն յամապատ տեղի, և հանգիլիք սակաւ:
32 Դի, զի էին բազումք որ երթային և գային, և
33 եւ յամապատ տեղի առանձինն: Եւ Կեսեին
ցնոսա զի երթային, և Զգագին բազումք. և
հետի յամենայն քաղաքաց խուռն ընթանային
34 անդր, և Վերձենային առ նոսա: Եւ եկեալ ե-
տես ամբոխ բազում և գլխացաւ ի նոսա, զի էին
իբրեւ ոչխարք որոց ոչ իցէ հովիւ: և սկսաւ ու-
սուցանել զնոսա յոյժ:
- 35 Եւ իբրեւ բազում ժամ եղեւ, մատուցեալ ա-
շակերտքն ասէին, Տեղին անապատ է. մինչդեռ
36 առաւր կայ, Արձակեալ զժողովուրդս, զի երթ-
եալ չուրջ յազարակս. և ի գեղս գնեցեն իւր-
եանց՝ զինչ ուսիցեն, զի աստ ուտել ինչ ոչ ու-
37 նին: Նա պատասխանի եւ ասէ ցնոսա, Դուք
տուք դուք առեալ. ասեն ցնա, Երթիցոյք գնեա-
ցո՞ւք երկերիւր դահիկանի հաց, և տացուք դո-
38 ցա ուտել: Ասէ ցնոսա, Գանի՞ նկանակ ունիք,
երթայք տեսէք, իբրեւ գիտացին, ասեն ցնա,
39 Հինգ. և երկուս ձկուռս: Եւ հրամայեաց նոցա

ՊՈՒՆԻ, Ետես ամբոխն

ՊՈՒՆԻ, հաց

ԶԲԱՂԱԴԻ, Ժանեան

ՊՈՒՂԱԴԻ, յառաջեցին քան զնոսա

բազմեւ երախանս երախանս ի վերայ դալար
 40 խոռոյ, եւ բազմեցան դասք դասք ուր հարեւր
 41 և ուր յիսուսն, եւ առեալ զհինգ նկանայն և
 զերկուս ձկուսն հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց,
 մանրեաց զնկանական և ետ ցալակերտսն զի
 արկցեն նոցա, և զերկուս ձկուսն բախեաց ա-
 42 մենեցուն, Կերան և յազեցան. (43) եւ բարձին
 զնշխարսն երկուտասն սակառի լի, և ի ձկանց
 43 անտիւ, եւ էին որք կերանն իրբւս արք հինգ հա-
 ղար:

45 Եւ, եւ նոյնժամայն ձեպեաց զալակերտսն մոա-
 նել ի նաւ, և յառաջագոյն քան զնաւ երթալ
 յայնկոյս ի Բեթսայիդա, մինչ ինքն զժողովուրդսն
 46 արձակիցէ, եւ հրաժարեալ ի նոցանէ եւ ի լեռան
 47 կալ յաղթաւ, եւ իրբւս երեկոյ եղև, էր նաւն
 48 ի մէջ ծովուն, և ինքն ի ցամաքիւ, եւ ետես պնո-
 սա հողմակոծեալս ի վարելն, զի էր հողմն ընդ-
 դէմ նոցա, և զսորսորդ պահու գիշերոյն զայ ատ-
 նոսա գնալով ի վերայ ծովուն, և կամէր զանա-
 49 առնել առ նոքօք, նոքա իրբւս տեսին զի զնայր
 ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առաջօք ինչ
 50 լինիցի, և զաղաղակ բարձին, Գանդի ամենեքեան
 տեսին զնա և խաղկեցան. և նա անդէն վաղիտ-
 դակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ, Գաղաղեցա-
 51 րուք, ես եմ, մի՛ երկնչիք, եւ եւ ի նաւն առ-
 նոսա, և դադարեաց հողմն. և առաւել եւս յի-
 մարեալ էին ի միտս իրեանց և զարմանային
 52 յոյժ. Գանդի և ի վերայ հացին ոչ իմացան, զի
 53 էր սիրտ նոցա թմրեալ. եւ իրբւս անցին յայն-
 54 կոյս, եկին յերկիրն 2Գեննեսարէթ, եւ իրբւս ե-
 լին ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան պնաւ արք
 55 տեղւոյն այնորիկ, եւ ընթացեալ այսր անդր ընդ

ամենայն դաւառն, սկսան մահճօք բերել զհի-
 56 ւանդս, ուր լսէին թէ անդ իցէ, եւ ուր և մոա-
 նէր ի գեղս կամ ի քաղաքս կամ յաղաարախ, ի
 հրապարակս դնէին զախառժէտս, և աղօղէին
 զնա զի գտնէ ի քղանցս հանդերձից նորա մեք-
 ձենայցեն. և որ միանդամ մեքձեցանն՝ փրկեցան:

ԳԼ. Է

1 ԵՎ. Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն և
 ոմանք ի դպրացն որ եկեալ էին յերուսաղեմ:
 2 Եւ տեսեալ զմանս յալակերտաց անտի, զի խառ-
 նակ ձեռօք, այլոնքն է անկոյս, ուտէին հաց,
 3 բամբասեցին: 2Ի փարիսեցիքն և ամենայն Հրեայք
 եթէ ոչ բռնալիր լուանան զձեռս, հաց ոչ ու-
 4 տեն. քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոցն. եւ
 ի հրապարակ մտեալ եթէ ոչ նախ մկրտիցին,
 5 ոչ ուտեն և ասլ ինչ բաղամէ զոր ընկալան ու-
 ճել, մկրտութիւնս բաժակաց և ստոմանաց և
 6 պղնձեաց և մահճաց: Այլա հարցանեն զնա փա-
 րիսեցիքն և դպիրք թէ Ընդէր ալակերտքն քո
 ոչ գնան ըստ ուանդութեան ծերոցն, այլ խառ-
 7 նակ ձեռօք հաց ուտեն: Նա պատասխանի ետ և
 ասէ ցնոսա, Բարուք մարդարեացաւ Եսայի
 վասն ձեր կեղծաւորաց, որպէս ասաց, Ժողո-
 վուրդս այս շրթամբք մեծարէ զիս, և սիրտք
 7 նոցա հեռացեալ ի բացեաց են յինէն. 2Ուր
 պաշտեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիւնս
 8 զմարդկան պատու իրեայս թողեալ զպատու իրանն
 Աստուծոյ, ունիք զմարդկան աւանդութիւնս:
 9 Եւ ասէ ցնոսա, Բարուք խոտէք զպատու իրանն
 Աստուծոյ, զի զձեր աւանդութիւնն հաստատիցէք:

1Եւ, Կերան ամենեքին
 2Բաղուէ, Գեննեսարէթ, և զերտեղեցին զնաւն

1Ուտն յաւելան, մկրտութիւնս ստոմանաց և բա-
 ժակաց և այլոց սոցին նմանեաց առնէք բաղումս

- 10 Զի Մովսէս ասէ, Պատուեալ զճայր թո և զմայր,
 և՛ Որ չարախօսեացէ՝ զհօրէ կամ զմօրէ, մահու
 11 վասնձանեացի, Եւ դուք ասէք, Եթէ ասիցէ ոք
 զճայր կամ ցմայր, Կորբանն, որ է պատարագք,
 12 զոր յինէն օգտեցցիս, Եւ ոչ եւս տայք թող նմա
 13 առնել ինչ հօրն կամ մօրն Եւ անարգէք զբանն
 Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւան-
 14 զեցէք, և բաղում ինչ այլ որ այսմ նման է՝
 առնէք,
 15 Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն՝
 ասէ ցնոսա, Լուարուք ինձ ամենեքեան և ի միտ
 16 ասէք, Ոչինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ եթէ
 17 կարիցէ պղծել զնա, այլ որ երանէ ի նմանէ՝ այն
 18 է որ պղծէ զմարդն, Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝
 լուիցէ,
 19 Եւ ի բրեւ եմուտ ի տուն յամբոխէ ան-
 20 տի, հարցանէին զնա աշակերտք վասն առակին,
 21 Եւ ասէ ցնոսա, Այգպէս և դուք անմիտ էք,
 22 ոչ իմանայք եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի
 ներքս մտանէ ի մարդ՝ ոչ կարէ զնա պղծել,
 23 Զի ոչ եթէ ի սիրտ նորա մտանէ, այլ՝ յորովայն, և
 24 արտաքս երանէ և օրբէ զամենայն կերակուրան,
 25 Եւ ասէր թէ Որ ինչ ի մարդոյն երանէ՝ այն
 26 պղծէ զմարդ, Զի ի ներքուստ ի արտէ մարդկան
 խորհուրդք չարութեան երանեն, չնութիւնք,
 27 պոռնկութիւնք, Գողութիւնք, սպանութիւնք,
 28 ագահութիւնք, չարութիւնք, նենգութիւնք, գի-
 29 ջութիւնք, չարակնութիւն, հայհոյութիւն, ամ-
 30 բարտաւանութիւն, անզգամութիւն, Այս ամե-
 31 նայն չարիք ի ներքուստ երանեն և պղծեն զմարդ,
 32 Եւ անտի յարուցեալ եկն ի սահման Տիրոսի
 33 և Սիղոփնի, և մտեալ ի տուն ոչ ուսեք կամէր
 34 յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել, Լուաւ կին մի
 35 զնմանէ, որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայտոյ
 36 պղծոյ, եկն անկաւ առաջի նորա, Եւ կինն էր
 37 հեթանոս, փեւնիկ Ասորի յաղէ, և աղաչէր զնա

- 38 զի զդուռն հոնցէ ի դստերէ նորա, Եւ Յիսուս
 39 ասէ ցնա, Թող տուր նախ յագեցցին մանկունք,
 40 զի ոչ է բարուք առնուլ զնաց մանկանց և ար-
 41 կանել շանց, Նա պատասխանի ետ և ասէ, Տէր,
 42 և շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակ-
 43 ըին, Եւ ասէ ցնա, Վասն այդր բանի երթ, ել
 44 դուռն ի դստերէ քումիւ, Գնաց ի տուն իւր և ե-
 45 զիտ ելեալ զդուռն, և զդուստրն զի անկեալ
 46 զնէր ի մահիճս,
 47 Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն
 48 Տիրոսի և Սիղոփնի, և եկն ի ծովեզրն Գալիլեա-
 49 ցոց ի մէջ սահմանացն ի Գեկապոլիս և բերին
 50 առաջի նորա խուլ մի և համբ, և աղաչէին զի
 51 ձեռն դիցէ ի վերայ նորա Եւ առեալ զնա մե-
 52 կուսի յամբոխէ անտի, արկ զմատուռն իւր բնդ-
 53 ականջս նորա և եթ ուր անդր, և կալաւ զնեղու-
 54 նորա, Հացեցաւ յերկինս. յոգւոց եհան և ասէ,
 55 Երիտաթա, որ է բացիր, Եւ նոյն ժամայն բացան
 56 լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա և
 57 խօսէր ուղիղ, Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ու-
 58 մեք ասիցեն, և որչափ նա պատուիրէր նոցա,
 59 նոքա եւս առաւել քարոզէին. Եւ եւս քան զեւս
 60 զարմանային և ասէին, Չամենայն ինչ բարուք
 61 զործեաց սա, զի խից լսել տայ և համերց խօ-
 62 սել,

ԳԼ. Ը

- 1 Եւ Յիսուսն յայնոսիկ զարձեալ ժողովուրդ
 2 բազում էր, և ինչ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց
 3 զաշակերտսն իւր և ասէ ցնոսա, Գթամ ես ի վե-
 4 րայ ժողովրդեանդ, զի արդ երեք աւուրք են
 5 ինչ առ իս են, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. Եւ
 6 եթ արձակեմ զգոսա նոթիս ի տունս իւրեանց,
 7 նրիցեն ի ճանապարհի, զի ոմանք ի դոցանէ ի

- 4 Հեռատառանէ եկեալ են: Պատասխանի ետուն նմա
աշակերտաքն նորա, Ուստի՜ կարես յազեցուցա-
5 նել զդոստ հացիւ յանապատիս աստ: Եւ հարցանելը
դնտա, Գանի՜ նկանակ հաց ունիք: և նոքա ա-
6 սեն, Եւթն: Եւ հրամայեաց ժողովրդ եւծն բազմել
ի վերայ երկրի: և առեալ զԵւթն նկանակն՝ դո-
հացաւ, երկի և տայր ցաշակերտան զիտրկցեն:
7 և արկին առաջի ժողովրդեանն: Եւ ձկուծն սա-
կաւ ունէին, և զայն եւս օրհնեաց և հրամայեաց
8 արկանել: Կերան և յազեցան: և բարձին զերջ-
9 խարս կոտորոցն եւթն զամբիղ: Եւ էին որ կե-
րանն՝ իբրեւ չորք հազարք: և արձակեաց զնոսա:
10 Եւ: Եւ նոյժժամայն մոտալ ի նաւ հանդերձ
աշակերտօքն՝ եկն ի կողմանն ԶԳաղմանուհեաց:
11 Եկին փարիսեցիքն և սկսան միժնել ընդ նմա, և
խնդրէին ի նմանէ նաւն յերկնից փորձելով զնա:
12 Եւ զայրացաւ յոգի իւր և ասէ, Զի՞ է զի ազգս
այս նաւն խնդրէ՝ ամէն ասեմ ձեզ թէ տացի
13 նաւն ազգիս այսմիկ: Եթող զնոսա, դարձեալ
եմուտ ի նաւ և զնաց յայնկոյս:
14 Եւ մոռացան հաց բառնայ, բայց միայն մի նկա-
15 նակ ունէին ընդ իւրեանս ի նաւի: Եւ պատուե-
րեր նոցա և ասէր, Զգզգէ եզերութք՝ ի խմորոյ
անտի փարիսեցւոց և ի խմորոյ շերտով խանոսաց:
16 Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ասէին թէ Զի հացս
17 ոչ ունիմք: Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա, Զի՞
խորհիք ՚ի սիրտս ձեր: Թերահաւատք: Թէ հաց
ոչ ունիք: ասկաւին ռէ իմանայք և ռէ յիշէք:
18 ապուլութիւն ունի զսիրտս ձեր: Այք գոն և ռէ
տեսանէք, ականջք են և ռէ լսէք: և ռէ իմա-
19 նայք տակաւին, և ռէ յիշէք: Յորժամ զհինգ

Ի Թոնն, կարիցէ ոք

ԶԹոնն, Գաղմանութեայ

ԶԲաղմէ, Տեսէք: զգոյշ եղբուք

ԶԲաղմէ, Հերովիկի

Ի Բաղմէ, պատի

Ի Թոնն, պատի

նկանակն ի հինգ հազարսն, և քանի՜ աշակե-
րարձէք զկատորոցն իւ: և ասեն ցնա, Երկուտա-
20 սուն: Եւ յորժամ զԵւթն նկանակն ի չորս հա-
զարսն, քանի՜ զամբիղ լի բարձէք զկատորոցն:
21 և նոքա ասեն, Եւթն: Եւ ասէ ցնոսա, Իսկ
զիսորդ ոչ իմանայք:

22 Գան ի իւթնայրոյս, և ամեն ասպիկ նորա կոյր
23 մի, և աղաշէին զնա զի մերձեացի ի նաւ: Եւ առ-
եալ զձեռանէ կուրի՝ եհան արտաքոյ: Ինիւն, եւ
թուք յայս նորա և ձեռն եղ ի վերայ նորա: և
24 հարցանէր ցնա թէ տեսանիցե՞ ինչ: Իմացաւ, և
ասէր, Տեսանեմ զմարդ իկա զի չըլին իրեւ:
25 զժառուս Գարձեալ եղ ձեռս ի վերայ աչաց նորա,
Ներաց, և տեսանէր: Եղացաւ, և տեսանէր հա-
26 մարձակ զամենայն: Արձակեաց զնա ի տուն իւր
և ասէ, Ի չէնդ մի՞ մոտանիցես, այլ երթ ի տուն
քո: և յորժամ ի չէնէ մոտանիցեայ մի՞ ուսնք ա-
սիցես ի չինին՝:

27 Զի. Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ ի
չէնս կեսարեայ ֆրիսիպպեայ և ի ճանապարհին
հարցանէր ցաշակերտան և ասէր, Զո՞ ուստեք ա-
28 սեն զինէն մարդ իկն թէ իցեմ: Նոքա ետուն
պատասխանի և ասեն, ԶՅովնանէս մկրտիչ, և
այլք՝ Զնիլա, և այլք՝ Զմի ոք ի մարդարեկց ան-
29 տի: Ասէ ցնոսա, Իսկ դուք զո՞ ուստեք ասէք
զինէն թէ իցեմ: Կատասխանի եւս Պետրոս և
30 ասէ ցնա, Գոհ ես Քրիստոսին: Եւ ոստեաց ի
նոսա զի մի՞ ուսմք ասիցեն զնմանէ:

31 Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա թէ պարտ է
Որդւոյ մարդոյ բազում չարարանս ընդունել
և անարգել յերեցանց և ի քահանայապետից և
ի դպրաց, և մեռանել և յերկր աուր յառնել:

Ի Թոնն, Հայեցաւ

ԶԲաղմէ, եւ հայել

ԶԲաղմէ, և մի՞ ուսմք

ասիցես ի չինին

- 32 Եւ համարձակ զբանն խօսեցաւ, և առեալ զնա
 33 մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ սաստել նմա՝ Եւ նա
 դարձաւ ետես զաշակերտուն, սաստեաց Պետրոսի
 և ասէ, Երբ՝ յետս իմ, Սատանայ, զի ոչ խոր-
 հիս դու գլխառուծոյն, այլ զմարդկանս։
- 34 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զԲողոքուողն աշակեր-
 տօքն հանդերձ՝ ասէ ցնոսա, Եթէ ոք կամի զայլ
 զինն իմ, ուրասցի զանձն իւր և բարձցէ զխաչ
 35 իւր և եկեսցէ զինն իմ։ Զի որ կամիցի ապրե-
 ցուցանել զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կու-
 րուցցէ զանձն իւր վասն աւետարանին՝ ապրե-
 ցուցցէ զնա։ Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ իթէ զաշ-
 խարհ ամենայն չահեցցի, և զանձն իւր առժեռ-
 37 ցի։ Ի՞նչանդի զինչ տացէ մարդ, փոխանակ անձին
 38 իւրոյ։ Զի որ ոք ամօթ համարեցան զիս և զբանս
 իմ ի շնացող և ի մեղաւոր ազգիս յայսմիկ, և
 Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա, յորժամ եւ
 կեսցէ փառօք Հօր իւրոյ։ Եւ հրեշտակաց օրբոց
 39 Եւ ասէ ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ, զի են ամենք
 ի սոցանէ որ աստ կան, որք մի՛ ճաշակեցան
 զմահ, մինչեւ տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ
 եկեալ զօրութեամբ։

ԳԼ. Թ

- 1 Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետ-
 րոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և հանէ զնոս
 և ետ Իլեառն մի բարձր առանձինն, և յայլակերպս
 2 եղև առաջի նոցա։ Եւ ձորձք նորա եղեն փայ-
 լուն սպիտակ Յոյժ, որպէս թափիչք երկրի ոչ
 3 կարեն այնպէս սպիտակացուցանել։ Եւ երեսեցաւ

1 Ո՛հնչ, Կամ

2 Յոյն, հանդերձ հրեշտակօք սրբովք

3 Ո՛հնչ, յոյժ իբրեւ զձին

- նոցա Եղիա Մօյսիսիւ հանդերձ, և խօսէին ընդ
 4 Յիսուսի Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅի-
 սուս, Ուրբի, բարեօք է մեզ աստ լինել, և ա-
 րասցուք երկս տաղաւարս, մի՛ քեզ, և մի՛
 5 Մօյսիսի, և մի՛ Եղիայի։ Բանդի ոչ գիտէր զինչ
 6 խօսէր, զի զարհուրեալ էին։ Եւ եղև ամպ մի
 հովանի ի վերայ նոցա, ձայն եղև յամպոյ տնտի
 և ասէ, Դա է որդի իմ սիրելի, դմա լուարուք։
 7 Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդը՝ ոչ եւս
 զորք ուրեք տեսին, բայց միայն ցՅիսուս ընդ
 8 իւրեանս։ Եւ մինչեւ ինանէին իլեռնէ անտի,
 9 պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ումեք պատմեացն զոր
 տեսին, բայց յորժամ Որդի մարդոյ ի մեռելոց
 10 յարեան, Հարցին ցնա և ասեն, Զի՞նչ է այն զոր
 զպրեքն ասեն իթէ նախ Եղիայի պարտ է գալ։
 11 Նո պատասխանի ետ նոցա և ասէ, Եղիա նախ
 եկեալ յարգարեացէ զամենայն։ Իսկ զիմօղ-
 12 քերալ է զՈրդւոյ մարդոյ, զի բազում ինչ չար-
 յարեցի և անգործներս։ Այլ եւ ասեմ ձեզ իթէ
 Եղիա կին, և արարի՛ն ընդ նա զինչ և կամեցան,
 որպէս և գրեալ է վասն նորա։
- 13 ԶԱ. Եւ եկեալ առ աշակերտան, տեսին ամբոս
 չօրջ զնօքօք, և զգպիւրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա։
 14 Եւ վաղաքակալ ամենայն Բողոքուողն իբրեւ
 տեսին զնա, զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ
 15 որդւոյն տային նմա։ Եւ եհարց ցնոսա թէ Զի՞նչ
 16 վիճէիք ընդ նոսա։ Պատասխանի ետ մի ոմն ի
 Բողոքուողնէն և ասէ, Վարդապետ, ամի զորդի
 17 իմ առ քեզ, զոր ունի այս համբ։ Եւ ուր հասա-
 նէ, զարկուցանէ զնա, և փրփրէ և կրճտէ զա-
 18 տամուսն իւր և ցամաքիւ և ասացի ցաշակերտան
 Զո զի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա։ Պա-
 տասխանի ետ նոցա և ասէ, Ո՛վ ազգանհատաւ,
 մինչեւ յե՛րբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչեւ ցե՛րբ ան-

19 սայցեմ՝ ձեզ. ամէք զնա առ իսյ Եւ ամին զնա
առ նա. իրբեւ ետես զնա այսն, վաղվաղակի
շարժեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալէր և
20 փրփրեայր: Ենաքց ցնայր նորա և ասէ, քանի՞
թամանակք են յորմէ հետէ այդ եղև դմա, և
21 նա ասէ, ի մանկութենէ թաղում անդամ ի հուր
արկանէ և ի ջուր զի կորուսցէ զգաւ. արդ եթէ
կարող ինչ ես, օգնես մեզ, Տէր, զթացեալ ի
22 վերայ մեր: Եւ Յիսուս ասէ ցնա, Սաացեր թէ
կարող ես, ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ
23 հաւատայն: Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր
մանկանն և ասէ, Հաւատամ, օգնես անհատա-
24 տութեանս իմում: Իրբեւ ետես Յիսուս եթէ
կուտի ժողովուրդն ի վերայ, սաստեաց այսոյն
սլոցոյ և ասէ, Համբդ և խուլ այս, ես տամ
քեզ հրաման, ել ի դմանէ, և այլ եւս մի՛ առա-
25 նիցես ի դաւ: Եւ աղաղակեաց և յոյժ լիկեաց զնա
և ել. և եղև յալատանեակն իրբեւ զմեռեալ,
26 մինչեւ բաղմաց իսկ ասել թէ Մեռաւ: Եւ Յի-
սուս կայաւ զձեռանէ նորայ, յարոյց զնա, և
27 կանգնեցաւ: Եւ իրբեւ ետես նա ի տուն, աչա-
կերտքն առանձինն հարցին ցնա, Մեք ընդէ՞ր ոչ
28 կարացաք հանել զնա: Եւ ասէ ցնաս, Այդ ազգ
ոչ իւրք ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք:
29 Զգ. Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Գալիլ-
30 եացւոյք, և ոչ կամէր եթէ ոք գիտացէ: Քան-
զի ուսուցանէր զաշակիրտսն իւր և ասէր ցնոսա
թէ Ուրդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան,
և սպանցեն զնա, և իրբեւ սպանցին, յերկր ա-
31 ռուր յառնէ: Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և եր-
կրնէին հարցանել ցնա:

Յի Յռնէն, Դմա, եթէ կարող ես հաւատալ.
այլ՝ եթէ կարող ես
Չի Յռնէ, Հաւատամ, Տէր Յի Յռնէն ոյտիւտի

32 Եկն ի Կաթիսաւոյում, և իրբեւ ետես ի տուն,
հարցանէր զնոսա, Զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն
33 ընդ միմեանս: Եւ նոքա լուս լինէին, քանզի ընդ
միմեանս վիճէին ի ճանապարհին թէ ո՞ր մեծ իցէ:
34 Եւ իրբեւ նոսաւ, կոչեաց զերկուսասանսն և ասէ
ցնոսա, Եթէ ոք կամի առաջին լինել, եղիցի ա-
35 մենցուն կրտսեր և ամենեցուն պարտօնեայ: Եւ
առեալ մանուկ մի կայոց մի մէջ նոցա, և ըն-
36 կալեալ զնա ի գլրկա իւր՝ ասէ ցնոսա Որ միմե-
գամ յայսպիսի մանկաւոյ ընկալցի յանուն իմ,
զիս ընդունի. և որ զինն ընդունիցի, ոչ զիս ըն-
37 դունի, այլ զայն որ առաքեաց զիս Պատաս-
խանի եւս նմա Յովհաննէս և ասէ, Վարդապետ,
տեսաք զոմն զի յանուն քո դուս հանէր և զմեր
38 կնի ոչ չի՞լէր, և արգելաք զնա: Եւ նա ասէ, Մի
արգելաք զնա, զի ոչ ոք է որ առնէ զօրութիւնս
39 յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս: Զի որ ոչն է
40 ընդ մեզ հակառակ ի մեր կոյս է: Եւ որ ոք ար-
բուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ շաճունս յայս թէ
դուք քրիստոսի էք, ամէն ասեմ ձեզ, մի՛ կո-
41 րուսցէ զվարձս իւր: Եւ որ ոք գայլթանկեցուսցէ
զմի ի փոքրկանցս որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա
առաւել եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորայ
42 երկան իւր, և ընկեցեալ ի ծով: Եւ եթէ գայլթակ-
դեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հաս ընկեալ էքէն. զի
լաւ իցէ քեզ ինդ մասնեւ ի կեանսն յաւիտեանից,
քան երկուս ձեռս ունել և երթալ ի գեհնն ի հուրն
43 անէլէ: Եւ եթէ ոսն քո գայլթակեցուսցէ զքեզ,

* Բողոքէ յաւելու, վաղվաղակի Որմա, ձեզ

Չի Յռնէ, ձեք

Չի Յռնէ, յանուն իմ

Յի Յռնէն ուտիւտի

* Բողոքէ յաւելու, 43 Որ որդն ոցա քզ մեռաւ
նի, և հուրն ոչ չիլանի

հաս ընկեալ զնա ի քէն: լաւ իցէ քեզ կաղ մտա-
նել ի կեանսն յաւիտենից, քան երկուս ոտս ու-
46 նել և անկանել ի շէհնէն³ Եւ եթէ ակն քո
զայթակղեցուցէ զքեզ, հաճ զնա ի բաց, լաւ
իցէ քեզ միով ակամբ մտանել յարքայութիւն
Աստուծոյ, քան երկուս աչս ունել և անկանել ի
47 զէհնէն: Ուր որդն նոցա ոչ ակուանել և հուրն ոչ
48 չիջանել: Զի ամենայն ինչ հրով յաղեսցի, իւր-
ւորք է աղ: և եթէ աղն անհամեսցի, իւր համե-
մեսցի: արդ. դուք կալարուք յանձինս ձեր զազն,
և խաղաղութիւն արարեք ընդ միմեանս:

ԳԼ. Ժ

1 ԶԴ. Եւ անտի յարուցեալ զայ ի սահմանս
Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու: և երթայր
դարձեալ խռնեալ ժողովորդն առ նա, և որ-
պէս սովոր էր, միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա:
2 Իսկ մարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով հար-
ցանէին զնա և ասէին, եթէ Արժան իցէ առն
3 զկին իւր արձակել: Նա պատասխանի ետ նոցա
4 և ասէ, Զինչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս: Եւ
նոքա ասեն, Մովսէս հրաման ետ զեր մեկնելոյ
5 զրեւ և արձակել: Պարտախանի ետ Յիսուս և
ասէ ցնոսա, Վասն խտտաբոսութեան ձերոյ
6 զրեաց ձեզ զպատուիրանն զայն: Այլ ի սկզբանէ
արարածոց արու և էգ արար զնոսա Աստուած,
7 և ասէ, Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և

¹Ի Եփեսոս պատմ.

²Ուրտ, զէհնէն ի հուրն անշէլ

³Բաղնաշ, յաւիտեն, ⁴Ուր որդն նոցա ոչ մե-
ռանի, և հուրն ոչ չիջանի:

⁵Յեշն, ոք

⁶Ուրտ, յաւիտեն, և ամենայն զոհ աղիւ յաղեսցի

8 զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ: Եւ եղիցին
երկուքն ի մարմին մի, և այնուհետեւ ոչ են եր-
9 կու, այլ մարմին մի: Արդ. զոր Աստուած զուգ-
10 եաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ: Եւ ի տան դարձեալ
11 այսակերտքն զնոյն հարցին ցնա: Եւ ասէ ցնոսա,
Եթէ այր արձակեցէ զկին իւր և արասցէ այլ,
12 շնայ: Եւ կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ և եղիցի
առն այլում, շնայ:
13 ԶԵ. Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի, զի
ձեռն գիցէ նոցա: Իսկ աշակերտքն սաստեկն
14 այնոցիկ որ մատուցանէինն, իրրեւ ետես Յի-
սուս, բարկացեալ սաստեաց նոցա և ասէ, Թող
տուք մանկուոյդ զայ առ իս, և մի՛ արգելոյք
զդոսա: զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աս-
15 տուծոյ: Ամեն ասեմ ձեզ, Որ ոչ ընկալցի զար-
քայութիւն Աստուծոյ իրրեւ զմանուկ՝ ոչ մոցէ
16 ի նա: Եւ առեալ զնոսա ի գերիս՝ ձեռն եղ ի
մերայ և օրհնեաց զնոսա:
17 Եւ ընդ երանելն նորա անտի ի ճանապարհ, ա-
հաւասիկ ոմն մեծատուն ընթացեալ ի ծունր ի-
ջանէր, հարցանէր ցնա և ասէր, Վարդապետ
բարի, զինչ արարից զի զկեանսն յաւիտենա-
18 կանս ժառանգեցից: Եւ Յիսուս ասէ ցնա, Զի՞
ասես զիս բարի: չիք ոք բարի բայց մի Աստուած:
19 Զպատուիրանս գիտես: Մի՛ նմար, Մի՛ սպանա-
ներ, Մի՛ դողանար, Մի՛ սուտ վկայեր, ¹Պա-
20 տուեալ զհայր քո և զմայր: Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնա, Վարդապետ, զայդ ամենայն արարի
ի մանկութենէ իմմէ, շարդ զինչ եւս պակաս ի-
21 ցեմ: Եւ Յիսուս հայեցեալ ի նա՝ սիրեաց զնա,
և ասէ ցնա, Մի ինչ պակասէ ի քէն: Եթէ կամիս
կատարեալ լինել, երթ, զոր ինչ ունիս վաճառեալ

¹Բաղնաշ, յաւիտեն, Մի՛ զրկեր,

²Ի Բաղնաշ պատմ.

- և տուր աղքատաց, և ունեցիս դանձօս յերկինս.
 22 և առ զխաչն և եկ զկնի իմ: Եւ նա խոժոռեալ
 ընդ բանն՝ զնայց արտուամ, զի ունէր ինչս բա-
 23 զուսուս Եւ հայեցեալ յայտոյս յայնկոյս Յիսուս,
 ասէ ցաշակերտան: Զիտրդ դժուարին է որ
 զինչսդ ունին, մտանել յարքայութիւն Աստու-
 24 ծոյ: Եւ աշակերտքն զարմացեալ էին ի վերայ
 բանիցն նորա: Իսկ Յիսուս դարձեալ պատաս-
 իանի ետ նոցա և ասէ Որդեակք, որչափ
 25 յութիւն Աստուծոյ: Դիւրին է մաղտոյ ընդ ծակ
 ասղան անցանել, քան մեծատան յարքայութիւն
 26 Աստուծոյ մտանել: Եւ նորա առաւել եւս զար-
 մանային և ասէին ընդ միմեանս: Իսկ ոմի կա-
 27 բացէ ապրել: Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս ա-
 սէ, Առ ի մարդկանէ այդ անհարին է, այլ ոչ
 28 աս յԱստուծոյ:
 29 Եւ Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս, Ահա ասիկ
 մեք Թողաք զամենայն և եկաք զկնի քու: Պա-
 տասանի ետ Յիսուս և ասէ, Ամէն ասեմ ձեզ,
 Ոչ ոք է որ եթող զտուն կամ զեղբարս կամ
 30 զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ Զորդիս կամ
 զազաբարս յասն իմ՝ Եւսմ զասն աւետարանին,
 31 եթէ ոչ առնուցու հարկաւորակի սոյժմ յայամ
 ժամանակի տունս և եղբարս և քորս և մարս և
 32 որդիս և աղարարս հալածանօք հանդերձ, և
 յայտարարին որ դայոց է՝ զկեանսն յաւիտենա-
 31 կանս: Զի բաղումք եղիցին առաջինք՝ յետինք,
 և յետինք՝ առաջինք:
 32 Եւ էին ի ճանապարհ ի մինչեւ եւրանէն յերու-
 ստղեմ: և երթայր Յիսուս առաջի քան ցնոսա, և
 զարմացեալ էին որ զհետն երթային և երկնչէին:

Գրաւորէ յաւելում, զի ամենայն ինչ հնարաւոր է
 2 ղման, զկնի կամ զորդիս Գրաւորէ, և

- 33 Զի, Եւ առեալ միւսանդամ զերկոստասանն
 առանձինն, սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցա-
 34 նելոց իցեն ընդ նա: Թէ Ահա ասիկ եւանեմք
 յերուստղեմ, և Որդի մարդոյ մատնեցի քա-
 հանայապետին և զպրաց, և դատեցին ցնա ի
 35 մահ, և մատնեցեն ցնա հեթանոսաց: Եւ կա-
 տակեցեն ցնովա, և հարկանիցեն ցնա, և
 36 Թքանիցին ի նա և սպանցեն, և յերիւ տուր
 յարիցէ:
 37 Եւ երթային առ նովա Յակովբոս և Յովհան-
 նէս որդիքն Զերեբայ, և ասն ցնա, Վարդա-
 պետ, կամիւք զի զոր ինչ խնդրեսցուք ի քն՝
 38 արասցես մեզ: Եւ նա ասէ ցնոսա, Զինչ կա-
 39 մեք յինչն զի արարից ձեզ: Եւ նոքա ասին
 ցնա, Տուր մեզ զի նստուք մի յամէ քումմէ:
 40 Մի յահելէ ի ցնոսան քումմ Պատասխանի ետ
 Յիսուս և ասէ ցնոսա, Ոչ գիտէք զինչ խնդրէք:
 41 կարէք ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ,
 կամ զմկրտութիւնն մկրտել զոր ես մկրտելոցն
 42 եմ: Եւ նոքա ասին ցնա, Կարեմք, և Յիսուս
 ասէ ցնոսա, Զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ՝ ըմ-
 43 պելէք, և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ՝
 44 մկրտիցէք: Այլ նստուցանել ընդ աշմէ իմմէ և
 ինչ ահելէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց պատրաս-
 45 տեալ իցէ: Եւ լուեալ զայն տասանցն՝ սկսան
 46 բարկանալ Յակովբայ և Յովհաննու: Եւ Յիսուս
 կոչեաց ցնոսա առ ինքն, և ասէ ցնոսա, Դիտէք
 47 զի որ յանուան ի խնանքն են հեթանոսաց՝ տիրեն
 նոցա, և մեծամեծք նոցա ի խնն նոցա: Ոչ նոյն-
 48 պէս իցէ և ի ձերում միջի, այլ որ կտաիցի ի
 49 ձեռն մեծ լինել եղիցի ձեր պաշտօնեայ: Եւ որ
 կտաիցի ի ձեռն առաջին լինել եղիցի ամենեցուն
 50 ծառայ: Գնանք և Որդի մարդոյ ոչ եկն առնուլ
 պաշտօն, այլ պաշտել և տալ զանձն իւր փրկանս
 51 փրկանակ բազմաց:
 52 Եւ Զան յերեքով, և ընդ եւանելն նորա

- յերկբայէ աշակերտօքն և բազում ժողովուրդօք,
որդի Տիմէի Բարսիմէոս կոյր նստէր մուրացիկ
47 յանցս ճանապարհին իրբեւ լուաւ թէ Յիսուս
նազովբեցի է, սկսաւ աղաղակել և ասել, Որ-
48 զի Դաւթի, Յիսուս, ողորմեաց ինձ, եւ սաս-
տէին նմա բազումք զի լռեացէ. և նա առա-
ւել եւս աղաղակէր, Որդի Դաւթի, ողորմեաց
49 ինձ, Զտեղի առ Յիսուս և հրամայեաց կոչել
զնա. կոչեն զկոյրն և ասեն ցնա, Քաջալերեաց,
50 արի, կոչէ զքեզ, եւ նորա զիկեցեալ զձորձս խո՝
51 յարեաւ եկն առ Յիսուս. Պատասխանի եւ նմա
Յիսուս և ասէ, Զի՞նչ կամիս թէ արարից քեզ.
52 ասէ ցնա կոյրն, Ուրբուռնի, զի բացայց, եւ Յի-
սուս ասէ ցնա, երթ, հաւատաք քո կեցոյցին
զքեզ. և վաղվաղակէ բացաւ, և երթայր զհնա
նորա ի ճանապարհին:

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յերուսաղէմ, ի Բեթ-
փաղէ և ի Բեթանիա, մօտ ի լեառն Զիթենեաց,
2 առաքէ երկուս յայակերտաց անտի, եւ ասէ
ցնոսա, երթայք դուք ի գեղդ որ բնդդէմ ձեր
կայ, և նոյնժամայն իրբեւ մօտանէք ի նա, գտա-
նիցէք յաւանակ մի կապեալ, յորոյ վերայ ոչ ոք
3 ի մարդկանէ նստաւ. լուծէք զնա և ածէք, եւ
եթէ ոք աստացէ ձեզ եթէ Զի՞ լուծանէք զյա-
ւանակդ, տասօղբ եթէ Տեառն իւրում պիտոյ
4 է. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր Զողոն
և գտին զյաւանակն կապեալ առ դուրս արտա-
5 քոյ ի փողոցի անդ, և լուծին զնա. եւ ոմանք
յորոց անդն կային՝ ասեն ցնոսա, Զի՞ գործէք զի
6 լուծանէք զյաւանակդ. եւ նորա ասեն ցնոսա
որպէս ասացն Յիսուս. և թոյլ ետուն նոցա
7 Աձեն զյաւանակն առ Յիսուս, և արկանեն ի
վերայ նորա հանդերձս, և նստաւ ի վերայ

- 8 նորա. եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տա-
րածանէին ի վերայ ճանապարհին, և այլք ոտոս
ի ծառոց հատանէին և արկանէին զճանապար-
9 հան. եւ որ առաջին և զինի երթային՝ ա-
ղաղակէին և ասէին, Ովաննա Դարձերոյն,
10 օրհնեալ որ գասց յանուն Տեառն. Որհնեալ
թագաւորութիւնդ. եկեալ հօր մերոյ Դաւթի.
Հաղաղութիւն յերկինս և փառք՝ ի բարձունս.
11 եւ եմուս Յիսուս յերուսաղէմ, ի տաճարն, և
հայեցաւ շուրջ զամենեքումք. և զի էր երեկո-
յացեալ ժամն, ել ի Բեթանիա երկուսասանիւքն
հանդերձ.
12 ԻՅ. եւ ի վաղիւ անգր մինչդեռ եղանէին ի
13 Բեթանիայ, քաղցեաւ. եւ ետես թղենի մի ի բա-
ցուստ տերեւալից. և եկն թէ գտանիցէ ինչ ի
նմա. և իրբեւ եկն ի նա, ոչինչ եղիտ բայց միայն
14 տերեւ, զի ոչ իսկ էր ժամանակ թղոյ. Պատա-
խանի ետ և ասէ ցնա, Մի՞ եւս ոք յաւանակն
ի քէն պտուղ կերիցէ. և լսէին աշակերտքն
նորա.
15 Դան յերուսաղէմ, և մտեալ ի տաճարն՝ սկսաւ.
հանել զվաճառականն և զզնոզս որ էին ի տա-
ճարին. և զսեղանս հաստավաճառացն ցրուեաց,
16 և զաթոս աղանեմաճառացն կործանեաց. եւ
ոչ թողոյր եթէ ոք անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ
17 տաճարն. եւ ուսուցանէր և ասէր ցնոսա,
Յիսուս է, թէ Տեառն իմ տուն աղօթից կոչեսցի
ամենայն հեթանոսաց, և դուք արարէք զդա-
18 այս տաղակաց, իւրան քահանայապետքն և
դպիրք, և խնդրէին թէ՛ ո՞րպէս կորուսցեն զնա,
բայց երկնչէին ի նմանէ. զի ամենայն ժողովուրդն
19 զարմացեալ էր ընդ ուսումն նորա. եւ իրբեւ ե-
րեկոյ լինէր, արտաքոյ ջան զգաղաքն Երւսնէին.

Ի Բողոքս պաշտէ
Զբողոքս, Ովաննա

Զբողոքս, Զիցէ՞ գրեալ
Զբողոքս, Երւսնէր

- 20 Եւ մինչդեռ այդուցն առ նովաւ անցանէին,
21 տեսին զթղերին ցամաքեալ յարմատոց: Յիշեաց
Պետրոս և ասէ ցնա, Ռաբբի, ահա տսիկ թղերին
22 զոր անիծեր՝ ցամաքեցաւ: Պատասխանի ետ Յի-
սուս և ասէ ցնոսա, Նիթէ ունիցիք զհաւատուն
23 Աստուծոյ, Ամէն ասեմ ձեզ, Որ ոք ասիցէ լեւ-
րինս այսիկ, Ռաբբի և անիկը ի ծով, և ոչ
երկմտիցէ ի սրտի իւրում, այլ հաւատացցէ թէ
զոր ասէն՝ լինի, և իցի շմա զոր ինչ և ասիցէ:
24 Դասն այսորիկ ասեմ ձեզ, Ամենայն ինչ վասն ու-
րոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք, և հաւատա-
ցէք թէ առնուցուք, և իցի ձեզ, Եւ յորժամ
25 յաղօթս կայցէք, թողացուք իթէ ունիցիք ինչ
զուժութի, զի և Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ
26 ձեզ զյանցանս ձերս: Զի իթէ դուք ոչ թողու-
ցուք, և ոչ Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ
ձեզ զյանցանս ձերս:
- 27 Ի՛. Գ. Դասն միւսանդամ յերուսաղէմ, և մինչ-
դեռ ի տաճարի անդ զգնայր, դաս առնա քա-
28 հանայապետի և զպրբի և ձերք, Եւ ասն
ցնա, Որով իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ
29 ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ: Պատասխանի ետ
Յիսուս և ասէ ցնոսա, Հարցից և ես զձեզ բան
մի, տուք ինձ պատասխանի, և ես ասացից ձեզ
30 որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: Մկրտու-
թիւնն ցովհաննու յերկնից էր թէ ի մարդկանէ,
31 տուք ինձ պատասխանի: Խորհէին ընդ միմանս
և ասէին, Նիթէ ասեմք իթէ Յերկնից, ասէ ցնեզ,
32 Իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացուք նմա: Այլ իթէ ա-
սեմք, Ի մարդկանէ, շերկնյո՞ւրք ի Ժողովրդենէն,
զի ամենեքին զխտին զցովհաննէս թէ մարգարէ
33 էր: Պատասխանի ետուն և ասն ցնիսուս, Զգի-

տեմք, և Յիսուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ,
Եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առ-
նեմ զայս:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Եւ զհաւախսել ընդ նոսա առակօք ՚և ասել,
Այր մի անկեաց ոյգի և ամ չուրջ գնովա ցանգ,
և գուք հնձան փորեաց և շինեաց աշտարակ, և ետ
2 զնա ցմէակս և գնայ ի տարալիտարձ: Եւ առաք-
եաց առ մշակսն ի ժամանակն ծառայ մի, զի ի մշա-
3 կաց անտի աւացէ ի սաղոյ այգւոյն և նոցա կաշ-
եալ՝ զան հարին զնա և արձակեցին ունայն:
4 Դարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ, և
զնա կառափնատեցին և արձակեցին անարգեալ:
5 Եւ դարձեալ այլ առաքեաց, և զնա ուղանին
և զրազումս սլլա՝ զմանս հարկանէին և զմանս
6 օղանանէին: Ապա որդի մի էր իւր սիրելի, զնա
առաքեաց առ նոսա յետոյ, և ասէ, Թերեւս ա-
7 մալեցեն յորդոյն աստի իմնէ: Իսկ մշակքն իը-
րեւ տեսին զնա թէ զայլ ասեն ցմիւսանս, Սա է
Ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա, և մեր լիցի
8 Ժառանգութիւնն: Եւ կաշեալ զնա ուղանին և
9 հանին արտաքոյ այգւոյն: Արդ զնոյ արտացէ
տէր այգւոյն, եկեցան և կորուսցէ զմշակսն, և
10 ասցէ զայգին ի ձեռս այլոց: Եւ ոչ զգիրն զայն
իցէ ընթերցեալ ձեր, թէ Զիշմն զոր անարգեցին
11 չինողքն, նա եղև զլուխ անկեան: Ի Տեսունէ եւ
ղեւ այս, և է սքանչելի յաս մեր:
12 Եւ խնդրէին զնա ունել, և երկեան ի Ժողովրդ-
դենէ անտի, զի զխաղցին թէ առ նոսա ասաց
զառակն, և թողին զնա և գնացին:
13 Եւ առաքեն առ նա զմանս ի փարիսեաց

1ԲԱՆՈՒՄ, Իղիցն ձեր հաւատք յԱստուած:

2ԲԱՆՈՒՄ, Երկնէին

- անտի և ի Հերովդիանոսաց, զի զնա որսացնեն
 14 բանիւ։ Եւ նորա եկեալ չարացանին զնա նեն-
 գութեամբ և՛ ասէին, Վարդապետ, գիտեմք զի
 ճամարիտ ես, և ոչինչ փոյթ է քեզ զուսկի։ զի
 ոչ հայկա յերես մարդկան, այլ ճամարտութեամբ
 զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես։ Գրգռ ասա
 մեզ,՝ արժան է հարկ տալ կոյսեր եթէ ոչ։
 15 Խաջուք, թէ ոչ Խաջուք։ Եւ Յիսուս գիտաց
 զկեղծաւորութիւն նոցա, ասէ ցնոսա, Զի՞ փոր-
 ձէք զիս, կեղծաւորք։ Բերէք ինձ դա՛նկան մի
 16 զի տեսից։ Եւ նոքա բերին։ Եւ ասէ ցնոսա, Ո՞ր
 է պատկերս այս կամ զիր։ Եւ նոքա ասեն ցնա,
 17 Կոյսեր։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա,
 Չերթայք, տուք զկոյսերն կոյսեր, և զԱստու-
 ծոյն՝ Աստուծոյ։ Եւ զարմացան ընդ նաւ։
 18 Ի՛նչ։ Գան առնա սաղաւկեցիքն որ ասեն
 թէ Զիք յարութիւն։ Հարցանին ցնա և ասէին,
 19 Վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ եթէ ուրուք
 եղայր մեռանիցի, և իրողացու կին և որդի ոչ
 թողուցաւ, զի առցէ եղջայր նորա զկինն նորա,
 20 և յարուցէ զաւակ եղբոր իւրում, Արդ եղբարք
 եւթն էին առ մեզ՝, առաջինն առ կին և մե-
 21 ռաւ, և ոչ եթող զաւակ։ Եւ երկրորդն առ
 զնոյն և մեռաւ, և ոչ նա եթող զաւակ։ Նոյնպէս
 22 և երրորդն առ զնոյն։ Եւ եւթներեան իսկ՝ և
 ոչ թողին զաւակ։ յետ ամենեցուն մեռաւ և
 23 կինն։ Արդ ի յարութեանն յորժամ յառնիցեն,
 ո՞ր ի նոցանէ լինիցի կինն։ զի եւթներեան կայան
 24 զնա կին։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա,
 Ո՞չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ էք, զի ոչ գի-
 25 տեք զիրիս և ոչ զգործութիւնն Աստուծոյ։ Զի
 յորժամ ի մեռելոց յարեցեն, այլ արք կանայս
 առնեն, և ոչ կանայք արանց լինին, այլ իրեն
 26 զհրեշտակս իցեն որ յերկինսն են, Այլ վասն

1) Բարաբա պատմէ

2) Յոաննէս պատմէ

- յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ոչ իցէ ըն-
 թերցեալ ձեր ի գիրսն Մովսէսի ի մօրենւորն, որ-
 պէս ասաց ցնա Աստուած, Ես եմ, ասէ, Աստ-
 27 ւած Աբրահամաւ, Աստուած Իսահակայ և Աստ-
 այլ՝ կենդանեաց։ Եւ արդ զուք յոյժ մոլորեալ էք։
 28 Եւ մատուցեալ մի ոմն ի դպրացն՝ լսէր նոցա
 մինչ վիճէին։ Իրբեւ ետես թէ բարեօք ետ նո-
 29 ցա զպատասխանին, եհարց ցնա և ասէ, Ո՞ր
 պատուիրան է առաջին։ Եւ Յիսուս ասէ ցնա,
 Առաջին քան զամենայն՝ Լուր, Իսրայէլ, Տէր
 30 Աստուած մեր Տէր մի է։ Եւ սիրեացնա զՏէր
 Աստուած քո յամենայն սրտէ քումիկ, և յամե-
 նայն անձնէ քումիկ, և յամենայն մտաց քոց, և
 յամենայն զօրութենէ քումիկ։ այս է առաջին
 31 պատուիրան։ Եւ երկրորդն նման սմին, Սիրես-
 ցես զընկեր քո իրբեւ զանձն քո։ Ինձ քան զսո-
 32 սա այլ պատուիրան ոչ գոյ։ Եւ ասէ ցնա դպիրն,
 Բարեօք է, վարդապետ, ճամարտութեամբ ասա-
 ցեր թէ մի է Աստուած, և ոչ գոյ այլ բաց ի
 33 նմանէ։ Եւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ և յա-
 մենայն զօրութենէ և յամենայն մտաց, և սիրելն
 34 զընկերն իրբեւ զանձն, առաւել է՝ քան զդո՞ւ-
 կէզս և զգոհս։ Եւ տեսեալ Յիսուս թէ իմաս-
 տութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա, Ձեռ
 հեռի յարքայութիւնէն Աստուծոյ, և ոչ եւս ոք
 իշխէր ինչ հարցանել ցնա։
 35 Ի՛նչ։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, մինչ
 36 թէ Բրիստոսն որդի Դաւթի է։ Եւ ինքն Դաւթ
 Հոգւովն Սրբով ասէ, Ասաց Տէր ցՏէր իմ, Նիստ
 ընդ աշխէ իմիկ, մինչեւ եղից զժշնամիս քո պատ-

1) Յոաննէս պատմէ

2) Յոաննէս, քան զամենայն

3) Բարաբա, առաջին քան զամենայն

4) Բարաբա, և յամենայն անձնէ

- 37 ուսնողան ուսից քոյց Արդ եթէ ինքն իսկ Դասիկ
զնա Տէր կոչէ, զիարդ իցէ որդի նորա և բա-
զում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ:
- 38 Եւ յատէր ուսուցանելով՝ ի վարդապետութեան
խրում, Զգոյշ լերուք ի դպրաց անտի, որ կա-
մին ի հանդերձս երևելիս շրջել, Զանադոյնս
խնդրել ի շրադարակս, Եւ զնախաթուս ի ժո-
ղովուրդս, և զգանազուխս յընթրիս Որ ու-
տեն զտունս այրեաց, պատճառանք յերկա-
րեալ զաղօթս, զի աւելի եւս դատաւարանս ըն-
կայցին:
- 41 Կայր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր
թէ զիարդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ ի գան-
ձանակն և բազում մեծատունք արկին բաղում
- 42 ինչ, Եկն այր մի և արկ երկուս լուսնոյս, որ է
նաքարակաւ միս Եւ կոյնցեայ առ ինքն զաշա-
կերտան իւր ասէ ցնոսա, Ամէն ասեմ՝ ձեզ, զի
այրին այն տառապեալ շատ արկ քան զամե-
- 44 նեսեան որ արկին ի գանձանակն Կանգի ամե-
նեքին յաւերորդաց իւրեանց արկին, այլ նա ի
չբաւորութենէ իւրմէ՝ զամենայն ինչ զոր ունէր
արկ, գոյիւ չափ զկեանս իւր:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Էջ. Եւ յերանկն նորա ի տաճարէ անտի, ասե-
ցնա մի յաւակերտաց նորա, Վարդապետ, տես
որպիսի՝ են քարինքս, և որպիսի՝ շինուածքս
- 2 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Տեսանէս
զայդ շամենայն շինուածքս, Պակն տեսմ՝ ձեզ և
թէ՝ Ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ որ ոչ
քակտեսցի:

1 Ռաւաւէ, ասէր ցնոսա

2 Յոյն, զողոյնս

3 Յոյն, մեծամեծ

4 Ռաւաւէ, պալատ

- 3 Եւ մինչ նստէր նա ի լերինն Զիմենաց յան-
դիման տաճարին, հաքցանէին ցնա առանձինն
Պետրոս և Յակովբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս,
- 4 Անա մեզ երբ լինելի սցզ, և զինչ նշան է յոր-
- 5 ժամ կատարելից իցէ այդ ամենայն Պատաս-
խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, Զգոյշ կացէք
- 6 մի՛ որ զձեզ խաբեսցէ: Զի բաղուէք ի կեցցեն
յանուն իմ, և ասիցեն թէ Ես եմ Իրիստոսն,
- 7 և զբազում մարդեցուցեն Այլ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս և համբուս պատերազմաց, մի՛
խռովիցէք, զի պարտ է լինել, բայց ձեւ է կա-
- 8 տարածն Զի յարիցէ ազգ յազգի վերայ և թա-
գաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ, և ե-
- 9 զիցին չարժանէք ի աղիւս տեղիս, սովք չև սրա-
ծութիւնք՝ Չև խռովութիւնք՝, այլ այն ամենայն
- 9 սկիզբն է երկանց: Եւ զձեզ իսկ մատնեցին
յառեանս, և ի ժողովուրդս տանջիցէք, և ուռա-
ջի դատաւարաց և թաղաւորաց կայցէք վասն իմ՝
ի վկայութիւն նոցա, Չև ամենայն հեթանոսաց.
- 10 Բայց նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել:
- 11 Այլ յորժամ տանիցին զձեզ մատնել, մի՛ յա-
ռաջագոյն հոգայցէք, և մի՛ դատաւ ամիցէք թէ
զինչ խօսիցիք, որ եւ ինչ ասցի ձեզ ի ժամուն
յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք, զի ոչ գուր էք որ խօ-
- 12 սիցիքն, այլ՝ Հոգին Սուրբ: Մատնեցէ կոբայր
զերթայր ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որ-
- 13 զիք ի վերայ հորց և պառնանիցեն դնոսա Եւ
եղլիկք ատեսեալք յամենեցունց վասն անոսան
Իմոյ, այլ որ համբերեցնին իսպառ՝ նա կեցցէ:

1 Ռաւաւէ, պալատ

2 Յոյն, պալատ

3 Յոյն, պալատ

4 Ռաւաւէ, Զգոյշ լերուք անձանց, զի

5 Յոյն, Եւ նախ յամենայն հեթանոսս պարտ է
աւետարանիս քարոզել

14 Եւ յորժամ տեսանիցէք զսղծութիւն աւերա-
ծին՝, զի կայցէ ի տեղունջ ուր լինէ արժանի, (որ
ընթեռնուն ի միտ առցէ,) յայնժամ որ ի շրջա-
15 տանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս: Եւ որ ի վերայ
տանեացն իցէ՝ մի իջէ ի տուն, և մի՝ մոտցէ բառ-
16 նալ ինչ ի տանն իւրով: Եւ որ յազարակին իցէ՝
17 մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր, Բայց վա՛յ
իցէ յղեաց և սոնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ:
18 Յաղօթս կացէք զի մի՛ ձմեռանի լինիցի այն:
19 Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց, որպիսի
ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց
20 մինչև ցայժմ, և մի՛ այլ լիցի: Եւ եթէ ոչ էր
կարճեալ Չստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ Չլասն
ընտրելոց իւրոց՝, ոչ ապրէր ամենայն մարմին:
այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց
21 զաւուրսն զայնոսիկ: Յայնժամ եթէ՝ ոք ասիցէ
ձեզ եթէ Ահաւասիկ է Գրիստոսն կամ Աւանիկ,
22 մի՛ հաւատայցէք: Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք
և սուտ մարգարէք, և տացեն նշանք և արուեստս
առ ի մոլորեցուցանելոյ, եթէ նախ ինչ իցէ, և
23 զընտրեալսն: Բայց դուք զգոյ՛ յեղբուք, ահա-
ւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն:
24 Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այ-
նորիկ արեգակն խառարեսցի և լուսին ոչ տացէ
25 զլոյս իւր: Եւ աստեղք յերկնից լուծափեսցին,
26 և զօրութիւնք յերկինս չարժեսցին: Եւ յայն-
ժամ տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ամպովք և
27 զօրութեամբ և փառօք բազմօք: Եւ յայնժամ
առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտ-
րեալս իւր ի չորից հողմոց, ի ծագաց երկրի մին-
28 չեւ ի ծագս երկնից: Բայց դուք ի թզենւոյ անտի
ուսջիք զառակն: յորժամ տակաւ ոստքն նորա

111-ն և յաւելուն, որ ասացեալն է ի ձեռն Դանիւ-
ի մարգարէի

211-ն և 212-ն, Տեառն

Յի Լազարոս որպիսի

կակղանայցեն և տրեւ աքձակիցի ի նմա, գիտէք
29 թէ մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, զխոսակցիք թէ
30 մերձ է առ դուրս: Ամէն ասեմ ձեզ թէ Ոչ անց-
31 ցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի: Եր-
կինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցա-
32 նիցեն: Այլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ
ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք յերկինս և ոչ Որդի
33 բայց միայն Հայր: Զգոյ՛ եղբուրք, սկեցէք և
կացէք յաղօթս, զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն ի-
34 ցէ: Որպէս այր մի գնացեալ ի տարախարհ՝ թո-
ղուցու զտուն իւր, և տայցէ ծառայից իւրոց ի նա-
նութիւն, և իւրաքանչիւր զգործ իւր, և դռնա-
պանին սրատուէր տայցէ, զի արթնուն լինիցի
35 Ազգ արթնուն կացէր, զի ոչ գիտէք երբ ան-
տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ի մէջ գիշերի,
36 եթէ ի հաւասօսի, եթէ ընդ առաւօտս: Գուցէ
եկեալ յանկարծակի՝ զտանիցէ զձեզ ի քուն:
37 Բայց զոր ձեռք նսեմ՝ ամենեցուն ասեմ, Ար-
թուն կացէք:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եւ եր զատկն և բազարակներք յետ եր-
կուց աւուրց, խնդրէին քահանայապետքն և
շաւիրք եթէ զեւրդ զնա ննջաւ կալեալ սպա-
2 նանիցեն: Բայց ասէին թէ Մի՛ ի տանի ասա, զի
մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովուրդեանն:
3 Եւ մինչ էր ի Բեթանիա ի տան Սիմօնի բորո-
տի բազմեալ, եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ
նորդեան աղնուի մեծազնոյ, և բեկեալ զկն-
4 նեղ ի վերայ գլխոյ նորա՝ յեւ աշակերտքն
զլարէին և ասէին, Ընդէ՞ր եղև կորուստ իւղոյդ:

111-ն և 112-ն, Տեառն

- 5 այդորիկ. Մարթ էր զայդ եւ զ վաճառել անկի
 6 րան երեք հարեւր դահեկանի, և տալ աղքատ
 7 դործ մի բարի դործեաց դա յես. Յամենայն
 8 ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, և յորժամ
 9 կամիք, կարող էք առնել նոցա բարիս. այլ զին
 10 ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք. Դա զոր ու
 11 ներդ՝ արար. յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ
 12 ի նշան պատանաց. Ամէն ասեմ ձեզ ուր և քա
 13 րողեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ,
 14 և զոր արար դա՝ խօսեսցի վասն յիշատակի
 15 դորին:
- 10 Եւ Յուդա իսկարիստացի մի յերկոտասանից
 անտի, գնաց առ քահանայապետսն զի մասնեացէ
 11 զնա նոցա. Նոքա իրբեւ լուան խնդացին, և
 12 խոստացան տալ նմա արծաթ. և խնդրէր թէ
 13 զիարդ պարսպով մասնեացէ զնա:
- 12 Եւ յառաջնում աւուր բաղարկակերպցն յոր
 ժամ զգատիկն զենուն, ասեն ցնա աշակերտքն,
 13 Ո՞ր կամիս, երթիցուք պատրաստեսցուք զի
 14 կերեցես զգատիկն. Եւ առաքէ երկուս յաշակեր
 15 տաց անտի և ասէ ցնոսա, Երթալք ի քաղաք
 16 և իրբեւ մասնիցէք ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ
 17 այր մի որ սափոր ջրայ յուս ունիցի, երթալք
 18 զհետ նորա. Եւ յոր տուն մասնիցէ՝ ասասիք
 19 ցտանուտէրն, վարդապետ ասէ, Ո՞ր են ինե
 20 ւանքն ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զգատիկն. Եւ
 21 նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ քարդարեալ
 22 անդ պատրաստեսիք մեզ. Եւ զնային պատրաս
 23 տել աշակերտքն նորա. եկին ի քաղաքն և գտին
 24 որպէս ասացն նոցա, և պատրաստեցին զգատիկն
 25 Եւ իրբեւ երեկոյ եղև, զայ երկոտասանիքն
 26 հանդերձ. Եւ իրբեւ բազմեցան և զեւ ուտեին
 27 ասէ Յիսուս, Ամէն ասեմ ձեզ զի մի ոմն ի մէջ

- 10 մասնեաց և զին որ ուտէ իսկ ընդ իս. Եւ նոքա
 21 սկան արտմել և ասել մի բոս միով, Արթէ ես
 22 իցեմ, և միւսն. Արթէ ես իցեմ. Դա պատու
 23 խանի ետ և ասէ ցնոսա, Աի յերկոտասանից
 24 այսի որ միեւեց ընդ իս. սկսա առաւելչ. Այլ Որդի
 25 մարդոյ երթալ որպէս և գրեալ է վասն նորա,
 26 բայց վաջ իցէ մարդոյն այնիկ. յոր ձեան Որդի
 27 մարդոյ մասնեացի. Լաւ էր նմա թէ չէր իսկ
 28 ձեռալ մարդն այն:
- 22 Եւ մինչեւ ուտէին, առեալ Յիսուս ի հոյ
 29 օրհնեաց և երեկ, ետ նոցա և ոտէ, Սուէք, այդ
 30 է մարմին իմ, Եւ առեալ բաժակ՝ զօհացաւ և
 31 ետ նոցա, և արբին ի նմանէ ամենեւեան. Եւ աս
 32 է ցնոսա, Այս է արին իմ նորոյ ուխտի, որ
 33 փոխանակ բազմաց հեղու. Ամէն ասեմ ձեզ թէ
 34 ոչ եւս յաւելից ըմպել ի բերոյ որթոյ մինչեւ
 35 ցօրն ցայն, յորժամ արբից զնա նոր յարգայու
 36 թեան Աստուծոյ:
- 26 Եւ զոհացեալ եկին ի լեւան 2 թիկնեաց, ՎՋ
 27 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամենեւին գայթակղե
 28 լոց էք յինն յայսմ զիչերի. զի գրեալ է թէ
 29 Հարից դհեպին, և ոչխարքն ցրուեսցին. Այլ յետ
 30 յարութեան իմոյ յառաջագոյն երթայց քան զձեզ
 31 ի Գալիլեա. Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ
 32 ցնա, Ինչպէս և ամենեւեան գայթակղեսցին, այլ
 33 ես ոչ. Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Ամէն ասեմ քեզ
 34 թէ դու իսկ յայսմ զիչերի մինչեւ 3 հաւու խօս
 35 եալ իցէ՝ երեքս ուրաքեցիս զես իսկ Պետրոս ա
 36 ռաւել եւս այնդէր և ասէր, Եթէ մեռանել եւս
 37 հասանիցէ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ուրաքայց. նոյնպէս
 38 և ամենեւեան ասէին:
- 32 Գտն ի գեղն սրբաւ անուն էր Գեթսեմանի, և
 33 ասէ ցաշակերտսն, Նստարուք ստա, մինչեւ ես

1Ուն, Առեք, կերէք

2Բազմա, հաւու երկիցս

- 33 յաղօթս կայցից, Եւ առնու. ընդ իւր զՊետրոսն և
զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և սկսաւ տըրել և
34 հոգայ, Յայնժամ ասէ ցնոսա, Տըսում է անձն
իմ մինչև ի մահ, անցէք աստ և արթուն կա-
35 ցէք: Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ, ան-
կաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր. և կայր յա-
ղօթս, զի եւէ հնար ինչ է, անցնի ի նմանէ ժամնա-
36 Եւ ասէ, Աբբա, Հայր, ամենայն ինչ քեզ հնարա-
ւոր է, անցո դաժակս զայս յինչն. բայց ոչ որ-
37 պէս ես կամիմ, այլ որպէս դու կամիս: Եւ գայ
գտանէ զնոսա զի ննջին, և ասէ ցՊետրոս, Սի-
մովն, ննջեա. ոչ կարացիր ժամ մի արթուն
38 կալ: Արթուն կացէք, և յաղօթս կացէք, զի մի
մտջիք ի փորձութիւն, ոգիս յօժարէ ի, բայց մար-
39 մինս տկարս Եւ դարձեալ չոգաւ եկաց յաղօթս,
40 և զնոյն բանս ասաց: Դարձաւ միւսանգամ անդ-
րէն և եգիտ զնոսա ի քուն. քանզի էին աչք նո-
ցա ծանրացել, և ոչ գիտէին թէ զինչ պատաս-
41 խանի տայցեն նմա: Գայ երրորդ անգամ և ասէ
ցնոսա, Ննջեցէք այսուհետեւ և հանգերուք, ՚զի
հասեալ է վախճան. եկն ժամ և ահա մատնի
42 Որդի մարդոյ ի ձեռս մեղաւորաց, Սն արիք:
գնացուք, զի ահաւասիկ մերձեցաւ որ մատնե-
լոցն է գիտ:
- 43 Եւ մինչդեռ նա դայն խօսէր, գայ Յուդա Յիս-
կարիւղտացի, մի յերկոտասանից անորի և ընդ
նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք ի քահանայապե-
44 տիցն և ի դպրաց և ի ծերոց: Տուեալ էր նշան
մատնիւն և ասէր, Ընդ որում ես համարուցից՝
նա է. կալիք զնա և տարիք զգուշութեանց:
45 Եւ մատուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա, Ռարբի,
46 Ռարբի, և հարբուրեաց զնա: Եւ նոքա արկին ի
47 նա ձեռս և կալան զնա: Եւ մի ոմն յայնցանէ որ

- զնովման կային՝ ձգեաց սուր, և եհար զծառայ
քահանայապետին, և ի բաց եհան զունկն նորա:
48 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, Իբրեւ ի
վերայ աւագակն՝ ելէք սուսերօք և բրօք ունել
49 զիս: Հանապաղ առ ձեզ էի և ուսուցանէի ի տա-
ճարին, և ոչ կալարուք զիս այլ զի լցին գիրք
50 մարգարէիցն: Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն
51 ամենեքին և փախան: Եւ ոմն երկուստարդ գհետ
երթայր նորա՝ արկեալ զիւրեւ կտաւ մի ի մեր-
52 կուց, ունէին զնա երկուստարդքն: Եւ նորա
թողեալ զկտան՝ փախեաւ մերկ ի նոցանէ:
53 Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայապետս՝ Վա-
ղիսիա և գային ընդ նմա ամենայն քահանայա-
54 պետքն և դպիրք և ծերք: Եւ Պետրոս երթայր
ի հեռաստանէ զհետ նորա մինչև ի ներքս իսկ ի
գաւիթ՝ քահանայապետին, և նստէր ընդ սպասա-
55 ւորսն և լեռնայր առ լուսովն: Իսկ քահանայա-
պետքն և ամենայն ատեսան խնդրէին հակառակ
Յիսուսի վկայութիւն ինչ, զի սպանանիցեն զնա,
56 և ոչ գտանէին: Զի բազումք սուտ վկայութիւն
վկայէին զնմանէ, և նման միմեանց ոչ էին վկայու-
57 թիւնքն: Այլք յարուցեալ վկայէին սուտ զնմա-
նէ և ասէին, Թէ Մեք լուար ի դմանէ՝ զի ասէր,
58 Ես քակեցի զոսաճարդ զայդ ձեռագործի, և զե-
րիս աուրս չինեցից այլ, առանց ձեռագործի:
59 Սակայն և այնպէս չէր նման վկայութիւնն նոցա:
60 Ապա յարուցեալ քահանայապետն ի մէջ՝ հար-
ցանէր զՅիսուս և ասէր, Ոչինչ տես պատաս-
61 խանի, զինչ դոքա գրէն վկայեն: Եւ նա լուռ
եւեթ կայր և յայտ ինչ պատասխանի: Դարձեալ
քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին անգամ
և ասէր, Դու ես Բերկատոս Որդի 2Աստուծոյ

62 օրհնելոյն: Պատասխանի ետ և ասէ ցնայ, Դու
ասացեր թէ ես եմ¹. Բայց տեսանիցէք զՈրդի
մարդոյ նստեալ ընդ ալմէ Զօրութեան, և եկեալ
63 ընդ-ամաց երկնից: Եւ քահանայապետն պա-
տուեաց շէտղապակի զպատմութեան իւր և ասէ,
64 Ձիւն, եւս պիտոյ են մեզ վկայք: Անա չուայք ա-
մենեքին զհայնոյթիւնի բերանոյ զօրա², զհաւը-
թութիւն ձեզ. և ամենեքեան զատասպարտեցին զնա
65 թէ Մահապարտ է: Եւ ոմանք սկսան թարանել
ընդ-երեսս նորա, ձորձ զգլխով արկանել, կռիւլ
և ասել, Մարգարեաց ձեզ, Բրիստոսդ, օվ է
այն օր եհարն զքեզ³. և սպասաւորքն աստակս
հանէին նմա:

66 Եւ Պետրոս մինչդեռ էր ի խոնարհ ի գաւթին,
գաց աղախին մի քահանայապետին, և տեսանէ
67 զնա զի չեռնոյր. հայեցաւ ընդ նա և ասէ, Եւ դու
68 ընդ-Յիսուսի նաղովրեւոյ էիր նա ուրացաւ և
ասէ, Ոչ ճանաչեմ և ոչ գիտեմ զինչ դու գտես,
և իբրեւ ել յարտաքին գաւթին, և հաւ խօսեցաւ
69 դարձեալ ետես զնա աղախինն, և սկսաւ ասել
ցայնսթիկ որ շուրջն կային թէ Եւ սա ի նոցանէ
70 է. և նա դարձեալ ուրացաւ: Եւ յետ ասկաւ
միոյ դարձեալ որ շուրջն կային ասեն ցՊետրոս,
Արդարեւ և դու ի նոցանէ ես, քանզի Դավիթացի
71 ես, և խօսքդ իսկ քո նման են: Եւ նա սկսաւ
նզովել և երգնուլ և ասել թէ Ոչ գիտեմ զայն
72 զորմէ դուքդ ասէք: Եւ նոյնժամայն կրկին հաւ
խօսեցաւ. և իսկեաց Պետրոս զբան զոր ասաց
ցնա Յիսուս թէ Ձեռ իցէ հաւու երկիցս խօսեալ,
զի դու երկցս ուշապցես զիս, և սկսաւ լալ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ վաղվաղակէ ընդ առաւօտն խորհուրդ ա-
րարեալ քահանայապետին հանգերձ ձերովքն
և զպրօք և ամենայն տոեանն, կապեցին զՅի-
2 սուս և տարան մատենցին Պիղատոսի: Եւ հարց
զնա Պիղատոս և ասէ, Դու ես Թագաւորն Հրէից,
նա պատասխանի ետ նմա և ասէ, Դու ասես
3 եւ յարմատեմ զմանէ յոյժ քահանայապետքն
4 և եւ ոչինչ որոյր պատասխանի¹: Իսկ Պիղատոս
դարձեալ հարցանէր զնա, Ոչինչ ասա պատաս-
5 խանի, տես քանի՜ ամբաստանեն զքեզ: Եւ Յի-
սուս այնուհետեւ ոչինչ ետ պատասխանի, մինչեւ
զարմանալ յոյժ Պիղատոսի:
6 Բայց ըստ տօնի արմակէր նոցա զմի օք զկապ-
7 եալ, զոր ինքեանք խնդրէին: Եւ էր որում² ա-
նուն էր Բարաբրա՝ կապեալ ընդ խառվիսն, որոց
8 ի խառվիքն՝ այր մի սպանեալ էր: Ի ձայն բարձր
սկսաւ աղաղակել ամբոխն և խնդրել Զորպէս ու-
9 վըր էր, զի արձակեցէ նոցա զԲարաբրայն:
10 Պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա, կա-
մէք զի արձակեցիք ձեզ զարքայն Հրէից: Քանզի
11 նայապետքն Որք և զամբոխն հաւանեցաւ զնա:
12 զի արձակեցէ նոցա զԲարաբրայն: Դարձեալ
պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնոսա, Իսկ
13 զինչ կամէք թէ արարից զարքայն Հրէից: Եւ
նոքա դարձեալ աղաղակէին յուզեալք ի քահա-
14 նայապետիցն³, Ի իսպ հան զդաւ Ասէ ցնոսա Պի-
ղատոս, Յինչ չար արարեալ իցէ դորա. և
նոքա առաւել եւս աղաղակէին և ասէին, Ի խալ
15 հան զդաւ: Իսկ Պիղատոս իբրեւ զմիտս կամեցաւ

¹ Բաւաւա, Եւ Յիսուս ասէ, Ես եմ

² Ի Բաւաւա պաւաւ

³ Բաւաւա, լուսայք զհայնոյթիւնն

¹ Ի Բաւաւա պաւաւ

² Յինչ, որպէս միշտ ասենէր նոցա

- հաճել զամբոխին, արձակեաց նոցա զհարար-
բայն, և զՅիսուս գան հարեալ ետ ի ձեռս զի
ի խաչ ելանիցէ:
- 16 Եւ զինուորքն տարան զնա ի ներքս ի գաւթն
ուր: հրապարակն էր, և կոչն միանգամայն զա-
17 մենայն զգուհն, Եւ զգեցուցանեն նմա շքդամիդ-
կարմիր և՝ ծիրանիս, և եղին ի գլուխ նորա
- 18 պսակ արարեալ ի փոց: Եւ սկսան ողջոյն տալ
19 նմա և ստել, Ողջ էր, արքայդ չէիցի: Եւ ծե-
ծէին զգլուխն եղեգամբ, և թքանէին ընդ երեսն:
- 20 Եւ ի ծռնր իջեալ երկիր պագանէին նմա: Եւ իր-
բեւ կատակեցին զնա, մերկացուցին շքդամիդն
և՝ զծիրանիս և զգեցուցին նմա զիւր հանդերձն,
և ածին արտաք զի ի խաչ հանցեն զնա:
- 21 Եւ ունէին պահակ զվիմոնիս կիւրենացի, որ ընդ-
այն անցանէր՝ եկեալ յագարակէ, զհայրն Աղէք-
սանդրի և Ռուփայ, զի բարձցէ զխաչափայտն
- 22 նորա: Եւ ածեն զնա ի Գողգոթա, տեղի մի որ
23 թարգմանի Տեղի կառավարչոյ: Եւ տային նմա զի-
24 նի զմուսեալ, և նա ոչ առ. Եւ հանին զնա ի
խաչ, և բաժանեցին զհանդերձս նորա, արկեալ
- 25 վիճակս ի վերայ թէ ո՛ր զինչ առնուցու: Իր ժամ
26 երրորդ և հանին զնա ի խաչ: Եւ էր զիւր վիտառ.
- 27 նորա գրեալ թէ Թագաւոր է չէիցի, Եւ ընդ-
նմա հանին ի խաչ երկուս աւազակս, մի ընդ աջ-
28 մէ և մի ընդ աճեկէ նորա: Եւ լցաւ գինն որ ասէ
29 թէ լնդ անորէն համարեցաւ: Եւ որք անցա-
նէին՝ հայտնէին զնա չարժեալ զգլուխս իւրեանց
և ասէին, Վա՛հ, որ քակելի զտաճարն և զերիս
- 30 աւուրս շինէիր. Ապրեցո զամեն քո և էջ ի խա-
31 չէդ: Նոյնպէս և քահանայապետիցն այցի տ-
րարեալ ընդ միմեանն հանդերձ զայլոքն՝ ասէին,
Զայլս ապրեցոյց, զամեն ոչ կարէ տարեցուցա-

- 33 նել, Գրիստոսդ, արքայդ Խորայելի, ինչէ այժմ
ի խաչէ այտի, զի տեսցուք և հաւատասցուք
զմա. և որ ընդ նմա ի խաչն ելեալ էին՝ նախա-
տէին զնա:
- 33 Եւ իբրեւ վեց ժամ եղև, խաւար կայաւ զա-
34 մենայն երկիր մինչև ցինն ժամ: Եւ յիննեորդ
ժաման տաղաղակեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և ասէ,
՚Իլի, Իլի՛, լա՛մա սաբաքթանի. որ թարգմանի,
Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՛ր թողեր զիս:
- 35 Եւ ոմանք ի նոցանէ որ չուրն կային զնոյաւ-
36 իբրեւ լուան, ասէին թէ զնիկա կարգայ: Եւ ըն-
թացեալ մի ոմն՝ ելից սպուռք մի քաջախոյ՛, և
հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա, և ասէ,
Թոյլ տուր տեսցուք, զայ՛ Նիկա ինչուցանել զդա:
- 37 Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ և եհան զոգիւ:
38 Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս
39 ի վերուստ մինչև ի խոնարհ: Եւ տեսեալ հարիւ-
րապետին որ կայր անդ թէ աղաղակեաց և եհան
զոգիւ, ասէ, Արդարեւ այլս այլս Որդի Աստուծոյ
40 էր: Իլին և կանայք որ հայէին ի հեռաստանէ,
յորո չէր Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ
Յակովբոս փոքրկան և Յովսեփ մայրն և Սողոմոն:
- 41 Որք յորժամ էրն ի Գալիլեա, զճետ չըլէին նորա
և պարտէին զնա, և այլ բազում կանայք որ ընդ-
նմա իսկ ելեալ էին յերուսաղէմ:
- 42 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, քանզի ուրաթ էր որ
43 ի չարաթին մոռնէին, Եկեալ Յովսեփ որ յԱրե-
մաթեայն էր, այր պարկեշտ նախարար, և
ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ,
համարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խընդ-
44 րեաց զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմա-
ցաւ թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ-
ինքն զհայրաբայկան՝ եհարց զնա և ասէ թէ
45 Արդարեւ այնչափ վա՞ղ մեռաւ: Եւ իբրեւ ստու-

1ՅԵՆՆ, ապարանք, ԳԵՄ Մատթ. ԻԵ. 27

2Ի Բաղսաւս ուսխան

2Բաղսաւս, Իլոն, Իլոն

Գ Լ Ո Ւ Խ Ք ՂՈՒԿԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՇ

Վասն աշխարհադրին.	ԳԼ. ԼԻԲ.
Վասն բացօթեայ հովտացն.	Բ. 1
Վասն Սիմէոնին.	Բ. 8
Վասն մարգարէին Աննայի.	Բ. 25
Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ առ. Յովհաննէս.	Բ. 36
Վասն որոց հարցանէին զՅովհաննէս.	Գ. 2
Վասն փորձութեանց փրկչին.	Գ. 10
Վասն որ ունէր զհոգին դիւական.	Գ. 2
Վասն զուքանչին Պետրոսին.	Գ. 33
Վասն որոց բժշկէին ի պէտպէս հիւ- ւանդութեանց.	Գ. 38
Վասն որսոյ ձկանցն.	Գ. 41
Վասն բորոսին.	Ե. 4
Վասն անդամալուծին.	Ե. 12
Վասն Ղեւեոյ մարտաւորին.	Ե. 17
Վասն գոսացեալ ձեռնին.	Ե. 27
Վասն առաքելոցն համարոյ.	Զ. 6
Վասն երանութեանցն.	Զ. 13
Վասն հարիւրապետին.	Զ. 20
Վասն որդւոյ այլուն.	Է. 2
Վասն որոց առաքեացան ի Յովհաննէս.	Է. 12
Վասն օծանելոյ զՏէրն.	Է. 19
Վասն առակի սերմնացանին.	Է. 38
Վասն սաստիկոյ ջուրցն.	Ը. 5
Վասն որ ունէր զէգէոնին.	Ը. 24
Վասն զստեղ ժողովրդապետին.	Ը. 27
	Ը. 41

Վասն տեւածես կնոջն.	Ը. 43
Վասն առաքելոյ զերկրատաւանն.	Թ. 2
Վասն հինգ հացիցն և երկու ձկանցն.	Թ. 13
Վասն ցալակերտսն հարցանելոյ.	Թ. 18
Վասն այլակերպութեանն Յիսուսի.	Թ. 29
Վասն լուսնահարին.	Թ. 38
Վասն խորհելոյն թէ ո՛վ մեծ իցէ.	Թ. 46
Վասն լոսալոյն հրաման զինի երթալ.	Թ. 57
Վասն երեսեցու զանելոյ զեւթանասունն.	Ժ. 1
Վասն հարցանելոյ օրինականին.	Ժ. 25
Վասն անկելոյն ի ձեռս աւազակաց.	Ժ. 30
Վասն Մարիամու և Մարթայի.	Ժ. 38
Վասն յաղթս կալոյն.	ԺԱ. 1
Վասն խուլ գիւին.	ԺԱ. 14
Վասն որ կինն ձայն եւարձ ի ժողո- ւրդեանն.	ԺԱ. 27
Վասն նշան խնդրելոյն.	ԺԱ. 29
Վասն որ փարիսեցին կոչեաց զՏէրն.	ԺԱ. 37
Վասն վայ տալոյ օրինականացն.	ԺԱ. 46
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն.	ԺԲ. 1
Վասն բաժանելոյ զինչսն ընդ եղբորն.	ԺԲ. 13
Վասն պողպարելոյ անդոյ մեծատանն.	ԺԲ. 16
Վասն Գալիլեացւոցն և որոց ի Սելու- սիամ, և վասն թղթն ոյն.	ԺԳ. 1
Վասն կարկամեալ կնոջն այսահարի.	ԺԳ. 11
Վասն առականցն.	ԺԳ. 19
Վասն թէ սակաւք իցեն որ ասլըն- լոց իցեն.	ԺԳ. 23
Վասն որք ասացին զՅիսուս զՏէրովէէ.	ԺԳ. 31
Վասն որ ջրդողեալ էր.	ԺԴ. 2
Վասն որք սիրեն զնախագահսն.	ԺԴ. 7
Վասն կոչելոյն յընթերիսն.	ԺԴ. 12
Վասն շինելոյ աշտարակին.	ԺԴ. 28
Վասն հարեւր ոչխարացն.	ԺԵ. 4

ԳԼ. ՀԺԻ.

Վասն զնացելոյն յաշխարհ հեռի տնաւակին.	ԺԵ.	11
Վասն անիրաւ տնտեսին.	ԺԶ.	1
Վասն մեծատանն և Ղազարու.	ԺԶ.	19
Վասն տասն բորոտացն.	ԺԷ.	12
Վասն անիրաւ դատաւորին.	ԺԸ.	2
Վասն յիարիսեցւոյն և մարտաւորին.	ԺԸ.	10
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զցիսուս.	ԺԸ.	18
Վասն կուրին.	ԺԸ.	35
Վասն Զակեքէոսի.	ԺԹ.	2
Վասն զնալոյ առնուլ իւր Թադաւոս բութիւն և դառնալ.	ԺԹ.	12
Վասն առնելոյ զտասն միասն.	ԺԹ.	13
Վասն յաւանակին.	ԺԹ.	30
Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զՏէք.	Ի.	1
Վասն առակի այգւոյն.	Ի.	9
Վասն դահիկանին.	Ի.	23
Վասն սաղաւկեցւոցն.	Ի.	27
Վասն Թէ զիւրդէ որդի Դաւթի Քրիստոս.	Ի.	41
Վասն երկու լուսնայի սցւոյն.	ԻԱ.	2
Վասն հարցման կատարածին.	ԻԱ.	7
Վասն զատկին.	ԻԱ.	2
Վասն վիճելոյն Թէ ո՞վ մեծ իցէ.	ԻԲ.	24
Վասն խնդրելոյն Սատանայի.	ԻԲ.	31
Վասն նախատանաց Հերովդի զՏէքն.	ԻԴ.	11
Վասն կոծելոյ կանանցն.	ԻԴ.	27
Վասն ապաշխարելոյ աւաղակին.	ԻԴ.	40
Վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն.	ԻԴ.	52
Վասն կղէովոյեանցն.	ԻԴ.	13
Վասն համբաւանալոյն Տեառն.	ԻԴ.	31

ԱՌԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ԳԼՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

- ՔԱՆՁԻ բազումք յոժարեցին վերստին կարգել զպատմութիւն վասն իրացն հաստատելոց ի մեզ,
- Որպէս աւանդեցին մեզ որ ի սկզբանէ աշխատաւ տեսք և սպասաւորք եղեն բանին, Կամ եղեւ և ինձ, որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի ճշմարտութեամբ, կարգաւ գրեւ քեզ, քաղդ.
- Թէոփիլէ, Զի ծանկեցես զբանիցն որոց աշակերտեցար զճշմարտութիւն,
- Եւ եղեւ յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի, քահանայ ոմն անուն Զաքարիա ի դասակարգէ Աբխայ, և կին նորա ի դասերաց Ահարովի,
- և անուն նորա Եղիսարեթ: Եւ էին արդարք երկուքին առաջի Աստուծոյ, զնային յամենայն պատուիրանս և յիրաւունս Տեառն անարատք:
- Եւ ոչ զոյր նոցա որդեակ, քանզի Եղիսարեթ ամուլ էր և երկուքեան անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց:
- Եւ եղեւ ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Աստուծոյ, Ըստ օրէնի քահանայութեանն եհաւ նմա խունկ արկանել:
- մտեալ ի տաճարն Տեառն, Եւ ամենայն բազումութիւն Ժողովրդեանն կային յաղօթս արտաքոյ ի ժամու խնկոցն, Եւ երեւցաւ նմա հրեշտակ:
- Տեառն, զի կայր ընդ ամէ սեղանոյ խնկոցն, Եւ

- խռովեցաւ Զաքարիա, իբրեւ ետես, և անկաւ ահ
 13 ի վերայ նորա: Ատէ ցնա հրեշտակն՝ Տեառն, Մի՛
 երկնելիք, Զաքարիա, զի լսելի եղեն աղօթք քո,
 և կինքո Եղիսաբեթ՝ ծնել քեզ որդի, և կոչեսցես
 14 զանուն նորա Յովհաննէս: Եւ եղիցի քեզ ուրա-
 խութիւն և ցնծութիւն, և բազումք ի ծննդեան
 15 նորա խնդասցեն: Զի եղիցի մեծ առաջի Տեառն,
 և զինի և օղի մի՛ արբցէ, և Հոգւով Սրբով լցցի
 16 անդասին յորովայնէ մօր իւրոյ: Եւ զբարբաւան
 յորդուոցն իսրայելի դարձուցէ ի Տէր Աստուած
 17 իսրեանց: Եւ ինքն եկեօցէ առաջի նորա շնորհով
 զօրութեամբ Եղիայի, դարձուցանել զսիրտս
 հարց յորդիւս, և զանհաւանս յիմաստութիւն
 18 արդարաց, պատրաստել Տեառն ժողովուրդ կազ-
 մակ: Եւ ասէ Զաքարիա ցրեշտակն, Եւ ի՞նչ
 19 զխտացից զայդ: զի եւ ծեր եմ, և կին իմ ան-
 20 ցեալ զատուրբք իւրովք: Պատասխանի եւս հրեշ-
 տակն և ասէ ցնա, Ես եմ՝ Գաբրիէլ որ կամ ա-
 21 ռաջի յԱստուծոյ, և առաքելաց խօսել ընդ քեզ
 22 և աւետարանել քեզ զայդ: Եւ ահա եղիցես
 23 հայր, և մի՛ կարացես խօսել մինչեւ ցորն յո-
 րում այդ լինիցի: փոխանակ զի ոչ հաւատացեր
 24 եմ ի խոսք իմաց, որք լցցին ի ժամանակի իսրեանց:
 25 Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Զաքարիայ, և զար-
 26 աննային ընդ յամեն նորա ի տաճարին: Եւ իբրեւ
 27 ել, ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա: Եւ խնացան թէ
 28 տեսիլ ետես ի տաճարին. և նա նշանացի խօսէր
 29 ընդ նոսա և կայր պապանձեալ: Եւ եղեւ իբրեւ
 30 լցան աւուրք պաշտաման նորա, զնաց ի տուն
 31 իւր: Եւ յետ աւուրցն այնպիսի յղացաւ Եղիսա-
 32 բեթ, կին նորա, և թաքուցանէր զանձն ամիսս
 33 հինգ, և ասէր, Զինչ գործ գործեաց ընդ իս
 34 Տէր յաւուրս յորս հայեցաւ յիս բառնալ գնա-
 35 խառնս իմ ի մարդկանէ:

- 26 Եւ յամենան ղեցեբորդի տաճարեցաւ Գաբրիէլ
 27 հրեշտակ յԱստուծոյ ի քաղաք մի Գալիլեացոց,
 28 որում անուն էր Նազարեթ, Առ կոյս խօսեցեալ
 29 անն, որում անուն էր Յովսէփ, ի տանէ Դաւթի:
 30 Եւ անուն կուսին Մարիամ: Եւ եկեալ առ նա
 31 սէ, Ուրախ լեր, բերկրեալդ, Տէր ընդ քեզ: Եւ
 32 նա ընդ բանն խռովեցաւ, և խորհէր ընդ միտս
 33 թէ որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս այս: Եւ ասէ ցնա
 34 հրեշտակն, Մի՛ երկնելիք, Մարիամ, զի գտեր
 35 շորհս յԱստուծոյ: Եւ ահա յղապիր և ծնցես
 36 որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս: Նա եւ
 37 զիցի մեծ, և Որդի Բարձրելոյ կոչեսցի, և տացէ
 38 նմա Տէր Աստուած զաթեան Դաւթի Տօր նորա,
 39 և թագաւորեցէ ի վերայ տանն Ծակովբայ ի յա-
 40 միտեանս: Եւ թագաւորութեան նորա վստխան
 41 մի լիցի: Եւ ասէ Մարիամ ցրեշտակն, Զխաղ-
 42 լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ոչ գիտեմ: Պա-
 43 տասխանի եւս հրեշտակն և ասէ ցնա, Հոգի Սուրբ
 44 եկեսցէ ի քեզ, և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի
 45 լիցի ի վերայ քո: Գոնիք և որ ծնանեալոցն է ի
 46 քեն՝ սուրբ է, և Որդի Աստուծոյ կոչեսցի: Եւ
 47 ահա Եղիսաբեթ աղգական քո, և նա յղի է ի
 48 ծերութեան իւրում: Եւ այս վեցերորդ ամիս է
 49 նորա որ ամուլն կոչեցեալ էր: Զի ոչ տկարացի
 50 առ յԱստուծոյ ամենայն բան: Եւ ասէ Մարիամ,
 51 Ահա առիկ կամ աղապին Տեառն, եղիցի ինձ բոս
 52 բանի քում: Եւ զնաց ի նմանէ հրեշտակն:
 53 Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայտնիկ
 54 զնաց ի լեռնակողմն փութապէս ի քաղաքն Յու-
 55 զայ: Եւ ետես ի տուն Զաքարիայ և ետ ողջոյն
 56 Եղիսաբեթի: Եւ եղեւ իբրեւ լուա զողջոյնս Մա-
 57 րիամու Եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի
 58 նորա: Եւ լցաւ Եղիսաբեթ Հոգւով Սրբով: Եւ ի
 59 ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ, Օրհնեալ ես
 60 դու ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի
 61 քո: Եւ ուսով է ինձ այդ, զի եկեսցէ մայր Տեառն

44 իմոյ առ իս: Զի ահա տանիկ իբրեւ եղեւ ձայն ող-
 45 չունի ըր յաղանջս իմ, իսողաց ցնծալով մանուկս
 46 յորովայնի իմում: Եւ երանի որ հաւատացել ե-
 47 թէ եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի Տեառ-
 48 նէ: Եւ ասէ Մարիամ, Մեծացուսցէ անձն իմ
 49 զՏէր: Եւ ցնծացաւ հոգի իմ յԱստուած: Փրկիչ
 50 իմ: Զի հայեցաւ ի խոնարհութիւն աղանջոյ ի-
 51 լոյ: Ղի անա յոյսմ հետէ երանեացն ինձ ամե-
 52 նայն աղգք: Զի արար ինձ մեծամեծս չգորն,
 53 սուրբ է անուն նորա: Եւ որդորմութիւն նորա
 54 աղգաց յաղգս երկիւղածաց իւրոց: Արար զօրու-
 55 թիւն բազկաւ իւրով, ցրուեաց զամբարտաւան
 56 մտօք օրաց իւրեանց: Քաղեաց զչգորս յաթո-
 57 ռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս: Զբաղցեալս
 58 լոյց ըստութեամբ, և զմեծատունն արձակելոյ
 59 ունայնս: Պաշտպանեաց իւրայելի ծառայի իւ-
 60 բում: յիշել զորդորմութիւնս: Որպէս խօսեցաւ
 61 առ հարս մեր՝ Աբրահամու և զաւակի նորա յա-
 62 խտեան: Նկաց Մարիամ՝ առ նմա իբրեւ ամիսս
 63 երկս, և դարձաւ ի տուն իւր:
 64 Եւ Եղիսարեթի լցան ժամանակք ծնանելոյ, և
 65 ծնաւ որդի: Եւ լուան որ յուր՝ զնովաւ էին և
 66 աղգատոհմ նորա, զի մեծ արար Տէր զորդորմու-
 67 թիւն իւր ընդ նմա: Եւ խնդրելի ընդ նմա:
 68 Եւ եղեւ յաւուրն ութերորդի եկին թրիատել
 69 զմանուկն, և կոչէին զնա յանուն հօր իւրոյ Զա-
 70 քարիս: Պատասխանի ետ մայր նորա և ասէ,
 71 Ոյ, այլ կոչեցի Յովհաննէս: Եւ ասն ցնեւ,
 72 Քանզի ոչ ոք է յաղգի քում, որոյ կոչի անուն
 73 Յովհաննէս: Ակնարկէին հօրն նորա թէ զինչ կա-
 74 միցի կոչել զնա: Եւ խնդրեաց տախտակ, գրեաց
 75 և ասէ Յովհաննէս է անուն դորա: և զարմացան
 76 ամենեքին: Եւ բացաւ քերան նորա զաղվարակի
 77 և լեզու նորա, և խօսէր և օրհնէր զԱստուած:
 78 Եւ եղեւ ահ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս և
 79 որ շուրջ բնակեալն էին զնոքօք, և ընդ ամենայն

80 լեռնակողմնն Հրէասպանի պատմէին ամենայն
 81 բանքս այսօրիկ: Եւ եղին ամենեքեան որ լսէին՝
 82 ի սիրտս իւրեանց, և ասէին, Զի՞նչ ինչիցի մա-
 83 նուկս այս, և ձեռն Տեառն էր ընդ նմա:
 84 Եւ Զաքարիա հայր նորա լցաւ Հոգւով Սրբով,
 85 մարգարէացաւ և ասէ, Օրհնեալ Տէր Աստուած
 86 իւրայելի, զի յայց ել մեզ, և արար փրկութիւն
 87 ժողովրդեան իւրում: Եւ յարոյց եղիւր փրկու-
 88 թեան մեզ ի տանէ Գաւթի ծառայի իւրոյ: Որպէս
 89 խօսեցաւ բերանով սրբոյ որ յախտեանց մարգա-
 90 բէքն նորա էին: Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց
 91 և ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց: Առնել ու-
 92 զորմութիւն ընդ հարս մեր, և յիշել զօխտն իւր
 93 սուրբ: Զերդումնն զոր երգուաւ Աբրահամու հօր
 94 մերում՝ ապ մեզ Առանց երկիւղի, ի ձեռաց
 95 թշնամեաց մերոց փրկեալս: Պաշտել զնա սրբու-
 96 թեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա զամե-
 97 նայն աւուրս կենաց մերոց: Եւ դու, մանուկ,
 98 մարգարէ բարձրելոյ կոչեալի: զի երթիցես օտա-
 99 վի երեսաց Տեառն պատրաստել զճանապարհս նո-
 100 բա, Տալ զխոտութիւն փրկութեան ժողովրդեան
 101 նորա ի թողութիւն մեղաց նոցա: Վասն զթա-
 102 թեանց որդորմութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք
 103 այց շարասցէ մեզ Արեգակն ի բարձանց: Երեւել
 104 որոց ի խաւարի և ի ստուերս մահու նստէին,
 105 ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան:
 106 Եւ մահուկն աճէր և զօրանայր Հոգւով, և էր
 107 յանապատս մինչև յօր երեւելոյ նորա իւրայելի:

ԳԼ. Բ

1 Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման
 յԱւգոստոս կայսերէ աշխարհադիր առնել ընդ-

2 ամենայն տիեզերս Այս առաջին աշխարհագիր
 3 եղեւ ի դատաւորութեան Ասորոց Կերենեայ։ Եւ
 4 բաբելոնիւ բաղաբլի եւ Եւ Յովսէփ ի Գալիլէէ ի
 5 քաղաքէ Նազարեթ ի Հրէաստան։ Ի քաղաք
 6 Կաթի ի որ կոչի Բեթղեհէմ, վասն լինելոյ նորա
 7 ի տանէ և յաղէ Կաթի, Մատանը յաշխարհա-
 8 գիր Մարեմա հանդերձ զոր խօսեալն էր նմա,
 9 և էր յղի։ Եւ եղև ի հասանելն նոցա անդր,
 10 լցան աւուրք ծնանելոյ նորա։ Եւ ծնաւ զորդին
 11 ի որ զանգրանիկ, և պատնայ ի խանձարուրս և
 12 եդ. զնա ի մասուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիշե-
 13 անին։
 14 Եւ հովիւք էին ի տեղւոյն յայնմիկ բացօթեալք,
 15 որք պահէին զպահպանութիւնս գիւղերոյ հօտից
 16 իւրեանց։ Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա,
 17 և վառք Տեառն ծագեցին առ նոսա, և երկեան
 18 երկեդ մեծ։ Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն, Մի՛ եր-
 19 կրնիք, զի ահաասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրա-
 20 խութիւն մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանս։
 21 Զի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկի, որ է ՕծեղՏէր, ի
 22 քաղաքի Կաթի։ Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանի-
 23 ցէք մանուկ պատեալ ի խանձարուրս և եղեալ
 24 ի մասուր։ Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին
 25 ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնասորաց, որ
 26 օրհնէին զԱստուած և ասէին, փառք ի բարձունս
 27 Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ
 28 հաճութիւն։ Եւ եղև իրբեւ վերացան ի նոցանէ
 29 հրեշտակքն յերկինս, ցան ցլիմանս հովիւքն,
 30 Նկայք երթիցուք մինչև ցրեթղեհէմ, և տե-
 31 ցուք զինչ է բանս այս որ եղև, զոր Տէր եցոյց
 32 մեզ։ Եւ եկին փութանակի, և գտին զՄարիամ
 33 և զԵթովսէփ և զմանուկն եղեալ ի մասուր։ Եւ
 34 ծանեան վասն բանին որ ասացաւ նոցա զմանակա-
 35 նէն։ Եւ ամենեքին որ լսէին՝ զարմանային վասն
 36 բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն։ Եւ

Մարիամ զամենայն դրանս զայստիկ պահէր և
 20 խելամուտ լինէր ի սրտի իւրում։ Եւ զարման
 հովիւքն, փառաւոր առնէին և օրհնէին զԱստ-
 21 ուած վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որ-
 պէս պատմեցաւ նոցա։
 22 Եւ իրբեւ լցան աւուրք ութ թիվատել 3 զնա,
 և կոչեաւ անուն նորա Յիսուս որ կոչեցեալ էր
 ի հրեշտակէն, մինչև յաղացեալ էր 2 զնա յորո-
 23 վայնի։
 24 Եւ իրբեւ լցան աւուրք սրբութեան 2 նոցա ըստ
 օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յերուսաղէմ յան-
 25 զիման առնել Տեառն, Որպէս և գրեալ է յօ-
 26 լէնս Տեառն, Թէ ամենայն արու որ բանաց զար-
 27 գանդ սուրբ Տեառն կոչեցի։ Եւ տալ պատա-
 28 ռագս ըստ ասացելոյն յօլէնս Տեառն, զոգս
 29 տառարկաց կամ երկուս ձագս աղանեաց։ Եւ
 30 ահա էր այր մի յերուսաղէմ, որոյ անուն էր Սի-
 31 մէոն, և էր այրն այն արդար և երկեղած, և
 32 ակն ունէր միկիթարութեանն իւրայեկի։ և Հոգի
 33 Սուրբ էր ի նմա։ Եւ էր նորա հրաման առեալ ի
 34 Հոգւոյն Սրբոյ մի՛ տեսանել զմահ, մինչև տեսցէ
 35 զՕծեղն Տեառն։ Եւ եկն Հոգւոյն ի տաճարն. և
 36 իրբեւ ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս առնել նո-
 37 ցա ըստ սովորութեան օրինացն ի վերայ նորա, և
 38 նա առ ընկալաւ զնա ի դիրկս իւր, և օրհնեաց
 39 զԱստուած և ասէ, Սրբ. արհաւելս զճառայս քո,
 40 Տէր, ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն. Զի տեսին
 41 այլք իմ զփրկութիւն քո, Զոր պատրաստեցեր ա-
 42 ճաջի ամենայն ժողովրդոց, Լոյս ի յայտնութիւն
 43 հեթանոսաց, և վառս ժողովրդեան քում իս-
 44 թայեկի։ Եւ էին 4 յայրն և մայր նորա զարմացեալ
 45 ի վերայ բանիցն որ խօսէին զմանէ։ Եւ օրհնեաց

3 Ունա, զմանուկն
 2 Յոյն, նա

3 Ունա, նորա
 9 Ունա, Յովսէփ

- 42 Գնոսա Արևելքն, և ասէ ց՝ Բարիամ մայր նորա,
Ահա սա կայ ի գլորումն և ի կանգնումն բազմաց
35 ի մէջ Իսրայելի և ի նշան հակառակութեան՝ Եւ
ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր, զի յայանեացին
ի բազում սրտից խորհուրդք։
36 Եւ անդ էր Աննա մարդարէ դուստր փանուելի
յազգէ Ասերայ. սա ինքն անցեալ էր զաւուրբք
37 բազմօք՝ կեցեալ ընդ առն ամս եւթն ի կուսու-
թենէ իւրմէ։ Եւ էր այրի ամաց իբրեւ ութսուն
43 և չորից, որ ոչ մեկնէր ի տաճարէն, այլ պահօք
38 և աղօթիւք պատէր զցայգ. և զցերեկի՝ Եւ սա ի
նմին ժամու յարուցեալ զոհանայր զՏեառնէ, և
խօսէր զնմանէ ընդ ամենեւին որ ակն ունէին
39 Կրկութեանն Նրուսաղեմի։
40 Եւ իբրեւ կառարեցին զամենայն ըստ օրինացն
Տեառն, դարձան անդրէն ի Գալիլեա ի քաղաք
41 իւրեանց Նազարէթ։ Եւ մանուկն ասէր և զօրա-
նայր լի խմաստութեամբ, և շնորհք Աստուծոյ էին
ի վերայ նորա։
42 Եւ երթային ծնողքն նորա ամի ամի յերուսա-
43 ղէմ ի տօն զատիկին։ Եւ իբրեւ եղին նորա ամբ
երկուսասան, յեւանել նոցա յերուսաղէմ բառ
44 ստօլութեան տօնին, Եւ կառարել զաւուրսն և
զառնալ անդրէն, մնաց Յիսուս մանուկն յերու-
45 սաղէմ։ Եւ ոչ գիտացին ծնողքն նորա կարծէին
զնմանէ թէ ընդ ուղիկիցսն իցէ, եկին իբրեւ ա-
46 շուր միոյ ճանապարհ և խնդրէին զնա ընդ քրա-
47 ցին և ընդ ծանօթս։ Եւ իբրեւ ոչ գտին, դար-
48 ձան անդրէն յերուսաղէմ զանդրել զնա Եւ եղև
յետ երկից աւուրց գտին զնա ի տաճարին, զի
նստէր ընդ վարդապետան, լսէր ի նոցանէ և հար-
49 ցանէր զնոսա։ Չարմանային ամենեւեման որ լսէին

1Իսրայէլ, իրկութեան յերուսաղէմ

2Որք, Յովսէփ և մայր

3Յայն, ազգականսն

- ի նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն և ընդ պատասխա-
48 նիս նորա։ Եւ իբրեւ տեսին զնա, սքանչացան.
և ասէ ցնա մայրն իւր, Որդեակ, զի՞նչ գործ
գործեցեր դու ընդ մեզ. ահաւասիկ հայր քո և
49 ես տառապէաք, խնդրեաք զքեզ, Եւ ասէ ցնո-
սա, Զի՞ խնդրէիք զիս, ժշ գիտէիք եթէ ի տան
50 Հօր իմի պարտէ ինձ լինել։ Եւ նոքա ոչ խմացան
51 զբանն զոր խօսեցաւ ընդ նոսա։ Եւ էջ ընդ նոսա
և գնաց ի Նազարէթ, և էր նոցա հնազանդ. և
մայր նորա պահէր զամենայն զբանսն ի սրտի իւ-
րում։
52 Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ և հա-
տակաւ և շնորհք յԱստուծոյ և ի մարդկանէ։

ԳԼ. Գ.

- 1 Ի հնգլեառասներորդի ամի տէրութեանն Տիրեր-
եայ կայսեր, ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պե-
ղատոսի Պոնտացոյ, և ի չորրորդպետութեան
Գալիլեացոց Հերովդէի, և ի փիլիսպոսի եղբոր
նորա չորրորդպետութեան իտուրացոց և Տրա-
քոնացոց ուլպիսին, և ի չորրորդպետութեան
2 Լիւսանեայ Արիկնացոյ, Եւ ի քահանայապե-
տութեան Սննայի և Կայիափայ, եղև բան Աս-
տուծոյ ի վերայ Յովհաննու որդւոյ Չաքարիայ յա-
3 նապտի անդ։ Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդա-
նանու քարոցի մկրտութիւն ապալխարութեան
4 ի Թողութիւն մեղաց։ Որպէս և գրեալ է ի գիրս
պատգամաց Եսայեայ մարգարէի, Չայն բարբառոյ
յանապատի, Պատրաստ արարէք զճանապարհ
5 Տեառն, և ուղիղ արարէք զաւելոյ նորա։ Ամե-
նայն ձորք լցցին, և ամենայն լեռնք և բլուրք
խոնարհեցցին, և եղցին դժուարեմքն ի գերինս,
6 և առապարքն ի հարթ ճանապարհս։ Եւ տեսցե-
7 ւ ամեն ցփողովուրդսն եկեալս մկրտել ի նմա-

- նէ, ինուողք իմից, ո՞ցոյց ձեզ վախշել է բար-
 8 կութենէն որ դաւոյց է: Արարէք այսուհետեւ
 ստուգա արժանիս ապաշխարութեան: և մի՛ սկսա-
 նիցիք ՚ասել եթէ Ունիմք ՚այդ զԱրարամ: զայս
 9 ասեմ՝ ձեզ, եթէ կարող է Աստուած ի քարանցս
 յայցանէ յարուցանել որդիս Արարհամուս: Բայց
 ահա ասիկա ատարդ առ արմին ծառից կայ: ամե-
 10 նի և ի հօր արխանի Հարցանէին զնա ժողո-
 վուրդքն և ասէին, իսկ արդ զի՞նչ զործեսցուք:
 11 Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Ոյր իցին երկու
 հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ ոյր ոչն բուցէ: և
 12 ոյր կայցէ կերակուր՝ նոյնպէս արասցէ: Եկին և
 մաքսաւորք մկրտել, և ասեն ցնա, Վարդապետ,
 13 զի՞նչ զործեսցուք: Եւ նա ասէ ցնոսա, Մի՛ ինչ
 14 առել քան զհրամայեալն ձեզ առնիցէք: Հարցա-
 նէին զնա և զինուորքն և ասէին, Եւ մեք զի՞նչ
 զործեսցուք: ասէ ցնոսա, Մի՛ զոք խուլեցէք, և մի՛
 15 զոք զրպարտեցէք: շատ լիցին ձեզ Թաշակքն ձեր:
 Մինչ անի ունէր ժողովուրդն և խորհէին ամե-
 16 թէ սա՞ իցէ Քրիստոսն, Պատասխանի շատ ամե-
 նեցուն և ասէ, Ես մկրտում զձեզ ջրով, բայց
 17 զայս զօրագոյն քան զիս, զորոյ չեմ բաական
 բառնալ զիշխիս, նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով
 Մերով և չրով, Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում
 սրել զկալ իւր, և ժողովել զցորեանն ի չառ-
 մարանս իւր, և զյարդն այրեսցէ անէջ չրով,
 18 Բաղում և այլ ինչ միսիթարութեամբ աւետարա-
 նէր ժողովրդեանն:
 19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետ յանդիմանեալ
 ի նմանէ վասն Հերովդիայ, Յիմով եղբօր իւրոյ, և

¹Եւն, ասել յանձինս զի Յուսէն ետ Յովհաննէն:

²Ունիմք, որպէս և ունիմք է ձայնիւն օրինակաց, կնո՞ք
 փրկալստի,

- վասն ամենայն չարեացն զոր գործեսց Հերովդէս,
 20 Յաւել և զայն եւս ի վերայ ամենայնի, և եդ է
 բանտի գնովհաննէս:
 21 Եւ եղև ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն և
 ընդ Յիսուսի մկրտելն և կալ յազգիս, բանալ
 22 երկնից, Եւ իջանել Հոգւոյն Մերոյ մարմնաւոր
 տեսեամբ իրբու զաղաւնի ի վերայ նորա: և զալ
 ձայն յերկնից որ ասէր, Դու ես Որդի իմ սրբե-
 1 լի, ընդ քեզ հաճեցայ:
 23 Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իրբու երեսնից սկը-
 սեալ, չորոց որպէս և կարծէր, որդի Յովսեփայ,
 24 2 որ Յակովբայն, որ Հեղեայն, որ Մատաթեայն,
 25 Որ Ղեււայն, որ Մեղքեայն, որ Յաննայն, որ
 26 Յովսեփայն, որ Մատթեայն, որ Անովայն, որ
 27 Նաուսիայն, որ Եսդեայն, որ Նանգեայն, որ Մա-
 հաթայն, որ Մատաթեայն, որ Սեմեայն, որ
 28 Յովսեփեայն, որ Յովդայն, որ Յովնանայն, որ
 29 Բեսայն, որ Զօրաբարէլին, որ Սաղաթիելին, որ
 30 Ներայն, որ Մեղքեայն, որ Աղղեայն, որ Կով-
 31 սամայն, որ Երմովգադայն, որ Եբայն, որ Յե-
 32 սուայն, որ Նեղադարայն, որ Յովրամայն, որ Մատ-
 33 թայն, որ Ղեււայն, որ Սիմէոնիւն, որ Յուզա-
 34 վին, որ Յովսեփայն, որ Յովնամայն, որ Եզրակի-
 35 մայն, որ Մեղքեայն, որ Մեննայն, որ Մատա-
 36 թայն, որ Նաթանայն, որ Դաւթին, որ Յեսուայն,
 37 որ Ուլբեդայն, որ Բոոսայն, որ Սաղմովնայն, որ
 38 Նաաթովն, որ Ամինադարայն, որ Արամայն,
 39 4 որ Աղմայն, որ Առնայն, որ Եսրովմայն, որ
 40 փարեսին, որ Յուզայն, որ Յակովբայն, որ Իսա-
 41 հայն, որ Արարհամուն, որ Թարայն, որ Նա-
 42 քովրայն, որ Սերուգայն, որ Ռազաւայն, որ փա-
 43 զեկայն, որ Երեբայն, որ Սաղայն, որ Կայնա-

¹Եւն, և էր

²Ի Յուսէն ուսման

³Ունիմք, Յովսեփայն

⁴Ի Յուսէն ուսման

- նայն, որ Սրփաքսադայն, որ Սեմայն, որ Նոյին,
 37 որ Ամեքայն, որ Մաթուսաղային, որ Ենոփ-
 քայն, որ Յարեդին, որ Մադաղիելին, որ Կայնա-
 38 նայն, որ Ենոփայն, որ Սեթայն, որ Ադամայն,
 որ Աստուծոյն:

ԳԼ. Դ

- 1 Եւ Յիսուս լի Հոգով Սրբով դարձաւ ի Յորդա-
 2 նանէ, և վարէր Հոգւովն յանապատ, Ասուրս
 քառասուն փորձեալ ի Սատանայէ. և ոչ եկեր
 և ոչ արբ յաւուրն յայնոսիկ, և ի կատարեն
 նոցա քաղցեալ:
 3 Եւ ասէ ցնա Սատանայ, Եթէ որդի ես Աստու-
 4 ծոյ, ասա քարիդ այդմիկ զի հայ լիցի. Պատաս-
 խանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Գրեալ է եթէ Ոչ
 հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ
 Աստուծոյ:
 5 Եւ հանեալ իցնա ի Երառն մի բարձր՝ եցոյց
 նմա զամենայն թաղաւորութիւնս աշխարհի
 6 ի վայրկեան ժամանակի. Եւ ասէ ցնա Սատանայ,
 Գեղ սաց զայս ամենայն իշխանութիւն և զիսաւս
 սոցա, զի ինձ տուեալ է, և ում կամիմ՝ ասմ
 7 դսա Արդ դու եթէ անկեալ երկիր պազանիցես
 8 առաջի իմ, քեզ եղիցի ամենայն. Պատասխանի
 ետ նմա Յիսուս և շասէ, Գրեալ է, Երկիր պազ-
 ցես Տեսառն Աստուծոյ քում, և զնա միայն պաշ-
 տեցես:
 9 Եւ ած զնա յերուսաղէմ, և կացոյց ի վերայ
 աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա, Եթէ Որդի
 10 ես Աստուծոյ, արկ գրեզ աստի ի վայր. Զի գրեալ
 է եթէ Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
 11 քո պահել գրեզ. Զի ի վերայ ձեռաց բարձցեն

- 12 գրեզ, մի՛ երբեք հարցես գգարի զտան քո. Պա-
 տասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ, Ասացեալ է
 13 Թէ Ոչ փորձեցես զՏէր Աստուած քո. Եւ կա-
 տարեալ զամենայն փորձութիւնս Սատանայի՝ ի
 բաց կեայ ի նմանէ առ ժամանակ մի:
 14 Իկ. Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգ-
 ւոյն ի Կալիլեա. և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամե-
 15 նայն կողմանս գաւառին. Եւ նա ուսուցանեց ի
 ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց:
 16 Եւ եկն ի Նազարէթ՝ ուր սնեալն էր. և ետուտ
 ըստ սովորութեան իւրում՝ յաւուր շաքաթաւ ՚ի
 17 ժողովուրդն. Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ
 մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ, և իրբեւ ե-
 18 բաց զգիրսն,՝ եղիտ զայն տեղի յորում գրեալն
 էր, Հոգի Տեսառն ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ-
 19 զիս, քաշկել զրեկեալս սրտի. Գարեղեղ գերեաց
 զԹողութիւն և կուրաց տեսանել, արձակել զվի-
 բաւորս ի թողութիւն, քարոզել զտարեկան
 20 Տեսառն ընդունելի. Եւ խիեալ զգիրսն՝ ետ ցաղ-
 տանեայն և նստաւ. և ամենեցուն որ ի ժողո-
 21 վորդեանն էին աչք ի նա հայէին. Եւ սկսաւ տեսել
 ցնոսա, Այսօր լցան զիրքս այս յականջս՝ ձեր:
 22 Եւ ամենեքին վկայէին մմա, և զարմանային ընդ
 բանն շնորհաց որ Ելանէին ի բերանոյ նորա,
 23 ասէին, Ոչ ոս է որդին Յովսեփայ. Եւ ասէ ցնա-
 սա, Այսպէն տնիցէք առ իս զառակս զայս,
 Բիշիլ, բշկեալ զանձն քո. որչափ լուաք զոր ա-
 24 րարեք ի կախառնայում՝ արա և աստ ի քում
 25 գարէ ընդունելի ի քաղաքի իւրում. Արդարեւ

1Ո՛հ, զնա Սատանայ

2Ո՛հ, ասէ, Երթ յետ իմ, Սատանայ, զի

13-14, ի ժողովուրդն, և յարեաւ ընթեռնուլ.
 (17) Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մարգարէի,
 և իրբեւ երաց

տեսնմ' ձեզ, զի Բաղդաժմ այրելք էին յառաւրս Եղիայի
 ի մէջ Իսրայելի, յորժամ փակեցանն երկինքը զե-
 րիս ամս և զվեց ամիս, և եղև ոտվ մեծ ընդ ա-
 26 մենայն երկիրս Եւ ոչ առ մի ի նոցանէ առաքե-
 ցաւ Եղիա, բայց միայն ի Սարեփիմ Սիդոնաց-
 27 ւոց առ կին մի այրիս Եւ բազում բորոսաք էին
 յիսրայելի առ Եղիսէի մարդարէիւ։ և ոչ ոք ի
 նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն Նէեման Ասորի
 28 Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ ի ժողովրդ-
 29 դեանն, իբրեւ լսէին զայս, Եւ յարուցեալ հանն
 զնա արտաբայ քաղաքին, և ածին զնա մինչև
 յարտեւան լերինն յորոյ վերայ քաղաքն նոցա
 30 շինեալ էր՝ գահավէժ առնել զնա Եւ նա ան-
 ցեալ ընդ մէջ նոցա՝ զնայր։

31 ԲԳ. Եւ էջ ի Կախառնայում ի քաղաքն Գա-
 32 լիլեացւոց, և ուսուցանէր զնոսա իշաքաթնս Եւ
 զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, զի
 33 իշխանութեամբ էր բան նորաւ Եւ էր ի ժողո-
 վրդեանն այր մի զոր ունէր այս դիւի պղծոյ,
 34 աղաղակեաց ի ձայն մեծ, Ասէ, Թուլացոյ զի՞ կայ
 մեր և քո, Յիսաւ նազդովեցի, եկիր Կորուսա-
 նել զմեզ, գիտեմք զքեզ ով ես, Սուրբք Աս-
 35 տուծոյ, Սաստեաց ի նա Յիսաւ և ասէ, Պապան-
 ձեաց և ել ի դմանէ, զգետնեաց զնա դուն ի մի-
 ջի անդ և ել ի նմանէ, և ոչինչ վնասեաց նմա
 36 Եւ եղև զարմանայլք ի վերայ ամենեցուն, խա-
 սէին ընդ միմեանս և ասէին, Զի՞նչ է բան այս,
 զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ աստե՛ այսոց
 37 պղծոց, և եղանն Եւ երթայր հոյակ զնմանէ
 ընդ ամենայն տեղիս շուրջ զչաւառաւն։
 38 Եւ յարուցեալ ի ժողովրդնէ՛ անախ եմուտ
 39 ի տուն Սիմոնի Զոբանջ Սիմոնի տագնապետ
 39 Զեռմար մեծաւ, և աղաղեցին զնա վասն նորաւ
 40 Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող
 զնա, և վաղվաղովի յարեաւ և պատէր զնոսա
 41 Եւ ընդ արեւուն մոտանել, ամենեքին որոց էին

հիւանդք ի պեսպէս ցաւս՝ բերէին զնոսա առ նա,
 և նա իւրաքանչիւր ուսեք ի նոցանէ՛ զնէր ձեռս
 42 և բժշկէր զնոսա Ելանէին և դեւք իւրաքանչեւ,
 աղաղակէին և ասէին եթէ Դու ես Սրդի Աստու-
 ծոյ, և նա սաստէր և ոչ տայր նոցա թոյլ խա-
 սել, զի գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է։
 43 ԲԳ. Եւ իբրեւ տիւ եղև, և զնաց յանա-
 պատ տեղի, և ժողովուրդքն խնդրէին զնա, և-
 կին մինչև առ նա և արգելուին զնա, զի մի
 44 զնացէ ի նոցանէ՛ Եւ նա ասէ ցնոսա, Եւ այլոց
 քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարանել քաղա-
 յութիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքեցայ
 45 Եւ քարոզէր ի ժողովուրդսն Կալիլեացւոց։

ԳԼ. Ե

1 Եւ եղև ի թաւել զնովա ժողովրդեանն և լսել
 զրանն Աստուծոյ, և ինքն կայր առ ծովակին
 2 Գլենեռարեթայ, Եւ ետնս երկուս նաւս զի կային
 առ ծովակին, և ձկնորսքն ելեալ ի նոցանէ՛
 3 լրանային զգործիսն Եւ նա ի մի նաւուցն որ էր
 Սիմոնի, և աղաչեաց զնա սակաւիկ մի տանել
 ի ներքս ի ցամաքէն՝ նստաւ և ուսուցանէր ի
 նաւէ անախ ժողովուրդսն։
 4 Եւ իբրեւ լսեաց ի թաւիցն, ասէ զՍիմոն, Խա-
 5 ղացո ի խորն, և արկեք զգործիս ձեր յորս Գա-
 տասխանի ետ Սիմոն և ասէ ցնա, Վարդապետ
 զամենայն գիշերս աշխատ եղեմք և ոչինչ կա-
 6 լաք, բայց վասն քո բանիդ արկեալ զգործիսս
 7 ճայս իբրեւ արարին, վակեցին ի ներքս բազմու-
 թիւն ձկանց յոյժ, մինչև պարպատելն ուսկանք
 7 ճոցաւ Եւ ակնարկէին որսակցացն ի մեւս նաւն
 զալ օգնել նոցա, և եկին, և լցան երկովքին
 8 նաւքն մինչև մեքձ յընկզմել նոցաւ իբրեւ ետնս
 Սիմոն Պետրոս, անկաւ առ ծունկան Յիսուսի և
 ասէ, Ի՞նչաց դեռ յինէն, Տէր, զի այր մեղաւոր

- 9 եւմ եւս Գանդի ահ պատեաց զնա և զամենեւեան
որ ընդ նմայն էին՝ վասն որոյ ձկանցն զոր ըմբռա-
10 նեցին. Նոյնպէս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս
զորդինն Զերեզեայ, որ էին որսակիցք Սիմոնի.
և ասէ յՍիմոն Յիսուս, Մի՛ երկնիքի, յայսմ հե-
11 աէ զմարդիկ որսայցես ի կեանս, եւ հանեալ
զնաւն ի ցամաք՝ թողին զամենայն և գնացին
զհետ նորա:
- 12 ԲԵ. Եւ եղև ի հասանելն նորա ի մի քաղա-
քացն, ահա այր մի ի բորոտութեամբ իրբեւ եւ
տես զՅիսուս, անկեալ ի վերայ երեսաց աղաչեաց
զնա և ասէ, Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս
13 սրբել: Զդեաց զձեռն իւր, հասցոյ ի նա և ասէ,
կամիմ, սրբեաց: Եւ վաղարդակի գնաց ի նմանէ-
14 բորոտութիւնն եւ նա պատուիրեաց նմա մի ու-
մեք ասել, այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահա-
նային, և մատո պատարագ վասն սրբութեան քո,
որպէս և հրամայեաց Մովսէս ի վկայութիւն նո-
15 ցաւ: Եւ յորդէր առաւել բանն զնմանէ. և ժո-
ղովէին ժողովուրդք բազումք լին և բժշկել
16 հիւանդութենէ խրեանց: Եւ նա խոյս ապր յա-
նապատ տեղիս և կայր յազօթա:
- 17 ԲՅ. Եւ եղև ի միում աւուրց և ինքն ուսու-
ցանէր, և փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք
նստէին որ ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց
Գալիլեացոց և շրջատառան և Երուսաղեմի, և
18 զօրութիւն Տեսաւն էր ի բժշկել զնոսաւ եւ ահա
արք բերին մահձօք զայր մի որ էր անդամա-
լոյծ, և խնդրէին զնա մուծանել ի ներքս և
19 զնել առաջի նորա եւ իրեն ոչ գտանէին թէ
ընդ որ մուծանիցեն զնա ի ներքս վասն ամբոխին,
եկին ի տանիս և ի ցուոցն կախեցին զնա, և իջո-
ցին մահձօքն հանդերձ ի մէջ առաջի Յիսուսի:
20 Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ ցնա, Այլ
21 դու, թողեալ լիցին քեզ մեզք քո Սկան խոր-
հել դպիրքն և փարիսեցիք, և ասեն, Ո՞ր է սա

- որ խօսի զհայհոյութիւնս, ո՞վ կարէ թողուլ
22 զմեզս բայց միայն Աստուած: Իրբեւ գիտաց Յի-
սուս զխորհուրդսն նոցա, Պատասխանի եւ և
23 ասէ ցնաս, Զի՞ խորհիք ի սիրտս ձերս Զի՞նչ
դիւրագոյն է, ասել թողեալ լիցին քեզ մեզք
24 քո, եթէ ասել, Արի և գնաւ Այլ զի գիտալիք
եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ յերկրի
թողուլ զմեզս, (ասէ ցանդամալոյծն,) Բեզ ասեմ,
25 Արի, առ զմահիձն քո և երթ ի տուն քո: Եւ առ-
ժամայն յարուցեալ առաջի ամենեցուն, առ զիւ-
րեւ յորոյ վերայ անկեալն դնէր, գնաց ի տուն
26 իւր, և փառաւոր առնէր զԱստուած: Զարմանք
կալան զամենեւին, և փառաւոր առնէին զԱս-
տուած: Ի եղև աշիւ, և ասեն եթէ Տեսաք
այսօր նոր նաւ:
- 27 ԲԶ. Եւ յետ այնորիկ ել անտի և ետես մաք-
սաւոր մի որում անուն էր Դեի, զի նստէր ի
մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա, Եկ դինի իմ:
- 28 Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեաւ գնաց զկնի նո-
29 րաւ եւ արքս ընդունելութիւն մեծ նմա Դեի
ի տան իւրում: և էր ժողովուրդ բազում մաք-
սաւորաց և այլոց որ էին բազմեալ ընդ նոսաւ
30 Եւ տրանէին փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա
չգնանէն առ աշակերտսն նորա և ասէին, Ընդէ՞ր
ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմ-
31 պէք: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնաս,
Ոչինչ են պիտոյ բժշկիք ողջոց, այլ հիւանդաց:
32 Ոչ եկի կոչիլ զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշ-
խարութիւն:
- 33 Եւ նոքա ասեն ցնա, Ընդէ՞ր աշակերաքն Յով-
հաննու պահեն ստեղ և խնդրուածս առնեն և
նոյնպէս և փարիսեցոցն, և քոյգդ ուտեն և
34 ըմպեն: Եւ նա ասէ ցնաս, Միթէ կարող էք
մանկանց ստաղաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա

- 35 իցէ՛, հրաման տալ պահել, Եկեցեն առաքել
յորժամ բարձցի ի նոցանէ՛ փեսայն, ապա պա-
36 հեցեն յառաքան յայնոսիկ, Ասաց և առափ մի
առ նոստ թէ՛ Ոչ ոք արկանէ ի նոր հանգերձէ՛ ի
վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ՛ ոչ՝ և զնորն
պատառէ, և ընդ հնոյն շիրաքանի կոպերան որ
37 ի նորոյն, Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս.
ապա թէ՛ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն
38 հինս, ինքն հեղու և տիկքն կորնչին, Այլ գինի
նոր ի տիկս նոր արկանելի է, և երկուքն պահին:
39 Եւ ոչ ոք ըմպէ գինին՝ Կամ իցի զնորն, քանզի
ասէ թէ՛ Հինն քաղցրագոյն է:

ԳԼ. Զ

- 1 ԲԻ. Եւ եղև ի չարաթիւ 2 յերկրորդում ա-
ռաջնոյն անցանել նմա ընդ արարայսն, և ա-
շակերտքն նորա կորզէին հասիկ, շփէին ընդ ափ
2 և ուտէին, Եւ ումանք ի վարիսեցոյցն ասեն ցնո-
ստ, Զի՛նչ զորձէք զոր չէ օրէն ի չարաթիւս
3 Պատառեալն եւ նոցա Յիսուս և ասէ, Զիցէ՛ ըն-
թերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ, յորժամ
4 քաղցեալն ինքն և որ ընդ նմայն էին, Զխաբ-
կումս նա ի տունն Աստուծոյ, և զհացն դառա-
ջաւորութեան եկեր և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն
էին. զոր ոչ էր օրէն ումեք ուտել, բայց միայն
5 քահանայապետիցն Եւ ասէ ցնոստ, Տէր է Որդի
մարդոյ և չարաթիւս
6 Եւ եղև ի միւսում չարաթիւս մասնել նմա ի
ժողովուրդն և ուսուցանել. և էր անդ այր մի

- 7 և ձեռն իւր աջ գօսացեալ էր, Եւ սպասէին նմա
դպիրքն և վարիսեցիք թէ ի չարաթիւս բժշկի-
8 ցէ՛, զի գտանիցեն չարախօսութիւն զնմանէ. Եւ
նա գիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայն որոյ
ձեռնն գօսացեալ էր, Արի, անց ի մէջ. Եւ նա
9 յարուցեալ եկաց, Ասէ ցնոստ Յիսուս, Հարցից
ինչ զձեզ, Զի՛նչ արժան է ի չարաթիւս, բարի՞
ինչ առնել եթէ չար գործել, ոգի մի սպրեցու-
10 ցանէ՞ թէ կորուսանել, Եւ հայեցեալ շուրջ զա-
մենեքումսր՝ զայրագին՝ ասէ ցնա, Զգեալ զձեռն
քո. և նա ձգեաց, և հաստատեցաւ ձեռն նորա
11 շիրքեւ դմուսն՝, Նոքա լցան յիմարութեամբ,
և խօսէին ընդ միմեանս թէ՛ զի՛նչ առնիցեն Յի-
սուսի:
12 ԳՎ. Եւ եղև ընդ առաքան ընդ այնոսիկ ել
ի լեռան կալ յաղօթս, և հանէր զգէշերն ի գլուխ
13 յաղօթսն Աստուծոյ, Եւ իրեւ այդ եղև, կոչեաց
զաշակերտսն իւր, և ընտրեաց ի նոցանէ երկու-
14 տասանն, զորս և առաքեալս անուանեալ, ԶԱր-
մազն զոր և Պետրոսն անուանեաց, և զԱնդրէաս
զեղրայր նորին, և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս,
15 և զՓիլիպպոս, և զՆարթոզոմէոս, Եւ զՄատթէոս,
և զԻսիմաս, և զՅակովբոս Արիւսայ, և զԱնանիոս
16 զկոչեցեալն Նաթանձայոյ, Եւ զՅուդա Յակովբ-
այ, և զՅուդա Իսկարիօտայ, որ եղև իսկ
17 մասնիչ. Եւ իջեալ նոքօք հանգերձ ի Թեղի մի
տափարակ, և ժողով աշակերտացն նորա և բազ-
մութիւն յոյժ ժողովրդեանն յամենայն Հրէաս-
տանն, և յերուսաղեմէ՛ Կայնա՛ կողմանէ՛, և
18 ի ծովեղերէն Տիրոսի և Սիդոնի. Որ եկին լսել
ի նմանէ և բժշկել ի հիւանդութենէ իւրեանց. և
19 նեղեալքն յայտոց պղծոց բժշկէին, Եւ ամենայն
ժողովուրդն իսղերէ մերձեանալ ի նա, զի զօրու-

1 Ումէ, և վաղվաղակի

2 Յոմանս պալատէ

3 Յոյն, քահանայիցն, որ էս Մատթ. ԺԲ. 4, Մարկ.
Բ. 26

1) Եւսուսի պալատէ

2 Յոմանս պալատէ

- Թիւն ՚բարդում ելանէր ի նմանէ և բժշկէր դամե-
նակն:
- 20 Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաղակերտան իւր և
ասէ, Երանի աղքատացդ ՚հոգւով, զի ձեր է
21 արքայութիւնն Աստուծոյ: Երանի որ քաղցեալ
՚նն այժմ, զի յաղեսցին: Երանի որ ՚լան այժմ,
22 զի ծխձաղեսցին: Երանի է ձեզ յորժամ ասկցնէ
զձեզ մարդիկ, և յորժամ որդիցն զձեզ և
նախատիցն, և հանիցն անուն չար զձեռն լատն
23 Որդւոյ մարդոյ: Ուրախ լինիք յառուր յայնմիկ
և ցնծասցիք, զի ահա վարձք ձեր բաղում են
յերկինս: Ըստ դմին օրինակի առնէին մարգա-
24 լէիցն հարք իւրեանց, Բայց վա՛յ ձեզ մեծա-
տանցդ, զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր:
25 Վա՛յ ձեզ որ յաղեսալգ էք այժմ, զի քաղցիցէք:
վա՛յ ձեզ որ ծխձաղեքդ այժմ, զի սգայցէք, և
26 լացցէք: Վա՛յ ձեզ յորժամ բարի ասիցն զձեռն
՚սմենայն մարդիկ, զի այդպէս առնէին սուտ
մարգարէիցն հարք նոցա:
- 27 Այլ ձեզ ասեմ որ լսեղդ, Սիրեցէք զթշնամիս
28 ձեր, բարի արարէք ասկեաց ձերոց: Որչնեցէք
զանիժիչս ձեր, աղօթս արարէք ի վերայ նեղաց
29 ձերոց: Որ հարկանէ զծնօտ քո, մատո նմա և
զմեանս: և որ հանէ ի քէն զբաձկոն քո, մի՛ ար-
30 գելուր ի նմանէ և հշտակիս: Ամենայնի որ խնդրէ
ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ օք ի քէն՝ մի՛:
31 սլահանջեր: Եւ որպէս ամիւք թէ արասցեն ձեզ

1) Երանի աղ-ստե

2) Եւ արքայութիւնն

3) Երանի որ քաղցեալ և սգայցէք, զի ծխձաղեսցին

4) Երանի որ ծխձաղեքդ այժմ, զի սգայցէք

5) Երանի որ ծխձաղեսցին

6) Երանի որ ծխձաղեսցին

- 32 մարդիկ, այնպէս արասցիք և դուք նոցա: Եւ
եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր, զի՛նչ չնորճ է
33 ձեր, զի և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց:
34 չնորճ է ձեր, զի և մեղաւորք զնոյն գործեն: Եւ
եթէ տայք փոխ այնոցիկ յորոց ակն ունիցիք
առնուլ, որ չնորճ է ձեր, քանզի և մեղաւորք
մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն անդրէն զի՛նչ:
35 Բայց սիրեցէք զթշնամիս ձեր, և բարի արարէք
՚ստեղեաց ձերոց: և տուք փոխ ուսակ ոչ ակն
ունիցիք առնուլ: և եղիցին վարձք ձեր բաղում,
և եղիցիք որդիք Բարձրելոյ: զի նա քաղցր է
36 ի վերայ չարաց և ապաշնորհաց: Եղիքդ զթշնամք,
37 որպէս և չայրն ձեր զթշնամ է: Մի՛ դատիք և ոչ
դատիցիք: մի՛ պատժէք և ոչ պատժիցիք, ար-
38 ձակեցէք և բաձակիցիք: Տուք և ասացի ձեզ:
չափ բարութ, թախաղուն, չարժուն, զեղուն
տացեն ի գոգս ձեր: նովին չափով որով չափէք
չափեսցի ձեզ:
- 39 Ասաց և առակ մի առ Պոսա, Միթէ կարեցե՞
կոյր կուրի առաջնորդել, ո՞չ ապաքէն երկոյքին
40 ի խորխորատ անկանիցին: Այ է աշակերտ լա-
քան զվարդապետ իւր: ամենայն կատարեալն ե-
ղիցի իւրիւ գլխաւորապետ իւր:
- 41 Զի՞ տեսանես զի՛նչ յական եղբոր քո, և ի քում
42 ակն զգերանդ ոչ նմարես: Կամ զխաղաղ կարես
ասել ցեղբայր քո, Եղբայր, թող հանից զի՛նչ
յականէ քումմէ, և դու ի քում ակն զգերանդ
ոչ տեսանես: կեղծաւոր, հան նախ զգերանդ
յականէ քումմէ, և ապա հայեալիք հանել զի՛նչ
յականէ եղբոր քո: Զի ոչ է ծառ բարի որ առնէ
43 պտուղ չար, և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ
44 պտուղ բարի: Զի իւրաքանչիւր ծառ ի պտոյդ

1) Երանի աղ-ստե

- իւրմէ ճանաչիլ զի ոչ եթէ ի փշոց քաղեն թուգ,
 45 և ոչ ի մորենույ կիթեն խաղող: Մարդ բարի
 ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղիւժ գրարի, և
 մարդ չար ՚ի չարէն բղիւժ զչար: Գանգի ի յա-
 46 լերւածոյ սրտին խօսի բերան նորա: Զի՞ կոչէք
 47 զիս Տէր, Տէր, և զոր ասեմն ոչ առնէք: Ամենայն
 որ դայ առ իս, և լսէ զբանս իմ և առնէ զնոսա,
 48 ցուցից ձեզ ում նման է: Նման է առն որ չինիցէ
 առն, որ փորձայ և խորանց, և եղ. ճիմն ի վե-
 րայ վիմի: Ի յառնել հեղեղաց բաղխեաց զետ
 զտունն, և ոչ կարաց չարժեւ զնա՝ զի հաս-
 49 տատեալ էր ճիմնն ի վերայ վիմի: Իսկ որ լսէ
 զբանս իմ և ոչ առնէ, նման է առն, որ չինիցէ
 առն ի վերայ հողոյ առանց հիման: Զոր բաղխեաց
 զետ, և վաղվաղակի անկաւ, և եղև կործանումն
 տանն այնորիկ մեծ:

ԳԼ Ե

- 1 ԳԲ. Եւ իբրեւ կատարեաց զամենայն բանս
 իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ի կալիառ-
 2 նայում: Հարիւրապետն որումն ծառայ չարա-
 չար հիւանդացեալ՝ մերձ էր ի վախճանել, որ էր
 3 նմա պատուական: Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, ա-
 ռաքեաց զծերսն ի չրից, աղաչել զնա զի ե-
 4 կեսցէ ապրեցուցէ զծառայն նորա: Եւ նորա
 եկեալ առ Յիսուս՝ աղաչէին զնա սոսկ և ասէին
 5 թէ Արժանի է որում զչնորն զայս առնես: Զի
 սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդանոցն նա չինեաց
 6 մեզ: Եւ Յիսուս զնաց ընդ նոսա՝ իբրեւ ոչինչ
 կարի հեռի էր ի տանն, յղեաց առ նա հարիւ-
 րապետն բարեկամս, և ասէ ցնա, Տէր, մի՞ ինչ
 աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ ընդ յար-
 7 կաւ իմով մտանդես: Վասն որոյ և ոչ զանձն

- համարեցոյ արժանի առ քեզ գալոյ: այլ ասա
 8 բանիւ, և բժշկեսցի մանուկս իմ: Գանգի և ես
 այր մի եմ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ: Եւ եթ-
 9 ընդ ինեւ զինուորս, և տեսմ սմա, երթի, և եր-
 թայ: և այլում թէ եկ, և դոյ: և ծառայի իմում
 10 թէ Արա զայս, և առնէ: Եւ իբրեւ լուաւ զայս
 Յիսուս, զարմացաւ, զարձաւ առ ժողովուրդն
 որ երթային զհետ նորա և ասէ, Ամեն ասեմ
 11 ձեզ թէ և ոչ յիսրայելի այսչափ հաւատոս գտի
 12 Եւ դարձան անգրէն պատգամաւորքն ի առն,
 և գտին զծառայն հիւանդ բժշկեալ:
 13 ԳԳ. Եւ եղև ի վաղիւն երթայր ի քաղաք մի
 որում անուն էր Նային, երթային ընդ նմա և
 14 շաշկերտք նորա՝ և ժողովուրդք բազում: Իւ-
 րեւ մերձ եղև ի դուռն քաղաքին, և ահա ելա-
 նէր մեռեալ մի որդի միամոր մօր իւրոյ, և նա
 էր այրի: և ժողովուրդք բազում քաղաքին էր
 15 ընդ նմա: Իբրեւ ետես զնա Տէր, գիտացաւ ի նա
 16 և ասէ, Մի՛ լար: Եւ մատուցեալ մերձեցաւ
 ի դազաղսն: և որք բարձեալն տանէին՝ զտեղի
 առին: և ասէ, Գառանի դու, քեզ ասեմ, արի:
 17 Կանգնեցաւ և նստաւ մեռեալն և սկսաւ խօսել:
 և ետ զնա ցմայր իւր: Եւ ահ կալաւ զամենեկն,
 և փառաւոր առնէին զԱստուած և ասէին թէ
 Մարգարէ ոմն մեծ յարուցեալ է ի միջի մերում,
 և թէ Այց արար Աստուած ժողովրդեան իւրում
 18 Իւրաքում թիւն: Եւ ել զրոյցս այս ընդ ամենայն
 19 չրեաւորսն վասն նորա, և ընդ ամենայն կողմանս
 աշխարհին:

1) Եւ զառնաւ առնաւ

2) Եւ յաշկերտաց նորա ոչ սակաւք

3) Եւ չար գանձուց սրտի իւրոյ

- առաջիկայ 'առ Տէր' և ասէ՛ր, Դո՛ւ ես որ դալոցն
 20 ես, եթէ այլում ակն կալցուք։ Եւ եկեալ արքն
 առ նո՛ւ ասեմ, Յովհաննէս մկրտի՛ւ առաքեաց
 դմեզ առ յեղ և ասէ, Դո՛ւ ես որ դալոցն ես,
 21 եթէ այլում ակն կալցուք։ Եւ ի նմին ժամու
 բժշկեաց զբաղումն ի հիւանդութեանց և ի հար-
 ուածոց և յայտոց չարաց, և կուրաց բաղմաց
 22 շնորհեաց տեսանել։ Պատասխանի եւս շնոցս և
 ասէ, Երթա՛յք պատմեցէ՛ք Յովհաննու զոր տե-
 սէ՛րդ և լուայք, զի կոյրք տեսաննէ, և կաղք
 զնան, բորոտք սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք
 23 յառնեն, աղբառք աւետարանին։ Եւ երանի իցէ
 որ ոչ գայթակղին յիս։
 24 Եւ իբրեւ գնացին հրէշտակքն Յովհաննու,
 սկսաւ խօսել ընդ ժողովուրդան վասն Յովհան-
 նու, Զի՛նչ ելէ՛ք յանապատն տեսանել, եղէ՛զն
 25 չարժուս ի հողմոյ։ Այլ զի՛նչ ելէ՛ք տեսանել,
 այր ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ,
 ահա տանիկ որք ի հանդերձս երեւելիս և ի փափ-
 26 կութեան են՝ յարքունիս են։ Այլ զի՛նչ ելէ՛ք
 տեսանել։ մարգարէ՛, այո, ասեմ ձեզ, առաւել
 27 եւս քան զմարգարէ։ Զի սա է վասն որոյ գրեալն
 է թէ, Ահա առաքեմ զհրէշտակ իմ առաջի քո,
 որ յարգարեացէ զճանապարհ քո առաջի քո։
 28 ՅԱյն ասեմ ձեզ, Ահա ի ծնունդս կանանց մար-
 գարէ քան զՅովհաննէս ոչ ոք է, բաց փոքրիկն
 յարգայտութեան Աստուծոյ մեծ է քան զնա։
 29 Եւ ամենայն ժողովուրդն իբրեւ լուս և մաք-
 սաւորքն, արդարացոյցին զԱստուած, զի մկրտե-
 30 ցան ի մկրտութիւնն Յովհաննու։ Իսկ փարիսե-
 յիքն և օրինականքն զխորհուրդն Աստուծոյ ա-
 նորդեցին յանձնին իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան
 ի նմանէ։

1Ո՛հն, առ Յիսուս

2Ո՛հն, նոցա Յիսուս

3Ո՛հն, Զի

- 31 Վրդ. ո՛ւմ նմանեցուցից զմարդիկ աղգիս այ-
 32 սորիկ, և ո՛ւմ իցեն նմանողք։ Նման են մանկաւոյ
 որ ի հրապարակս նստիցին, կարդացեն զմիկեանս
 և ասիցեն, փոքս հարաք ձեզ և ոչ կաքաւեցէ՛ք։
 33 ողբացաք և ոչ լացէ՛ք։ Եկն Յովհաննէս մկրտի,
 34 շոյ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասէ՛ք, Դեւ գոյ
 34 ի նմա։ Եկն Որդի մարդոյ, ուտ և ըմպէ, և
 ասէ՛ք, Ահա այր կերող և արեցող, բարեկամ
 35 մաքսաւորաց և մեղաւորաց, և արդարացաւ
 իմաստութիւն յորդոց իւրոց։
 36 Գ.Գ. Աղայէր զնա ամն ի փարիսեցւոցն զի կե-
 րիցէ ճալ ընդ նմա։ և մեռեալ ի տուն փարի-
 37 սեցւոյն՝ բաղմեցաւ։ Եւ կին մի էր ի քաղաքին
 մեղաւոր, իբրեւ գիւաց թէ բաղմեալ է ի տան
 38 փարիսեցւոյն, բերեալ շիւ մի իւղոյ աղնուի, կայր
 յետոյ առ ռոս նորայ, լայր, և արտասուօքն
 սկսաւ թանալ զոտս նորայ, և հերով զլիւղ իւրոյ
 ջնջէր. և համբուրէր զոտս նորայ և օծանէր իւ-
 39 զովն։ Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա՝
 ասէր ընդ միտս իւր, Սա թէ մարգարէ ոք էր,
 ապա զխտէր թէ ոչ և որպիսի ոք կին մերձեանայ
 40 ի սա։ զի մեղաւոր է։ Պատասխանի եւս Յիսուս
 և ասէ ցնա, Սիմոն, ունիմ ինչ ասել քեզ։
 41 նա ասէ, Ասա, վարդապետ։ և ասէ, Երկու
 պարտապանք էին ուրումն փոխատուի։ մինն
 պարտէր հինգ հարեւր դահնկան, եւ մեկն յի-
 42 սուն։ Եւ իբրեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել, եր-
 կոցունց շնորհեաց արգ սաս, ո՛վ առաւել սի-
 43 րեացէ զնա։ Ասէ Սիմոն, ինձ այսպէս թուի եթէ
 որում զբաղումն շնորհեաց. և նա ասէ ցնա, Ու-
 44 ղիդ զատեցար։ Եւ դարձեալ ի կինն կողմն, ասէ՛

1Ո՛հն, Եւ ասէ Տէր, Արդ.

2Ո՛հն, որդեւ և քննիմ Ժ Հայրենի, ոչ աւտէր ճայ
 և ոչ ըմպէր զինի

3Ուղաւոր, յամենայն որդւոց

ցվմանին, Տեսանեա զայս կին. մօտ ի տուն քո,
 2 և ուր ոտից խնց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք
 իւրովք եթաց զուստ իմ, և Կերով իւրով՝ քնեակաց
 3 Կամբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ, սա աւասիկ յորմէ
 4 Կեռեմ մտեալ իմ, ոչ զաղարեակց ի համբուրելոյ
 5 զուստ իմ, իւրով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւրով
 6 անուշիւ. Զօժ և Վասն որոյ ասեմ քեզ, Թողեալ
 7 լիցին սմա մեղք իւր բաղումք, զի յայժ սիրեակց
 8 զի որում շատ Թողուցու՞ շատ սիրէ, և որում
 9 սակաւ՝ սակաւ. Եւ ասէ ցնա, Թողեալ լիցին քեզ
 10 մեղք քո. Եւ սկսան որ բաղմեալն էին ընդ նմա՝
 11 ասել ընդ միաս իւրեանց, Ո՞վ է սա որ զմեզս
 12 Թողու. Եւ նա ասէ ցիկնն, Կաւառք քո կեցուցին
 13 զքեզ, երթ ի լաղաղութիւնս

ԳԼ. Ը

1 ԳԵ. Եւ եղեւ յետ այնորիկ և ինքն չրկէր ընդ
 2 քաղաքս և ընդ գեղս, բարոյէր և աւետարա-
 3 նէր զարքայութիւնս Աստուծոյ, և երկուսասանքն
 4 ընդ նմա. Եւ կանայք ոմանք որ բժշկեալ էին
 5 յայտոց չարաց և ի հիւանդութեանց, Մարիամ
 6 որ կոչէր Մաղդաղենացի, յորմէ եւ թն գեւեւ եկաւ
 7 էր. Եւ Յովնանա՝ կին Գուղայ՝ հաղարապետին Զե-
 8 րովդի, և Շուշան և այլք բաղումք, օրք պաշտէին
 9 զնա յրնչից իւրեանց
 10 Եւ ի ժողովել բաղում ժողովրդոց, և ըստ քա-
 11 ղաքաց քաղաքաց եկելոցն առ նա, ասէ առա-
 12 կաւ, Եւ սերմանացան սերմանից զսերմանիս իւր,
 13 և ի սերմանելն իւրում էր որ անկաւ առ ճանա-
 14 պարհաւ և եղեւ կոխան, և Թուշունք երկնից կե-
 15 րան զնա. Եւ այլն անկաւ. յապաւաթիւ. և ընդ

7 բուսանելն՝ չորացաւ առ ի չգոյէ հիւթոյ. Եւ այլն
 8 անկաւ ի մէջ փոց, և ընդ նմին բուսեալ փոցն
 9 հեղձուցին զնա. Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի
 10 և պարարտ, և բուսեալ արար պառզ հարիւ-
 11 բապատիկ. զայս իբրեւ խօսեցաւ, ասէ, Որ ու-
 12 նիցի անկանս լսելոյ լուիցէ
 13 Կարցանէին զնա աշակերտքն թէ ԶԽնչ իցէ ա-
 14 ռակն. Եւ նա ասէ, Զեղ տուեալ է գիտեղ զիտր-
 15 հուրդս արքայութեան Աստուծոյ, բաց այլոցն
 16 ուսակօք, զի տեսցեն և մի՛ տեսցեն, լուիցեն և
 17 մի՛ իմացցին
 18 Բայց սուսան այս ինչ է. Սերմն բանն Աստուծոյ
 19 է. Եւ որք առ ճանապարհան՝ այնքիկ են որ
 20 լսենն, և ապա գայ Սատանայ հանէ զբանն ի սրտից
 21 նոցա, զի մի՛ հաւատասցեն և ապրեսցին. Եւ որք
 22 յապաւաթին, որք յորժամ լսիցեն, խնդութեամբ
 23 ընդունին զբանն և արմատս ոչ ունիցին. որք
 24 առ ժամանակ մի հաւատան, և ի ժամանակի
 25 փորձութեան հեւանան, իսկ որ ի մէջ փոցն
 26 անկաւ՝ նոքա են, որ իբրեւ լսեն չգրանն, և
 27 ի հոգս և ի մեծութիւն և ի ցանկութիւն աշխար-
 28 հիս զբաղեալ, հեղձուն և անպառզ լինին, իսկ
 29 որ յերկիրն պարարտ, որոց բարոք և զուար-
 30 Թաղին սրտիկ լուեալ զբանն ընդունին, և տան
 31 պառզ համբերութեամբ
 32 Ոչ ոք լուցանէ ճրագ, և Թաքուցանէ ընդ կա-
 33 րասեաւ. կամ զնէ ընդ մահձօք. այլ ի մեկայ
 34 աշտանակի զնէ, զի որ մտանն՝ զլոյս տեսցեն
 35 Զիւր ինչ ծածուկ որ ոչ յայտ լիցի, և ոչ զաղտնի
 36 որ ոչ ծանիցի և եկեսցէ ի յայտ. Տեսէք այսու-
 37 հետեւ զիարդ լսեղք. զի ոյր գուցէ՝ տացի նմա,
 38 և ոյր ոչն գուցէ՝ և զոր կարծէն թէ ունիցի՝
 39 բարձից ի նմանէ

1 Ո՞րք, հերով գլխոյ իւրոյ
 2 Բաղումք, օժ պատ իմ

3 Ի Բաղումս պառզ

- 19 Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և ոչ կա-
 20 րէին հասանել ի նա վասն բաղմութեանն : Ազգ-
 եղև նմա և ասեն, Մայր քո և եղբարք քո կան
 21 արտաքոյ և կամին գլեզ տեսանել : Եւ շատ-
 ցնոսա, Մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են, որ
 զբանն Աստուծոյ լսեն և առնեն :
- 22 ԳԶ. Եւ եղև ի մկում աւուրց ինքն ել ի նա
 և ողակերտքն նորա, և ասէ ցնոսա, Եկայք,
 23 անցցուք յայնկոյս ծովակէս, և զնացին : Եւ
 մնչդեռ նաւ էին, ի քուն եմուտ : Եւ ի մրթիկ
 հողմոյ ի ծովակն և ուռնոյր, և տաղնայէին :
 24 Մատուցեալ զարթուցին զնա և ասեն, Վարդա-
 պետ, վարդապետ, կորնիմք աւաթիկ : Եւ նա յա-
 րուցեալ սառսեակաց հողմին և խռովութեան իրոցն,
 25 և հանգարտեցին, և եղև խաղաղութիւն : Ասէ
 ցնոսա, Ո՛ր են հաւառք ձեր, և զահի հարեալ
 զարմացան և ասէին ցմբեանս, Ո՞վ արդէւք
 իցէ սա, զի և հողմոց և լըոց հրաման տայ, և
 հնազանդին սմա :
- 26 Եւ նաեցին իկին յախարհն Չերգեւացւոց,
 27 որ է յայնկոյս հանդէպ Գաղիլեայ : Եւ ընդ եւա-
 նէն նորա ի ցամաք, պատահեաց այր մի ի քա-
 ղաքէն, յորում էին դեւք : Եւ բազում ժամա-
 նակ չէր հանդերձ զգեցեալ և ոչ ի սան ընա-
 28 կեալ, այլ ի գերեզմանս : Եւ տեսեալ զՅիսուս,
 աղաղակեաց և անկաւ առաջիկ նորա, և ասէ մե-
 ծածայն, 18⁰ կայ իմ և քո, Յիսուս, Որդի Աս-
 29 տուծոյ բարձրելոյ, աղաղկոյ գլեզ, մի տանկեր
 զիս : Փանգի հրաման տայր այսոյն պղծիւր եւանել
 ի մարդոյ անտի : զի բազում ժամանակս յափշտա-
 կեալ էր զնա, և կապէր ի շղթայս, և պաշէր
 յերկաթս, և խղիւր զկապանս : Եւ վաղէր ի դիւն
 30 յանապատ : Ենարց ցնա Յիսուս և ասէ, Զի՞նչ

- անուն է քեզ : Եւ նա ասէ, Դեզէոյն, զի դեւք
 31 բազումք մտեալ էին ի նա, Եւ աղաչէին զնա զի
 32 մի հրաման տացէ նոցա երթալ յանդունդս : Եւ
 էր անդ երամակ մի խղիւր բազմաց արօտական
 ի լերինն, և աղաչեցին զնա զի հրաման տացէ
 33 նոցա մտանել ի նոսա : Եւ հրամայեաց նոցա : Եւ
 երեալ դեւքն յառնէն մտին ի խղեւանն, և դի-
 մեաց երամակն ի գահէ անտի ի ծովակն և հեղ-
 34 ձաւ : Իբրեւ տեսին խաղաբաժքն զիրոն որ եղեն
 փախեան, և պատմեցին ի քաղաքն և յաղա-
 35 րակն : Եւ իբրեւ էին տեսանել զգործսն, և
 եկին առ Յիսուս, և զտին զայրն՝ ուստի դեւքն
 ելեալ էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստէր
 36 առ ոտսն Յիսուս, և երկեանս Պատմեցին նոցա
 որոց տեսեալն էր թէ զիարդ փրկեցաւ զիս :
 37 Հարն : Եւ աղաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն
 շուրջ զկղզիամիջքն Գերգեսեացւոց՝ զնալ Չիսահ-
 մանացն նոցա՝, քանզի ահի մեծաւ տաղանայէին :
 38 Եւ նա մտեալ ի նաւ՝ դարձաւ անդրէն : Աղաչալ
 զնա այրն ուստի դեւքն ելեալ էին՝ շրջել ընդ
 39 նմա : արձակեաց զնա և ասէ, Դարձ ի տուն քո
 և սլառմաւ զոր միանգամ արար քեզ Աստուած :
 զնաց ի քաղաքն և քարոզէր զոր ինչ արար նմա
 Յիսուս :
- 40 Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ
 զնա ժողովուրդն, քանզի ամենեւիտսն շակն ու-
 41 նէին նմա : Եւ ահա եկն այր մի որում անուն էր
 Յայրուս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն, անկեալ
 առ ոտսն Յիսուսի՝ աղաչէր զնա մտանել ի տուն
 42 նորա : Զի դուստր միամօր էր նորա ամաց իբրեւ
 երկոտասանից, և էր մեծ ի մաս : Եւ ընդ երթալն
 նորա ժողովուրդքն նեղէին զնա :
 43 Եւ կին մի էր ի տեսառեսութեան արեան յա-

Ի Բաղաթայ, նա պատասխանի ետ և ասէ
 Չիսահ, Գաղաբացւոց

Ուսահ, Գաղաբացւոց
 Չիսահ, ի նոցանէ

Չիսահ, զնա Յիսուս

մաց երկոտասանից, 'որում ոչ էր լինալ հնար
 44 յուսմքէ բժշկել: Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ
 45 ի քաջացս հանդերձի նորա. և նոյնժամայն եկաց
 որ մերձեցան յիս. իբրեւ ամենեքեան ուրա-
 նային, ասէ Պետրոս և որ ընդ նմա էին, Վար-
 դապետ, ժողովորդդդ պնդեն և նեղեն շգրեզ:
 46 Եւ ասէ Յիսուս, Ոմն մերձեցաւ յիս քանզի գի-
 47 տացի եթէ զօրութիւն ել յինէն: Իբրեւ ետես
 իրեն եթէ ոչ ծածկեցաւ Յիսմանէ, եկն դողալով
 և անկաւ առաջի նորա թէ վասն որոյ իրաց մեր-
 ձեցաւ ի նա՝ պատմեաց առաջի ամենայն ժողո-
 վրդեանն, և թէ որպէս բժշկեցաւ առժամայն:
 48 Եւ ասէ, Քաջալերեաց, դուստր, հաւատաք քո
 կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն:
 49 Եւ մինչդեռ նա խօսէր, քայլ ոմն ի տանէ ժո-
 դովրդապետին և ասէ ցնա, Մեռաւ դուստրն քո,
 50 մի' ինչ աշխատ առնէր Յզգաւ իսկ Յիսուս իբրեւ
 լուաւ, պատասխանի ետ նմա և ասէ, Մի' երկնիւր,
 51 միայն հաւատաւ, և կեցցէ: Եւ մտեալ ի տունն՝
 ոյ զօք եթող մտանել, բայց միայն զՊետրոս և
 զՅակովբոս և զՅովնանէս և զՆայր մանկանն և
 52 զմայր նորա: Լայլն ամենեքեան և կոծէին զնա.
 և նա ասէ, Մի' լոյք, զի չէ մեռեալ, այլ ննջէ:
 53 Եւ նոքա ծայր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մե-
 54 ռաւ: Եւ նորա հանեալ զամենեւին արտաքս,
 55 կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ և ասէ,
 56 Արի, կաց, մանուկ դու: Եւ դարձաւ ոգի նորա,
 և կանգնեցան վաղվաղակի: և հրամայեաց տալ
 57 նմա ուսել: Եւ զարմացան ծնողքն նորա. և նա
 պատուիրէր մի' ուսեք ասել որ ինչ եղեան:

ԳԼ. Թ.

- 1 ԳԼ. Եւ կուցեալ 'զերկոտասան առաքելաւն',
 ետ նոցա զօրութիւն և իշանութիւն ի վերայ
 ամենայն դիւաց, և բժշկել զՆիւանդութիւնս:
 2 Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն
 2 Աստուծոյ և բժշկել զախտաժէտս: Եւ ասէ ցնոսա,
 Մի' ինչ բառնայք ի ճանաչարս, մի' գաւազան
 և մի' մախաղ, մի' հաց և մի' արծաթ, մի' երկուս
 4 հանդերձս ունեցիք: Եւ յոր տուն մտանիցէք,
 5 անդ ազջիք և անտի գնայցէք: Եւ որք ոչ ըն-
 դունեցին զձեզ, յորժամ ելանիցէք ի քաղա-
 քէն յայնմանէ, զի ոչի ոտից ձերոց թօթալեւնիք
 6 ի վկայութիւն նոցա: Եւ ելեալ շէջին շնդ քա-
 ղաքս և ընդ գեղս, տետարանէին և բժշկէին
 ընդ ամենայն տեղիս:
 7 Լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ զգործսն ա-
 մենայն, և զարմանայր վասն ասելոյն յոմանց
 8 եթէ Յովհաննէս յարեաւ ի մեռելոց, և յոմանց՝
 թէ եղիս յայտնեցաւ, և յայլոց՝ թէ Մարգարէ-
 9 ոմն յառաջնոցն յարեաւ: Ասէ Հերովդէս, Չիով-
 հաննէս ես գիտեացի, իսկ սա ո՞վ իցէ զօրմէ
 10 զայսպիսի իրս լսմի: Եւ ինդդեր տեսանել զնա:
 Դարձան առաքելապէն և պատմեցին նմա զա-
 մենայն զոր արարին: և առեալ զնոսա՝ խուսեաց
 առանձինն ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ, ո-
 11 բուս անուն էր Նեթսայիդա: Եւ ժողովորդքն
 իբրեւ գիտանցին, գնացին զհետ նորա, և ընկա-
 եալ զնոսա՝ խօսէր ընդ նոսա վասն արքայու-
 թեան Աստուծոյ, և որոց պէտք էին բժշկու-
 թեան՝ բժշկէր:
 12 Եւ օրն սկսաւ տարածամեւ. մատեան երկոտա-
 սանքն և ասն ցնա, Արձակեալ զժողովորդսդ,

Յբաղաւէ, որ ի բժիշկս ծախեալ էր զամենայն ինչս
 իւր. որում

2 Ուսել, զքեզ, և դու ասես եթէ Ո՞վ մերձեցաւ յիս
 3 Յիսմանէն պատե

Յբաղաւէ, զվարդապետդ

Յոման, զերկոտասանն, այլ՝ զերկոտասան աշա-
 կերտս իւր

Յի Բաղաւէ պատե

զի երթեալ շուրջ ի գեղան և յաղաքակս, հան-
 13 տեղով եմք: Ասէ ցնոսա, Դուք տուք դոցա ու-
 տիւ. և նոքա ասեն, Ոչ գոյ մեր աւելի քան
 զհինգ նկանակ և զերկուս ձկունս, բայց եթէ
 երթիցուք դնեսցուք բաւական ժողովրդեանդ
 14 կերակուր: Քանզի էին արք իբրեւ հինգ հազար
 Ասէ ցաշակերտան, Բազմեցուցէք զդոսա դասս
 15 դասս՝ յիսուն յիսուն և արարին այնպէս, և
 16 բազմեցուցին զամենեւեանս և աւեալ զհինգ
 նկանակն և զերկուս ձկունս՝ հսկեցաւ յերկինս,
 օրհնեաց և երեկ և տայր ցաշակերտան՝ արկա-
 17 նել ժողովրդեանն: Կերան և յագեցան ամենե-
 քան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն երկուսու-
 սան սակաւի:
 18 Դիւ. Եւ եղև ի կալն նորա յաղօթս առան-
 ձինն, էին ընդ նմա և աշակերտքն նորա: Եհարց
 ցնոսա և ասէ, Չո՞ք ասեն զինէն ժողովուրդքն
 19 թէ իցեմ: Եւ նոցա պատասխանին առեալ ասեն,
 20 Թէ Մարգարէ ոք յառաջնոցն յարեաւ: Ասէ ցնո-
 սա, Իսկ դուք զո՞ք ասէք զինէն թէ իցեմ:
 պատասխանին ետ Պետրոս և ասէ, Զբիրստուն
 21 Աստուծոյ՝ Նա սատտեաց ի նոսա, և պատուիք-
 22 եաց մի՛ ումեք ստեղ զայն և ասէ թէ Պարտ է
 Որդւոյ մարդոյ բաղումս չարտել և անարգել
 ի քահանայապետից և ի ծերոց և ի դպրաց, և
 23 սպանանել և յերիւր աւուր յառնել: Եւ ասէր
 առ ամենեւին, Եթէ ոք կամի զինի իմ գալս ու-
 րացի զանձն և առցէ զիսկ իւր հանապազ և
 24 կեկեսցէ զհետ իմ: Զի որ կամիցի զանձն իւր կե-
 ցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կորուսցէ զանձն
 25 իւր վասն իմ՝ կեցուցցէ զնա: Զի՞նչ օգուտ է
 մարդոյ եթէ չդաշխարհ չահեսցի, և զանձն իւր

26 կորուսցէ կամ առեփեսցի: Զի որ ամօթ համա-
 րեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և Որդի մարդոյ
 յամօթ արասցէ յորժամ դայցէ վառօք իւրովք
 27 և Զօր և հրեշտակաց օրրոց: Բայց արդարեւ ա-
 սեմ ձեզ եթէ են ամանք ի դոցանէ որ այդր
 կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն զմա, մինչև տեսցեն
 զարքայութիւնն Աստուծոյ:
 28 Եւ եղև յետ այցց բանից իբրեւ աւուրք ութ,
 առեալ զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովնանէս՝
 29 ել ի լեռան կալ յաղօթս: Եւ ի կալն նմա յաղօթս՝
 եղև տեսիլ երեսաց նորա պապկերպ, և փոխե-
 ցաւ հանդերձ նորա և եղև սպիտակ փայլուն:
 30 Եւ ահա արք երկու խօսէին ընդ նմա, որ էին
 31 Մովսէս և Եղիա, Երեւեալ վառօք, և ասէին
 զելիցն նորա զոր կատարելոց էր յերուսաղէմ:
 32 Իսկ Պետրոս և որ ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք
 ի քնոյ, զարթեան և տեսին զփառան նորա և
 33 զերկուս արսն որ կային առ նմա: Եւ եղև ի մեկ-
 նէն նոցա ի նմանէ, ասէ Պետրոս ցնխուս, Վար-
 դապետ, բարեօք է մեզ սաս լինել, և արասցուք
 երես աղաւաարս, մի քեզ և մի Մովսէսի և մի
 34 Եղիայի, և ոչ զիտէր զինչ խօսէր: Եւ իբրեւ
 զայս ասաց, էին ամպ և հովանի եղև ի վերայ
 նոցա, և երկեսն ի մօտանէլն նոցա ընդ ամպովն:
 35 Զայն եղև յամպոյն և ասէ, Դա է Որդի իմ
 36 ընտրեալ, դմա լուարուք: Եւ ընդ լինել բար-
 բառոյն՝ գտաւ Յիսուս միայն, և ինքեանք լու-
 ցին, և ոչ օւմեք պատմեցին յաւուրս յայնոսիկ
 և ոչինչ յորոց տեսին:
 37 ԳՐ. Եւ եղև ի վաղիւն մինչ իջանէն նորա
 ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ:
 38 Բաղում: Եւ ահա այր մի ժողովրդեանէ անտի
 աղաղակեաց և ասէ, Վարդապետ, աղաչեմ գրեզ

39 հայեաց յորդկ իմ, զի միամբո է ինձ: Եւ ահա
այս հարկանի ինմա, եւ յանկարծ գոչէ. եւ զար-
կուցանէ զնա եւ թաւալեցուցանէ զնա եւ փրկիւ-
ցուցանէ, եւ հաղիւ մեկնի ինմանէ՝ խորտակեալ
40 զնա: Եւ աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն
41 զնա, եւ ոչ կարացին: Պատասխանի ետ Յիսուս
եւ ասէ, Ով աղջ անհաւատ եւ թիւր, մինչև յեօր
եղէց ընդ ձեզ. եւ անապցեմ ձեզ. մատոս այսր
42 զորդին քո: Եւ մինչդեռ մատչէր, զարկոյց զնա
43 զնա եւ շարժեալաց: Աստուծոց Յիսուս այսոյն
պղծոյ, եւ բժշկեաց զամենուկն եւ ետ զնա ցոյսր
44 իւր: Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ մե-
ծամեծացն Աստուծոյ:

Եւ ի զարմանալն ամենեցուն ի վերայ ամենայնի
զոր առնէր, ասէ ցաշակերտսն իւր, Դիք դուք
ի լսելիս ձեր զբան զայսոսիկ, զի Որդի մարդոյ
45 մատնելոց է ի ձեռս մարդկան: Եւ նոքա ոչ գի-
տէին զբանն, եւ էր ծածկեալ ի նոցանէ՝ զի մի՛
գիտասցեն: Եւ երկնչէին հարցանել ցնա վասն
բանին այսորիկ:

46 Եւ ետ խորհուրդ. ի նոսա թէ ո՞ր արդեւք մեծ
47 իցէ ինոցանէ: Յիսուս իրբեւ ծանեալ զխորհուրդս
սրտոց նոցա, առ մանուկ մի, կացոյց ի մէջ նոցա
48 առ իւր, եւ ասէ ցնոսա, Որ ոք ընկալցի զմա-
նուկս զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի, եւ որ զիս
ընդունիցի՝ ընդունի զառաքելն իմ՝ զի որ փոք-
րիկն է յամենեանս ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ:

49 ԴԴ. Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ,
վարդապետ, տեսաք զոմն որ յանուն քո գեւս
հանէր, եւ արգելաք զնա, զի ոչ չբի՞ն ընդ մեզ
50 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Մի՛ արգելաք զնա, զի որ
ոչն է ձեր թշնամի՝ ի ձեր կողմն է:

51 Եւ եղև ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա,

եւ ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ յերդատ-
52 զէմ: Եւ առաքեաց հրեւտակս առաջի երեսաց
խրոց, եւ իրբեւ չոգան, մտին ի գեղ մի Սամա-
53 բացոց՝ պատրաստել ինչ նմա: Եւ ոչ ընկալան
զնա, զի զէմ եղեալ էր նորա երթալ յերուսա-
54 զէմ: Իրբեւ տեսին աշակերտքն, Յակովբոս եւ
Յովհաննէս, ասեն, Տէր, կամի՞ս զի աստացուք,
եւ իջցէ հուր յերկնից եւ սատակեցէ իդնոսա:
55 Դարձաւ սաստեաց Զի նոսա եւ ասէ, Ոչ գիտէք
56 որոյ հոգւոյ էք դուք: Զի Որդի մարդոյ ոչ եկն
զոգիս մարդկան կորուսանել, այլ՝ կեցուցանել:
57 Եւ զնանցն յայլ գեղ՝ Եւ մինչդեռ երթային նոքա
ի ծանապարհի, ասէ ոմն ցնա, Եկից զկնի քո յոր
58 վայր եւ երթիցես: Ասէ ցնա Յիսուս, Այդուսուց
որքն գոն, եւ թռչնոց երկնից՝ դադարք, եւ
Որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր գիցէ զգլուխ
59 Ասէ ցմեւս եւս, Եկ զկնի իմ, եւ նա ասէ, Տէր,
հրաման տուր ինձ երթալ նախ թաղել զցայր իմ:
60 Ասէ ցնա Յիսուս, Թող զմեռեալսն թաղել զմեռ-
եալս իւրեանց, եւ դու երթ պատմեալ զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ:

61 Ասէ եւ այլ ոմն, Եկից զկնի քո, Տէր, բայց նախ
62 հրաման տուր ինձ հրաժարել ի ասնէ իմմէ: Ասէ
ցնա Յիսուս, Ոչ ոք արկանէ ձեռն զմաճով եւ
հայիցի յետո, եթէ յաջողեալ իցէ արքայութեան
Աստուծոյ:

ԳԼ Ժ

1 ԴԵ. Յետ այսորիկ երեւեցոյց Տէր եւ այլ եւս
Յիթանասուն եւ երկուս. եւ առաքեաց զնոսոս
երկուս երկուս առաջի իւր յամենայն քաղաքս

1 ՈՒՆԻ, ցնոսա, որպէս արար եղև

2 ՈՒՆԻ, ի նոսա (56) Եւ զնացին յայլ գեղ

3 Յիսուս, եւ թաւալեալսն

2 և ի տեղիս ուր ինքն երթալոց էր: Եւ ասէ ցնոսա,
 Հուռնձք բազում են և մշակք սակաւ: արգ աղա-
 չեցէք զՏէր հնձոց, զի հանցէ մշակս ի հուռնոս իւր:
 3 երթայք, ահա առաքեմ զձեզ իբրեւ զգառինս
 4 ի մէջ դայլոց: Մի՛ բառնայք քսակ, մի՛ մախաղ,
 5 մի՛ կօշիկս, և ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի՛:
 6 Թէ՛ Ողջոյն տանս այսմիկ: Եւ եթէ իցէ անդ, որդի
 7 ողջունի, հանգիցէ է վերայ նորա ողջոյն ձեր:
 8 ապա թէ ոչ՝ ի ձեզ դարձցի: Եւ ինմին տան ա-
 դանիկիք, ուտիկիք և ըմպիկիք ի նոցանէ: զի
 9 արժանի է մշակն վարձու իւրոյ: մի՛ փոխիցիք
 10 տանէ ի տուն, Յոր քաղաք մտանիցէք և ընդու-
 նիցին զձեզ, ուտիկիք զինչ առաջի շնիցն ձեր:
 11 Երժկեալիք որ ի նմա հաւանդք իցեն, և ասա-
 չիք նոցա, Մերձեալ է ի վերայ ձեր արքայու-
 12 թիւն Աստուծոյ: Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք և
 13 ոչ ընդունիցին զձեզ, իբրեւ եղանիցէք ի հրտալա-
 14 բակս նորա, ասալիք, Եւ զիոյիս որ կուռեալ է
 15 ի քաղաքէ ձերմէ՝ յոտս մեր՝ Թօթափեսցուք
 16 ի ձեզ: Բայց զայս գիտասլիք զի մերձեալ է ար-
 17 քայլութիւն Աստուծոյ: Ասեմ ձեզ, զի Սողո-
 18 մալոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ
 19 քան քաղաքին այնմիկ: Վայ՛ քեզ, Գորգինս
 20 վայ՛ քեզ, Բեթաւիդա: զի եթէ ի Տիրոս և ի Սի-
 21 դոն եղեալ էին զօրութիւնքն որ եղեն ի ձեզ՝
 22 վաղուց եւս արդեւք ի խորգ և ի մօխիդ նստեալ
 23 ապաշխարեալ էր: Բայց Տիրոսի և Սիդոնի ըն-
 24 զարձակագոյն լիցի ի դատաստանի քան ձեզ: Եւ
 25 դու, Կափառնայում, որ մինչեւ յերկինս բարձ-
 26 րացեալ ես, մինչեւ ի դժոխս իջես: Որ ձեզ լսէ՝
 27 ինձ լսէ, և որ զձեզ անարգէ՝ զիս անարգէ:
 28 և որ զիս անարգէ՝ զառաքելն իմ՝ անարգէ:

1 Ողնա՛ք ի Յոյն և ի Հայ օրինալոց յառեւանս, ի վերայ
 ձեր

1 և որ ինձ լսէ՝ լսէ այնմիկ որ զիսն առաքեալաց:
 2 Գարձան շեւթանասուն և երկուքն՝ խնդու-
 3 թեամբ և ասեն, Տէր, և դեւք հնազանդին մեզ
 4 յանուն քո: Եւ ասէ ցնոսա, Տեսանէի զԱստուծոյ
 5 անկեալ յերկնից իբրեւ զփայլակն: Ահա ետու-
 6 ձեզ ի խառնութիւն կոխել զօձս և զկարիճս և
 7 զամենայն զօրութիւն թշնամոյն, և ձեզ ոչինչ
 8 մեղանչիցեն: Բայց ընդ այն մի՛ խնդայք եթէ
 9 այցք հնազանդին ձեզ: այլ խնդացէք զի անուանք
 10 ձեր գրեալ են յերկինս:
 11 Ինմին ժամու ցնձացաւ Յիսուս Հոգւովն Սրբով
 12 և ասէ, Գոհանամ զքէն, Հայր, Տէր երկնից
 13 և երկրի, զի ծածկեցեր զայս իմաստանոց և ի գեա-
 14 նոց, և յայտնեցիս զայս աղայոց, այս, Հայր, զի
 15 այսպէս հաճոյ եղես առաջի քո: Ամենայն ինչ
 16 տուա ինձ ի Հօրէ իմմէ: և ոչ ոք գիտէ թէ ով է
 17 Որդի, եթէ ոչ՝ Հայր: և ոչ Հայր, եթէ ոչ՝ Որդի
 18 ում կամիցի Որդին յայտնել:
 19 Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտան ասէ,
 20 Երանի աչաց որ տեսանիցեն զոր տեսանէք:
 21 Ասեմ ձեզ, զի բազում մարգարէք և թագա-
 22 ւորք կամեցան տեսանել զոր դուքդ տեսանէք,
 23 և ոչ տեսին: և լսել զոր լսէք, և ոչ լուսան:
 24 ՂԵ. Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական, փոր-
 25 ձեր գնա և ասէր, Վարդապետ, զի՞նչ գործեցից
 26 զի զկեանսն յախտեանականս ժառանգեցից: Եւ
 27 նա ասէ ցնա, Յօրէնս զի՞նչ գրեալ է, որպէս
 28 ընթեռնուս նա պատասխանի եւ ասէ, Սի-
 29 րեցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ
 30 բումիկ և յամենայն անձնէ՝ քումիկ և յամենայն
 31 զօրութենէ քումիկ և յամենայն մտաց քոց, և
 32 զրեկեր քո իբրեւ զանձն քո: Եւ ասէ ցնա, Ողիշ
 33 ետուր զպատասխանիդ, զայդ արա և կեցցես:

1) Բազումս ողնաք

2) Յօրէնս ողնաք

2) Ողնաք, և թանապուսնքն

29 Դեռ իբրեւ կամեցաւ զանձն արդարացուցա-
 30 նել, ասէ ցՅիսուս, Եւ ոչ է իմ ընկերս Պա-
 տաթիսանի եւ Յիսուս և ասէ, Այր մի իշանէր
 յերուսաղեմէ յերկքով, և անկաւ ի ձեռս աւա-
 զակաց, որք մերկացին զնա և վէրս ի վերայ ե-
 31 դին, թողին կիսամահ և զնացին: Գէպ եղև քա-
 հանայի միով իշանել ընդ նոյն ճանապարհ, և
 32 տեսեալ զնա՝ զանց արարս Նոյնպէս և Ղևտացի
 ի և եկեալ ընդ նոյն տեղի ետես և զանց արարս:
 33 Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ եկն ընդ նոյն
 34 առ նոյաւ, և տեսեալ զնա զթացաւ: Եւ մա-
 տուցեալ պատեաց զվէրս նորա, արկեալ ի վե-
 րայ ձէթ և զինի, և եղեալ ի վերայ զբաւառու
 իւրոյ՝ ած զնա ի սպանդակի մի, և դարմանեաց
 35 զնա: Եւ ի վաղիս անդ իբրեւ երանէր անաւ,
 հանեալ եւ ցալանդովսպետն երկուս դահեկանս
 և ասէ, Դարման տար դմա, և զոր ինչ ծա-
 խեսցես ի դա՝ ի միւսանդա՞ զայտեանն ի-
 36 մում հառուցից քեզ: Արդ յերեցունց ի նո-
 ցանէ թուի քեզ մերձաւոր լեալ անկիւլցի ի
 37 ձեռս աւագակացն: Եւ նա ասէ, Որ արար զու-
 զորմութիւնն ի վերայ նորա: Ասէ ցնա Յիսուս,
 Երթ և դու արա նոյնպէս:
 38 Եւ եղև ի զնալն նոցա, և ինքն եմուտ ի զեղ
 մի, և կին ոմն անուն Մարթա ընկալաւ զնա ի
 39 տան խրում: Եւ նորա էր քոյր մի, որում՝ ա-
 նուն էր Մարթամ, որ և եկն նոսաւ առ ռոսն
 40 Տեառն և լսէր զբանս նորա: Եւ Մարթա զբաղ-
 եալ էր ի բազում սպասու, եկն եկաց առ նմա
 և ասէ, Տէր, ոչինչ է փոյթ քեզ, զի քայրդ իմ
 միայն թող զիս ի սպասու: արդ ասա դմա զի
 41 օգնեսցէ ինձ: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ,
 Մարթա, Մարթա, դու հոգաս և զբաղում իւրք
 42 զբաղեալ ես, իայց աստ սակաւ՝ ինչ պիտոյ է:

Մարթամ մասն բարե ընտրեաց, որ ոչ բարձցի ի
 ամանէ:

ԴԼ. ԺԱ.

- 1 ԴԶ. Եւ եղև ի տեղով ուրեք կալ յաղթա-
 և իբրեւ դադարեաց, ասէ ցնա ոմն յաշակեր-
 տացն իւրոց, Տէր, ուստ մեզ յաղթա կալ, որ-
 պէս և Յովննաս ուսոյց աշակերտացն իւրոց:
- 2 Ասէ ցնոսա, Յորժամ կայցէք յաղթա, ասա-
 ջիք, Հայր մեր, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ
 3 արքայութիւն քո: Զհաց մեր հանապազորդ
 4 տուր մեզ յօրրստօրէն: Եւ թող մեզ զմեզս մեր,
 զի և մեք թողումք ամենայնի որ պարտիցի մեզ:
 5 Եւ ասէ ցնոսա, Ով է ի ձեռն որոյ իցէ բարե-
 կամ, և երթայցէ առ նա ի մէջ գիշերի և ասիցէ
 6 նա, Բարեկամ, տուր ինձ փոխ երկս նկանակս:
 7 Ունիմ զնկ առաջի նորա: Եւ նա ի ներքուստ
 տայցէ պատասխանի և ասիցէ, Մի՛ աշխատ առ-
 ներ զիս, զի դուրքդ փակեալ են, և մանկունքս
 8 տալ քեզ: Ասեմ ձեզ, Եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ
 նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժառ-
 9 թեանն յարուցեալ տայցէ նմա զինչ և պիտոյ
 իցէ: Եւ ես ասեմ ձեզ, Երբեքէք և տացի ձեզ,
 հայցեցէք և դա՞յիք, բախեցէք և բացցի ձեզ:
 10 Զի ամենայն որ խնդրէ՞ առնու, և որ հայցէ՞
 11 զտանէ, և որ բախէ՞ բացցի նմա: Յո՞ որ ի ձեռն
 հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ

¹Ունիւ, մեր որ յերկինս

²Ունիւ, քո, եղիցին կամք քո որպէս յերկինս
 և յերկրի ³Զայն, օրրստօրէ

⁴Ունիւ յասեւնս, այլ փրկեալ զմեզ ի չարէ:

- 12 ձկանն օձ տայցէ նմաւ, Եւ կամ խնդրիցէ՝ ձու,
 13 միթէ կարիճ տայցէ նմաւ, Իսկ եթէ դուք որ
 չարքդ էք՝ զիտեք սարգեւս բարիս տալ որդւոց
 ձերոց, որչափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից
 տացէ՝ բարիս այնոցիկ, որ խնդրենն ի նմանէ:
 14 ԴԻ՛. Եւ հանէր դեւ մի համր, և եղեւ յերա-
 նկ դիւին խօսեցաւ համրն, և զարմացան ամե-
 15 նայն ժողովուրդքն: Եւ ամանք ի նոցանէ ասեն,
 Բէեղզբուղաւ իխանաւն գիւաց հանէ դա զդեւս:
 16 Եւ այլք փորձէին և նշան յերկնից խնդրէին ինմա:
 17 Նէ, Իսկ նորա գիտացեալ զսորհոյ ըզս նոցա, ասէ
 ճոտա, Ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ
 յանձն՝ աւերի, և տուն բաժանեալ յանձն՝ կոր-
 18 ծանի: Ապա եթէ և Սատանայ բաժանեցաւ յանձ-
 նէ, զիտրդ կայցէ թագաւորութիւն նորա. զի
 ասէք զինէն եթէ Բէեղզբուղաւ իխանաւն գի-
 19 աւց հանէ դա զդեւս: Եթէ ես Բէեղզբուղաւ
 հանեմ զդեւս, որդիքն ձեր ի՛նչ հանիցեն. վասն
 20 այդորիկ նորին եղիցին ձեր դատաւորք: Իսկ
 եթէ մատաւր Աստուծոյ հանեմ զդեւս, ապա
 հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:
 21 Յորժամ հօր զառեալ՝ պաշկցէ դատն իւր,
 22 իխաղաղութեան են ինչք նորա: Բայց եթէ հօ-
 րադոյն քան զնա ի վերայ եկեալ յաղթեցէ
 նմա, զսպառաղինու թիւնն նորա հանէ յոր յու-
 23 սացեալ էր, և զաւար նորա բաշխեցէ: Որ ոչ է
 ընդ իս՝ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝
 ցրուէ:
 24 Յորժամ այսն պիղծ եղանկցէ ի մարդոյ, չըջի
 ընդ անջրգին տեղիս, խնդրէ հանգիստ. և իբրեւ
 ոչ գտանէ, ասէ, Դարձայց անդրէն ի տուն իմ
 25 ուստի ելի. Եւ գայ գտանէ մաքրեալ և յար-
 26 դարեալ, Յայնժամ երթայ և առնու եւթն այլ

այս, չար եւս քան զինքն, և մտանէ բնակէ անդ.
 և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զա-
 աջինն:

- 27 Եւ եղև. միջդեւ խօսէր զայս, ձայն երարձ
 կին մի ի ժողովրդենէ անտի և ասէ, Երանի է ո-
 բովայնին որ կրեացն զբեղ, և ստանացն որ զիե-
 28 ցուցին զբեղ: Եւ նա ասէ, նա երանի այնոցիկ է,
 որ լսեն զքանն Աստուծոյ և պահիցեն:
 29 Եւ ի գիշանկ ի վերայ նորա ժողովրդոցն՝
 սկսաւ ասել, Ազգս այս՝ Իզգ չար է, նշան
 խնդրէ, և նշան յերկնից ոչ տացի ամա՛. Բայց
 30 նշանն Յօղմանու: Չի որպէս եղև. Յօղման նշան
 նինուէացւոց, նոյսպէս եղիցն և Որդի մարդոյ
 31 ազգիս այսմիկ, Դիւանի հարաւոյ յարկցէ ի դա-
 տասանի ընդ արս ազգիս այսորիկ և դատա-
 պարտեցէ զսա, զի եկն ի ծագաց երկրի լսել
 զիմաստութիւնն Սողոմոնի:
 32 Քան զՍողոմոն և ասաւ Արք. նինուէացիք յա-
 րկցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ և
 դատապարտեցին զսա, զի ապաշխարեցին ի քա-
 րօրութեանն Յօղմանու. և ահա առաւել քան
 զՅօղման է ասաւ
 33 Եկ. Ու ուրաք լուցեալ ծրագ. դնէ ի թաքս-
 տան՝, այլ ի վերայ աշտանակի, զի որ մտանն՝
 34 լոյս տեսնիցեն. ճրագ մարմնայ ակն է. յորժամ
 ակնն առատ է, ամենայն մարմինն լուսաւոր ե-
 ղիցի. և երբ ակն չար է, և մարմինն խաւարին
 35 եղիցի. Արք. զդոյշ լեւ, գուցէ լոյսդ որ ի քեզ է՝
 36 լուսաւոր իցի, եթէ մարմինդ քո ամենայն լուսա-
 ւոր է և չգուցէ մասն ինչ խաւարին, եղիցի լու-

1Յօղման պաշտ

2Ուռն, Յօղմանու մարգարէի, որպէս և ուռն է
 3Հայեցէն օրինակոյ

4Թողաւ յառեւտն, և ոչ ընդ գրուանաւ

սաւոր ամենայն, որպէս յորժամ ճրագն նշողիւք
լուսաւորեցէ՛ գրեղ:

- 37 Եւ մինչդեռ խօսէր զայս, աղաչէր զնա ոմն
փարիսեցի զի ճաշ կերցէ՛ առ նմա. և նա մտաւ
38 բազմեցաւ իբրեւ ետես փարիսեցին, զարմացաւ,
39 զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ: Ասէ
ցնա Տէր, Այլ վա՛յ ձեզ փարիսեցիք, զարտաքին-
բաժակին և զպնակին սրբէք, և ներքինն ձեր
40 լի է յափշտակութեամբ և չարութեամբ: Ան-
միտք, սո՛ւ ապաքէն որ զարտաքինն արար՝ և
41 զներքինն նոյն արար իայց ավէ՛ զարժանն իսկ՝
տուր ողորմութիւն, և ահա ամենայն սուրբ է
42 ձերս: Այլ վա՛յ ձեզ փարիսեցւոց, զի տասանոր-
դէք զանանուիս և զվիզենաւ և զամենայն բան-
չար, և անցանէք զիրաւամբք և զսիրովն Աս-
տուծոյ. զայս արժան էր առնել և զայնու ոչ
43 անցանել: Վա՛յ ձեզ փարիսեցւոց, զի սրբէք
զբարձրագահս ի ժողովուրդս և շնխաղջոյնս
44 ի հրապարակս: Վա՛յ ձեզ զի էք դուք իբրեւ
զգեբեղմանս անյայտս, և մարդիկ զնան ի վերայ
45 և ոչ զխոնել: Պատասխանի ետ ոմն յօրինակա-
նացն և ասէ ցնա, Վարդապետ, զայդ բանս ա-
46 սելով և զմեզ թշնամանես: Եւ նա ասէ, Եւ ձեզ
վա՛յ օրինականացդ, զի բառնայք մարդկան բե-
ռինս դժուարակիրս, և դուք մատամբ միով
47 ի բեռնան ոչ մեղմանայք: Վա՛յ ձեզ զի չինէք
զլիրիմս մարդարեւցն, և հարքն ձեր սպանին
48 զնոսա: Ապա ուրեմն Վկայէք եթէ կամակիցք
էք՝ դորժոց հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին
49 զնոսա, և դուք զգերեզմանն նոցա չինէք: Վասն
այնորիկ խնատութիւնն Աստուծոյ ասաց, Առա-

- քեցից ի նոսա մարդարեւս և առաքեալս, և ի նո-
50 ցանէ սպանանիցեն և հալածիցեն: Զի խնդրեսցի
արեւն ամենայն մարդարեւից հեղեալ ի սկզբանէ
51 ախարհի՝ յայդմանէ, Յարեւնէն Արեւի
մինեւ ցարիւնն Զաքարիայ կորուսելոյ ընդ սե-
ղանն և ընդ տաճարն. այդ, ասեմ ձեզ, խնդրեսցի
52 յազգէդ յայդմանէ: Վա՛յ ձեզ օրինականացդ, զի
թաւուցանէք զխականս դիտութիւնն, դուք ոչ
մտանէք, և որ մտանելոցն են՝ արգելուք:
53 Եւ ի խօսելն զայս ամենայն սաւ նոսա՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեանն, դամթի հարկանէին. և
սկսան դպրիքն և փարիսեցիք զբարեւ և գրգռել
54 ընդ նմա վասն բազում իրաց. Եւ սպասել որսալ
ինչ բանս ի բերանոյ նորա, շէլ չարախօսեցեն
զնմանէ՝:

ԳԼ. ԺԸ.

- 1 Որովք ի կուտել բերաւորաց ժողովրդեանն մին-
չեւ կոխել զմիմեանս, սկսաւ ասել ցալակերտսն
իւր. Նախ զգոյշ լերուք անձանց ի խմորոյ փա-
2 բիսեցւոցն, որ է կեղծաւորութիւն: Զի ոչինչ է
ի ծածմիկ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ
3 ծանիցի, Վասն զի զոր ինչ ասիցէք ի խաւարի
լսելի լիցի ի լոյս. և զոր յունկանէն խօսեցարուք
ի շտմարանն՝ քարոզեսցի ի վերայ տանեաց:
4 Իայց ձեզ ասեմ սրբերեցալ իմոց, Մի՛ զարհուրե-
ցիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին, և յետ
5 այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել: Այլ ցու-
ցից ձեզ յումէ երկնիցիք. երկնիցիք յայնմանէ
որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկա-
նել ի գեներն. այդ, ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկնի-
6 չիք: Ոչ ապաքէն հինգ ձապ երկուց դանդաջ

¹ Թռչն, զորոս ի ներքս են՝ 1-մ, զոր ունիքն՝

² Թռչն, զողջոյնս ³ Ուռն, վկայ էք և կամակիցք

⁴ Ուռն, ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց,

¹ Ուռն, Թեւանել նորա արտաքս

² Թռչն ուռն ուռն ³ ճնշողուկ, Դէս Մարի, Ժ. 29

միաճառի, և մի ի նոցանէ, ոչ է մոռացեալ առաջի
 7 Աստուծոյ: Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ
 թուեալ է: մի՛ երկնչիք, զի քան զբազում ձեզս
 8 լաւ էք դուք: Ասեմ ձեզ զի Ամենայն որ խա-
 տովանեցի յիս ասալի մարդկան, և Որդի մար-
 9 ղոյ խոստովանեցի զմասնէ առաջի հրեշտակաց
 Աստուծոյ: Եւ որ ուրացի զիս առաջի մարդկան
 ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ:
 10 Եւ ամենայն որ ասէ բան զՈրդւոյ մարդոյ՝ թողցի
 նմա: Բայց որ զՀոգին Սուրբ հայհոյիցէ՝ մի թողցի
 11 նմա: Այլ յորժամ տանիցին զձեզ ի ժողովուրդս
 և ի պետութիւնս և յիշխանութիւնս, մի՛ հոգայ-
 ցէք որդեւ թէ զի՛նչ պատասխանի տայցէք կամ
 12 զի՛նչ ասիցէք: Զի Հոգին Սուրբ ուսուցէ ձեզ
 ի նմին ժամու զինչ պարտ իցէ խոսել:
 13 Եւ. Ասէ ոմն ի ժողովրդեանէն ցնա, Վարդա-
 պետ, ասա ցեղբայր իմ բաժանել ընդ իս դժա-
 14 ռանգութիւնն: Եւ նա ասէ ցնա, Այլ դու, ո՞
 կեցոյց զիս դատարան կամ բաժանարար ի վերայ
 15 ձեր: Եւ ասէ ցնոսա, Տեսէք և զգոյշ լերուք
 2 յամենայն ազահութենէ, զի ոչ եթէ ի միերկեց
 16 ընկից ուրուք իցեն կեանք նորա յօսեցաւ առ
 նոսա առաւ մի և ասէ, Առ ուրումն մեծատան
 17 ետուն անդք տոհմակոյնս: Եւ խորհէր ի միտս իւր
 և ասէր, Զի՞ գործեցից, զի ոչ գոյ առդի ուր ժո-
 18 ղովեցից զարդիւնս իմ: Եւ ասէ, 3Ի՞նչեմ զինչ
 արարից. քակեցից զշառմարանս իմ, և եւս մե-
 19 ծամեծս շինեցից, և անդք ժողովեցից զգորեան
 և զամենայն բարութիւնս իմ: Եւ ասացից ցանձն
 իմ, Անձն, ունիս բազում բարութիւնս համ-
 բարեալ ամաց բազմաց. հանգիր, կեր, արք և
 20 ուրախ լեր: Ասէ ցնա Աստուած, Անխտ, յայսմ

1Թոն, կամ

2Պիտո, յազահութենէ

3Թոն, Զայս

զիւերի զողորմ ի քնն ի բաց պահանջիցեն, իսկ
 21 զոր պատրասեցերն ո՞ւմ լինիցի: Նոյնպէս և
 որ զանձն անձին, և ոչ յԱստուած մեծա-
 նայցէ:
 22 Ասէ յաշակերտոսն իւր, Վասն այդորիկ ասեմ
 ձեզ, Մի՛ հոգայք ընդ ոգւոյ թէ զինչ ուսիցէք:
 23 և մի՛ ընդ մարմնոյ թէ զինչ զգենուցուք: Զի ոչ
 գի առաւել է քան զկերակուր, և մարմնի՝ քան
 24 զհանդերձ: Հայեցարուք ընդ ազգաւս, զի ոչ
 սերմանեն և ոչ հնձեն, որոց ոչ դոն շտեմարանք
 և ոչ համարանոցք, և Աստուած կերակրէ դնա-
 25 սա. ո՛րչափ եւս առաւել զձեզ որ լաւ էք քան
 26 զԹաւուսա: Ո՛յ ի ձեռն առ հոգալ կարեցէ յասե-
 լու ի հասակ իւր կանգնու միս իսկ արդ եթէ
 ի փոքուն չէք բաւական, փասն այլոցն զի՛ հո-
 27 գայցէք: Հայեցարուք ընդ շուշանն, ո՛րպէս ասէ,
 ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ, Եւ ոչ Սողո-
 մոն յամենայն ի փառսս իւր զգեցաւ իրբի. զմի
 28 ի նոցանէ: Իսկ եթէ զխոսն որ այսօր ի բացի եւ
 վաղիւ ի հնոց արկանելի Աստուած այնպէս զգե-
 29 ցուցանէ, ո՛րչափ եւս առաւել զձեզ, թերահա-
 ւատք: Եւ դուք մի՛ խնդրէք զինչ ուսիցէք կամ
 30 զինչ բմիցէք, և մի՛ դատուիք: Զի զայն ամե-
 նայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր
 31 Հայր զիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն, իայց
 խնդրեցէք զարքայութիւն Աստուծոյ, և. այն
 յաւելցի ձեզ:
 32 Եւ. Մի՛ երկնչիր, հօտ փոքրիկ, զի հաճեցաւ
 33 Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն: Եւ արարէք ձեզ
 զինչս ձեր և տուք որդորմութիւն: Եւ արարէք ձեզ
 քսակս առանց հնանալոյ, զանձ անպակաս յեր-
 կինս. ուր ոչ գող մերձեցայ և ոչ ցեց ապականէ:
 34 Զի ուր զանձն ձեր է, անդ. և սիրազ ձեր եղիցին:

1Պիտո, այն ամենայն

- 35 Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջ, և ճրագունք լուցեալք։ Եւ դուք նմանողք մարդկան որ ակն ունիցին տեսան իւրեանց թէ երբ դառնայցէ ի հարստանեաց։ զի յորժամ գօյցէ և բան խնցէ, վաղվադակի բանայցեն նմա։ Երանի իյէ ծառայիցն այնոցիկ զորս եկեալ տէրն գօցէ արթունա։ ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ անցէ և բազմեցուցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա։ Եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեցէ և գօցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն։
- 39 այնքիկ իայց զայն գիտապիք, եթէ զխէր տանուտէրն յորում ժամու գող էաց, իտայր թոյլ ական հասանել ի տան իւրում։ Եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ Որդի մարդայ։
- 41 Ասէ Պետրոս, Տէր, առ մեզ ասացեր զտեակդ։
- 42 Գայդ թէ առ ամենեանս։ Եւ ասէ Տէր, Ո՞ր իցէ հաւատարիմ տնտես և իմաստուն, զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ գերդաստանի իւրոյ տալ ի ժամ։
- 43 մօւ զկերակուրս։ Երանի իցէ ծառային այնմիկ զոր եկեալ տէր իւր գօտանիցէ արարեալ այնպէս։
- 44 Արդարեւ ասեմ ձեզ զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա։ Այա թէ ասիցէ ծառայն այն ի արտի իւրում, Յամէ տէր իմ ի գալ։ և սկսանիցի հարկանել զծառայան և զաղխնայան։
- 46 ուսել և ըմպել և արբենայ, Եկեցէ տէր ծառային այնորիկ յառուր յորում ակն ոչ ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ ընդ մէջ կարեաց։
- 47 զնա, և զմասն նորա ընդ անհաւատս գիցէ։ Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեսան իւրոյ և ոչ պատրաստիցէ՝ ըստ կամաց նորա՝ արբցէ գան

1 Բաղնա, գայ, հսկէր և

2 Ուսել, Ասէ ցնա

3 Բաղնա, չիցէ պատրաստեալ և ոչ արարեալ

- 48 բաղնա։ Եւ որ ոչն գիտիցէ և արժանի գանի ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ։ ամենայնի և որում շատ տուաւ, շատ խնդրեացի ի նմանէ, ուրում բազում աւանդեցաւ, առաւել ևս պահանջեցին ի նմանէ։
- 49 Ե՛ր. Հուր եկի արկանել յերկիր, և զինչ կա։
- 50 միմ, թէ արդէն իսկ բորբոքէր։ Եւ մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել, և զիւրդ փութամ մնչեւ։
- 51 կատարեցին Համարիք եթէ խաղաղութիւն եկի։
- 52 տալ յերկիր, ոչ, ասեմ ձեզ, այլ բաժնա։ Զի եղիցին յայսմ հետէ հինգ ի տան միում բաժն։
- 53 եալք, երեքն՝ յերկուց, և երկուքն՝ յերկուց։ Ի ժանեցի հայր յորդայ, և որդի ի հօրէ, մայր՝ ի հօրեմէ և դուստր ի մօրէ, սկսուր ի հարսնէ, ի հարսն՝ ի սկսուր իւրմէ։
- 54 Ասաց և ցոգողութիւն, Յորժամ տեսանիցէք ամալ ծագեալ յարեմոցի, իսկոյն ասէք թէ Անծրեւ զայ, և ինի այնպէս։ Եւ յորժամ հարաւ շնեալ, ասէք թէ Խորակ լինի, և լինի այնպէս։
- 56 կեղծաւորք, զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել, իսկ զժամանակս զայս զիւրդ ոչ փորձէք։
- 57 ձէք ի նիզէ՛ր և յանձանց իսկ ոչ ընարէք զար։
- 58 ժանն Յորժամ երթայցեն ընդ սոսիսի բում առ իշխան, ի ճանապարհի տուր զհաշիւն զերծանել ի նմանէ։ զի գուցէ քարիցէ զքեզ առ դատաւորն, և դատաւորն մատնիցէ զահիւն, և զահիւն արկանիցէ ի բանա։ Ասեմ քեզ, ոչ երանիցեն անտի մկնչի և զատուցանիցեն զյեալին բնիոնն։

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եկին ոմանք ի նմին ժամանակի և պատմեցին նմա մասն Գալիլեացոցն, որոց զարինն Պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա։ Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, Համարիք եթէ այն Գալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն Գալիլեացիս,

- 3 զի զայնպիսի անցս կրեցին, Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ ապաշխարեցէք, ամենեքին նոյնպէս կու-
- 4 րնջիկիք: Կամ նոքա ութուտասանքն յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի Սկըլլամ և սպան զնոսա, համարիք եթէ նոքա պարտապանք եղին քան զամենայն մարդիկ որ բնակեալ են յերու-
- 5 սաղէմ: Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ ապաշխարեցէք, ամենեքեան նոյնպէս կորնիջիք:
- 6 Ասաց և զառակս զայս. Թղնի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոյ իւրում, և եկն խնդրել պտուղ ի նմանէ և ոչ եղիտ: Ատէ ցայգեգործն, Ահա երեք ամբ են յորմէ հեռէ զամ խնդրել պտուղ ի թղնեոյդ և ոչ գտանեմ: արդ կորեա զգա,
- 8 ընդէր և զերկրիք խափանէ: Ես պատասխանի եմ և ասէ, Տէր, թող զդա այս ամ եւս, մինչև:
- 9 շուրջ զնովաւ բրեցից և արկից աղբ: Թերեւս արաոցէ պտուղ. ապա թէ ոչ յամէ եւս հատցես զգա:
- 10 Եւ. ուսուցանէր ի միւսմ ի ժողովրդա-
- 11 նոցացն ի շաբաթս: Եւ ահա կին մի զոր ունէր այս հիւանդութեան ամս ութուտասն, և էր կարկամեալ, և ոչ կարէր ամենեւին ի վեր հա-
- 12 յել: Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի՝ կոչեաց սա ինքն և ասէ ցնա, Կին դու, արձակեալ ես ի հիւան-
- 13 դութենէ քումմէ: Եւ եղ ի վերայ նորա ձեռն, և առժամայն ուղղեցաւ և փառաւոր առնէր:
- 14 զԱստուած: Պատասխանի ետ ժողովրդապետն ցասուցեալ թէ ընդէր ի շաբաթու բժշկեաց Յիսուս, և ասէ ցժողովուրդն, Կեց օր է յորս արժան է դործել, յայն եկաք բժշկեցարուք, և
- 15 մե՛ յաւուր շաբաթու: Պատասխանի ետ նմա Տէր և ասէ, Կեղծաւորք, իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ի շաբաթու ոչ արձակէ զեղն իւր կամ զէջ ի մարդ
- 16 և տանի տայ չուր: Իսկ այս՝ դուստր Աբրահամու էր, զոր կաղեսաց Սատանայ ահաւորիկ ութուտասն ամ, ոչ էր արժան արձակել ի կայանաց

- 17 տնտի ի շաբաթու: Եւ զայս իբրեւ ասաց, յամսթ լինէին ամենեքին որ հակառակն կային նմա, և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն որ դործէին ի նմանէ:
- 18 Եւ ասէր, Ու՛մ նման է արքայութիւն Աստուծոյ, և որում նմանութեան նմանեցուցից զնա:
- 19 Նման է հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ արկ ի պարտեղ իւր. աճեալ և եղև Դժառ, և թաշունք երկից բնակեալ էին յոտս նորա:
- 20 Եւ զարձեալ ասէ, Ու՛մ նմանեցուցից զար-
- 21 քայութիւն Աստուծոյ, Նման է խմորոյ զոր առեալ կնոջ թագոյց յալեր երեց գրուաց, մինչև խմորեցաւ ամենայն:
- 22 Եւ. Եւ ընդէր ընդ քաղաքս և ընդ գեղս, ուսուցանէր, և ճանապարհ արարեալ յերուսա-
- 23 ղէմ, Ասէ ոմն ցնա, Տէր, եթէ սակաւք իցեն որ
- 24 սպրեւոց իցեն, և նա ասէ ցնոսա, Զանցարուք մտանել ընդ դուռն նեղ. ասեմ ձեզ զի բազումք
- 25 խնդրեցեն մտանել և ոչ կարացեն: Յորմէ հետ մոցէ տանուտէրն և փակեցէ զդուռն, և սկսանիցիք կալ արտաքոյ և բախել զդուռն և ասել, Տէր, Տէր, բաց մեզ. և պատասխանի տուեալ ասիցէ ձեզ, Ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք:
- 26 Յայնժամ սկսանիցիք ասել, Կերպք առաջի դո
- 27 և արարք, և ի հրապարակս մեր ուսուցեր: Եւ ասիցէ, Ասեմ ձեզ, Ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք. ի բաց կացէք յինէն ամենայն մակաբոյն անիրա-
- 28 ւութեան: Անդ եղիցի լալ և կրճել տառամանց, յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ և զիսահակ և զՅակովբ և զամենայն մարդորէս յարքայութեան Աստուծոյ, և զձեզ հանեալ արտաքս:
- 29 Եւ եկեսցեն յարեւելից և յարեւմտից և ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ, և բազմեցին յարքայու-
- 30 թեան Աստուծոյ: Եւ ահա իցեն յետինք՝ որ ե-

դիցին տառաջինք, և իցեն տառաջինք՝ որ լինիցին յետինք:

- 31 Ի նմին առուր մատեան ումանք փարիսեցիք և ասեն ցնա, եւ և գնա աստի, զի Հերովդէս կամի
32 սպանանել զքեզ: Եւ ասէ ցնոսա, Երթայք ա-
սացէք աղուեսուն տնիկի, Ահաւասիկ հանեմ
գեւս, և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վա-
33 զիւ, և յերբի առուր կատարիմ: Բայց պարտ է
այսօր և վաղիւ և ի միւստեմ առուր գնալ, զի ոչ
է մարթ մարգարէի կորնել տրտաքոյ քան
34 զերուսաղէմ: Երուսաղէմ, երուսաղէմ, որ կո-
տորէիր զմարդարէս և քարկոծ առնէիր զառաք-
եալսն առ քեզ, քանիցս անգամ կամեցայ ժո-
ղովել զորդիս քո, որպէս հաւ զձագս իւր ընդ
35 թեւովք, և ոչ կամեցարուք: Ահա թողեալ լիցն
ձեզ տունդ: ձերք բայց սսեմ ձեզ, եթէ Ոչ եւս
տեսանիցէք զիս, մինչեւ ասիցէք: Օրհնեալ
եկեալն յանուն Տեառն:

ԳԼ. ԺԴ

1. Եւ եղև ի մտանելն նորա ի տուն ուրումն
ի յառաջն փարիսեցւոց ի չարաթիւ ուտել հաց,
2 և նոքա սպասէին նմա: Եւ ահա այր ոմն էր անդ,
3 ջրգողեալ տառաջինք: Պատասխանի ետ Յի-
սուս և ասէ ցորինաւորսն և ցիւրիսեցիս, եթէ
4 Արժան իցէ ի չարաթիւ բժշկել, Եւ նոքա լուռ
եղեն, և բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա
5 և արձակեաց: Եւ ասէ ցնոսա, Ոչ որ ուրուք ի
ձեռն էշ կամ եղն անկանիցի ի ջրհոր, և ոչ վաղ-
6 փողակի հանիցէ զնա յաւուր չարաթիւ: Եւ ոչ
կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն:
7 Ասաց և առ կոչեալսնսն առաւ մի, հայեցեալ

- Թէ զհաւոր բարձրեալ լինէին, ասէ ցնոսա,
8 Յորժամ կոչիցէ ոք զքեզ ի հարսանիս՝ կամ ի
կոչումս, մի՛ բազմիցիս յառաջին բարձին: Գուցէ
պատուականագոյն եւս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ
9 ի նմանէ: Եւ եկեալ որ զքեզն և զնա կոչեաց
ասիցէ ցքեզ, Տուր սմա տեղի: և ապա սկսա-
10 նցիս ամբթով դիտին տեղին ունել: Այլ յոր-
ժամ կոչիցիս, երթիկիր բազմեալի յետին տեղ-
ւոյ, զի յորժամ գայցէ որ կոչեացն զքեզ, ա-
սիցէ ցքեզ, Բարեկամ, ի վեր մատիր: յայնժամ
եղիցին քեզ փառք առաջին բարձագացն քոց:
11 Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնար-
հեացի: և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի:
12 Ասէ և ցկոչնատէրն, Յորժամ առնիցես ձա-
կամ ընթիւս, մի՛ կոչեր զբարեկամս քո, և մի՛
զեղբարս քո, և մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զզգրա-
ցիս քո և մի՛ զմեծամեծս: զի մի՛ և նոքա փո-
խարեն կոչեցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատու-
13 ցում: Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն,
կոչեա զաղքատս և զսեղս, զկաղս և զկղրոս:
14 Եւ երանելի լինիցիս: զի ոչ ունին փոխարեն հա-
տուցանելոյ քեզ, և հատուցի քեզ փոխարեն ի
15 յարութեան արգարաց: Իբրեւ լուա զայս ոմն ի
բազմականացն, ասէ ցնա, Երանի որ կերիցէ ձա-
16 յարքայութեան Աստուծոյ: Եւ նա ասէ ցնա,
Այր ոմն գործեաց շնթիւս և հրաւիրեաց զառ-
17 զումս: Եւ առաքեաց զժառայ իւր ի ժամու-
ընթեացն կոչել զհրաւիրեալսն թէ եկայք, զի
18 հասաւսիկ պատարաստ է ամենայն ինչ: Եւ սկսան
մի ըստ միոյ: ամենեքեան հրաժարել, առաջինն
ասէ, Աղարակ գնեցի, և հարկ է ելանել տեսա-
նել զնա: աղաւեմ զքեզ, կալ զիս հրաժարեալ:

- 19 Եւ մեւսն ասէ, Լուծս հինգ եղանց դնեցի եւ երթամ փորձել զնոսաւ, աղաչեմ գրեզ, կալ զիս
20 հրաժարեալս Եւ մեւսն ասէ, Կին ամի, եւ վասն
21 այնորիկ ոչ կարեմ գալս Եւ եկեալ ծառայն
պատմեաց զայն տեառն իւրում, յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցծառայն իւր, Եւ վարդապետի ի հրապարակս եւ ի փողոցս քաղաքիդ, եւ զաղբասան եւ զխեղս եւ զկաղս եւ զկոյրս
22 միջժ այսրս Եւ ասէ ծառայն, Տէր, եղիս զոր
23 հրամայեցերն եւ կայ եւս տեղիս Եւ ասէ տէրն ցծառայն, Եւ ի ճանապարհս եւ ի ցանգս, եւ արաս
24 այսր մտանել, զի լցցի տունս իմ և Ասեմ ձեզ, զի Ոչ ոք յայնց կոչեցեալոց ճաշակեաց չընթերաց իմցի
25 24. Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք. դարձաւ եւ ասէ ցնոսաւ, Եթէ ոք գայ առ իս, եւ ոչ ատեայ զայսր իւր եւ զմայր եւ զկին եւ զորդիս եւ զեղբարս եւ զգորս, նա՛ եւ զանձն
27 եւս իւր, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել, 25 որ ոչ բառնայ զիս, իւր եւ գայ զկին իմ՝ ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել, Ո՛վ ոք ի ձեռք կամիցի չինել աշատարակ, եւ ոչ նախ նստեալ համարիցի զմասնս,
29 Եթէ ունիցի բառական ի կատարումս. 26 զի գուցէ իրբեւ արկանիցէ հինն եւ ոչ իարիցէ կատարել, աւաներին որ տեսանիցեն, սկսանիցին ծաղր առ
30 նել զնա, Եւ ասել թէ Այս այր սկսաւ չինել, եւ
31 ոչ կարաց կատարել, Կամ ոչ իմ թագաւոր երթեալ տայցէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի, եւ ոչ նստեալ նախ խորհիցի, Եթէ կարո՞ղ իցէ տառն հազարաւ զգէմ ունել զայնորիկ որ գայցէ ի վերայ նորա քսան հազարաւ, Այս թէ ոչ, մինչեւ հեռագոյն իցէ, հեշտակոթ թին առա
33 քեալ աղաչեաց ի խաղաղութիւն, Արդ այսպէս ամենայն ոք ի ձեռք որ ոչ հրաժարեաց յամենայն ընչից իւրոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել,
34 Բարեոք է աղ, ապա թէ աղն անհամեցել, Լ՛ւ

- 35 համեմեցել, Ոչ յերկիր եւ ոչ յաղբ է՝ պիտանացու, այլ ընկնուլ զնա արտաքս 0ր ունիցի աշկանջս լսելոյ՝ լուիցէ:

ԳԼ ԺԵ

- 1 Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մարտարք եւ
2 մեղաւորք լսել ի նմանէ, Տրուչէին փարիսեցիքն եւ զպրք եւ տսէրս, Ընդէր սա զմեղաւորս ընդունի եւ ուտէ ընդ նոսաւ
3 Ասաց առ նոսա զառակս զայս, (4) Ո՛վ ոք իցէ ի ձեռք մարդ որոյ իցէ հարեւր ոչխար, եւ կորուսանիցէ զմի ի նոցանէ, ո՞չ թողուցու զիննուն եւ զինն յանապատի, եւ երթայցէ զնա կորուսեւ
5 լոյն, մինչեւ գտանիցէ զնա Եւ իրբեւ գտանէ, զնէ զնա ի վերայ ուսոց իւրոց խնդալով, Եւ երթայ ի տուն, կոչէ զբարեկամս եւ զզբաղիս, եւ ասէ ցնոսաւ, Ուրախ եղերուք ընդ իս, զի գտի
7 զոչխարս իմ զկորուսեալս, Ասեմ ձեզ, զի Այսպէս է ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ՝ քան վասն իննսուն եւ ինն հարարոց որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն,
8 Կամ ո՛վ իցէ կին, որոյ իցեն զբաժք տասն եւ եթէ կորուսանիցէ զբաժ մի, ո՞չ լուցանիցէ Տրագ եւ ամիցէ աւել ի տան, եւ խնդրիցէ ստեպ,
9 մինչեւ գտանիցէ Եւ իրբեւ գտանէ, կոչէ զբարեկամս եւ զզբաղիս եւ ասէ, Ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի զգրամս իմ զոր կորուսել Այնպէս, ասեմ ձեզ, ուրախութիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ի վերայ միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ,
11 Եւ ասէ, Առն միոյ էին երկու որդիք, (12) Ասէ կրտսերն ի նոցանէ ցնայն, Հօյր, տուր ինձ բաժին, որ անխնի յընչիցդ, եւ նա բաժանեաց նոցա զկեանսն Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժողովեալ զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ զնաց յաշ-

- խաբէ հեռի. և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի
 14 կեայր անառակութեամբս. Եւ իբրեւ սպառեաց
 զվանայն, եղև սով սաստիկ յաշխարհին յայն-
 15 միկ, և սկսաւ ինքն չբարորէ. Եւ գնացեալ
 յարեցաւ ի մի ոմն ի քաղաքացոյց աշխարհին
 այնորիկ. և յղեաց զնա յազարակ իւր արածել
 16 խողս. Եւ ցանկայր ընու զորովայն իւր յեղևերէն
 17 զոր խոգքն ուտէին, և ոչ ոք տայր նմա. Եւ
 եկեալ ի միտս իւր ասէ, Գանի՛ վարձկանք իցեն
 ի տան հօր իմոյ հացովցք, և ես աստ սովամահ
 18 կորնչիմ. Յարուցեալ գնացից առ հայր իմ և ա-
 սացից ցնա, Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո,
 19 Եւ ոչ եւս եմ արժանի կուլի որդի քո, արա
 20 զիս իբրեւ դմի ի վարձկանաց քոց. Եւ յարուցեալ
 եկն առ հայր իւր. և մինչդեռ հեռագոյն էր, ե-
 տես զնա հայրն և զթագաւ. յարեաւ և ընթա-
 ցաւ. ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցան նորա, և
 21 համբուրեաց զնա. Եւ ասէ ցնա որդին, Հայր,
 մեղայ յերկինս և առաջի քո, ոչ եւս եմ ար-
 22 ժանի կուլի որդի քո. Ասէ հայրն ցծառայս
 իւր, Յիւզովադակի հանէք զպատմութեանն ա-
 ռաջին և ազատէք նմա, և տուք զմատա-
 23 նին ի ձեռս նորա, և կուչիկս յոտս նորա. Եւ
 ածէք զեղն պարարակ, զենէք, կերիցուք և
 24 ուրախ լիցուք. Զի այս որդի իմ մեռեալ էր և
 երկաց, կորուսեալ էր և գտաւ. և սկսան ուրախ
 25 լինել. Եւ էր երէց որդի նորա յազարակի. և
 մինչդեռ գայր և մերձ եղև ի տունն, լուաւ
 26 զձայն երգոց և զպարուց. Եւ կուցեալ առ ինքն
 զմի ծառայիցն՝ հորցանէր թէ՛ զի՛նչ իցէ այն
 27 Եւ նա ասէ ցնա, Զի եղբայր քո եկեալ է. և ե-
 ղեն հայր քո զեղն պարարակ, զի ողբամբ ընկա-
 28 լաւ զնա. Բարկացաւ և ոչ կամէր մտանել. և
 29 հայրն եկեալ արտաքս՝ աղաւթր զնա. Պատաս-

- խանի ետ և ասէ ցնայրն, Այս քանի ամբ են,
 զի ծառայեմ քեզ, և երբեք զպատուիրանաւ
 30 ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ. Յորժամ եկն
 որդիք քո այդ որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռ-
 31 նիկս, զենեւր դմա զեղն պարարակ. Եւ ասէ ցնա,
 Որդեակ, գու հանապաղ ընդ իս ես, և ամե-
 32 նայն որ ինչ իմ է. քո է. Այլ ուրախ լինել և
 խնդալ պարտ էր, զի եղբայր քո այս մեռեալ
 էր և եկեաց, կորուսեալ և գտաւ.

ԳԼ. ԺԶ

- 1 ԶԲ. Եւ ասէ առ աշակերտն, Այր մի էր մե-
 ծատուն, որոյ էր տնտես. և եղև զնմանէ ամ-
 բատմանութիւն, որպէս թէ վատնիցէ զինչս նո-
 2 բաւ կոյնաց և ասէ ցնա, Զի՛նչ է այս զոր լսեմ
 զքէն, տուր զհամար տնտեսութեան քո, զի ոչ
 3 եւս կարես լինել տնտես. Ասէ ընդ միտս իւր
 տնտեսն, Զի՛նչ գործեցից, զի տէր իմ հանէ
 զտնտեսութիւնս. գործել ոչ կարեմ, մտաբաւ
 4 ամալեմ. Գիտեմ զինչ արարից. զի յորժամ ի
 5 բաց լինիցիմ ի տնտեսութենէս, ընկալցին զիս ի
 6 առնա իւրեանց. Եւ կուցեալ առ ինքն մի ըստ
 միոջէ ի պարտապանաց տեսուն իւրոյ, ասէ ցա-
 7 ռաջինն, Փանի՛ ինչ պարտիս տեսուն իմում. Եւ
 նա ասէ, Հարեւր մար ձիկիդ, ասէ ցնա, Կա
 զգիր քո, և նիսա գրեա վաղվադակի յիսուն.
 8 Դարձեալ ասէ ցմեան, Դու. քանի՛ ինչ պարտիս.
 և նա ասէ, Հարեւր քոս ցորենոյ. Եւ ասէ ցնա,
 9 Կա զգիր քո, և նիսա գրեա ութսուն. Եւ գով-
 եաց տէրն զտնտեսն անխառութեան, զի իմոս-
 տութեամբ արաւ. զի որդիք աշխարհիս ոչսորիկ
 իմաստաւորն են քան զորդիս լուսոյ. յաղգս
 10 իւրեանց. Եւ ես ձեզ ասեմ, Արարէք ձեզ բա-
 րեկամս ի մամանայէ անխառութեան. զի յորժամ

- պտկասիցէ ասն, ընկալցին զձեզ ի յարկան յաւիտենականս: Որ ի փոքուն հաւատարիմ է և ի բազմին հաւատարիմ է, և որ ի փոքուն անիրաւ:
- 11 է՝ և ի բազմին անիրաւ է, իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չնդէք հաւատարիմք, զճմարիտն
- 12 ձեզ ո՞ հաւատասցէ: Եւ եթէ յօտարին չնդէք
- 13 հաւատարիմք, զձերն ո՞ տացէ ձեզ: Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել, զի եթէ զմին տաիցէ, և զմեւսն սիրիցէ, կամ զմին մեծարիցէ, և զմեւսն արճամարհիցէ: ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի:
- 14 Իբրեւ լսէին զայս ամենայն փարիսեցիքն,
- 15 քանզի արծաթասէրք էին, անգոսնէին զնա: Եւ ասէ ցնոսա, Գուք էք որ արդարացուցանէք զանձնն առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր: զի որ առաջի մարդկան բարձր
- 16 է՝ պիղծ է առաջի Աստուծոյ: Օրէնքն և մարգարէք մինչեւ ցնովաննէս յայնմ հեռէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանն, եւ ամենայն ոք
- 17 զնա բռնաբարէ: Դիւրն իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան յօրինացն միոյ նշանախցել անկանել, Ամենայն որ արձակէ զիկն իւր և առնէ այլ շնայ. և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ:
- 19 Այր ոմն էր մեծատուն, և ազանք բնձեցս և ծիրանն և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս:
- 20 Եւ աղքատ ոմն անուն Ղաղարոս անկեալ զնէր
- 21 առ դրան նորա միբաւորեալ, Եւ ցանկայր ընուղորովայն իւր ի փշրանացն որ անկանէին ի սեղանոյ մեծատանն, այլ և շուք եւս գային և լի:
- 22 զուին զվէրս նորա: Եւ եղև մեռանել աղքատին, և տանել հրեշտակաց զնա ի գոգն Արքաշամու:
- 23 մեռաւ և մեծատունն և թողիցաւ: Եւ ի գոգնան ամբարձ գալս իւր մինչ ի տանջանն էր, ետես զԱրքաշամ ի հեռաստանէ, և զՂաղարոս ի գոգ:

- 24 նորա հանգուցեալ: Եւ նա աղաղակեաց և ասէ, Հայր Արքաշամ, ողորմեաց ինձ, և առաքեալ Ղաղարոս, զի թացցէ դժող մատնն իւրոյ ի հուր, և զովացուցէ զեզու իմ, զի տապակիմ ի տա:
- 25 պոյ տասի: Եւ ասէ ցնա Արքաշամ, Որդեակ, յիշեալ զի բնկալար անդէն դարբն քո ի կենանն քում, և Ղաղարոս նոյնպէս զարաբանս: արդ
- 26 սա ասա միմիմին, և դու այդր պապակեալ: Եւ ի վերայ այսր ամենայն վիճ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կամիցին առաի առ ձեզ անցանել, ոչ
- 27 կարեն, և ոչ այսի ոք առ մեզ անցանել: Եւ ասէ, Արդ աղաչեմ զքեզ, հայր, զի արձակեցնել
- 28 զդա ի տուն հօր իմոյ, են իմ անդ եղբարք չինդ, որպէս զի տացէ նոյա վկայութիւն, զի մէ՛ և նո:
- 29 քա դայցն յայս տեղի տանջանաց Եւ ասէ Արքաշամ, Ունին զՄովսէս և զմարգարէսն, նոյց
- 30 լուիցեն: Եւ նա ասէ, Ոյ, հայր Արքաշամ, բայց եթէ ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա, և ապաշ-
- 31 խարեցեն: Եւ ասէ ցնա, Եթէ Մովսէս և մարգարէիցն ոչ լսեն, և ոչ եթէ ի մեռելոց ոք յառնիցէ, հաւանեցին:

ԳԼ. ԺԷ

- 1 2Գ. Ասաց և առ աշակերտսն իւր, Ոչ է մարթշալ գայթակղութեան, բայց վաճ այնիկ է յայր
- 2 ձեռն գացցէ: Լաւ էր նմա թէ վէ՛մ երկանաբար կանէր զպարանոցն նորա և անկանէր ի ծով,
- 3 քան թէ գայթակղեցուցանէ զմի ոք ի փոքրկանցս յայսցանէ: 2գոյ՝ կացէք անձանց. եթէ 2մեղիցէ եղբարք քո, սաստեալ նմա, և եթէ տալչխարիցէ,
- 4 թող նմա, և եթէ եւթն անգամ մեղիցէ քեզ, և եւթն անգամ դարձցի ի քեզ և ասիցէ, Ապաշխարեմ, թողցն նմա:

5 Եւ ասեն առաքելացն ցՏէր, Յաւել մեզ հա-
6 շատս Եւ ասէ Տէր, եթէ ունիցիք հաւատս քան
7 իսկ ո՞վ որ չէնչ, որ ունիցի ծառայ հողա-
8 զործ կամ հովիւ, որ իրբու մասնիցէ յազարա-
9 կէ, ասիցէ ցնա վաղվադակի, թէ Անց բաղվադա-
10 յիւս ո՞չ ասիցէ ցնա թէ Պատարաստեալ զինչ ընթ-
11 րելոց իցեմ, և գօտի ամեալ պաշտեալ զիս, մին-
12 չեւ կերպց և արբից, և ապա կերելցես և արբ-
13 ցես դու: Միթէ չնոր՞ ինչ ունիցի ծառային
14 այնմիկ, զի արար զամենայն հրամանսն: Նոյնպէս
15 և դուք յորժամ առնիցէք զամենայն հրա-
16 մայեալսն ձեզ, ասալիք թէ ծառայք անպի-
17 տանք եմք, զոր պարտեաքն առնել՝ արարաք:
18 Եւ եղև մինչ երթայր նա յերուսաղէմ, և
19 ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամարիայ և Գալիլեաց-
20 ւոց: Եւ մինչդեռ մտանէր ի գեղ ուրեմն, պա-
21 տահեցան նմա տասն այր բորոտ որք կացին ի հե-
22 ռաստանէ: Բարձին զձայնս և ասեն, Յիսուս
23 վարդապետ, ողորմեաց մեզ: Եւ իրբու ետես
24 զնոսա, ասէ ցնոսա, Երթայք, ցուցէք զանձինս
25 քահանայիցն: Եւ եղև իրբու զնացն, շառժամայն
26 սրբեցան: Մի ոմն ինոցանէ իրբու ետես թէ բժշկե-
27 ցաւ, զարձաւ անդրեն, ի ձայն մեծ փառաւոր
28 առնէր զՍտուռած: Անկաւ ի վերայ երեսաց իւ-
29 րոց առ ոտս նորա, և զօհանայր զնմանէ. և ինքն
30 էր Սամարացի: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ,
31 Ո՞չ տասն տեք սրբեցան, իսկ արդ ինուներն ո՞ր
32 են, Զի ոչ գտան դառնալ տալ փառս Աստու-
33 ծոյ, բայց միայն այլազգիս պաւ: Եւ ասէ ցնա,
34 Արե զնա, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

1) Դասէ յաւելուս, ոչ կարծեմ:

2) Թոռնին ուրեմն:

20 ԶԳ. Իրբու հարցաւ ի փարիսեցւոցն թէ ՆՐԲ
զայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ, պատասխանի
եւ նոցա և ասէ, Ոչ գայ արքայութիւնն Աս-
21 տուծոյ խարանձօք: Եւ չափցին թէ Ահաւսիկ
աստ է կամ Անդ, զի չհաւ արքայութիւնն Աս-
22 տուծոյ ի ներքս ի ձեզ է:
23 Ասաց և առ աշակերտսն, իկեացն աւուրք
ցանկանալոյ ձեզ մի յաւուրցն Որդւոյ մարդոյ
24 տեսանել, և ոչ տեսանիցէք: Եւ եթէ ասիցեն
25 ձեզ եթէ Ահաւսիկ է կամ Անդ, մի՛ երթայցէք:
26 Գնեա, Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ ի նե-
27 րոյ երկնից ընդ երկնիք ծաղիցէ, նոյնպէս և
28 Որդի մարդոյ յաւուրն իւրում, բայց նախ պարտ
է նմա բազումս յարարել և խոտել յազգէս:
29 Եւ յայմանէ Եւ որպէս եղև յաւուրսն Նոյն,
30 նոյնպէս եղիցի և յաւուրս Որդւոյ մարդոյ, Ու-
31 տեն, ըմպեն, կանայս առնեն և արանց լինեն,
32 մինչեւ յորն յորում եմուս ծոյ ի տապանն, և եկն
33 ջրհեղեղն և կորոյս զամենեւին, նոյնպէս և որպէս
34 յաւուրսն Դովթայ եղև, ուտեն, ըմպեն,
35 գնեն, վաճառեն, անկեն, լինեն: Եւ յորում
36 Եւ յորում ել Դովթ ի Սողոմոն, տեղաց հոր և
37 ծծումք յերկնից և կորոյս զամենեւին, Ըստ նմին
38 օրինակի եղիցի և յաւուրն յորում Որդի մարդոյ
39 յայտնելոց է: Յայնմ աւուր որ կացէ ի տանիս
40 և կարասի իւր ի տան, մի՛ իկցէ առնուլ զայն,
41 և որ յանդի իցէ, նոյնպէս մի՛ դարձցի յետս
42 Յիշեցէք զկինն Դովթայ (33) Որ խնդրիցէ զանձն
43 իւր ապրեցուցանել՝ կորուսցէ զնա: Եւ որ կո-
44 ռուսցէ՝ ապրեցուցցէ զնա: Ասեմ ձեզ, Յայնմ
45 գիւրերի թէ եղիցին երկու ի մի մահիմս, մին առ-
46 ցի և մեւսն թողցի Եւ եթէ եղիցին երկու ա-
47 ղալ ի միասին, մին սուցի և մեւսն թողցի և ե-
48 թէ իցեն երկու յանդի, մին առցի և մեւսն
49 թողցի: Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա, Յո՞ր

37 Տէր, եւ նա ասէ ցնոսա, Ուր մարմին է, անդր
և արժուիք ժողովեցան:

ԳԼ. ԺԸ

1 ԶԵ. Ասաց և առակ մի նոցա առ այն թէ
պարա է յամենայն ժամ՝ կալ նոցա յաղօթն և
2 մի՛ ձանձրանալ: Ասէ, Դատար որ մէկը ի քա-
ղաքի ուրեմն, յԱստուծոյ ոչ երկնէր և ի մարդ-
3 կանէ ոչ ամաչէր: Եւ այլի մէկը ի նմին քաղա-
քի, զայլը առ նա և ասէր, Դատար անձ յոսո-
4 խէ խմէ: Եւ ոչ կամէր ի բազում ժամանակս.
յետ այնորիկ ասէ ի մտի իրում, Եթէ և յԱս-
տուծոյ ոչ երկնիմ, և ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ,
5 Գոնէ վա՛ն աշխատ առնելոյ զիս ողբոյն՝ արա-
բից նմա դասս զի մի՛ ի սպառ. եկեալ թախան-
6 ձեցէ զիս: Եւ ասէ Տէր, Լուարուք զինչ դատա-
7 ւորն անիրաւութեան ասէր: Իսկ Աստուած ոչ
առնիցէ միջեփնդրութիւն Նժառայից իրոց որ
աղաղակն առ նա ի տուէ և ի գիշերի, և երկայ-
8 նամիս մկայն լինիցի առ նոսա: Այս, ասեմ ձեզ
զի արասցէ միջեփնդրութիւն նոցա վաղմիակի-
թիս: Որդի մարդոյ եկեալ՝ գտանիցէ՞ արդեւք
հաւատս յերկրի:

9 Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ
արգարք իցեն և խաղիցեն զբազումս, գառակս
10 զպս: Արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթն,
11 մին փարիսեցի և մեւս մաքսաւորս՝ փարիսեցին
կայր շմեկակս և զպս առանձինն աղօթս մա-
տուցանէր, Աստուած շիմ, գոհանամ զքէն, զի
ոչ եմ իրբու զայլս ի մարդկանէ, զյափշտակոցս
և զանիրաւս և զուսն կամ իրբու զպս մար-
12 ցաւոր: Այլ պահեմ երկիցս ի շարաթու, և տամ

13 Եւն, ընտրելոյ

21 Յոռնիս պախաւ

13 տասանորդս յամենայն ստացուածոց խնց, եւ
մաքսաւորն կայր մեկուոր, և ոչ կամէր և ոչ
զպսն ընդ երկինս ամբառնալ, այլ կոճէր զկուրծս
իւր և ասէր, Աստուած, քաւեա զիս զմեղսորս:

14 Ասեմ ձեզ, ի՛չ սա արդարացեալ ի տուն իւր
քան զնա. զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն
իւր՝ խոնարհեցի: Եւ որ խոնարհեցուցանէ՝ գտնձն՝
բարձրացի:

15 ԶԶ. Մատուցանէին առ նա և մանկաի զի
մերձենայցէ ի նոսա, իրբու տեփն աշակերտքն,
16 սաստէին նոցա: Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ
ինքն՝ ասէ, Թող տուք մանկուոյդ զալ առ իս,
և մի՛ արգելոք զգոսա, զի այդպիսեացդ է ար-
17 քայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ ձեզ, Որ ոչ
ընդունիցի զարքայութիւն Աստուծոյ իրբու զմա-
նուկ, ոչ մտցէ ի նա:

18 Եւ եւորց զնա ամն իշխան և ասէ, Վարդապետ
բարի, զինչ զործեցից, զի զկեանսն յախտեմա-

19 կանս ժառանգեցից: Ասէ ցնա Յիսուս, Զի՞ տ-
սես զիս բարի. չիք ոք բարի բայց մի Աստուած:

20 Զպատուիրանս գիտես: Մի՛ նաոր, Մի՛ սպանա-
նել, Մի՛ զողանար, Մի՛ սուս վկայից:

21 Պատուեալ զայլը քս և զմայրս եւ նա ասէ, Զայդ-
22 ամենայն պահեցի ի մանկութենէ խմէ: Իրբու
լուա զպն Յիսուս, ասէ զնա, Միւս եւս պա-
կաս է քեզ. զամենայն ինչ զոր ունիս վաճառես
և տուր աղքատաց, և ունիցիս գանձս յերկնս:

23 Եւ եկ զինի իմ. նա իրբու լուա զպս, տրամե-
24 ցաւ, քանզի էր մեծատուն յոյժս իրբու. ետես
զնա Յիսուս տրամեալ, ասէ, Որպէս զժուա-

րուս, որ ինչս ունիցին, մտանիցեն յարքայու-

25 թիւն Աստուծոյ: Դիւրագոյն իցէ մայիւն ընդ-
ձակ ապան ննջանել, քան մեծատուն յարքա-

26 յութիւն Աստուծոյ մտանել: Եւ որ լուանն ա-

27 սէին, եւ ո՞ր կարիցէ աղբոր էր նա ասէ, Անշնա-
րիւք առ ի մարդկանէ՝ ճնարաւորք են յԱստուծոյ:

28 Եւ ասէ Պետրոս, Ահաւասիկ մեզ թողաք զամե-
 29 նայն ինչ գմեր, և եկաք զինի քո: Եւ նա ասէ
 ցնոսա, Ամէն ասեմ ձեզ եթէ Ոչ ոք է որ ե-
 թող դուռն, կամ դժնողո, կամ զեղբարս, կամ
 զկնն, կամ զորդիս մասն արքայութեան Աստու-
 30 ծոյ, եթէ ոչ առնուցու բազմապատիկ ի ժա-
 մանակի յայսմիկ, և յաշխարհն որ զաւրցն է՝
 զկեանսն յաւիտեանական ժառանգեացէ:
 31 Եւ առեալ զերկուսոսանսն առանձինն՝ ասէ
 ցնոսա, Ահաւասիկ երանեմք յերուսաղէմ, և
 կատարեցին ամենայն գրեալքն մարգարէիւք
 32 վասն Որդւոյ մարդոյ: Զի մատնեցր ձեթանու-
 33 սաց, և Կատակեցր: Եւ հարկանիցեն և սպա-
 34 նանիցեն զնա, և յերկր աւուր յարկէ: Եւ նո-
 քա ոչինչ իմացան յայնցանէ, այլ ի բանն ծած-
 կեալ ի նոցանէ, և ոչ զիտէին զասացեալսն:
 35 Զէ. Եւ եղև իմօտեն նորա յերկրով, Կոյր
 36 ոմն նստէր առ ճանապարհօսն մուրացիկ իրբեւ
 լուսւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր թէ
 37 Զինչ ինչ այն: Եւ պատմեցին նմա թէ Յիսուս
 38 նազովրեցի անցանէ: Աղաղակեաց և ասէ, Յի-
 39 սուս, Որդի Դաւթի, ողորմեաց ինձ: Եւ որ ա-
 ռաջին երթային սաստէին նմա զի լուեցէ, և
 նա եւս առաւել սպաղակէր, Որդի Դաւթի, ո-
 40 ղորմեաց ինձ: Զուեղի առ Յիսուս, և հրամայեաց
 ածել զնա առ իւր, և իրբեւ մերձ եղև առ նա,
 41 և հաղց զնա և ասէ, Զինչ կամիս դու զի արարից
 42 քեզ: Եւ նա ասէ, Տէր, զի բացցին աչք իմ և
 43 քո կեցուցին զքեզ: Եւ առժամայն ետես և եր-
 թայր զէնտ նորա և փառաւոր առնէր զԱստուած:
 և ամենայն ժողովրդեանն տեսեալ տայր օրհ-
 նութիւն Աստուծոյ:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երկրով: (2) Եւ ահա այր
 մի անուն կոչեցեալ Զակարիոս, և նա էր մաք-
 3 սապետ և ինքն մեծատուն: Եւ խնդրէր տեսա-
 նել եթէ ով ինչ Յիսուս, և ոչ կարէր ի բաղմու-
 4 թենէն, զի կարճ էր հասակաւ: Եւ ընթացեալ
 յառաջ և ի ժամանակ թղնին զի տեսանիցէ զնա:
 5 քանզի ընդ այն իսկ անցանիցէ էր իրբեւ: Եկն ի
 տեղին, հայեցաւ ի վեր Յիսուս և ասէ ցնա,
 6 Զակարէ, փութա էջ այտի, զի այսօր ի տան քում
 7 կալաւ զնա ուրախութեամբ: Իրբեւ տեսին ամե-
 նեքին, արտնջէին և ասէին թէ Առ առն մեղա-
 8ւորի եմուտ լուծանել: Եկն եկաց Զակարէոս և
 ասէ ցՏէր, Տէր, ահա զկէս ընչից իմաց տաց աղ-
 9քատաց, և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեք-
 10 իկն: Եւ ասէ ցնա Յիսուս, Այսօր եղև փրկու-
 թիւն տանս այսմիկ: քանզի և սա որդի Աբրա-
 11 համու է: Զի եկն Որդի մարդոյ խնդրել և կե-
 ցուցանել զկորուսեալն:
 12 Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել առաւ
 մի և ասէ վասն մերձենալոյ նորա յերուսաղէմ,
 և համարելոյ նոցա եթէ առժամայն յայտնեցէ
 13 արքայութիւն Աստուծոյ: Ասէ, Այր ոմն աղ-
 նուական գնաց յաշխարհ հեռի առնուլ իւր թա-
 14 զաւորութիւն և դառնալ: Եւ կոչեցեալ Իգժա-
 ապս իւր՝ ետ նոցա տասն մնաս, և ասէ ցնոսա,
 15 Յարդեցէք զայդ մինչեւ եկից: Եւ քաղաքացիքն
 նորա ասէին զնա, առաքելին հրեշտակս զինի
 նորա, և ասեն թէ Ոչ կամիմք թաղաւորել զմա
 ի վերայ մեր: Եւ եղև դառնալ նմա առեալ
 զթաղաւորութիւնն, և կոչեալ զժառայսն ու-
 ռոց տուեալ էր զարժամքն, զի գիտասցէ թէ ո՛

13-ընչ, կառաւիկեցի, և նախատեսցի և թքանիցի

13-ընչ, զտասն ծառայս

16 զինչ շահեցաւ եկն առաջինն և ասէ, Տէր,
17 մնասն քո տասն մնաս արարի եւ ասէ ցնա, Ազ-
նիւ, ծառայ բարի, զի ե փոքրուդ հաւատարիմ
եղերս, լինիր իշխանութիւն ունեղ ի վերայ տասն
18 քաղաքի եկն երկրորդն և ասէ, Մնասն քո տ-
19 րար հինգ մնաս Ասէ և ցնա, եւ դու լինիր ի
20 վերայ հինգ քաղաքացի եկն մեւսն և ասէ, Տէր,
ահա մնասն քո զոր ունէի ծրարեալ ի վարչաւա-
21 կիւ երկնցէ ի թէն, զի այր տաւարակ եւ բառ-
նաս զոր ոչ եղիր, և հնձնս զոր ոչ սերմանեցեր
22 եւ ասէ ցնա, ի բերանոց քունմիլ գատեցայց
զքեղ, ծառայ անհաւատ գիտելիք թէ ես այր
զի տաւարակ եմ, բառնամ զոր ոչ եղի, հնձնեմ
23 ուր ոչ սերմանեցի եւ ընդէր ոչ ևս ուր զար-
ծաթիս իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք
24 պահանջէի եւ ասէ ցապատարուն, Առէք ի
դմանէ զմնասն, և տարայք տուք այնմ որ ու-
25 ծիցի դատուն մնասն (եւ ասեն ցնա, Տէր, ունի
26 տասն մնաս) Ասեմ ձեզ եթէ Ասենային որ ու-
նիցի տացի, և յայնմանէ որ ոչն ունիցի, և զոր
27 ունիցին բարձցի ի նմանէ, Բայց զթշնամակն իմ
ղայնոսիկ որ ոչն կամէին զիս թագաւորել ի վե-
րայ նոցա, ածէք այսր և սպանէք առաջի իմ
28 եւ իրբեւ զայս ասաց, գնաց յառաջ ելանիկ
յերուսաղէմ:
29 Եւ եւ եկեա իրբեւ մերձեցաւ ի Բեթփա-
գէ և ի Բեթանիա մօտ ի լեւանն որ կոչի Զի-
թենեաց, առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւ-
30 ղոց և ասէ, Երթայք դուք ի գեղն որ հանդէպ
մեր կայ յոր իրբեւ մօտանէք, գտունիցէք յա-
նանակ կապեալ, յորում ոք ի մարդկանէ եր-
31 ևնք ոչ նստաւ լուծէք գնա և ածէք եւ եթէ
ոք հարցանիցէ զձեզ թէ Ընդէր լուծանէք, այս-
պէս ասալիք ցնա թէ Տեառն իւրում պիտոյ է:

32 իրբեւ չոգան որ առաքեցանն, գտին որպէս ա-
33 սացն ցնոսա, Կայր յաւանակն եւ մինչդեռ
լուծանէին զյաւանակն, ասեն տեսարքն նորա
34 ցնոսա, Զի լուծանէք զյաւանակդ եւ նստա
35 ասեն, Տեառն իւրում պիտայ է եւ ամին ցնա
առ Յիսուս, և արկին զնոյաւ հանդերձս և հե-
36 ծուցին զԵստուս եւ մինչդեռ երթայր, զհան-
դերձս իւրեանց տարածանէին զճանապարհան
37 եւ իրբեւ այն ինչ մերձ եկեւ ի զառ ի վայր լե-
րինն Զիթենեաց, սկսաւ ամենայն բազմութիւն
աշակերտացն ուրախութեամբ օրհնել զԱստուած
ի ձայն մեծ վասն ամենայն եղևոյ զօրութեանցն
38 զոր տեսին. եւ ասին, Օրհնեալ որ դայ թագա-
ւորդ յանուն Տեառն, խաղաղութիւն յերկնս
39 փառք ի բարձունս եւ ոմանք ի փարիսեցոցն
յամբոյն անտի ասեն ցնա, Վարդապետ, ասա-
40 տես աշակերտացդ քոց Պատասխանի եւ և աս-
են, Ասեմ ձեզ զի եթէ դուքս լուսեցին, քա-
րինքդ աղաղակեցեն:
41 եւ իրբեւ մերձեցաւ, տեսեալ զքաղաքն՝ ելաց
42 ի վերայ նորա, և ասէ, Եթէ գիտէիր դու զոնէ
յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւնն քո բայց
43 այժմ ծածկեցաւ շերեւաց քոց Զի եկեցեն
աուրք ի վերայ քո, և պատեցեն զքեւ թշնա-
միք քո պատնէ, և պաշարեցեն զքեզ, և նե-
44 դեցեն զքեզ յամենայն կողմանց. եւ յատակե-
ցն զքեզ և զորդիս քո ի քեզ. և ոչ թողուցուն
քար ի քարի վերայ յամենայն ի քեզ, փոխա-
նակ զի ոչ ծանալ զժամանակ այցելութեան քո:
45 եւ մտեալ ի առճարն սկսաւ հանել զաղաւնէ-
վաճառսն և զգնողս, և զսեղանս հառափաճա-
46 ռացն ցրուեաց. եւ ասէ ցնոսա, Գրեալ է, եւ

Կիւրաւորս աւագ

Զիցն, յալաց

Զիւրաւորս, զվաճառողսն, իսկ այլ՝ զվաճառողսն
և զցնողս

եղիցի տուն իմ տուն աղօթից, և դուք արա-
 47 րէք զդա այլոս աւազակաց, Եւ ուսուցանէր
 զնոսա հանապաղ ի սաճարին, իսկ քահանայա-
 48 յեւթըն և դպիրք և գլխաւորք ժողովրդեանն
 խնդրէին զնա կորուսանել, Եւ ոչ գտանէին թէ
 զինչ արասցեն, զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ
 կային զնմանէ ի լսել:

ԳԼ. Ի

1 Է՛Ֆ. Եւ եղև ի միում աւուրցն յայնցանէ,
 մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն ի սաճարի
 2 անդ և աւետարանէր, հասին ի վերայ քահանա-
 3 սեն ցնա, Ասա մեզ, որով իշխանութեամբ
 զործես դու զայդ, կամ ո՞վ է որ ես քեզ զայդ
 4 իշխանութիւն, Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա,
 5 չաբցից և ես ցձեզ բան մի, և ասացէք ինձ.
 6 Մկրտութիւնն Յովհաննու. յերկնից էր եթէ ի
 7 մարդկանէ, Եւ նոքա խորհեցան ի միտս ի բնանց
 8 և ասեն, Եթէ ասեմք, Յերկնից, ասէ, իսկ ըն-
 9 դէք ոչ հաւատացէք իմա, և եթէ ասեմք,
 10 ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ աւ-
 11 նեն զմեզ. զի հաստատեալ է ի միտս զԿովհաննէ,
 12 թէ մարգարէ է: Եւ պատասխանի ետուն, չգիտել
 13 թէ ուստի իցէ: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա, Եւ ոչ ես
 14 ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ ասեմք զայս
 15 Է՛Գ. Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն զառակս
 16 զայս. Այր ոմն տնկեաց այգի, և ետ զնա մշա-
 17 կաց, և ինքն զնաց ճանապարհ ժամանակս բա-
 18 զումաւ: Եւ ի ժամաւ առաքեաց առ մշակսն ծա-
 19 ոս, զի ի պտղոյ այգւոյն տացին նմա. և մշակքն
 20 զան հարին զնա, և արձակեցին ունայն: Եւ յա-
 21 լել մեւս եւս ծառայ յղել. նոքա և զնա եւս
 22 զան հարին, անարգեցին և առաքեցին ունայն:
 23 Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա և զնա վի-

13 րաւորեցին և հանին արտաքս: Ասէ ասէր այգ-
 14 ւոյն, Զի՞նչ արարից, առաքեցից զորդի իմ տի-
 15 ղելի, թերևս ի տմանէ պատկառեցեն: Իրբեւ
 16 տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս և
 17 ասեն, Սա է ծառանգն, սպանցուք զսա, զի մե-
 18 լինելի ծառանգութիւնն: Եւ հանին զնա ար-
 19 տաքս քան զայգին և սպանին. արդ զի՞նչ ա-
 20 թացէ ընդ նոսա տէր այգւոյն. Ոչ ապաքէն
 21 զայցէ և կորուսանիցէ զմշակսն զայնսով և տա-
 22 ցէ զայգին այլոց: Իրբեւ լուան ասեն, Բա՛ւ,
 23 մի՛ լիցի: Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա՝ ասէ, Իմկ
 24 զինչ իցէ այն որ քերտն է եթէ վէճն զոր
 25 անարգեցին շինողքն՝ նա եղև գլուխ ան-
 26 կեան: Ամենայն որ ընդհարցի ընդ վէճն ընդ այն՝
 27 խորտակեցի, և յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեցէ
 28 զնա: Եւ խնդրէին զպիրքն և քահանայապետք
 29 արկանել ի նա ձեռս ի նմին ժամու, և երկեան
 30 ի ժողովրդենէն, զի զիտացին թէ առ նոսա ա-
 31 սաց զառակն զայն:
 32 Է՛Դ. Եւ ապա սպանեցին, և առաքեցին դա-
 33 ւաճանս կեղծաւորեալս զանձինս առ արդարս
 34 ունել, զի ըմբռնեցին զնա բռնիւք, առ ի մատ-
 35 նել զնա պետութեան և իշխանութեան դատա-
 36 ւորին: Հարցին ցնա և ասեն, Վարդապետ, զի-
 37 տեմք եթէ ուղիղ խօսիս և ուսուցանես, և ոչ
 38 առնուս ակն, այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն
 39 Աստուծոյ ուսուցանես: Արժան է մեզ կոյսեր
 40 չհարկաւ տալ թէ ոչ: Եւ նայեցեալ ընդ խորա-
 41 մանկութիւն նոցա՝ ասէ՝ Գնո՞սա, Յուցէ՞ք ինձ
 42 զդա՜նկեանն. Չեւ նոքա ցուցին. և ասէ,՝ Զ՞որ
 43 պատկեր և զգիր ունի. պատասխանի ետուն և
 44 ասեն, Զկոյսեր: Եւ նա ասէ ցնոսա, Արդ եր-

1 Ո՞րն է, ցնոսա, Զի՞ փորձէք զիս: ցուցէք

2 Գնո՞ւսա պո՛ղոսէ

- Թայք առւր զկայսերն կայսեր, և զԱնտուծոյն՝
 26 Աստուծոյ, եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բռնիք առաջի ժողովրդեանն. և զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին:
- 27 Ին. Մատուցեալ ոմանք ի սաղուկեցեացն, որք հակառակէին չինել յարութեան, հարցին զնա եւ ասեն, Վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ, եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, որչա իցէ ինչ, և նա անորդի իցէ, զի առնուցու եղբայր նորա զկինն, և յարուցէ զուսակ եղբոր իւրում:
- 29 Արդ եւթն եղբարք էին. և առաջնոյն առեալ
 30 կին մեռաւ անորդի Առ զնա և երկրորդն, մեռաւ և նա անորդի Առ զնա և երկրորդն նոյն.
 32 այն և եւթանքին, և ոչ թողն շորդիս Մեռաւ և կինն Արդ ի յարութեան ում ի նոցանէ լինիցի կին. զի եւթանքին կալան զնա կին:
- 34 Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս և ասէ, Որդիք աշխարհիս այսորիկ կանայս առնեն և արանց լինին. իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել և յարութեանն որ ի մեռելոց՝ ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց լինին: Քանզի և ոչ մեռանել եւս կարեն, զի հաւասար հրեւտակաց են, և որդիք Աստուծոյ, քանզի յարութեան
 37 որդիք են: Այլ զի յառնեն մեռեալք, և Մովսէս գրեւակեաց ի մորենուոյն, որպէս ասէ զՏեառնէ ՅԱստուծոյ Աբրահամաւ և ՅԱստուծոյ Իսահաւ կայ և ՅԱստուծոյ Յակովբայ: Եւ Աստուծո չէ մեռելոց, այլ կենդանեաց, զի ամենեւին նմա կենդանի են: Պատասխանի ետուն ոմանք ի դպրացն և ասեն, Վարդապետ, բարոք ասացեր: Եւ ոչ եւս ոք ի իսկէր հարցանել զնա և ոչինչ:

¹ Ուստի, իցէ ի մեռանելն

² Իսահակ, որդիս և մեռան (32) Յեւ ամենեցուն մեռաւ.

³ Յայն Աստուծո

- 41 Ի. 2. Ասէ և առ նոստ, Զիարդ ասեն զԲրիս-
 42 տոսէ թէ որդի է Դաւթի. Զի ինքն Դաւիթ ա-
 43 սէ ի գերս Սաղմոսաց, Ասաց Տէր ցՏէր իմ,
 44 քս պատառնդան ոսկի քոց, իսկ արդ եթէ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ, զիարդ որդի նորա իցէ:
- 45 Եւ լու ի լու ամենայն ժողովրդեանն ասէ ցա-
 46 յակերտան, Զգոյ՛ լերուք ի դպրացն, որ կաթին պատմածանօք յընել, և սիրեն ողոյնս ի հրա-
 47 պարակս, և զնախաթուս ի ժողովուրդս, և զբարձերէցս յընթիւս: Որ ուսեն զսուսն արեւոյ, և պատմառանօք յերկարեն զաղօթս, նոքա ընկալցին աւելի դատաստանս:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունն որ արկանէին
 2 զսուրս իւրեանց ի գոնձանակն Ետես և զկին ոմն այրի աղքատ, որ արկ անդր երկուս լու-
 3 մայս եւ ասէ, Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի այրին
 4 այն աղքատ աւելի արկ քան զամենեւին Ամենեւին նոքա ի միեմբից իւրեանց արկին յընձայն Աստուծոյ, բայց նա ի կարօտութենէ իւրմէ զա-
 5 մենայն զկեանս իւր զոր ունէր՝ արկ:
- Եւ. Եւ յասել ոմանց զսաճարէն թէ գեղեցիկ լիւմք, և աշխարակօք զարդարեալ էր ասէ,
 6 Զայդ ամենայն զոր ասանէք, եկեացեն աւուրք յորս ոչ թողցի այդր քար ի քարէ վերայ որ ոչ
 7 քակտեցի չարցին զնա և ասեն, Վարդապետ, երբ լինիցի այդ, և զինչ նշան իցէ յորժամ այդ
 8 լինելոց իցէ: Եւ նա ասէ, Զգոյ՛ կայէք, մի խաբիք: զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ա-
 սիցեն թէ Ես եմ, և մերձեցաւ ժամանակ. մի՛

¹ Յոտուս պատմի

² Յայն, նուիրօք

9 երթայցէք զինն նոցաւ Եւ յորժամ լսիցէք պա-
 տերազմունսն և խռովութիւնս, մի՛ զարհուրիցիք,
 զի պարտ է նախ այնմ լինել, այլ ոչ առժամայն
 10 կատարած: Յայնժամ ասէ ցնուս, Յարիցէ ազգ-
 յազգի վերայ և թագաւորութիւն ի թագաւո-
 11 րութեան վերայ: Եւ շարժմունք մեծամեծք. և
 ի տեղիս տեղիս սովք և սրածու ինքն եղիցին:
 12 արհաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից, Բայց
 յառաջ քան զայս ամենայն միտեցեն զձեռս
 ի բեանց ի ձեռ և հաղածեսցեն, և ասանեսցեն ի
 ժողովուրդս և ի բանաս, և ասանցին առաջի
 13 զառաւորաց և թագաւորաց մասն անուան ի-
 մոյ: Եւ լինիցէ ձեռ այն ի վիպաութիւն (14) Արդ-
 զիք ի սիրտս ձեր, մի՛ յառաջագոյն կրթիւ առ-
 15 լայ պատասխանի: Զի ես տաց ձեզ բերան և ի-
 մաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ
 կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն
 16 ձեր: Մասնեօջիք և ի ծնողաց և յերգարց և
 յազգապիանաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն
 17 ի ձէնք: Եւ եղիցիք ասացեալք յամենեցունց
 18 մասն անուան իմոյ: Եւ անց մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ
 19 կորիցէ Եւ համբերութեամբ ձերով ստատչիք
 զօգիս ձեր:
 20 Այլ յորժամ տեսանիցէք չուրջ պատեալ զօ-
 րօք զերուսաղէմ, յայնժամ զխառնիք թէ՛ մերձ
 21 է աւեր նորա: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն
 փախիցեն ի լերինս, և որ ի միջի նորա իցեն
 խուսեսցեն, և որ ի գաւառսն իցեն մի՛ մոցեն ի
 22 նա: Զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնորիկ
 23 առ ի կատարելոյ ամենայն գրեցոյ, Բայց վայրիցէ
 յերոս և ստնտուաց յաւուրսն յայնսիկ: զի ե-
 ղիցն տաղնապ մեծ ի վերայ երկրի, և բարկու-
 24 թիւն ժողովրդեանն այնմիկ: Եւ անկցին ի սուր

սուսերի, և գերեսցին յամենայն հեթանոսս: Եւ
 25 նրուստցէմ եղիցի կոխան ազգաց, մինչև կա-
 նախապէս ժամանակք հեթանոսաց: Եւ եղիցին
 նշանք յարեգան և ի լուսին և յաստեղս, և
 յերկրի տաղնապ հեթանոսաց յահեղ բարբառոյ
 26 իբրեւ ծովու և խռովութեան, Յեւանելոյ ոգւոց
 մարդկան յերկնից և ի կարծեաց եկելոյ ի վերայ
 տիեզերաց, զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին:
 27 Եւ յայնժամ տեսցեն զմրդի մարդոյ եկեալ առ-
 28 պովք զօրութեամբ և վառօք բաղմօք: Եւ յոր-
 ժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձիւք և բարձրա-
 ցուսի՛ք զգլուխս ձեր, զի մերձ է վրկութիւն ձեր:
 29 Եւ ասաց առակ մի նոցա, Տեսէք զթղենիդ և
 30 դամենայն ծառ: Յորժամ շոյուցանիցեն զպտուղ
 ի բեանց, տեսանէք և ի նոցանէ ճանաչէք եթէ
 31 մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք յորժամ տե-
 սանիցէք զայս ամենայն եղեալ, զխառնիք թէ
 32 մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամեն ասեմ
 ձեզ թէ՛ Ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամե-
 33 նայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բան-
 34 իմ ոչ անցանիցին: Զգոյշ լըրուք անձանց, զու-
 ցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր չուստութեամբ և
 արբեցութեամբ և հոգովք աշխարհականօք, և
 յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր օրն այն:
 35 Զի իբրեւ զօրօգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենե-
 ցուն որ ընակեալ են ընդ ամենայն երեսն երկրի:
 36 Աթրիւն կացէք այսուհետեւ, յամենայն ժամ
 աղօթս արարէք, զի արժանի լինի՛ք զերձանել
 յայնմ ամենայն: որ լինելոյ է, և կալ առաջի
 մրդոյ մարդոյ:
 37 Եւ ի տուէ ի առճարին ուսուցանէր, և զգի-
 շերս եկեալ աղանէր ի լերինն որ կուէր Զիթիւն-

1) Յանչիս պապիս
 2) Յայն, ալեայ

Չիտաղաւէ, բողոքականցին

38 եաց: Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ի տաճարն լսել ի նմանէ: Վ. 2

ԳԼ. ԻԲ

1 Մերձեցաւ ամեն բաղարջակերացն որ կոչէր Պատ-
2 քա: Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք
թէ որպէս սպանանիցեն զնա, բայց երկնէն ի
3 ժողովրդենէ անտա:
4 Ապա եմուտ Սատանայ ի Յուդա ի կոչեցեալն
5 Իսկարիովացի, որ էր ի թուոյ երկուստանիցն:
6 Չոգաւ եղբայրս ընդ քահանայապետսն և ընդ
7 դպիրս և ընդ իշխանս ժողովրդեանն, զի մատ-
8 նեցէ զնա նոցա: Եւ խնդացին և խոստացան
9 ապա նմա արծաթ, Եւ յանձն առ և խնդրե-
10 ր պարագ մատենէ զնա նոցա՝ մեկուսի յամրոխէն:
11 Եկն օր բաղարջակերացն, յորում օրէն էր
12 զնոս զպատեքն: Եւ առաքեաց զՊետրոս և
13 զՅովհաննէս և ասէ, երթա՛ք պատարաստեցէ՛ք
14 ամբ զպատեքն զի կերկցուի Եւ նոքա ասեն,
15 Ո՛ր կամիս զի պատարաստեցուիք: Եւ ասէ ցնոս-
16 տա, Ահա իբրեւ մտանիցէք ի քաղաքն, պատա-
17 հեցէ ձեզ այր մի բարձեալ սալիւր ջրոյ, ե-
18 թի՛իք զհետ նորա ի տունն յոր մտանիցէ, Եւ
19 ասասցիք ցտանուտէր տանն, Վարդապետ ասե-
20 քեզ, Ո՛ր են վանքն ՚իմ, յորում զպատեքն
21 ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ: Եւ նա ցուցցէ
22 ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդաբեալ, Չե անդ
23 պատրաստեցի՛ք, Եւ գնացեալ գտին որպէս և
24 ասացն նոցա, և պատրաստեցին զպատեքն:
25 Եւ իբրեւ ժամ եղև, բազմեցաւ, և երկուստ-
26 սան առաքեալքն ընդ նմա: Եւ ասէ ցնոսա,
27 Յանկանալով ցանկացայ զայս պատեք ուտել ընդ

16 ձեզ, մինչև եւ չարտօրեալ իցեմ: Բայց ասեմ ձեզ
17 թէ ոչ եւս կերայց խմանէ, մինչև: Կցի յոր-
18 քայլովեան Աստուծոյ: Եւ ընկալեալ բաժակ
19 զոհացաւ և ասէ, Առէ՛ք զայդ և բաժանեցէ՛ք ի
20 ձեզ, Ասեմ ձեզ թէ յայսմ հետե ոչ արբից ի
21 բերոյ որթոյ, մինչև եկեացե արքայութիւն
22 Աստուծոյ:
23 Եւ առեալ հաց՝ զոհացաւ, երկ և ետ նոցա
24 և ասէ, Այս է մարմն իմ, ՚որ վասն բազմաց
25 պուեալ: զայս արտաջիք առ իմոյ յիշատակի:
26 Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթերեացն առ և ա-
27 սէ, Այս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ
28 վասն ձեր հեղեղոյ:
29 Բայց աւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս ի սե-
30 ղանս: Եւ Որդի մարդոյ բոս սահմանելոյն երթայ,
31 բայց վա՛յ մարդոյն այնմիկ յայր ձեռն մատնեցի:
32 Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս, Թէ ո՛վ
33 է ի նոցանէ որ զայն գործեցց իցէ:
34 Եւ եղև հակառակութիւն ի մէջ նոցա թէ ո՛վ
35 ի նոցանէ համարելի մեծ: Եւ նա ասէ ցնոսա,
36 Թաղաւորք ազգաց տիրեն նոցա, և որ իշխեն
37 նոցա՝ բարեբաւք կոչին: Այլ զուք ոչ այնպէս
38 այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղիցի իբրև: Ղկրտսերն,
39 և առաջնորդն՝ իբրև: Կտառասուրն, Ո՛վ է մեծ,
40 բազմաւն եթէ սպաստօրն: ոչ ապաքէն բազ-
41 մալն, բայց ես եմ ի միջի ձերում իբրև սպա-
42 սուր: Եւ զուք էք որ ցանդ կայիք ընդ իս ի
43 փորձութիւնս իմ: Եւ ես ուխտեմ ձեզ, որպէս
44 և ձայր իմ ուխտեաց ինձ, զարքայութիւն: Չի
45 ուտիցէք և ըմպիցէք ի սեղան իմ յարքայու-
46 թեան իմում, և նստիցիք Յիւրկուտասն ամիս:
47 Գտուել զերկուտասն ազն խրայելի:
48 Եւ ասէ Տէր, Սիմոն, Սիմոն, ահա Սատանայ

՚ի բռնութիւն, որ վասն ձեր տուեալ: յայն՝ պախա-
2 բաղաւ, յաթոս:

- 32 խնդրեալ զձեզ խաբարել իրեւ զցորեան. Այլ
 եւ աղօլեցի վասն զո զի մի՛ պահասեցեն հա-
 33 տառք զո՛ւ. և դու երբեմն դարձցիս և հաստա-
 տեցես զեղբարս զո՛ւ. եւ նա ասէ ցնա, Տէր,
 ընդ զեզ պատրաստ եմ և՛ ի բանս և՛ ի մահ եր-
 34 թալ. եւ նա ասէ ցնա, Ասեմ զեզ, Պետր, չիցէ
 այսօր հաւու խօսեալ՝ մինչեւ երկցս ուրաս-
 ցիս զիս չգիտեմ:
- 35 Եւ ասէ ցնոսա, Յորժամ առաքեցի զձեզ ա-
 ռանց քսակի և մախաղի և կոչկաց, մի՞թէ կա-
 36 րօտացայք իմիք. եւ նոքա ասեն, Եւ ոչ իմիք.
 ապա ասէ, Այլ այժմ որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ,
 նոյնպէս և մախաղ. և որ ոչ ունիցի՝ վաճառեա-
 37 ցէ. գձօրձս իւր և գնեցէ իւր սուսեր. Բայց ա-
 սեմ ձեզ, զի այս եւս որ զրեալ է՝ պարտ է զի
 կատարեցի յիս թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ.
 38 զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է. եւ նոքա ա-
 սեն, Տէր, ահաւասիկ են աստ երկու սուրք. և
 նա ասէ ցնոսա, Բաւաղան են:
- 39 Եւ երեալ գնաց ըստ սովորութեան ի լեառն
 2իթենեաց. գնացին զհետ նորա և աչակերտքն.
 40 Իրբեւ հասն ի տեղին, ասէ ցնոսա, Յաղօթս կացէք
 41 ամանել ի փորձութիւնս. եւ ինքն մեկեցաւ ի նո-
 ճացէ իրբեւ քարոնկէց մի, եզ ծուրի, կայր յաղօ-
 42 թրս, եւ ասէր, Հայր, եթէ կամիս, անցո զբաժնիս
 զայս յինէն. բայց ոչ իմ կամք, այլ քոյդ լիցին:
 43 Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և զօրացու-
 ցանէր զնա. և էր ի տագնասպի և մտադիւրու-
 44 թեամբ եւս կայր յաղօթս. եւ հոսէին ի նմանէ
 քրտունք իրբեւ զկայսակս արեան ոլոռն ոլոռն.
 45 հեղեալ յերկիր. եւ յարուցեալ յաղօթիցն՝ եկն
 առ աչակերտս, եզ խա զնոսա ի քուն ի արմուռ-
 46 թենէն. Եւ ասէ ցնոսա, Զի՞ ննչէք. արիք, կա-
 ցէք յաղօթս՝ զի մի՛ մոռանցէք ի փորձութիւնս

1) Յոռնէն աւախէ

- 47 Եւ մինչդեռ խօսէր, ահաւասիկ ամբոն, և որ
 կոչէրն Յուդա, մի յերկոտոտանիցն, առաջնոր-
 48 դէր նոցա. իրբեւ մերձեցաւ առ Յիսուս. համ-
 բուրեաց զնա՛. քսանցի զայն նշան առեալ էր
 նոցա, թէ ընդ որում ես համբուրեցից, նա է,
 49 զնա ունիցիք. Ասէ ցնա Յիսուս, Յուդա, համ-
 բուրելոյ՞ մատնես զմորդի մարդոյ. Իրբեւ տեսին
 որ զնովաւն էին որ ինչ եղեւն, ասեն ցնա, Տէր,
 50 հարցո՞ք զնոսա սրով. եւ հարց մի ոմն ի նո-
 ցանէ զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց եհան
 51 զաջոյ ունին նորա. Պատասխանի ետ Յիսուս և մա-
 տէ, Թայլ տուք մինչեւ ցայդ վայր. և մա-
 52 տուցեալ յունկն՝ բժշկեաց զնա. եւ ասէ ցեկ-
 եայնս ի վերայ նորա, ցքահանայապետն և ցիշ-
 խանս տաճարին և ցծերսն, Իրբեւ ի վերայ աւա-
 53 զակի՞ ելէք սուսերք և բրօք. Հանապաղ ընդ-
 ձեզ էի ի տաճարին, և ոչ ձգեցէք ձեռս յիս.
 այլ այս է ձեր ժամ և իշխանութիւն խաւարի:
- 54 Եւ կայեալ զնա՛ ածին և մուծին ի տուն քա-
 հանայապետին. և Պետրոս երթայր զինի նորա
 55 հետագոյն. Իրբեւ լուցին կրակ ի մէջ զաւթին և
 նստան շուրջ, նստաւ և Պետրոս ի մէջ նոցա:
 56 Ետես զնա աղախին ոմն զի նստէր առ իջնն,
 հայեցաւ ընդ նա և ասէ, Եւ սա ընդ նոսա էր որ
 57 ընդ նմայն էին. Իսկ Պետրոս ուրացաւ. և ասէ,
 58 Ոչ գիտեմ զնա, կին դու. եւ յետ սակաւ միոյ
 այլ ոմն ետես զնա և ասէ, Եւ դու ի նոցանէ
 ես. և Պետրոս ասէ, Այր դու, չեմ ի նոցանէ:
 59 Եւ իրբեւ ժամ մի անց ի վերայ, այլ ոմն վիճէր
 և ասէր, Ստոյգ. և սա ընդ նմա էր, քանզի Գա-
 60 լիլեացի է. Ասէ Պետրոս, Այր դու, չգիտեմ
 զինչ խօսիսդ. և առժամայն մինչդեռ նա զայն

1) Յոռն, և մերձեցաւ առ Յիսուս համբուրել զնա

2) Բաղասա զաւախէ

- 61 ասէր, խօսեցաւ հաւ. Դարձաւ Տէր և հայեցաւ
 Ի Պետրոս. և յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն զոր
 ասաց շնա, Մինչևեւ հաւաւ խօսեալ իցէ, 'երբեց
 62 ուրաջսն չ'զգիտէր զիս. Եւ ելեալ արտաքս' և
 լաց դառնապէս:
- 63 Եւ արքն, որ պահէին զնա, այսն առնէին զնո-
 64 վա և հարկանէին ծածկէին զերեսս նորա շե-
 տանէին, և հարցանէին զնա և ասէին, Մար-
 65 զարեաց, ո՞ր է որ եհարն զբերել և ալ ըս-
 զում ինչ հայհոյութեամբ խօսէին ի նա:
- 66 Եւ իբրեւ այդ եղև, Ժողովեցաւ ծերակոյտ
 Ժողովողեանն, քահանայապետքն և զպիւրք, և
 հանին ածին զնա յատենն իւրեանց և ասեն
 67 Ի՞նչէ դու ես Բրիտանոս, ասա մեզ: Ասէ ցնոսա,
 68 Եթէ ասացից ձեզ, սակայն ոչ հաւատայք. Եւ
 եթէ հարցից ինչ զձեզ, չտայք ինձ պատասխանի
 69 Կամ արձակիցէք. Բայց յայսմ հետէ նստցի Ու-
 զի մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ
 70 Եւ ասեն ամենեքեան, Ուրեմն դու ես Որդի՞ն
 Աստուծոյ. և նա ասէ ցնոսա, Դուք ասէք թէ
 71 ես եմ. Եւ նոքա ասեն, Զինչ եւս պիտոյ է
 մեզ վկայութիւն, զի մեզեն խել լուաք ի բերա-
 նայ դորա:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւնն նոցա,
 2 ածին զնա առ Պիղատոս. Եւ սկսան չարախօս
 լինել զնմանէ և ասել, Գտաք զսա զի թիւրէր
 զազգս մեր, և արդելոյր ի տալոյ հարկս Կայսեր,
 և ասէր զանձն եթէ Գրիստոսն իցէ թագաւոր:
 3 Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ, Դո՞ւ ես թա-
 գաւորն Հրէից. նա պատասխանի ետ նմա և ա-
 4 սէ, Գու ասացեր: Ասէ Պիղատոս ցքահանայա-

- պետոն և զԺողովորդսն, Զգտանեմ ինչ փնտ-
 5 յառնա յայսմիկ. Եւ նոքա պնդէին և ասէին և
 թէ Խռովէ զԺողովորդս, ուստի ասն ընդ ամե-
 նայն Հրէաստան՝ սկսեալ ի Գալիլէէ մինչեւ ցայտը:
 6 Իսկ Պիղատոս իբրեւ լուաւ զԳալիլէէ, եհարց և
 7 թէ Գալիլեացի՞ իցէ այն. Եւ իբրեւ գիտաց թէ
 յիշխանութենէ Հերովդէ է, ես տանել զնա առ
 Հերովդէս. քանզի և նա յերուսաղէմ էր յա-
 8 տըսն յայնսմիկ. Եւ Հերովդէս իբրեւ ետես
 զՅիսուս, ուրախ եղև յոյժ, զի ցանկայր իրա-
 9 ղում Ժամանակաց անասնել զնա. քանզի լսէր
 ըստում անգամ զնմանէ. և ակն ունէր նշան
 10 ինչ լինալ տեսանել ի նմանէ. Հարցանէր զնա
 բանիք բազմօք. և նա ոչինչ ետ նմա պատաս-
 11 խանի Կային քահանայապետքն և զպիւրք և
 պնդագոյնս չարախօսէին զնմանէ. Արհամարհեաց
 զնա և Հերովդէս հանդերձ իրովք զօրականօքն,
 և այսն արարեալ արկ զնովաւ հանդերձս սպի-
 12 տակ, և ետ տանել անդրէն տա Պիղատոս. Եւ
 եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յաուր
 յայսմիկ, քանզի յառաջ թշնամիք էին միմեանց:
 13 Կռեաց Պիղատոս զքահանայապետն և զի-
 14 խանն և զԺողովորդն, Եւ ասէ ցնոսա, Ածէք
 մատուցէք ինձ զայս զայս իբրեւ զխտորեցու-
 ցիչ Ժողովրդեանն. և ահաւասիկ առաջի ձեր
 զատեցայ, և փնտ ինչ ոչ գտի յառնս յայսմիկ:
 15 Զորոց դուք չարախօսէք զդմանէ. Այլ և ոչ
 Հերովդէս, քանզի 'ետու տանել զդա առ նա'.
 և արդ ոչինչ մահու արժանի է գործեալ դորա:
 16 Երատեցից զդա և արձակեցից (17) Զի հարկ էր
 18 մի մի ըստ ասոնի արձակել նոցա. Եւ նոքա ա-
 ղաղակէին ամենայն բազմութեամբն և ասէին,

Յիշու, տաքեցի զձեզ առ նա, Եւ առաջեաց
 զնա առ մեզ

- 19 Բարձ զդաւ և արձակեալ մեզ զմարարաւ. Որ էր
 20 վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին և
 21 սպանութեան մտեալ ի բանաւ Դարձեալ Պիղա-
 22 տոս սկսաւ խօսել, քանզի կամէր արձակել զՅի-
 23 սուս և և նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին,
 24 Ի խաչ հան զդաւ և և նա շերիցս ասէ ցնոսս,
 25 Զի՞նչ չար արար սա. ոչինչ վնաս մահու գտի ի
 26 սմա, խրատեցից զսա և արձակեցից և և նոքա
 27 ստիպէին մեծածայն և խնդրէին զնա ի խաչ հա-
 28 նել, և զօրանային բարբառք նոցա և քահանա-
 29 յապետիցն և և Պիղատոս հաւանեցաւ առնել
 30 զչայցուածս նոցա Արձակեաց նոցա Յիարար-
 31 քայն՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան
 32 արկեալ էր ի բանտ, զոր և խնդրէին իսկ և
 33 զՅիսուս մատենաց կամաց նոցա:
- 34 Իբրեւ առին զնացին զնա, բմբռնեցին զովմ
 35 Սիմովն կիւրենացի որ զայր յանդէ. եղին ի վե-
 36 րայ նորա զխաչն բերել զկնի Յիսուսի և և եր-
 37 թայր զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեանն և
 38 կանանց որ կոծէին և աշխարէին զնա Դարձաւ
 39 Յիսուս և ասէ ցնոսս, Դատեք ի վերայ ան-
 40 ի՞նչ լայք ի վերայ իմ, այլ լացէք ի վերայ ան-
 41 ձանց և ի վերայ որդւոց ձերոց: Զի եկեացն ա-
 42 լուրք, յորս ասիցեն թէ երանի՜ սմոյց և որո-
 43 վայնից որ ոչ ծնան, և ստանայ՝ որ ոչ գիցեցու-
 44 ցին: Յայնժամ սկսանլցին ասել լերաց թէ Ան-
 45 կերուք ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ Մածկեցէք
 46 զմեզ: Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն,
 47 ընդ յորն զի՞նչ լինիցի
 48 Ամէն և այլ երկուս, չարագործս, սպանանել
 49 ընդ նմա: Իբրեւ չոգան ի սեղին կուցեալ Գա-

- 50 զամեն, անդ հանին զնա ի խաչ, և զչարագործան,
 51 զովմ ընդ աջմէ և զովմ ընդ ձախմէ Խաչեցին,
 52 և և Յիսուս ասէ, Հայր, թող դոցա, զի ոչ գի-
 53 տեն զինչ գործեն: և և ի բաժանել զհանդերձս
 54 նորա արկին վիճակս և և կայր ժողովուրդն հա-
 55 յեցեալ. անգոսնէին զնա իրխանքն հանգերձ նո-
 56 քոք և ասէին, Զայլս ապրեցոյց, ապրեցուցէ
 57 և զանձն, եթէ դա է Գրիստոս Յիսուս Աստուծոյ
 58 ընտրեալն, Այլն առնէին զնա և զինուորքն,
 59 եկեալ առաջի մատուցանէին նմա քացախ, և
 60 ասէին, Եթէ դու ես թագաւորն Հրէից, փրկեա
 61 զանձն քո: և և էր գիր գրեալ ի վերայ նորա
 62 Յունարէն և Դաղմատերէն և Եբրայեցերէն գրով
 63 թէ Սա է արքայն Հրէից:
 64 Իսկ մի ոմն ի կախեցոյ չարագործացն հայհոյէր
 65 զնա և ասէր, Յի՛շ գու ես Գրիստոսն, փրկեա
 66 զանձն քո և զլեզ, Պատասխանի ետ ընկերն
 67 սաստելով նմա և ասէ, Երկնից՞ դու յԱստու-
 68 ժոյ, զի ի նմին սլաոթի կաս: և և մեք յիրաւի,
 69 զի արժանի որոց գործեցարն՝ առնումք զհա-
 70 տուցումն. և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց:
 71 և և ասէ ցՅիսուս, Յիշեա զիս, Տէր, յորժամ
 72 գայցես արքայութեամբ քոյ՜, և և ասէ ցնա Յի-
 73 սուս, Ամէն ասեմ քեզ, Այսօր ընդ իս իցես ի
 74 դրախտին:
 75 և և էր իբրեւ վեցերորդ ժամ, և խաւար եղեւ
 76 ի վերայ ամենայն երկրի մինչեւ ցիններորդ ժամն.
 77 և և խաւարեաւ արեգակն և և հերձաւ վարագոյր
 78 առձառին ընդ մէջ և և կարդաց Յիսուս ի ձայն
 79 մեծ և ասէ, Հայր, ի ձեռս քո առանձեմ զճոզի
 80 իմ. զայս իբրեւ ասաց, եհան զգզի:

1 Իս-դաւ-թ, ի խաչ հան, ի խաչ հան

2 Յիշ, երրորդ անգամ

3 Ի Խաւարս ապիրատ

1 Ի Յունիս ապիրատ

2 Իս-դաւ-թ, ընտրեալն Աստուծոյ

3 Յիսուս, Եթէ

- 47 Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղեւ՝
 48 միառաւոր արծր զկատուած և ասէ, Արդարեւ
 49 այս այս արգար էր և ամենայն ժողովուրդքն
 50 որ եկեալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն
 51 զգործ, բախէին զկուրծս և դաճնայինս կային
 52 ամենայն ծանօթքն նորա ի հեռաստանէ, և կա-
 53 նայք որ եկեալ էին զհետ նորա ի Գալիլէ՝ տե-
 54 սանէին զայնս
 55 Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ, որ էր նախա-
 56 րար, այդ բարեգործ և արդար, (Սա չէր միա-
 57 րանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա,) յերեմիակեայ քաղաքէ շրէից, որ և ինքն իսկ
 58 ակն ունէր արքայութեան Աստուծոյ, Սա միա-
 59 տուցեալ առ Պիլատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յի-
 60 սուսի. Եւ ինուցեալ զնա՝ պատեաց պատառա-
 61 կալս, և եղ ի կուածոյ գերեզմանի ուր չէր բնա-
 62 զօք եղեալս և օրն էր ուրբաթ և չարաթ լուսանայր
 63 Եւ երթային զհետ նորա կանայք որ եկեալ էին
 64 ընդ նմա ի Գալիլէ, տեսին զգերեզմանն, և որ-
 65 պէս եղաւ մարմին նորա և Դարձան և պատրաս-
 66 տեցին խուռնկս և եւչս և ի չարաթուն հանդար-
 67 տեցին վասն պատուիրանին

ԳԼ. ԽԻ

- 1 Բայց ի միալարաթուն վաղ քաջ ընդ առաօտն
 2 եկին ի գերեզմանն, բերին զխուռնկն զոր պատ-
 3 ըստեցին, և այլ կանայք ընդ նոսա. Եւ զաին
 4 զյէմն թառալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի Եւ
 5 մտեալ ի ներքս ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յի-
 6 սուսի. Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա վասն այնո-
 7 րիկ, և ահա արք երկու հասին առ նոսա ի հան-
 8 զերծս լուսաւորս Եւ իբրեւ զահի հարան և ի թա-
 9 նարհեցուցին զերեսս իբրեանց յերկիր, ասէն ցնո-
 10 սա, Զի՞ խնդրէք զկեկեանին ընդ մեռեալս. Զէ

- 1 ասա, ոյլ յարեաւ յիշեցէք որպէս խօսեցաւ
 2 Ընդ ձեզ մինչ էրն ի Գալիլեա, Եւ ասէր թէ Պարտ
 3 և Որդւոյ մարդոյ մատնել ի ձեռս մարդոց մե-
 4 զաւորաց, և ի խաչ ելանել և յերբորդ աւուր
 5 յառնել և Եւ յիշեցին զբանսն նորա (9) Եւ Կար-
 6 ձան պատմեցին զայս ամենայն մեռասանիցն և
 7 այլոցն ամենեկուն և Եւ էին Մարիամ Մագդաղե-
 8 նացի և Յովսէփն և Մարիամ Յակովբայ և
 9 այլք ընդ նոսա որ պատմեցին զայս առաքիլոցն
 10 Եւ երեւեցան առաջի նոցա չազկազմութիւն
 11 Բանքն նոցա և չհաւատային նոցա Բայց Պետ-
 12 րոս յարուցեալ ընթացաւ ի գերեզմանն, և հա-
 13 յեցեալ տեսանէ զկուսան լոկ զի կային, և գնաց
 14 ընդ միտս զարմացեալ թէ զինչ եղև
 15 Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին ա-
 16 ւուր ի գեղ մի որ հեռի էր յերուսաղեմէ Հա-
 17 րեւր և վաթսուէ՝ ասպարիսաւ, և էր անունն նո-
 18 թա Նիմուսուս Եւ նոքա խօսէին ընդ միմեանս
 19 Վասն ամենայն անցիցն անցիկոց և Եղև ընդ
 20 խօսելն նոցա և ընդ միմեան, և ինքն իսկ Յիսուս
 21 մերձեցաւ և երթայր ընդ նոսա Եւ նոցա աչք
 22 կալեալ էին առ ի չճանաչելոյ զնա և ասէ ցնո-
 23 սա, Զի՞նչ են բանքդ վասն որոյ միմեքդ ընդ
 24 միմեանս մինչդեռ գնայքդ, և արտմեալ էր
 25 Պատասխանի եւ մի մին ի նոցանէ որում անուն
 26 էր Սիմոն և ասէ ցնա, Դո՞ւ միայն կաս
 27 յերուսաղեմ, որ ոչ գիտացեալ զինչ գործեցաւ
 28 Եւ նոքա ասէն, ԶՅիսուսն նազովրեցւոյ, որ եղև
 29 այր մարգարէ հօր արդեամբք և բանիւք ա-
 30 ռաջի Աստուծոյ և ամենայն ժողովրդեանն Որ-
 31 պէս մատնեցին զնա քահանայապետքն և իշ-

1 Իսաիայ, Դարձան ի գերեզմանն

2 Իսաիայ, վաթսուէ

խանքն մեր ի դատաւտան մտհու և հանին զնա
 21 ի խաչ: Մեք ակն ունեալք թէ նա իցէ որ փրկե-
 լոցն էր զիսրայել: այլ և հանդերձ այսու ամե-
 նայնիւ այս երրորդ օր է յորմէ հետէ այն գոր-
 22 ծեցաւ: Այլ և կանայք ոմանք ի մէնջ դարմա-
 յուցին զմեզ, որք կանխեալ ընդ առաւօտն չո-
 23 գան ի գերեզմանն, Եւ ոչ գտին զմարմին նորա:
 եկին և ասեն թէ և տեսիլ եւս հրեշտակաց տե-
 24 սին, որք ասէին զմանէ թէ կենդանի է: Եւ
 գնացին ոմանք ի մէնջ ի գերեզմանն, և գտին
 նոյնպէս որպէս և կանայք ասացին: Բայց զնա
 25 ոչ տեսին: Եւ նա ասէ ցնոսա, Ո՛ր անկտաք և
 հեղդափրաք ի հաւատալ ամենայնի զոր խօսե-
 26 ցան մարգարէքն: Ո՛չ զնորա պարտ էր չարչա-
 27 ըլլալ Գրիստոսի, և մոանել ի փառս իւր: Եւ
 սկսեալ ի Մովսիսէ և յամենայն մարգարէիցն
 մեկնէր նոցա որ ինչ յամենայն զիրս զրեալ էր
 28 զմանէ: Իրբեւ մերձեցան ի գեղն յոր երթային,
 և նա պատճառէր հեռագոյն եւս ուրեք երթալ:
 29 Եւ բռնադատեցին զնա և ասէին, Առ մեզ ագիւր
 զի ընդ երեկս է և տարաժամեալ է օրս: և ե-
 30 մաւ աղանել անդ ընդ նոսա Եւ եղեւ իբաղմեն
 նորա ընդ նոսա, առեալ զհացն՝ օրհնեաց, երեկ
 31 և ետ նոցա: Եւ նոցա բացան աչք և ծանեան
 32 զնա, և նա եղեւ ի նոցանէ աներեւոյթ: Եւ ա-
 սեն յմիմեանս, Ո՛չ իսկ և սիրոք մեր ձմիէին ի
 մեզ մինչ խօսէրն ընդ մեզ զմանապարհայն, և
 33 ո՛րպէս բանայր մեզ զգիրս: Եւ յարուցեալ նոյն
 ժամայն՝ դարձան յերուսաղէմ, և գտին ժո-
 դովեալ զսեռասանն և զորս ընդ նոսայն էին:
 34 Եւ ասեն թէ Արդարեւ յարեալ Տէր և երեւե-
 35 ցաւ Սիմովնի: Եւ նոքա պատմեցին զայն որ զճա-
 նապարհայնն, և թէ Զիարդ ետ ծանօթս նոցա
 ի բեկանել հացին:
 36 Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եւ

կաց ի մէջ նոցա և ասէ ցնոսա, Խաղաղութիւն
 37 ընդ ձեզ, Ինչ եմ, մի՛ երկնիք: Եւ զօհի հար-
 եալ երկնէին, և համարէին ողի ինչ տեսանել:
 38 Եւ ասէ ցնոսա, Զի՞ խռովեալ էք, և ընդէ՛ր
 39 խորհուրդք ելանեն ի սիրտս ձեր: Տեսէք զձեռս
 իմ և զոսա, զի ես նոյն եմ: չօպիկեցէք զիս և
 տեսէք, զի ողի մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որ-
 40 պէս զիս տեսանէք զի ունիմ: Եւ զայս ասաց-
 41 եալ եղոյց նոցա զձեռան և զոսա Եւ մինչդեռ
 տակաւին չհաւատային ի ինզով թեւէն և դարձա-
 ցեալ էին, ասէ ցնոսա, Ունի՛ք ինչ կերակուր
 42 աստ: Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խորովելոյ մասն
 43 Ինչ խորխոր մեղու: Եւ առ եկեր առաջի նոցա,
 44 Ինչ զմանցորին ետ նոցա: Եւ ասէ ցնոսա, Այս
 բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ, մինչ առ ձեզն
 էի թէ Պարտ է ընուլ ամենայն գրեւոյն յօրէնսն
 Մովսիսի և ի մարգարէս և ի օսողմոսս մասն իմ:
 45 Յայնժամ երաց զմիտս նոցա իմանալ զգիրս
 46 Եւ ասէ ցնոսա թէ ՉԱյսպէս պարտ էր չարչարել
 Գրիստոսի, և յառնել ի մեռելոց յաւուր երրոր-
 47 զի, Եւ քարոզել յամեն նորա օտախարութիւն
 և թողութիւն մեզայ յամենայն ազգս՝ սկսեալ
 48 յերուսաղէմէ: Եւ զուր էք վիայք այսոցիկ
 49 Եւ ահա ես առաքեմ դաւեաթս չօր իմոյ ի ձեզ,
 և զուրք նստաբուք ի քաղաքիս յերուսաղէմ,
 մինչև զգնեցուք զօրութիւն ի բարձանց:
 50 Եհան զնոսա մինչև ի թեթանիս, և ամբար-
 51 ձեալ զձեռս իւր՝ օրհնեաց ցնոսա: Եւ եղեւ
 յօրհնելն նորա ցնոսա, մեկնեցաւ ի նոցանէ և
 52 վերանայր յերկինս: Եւ նոցա երկիր պագեալ
 նմա՝ դարձան յերուսաղէմ ուրախութեամբ մե-
 53 ծաւ: Եւ էին յանապաղ ի տաճարին, գովէին և
 օրհնէին զԱստուած:

1) Բռնադատեցին

2) Զայն Այսպէս զրեալ է: և այսպէս

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

ՅՈՒՂԱՆՈՒՄԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

ԳԼ. ՀԱՐ.

Վասն՝ զի անակիցքն է բանն Աստուած.	Ա.	1
Վասն՝ Յովհաննու վկայելոյն բանին Աստուծոյ.	Ա.	15
Վասն՝ գալոյն առ նա Գառինն Աստուծոյ.	.	29
Վասն՝ աշակերտացն առ Յիսուս աղանելոյն.	Ա.	39
Վասն՝ գտանելոյն զՄեհիա.	Ա.	41
Վասն՝ ի կանա հարսանեացն.	Բ.	1
Վասն՝ արտաքս հանելոյն ի տաճարէն.	Բ.	15
Վասն՝ նիկողեմոսի.	Գ.	1
Վասն՝ ի յԱյնտոյն մկրտելոյն.	Գ.	23
Վասն՝ խնդիր լինելոյ վասն սրբութեան.	Գ.	25
Վասն՝ կնոջն Սամարացոյ.	Դ.	7
Վասն՝ Թագաւ որագինն.	Դ.	46
Վասն՝ երեսունեութամեայ հիւանդին.	Ե.	5
Վասն՝ զի Հայր սրբէ զՈրդի.	Ե.	20
Վասն՝ հինգ հացին և երկու ձկանն.	Զ.	9
Վասն՝ գնալոյն ի վերայ ծովուն.	Զ.	19
Վասն՝ մարտնչելոյն ընդ միմեանս Հրէից.	Զ.	41
Վասն՝ շրջելոյն Յիսուս ի Գալիլէ, և խրատու եղբարցն.	Է.	1
Վասն՝ խնդրելոյն Հրէից ունել զՅիսուս.	Է.	30
Վասն՝ ի ծնէ կուրին.	Ը.	1
Վասն՝ դնելոյն Յիսուսի զանձն ի վերայ ոչխարացն.	Ժ.	15

Վասն՝ նաւակատեացն յերուսղէմ.	Ժ.	21
Վասն՝ զաղարու յարութեանն.	ՃԻ.	1
Վասն՝ օծանելոյն զՏէր.	ՃԲ.	3
Վասն՝ որ ասաց Յուդա զիւղոյն.	ՃԲ.	5
Վասն՝ յովանակին.	ՃԲ.	14
Վասն՝ մատչելոյ հեթանոսացն առ Տէր.	ՃԲ.	21
Վասն՝ հատին ցորենոյ.	ՃԲ.	24
Վասն՝ Յիսուսի լոյս գալոյն յաշխարհ.	ՃԲ.	46
Վասն՝ ընթրեացն և լուսնալոյ զոտս աշակերտացն.	ՃԳ.	1
Վասն՝ չարաբանացն Յիսուսի, և սիւնփնելոյ զաշակերտոն.	ՃԴ.	15
Վասն՝ գալոյ Հոգւոյն և մխիթարելոյ զաշակերտսն.	ՃԴ.	26
Վասն՝ մատնութեանն Յիսուսի.	ՃԵ.	2
Վասն՝ ուրացութեանն Պետրոսի, և հաւուն խօսելոյ.	ՃԵ.	25
Վասն՝ ածելոյն զՅիսուս ի վանացն Կալիլայ.	ՃԶ.	28
Վասն՝ տանելոյն զՅիսուս ի Գողգոթա.	ՃԷ.	17
Վասն՝ աւանդելոյ զՏոգին.	ՃԸ.	30
Վասն՝ խնդրելոյն զՏէրուհական մարմինն.	ՃԹ.	38
Վասն՝ բերելոյն նիկողեմոսի զմուս.	ՃԹ.	39
Վասն՝ գալոյ կանանցն ի գերեզմանն.	Ի.	1
Վասն՝ զբօքն փակելովք մոտանելոյն Յիսուսի առ աշակերտսն.	Ի.	19
Վասն՝ զԹովմաս հաստատելոյ Տեսուն.	Ի.	27
Վասն՝ ուտելոյն ընդ նոսա, և հարցմանն զՊետրոս.	ԻԱ.	15
Վասն՝ սիրելոյ աշակերտին, և գրելոյ զԱւետարանն.	ԻԱ.	24

Ա. Ի. Ե. ՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԲԿ. Ի ՍԿԶԲԱՆԷ՛ էր Բանն, և Բանն էր առ
- 2 Աստուած, և Աստուած էր Բանն, նա էր ի սկզբ-
- 3 բանէ առ Աստուած, Ամենայն ինչ նոյաւ եղեւ,
- 4 և առանց նորա եղեւ և ոչ ինչ որ ինչ եղեւն:
- 5 Նոյաւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս մարդկան:
- 6 Եւ լոյսն ի խաւարի անդ լուսաւորէ, և խաւար
- 7 նմա ոչ եղեւ հասու:
- 8 Եղեւ այդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն
- 9 նմա Յովհաննէս: Սա եկն ի վկայութիւն զի վկա-
- 10 յետէ վասն Լուսոյն, զի ամենեքին հաւատաս-
- 11 զեն նոյաւ: Ոչ էր նա Լոյսն, այլ զի վկայեսցէ
- 12 վասն Լուսոյն:
- 13 Իր Լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամե-
- 14 նայն մարդ որ գալոց է՝ յաշխարհ: Յաշխարհի
- 15 էր, և աշխարհ նոյաւ եղեւ, և աշխարհ զնա ոչ
- 16 ծանեաւ: Յիւրան եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկա-
- 17 լան: Իսկ որք ընկալանն զնա՝ եւ նոցա իշխա-
- 18 նութիւն որդիս Աստուծոյ լինել որոց հաւատաս-
- 19 զեն յանուն նորա: Ոչք ոչ յարեան և ոչ ի կա-
- 20 մաց մարմնոյ և ոչ ի կամաց առն, այլ յԱստու-
- 21 ծոյ ծնան: Եւ Բանն մարմնն եղեւ և ընապեաց ի
- 22 մեղ, և տեսաք զփառս նորա, զփառս իբրեւ-

- զմիածնի առ ի Հօրէ, ի նորոհօք և ճշմարտու-
- թեամբ:
- 15 Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, աղաղակեաց և
 - 16 ասէ, Սա է զորմէ ասէի, Որ զինի իմ գալոցն էր:
 - 17 Եւ նախ զի նախ քան զիս էր: Զի ի
 - 18 լուսութենէ անտի նորա մեք ամենեքին առաք-
 - 19 յնորհա իրաւանակ շնորհաց: Զի օրէնքն ի ձեռն
 - 20 Մովսիսի առան, շնորհքն և ճշմարտութիւն ի
 - 21 ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն:
 - 22 ԲԻ. ԶԱստուած ոչ ոք ետես երբեք, բայց
 - 23 միածինն Որդի որ է ի ծոց Հօր, նա պատմեաց:
 - 24 Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու, յորժամ ա-
 - 25 ռաքեցին առ նա Հրեայքն յերուսաղեմէ քահա-
 - 26 նայս և Ղեւտացիս, զի հարցցին ցնա թէ Գու ո՞
 - 27 ես: Եւ խոստովան եղեւ և ոչ ուրացաւ: Խոստու-
 - 28 վան եղեւ եթէ ես ոչ եմ Քրիստոսն: Եւ հարցին
 - 29 զնա, Իսկ ո՞վ ես դու, Եղիւ՝ ես, և ասէ, Ոչ
 - 30 եմ: Իսկ մարգարէն՝ ես դու, պատասխանի ետ
 - 31 թէ Ոչ: Իսկ ասա մեզ, Գու ո՞վ ես, զի պատաս-
 - 32 խանի տարցուք որոց առաքեցինք զմեզ: Գի՞ ա-
 - 33 սեռ վասն քոս Ասէ: Ես՝ ձայն բարձաւոյ յանա-
 - 34 պատի, Ուղիղ արարէք զճանապարհն Տեսան,
 - 35 որդէս ասաց Եսայի մարգարէ: Եւ որք առա-
 - 36 քեցանն ի իրարիսեւոյց անտի էին, Հարցին ցնա
 - 37 և ասեն, Իսկ զի՞ մկրտես, եթէ դու չես Քրիս-
 - 38 տոսն, և ոչ Եղիւ, և ոչ մարգարէն: Պատաս-
 - 39 խանի ետ նոցա Յովհաննէս և ասէ, Ես մկրտեմ
 - 40 զձեզ ջրով: Ի միջի ձերում կայ, զոր դուքն ոչ
 - 41 գիտէք: Որ զինի իմ՝ Դպրոցն է՝ որում չեմ
 - 42 արժանի եթէ լուծից զխրացս կռկաց նորա: Այս
 - 43 ի բեթաբրա եղեւ յայնկոյս Յորդանանու, ուր
 - 44 էրն Յովհաննէս և մկրտէր:
 - 45 ԲԿ. Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս զի գայր

առ նա. և ասէ, Ահաւասիկ Գառն Աստուծոյ որ
 30 բառնայ զմեզս աշխարհի Սա է վասն որոյ եսն
 ասէի, Ձկնի իմ գոյ այր որ առաջի իմ եղև,
 31 զի յառաջ իսկ էր քան զիս. եւ ես ոչ գիտէի
 զնա, այլ զի յայտնի լինիցի Իօրայեղի, վասն այ-
 32 նորիկ եկի ես չրով մկրտել. Վկայեաց Յովհան-
 նէս և ասէ թէ Տեսանէի զՀոգին, զի իմանէր իբրեւ
 զաղանի յերկնից, և հանգչէր ի վերայ նորա.
 33 եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեալացն զիս
 մկրտել չրով՝ նա ասաց զնա, եղբ վերայ տեսա-
 նիցես զՀոգին զի իմանիցէ և հանգչիցի ի վերայ
 34 նորա, նա է որ մկրտէ Հոգւովն Սրբով. եւ ես
 տեսի և վկայեցի եթէ Սա է Որդին Աստուծոյ.
 35 ԲԻ. Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և յա-
 36 շակերտաց անսի նորա երկու. եւ նայեցեալ ընդ
 Յիսուս զի զգնայր, ասէ, Ահաւասիկ Կրիստոս
 37 Գառն Աստուծոյ, Լուան ի նմանէ երկու աշա-
 կերտքն զի խօսէր, և զնացին զՏես Յիսուսի.
 38 Իբրեւ դարձաւ Յիսուս և ետես զնոսա զի երթա-
 յին զհեա նորա, ասէ ցնտա, Ձկն ինդրէք.
 նոքա ասեն ցնա, Ռարբի, (որ թարգմանեալ
 39 կոչի վարդապետ,) ո՛ր են օթեմիանք քո. Ասէ
 ցնտա, Եկայք և առե՛ք. Եկին և տեսին ուր
 էին օթեմիանք նորա, և առ նմա աղան այն օր,
 40 զի ժամ էր իբրեւ տասներորդ. էր Անդրէաս
 եղբայր Սիմոնի Վովի, մի յերկուց անուի որ
 լուանն ի Յովհաննէ և զնացին զկնի նորա.
 41 Գտանէ սա նախ զեղբայր զՍիմոն, և ասէ
 ցնա, Գտաք զՍիմոն (որ թարգմանի Գրիս-
 42 տոս). Սա ամ զնա առ Յիսուս. հայեցեալ ընդ
 նա Յիսուսի ասէ, Դու ես Սիմոն որդի Յովնա-
 նու, դու կոչեցես Կեփաս (որ թարգմանի
 Պետրոս):

43 ԲԵ. Ի վաղիւ անդր կամեցաւ երանել ի Գա-
 լիւեա. գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս, Ի
 44 եկ զկնի իմ. եւ էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդայ, ի
 45 քաղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի Գառնէ Փիլիպ-
 քոս զնաթանայէլ և ասէ ցնա, Զորմէ գրեաց
 Մովսէս յօրէնսն. և մարգարէքն, գտաք զՅի-
 46 սուս զորդի Յովսեփայ ի Նազարեթէ. Ասէ ցնա
 Նաթանայէլ, իսկ ի՛նչաղարեթէ մաքթ ինչ իցէ
 47 արույ իմք լինել. ասէ ցնա Փիլիպպոս, Եկ և
 47 տես իբրեւ ետես Յիսուս զնաթանայէլ զի գայր
 առ նա, ասէ վասն նորա, Ահա արդարեւ Իսրա-
 48 յէլացի յորում նենդութիւն ու. քոյ. Ասէ ցնա
 Նաթանայէլ, Ուսում ճանաչես զիս. պատասխա-
 նի ետ Յիսուս և ասէ ցնա, մինչև եր Փիլիպ-
 քոսի կոչեցեալ. գրե՛զ զի էիր ի ներքոյ թղեն-
 49 ւոյն, տեսի գրեզ. Պատասխանի ետ նմա Նա-
 թանայէլ և ասէ, Ռարբի, դու ես Որդի Աստու-
 50 ծոյ, դու ես թաղաւորն Իսրայելի Պատասխանի
 ետ նմա Յիսուս և ասէ, Փոխանակ զի ասացի
 քեզ թէ տեսի ի ներքոյ թղենւոյն, հաւատաւ.
 51 մեծամեծս եւս քան զայս տեսցես. եւ ասէ ցնա,
 Ամեն ամեն ասեմ ձեզ, Տեսանիցէք զերկինն
 բացեալ, և զԵրեսմակս Աստուծոյ զի երանիցեն
 և իշանիցեն ի վերայ Որդւոյ մարդոյ.

ԳԼ. Բ

1 ԲԶ. Եւ յառաջ երրորդի հարսանիք էին ի
 Կանա Փայկեալոյց, և անդ էր մայրն Յիսուսի.
 2 Կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա ի հար-
 3 սանսն. եւ ի պակասել զինոյն՝ ասէ մայրն
 4 յՅիսուս, Գինն ոչ ունիւ. եւ ասէ ցնա Յիսուս,
 Զի՛ կայ իմ և քո, կին դու, չեւ է հասեալ ժա-
 5 մանակ իմ. Ասէ մայրն նորա զսպասաւորսն, Որ
 6 զինչ ասիցէ ձեզ՝ արասիք. և անդ էին թակոյիք

կճեալք վեց ըստ սրբութեանն շրէից, տանէին մի
 7 մի ի նոցանէ մարս երկուս կամ երկուս, Ասէ նցոսս
 Յիսուս, Լցէ՛ք զթակոյկսդ չրով. և լցին զնոսս
 8 մինչեւ ի վեր, եւ ասէ ցնոսս, Արդ առէ՛ք և բե-
 9 ռէ՛ք տաճարապետիդ. և նոքա բերին, եւ իբրեւ
 ճաշակեաց տաճարապետն զվորն գինի կոհալ,
 և ոչ գիտէր ուստի իցէ. բայց սպասաւորքն գի-
 10 տաճարապետն, եւ ասէ, Ամենայն մարդ զանոյշ
 գինին յառաջագոյն պաշտէ. և յորժամ սրբե-
 նան, յայնժամ զյոռին, դու պահեցեր զանոյշ
 11 գինիդ մինչեւ ցայժմ. Զայս արար սկիզբն նշա-
 նաց Յիսուս ի Կանա Գալիլեացուցոյ, և յայնմեաց
 զփառս իւր, և հաւատացին ի նա աշակերտքն
 նորա:

12 Բէ. Յետ այսորիկ էջ ի Կաթառնայում, ինքն
 և մայր իւր և եղբարք իւր. և անդ լինէր ոչ
 բազում ինչ աւուրս:

13 Եւ էր մեռձ զատկին շրէից, և ել Յիսուս յե-
 14 րուսաղէմ. Եւ եգիտ ի տաճարին զի վաճառէին
 զարջառս և զոջխարս և զաղանիս, և զլումա-
 15 յափոխան որ նստէին: Եւ արար խարդաշ-
 չուանեաց, և եհան զամենեւին ի տաճարէն՝ զոչ-
 խարսն և զարջառս, և զպղինձս հատալմաճա-
 16 ռացն ցրուեաց, և զսղանան կործանեաց: Եւ որ
 զաղանիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսս, Առէ՛ք զայդ
 աստի, և մի՛ առնէ՛ք զտուն շոր իմոյ տուն մա-
 17 ճառի: Ապա յիւեցին աշակերտքն նորա թէ
 գրեալ է, Նախանձ տան քո կերիցէ զիս:

18 Պատասխանի ետուն շրեայքն և ասին ցնա,
 Զի՞նչ նան ցուցանես դու մեզ զի զայդ առնես:
 19 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսս, Քակե-
 ցէ՛ք զտաճարդ՝ զայդ, և զերիս աւուրս կանգնե-

1Թողա՛մք յաւելո՛ւն, և աշակերտք իւր

20 ցից զգաւ Ասին ցնա շրեայքն, Զբաւասուն և
 զվեց ամ շինեցաւ տաճարս այս, և դու գերիս
 21 աւուրս կանգնէս զսաւ. Իայց նա ասէր մասն
 22 տաճարի մարմնոյ իւրոյ, Իսկ յորժամ յարեան
 ի մեռելոց, յիւեցին աշակերտքն նորա, Թէ՛ այս
 է զոր ասացն, և հաւատացին զբոյն և բանին զոր
 ասաց Յիսուս:

23 ԳՎ. Եւ իբրեւ էր յերուսաղէմ ի զատկին ի
 տունի, բազումք հաւատացին յանուն նորա, զի
 24 տեսանէին զնշանն զոր առնէր. Բայց ինքն Յի-
 սուս ոչ հաւատացր զանձն նոցա, քանզի ինքն
 25 գիտէր զամենայն. եւ զի ոչ էր պիտոյ եթէ ոք
 վկայեցէ մասն մարդոյ, զի ինքն իսկ գիտէր
 զինչ կրէր ի մարդն:

ԳԼ. Գ.

1 Եւ էր այր մի ի փարիսեացոց անտի Նիկողեմոս
 2 անուն նորա, իշխան շրէից: Սա եկն առ նա գի-
 շերի և ասէ ցնա, Ռարբի, գիտեմք եթէ յիս-
 տուծոյ եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ
 զայդ նշանս առնել զոր դուդ առնես, եթէ ոչ
 3 Աստուած իցէ ընդ նմա: Պատասխանի ետ Յի-
 սուս և ասէ ցնա, Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ
 ոչ ոք ծնցի իբրատին, ոչ կարէ տեսնել զար-
 4 քայութիւն Աստուծոյ: Ասէ ցնա Նիկողեմոս,
 Զի՞տրդ կարէ մարդ ծնանել որ ծերն իցէ. միթէ
 5 մտաւել և ծնանել: Պատասխանի ետ Յիսուս և
 ասէ, Ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի
 ի իւրոյ և ի շողոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայու-
 6 թիւն Աստուծոյ: Զի ծնեալն ի մարմնոյ՝ մարմին
 7 է, և ծնեալն ի չոգւոյ հոգի է. Դու մի՛ զարմա-
 8 նար թէ ասացի քեզ, Պարտ է ձեզ ծնանել վե-

9 սոցնալէս և ամենայն ծնեալն ի Հոգւոյն, Պատաս-
 խանի ետ նիկողեմոս և ասէ ցնա, Զի՞նք մար-
 10 թի ալդմ վնել, Պատասխանի ետ Յիսուս և ա-
 սէ ցնա, Գու ևս վարդապետ խաղայելի և զայդ-
 11 ոչ գիտես: Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի դոր ինչ
 գիտեմք խօսմք, և զոր տեսաք՝ վկայեմք, և
 12 զվկայութիւն մեր ոչ ընդունել, իսկ արդ՝ Լթէ
 զերկրաւորս ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք, զիսրդ
 Լթէ զերկնաւորսն ասացից, հաւատացէք:
 13 Գ. Եւ ոչ ոք ել յերկին, Լթէ ոչ որ էջն
 14 յերկնից՝ Որդին մարդոյ, որ էն յերկնաւ եւ օր-
 պես Մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատին,
 նոյնպէս բարձրանալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ:
 15 Զի ամենայն որ հաւատայ ՚ի նա՝ ընկալցի զկեանս
 16 յաւիտենական: Զի այնպէս սիրեաց Աստուած
 զայխարճ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ետ, զի
 ամենայն որ հաւատայ ՚ի նա՝ մի կորիցէ, այլ ըն-
 17 կալցի զկեանսն յաւիտենականս: Զի ոչ առա-
 քեաց Աստուած զՈրդի իւր յախարճ թէ դա-
 տեսցի զայխարճ, այլ զի իրկեսցի աչխարճ նո-
 18 մաւ: Որ հաւատայ ՚ի նա՝ ոչ դատապարտեսցի
 և որ ոչ հաւատայ ՚ի նա՝ արգէն իսկ դատա-
 պարտեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի
 19 Որդւոյն Աստուծոյ: Եւ այս իսկ է դատապարտ-
 զի լոյս եկն յայտն, և սիրեցին մարդիկ զառ-
 20 ար առաւել քան զլոյս, զի էին գործք իւրեանց
 21 ցին գործք նորա իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն
 22 Գ. Եւ այսորիկ եկն Յիսուս և աշակերտք
 նորա յերկին Հրէաստանի, և անդ չբլէր նոքօք
 23 հանդերձ և մկրտէր: Մկրտէր և Յովհաննէս ի

Պատասխան, ի նա՝ մի կորիցէ, այլ

24 յիւնոյն մերձ առ Սաղմ, զի չուրք բազումք
 25 Եւ եղիւ խնդիր յաշակերտացն Յովհաննէս ընդ-
 26 չրէի վասն սրբութեան: Եկին առ Յովհաննէս և
 տեսն ցնա, Ռաբբի, սր էրն ընդ քեզ յայնկոյս
 Յորդանանու, որում դուք վկայեցեր, ահա անիկ
 27 նա մկրտէ, և ամենքին զան առ նա: Պատաս-
 խանի ետ Յովհաննէս և ասէ, Ոչ կարէ մարդ
 առնալ յանձն և ոչ ինչ, Լթէ ոչ իցէ տուեալ
 28 յերկնից ՚ի վերստա: Գու ք ձեզնէ վկայէք ինձ,
 զի ասացի ձեզ թէ Զեմ ևս Բրիտանսն, այլ թէ
 29 առաքեալ եմ առաջի նորա: Որ ունի զհարմ-
 նա է յիսուս, իսկ բարեկամ իկեային որ կայ և
 լսէ նա՝ ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի
 իկեային: արդ այս ուրախութիւն որ իմն է՝
 30 լցեալ է նմա պարտ է ամէլ և ինձ մեղմտալ:
 31 Որ ի վերստան զայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն:
 որ յերկրէ աստի է յերկրէ է և յերկրէ խօսի:
 32 Որ յերկնիցն զայ՝ զոր ինչ ետես և զոր լուս:
 33 վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ ոք ընդունի: Որ
 ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց թէ Աստ-
 34 ուած ճշմարտէ: Զի զոր Աստուածն առաքեաց
 զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ Լթէ չափով տայ
 35 Աստուած զնոյն: Հայր սիրէ զՈրդի, և զամե-
 36 նայն ինչ ետ ի ձեռս նորա: Որ հաւատայ յՈրդի
 ընդունի զկեանսն յաւիտենականս: և որ ոչ հա-
 վանի ի Որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկու-
 թիւն Աստուծոյ մնայ ի վերայ նորա:

Պատասխան, Հրէից

Պատասխան, զայ՝

Պատասխան, զայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն, և զոր

ԳԼ. Դ

- 1 Գ.Դ. Իբրեւ զիտաց Յիսուս եթէ լուան փարիս-
սեցիքն եթէ Յիսուս բազում աշակերտս առնէ
2 և մկրտէ քան զՅովհաննէս, (շփանդի ոչ եթէ
3 Յիսուս ինքնին մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա,)
4 եթող զշէտասանն երկիր, և եկն միւսանգամ ի
5 Դալիլեա, եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա
6 Դայ նա ի քաղաք մի Սամարացոց որում անուի
էր Սիւքար, մերձ ի գեղն զոր եւս Յակովբ որդւոյ
7 իւրում Յովսեփայ, եւ անդ էր աղբեր մի Յա-
նովբայ, և Յիսուս մատակեալ ի ճանապարհէն,
նոտէր ի վերայ աղբերն, և էր ժամ իբրեւ վե-
ցերորդ:
8 Դայ կին մի ի Սամարիայ հանել ջուր, ասէ ցնա
9 Յիսուս, Տուր ինձ ըմպել: Զի աշակերտքն նորա
երթեալ էին ի քաղաք անդր զի կերակուրս
10 զնեցենա Ասէ ցնա կինն Սամարացի, Դու որ
շրեայդ եւս, զիսորդ յինն ըմպել խնդրես ի կնո-
ջէ Սամարացոյ, զի ոչ երբեք խառնակին շրեայդ
11 բնդ Սամարացու Պատասխանի եւս նմա Յիսուս
և ասէ, եթէ գիտէիր դու զպարգեւսն Աստու-
ծոյ, և ո՛վ է որ ասէդ ցփեղ թէ Տուր ինձ ըմ-
պել, դու արդեօք խնդրէիր Բնմանէ, և տայր
12 քեզ ջուր կենդանի Ասէ ցնա կինն, Տէր, դու
քանզի և դոյլ խի ոչ ունիս, և ջրորս խոր է,
13 խի արդ ուտով ունիցիս զճուրն կենդանի, Մի-
թէ դու մեծ ինչ ոք իցես քան զհայրն մեր Յա-
կովբ որ դայս ջրորս եւս մեզ և ինքն աստի արր
14 և որդիք նորա և խաշինք նորա Պատասխանի
և ասէ, Յիսուս և ասէ, Ամենայն որ ըմպէ ի ջրոյ
յայդմանէ՝ միւսանգամ ծարաւէ, բայց որ ըմպէ

Իսղաւմէ, Տէր

Յայն, զպարգեւն

Յայն, թէպէտ եւ

- ի ջրոյն զոր եւս տաց նմա՝ մի՛ ծարաւեցէ յա-
15 լիտեանս Այլ ջուրն զոր եւս տաց նմա՝ եղիցի
նմա աղբեր ջրոյ բղինիլ ի կեանսն յալիտենա-
16 կանս Ասէ ցնա կինն, Տէր, տուր ինձ զճուրն
դայն, զի մի՛ ծարաւեցից, և մի՛ եկից այսր հա-
17 նել ջուր, Ասէ ցնա Յիսուս, երթ կուտա զայր
18 քո և եկ այսր Պատասխանի եւս նմա կինն և ա-
սէ, Զիք թմ այր, ասէ ցնա Յիսուս, Բարեօք ա-
19 սացեր թէ Զիք իմ այր, Զի հինգ այր փոխեալ է
քո, և զոր այժմն ունիս՝ չէ քո այր, զայդ ար-
20 դար զարե իցես դու, շարքն մեր ի բերինս յայս-
միկ երկիր պաղին, և դուք ասէք թէ Յերուսա-
ղէմ եւեթ է տեղի, ուր արժան իցէ երկիր պա-
21 զանել, Ասէ ցնա Յիսուս, Կին դու, հաւատա
ինձ, զի եկեցցէ ժամանակ, յորժամ ոչ ի լե-
22 բինս յայսմիկ և ոչ յերուսաղէմ երկիր պաղա-
նիցեն ջուր Դուք երկիր պաղանէք որում գիտեմքն
23 զի փրկութիւն ի շէրէց է, Այլ եկեցցէ ժամանակ
և այժմ իսկ է, յորժամ ճամարտքն երկրպա-
24 զուք երկիր պաղանիցեն ջուր հոգւով և ճամար-
տութեամբ, քանզի և շայր այնպիսի երկրպա-
25 զուս իւր խնդրէ:
26 ԳԵ. Հոգի է Աստուած, և երկրպաղուացն
նորա հոգւով և ճամարտութեամբ պարա է երկիր
27 պաղանել, Ասէ ցնա կինն, Գիտեմ զի Մեսիս
դայ (անուանեալն Գրիստոս), յորժամ եկեցցէ
28 նա, պատկեցէ մեզ զամենայն Ասէ ցնա Յի-
սուս, եւ եւմ որ խօսինս ընդ քեզ, եւ յայն բան
եկին աշակերտքն նորա, և զարմանային զի ընդ
29 կնոյն խօսէր. բայց ոչ ոք ասաց ի նոցանէ թէ
Զինչ խնդրես, կամ Զինչ խօսիս ընդ դմա, եթող
30 կինն զսփառն իւր և չոգաւ ի քաղաքն, և ասէ
31 ցամարդին, Եկայք տեսէք զայր մի որ ասաց ինձ

զամենայն որ ինչ իմ գործեալ է. միթէ նա՞ իցէ
 30 Քրիստոսն Նին ի քաղաքէն և զայն առնաւ
 31 Եւ մինչեւ եկեալ էին նոքա, աղաչէին զնա
 32 աշակերտքն և ասէին, Ռաբբի, հաց կերս՝ նա ա-
 սէ ցնոսաւ, Ես կերակուր ունիմ ուսեղ, զոր
 33 դուք ոչ գիտէք: Ասէին աշակերտքն ընդ մի-
 34 մեանս, Միթէ երբ ինչ ոք դմա ուտել, Ասէ
 ցնոսաւ Յիսուս, իմ կերակուր այն է՝ զի արարից
 զկամս այնորիկ որ առաքեալն զիս և կատարե-
 35 ցից զգործն նորա, Ոչ դուք ասէք եթէ Այլ եւս
 չորք ամիսք են, և հունձք դան, հաւատարիկ ես
 ստեմ ձեզ, Ամբարձք դաչս ձեր և տեւեք զար-
 տորայն, զի սպիտակացեալ են և ի հունձս հա-
 36 սեալ: Եւ որ հնձէ՞ մարձս առնու, և ժողովէ
 զպտուղ ի կեանն յաւիտեականն: զի որ սեր-
 37 մանէն և որ հնձէ՝ հասարակ ցնծառցեն: Յայսմ
 իսկ է բանն Ճշմարիտ, զի Այլ է որ սերմանէ և
 38 այլ է որ հնձէ: Ես առաքելից զձեզ հնձել զոր
 ոչ դուք վաստակեցէք: այլք վաստակեցին և
 39 դուք ի վաստակս նոցա մտէք:
 Եւ ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարացոց բա-
 զումք հաւատացին ի նա վասն բանի կնոջն վկա-
 40 յելոյ, եթէ Ասաց ինձ զամենայն որ ինչ իմ գոր-
 ձեալ էր, իսկ իբրեւ եկին առնա Սամարացիքն,
 աղաչէին զնա լինել առնոսաւ. և եղև անդ ա-
 41 ռուրս երկուս: Եւ եւս բազումք հաւատացին ի
 42 նա վասն բանին նորա: Եւ ասէին ցկինն թէ Ոչ
 այսուհետեւ վասն քո խօսիցք հաւատամք, զի
 մեզէն իսկ լուսք ի գումնէ, և գիտեմք եթէ դա
 է Ճշմարտիւ փրկիչ աշխարհաց:
 43 ԳԶ. Եւ յետ երկուց ամուրց ել անտի և
 44 գնաց ի Գալիլեայ: Զի ինքն իսկ Յիսուս վկայեաց
 եթէ Մարգարէ յիսուսմ գաւառի պատիւ ոչ ու-

45 Նիւ Այլ յորժամ եկն նա ի Գալիլեայ, բնկալան
 զնա Գալիլեացիքն. զի տեսեալ եւս էր զամենայն
 նշանն զոր արար յերուսաղէմ ի տօնին, քանզի
 46 Եկն Ղարձեալ ի կանա Գալիլեացոց ուր ա-
 բար զնորն գինի. և անդ էր Թագաւորացն մի,
 որոյ որդի նորա հիւանդ կայր ի կախառնացում:
 47 Նա իբրեւ լուսա եթէ Յիսուս եկեալ է ի Հրէաս-
 տանէ ի Գալիլեայ, եկն առնա և աղաչէր զի ինչ
 և բժշկեցէ զորդի նորա, քանզի մերձ էր ի մե-
 48 ռանել: Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ ոչ նշանս ինչ և
 49 արուեստս տեսնէք, ոչ հաւատայք: Ասէ ցնա
 Թագաւորացն, Տէր, էջ, մինչեւ մեռեալ իցէ
 50 մանուկն իմ: Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ, որդին քո
 կենդանի է. և հաւատաց այն բանին զոր ասաց
 51 նա Յիսուս, և գնաց: Եւ մինչեւ իմանէր, ընդ
 առաջ եղեն նա մառաքն նորա, աւետիս և
 տուն և ասեն թէ մանուկն նորա կենդանի է:
 52 Հարցանէր ցնոսա վասն ժաման յորում ապա-
 քինեաց. և ասեն ցնա, Երէկ յեւթներորդ ժա-
 մու եթող զնա վերմն: Գիտաց հայրն նորա եթէ
 53 յայնմ ժամն յորում ասաց ցնա Յիսուս թէ
 Որդին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և ա-
 54 մենայն տուն իւր: Զայս դարձեալ երկրորդ նշան
 արար Յիսուս՝ եկեալ ի Հրէաստանէ ի Գալիլեայ:

ԳԼ. Ե

1 ԳԻ. Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից, և ել Յի-
 2 սուս յերուսաղէմ: Եւ շէր յերուսաղէմ ի Պրո-
 3 թեթճեղգա, Յինդ սրահ: Յորտ անկեալ զնէր
 բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց,

1Պրահ, դարձեալ Յիսուս 3Յոյն, աւաղան
 2Յոյն, է 3Յոյն, որ ունի հինգ.

- 4 գոսացելոց, որ անն ունէին իրոցն յուզելոյ, Եւ
հրեայակ Տեառն ըստ ժամանակի իշանէր յաւա-
զանն և յուզէր զՊուսն և որ նախ ի շարժումն
հուրցն իշանէր, բժշկէր՝ ոչ ունեկող նշան հի-
5 ւանդութեանս՝ Եւ անդ էր այր իր, որոյ երեսուն
6 և ութ ամ էր ի հիւանդութեան իւրում, Զնա
իրբււ հառն Յիսուս զի անկեալ զնէր, և գիտաց
թէ ըսգում ժամանակդ են այնուհետեւ, ասէ
7 ցնա, Կամ իս ողջ լինել, Պատասխանի ետ նմա
հիւանդն, Տէր, ոչ զոք հառն իմ, թէ յորժամ
ջուրքն յուզիցին, արկցէ զիս յաւազանն. և
8 շինէ ես դանդաղեմ, այլ ոք քան զիս յաւա-
9 ջանքս և զնա. Եւ Յողջացաւ այրն, և յարեաւ
առ դմահիճս իւր և շրջէր, և էր շարաթ յաւուրն
10 յայնմիկ, Ասեռն Հրեայքն ցրժկեալն, Շարաթ է
11 և ոչ է արժան առնուլ քեզ զմահիճս քո, Պա-
տասխանի ետ նոցա և ասէ, Որ բժշկեացն զիս,
12 նա ասաց ցիս, Առ դմահիճս քո և զնա, Հարցին
ցնա և ասեռն, Ո՛ր է այրն որ ասաց ցքեզ, Առ
13 զմահիճս քո և շրջեաց, Եւ բժշկեալն ոչ զխաւր թէ
ով իցէ. քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբօխին
14 ի տեղովէ անտի, Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յի-
սուս ի տաճարին, և ասէ ցնա, Ահա աղիկ ողջա-
ցար, մի եւս մեղանչեր զի մի յար եւս ինչ լի-
15 նիցի քեզ, Գնաց այրն և պատմեաց Հրէիցն, և
թէ Յիսուս էր որ բժշկեացն զիս
16 Եւ վասն այնորիկ հալածէին զՅիսուս Հրեայք, և

- 17 զի զայն առնէր ի շարաթուս Եւ Յիսուս պատաս-
խանի ետ նոցա, Հայր իմ մինչեւ ցայժմ գործէ
18 և ես գործեմ, Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին
Հրեայքն սպանանել զնա, զի ոչ միայն լուծանէր
զշարաթս, այլ և Հայր իւր կոչէր զԱստուծո, և
հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ
19 Դի, Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա,
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Ոչ կարէ Որդի մարդոյ
առնել յանձն և ոչ ինչ, ի թէ ոչ տեսանիցէ
զշայրն զի առնէ, զի զոր նոյն առնէ, զնոյն և
20 Որդին նմին նման զործէ, Զի Հայր սիրէ զՈրդի,
և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ.
և մեծամեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա
21 զգործս, ընդ որ դուք զարմանայք, Զի որպէս
Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ,
նոյնպէս և Որդի զորս կամի կենդանի առնէ.
22 Նեւ ոչ ի թէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն
23 զատաստան ետ Որդւոյ շիւրջ. Զի ամենեքեան
պատուեցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայրն.
որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայր, դա-
24 ռաքին նորա, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի Որ
զբանն իմ լսէ և հաւատայ այնմ որ առաքեացն
զիս՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս. և ի դա-
տաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ի մահուանէ ի
25 կեանս և Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի Գայ ժամա-
նակ և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ. և որք լսիցենն՝ կեց-
26 ցեն, Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւ-
րում, նոյնպէս եւ Որդւոյ ունի կեանս յան-
27 ձին իւրում. և ի իշանութիւն ետ նմա դատաս-
28 տան առնել, և զի Որդի մարդոյ է, ընդ այն Գի՞
զարմանայք, զի եկեցէ ժամանակ յորում ամե-
նեքին որ ի գերեզմանս կայցեն՝ լուիցեն ձայնի

1) Բազմաթիւ է Յոնաթանի օրինակաց, որպէս է Բա-
զմաթիւ է Հայերէն Յեռեմայ, պատմաւ այս հարտոս-
2) Յոնաթան, մինչեւ եւս դամ

3) Բազմաթիւ, առժամայն ողջացաւ

4) Բազմաթիւ պատմաւ

5) Բազմաթիւ, և իսկ զիսն սպանանել զնա

1) Բազմաթիւ պատմաւ

2) Յոնաթան, Զի

3) Յոնաթան պատմաւ

4) Յոնաթան, մի

- 20 նորա, Եւ եկեացեն արաաքս. որոց զբարեւ դոր-
 30 օհեալ իցէ՝ ի յարութիւն կենաց. և որոց զյար-
 արաբեալ՝ ի յարութիւն դատաստանաց: Ոչ կա-
 րեմ եւս յանձնէ առնել և ոչ ինչ. այլ որպէս
 ւսեմ, դատեմ, և դատաստանն իմ արդար է.
 զի ոչ իսնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորեկ
 որ առաքեացն զիս:
- 31 ԴԲ. Եթէ եւս վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն
 32 իմ չէ ճշմարիտ: Այլ է որ վկայէ վասն իմ. և
 'դուք գիտէք' Եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն
 33 զոր վկայեաց վասն իմ: Դուք առաքեցէք առ-
 34 Յովհաննէս և վկայեաց ճշմարտութեանն: Այլ
 եւս ոչ եթէ ի մարդկանէ առնում վկայութիւն,
 35 այլ զայս ասեմ զի դուք տայրեմիք: Նա էր
 ճրագն որ լուցեալ էր և ծագէր, և դուք կա-
 մեցարուք զնծալ առ ժամանակ մի ի լոյս նորա:
 36 Այլ եւս ունիմ վկայութիւն մեծ եւս քան զՅով-
 հաննու. զգործան զորս ետ գրեմ զայր զի կատա-
 րեցից զնոսա, նոքին իսկ զործքն զոր գործեմ
 վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս:
 37 Եւ որ առաքեացն զիս Հայր՝ նա վկայեաց վասն
 իմ. դուք ոչ զճայն նորա երբեք լուարուք, և
 38 ոչ զտեսիլ նորա տեսէք: Եւ ոչ զասն նորա ու-
 նիք ի ձեզ բնակեալ, զի զոր նա առաքեաց՝
 39 դուք նմա ոչ հաւատայք: Քննեցէք զգիրս, զի
 դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն յաւի-
 տեանկոսն. և նոքին իսկ են որ վկայեն վասն
 40 իմ, շորովք համարիքն ունել կեանս.՝ Եւ դուք
 41 ոչ կամիք դալ առ իս զի զկեանսն ունիցիք: Եւ
 42 իսպա ի մարդկանէ ոչ առնում: Այլ գիտեմ
 զձեզ թէ զսերն Աստուծոյ ոչ ունիք յանձնաւ:
 43 Եւ եկի յանուն Հօր իմոյ, ոչ ոչ բնդոսնիք զիս.
 Եթէ այլ ոք եկեացէ յիւր անուն, զնա բնդու-

- 44 նիցիք: Զիմրդ կարէք դուք հաւատալ, զի մահոս
 ի միմեանց առնուք, և զմահոս զառ ի միոյն Աս-
 45 առծոյ ոչ իսնդրէք: Մի համարիք եթէ եւս Հա-
 րախօս ինչ իցեմ զձէն՝ առ Հօր. զոյ որ չարա-
 խօս կայ զձէն, Մովսէս, յոր դուքն յուսացեալ
 46 էք: Զի եթէ հաւատայիք դուք Մովսէսի, հաւա-
 տայիք արդեւք և ինձ, զի նա վասն իմ իսկ
 47 գրեաց: Զի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք,
 զիմրդ իմոյ բանիցս հաւատայցէք:

ԳԼ. 2

- 1 ԴԳ. Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծա-
 2 վուն Դալիլեացաց Տիրերեայ. Եւ զհետ երթայր
 նորա ժողովուրդ բազում, զի տեսանէին զնանսն
 3 զոր առնէր ի վերայ Տիրանդաց: Ել ի լեւառն Եւ-
 4 սուս, և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ: Եւ
 էր մերձ գառիկ տունն Հրէից:
- 5 Բարձ ի վեր զայս իւր Յիսուս և ետես, զի ծա-
 ղովուրդ բազում՝ զայր առ նա, ասէ ցփիկապոս.
 6 Ուստի՞ գնեցաւք դուք զի կերիցեն դորա: (Զայս
 ասէր փորձելով զնա, այլ ինքն գիտէր զինչ
 7 առնեցոցն էր): Պատասխանիւ եւ նմա փիկապոս,
 Երկերիւր զասկիանի հաց չէ դոցա բաւական, թէ-
 8 պէտ և իւրաքանիւր որ սակա ինչ առնուցու:
- 9 Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդրէաս, եզ-
 9 բայր Սիմովնի վեժի, ի աստ պատանեակ մի, որ
 ունի հինգ նկանակ զարեղէն և երկուս ձկուս:
 10 այլ այն զինչ է առ այդպիսի մարդիկդ: Ասէ
 Յիսուս, Բազմեցուցէք զմարդիկդ. և էր խոս
 յոյժ ի տեղւոյն. և բազմեցան մարդիկն թուով
 11 իրբեւ հինգ հազար: Եւ առ զհացն Յիսուս, և
 գոհացաւ և բաշխեաց իւրդմականացն. նոյնպէս

Պատկերացն, և աշակերտքն՝ բազմա-
 կանացն

- 12 և ի ձկանցն որչափ և կամեցան: Եւ իբրեւ յա-
գեցան, աւէ ցաշակերտան, ժողովեցէք զնշխար-
13 եալ կոտորադ, զի մի ինչ կորիցէ: Ժողովեցին
և լցին երկուստանս ասկաւի զկոտորոցն ի ՚հինգ
զարեղէն նկանակէ անտի, որ յաւելաւ ի կերու-
14 զացն: Իսկ մարդիկն իբրեւ տեսին զնշանսն զոր
արար՝ ասէին թէ: Սա է ճշմարիտ մարդարէն,
որ գաղտց էր յաշխարհ:
- 15 ԴԻ. Յիսուս իբրեւ գիտաց թէ է գաղտց են
յափշտակել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր,
16 զնաց զարձեալ ի լեառն միայն: Եւ իբրեւ երեւ-
կոյ եղեւ, իջին աշակերտքն նորա ի ծովեզրն:
17 Եւ մտեալ ի նաւ՝ գային յայնկոյս ծովուն ի կա-
փառնայում: Եւ իբրեւ նսեմացաւ, և յեւ եւս
18 եկեալ էր առ նոսա Յիսուս, եւ ծովն յաստակ
19 հողմոյ շնկելոյ յուղէր: Եւ վարեալ իբրեւ աստա-
րէզս քսան և հինգ կամ երեսուն, տեսանէին
զՅիսուս զի գնայր ի վերայ ծովուն և մերձ էր ի
20 նաւն, զարհուրեցան: Նա ասէ ցնոսա, Ես եմ,
21 մի՛ երկնչիւր և եւ կամէին ընդունել զնա ի նաւն:
Եւ վաղվադակի եհաս նաւն յերկիրն յոր եր-
թային:
- 22 ԴԵ. Ի վաղեւ անդր ժողովուրդն որ կայր
յայնկոյս ծովուն, տեսանէր թէ այլ նաւ ոչ գայր
անդ բայց միայն ի միոյն, յոր մօրին աշակերտքն
23 Յիսուսի և զի չէր մտեալ Յիսուս ընդ աշա-
կերտան իւր ի նաւն, բայց միայն աշակերտքն
24 նորա գնացին: (Իբրեւ այլ նաւք գային ի Տի-
բերեայ մօտ յայն տեղին ուր զհացն շկերան)
- 24 Իսկ իբրեւ ետես ժողովուրդն թէ Յիսուս ոչ է
անդ և ոչ աշակերտքն նորա, առին նորա
զնաւն, և եկին ի կափառնայում խնդրել զՅիս-

- 25 սուս: Եւ իբրեւ գտին զնա յայնկոյս ծովուն,
26 ասեն ցնա, Խաբրի, ե՛րբ եկիր այդր: Պատասխա-
նել եւ նոցա Յիսուս և ասէ, Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, խնդաք զիս, իբր ոչ եթէ զի նշանս ինչ
տեսէք, այլ զի կերայք ի հացէ անտի և յաղէ-
27 ցարութ: Իբրթայք գործեցէք մի՛ զկորստական
կերակուրն, այլ զկերակուրն որ մնայ ի կեանսն
յաշխտեալան, զոր Որդին մարդոյ տացէ ձեզ:
28 Բանդի զնա Հայր կնքեայ, Աստուած: Ասեն ցնա,
29 Զի՛նչ առնիցեմք զի զգործսն Աստուծոյ գործեա-
նաւ: Եւ գործն Աստուծոյ, զի հաւատասցիք յայն
30 զոր առաքեացն նա: Ասեն ցնա, Զի՛նչ նշան առ-
նիցես զի տեսցուք և հաւատասցուք: զի՛նչ
31 գործիցես: Հարքն մեր կերան զմանանայն յա-
նապատի անդ, որպէս և գրեալ է, Հաց յերկնից
32 եւ նոցա ուտել: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ա-
մէն ասեմ ձեզ թէ Ոչ Մովսէս եւս ձեզ զհացն
յերկնից, այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից
33 զճշմարիտ: Զի հաց յԱստուծոյ է, որ իշմանէ
34 յերկնից և կեանս տայ աշխարհի: Ասեն ցնա,
Տէր, յամենայն ժամ տուր մեզ զհացն զայն:
35 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ես եմ հացն կենաց, որ
գայ առ իս՝ ոչ քաղցիցէ, և որ հաւատայ իմ:
36 ոչ երբեք ծարաւեսցի: Այլ ասացի ձեզ եթէ
37 տեսէք զիս և ոչ հաւատայք: Զամենայն զոր
տայ ինձ Հայր՝ առ իս եկեսցէ, և որ գայ առ իս՝
38 ոչ հանից արտաքս: Զի ի՞նչ ես յերկնից, ոչ զի
զկամս իմ արարից, այլ զկամս այնորիկ որ ա-
ռաքեացն զիս:
- 39 ԴԶ. Այս են կամք Հոր իմոյ որ առաքեսցն
զիս, զի զամենայն զոր եւս ցիս Հայր՝ ոչ կորու-
սից ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յետ-
40 նում: Այս են կամք Հոր իմոյ, զի ամենայն որ

1Ո՞ւնչ, Բայց այլ նաւք եկին

2Խաղաւի, կերան յորժամ զոհացաւ Տէր

3Ի Յանէն պոփսէ

- տեսանիցէ զՈրդի եւ հաւատայցէ ի նա, ընկայցի
զկեանսն յաւիտենականս, և ես յարուցից զնա
յաւուրն յետնում:
- 41 Տրանջէին զմանէ Հրեայքն, զի ստաց թէ ես
42 եմ հացն իջեալ յերկնից, եւ ասէին, Ո՞ր տա է
Յիսուս որդին Յովսէփու, զորոյ մեք գիտեմք
զհայրն և զմայր, իսկ արդ զմարդ ասէ եթէ ես
43 յերկնից իջի, Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ
44 ցնոսա, Մի՛ թրթմնէք ընդ միմեանս Ոչ ոք կա-
րէ գալ առ իս, եթէ ոչ Հայրն որ զիս առա-
քեաց՝ ձգեսցէ զնա, և ես յարուցից զնա յա-
45 տուրն յետնում: Գրեալ է ի մարդարէս, եւ եղի-
ցին ամենեքեան ուսեալք յԱստուծոյ, ամենայն
46 որ լսէ ի Հօրէ և ուսանի՝ զայ առ իս: Իրբեւ ոչ
եթէ զՀայր ուրուք տեսեալ իցէ, եթէ ոչ որ էն
47 յԱստուծոյ՝ նա ետես զՀայր: Ամէն ամէն ասում
ձեզ զի Որ հաւատայ ընդունի զկեանսն յաւի-
48 տենականս: Ես եմ հացն կենաց, (49) Հարքն
ձեր կերան զմանանայն յանապատին և մեռան:
50 Այս է հացն որ յերկնիցն իջեալ է, զի որ ու-
51 աքցէ ոք ի սմանէ՝ մի՛ մեռանիցի: Ես եմ հացն
52 կենդանի, որ յերկնից իջեալ: Եթէ ոք ուտիցէ
ի հացէ յայսմանէ, կեցցէ ի յաւիտենս: և հացն
զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, զոր ես տաց վասն
կենաց աշխարհի:
- 53 Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրեայքն և ասէին,
2 իմարդ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել:
54 Այն ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասում ձեզ, եթէ
ոչ կերիջիք զմարմին Որդւոյ մարդոյ և արբիք
55 զարին նորա, ոչ ունիք կեանս յանձնաւ: Որ
ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարին իմ, ունի
զկեանս յաւիտենականս, և ես յարուցից զնա
56 յաւուրն յետնում: 2 ի մարմին իմ ճմարեալ կե-

- 57 ըմպել է, և արին իմ ճմարեալ ըմպել է: Որ
ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարին իմ, յիսբնա-
58 կեսցէ, և ես ի նմա: Որպէս առաքեաց զիս կեն-
դանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր: և որ
59 ուտէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ: Այս է հացն
որ յերկնից իջեալ: ոչ որպէս կերան հարքն ձեր
զմանանայն և մեռան: որ ուտէ զհացս զայս՝
կեցցէ յաւիտենս:
- 60 Զայս տաց ի ժողովրդեանս յուսուցանելն ի
61 Կաթառնայում: Եւ բազումք յաշակերտացն իւր-
բեւ լուան, ասեն, Խիստ է բանդայդ, ո՞վ կար-
62 լտել դմա: Իրբեւ զիտաց Յիսուս յանձն իւր ե-
թէ տրանջին վասն այնորիկ աշակերտքն նորա,
63 ասէ ցնոսա, Այդ զայսակերեցուցանէ՝ զձեզ իսկ
արդ, եթէ տեսնիցէք զՈրդի մարդոյ, զի եւս-
64 նիցէ ուր էր զառաջինն: Հոգին է կենդանարար,
մարմին ինչ ոչ օգնէ: զբանն զոր ես խօսեցայ
65 ընդ ձեզ՝ հոգի է և կեանք: և Այլ են ոմանք ի
ձէն՝ որ ոչ հաւատան: քանզի զիտէր Յիսուս ի
սկզբանէ ով են այնքիկ որ ոչն հաւատան, և ով
66 այն է որ մատնելոցն է զնա: Եւ ասէր, վասն
այնորիկ տացի ձեզ թէ ոչ ոք կարէ գալ առ
իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա ի Հօրէ իմնէ:
67 Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չո-
68 գան յետս, և ոչ եւս շրջէին ընդ նմա: Ասէ Յի-
սուս յերկրտասն աշակերտն, Մի՛թէ և դո՞ք
69 կամիք երթալ, Պատասխանի եւ նմա Սիմոն
Պետրոս, Տէր, առ ո՞վ երթիցուք, բանս կենաց
70 յաւիտենականաց ունիս: Եւ մեք հաւատացաք
և ծանեաք եթէ դու ես Գրիստոսն Որդի Աս-
71 տուծոյ: Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս, Ո՞չ ես
զձեզ զերկրտասնադ ընտրեցի, և միգ ի ձէն՝

72 սատանայ է: Եւ ասէր զՍիմոնեան 'Յուդայէ իս-
կարիոյտացոյ', զի նա իսկ մատենեաց էր գնա,
և մի էր յերկոստասանիցն:

ԳԼ. Է

1 ԴԻ. Եւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս ի Գալիլեա,
քանզի ոչ կամէր ի շրէստասանի շրջել, զի խնդ-
րէին զնա շրեայքն սպանանել:
2 Եւ էր մերձ տօնն շրէից ստղուարահարացոյ:
3 Ասեմ զնա եղբարքն նորա, Գնա սասիւ և երթ ի
շրէտստան, զի և աշակերտքն քո տեսցեն
4 զգործած քո զոր գործեա: Այլ ոչ ոք է որ ի ծա-
ծուկ ինչ գործէ, և խնդրէ ինքն համարձակ լի-
նել: Եթէ զայդ գործեա, յայտնեա զանձն քո
5 աշխարհի: Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հասա-
6 տացեալ ի նա: Ասէ զնոսա Յիսուս, ժամանակ
իմ չեւ է հասեալ, բայց ձեր ժամանակ յամե-
7 նայն ժամու: Կատարաստ է: Ոչ կարէ աշխարհ ա-
տուլ դձեզ, բայց զիս տեսայ, զի ես վկայեմ
զման նորա եթէ գործքն իւր չարութեան են:
8 Գուք երթայք ի տօնն յայն, ես ոչ շերթամ ի
տօնն յայն, զի իմ ժամանակ չեւ է լցեալ:
9 Չայս իբրեւ ասաց, ինքն մնաց անդէն ի Գա-
10 լիլեա: Իբրեւ ելին եղբարքն նորա, սպաւ ինքն
և ի տօնն, ոչ յայտնի այլ իբրեւ ի ծածուկ:
11 Եւ շրեայքն խնդրէին զնա ի տօնի անդ և ա-
12 տէին, Ո՞ր իցէ նա: Եւ Յարթմնիւն էր զնմանէ
ի ժողովուրդան: Կէսքն ասէին թէ Բարուք է,
այլքն ասէին, Ոչ, այլ մուրեղեցուցանէ զժողո-
13 վուրդն: Եւ ոչ ոք համարձակ խօսէր զնմանէ
վասն երկուդին շրէից:

¹Ուրիշ: Գ, Յուդայէ որ ի Կարիոյտայ

²Մանա, երթամ տակաւին

³Բարուք, քրթմնիւն բաղում

14 Եվ. Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ, և Յիսուս ի
15 տաճարն և ուսուցանէր: Չարմանային շրեայքն
և ասէին, Ահա՛րդ զգիրս գիտէ սա, զի ուսեալ
16 ընա: Գիր, Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ա-
տէ, իմ վարդապետութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ
17 որ առաքեալն զիս: Եթէ ոք կամի զկամս նորա
առնել, գիտասցէ վասն վարդապետութեանս,
յԱստուծոյ իցէ արդեւ: Եթէ եւ ինչ յանձնէ իմնէ
18 խօսիմ: Որ յանձնէ իւրմէ խօսիլ փառս անձին իւ-
րում խնդրէ, իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ
որ առաքեալն զնա՝ նա ճշմարիտ է, և անիրա-
19 ռութիւն ոչ գայ ի նման Ո՞ր Մովսէս ետ ձեզ զօ-
20 ըննն, և ոչ ոք ի ձէնձ առնէ զօրէնն: Այլ
խնդրէք զիս սպանանել: Կատասխանի ետ ժո-
ղովուրդն և ասէ, Դեւ գոյ ի քեզ, ո՞վ խնդրէ-
21 զքեզ սպանանել: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս
և ասէ, Գործ մի գործեցի, և ամենքին դար-
22 մացեալ էք: Վասն այնորիկ Մովսէս ետ ձեզ
թրիատութիւն, (զի ոչ եթէ ի Մովսէս էր, այլ
ի Նարց անտի,) և ի չարախոսութիւնստք զմարդ:
23 Իսկ արդ. եթէ թրիատութիւն առնու մարդ ի
չարախոս, զի մի օրէնքն Մովսէս լուծցին, ընդ-
նի զաստուգեալ էք: զի ողջոյն իսկ մարդ բռնկեցի
ի չարախոս:
24 ԵՖ. Մի՛ ըստ աչս դատիք, այլ ուղիղ դա-
տաստան արարէք:
25 Ասէին ոմանք յերուսաղեմացոց անտի, Ո՞ր
26 նա է սա զոր խնդրէին սպանանել: Եւ աւստիկ
յայտնապէս խօսի, և չասեն ինչ ընդ դմա: Գուցէ
արդեւք և ի խնանքն զիտացին թէ սա իցէ 'Քրիս-
27 տոնն: Այլ զսա զիտեմք ուստի է, իսկ Քրիս-
տոն յորժամ գայցէ, ոչ ոք գիտէ ուստի է:
28 Ազադակեաց Յիսուս ի տաճարն, ուսուցանէր և

¹Ուրիշ, ճշմարտիւ Քրիստոսն

ասէր, Եւ զիս գիտէք, և՛ ուստի եմն գիտէք և յանձնէ իմել ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմարիտ որ առաքեացն զիս զոր դուքն ոչ գիտէք, Եւ գիտեմ զնա, զի խնամնէ իսկ եմ, և նա առաքեաց զիս խնդրելն զնա ունել՝ և ել ի ձեռաց նոցա, և ոչ ոք արկ ի նա ձեռն, զի յեւ էր հասեալ ժամ նորա, Եւ բազումք ի ժողովրդեանն հաւատացին ի նա, և ասէին, Գրիստոսն յոր ժամ դայցէ, միթէ ասելի՞ ինչ նշանս ասնիցէ քան զոր սոցս առնել, Եւ լուսն փարիսեցիքն դորսունի՞ ժողովրդեանն զնմանէ, և առաքեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն սպասաւորս զի կալցին զնա, Ասէ Յիսուս, փոքր մեռ եւս ժամանակ ընդ ձեզ եմ, և երթամ առայն որ առաքեացն զիս խնդրիցէք զիս և ոչ գտանիցէք, և ուր եւն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ, Ասեն Հրեայքն ընդ միմեանս, իսկ յո՞ երթայցէ դա, զի մեք ոչ գտանիցեմք զդա, միթէ ի սովիտս հեթանոսաց երթայցէ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս, Զի՞նչ է բանն այն զոր ասաց, խնդրիցէք զիս և ոչ գտանիցէք, և ուր եւն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ, Եւ յիւրջնում ասուր մեծի տօնին կայր Յիսուս, աղաղակէր և ասէր, Եթէ ոք ծարաւ իցէ, եկեացէ առ իս և արբցէ, Որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասեն զիրք, Ինտք յորովցնէ նորա բղիսեցին իրոց կենդանութեան, Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ի նա, զի շնու էր Հոգի, քանզի Յիսուս չեւ էր փառաւորեալ, Գմանք ի ժողովրդեանն իրբեւ լսէին զբանս զայս, ասէին, Սա է ճշմարիտ մարգ, Զարեան Առքն ասէին, Սա է Գրիստոսն, իսկ

կէսքն ասէին, Միթէ ի Գալիլէ՞ գալոց իցէ Գրիստոսն, Ոչ զիրք ասեն եթէ ի դաւակէ Գալիլի և ի Ռեթղեհեմ՝ զեղջէ ուր Գաւթին էր՝ գալոց է Գրիստոս, Եւ եղև հերձուած ի մէջ ժողովրդ, Զեւան վասն նորա, Եւ ոմանք ի նոցանէ կամեցան ունել զնա, այլ ոչ ոք միեաց ի նա ձեռն, Եւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ քահանայապետն և փարիսեցիս, և ասեն սօքա զնոս, Ընդէ՞ր ոչ ամէք զնա այսր, Պատասխանի ետուն սպասաւորքն և ասեն, Ոչ երբեք այնպէս խօսեմք, Զա մարդ որպէս այրն այն Պատասխանի ետուն փարիսեցիքն և ասեն, Միթէ և դո՞ք մտորեցար, Եւ զի մեք ոչ յիշխանացն հաւատաց ի նա կամ ի փարիսեցւոցն, Այլ այն խտմամբ ամ, Ըսի որ ոչ գիտէ զորէն և նղովեալ են, Ասէ Նիկողեմաս զնոս (որ եկեալն էր առ նա գիշերի) Եւ ասա՛ցաքն, և մի էր ի նոցանէ, Միթէ օրէնքն մեր դատին զմարդ, եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ի նմանէ, Կամ գիտեն զինչ գործէ, Պատասխանի ետուն նմա և ասեն, Միթէ և դո՞ք եւս ի Գալիլէ իցեա, քննեա և տես, զի մարգարէ ի Գալիլէն ոչ յառնէ:

ԳԼ. Ը

- 1 Եւ զնացին իւրաքանչիւր ոք ի տեղի իւր, իսկ
- 2 Յիսուս գնաց ի բեառն Զիթենեաց, Եւ ընդ առաւօտսն դարձեալ եկն ի տաճարն, և դայր առ նա ամենայն ժողովուրդն, և նստեալ ուսուցանէր, և ներ զնոսա՝ Ամին առ նա զպիւրքն և քահանայապետքն և փարիսեցիք կին մի ըմբռնեալ ի

1 Յուս, և

2 Ի բաղնիս ուսումն

2 Այս Բարդուս հաւանք ուսումնն է բաղնիսն է Բարդուսն Եւ ինչն օրէնսն, որպէս և ի բաղնիսն է Զայիլեն յեւթագայ:

1 Ի բաղնիս ուսումն

2 Իմանի, Բազումք

2 Իմանի, չեւ էր տուեալ Հոգի Սուրբ

- 4 չնութեան. և կացուցեալ զնա առաջին, Ասեն
ցնա, Վարդապետ, կինս այս բմբռնեալ՝ ինքն
5 յայտնապէս շնացեալ է. Եւ յօրէնսն Մովսէս
մեզ պատուիրեալ զայսպիսին քարկոծել. արդ
6 դու զի՞նչ ասես վասն դորաս Ջայս ասէին փոր-
ծելով զնա, զի ունիցին ամբաստնութիւն զնմա-
նէ. իսկ Յիսուս ի խոնարհ շայելով գրէր մա-
7 տամբն յերկրի իսկ իրեւ ստպեցին հարցանե-
լով զնա, հայեցեալ ի վեր՝ ասէ ցնոսա, Անմեղն
ի ձէնջ նախ նա ընկեացէ քար ի վերայ դորաս
8 Եւ դարձեալ ի խոնարհ շայելով գրէր յերկրի
9 Եւ ՚յուեալ երանէին՝ մի ըստ միօրէ, սկսեալ յա-
ռաջնոցն մինչեւ ի վերջինսն. և մնաց միայն Յի-
10 սուս, և կինն կայր առաջին նորաս. Չղատասխանի
եւ Յիսուս և՝ ասէ ցնա, կին դու, ՚ճօք են. ո՞չ
11 ոք՝ զքեզ դատապարտեաց. Եւ ասէ, Ոչ, Տէր.
և ասէ Յիսուս, Եւ ոչ ես դատապարտեմ զքեզ,
երթ, յայսմ հետէ մի՛ մեղանչեր՝
12 Եւ. դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և
ասէ, Ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զինի իմ՝
ընդ խաւար մի՛ գնացէ, այլ ընկալցի զլոյսն կե-
13 նաց, Ասեն ցնա փարիսեցիքն, դու վասն անձին
քո վկայես, և վկայութիւն քո չէ ճմարիտ
14 Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա, Թէպէս
և ես վկայեմ վասն անձին իմոյ, վկայութիւն իմ
ճմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի և յո երթամ.
բայց դուք ոչ գիտէք ուստի գամ կամ յո եր-
15 թամ. դուք ըստ մարմնոյ գատիք, ես ոչ դա-
16 տիմ և ոչ զոք. Թէպէտ և դատիմ եւս զոք.

¹ Ուստի, լուեալ և յանդիմանեալ ի խղճէ մտաց,
եւրանէին

² Ուստի, Հայեցեալ Յիսուս ի վեր և ոչ զոք տես-
եալ բաց ի կնոյնն

³ Ուստի, ո՞չ, քան որ չարախօսէինն զքէն, ո՞չ օք

- դատաստանն իմ ճմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ
17 ես և որ առաքեալն զիս Հայր. Եւ յօրէնսն իսկ
ձեր գրեալ է թէ Երկուց մարդոց վկայութիւն
18 ճմարիտ է. ես եմ որ վկայեմ վասն իմ, և
19 վկայէ վասն իմ որ առաքեալն զիս Հայր. Ասէին
ցնա, Ո՞չ քէ Հայր քո. պատասխանի եւս Յիսուս
և ասէ ցնոսա, Ոչ զիս գիտէք և ոչ զՀայրն իմ.
եթէ զիս գիտէիք, և զՀայրն իմ թերեւս գի-
տէիք.
20 Ջայս բանս խօսեցաւ ի տան զանձին, յորժամ
ուսուցանէր ի տաճարի անդ. և ոչ ոք կալաւ
զնա, զի չեւ եւս հասեալ էր ժամ նորա.
21 Եւ. Ասէ դարձեալ ցնոսա Յիսուս, Ես եր-
թամ, և խնդրեցիք զիս, և ի մեզ ձեր մեռա-
նիցիք. զի ուր են երթամ, դուք ոչ կարէք գալ.
22 Ասէին Հրեայքն, Միթէ զիւրովին երթայցէ, զի
ասէ թէ Ուր են երթամ, դուք ոչ կարէք գալ.
23 Եւ ասէ ցնոսա, դուք ի ներքուստ աստի էք, և
ես ի վերուստ անտի եմ. դուք յայտարհէ անտի
24 էք, ես չեմ յայտմ աշխարհէ, բայց ասացի ձեզ թէ
ի մեղս ձեր մեռանիցիք. զի թէ ոչ հաւատացէք
25 թէ ես եմ, մեռանիցիք ի մեղս ձեր. Ասեն ցնա,
դու ո՞չ ես. ասէ ցնոսա Յիսուս, Կոսի զի և խա-
26 սինս իսկ ընդ ձեզ՝ Բաղդա՛մ ինչ ունիմ վասն ձեր
խօսել և դատել. այլ որ առաքեալն զիս՝ ճմարի-
րիտ է. և ես զոր լուայն ի նմանէ՝ զօցն խօսիմ
27 յաշխարհի. Եւ ոչ գիտացին թէ զՀօրէ ասէր ցնոսա
28 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Յորժամ բարձրացուցաւ
նիցէք զմիտ յարդոյ, յայնժամ գիտատիք թէ
եւ եմ. և յանձնէ իմիւ ոչ ինչ առնեմ, այլ որ-
29 պէս ուսոյց զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ. Եւ որ
առաքեալն զիս ընդ իս է. ոչ եթող զիս միայն,
զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապաղ.

- 30 Իբրեւ զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին ի նաւս:
- 31 Եւ ասէր Յիսուս առ Հրեայոն հաւատացեալս, եթէ դուք կայցիք ի բանի իմում, համարեալ աշակերտք իմ էք: Եւ ծանկիւք զհամարտութիւնն, և համարտութիւնն աղաատեցէ զձեզ:
- 32 Պատասխանի ետուն նմա և ասեն, Զառակ Աբրահամու եմք, և ոչ ումեք երբեք ծառայեցաք:
- 33 զիսրդ. ասես թէ Աղաաթ լինի՞լք: Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ թէ
- 34 Ամենայն որ առէն զմզս՝ ծառայէ մեզաց, և ծառայն ոչ յաւիտեան կայ ի տան, իսկ որդին
- 35 յաւիտեան կայ: Իսկ արդ. եթէ Որդին զձեզ առ զատեցուցէ, համարիտ աղաաթ լինի՞լք: Գիտեմ՝ զի զառակ Աբրահամու եք, այլ խնդրէք սպա-
- 36 նանել զիս, զի բանին իմոյ չիք տեղի ի ձեզ: Ես զոր տեսի առ Հոր իմում՝ խօսիմ, և դուք զոր լուարուք ի հօրէն ձերմէ՝ առնէք: Պատասխանի ետուն նմա և ասեն, Հայր մեր Աբրահամ է: ասէն ցնոսա Յիսուս, եթէ որդիք Աբրահամու էիք:
- 37 զգործսն Աբրահամու գործէիք: Այլ այժմիկ խնդրէք սպանանել զիս, զայր մի՛ որ ձեզ զհրամարտութիւն խօսեցաւ, զոր լուսայ ՚ի Հօրէ իմմէ:
- 38 Գայդ Աբրահամ ոչ արար զուր. ասէն ցնա, Մեր ի պոռնկութիւնն հօրն ձերոյ: ասեն ցնա, Մեր ի պոռնկութիւնն
- 39 չեմք ծնեալ: մի է Հայր մեր, Աստուած: Ասէ ցնոսա Յիսուս, եթէ Աստուած էք Հայր ձեր, սիրէիք արդեւք զիս, զի ես յԱստուծոյ էլի և եկի, և ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա առաւ:
- 40 Իսկ ցնա զիս լինէ՞ր զիսս իմ՝ ոչ գիտէք դուք: 41 Ժամն զի ոչ կարէք լսել զբանս իմ, Դուք ի հօրէ ի Սատանայէ էք, և զցանկութիւնս հօրն ձերոյ կամիք առնել: զի նա մարդասպան էր ի սկզբանէ,

- 42 և ի համարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ համարտութիւն ի նմա: յորժամ խօսիցի սուտ, յիւրոց ան-
- 43 տի խօսի: զի սուտ է և հայր նորա: Իսկ ես զի ձէնք յանդիմանէ զիս լսան մեղաց: Եթէ զհամարիտն ասեմ ձեզ, ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ:
- 44 Որ էն յԱստուծոյ զբանս Աստուծոյ լսէ: և դուք 45 Ժամն արարի ոչ լսէք, զի չէք յԱստուծոյ Պատասխանի ետուն Հրեայքն և ասեն ցնա, Ո՞ր բարեք ասեմք մեք եթէ Սամարացի ես դու, և
- 46 զեւ զոյ ի քեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, Յիս դու ոչ գոյ, այլ պատուեմ զՀայր իմ, և
- 47 դուք անարգէք զիս: Ես ոչ խնդրեմ զիսս, 48 իմ, է որ խնդրեն և դատիս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ զրանն իմ՝ սրահեցէ, զմահ մի՛
- 49 տեսցէ ի յաւիտեան: Ասեն ցնա Հրեայքն, Արդ զիսացաք թէ դու զոյ ի քեզ: Աբրահամ մե-
- 50 ռաւ, և մարգարէքն, և դու ասես, եթէ ոչ զրանն իմ պահեցէ, մի՛ հաշիւեցէ զմահ ի յա-
- 51 խտեան: Եթէ դու մեծ ինչ ոք իցես քան զՀայր մեր Աբրահամ, որ մեռաւ, և մարգարէքն
- 52 մեռան: արդ. դու զո՞ առնես զքեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս, եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն իմ ոչինչ են: և Հայր որ փառաւորէ զիս, զորմէ դուքն ունէք թէ Աստուած մեր
- 53 է: Եւ ոչ ճանաչէք զիս, բայց ես գիտեմ զիս: և եթէ տեսմ թէ ոչ գիտեմ զիս, ձեզ նման սուտ լինիմ: այլ գիտեմ զիս և զբան նորա պա-
- 54 ճեմ: Աբրահամ հոյր ձեր ցանկացաւ տեսանել
- 55 զոր իմ, ետես և ուրախ եղեւ: Ասեն ցնա Հրեայքն, Յիսուս մո՞ չեւ ևս է քո, և զԱբրահամ տեսեր:
- 56 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Յա-
- 57 ռաւ քան զինն ինք Աբրահամու եմ եւս: Վէ՛մա առին

զի արկցեն ի վերայ նորա, և Յիսուս խոյս ետ և
ևլ գնաց ի տաճարէ անտի:

ԳԼ. Թ

- 1 Եւ. Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես այլ մի կոյր
- 2 ի ծնէ. Եւ հարցն ցնա աշակերտքն նորա և ա-
- 3 սեն, Ռարբի, ո՞րք փնտս է, սորա՞թէ հօր և մօր
- 4 իւրոյ զի կոյր ծնցի. Պատասխանի ետ Յիսուս,
- 5 Ոչ դորա փնտս է, և ոչ հօր և մօր իւրոյ. այլ
- 6 զի յոյսնի ինցն գործքն Աստուծոյ ի դմա. Եւ
- 7 ինձ պարտ է գործել զգործս այնորիկ որ առա-
- 8 քեացն զիս, մինչ աւուր կայ. գոյ զիշեր, յոր-
- 9 ժամ ոչ ոք կարէ գործել. Մինչդեռ. յաշխարհի
- 10 եմ, լոյս եմ աշխարհի. Չայս իրբեւ ասաց, ե-
- 11 թուք ի գետն և արար կաւ ի թրոյն, և ծելի-
- 12 եաց զկաւն ի վերայ աչաց կուրին. Եւ ասէ ցնա,
- 13 երթ, լուա յաւաղանին Սիլովամայ, (որ թարգ-
- 14 մանի Առաքեալ.) չոգաւ լուացաւ, եկն և տե-
- 15 սանէր. իսկ զբացիկն և որոց տեսեալն էր զնա
- 16 յառաջագոյն թէ՛ մտորացիկ էր՝ տսէին, Ո՞չ սա
- 17 էր որ նստէրն և մօրանայր. կէսքն ասէին, Նա
- 18 է. Այլքն ասէին, Չոչ, այլ՝ նման է նմա. և ինքն
- 19 ասէր թէ, Ես եմ, Ասեն ցնա, իսկ զիւրդ բա-
- 20 ցան աչք. քոս՝ Նա ետ պատասխանի, Այր մի ո-
- 21 բում Յիսուսն ասեն՝ կաւ արար և ծելիեաց
- 22 զայս իմ, և ասէ ցնա, Երթ ի Սիլովամ և լուա
- 23 չոգայ, լուացայ և տեսանեմ. Ասեն ցնա, Ո՞ր է
- 24 նա. ասէ ցնասա, Ոչ գիտեմ:
- 25 Ածին առ փարիսեցիսն զնա որ երբեմն կոյրն էր
- 26 Եւ էր շարաթ, յորժամ արար Յիսուս,
- 27 և երաց զայս կուրին. Դարձեալ հարցանէին զնա
- 28 և փարիսեցիքն թէ՛ Զիւրդ տեսանես. և նա ասէ

- 29 ցնասա, կաւ եղ. ի վերայ աչաց իմոց, և լուացայ
- 30 և տեսանեմ. Ասեն ոմանք ի փարիսեցւոցն, Ոչ
- է այրն այն յԱստուծոյ, զի զարաթս ոչ պահէ.
- կէսքն ասէին, իսկ զիւրդ կարէ մարդ մեղաւոր
- պայտիսի նշանա տանել. և էին հերձուածք ի մէջ
- 31 նոցա. Ասեն դարձեալ ցկոյրն, Դու զի՞ս ասես վասն
- 32 նորա զի երաց զայս. քո. և նա ասէր թէ, Մար-
- 33 գարէ է. Եւ ոչ հաւատային շրեայքն զնմանէ թէ՛
- 34 կոյր էր և բացաւ, մինչեւ կոչեցին զծնողս բացե-
- 35 լոյն. Հարցին ցնասա և ասեն, Սա՛ է որդին ձեր,
- 36 զորմէ դուքն ասէիք. Եթէ կոյր ծնաւ, արդ-
- 37 զիւրդ տեսանէ. Պատասխանի ետուն նոցա
- 38 ծնողքն նորա և ասեն, Գիտեմք զի սա է որդին
- 39 մեր, և զի կոյր ծնաւ. Բայց զիւրդ այժմիկ տե-
- 40 ասնէ, ոչ գիտեմք. կամ թէ՛ միջ երաց զայս դո-
- 41 րա, մեք ոչ գիտեմք. ցաւ իսկ ի թրցէք, ինքին
- 42 ի չափ հասեալ է, ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր.
- 43 Չայս ասացին ծնողքն նորա, զի երկնէին ի
- 44 շրէիցն. քանզի ուխտ եղեալ էր շրէից, եթէ ոք
- 45 խտտովանեսցի զնա Գրիստոս, ի բաց կացցէ ի
- 46 ժողովրդենէն. վասն այնորիկ ասացին ծնողքն
- 47 նորա թէ՛ ինքնին ի չափ հասեալ է, ցնա իսկ
- 48 հարցէք. Դարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն
- 49 որ կոյրն էր, և ասեն ցնա, Տուր փառս Աստու-
- 50 ծոյ. մեք գիտեմք զի այրն այն մեղաւոր է. Եւ
- 51 նա ասէ, Թէ մեղաւոր իցէ, ես ոչ գիտեմ. բայց
- 52 զայս գիտեմ, զի կոյր էէ և արդ տեսանեմ:
- 53 Դարձեալ ասեն ցնա, Զի՞նչ արար քեզ, զիւրդ-
- 54 երաց զայս. քո. Պատասխանի ետ նոցա, Այժմ
- 55 ասացի ձեզ և ոչ լուարուք. զի՞ կամիք միւսան-
- 56 զամ լսել. միթէ և դո՞ք կամիք աշակերտել
- 57 նմա. Նոքա հայհոյին զնա և ասէին, Դու ինչի
- 58 նորա աշակերտ, մեք Մովսիսի աշակերտք եմք:
- 59 Մեք գիտեմք զի ընդ Մովսիսի խօսեցաւ Աս-
- 60 տուած, զնա ոչ գիտեմք ուստի իցէ. Պատաս-

խանի ետ այրն և ասէ ցնոսա, Այդ իսկ են
սքանչելիք, զի գուք ոչ գիտէք ուստի՝ իցէ, և
31 զիմ զայս երացոյ Գիտեմք զի Աստուած մեղաւո-
րաց ոչ լսէ, բայց եթէ աստուածապաշտ ոք իցէ
32 և զիսման նորա առնիցէ, նմա լսէ ի յախտենից
ոք ոչ լուաւ. եթէ երաց ոք զայս կուրի ի ծնէ
33 կոյր ծնելոյ, եթէ ոչ յԱստուծոյ էր այրն այն, ոչ
34 կարելի առնել ինչ. Պատասխանի ետուն և ասն
ցնա, ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենիկն, և դու
փողապղեւտ լինիս մեր. և հանին զնա արտաքս:
35 Լուաւ Յիսուս եթէ հանին զնա արտաքս, և
իրեւ. եզլիտ զնա, ասէ ցնա, Դու հաւատաս
36 յՈրդի Աստուծոյ. նա պատասխանի ետ և ասէ,
37 Տէր, ո՞չ է զի հաւատացից ի նա. Ասէ ցնա Յի-
սուս, Եւ տեսեր զնա, և՛ որ խօսիդ. ընդ քեզ
38 նա էւ. Եւ նա ասէ, Հաւատամք, Տէր. և երկիր
կայդ. նմա:
39 ԶԿ. Եւ ասէ Յիսուս, ի դատաստան եկի յաշ-
խարհս յայտ, զի օր ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և որք
40 տեսանենն՝ կուրացցին. Լուան ումանք ի փարի-
սեցւոցն որք ընդ նմա էին, և ասն ցնա, Միթէ և
41 մեք կոյրք իցեմք. Ասէ ցնոսա Յիսուս, եթէ կոյրք
էիք, ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք եթէ Տե-
սանեմք, և մեղքն ձեր ի ձեզ հաստատեալ են:

ԳԼ. Ժ

1 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Որ ոչ մտանէ ընդ դուռն
ի գառիթ ոչխարացն, այլ ընդ այլ երանէ՝ նա
2 գող է և աւազակ. Իսկ օր մտանէ ընդ դուռն՝
3 հովիւ է ոչխարացոյ. նմա դռնապանն բանայ, և
ոչխարն ձայնի նորա լսեն, և զիւր ոչխարն
4 կոչէ յանուանէ և հանէ զնոսա. Եւ յորժամ
՝ զիւրն զամենայն՝ հանիցէ, առաջի նոցա երթայ,

՝ Ո՞րն է, զիւր ոչխարն

և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն
5 զձայն նորա. Զօտարի գնեա ոչ երթիցեն, այլ
փախցեն ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն զձայն օտա-
րացոյ:
6 Զայս առաւ ասաց նոցա Յիսուս, և նորա ոչ
գիտէին եթէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա:
7 Դարձեալ ասէ ցնոսա Յիսուս, Ամէն ամէն ասեմ
8 ձեզ զի ես եմ դուռն ոչխարաց. Ամենեքան
որ յառաջ քան զիս եկին՝ գողք էին և ուս-
9 զակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն. Ես եմ
դուռն, ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ
10 և ելցէ և ճարակ դացէ. Դող ոչ գայ, եթէ ոչ
զի գողացի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի
զիւսանս ունիցին, և առաւել եւս ունիցին:
11 ԶԲ. Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն
12 իւր զնէ ի վերայ ոչխարաց. Իսկ վարձկանն որ
ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իրեւ
տեսանէ զգայլն զի գայ, Թողու զոչխարսն և
փախի. և զայլն յափառակէ զնոսա և ցրուէ:
13 Իմանդի վարձկան է, և չէ յովիթ նմա վասն ոչ-
14 յաւարցն. Ես եմ հովիւն քաջ, և ճանաչեմ զիմն
15 և ճանաչիմ յիմոցն. Որպէս զիտէ զիս Հայր,
զիտեմ և ես զՀայր. և զանձն իմ զնեմ ի վերայ
16 ոչխարաց. նա եւ այլ եւս ոչխարք են իմ որ ոչ
են յայտմ գառիթ. և զայնս եւս պարտ է ինձ
ածել այսր, և ձայնի իմում լուիցեն, և եղիցին
17 մի հօտ և մի հովիւ. Վասն այնորիկ օրիւ՝ զիս
Հայր իմ, զի ես զնեմ զանձն իմ, զի միասն-
18 դամ առից զնա. Ոչ ոք հանէ զնա յինէն, այլ
ես զնեմ զնա անձամբ իմով. Իշխանութիւն ու-
նիմ զնեզ զնա, և իշխանութիւն ունիմ միասն-
գամ առնուլ զնա. զայս պատուէր առի ի Հօրէ
իմիւ:

՝ Ո՞րն է, Իսկ վարձկանն փախի, քանզի

19 Դարձեալ հերձուած լինէր ի մէջ չորսնոց վասն
20 բանկոց այսոցիկս եւ ասէին բազումք ի նոցանէ,
Դեռ գոյ ի նմա և մոռցնին, զի՞ բնաւ լսէք նմա:
21 Կէսքն ասէին, Այսպիսի բանք ոչ իրաւաբարի են:
միթէ գեւ կարէ՞ զայս կուրի բանալ:
22 ԶԳ. Եղևն յայնժամ նաւակատիքն յերու-
23 սաղէմ, և ձմեռն էր: Եւ չրէր Յիսուս ի ասածա-
24 լին ի որահին Սողոմոնիս: Շուրջ եղևն զնովա-
25 շրեայքն և ասեն, Մինչև երբ թափես զողիս
մեր, եթէ դու ես Փրկաստան, ասա մեզ համար-
26 ձակ: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ,
Ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր
ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նորին իսկ վկա-
27 յոյսարաց անտի շիմոց: Ոչխարք իմ՝ ձայնի ի-
մում լսեն, և ես ձանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ
28 դան. եւ ես տամ նոցա զկեանսն յախտե-
նականս. և մի՛ կորիցեն յախտան, և մի՛ ոք
29 յախտակեոցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց: Հայրն իմ
որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ
30 ոք կարէ յախտակել ի ձեռաց Հօր իմոյ: Ես և
31 Հայր իմ մի եմք: Վէ՛նա ասին շրեայքն զի քար-
32 կոծ արտացեն զնա: Պատասխանի ետ նոցա Յի-
սուս, Բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի Հօրէ
իմմէ. վասն որոց գործոյ ի նոցանէ քարկոծ առ-
33 նէք զիս: Պատասխանի ետուն նմա շրեայքն,
վասն բարեոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քար-
կոծ, այլ վասն հայնդութեան: Ե զի դու մարդ
34 ես, և դանձն քո Աստուած առնես: Պատաս-
խանի ետ նոցա Յիսուս, Ո՞չ յօրէնս ձեր զրեալ
35 է, Ես ասացի թէ՛ աստուածք իցէք: Իսկ եթէ
զնոսա աստուածս ասէ, առ որս բանն Աստուծոյ

36 եղև, (և չէ մարթ եղծանել զորոյն,) Իսկ զոր
Հայր սրբեաց և առաքեաց յաշխարհ, դուք ա-
սէք թէ՛ Հայնդուս, զի ասացի թէ՛ Որդի Աստու-
37 ծոյ եմ: Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ, մի՛
38 հաւատայք ինձ: Ապա թէ՛ գործեմ, թէ՛ եւ ինձ
ոչ հաւատայք, ոակայն գործոցն հաւատացէք:
զի զկտաւորք և Յանկիլք եթէ՛ Հայր յիս, և ես
ի Հայր:
39 Դարձեալ ինդրէին զնա ունել, և ել ի ձեռաց
40 նոցա: Եւ զնաց միսանգամ՝ յայնկոյս Յորդա-
նանու ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զտալինն և
41 մկրտէր, և անդ լինէր: Եկին բազումք առ նա և
42 ասեն, Չի Յովհաննէս՞ նշան ինչ ոչ արար. Բայց
զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա,
Ճշմարտ էր. և բազումք հաւատացին ի նա անդ:

ԳԼ. ԺԱ

1 ԶԳ. Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ի Բեթանիայ,
2 ի գեղէ՛ Մարեմայ. և Մարթայի քուռ նորա: Այս
այն Մարիամ էր որ օծ զՏէրն խղով, և ջնկեաց
զոտս նորա հերով խրով, որոյ եղբայրն Ղազա-
3 րոս հիւանդ էր: Առաքեցին առ նա քորքն նո-
րա և ասին, Տէր, ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր՝
4 հիւանդացեալ է: Իրեւ. լուաւ Յիսուս, ասէ,
Այն հիւանդութիւն չէ ի մահ, այլ վասն փառացն
Աստուծոյ. զի փառաւոր լիցի Որդի Աստուծոյ
5 այնուիկս եւ սիրէր Յիսուս զՄարթա և զգոյր
6 նորա զՄարիամ և զՂազարս իրբեւ լուաւ թէ՛
հիւանդացեալ է, զտեղի կայաւ անդէն ուր էրն
7 աւուրս երկուս: Ապա յետ այնորիկ ասէ զնոսա,
Եկայք երթիցուք միսանգամ ի շրէաստան:

1 ի Բազանա պալատէ

3 Յիսուսն պալատէ

2 Ոմանէ, իմոց, որպէս ասացի ձեզ

4 Ոմանէ, հաւատասցիք

5 ի Յաննէս պալատէ

6 ի Բազանա յաւելուաւ, արդարեւ

8 Առե՛ն ցնա աշակերտքն, Ռաբբի, ոյժմ՝ եւս
 խնդրէ՛ն զքեզ Հրեայքն քարկոծ առնել. և
 9 դարձեալ՝ երթաս անդրէն: Պատասխանի՛ ետ Յի-
 սուս, Ո՛չ երկոտասան ժամ է առուր. Եթէ ոք
 10 գնայ ի աուրնջեան, ոչ գայթակղի, զի զլոյս աշ-
 11 խարհիս այտորիկ տեսանէ. Ապա թէ ոք գնայ
 12 զիւրի, գայթակղի, զի լոյս ոչ զոյ ընդ նմա:
 13 Զայս իբրեւ ասաց, յեա այտորիկ ասէ ցնոսա,
 14 Ղազարոս Բարեկամ՝ մեր ննջեաց, այլ երթամ
 15 զի զարթուցից զնա: Ասե՛ն ցնա աշակերտքն,
 16 Տէր, Եթէ ննջեաց, ապա ապրիւ Այլ Յիսուս
 17 վասն մահուն նորա ասէր. նոցա այսպէս թուե-
 18 ցաւ թէ վասն ննջւոյ քնոյն ասէր: Յայնժամ
 19 ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնապէս, Ղազարոս մե-
 20 ռաւ. Եւ ես ուրիւ եմ վասն ձեր, զի դուք
 21 հաւատասցիք ինձ, զի ես չէի անդ. բայց արդ-
 22 եկայք երթիցուք առնաւ: Ասէ թովմաս, ան-
 23 ուանեալն Երկու որեակ, ցաշակերտակցան, Օնի,
 24 եկայք և մեք զի ընդ նմա մեռցուր:
 25 Եկն Յիսուս, եղիւ զնա չորեքօրեայ ի գերեզ-
 26 ման: Եւ էր Բեթանիա մերձ յերուսաղէմ իբրեւ
 27 ասպարիսօք հնգեասանս Բազումք ի Հէթց ան-
 28 տի եկեալ էին առ Մարթա և Մարիամ, զի
 29 մխթարեցեան զնոսա վասն եղօրն: Մարթա իր-
 30 բեւ լուաւ թէ Յիսուս զայ, ընդ առաջ գնաց նա-
 31 ռա, բայց Մարթամ նոսէր անդէն ի տան: Ասէ
 32 Մարթա ցՅիսուս, Տէր, Եթէ աստ լեալ էիր, եզ-
 33 րայրն իմ չէր մեռեալ. Այլ և արդ զիտեմ և
 34 թէ զոր ինչ խնդրեցես յԱստուծոյ՝ տայէ քեզ
 35 Աստուած: Ասէ ցնա Յիսուս, Բարիցէ եղբայրն
 36 քու: Ասէ ցնա Մարթա, Գիտեմ զի յարկէ՛ ի
 37 յարութեան՝ յառուրն յետնում: Ասէ ցնա Յի-
 38 սուս, Ես իսկ եմ յարութիւն և կեանք. որ հա-

39 ւատայ յիս, Թէպէտեւ մեռանի, կեցցէ. Եւ ա-
 40 մենայն որ կենդանի է և հաւատայ յիս՝ մի մեռ-
 41 ցի ի յադեան. հաւատաս ալամիկ: Ասէ ցնա,
 42 Այո, Տէր, ես հաւատացի Եթէ դու ես Քրիստոսն,
 43 Որդի Աստուծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր: Եւ
 44 զայս իբրեւ ասաց, գնաց և կոչեաց զՄարիամ,
 45 զգայր իւր, լսեցեայն և ասէ, Վարդապետն եկեալ
 46 է և կոչէ զքեզ: Նա իբրեւ լուաւ, յարեաւ վաղ-
 47 վաղակ և եկն առնա: Զեւ եւս էր եկեալ Յի-
 48 սուս ի գեղն, այլ էր անդէն ի տեղւոն ուր ընդ-
 49 առաջ եղեւ նմա Մարթա: Իսկ Հրեայքն որ էին
 50 ընդ նմա ի տան անդ և մխթարէին զնա, իբրեւ
 51 տեսին զՄարթամ թէ յարեաւ վաղվադակի և
 52 գնաց, զնացին և նոքա գնաւ նորա, համարէին
 53 թէ ի գերեզմանն Երթայ զի լացցէ անդ: Իսկ Մա-
 54 ռամ իբրեւ եկն ուր էրն Յիսուս և ետես զնա
 55 անկաւ առ ոտս նորա և ասէ, Տէր, Եթէ աստ էիր
 56 զիպեալ, ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ: Յիսուս իր-
 57 բեւ ետես զնա զի լայր, և որ ընդ նմայն էին
 58 Հրեայքն՝ լայն, խռովեացա յոյի իւր իբրեւ զայ-
 59 րացեալ, Եւ ասէ, Ո՛ր եղից զնա: ասեն ցնա, Տէր,
 60 եկ և տես Եւ արտասուեաց Յիսուս: (36) Ասէին
 61 Հրեայքն, Տեսէք, որչափ սիրէր զնա: Կէսքն ի
 62 նոցանէ ասէին, Ո՛չ կարէր ալ, որ երաց զայս
 63 կուրին, առնել զի և սա մի: Եւ ասցին Յիսուս
 64 զարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր, զայ ի գե-
 65 րեզմանն. և էր այր մի, և վճմ մի եղեալ ի վե-
 66 րայ նորա: Եւ ասէ Յիսուս, Իրաց արարէք
 67 զվճմ: Ասէ ցնա Մարթա, քոյր մեռելոյն, Տէր,
 68 արդ հոռեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է: Ասէ
 69 ցնա Յիսուս, Ո՛չ ասացի քեզ, Եթէ հաւատաս-
 70 ցես, տեսցես զիմանն Աստուծոյ: Եւ իբրեւ ի վեր
 71 ասին ՚զվճմն, Յիսուս ամբարձ զաշխարհ ի վեր

- և ասէ, Հայր, քահանայսմ գրէն զի լուար ինձ:
- 42 Եւ ես գիտէի զի յամենայն ժամ լսես ինձ. այլ վասն ժողովրդեանս որ չուրջ կան՝ չառնեմ, զի
- 43 հաւատասցեն թէ դու առաքելքներ զիս Զայս իբրեւ ասաց, ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ,
- 44 Ղազարէ, արի եկ արտաքս. եւ ել մեռեալն ուտի ք կապելովք և ձեռօքն երկդաշնդօք և երեսօքն վարչամակապառօք. և ասէ ցնոսա Յիսուս, Լուծէք զդա և թողէք երթալ:
- 45 Բազումք ի Հրէիցն որ եկեալ էին առ Մարեմանս, իբրեւ տեսին զոր արարն հաւատացին ի
- 46 նա. եւ ոմանք ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն, պատմեցին նոցա զոր արարն Յիսուս:
- 47 ԶԶ. Ժողովեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն ատեան, և ասին, Զինչ արասցուք, զի
- 48 այսն այն բազում նշանս առնէ. եթէ թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւատան ինա. և գայցին Հոռոմք և բառնայցեն զազգս մեր և գոեղիո
- 49 Մի ոմն ի նոցանէ, անուն Կայիափա, որ քահանայապետ էր տարուցն այնորիկ, ասէ ցնոսա, Գոռոմքն զիսէք, եւ ոչ բնաւ խորհել իսկ, եւ լաւ է մեզ զի այր մի մեռանցի ի վերայ ժողովրդ-
- 51 դեանս, և մի ամենայն ազգս կորցել: Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասաց, այլ զի քահանայապետ էր տարուցն այնորիկ, մարդաբէացաւ եթէ մեռա-
- 52 նելոց էր Յիսուս ի վերայ ազգին. եւ ոչ ի վերայ ազգին միայն, այլ զի և զորդինս Աստուծոյ զըրուեալսն ժողովեացէ ի մի:
- 53 Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արարին զի սպանցնին զնա. եւ Յիսուս այնուհետեւ ոչ եթէ համարձակ չրէր ի մէջ Հրէիցն, այլ գնաց անտի յերկիր մի որ մերձ էր յանապատ, ի քաղաք մի

13-ՆՆ, ասացի

20-ՆՆ, արարն Յիսուս

23-ՆՆ, Մարիամ

որում անուն էր Եփրայիմ, և անդ լինէր աշակերտօքն հանդերձ:

- 55 ԶԻ. Եւ էր մերձ դատիկն Հրէից, և բազումք ելին յերուսաղէմ ի գաւառէ անտի յառաջագոյն քան զդատիկն, զի սրբեայցն զանձինս իւրեանց:
- 56 Խնդրէին զՅիսուս, և ասէին ընդ միմեանս միմեային ի տաճարին, Զի՞նքոք թուի ձեզ, եթէ ոչ գայցէ ի տուն այսր. Պատուէր տուեալ էր քահանայապետեցն, զի թէ քր զիտասցէ թէ ուր է, գուշակեցէ զնմանէ զի կալցին զնա:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Իսկ Յիսուս մեց աւուրը յառաջ քան զդատիկն եկն ի Ռեթանիա, ուր էր Ղազար մեռեալն, զոր
- 2 յարոյցն ի մեռելոց: Եւ արարին անդ նմա ընթրիս, և ի սպասուս կայր Մարթա, և Ղազար մի
- 3 էր ի բազմեցոց ընդ նմա. Իսկ Մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նաղթեան աղնուի մեծագնաց, օծ
- 4 զոտն Յիսուսի, և հերով խրով մաքրէր զոտս
- 5 որ մառնեցոյն էր զնա, Ընդէր ոչ եւղէ այդ վաճառեցաւ երեք հարեւր դենարի և տուաւ
- 6 աղքատաց Զայս ասաց, ոչ զի զաղքատաց ինչ իւղիք էր նմա, այլ զի գող էր և դարկզն ինքն
- 7 ունէր, և որ ինչ անկանէրն նա կրէր, Ասէ Յիսուս, Թող տուր դձու, զի յօրն պատանաց իմաց
- 8 պահեացէ զայդ. Զաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիւր, զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիւր:
- 9 Իբրեւ գիտաց ժողովուրդ բազում ի Հրէիցն թէ անդ է, եկին, ոչ միայն վասն Յիսուսի, այլ

10-ՆՆ, պահեաց

- զի և զՂազար տեսցեն, զոր յարոյցն ի մեռելոց:
- 10 Խորհուրդ արարին քահանայապետքն, զի և
- 11 զՂազար սպանցեն: Փանցի բազումք ի Հրէից
 12 Էլի. ի վաղիւ անգր ժողովուրդ բազում որ
 13 եկեալ էր ի տօնն, իբրեւ լուսն եթէ զայ Յիսուս
 14 յերուսաղէմ, Ասին ոտս արմաւենեաց և ելին
 15 ընդ առաջ նորա, ազաղակին և ասէին, Ովսան-
 16 նա, օրհնեալ որ գառգ յանուն Տեառն, Թա-
 17 ղաւորդ իսրայելի և քաղաք Յիսուսի էջ մի,
 18 նստաւ ի վերայ նորա, որպէս և զբեալ է: Մի՛
 19 երկնէիր, դուստր Սիմփէ, ահաւասիկ Թազաւոր
 20 քո զայ նստեալ ի վերայ յաւանակի իշոյ: Եւ
 21 զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառա-
 22 ջինն, այլ յորժամ փառաւորեցաւ Յիսուս,
 23 յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր
 24 վասն նորա, և զայն արարին նմա և քաղա-
 25 վուրդն վկայեց որ էր ընդ նմա, եթէ զՂազար
 26 կոչեաց եւ եթէ ի գերեզմանէն, և յարոյց զնա ի
 27 մեռելոց: Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղեւ նմա
 28 ժողովուրդն, զի լուսն եթէ զայն նշանս արարեալ
 29 էր նորա, իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս,
 30 Տեսանէ՞ք զի այնչ ոգտիք: ահաւասիկ աշխարհ
 31 ամենայն զկնի նորա զնաց:
- 32 Էլին անդ ոմանք և հեթանոսք յերկրոցն անգր,
 33 զի երկիր պապանկեցն ի տօնին: Նոքա մատեան
 34 առ փիլիպպոս որ ի Բեթսայեղայ Գալիլեացոցն
 35 էր, աղաչէին զնա և ասէին, Տէր, կամիմք զՅի-
 36 սուս տեսանել: Գայ փիլիպպոս և ասէ ցԱնդ-
 37 ըէաս, Անդըէաս և փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս: Եւ
 38 Յիսուս պատասխանի եւ նոցա և ասէ, Եհաս
 39 ժամ զի փառաւորեցի Որդի մարդոյ:
- 40 Էլի. Ամէն ասին ասեմ ձեզ, Եթէ ոչ հատն
 41 ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն

- կայ. ոոցն եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս
- 25 ատնէ: Որ օրեր զանձն իւր. Կարձակէ զնա.
 26 և որ ասեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝
 27 ի կեանսն յախտնականս պահեցէ զնա: Եթէ
 28 ոք զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեացէ. և ուր եօն
 29 եմ, անդ. և պաշտենայն իմ եղիցի, եթէ ոք
 30 զիս պաշտիցէ, պատուեցէ զնա Հայրն իմ:
- 31 Էլի. Բայց այժմ անձն իմ խաղիւեալ է. և
 32 զինչ ասացից, եթէ, Հայր, ապրեցո զիս ի ժամէ
 33 աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի ի ժամն
- 34 յայս. Հայր, փառաւորեա զանուն քո: Եկն բար-
 35 բառ յերկնից, եւ փառաւոր արարի, եւ դար-
 36 ձեալ փառաւոր արարից: Եւ ժողովուրդն որ
 37 կայր և լսէր, ասէին՝ Որոտումն լինել. կէսքն
 38 ասին, Հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա: Պատասխա-
 39 նի եւ Յիսուս և ասէ, Ոչ վասն իմ ինչ եկն բար-
 40 բառս այս, այլ վասն ձեր: Այժմիկ դատաստան
 41 է աշխարհիս այսորիկ, այժմիկ իշխան աշխարհիս
 42 այսորիկ ընկեացի արտաքս: Եւ ես յորժամ
 43 բարձրացայ յերկրէ, զամենեւին ձգեցից առ իս:
 44 Հայց ատէր նշանակեալ թէ որով մահու մեռա-
 45 նեցց իցէ: Պատասխանի եւ նմա ժողովուրդն,
 46 Մեք լուսաք յօրինաց եթէ Քրիստոսն յախտեան
 47 կայ, և դու զիարդ ասեա թէ Պարտ է բարձրա-
 48 նայ Որդոյ մարդոյ, ո՞վ է այն Որդին մարդոյ:
 49 Ասէ ցնոսա Յիսուս, Գոքը միւս եւս ժամանակ
 50 լույ ընդ ձեզ է, զնացէք մինչդեռ զլոյսն ունիք,
 51 զի մի խաւար ձեզ հասցէ. զի որ զնայ ի խաւա-
 52 րի՝ ոչ գիտէ յո երթաց: Մինչդեռ զլոյսն ընդ
 53 ձեզ ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լու-
 54 սոյ եղիցի: Զայս խօսեցաւ Յիսուս, և չգաւ
 55 Թաքեաւ ի նոցանէ:
- 56 Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա,

¹ Ելի, երթային վասն նորա

¹ Ելի, կորուսցէ. Դէս Մատթ. Ժ. 39. Ժ. 25.

38 և նորա ոչ հաւատացին ի նա: Զի լցցի բանն
 ևոպեայ մարդարէի զոր ասացնի Տէր, ո՞ հաւա-
 39 նաց ի լուր մեր, և բազում Տեառն ո՞ւմ յայտ-
 40 նեցաւ: Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի
 միւսանգամ ասէ Նսայի, Թէ կուրացոյց զայս նո-
 41 չաք և աղէկոյց զսիրտ նոցա, զի մի տեսցեն ա-
 42 ջօք և խմացին սրտիւք և դարձցին, և բժշկեցից
 43 զնոսա: Զայս ասաց Նսայի, զի ետես զփառս նո-
 44 յա և խօսեցաւ: Վասն նորա: Բայց սակայն և
 յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին ի նա,
 45 այլ վասն փարիսեցոցն ոչ յայտնէին, զի մի ի
 46 Ժողովրդէնէն ելանիցեն: Գտնեցի սիրելին զփառս
 մարդկան անտիւ: Քան զփառս Աստուծոյ:
 47 Ի՜. Եւ Յիսուս աղաղակէր և ասէր, Որ հա-
 ւատայ յիս՝ ոչ հաւատայ յիս, այլ յայն որ ա-
 48 ւաքեացն զիս: Եւ որ տեսանէ զիս՝ զայն տե-
 49 րանէ որ առաքելացն զիս: Ես լոյս յաշխարհ եկի,
 զի ամենայն որ հաւատայ յիս՝ ի խաւարի մի՝
 50 մնացել: Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից իմոց և ոչ
 պատեցալ, ևս ոչ դատիմ զիս: Բանից ոչ եկի թէ
 զառեկայց զաշխարհ, այլ զի փրկեցից զաշխարհ:
 51 Որ անտիգէ զիս և ոչ ընդունի զբանս իմ, զոյ
 որ դատի զնա: Բանն զոր ես խօսեցայ, նա դա-
 52 տի զնա յաւուրն յետնում: Զի ես յանձնէ խնկ-
 ոչ խօսեցայ, ոյլ որ առաքելացն զիս Հայր, նա
 եւ ինձ պատուէր զինչ ասացից և զինչ խօսե-
 53 յցայ: Եւ զիտեմ եթէ պատուէրն այն կեսնք
 էն յախանանականք: արդ զոր եսն խօսիմ, որ-
 պէս ասաց ինձ Հայրն, այնպէս խօսիմ:

ԳԼ. ԺԳ

1 Ինչ: Յառաջադրել քան զտօնն զատկի զխաղ
 Յիսուս թէ հասեալ է ժամ նորա զի փոխեցի
 յաշխարհէ աստի առ Հայր, սիրեաց զիւրան որ
 յաշխարհի աստ են, ի սպառ սիրեաց զնոսա:

2 Եւ ի լինել ընթերացն (Սատանայի իսկ արկեալ
 էր ի սիրտ, զի մտանեացէ զնա, Յուդայ Սիմոնի
 3 իսկարիովապոյ): Գիտաց Յիսուս զի դամենայն
 ինչ եւ Հայր ի ձեռս նորա, և թէ յԱստուծոյ
 4 ել և առ Աստուած երթայ, Յառնէ յընթերաց
 անտի և զնէ զհանդերձան, և առեալ զենեակ մի
 5 սիւս՝ ևս ևս ապա առեալ Հոր արկ ի կոնք, և
 սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն, և սրբէր
 6 զենթակաւն զոր տիւս՝ ևս էր: Գայ առ Սիմոն
 Պետրոս: Եւ նա ասէ ցնա, Տէր, զո՞ւ զիմ զոտս
 7 լուանաս: Պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ,
 8 Զոր ինչ եւս զորձեմ՝ զո՞ւ այժմ ոչ զիտես:
 9 Բայց ասա զխառնիւր: Անէ ցնա Պետրոս, Ոչ
 լուացես զոտս իմ յախանան: պատասխանի եւս
 10 նմա Յիսուս, Եթէ ոչ լուացից զքեզ, ոչ ունի
 11 ընդ իս մասն: Անէ ցնա Սիմոն Պետրոս, Տէր,
 12 մի՛ միայն զոտս իմ, այլ և զձեռս և զգլուխ
 13 Անէ ցնա Յիսուս, Լուացելոյն ինչ ինչ պիտայ,
 14 բայց զի զոտս լուանայցէ, քանզի ամենեւին
 սուրբ է: և դուք սուրբ էք, ոչ ոչ ամենեւին:
 15 Զի գիտէր զայն որ մտանելոցն էր զնա: վասն
 16 այնորիկ ստաց թէ Ոչ ամենեւին սուրբ էք: Եւ
 յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհանդերձան
 17 իւր և զարձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա,
 18 Գիտէք զինչ արարիդ ձեզ: Գուք կոչէք զիս
 19 Վարդապետ և Տէր, և բարոք ասէք, քանզի
 20 եմ իսկ, իսկ արդ եթէ ես լուացի զոտս ձեր,
 21 Տէրս և Վարդապետս, և դուք պարտիք զիմ
 22 եանց ասա լուանալ: Զի օրինակ մի ետես ձեզ,
 23 զի որպէս ես ձեզ արարի, և դուք առնի՛նիս:
 24 Ի՜. Ամեն ամեն ասեմ ձեզ, Ոչ է ծառայ մեծ
 25 քան զտէր իւր, և ոչ առաքեալ մեծ քան զայն
 26 որ առաքելացն զնա: Եթէ զայս գիտէք, երանե-
 27 լի եւս էք, եթէ առնիցէք զայս: Ոչ վասն ամե-
 28 նեցուն ձեր ասեմ, զի ես զիտեմ զորս ընտրե-

ցիւր, այլ զի լցցի զերես թէ Որ ուտէր ընդ իս հաց՝
 19 արար ինձ խաբէութիւնս Բայամհետէ իսկ ասեմ
 ձեզ մինչեւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի, հաւա-
 20 տալիք թէ ես եմ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, Որ
 ընդունի զոր ոք ես առաքեցեց՝ զիս ընդունի։ և
 որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն որ առաքեալն
 զիս։
 21 Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս, խռովեցաւ յողի
 իւր, վկայեաց և ասէ, Ամէն ամէն ասեմ ձեզ զի
 22 մի ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս Լալէին ընդ
 միմեանս աշակերտքն տարակուսեալք թէ զուռ՝
 23 ասիցէ։ Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ
 24 առ Յիսուս, զոր սիրէին Յիսուս և Անիարկէ նմա
 Սիմոն Դեառոս հարցանել, ո՞վ իցէ վասն որոյ
 25 ասէն։ Եւ նա անկեալ զանձօքն Յիսուսի՝ ասէ
 26 ցնա, Տէր, ո՞վ է։ Պատասխանի եւ Յիսուս և
 ասէ, Այն է, որում ես թացից զպատառն իս-
 27 տաց։ և թացեալ զպատառն տայ Յուդայի իս-
 28 կարիւղտացոյ։ Եւ յետ պատառն տալ ևմուտ
 ի նա Սատուած և ասէ ցնա Յիսուս, Արդ որ
 29 զինչ ասեցից ես՝ արտ վազմիդակիս եւ զայս ոչ
 ոք իմացաւ։ Ի բազմակալանց անտի, թէ առ ինչ
 30 ասաց ցնա։ Զի ոմնք համարէին թէ զի զարկոյն
 ունէր Յուդայ, ասաց նմա Յիսուս, Գնեա ինչ որ
 պիտոյ իցէ մեզ ի տօնիս, և կամ, զի աղքատաց
 ինչ տացէ։ Իսկ նորա ասեալ զպատառն՝ եւ ար-
 31 տաքս վազմիդակիս և էր զիչերս
 32 էէ։ Եւ իբրեւ ել, ասէ Յիսուս, Այժմ փա-
 աւարեցաւ Որդի մարդոյ, և Աստուած փառա-
 ւորեցաւ ի նմա։ Եւ իթէ Աստուած փառաւորե-
 ցաւ ի նմա, և Աստուած փառաւորեցէ զնա
 յանձն իւր։ և վազմիդակի փառաւորեցէ զնա
 33 Որդեակիք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ։

Վաղարշ, յՅուդա Սիմոնի

ինդրիցէք զիս։ և որպէս ասացի ցնրեայսն եթէ
 Ուր ես երթամ, դուք ոչ կարէք գալ, և արդ-
 34 ձեզ ասեմ։ Պատուիրան նոր տամ ձեզ, զի սիրե-
 ցէք զմիմեանս։ որպէս սիրեցի ես զձեզ, զի և դուք
 35 սիրեալիք զմիմեանս։ Բայամ զիտասցեն ամենե-
 քեան եթէ իմ աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք
 36 զմիմեանս։ Ասէ ցնա Սիմոն Դեառոս, Տէր, յո՞վ
 երթաս։ Պատասխանի եւ Յիսուս, Ուր ես եր-
 թամ՝ դու ոչ կարես այժմ գալ զինի իմ, բայց
 37 ասաւ ևկեսցիս զինի իմ։ Ասէ ցնա Դեառոս, Տէր,
 ընդէ՞ր ոչ կարցիմ գալ այժմ զինի քո, արդէն
 38 զանձն իմ իսկ եղից ի վերայ քո։ Պատասխանի
 եւ Յիսուս, Զորանձն քո զիցես ի վերայ իմ։ ամէն
 ամէն ասեմ քեզ, Չեւ իցէ հաւառ խօսեալ, մինչ
 դու երիցս ուրացիս զիս։

ԳԼ. ԺԳ

1 Մի՛ խռովեցցին սիրաք ձեր, այլ հաւատացէք
 2 յԱստուած եւ յիս հաւատացէք։ Ի տան Հօր իմոյ
 յեկեմանք բազում են։ ապա թէ ոչ՝ առացեալ
 էր իմ ձեզ, ինթէ երթամ, և պատրաստեմ ձեզ
 3 սեղի։ Եւ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ
 սեղի, դարձեալ դամ և առնում զձեզ առ իս-
 4 զի ուր ես իցեմ, և դուք անդ իցէք։ Եւ ուր
 երթամ՝ իսկ իցէք, և զճանապարհն զխիցէք։
 5 Ասէ ցնա Թովմաս, Տէր, ոչ գիտեմք յո՞ եր-
 թաս, և զիարդ զճանապարհն կարացոյ՞ք զի-
 6 տել։ Ասէ ցնա Յիսուս, Ես եմ ճանապարհն և
 ճանապարհ թիւն և կեանք։ ոչ ոք զայս առ-
 7 եթէ ոչ ինեւ եթէ զիս գիտիք, ապա եւ զՀայր
 իմ գիտիք, և այսուհետեւ զիտասլիք զնա և
 տեսէք զնա։

Դի Էւաղամո՛, Ժամոց, Դոմոն Եղիտի

8 Ասէ ցնա փրկապոս, Տէր, ցոյց մեզ զՀայր, և
9 շատ է մեզ և Ասէ ցնա Յիսուս, Այսպիսի ժամա-
նակս ընդ ձեզ եմ, և ոչ ծանեալ զիս, փրկա-
պոս. որ ետեսն զիս՝ ետես զՀայրն. և դու զիս րո-
10 տես եթէ Յոյց մեզ զՀայր, Ոչ հաւատաս եթէ
ես ի Հայր և Հայր յիս է. դրանս զոր ես խօսիմ
ընդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ Հայրն
11 որ յիս բնակեալ է՝ նա գործէ զգործսն. հաւա-
տայք ինձ, եթէ ես ի Հայր և Հայր յիս է. ապա
թէ ոչ՝ գտնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ.
12 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ թէ որ հաւատայն յիս,
զգործսն զոր ես գործեմ, և նա գործեսցէ, և
մեծամեծս եւս քան զնոյնս գործեսցէ. զի ես
13 առ Հայր երթամ. եւ զոր ինչ խնդրեցէք յանուն
իմ՝ արարից զայն, զի փառաւորեսցի Հայր
վրդ.
14 Ընդ սիրէք զիս, զպատուիրանս իմ
15 պահեալէք. եւ ես աղաչեցից զՀայր, և այլ Մի-
թարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ի յա-
16 ռիսան. ԶՀոգին Տնաւորութեան զոր աշխարհս
ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա և ոչ
ճանայէ զնա. բայց դուք ճանայէք զնա, զի առ
17 ձեզ բնակեսցէ և ընդ ձեզ եղիցի Ոչ թողից զձեզ
18 որքա, դամ առ ձեզ և փոքր մեզս եւս՝ և աշ-
խարհս ոչ եւս տեսանէ զիս, բայց դուք տեսա-
19 նիցէք զիս, զի ես կենդանի եմ, և դուք կեն-
20 զանի լինելոց էք. Յայնմ առուր զխոստիւք
դուք, զի ես ի Հոր իմում, և դուք յիս, և ես
21 ի ձեզ. Որ ունի զպատուիրանս իմ և պահէ զնո-
սա՝ նա է որ սիրէ զիս. և որ սիրէն զիս՝ սիրես-
ցի ի Հորէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երեւե-
ցուցից նմա զիս:

13-14, հաւատացէք

21-22, Ես եմ (14) Եթէ խնդրեցէք ինչ յա-
նուն իմ՝ արարից զայն:

22 Ասէ ցնա Յուդա (ոչ իսկարիւթացին), Տէր,
զի՜ եղեւ զի մեզ յայտնելոց ես գրեց և ոչ աշ-
23 խորհի. Պատուիրանն ես Յիսուս և առէ ցնա,
եթէ որ սիրէ զիս, զրանն իմ պահեցէ, և Հայր
իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք և օրե-
24 վանս առ նմա սրտացուք. եւ որ ոչն սիրէ զիս՝
զրանս իմ ոչ պահէ. և բանն իմ՝ զոր լսէք՝ ոչ
25 է իմ, այլ Հորն որ առաքեսցն զիս. Զայս խո-
26 սեցայ ընդ ձեզ, մինչ առ ձեզս եմ. իսկ Մի-
թարիչն, Հոգին Սուրբ, զոր առաքեսցէ Հայր
յանուն իմ, նա ուսուցէ ձեզ զամենայն, և յի-
27 շեցուցէ զամենայն զոր ինչ ասացի ձեզ. Իսկ
զոթիւն թողում ձեզ, զիսպարս խօսն զիմ
տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս ապա՝ տամ ես
ձեզ, մի՜ խռովեսցին սիրաք ձեր և մի՜ գանդի-
28 տեսցեն իւրայք զի ասացի ես ձեզ թէ. երթամ
և գամ առ ձեզ, եթէ սիրէիք զիս, ապա ու-
րախ լեալ էք ձեր եթէ ես առ Հայր երթամ, զի
29 Հայր իմ մեծ է քան զիս. եւ այժմ ասացի ձեզ
մինչև եւ եղեալ, զի յորժամ լինիցի, հոռատա-
30 թիք. Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գա-
յի խոսն աշխարհս պատրիկ և յիս ինչ ոչ գտանէ:
31 Այլ զի ծանիցէ աշխարհ եթէ սիրեմ զՀայր, և
որպէս պատուիրեսց ինձ Հայր, այնպէս առնեմ,
օն արիւր գնացուք աստի:

ԳԼ. ԺԵ

1 Ես եմ որքն Տնաւորիս, և Հայր իմ մշակ եւ
2 Եմենայն ուր որ յիս է և ոչ բերէ պտուղ՝ կտրէ
զնա. և ամենայն որ բերէ պտուղ՝ օրէն զնա,
3 զի առաւել եւս պտղաբեր լիցի. Գուք ար-
դէն իսկ սուրբ էք վասն բանին զոր խօսեցայ
4 ընդ ձեզ. կտցէք յիս և ես ի ձեզ. որպէս ուն
ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ չիցէ
հաւատաւեալ յորքն, նոյնպէս և դուք եթէ ոչ

- 5 յիս հաստատեալ իցէք: Ես եմ որթ և դուք ուս: որ հաստատեալ է յիս և ես ի նա, նա բերէ պտուղ յոյժ: զի առանց իմ ոչինչ կարէք
- 6 առնել: Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս, եւ նա արտաքս իբրեւ դուռն և ցամաքեցաւ, և Ժողո-
- 7 վնն զնա և ի հուր արկանեն, և այրիս Եթէ կայցէք յիս և բանք իմ ի ձեզ կայցեն, զոր ինչ
- 8 կամիցէք խնդրեսլէք, և լինիցի ձեզ: Յայտնիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք, և եղիլէք իմ աշակերտք:
- 9 Որպէս սիրեաց զիս Հայր, և ես սիրեցի զձեզ:
- 10 Հաստատուն կայցէք ի սէր իմ: Եթէ պահեցէք զպատուիրանս իմ, կայցիք ի սէր իմ: որպէս ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, և կամ ի սէր
- 11 նորա: Չայս խօսեցաց ընդ ձեզ: զի ուրախութիւնն իմ ի ձեզ իցէ, և ձեր ուրախութիւնն
- 12 լցեալ եղիցի: Այս է պատուէր իմ, զի սիրեսլէք զսիմեանս, որպէս և ես սիրեցի զձեզ: Մեծ եւս
- 13 քան զայս սէր ոչ ոք ունի, եթէ զանձն իւր զիցէ ի վերայ բարեկամաց իւրոց: Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ առնիցէք զոր եսն պատուիրեմ
- 15 ձեզ: Ոչ եւս կոչեմ զձեզ ծառայս, զի ծառայն ոչ զիտէ զինչ գործէ աշխատեալս: այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի զտեմայն զոր լուսն ի Հօր
- 16 իմմէ՝ ծանուցի ձեզ: Ոչ եթէ դուք ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ, և եզի զձեզ զի դուք երթայցէք և պողարերք լինիցէք, և պտուղն ձեր կացցէ, և զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօ-
- 17 րէ իմմէ՝ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ: Չայս պատուիրեմ ձեզ զի սիրեսլէք զսիմեանս:
- 18 Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ, զիտասլէք զի նախ
- 19 զիս ատեայ: Եթէ յաշխարհէ աստի էիք, աշխարհ զիւրն սիրէր արդեւք: բայց զի չէք յաշխարհէ, այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ
- 20 ատեայ զձեզ աշխարհ: Յիւնցէք զբանն զոր

- ասացի ձեզ, թէ Ոչ է ծառայ մեծ քան զսէր իւր: Եթէ զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալածեցեն: Եթէ զբանն իմ պահեցին, ապա և զձերն
- 21 պահեցեն: Այլ զնոյնս արատեցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ, զի ոչ զիտեն զայն որ առաքեացն
- 22 զիս: Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեզ ինչ ոչ գոյր նոցա: բայց արդ չիք ինչ
- 23 պատճառք վասն մեզաց իւրեանց: Որ զիս ատ-
- 24 եայ, և զՀայրն իմ ատեայ: Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա, զոր ոչ այլ ոք գործեաց, մեզ ինչ ոչ գոյր նոցա, բայց արդ տեսնեալ ատեցին և:
- 25 զիս և զՀայր իմ: Այլ զի լցցի բանն որ յօրէնս նոցա զրեալ է թէ՝ Ատեցին զիս ասարպարտուց:
- 26 Բայց յորժամ եկեցէ Մխիթարին զոր ես առաքեցիք ձեզ ի Հօրք, զՀոգին ճշմարտութեան
- 27 որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեցէ վասն իմ: Եւ դուք վկայէք, զի ի սկզբանէ ընդ իս էք:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթակղեսլէք:
- 2 Ի Ժողովրդոց իւրեանց հանիցին զձեզ, այլ եկեացէ ժամանակ զի առնային որ սպանանիցէ զձեզ՝ հա-
- 3 մարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ: Եւ զայն արատեցեն ընդ ձեզ, քանզի ոչ ծանեան զՀայր և
- 4 ոչ զիս: Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յորժամ եկեացէ ժամանակ, յիւնցէք թէ ես ասացի ձեզ: զայս ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ
- 5 ձեզ էի:
- 6 Բայց արդ երթամ ես առ առաքելն իմ, և ոչ ոք ի ձեզնչ հարցանէ ցիս թէ Յո՞ւ երթաս: Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրամութիւն ելից զսիրտս
- 7 ձեր: Այլ եւ զճմարնիս ասեմ ձեզ, լու է ձեզ եթէ ես երթամ: զի եթէ ես ոչ երթայց, Մխիթարին ոչ եկեացէ առ ձեզ: ապա եթէ երթամ,
- 8 առաքեցիք զնա առ ձեզ: Եւ նա եկեալ յանդի-

մանեցեղէ զաշխարհ վասն մեղաց և վասն արդարութեան և վասն դատաստանիս վասն մեղաց՝
 9 զի ոչ հաւատան յիս. վասն արդարութեան՝ զի առ Հայր իմ երթամ, և ոչ եւս տեսանէք զիս.
 10 Վասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս այսո-
 11 ընկ զատարարութեալ է. եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարեք հանդարտել այժմիկ
 12 Յորժամ եկեցէ նա, Հոգին ճշմարտութեան, առաջնորդեցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ.
 13 զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ՝
 14 խօսիցի, և զգալոցն պատմեցէ ձեզ. նա զիս փառաւորեցէ, զի յիմէ անտի առնուցու և
 15 պատմեցէ ձեզ. Զամենայն ինչ զոր ունի Հայր իմ է. վասն այնորիկ ասացի ձեզ թէ յիմէ ան-
 16 տի առնուցու և պատմեցէ ձեզ. փոքր մի՛ և ոչ եւս տեսանէք զիս, և այսպ սակաւիկ մի՛ և տեսանիցէք զիս, և ես երթամ առ Հայր.
 17 Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիկեանս, Զինչ է այս զոր ասէս ցմիկ թէ փոքր մի՛ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մի՛ և տե-
 18 սանիցէք զիս, և թէ իս առ Հայր երթամ. եւ ասէին, Զինչ իցէ այն փոքր մեւս եւսն. չգիտեմք
 19 զինչ խօսիս Գիտեց Յիսուս եթէ կամէին ցնա հարցանել, և ասէ ցնաս, վասն այդորիկ ի խնդ-
 20 րէք ընդ միմեանս զի ասացի թէ փոքր մի՛ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մեւս եւս
 21 և տեսանիցէք զիս. Ամեն ամեն ասեմ ձեզ, զի լացիք և ողբասիք դուք, և աշխարհ խնդացէ. դուք տրամուշիք, այլ տրամութիւն ձեր յու-
 22 բախութիւն եղցի. Կին յորժամ ծնանիցի, տրամութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ եւս յիշէ զնեւ զութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ.
 23 Եւ դուք այժմ տրամութիւն ունիք, այլ դարձեալ տեսից զձեզ, և ուրախ լիցին սիրաք ձեր, և զուրախութիւնն ձեր ոչ քչ հա-

24 նիցէ ի ձեռն, եւ յայնմ առ ուր զիս ինչ ոչ հար-
 ցանիցէք. Ամեն ամեն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրե իմէ. յանուն իմ՝ տացէ ձեզ.
 25 Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրեցէք և առնուցուք, զի ուրախութիւնն
 26 ձեր լցեալ եղցի. Զայս ասակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեցէ ժամանակ յորժամ ոչ եւս առա-
 27 ւիք խօսեցայք ընդ ձեզ, այլ յայտնապէս գէ-
 28 րէ պատմեցից ձեզ. Յայնմ առ ուր խնդրեսիք յանուն իմ, և ոչ ասեմ ձեզ եթէ ես աղաչեցից
 29 զՀայր վասն ձեր. Զի ինքն իսկ Հայր սրբէ գձեց
 30 զի դուք զիս սիրեցէք, և հաւատացէք եթէ ես յԱստուծոյ եկի. ելի ի Հօրե և եկի յաշխարհ,
 31 դարձեալ թողում զաշխարհ և երթամ առ Հայր.
 32 Ասեն ցնա աշակերտքն, Ահա արդ յայտնու-
 33 թեամք խօսիս, և ստակ և ոչ մի ինչ ասեալ
 34 Այժմիկ զիտեմք եթէ զտես զամենայն և ոչինչ պիտոյ է եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ. յայտնիկ
 35 հաւատամք եթէ յԱստուծոյ եկիւ. Պատասխանի ես նոցա Յիսուս և ասէ, Այժմ հաւատայք.
 36 Ահա եկեցէ ժամ և եկեալ իսկ էի, զի ցրուե-
 37 չիք յերաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն ին-
 38 զուցուք. և չեմ միայն, զի Հայր ընդ իս է.
 39 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս խաղաղու-
 40 թիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութիւն ու-
 41 նիցէք, այլ քաջալերեցարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի.

ԳԼ. ԺԵ

1 Զայս իրբեւ խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ գահս իւր յերկինս և ասէ, Հայր, հասեալ է ժամ, վառաւորեալ զՈրդի քո, զի և Որդի քո փառաւոր-
 2 րեացէ զքեզ. Որդիս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ետուր նմա
 3 տացէ զկեանսն յաշխարհականս. Այս են յաւի-

1 աննական կեանք, զի ծանեցեն զբեզ միայն
 2 ճամարիա Աստուած, և զոր առաքեցեր՝ զՅի-
 3 սուս Բրիստոսս ևս զբեզ փառաբերելի յերկրի
 4 զգործն կատարելի զոր ետուր ցիս զի արարից
 5 ևս այժմ փառաւորեալ զիս, Հայր, առ ի քէն փա-
 6 առ ի քէն և Յայտնելի դանուն քո մարդկան զորս
 7 ետուր ինձ յախարհէ. քո էին, և ինձ ետուր
 8 զնոսա, և զրանն քո սրահեցին Արդ զիտացին
 9 եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ՝ ետուր նոցա.
 10 Եւ նոքա ընկալան և ծանեան ճամարութեամբ
 11 թէ առ ի քէն ելի, և հաւատացին եթէ դու ա-
 12 ռաքեցեր զիս Արդ ևս մասն նոցա աղայեմ. և
 13 ոչ մասն աշխարհի աղայեմ, այլ մասն նոցա զորս
 14 ետուրն ինձ, զի քո են ևս որ ինչ իմ է՝ ա-
 15 մենայն քո է. և որ ինչ քո է՝ այն իմ է, և փա-
 16 ռաւորեալ եմ ի նոսա ևս ևս ոչ եւս եմ յաշ-
 17 խարհի, և նոքա յաշխարհի են, և ես առ քեզ
 18 զամ. Հայր ուրբ, սրահեա զնոսա յանուն քո,
 19 Զորով ետուրն ինձ, զի եղիցին մի, որպէս և մեք
 20 մի եմք, Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ևս պա-
 21 հէի զնոսա յանուն քո, Զորով ետուրն ինձ, և
 22 պահեցի. և ոչ ոք ի նոցանէ կորեալ, բայց որ-
 23 զին կորստեան, զի գիրն լցցի իայց արդ առ
 24 քեզ գամ, և զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ունիցին
 25 զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս իսրեանց ևս
 26 ետուր նոցա զրանն քո, և աշխարհս ատեաց զնոսա.
 27 զի չեն յաշխարհէ, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ.
 28 Ոչ զայս աղայեմ զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ,
 29 այլ զի պահեսցես զնոսա ի չարէ և Յաշխարհէ առ-
 30 տի չեն, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ և Սուրբ արա

1 Յոյն, ինձ՝ առ ի քէն են. (8) 2 զի զրանն զորս
 ետուր ինձ՝ ետուր նոցա. և

2 Բաղայեմ, զոր, այլ՝ զոր. 3 Ի Բաղայեմ պատեմ

1 զնոսա ճամարութեամբ քով, զի քո բանդ ճը-
 2 մարտութիւն է և որպէս զիս առաքեցեր յաշ-
 3 խարհ, և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ. ևս ի
 4 իմաց նոցա ևս սուրբ առնեմ զանձն իմ, զի ե-
 5 զիցին և նոքա սրբեալք ճամարութեամբ Այլ
 6 ոչ մասն նոցա միայն աղայեմ, այլ և մասն ամե-
 7 նայն հաւատացեց զանին նոցա յիս. 2 զի ամե-
 8 նաքին մի իցեն, որպէս դու, Հայր, յիս, և ես ի
 9 քեզ, զի և նոքա ի մեզ իցեն. զի և աշխարհ հա-
 10 ռատացել եթէ դու առաքեցեր զիս ևս ևս
 11 զիսուն զոր ետուր ինձ՝ ետուր նոցա, զի իցեն
 12 մի, որպէս և մեք մի եմք. ևս ի նոսա, և դու
 13 յիս, զի եղիցին կատարեալք ի մի. և զիտացել
 14 աշխարհ եթէ դու առաքեցեր զիս. և սիրեցի
 15 զնոսա, որպէս դու զիս սիրեցեր և Հայր, զորս ե-
 16 տուրն ինձ, կամ իմ զի ուր են եմ, և նոքա ի-
 17 ցեն ընդ իս, զի տեսանիցեն զիսուն զիմ զոր ե-
 18 տուրն ցիս. զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զիսին
 19 աշխարհի. Հայր արդար, և աշխարհ զբեզ ոչ
 20 ծանեալ, այլ ևս զբեզ ծանեայ. և նոքա ծա-
 21 նեան եթէ դու առաքեցեր զիս ևս ծանուցի
 22 նոցա զանուն քո և ծանուցից. զի սէրն զոր սի-
 23 րեցեր զիս ի նոսա իցէ, և ես ի նոսա,

ԳԼ. ԺԸ

1 Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս, և և աշակերտօքն
 2 հանդերձ յայնկոյս ձորոյն Կեղորմիւնի, ուր էր
 3 պարտեզ, յոր եմուտ ինքն և աշակերտօքն իւր
 4 Գիտէր և Յուդա որ զնայն մատակոց էր զանիցին,
 5 զի բազում անգամ ժողովեալ էր անդր Յիսուսի
 6 աշակերտօքն հանդերձ. ևս Յուդայի առեալ ընդ
 7 իւր զգունչն, և ի քահանայապետիցն և ի փարի-
 8 սեցոց սպասաւորս, գայ անդր Զահլէք և Լապ-
 9 տերօք և զինուրս իսկ Յիսուս իբրեւ ետես զայն

ամենայն եկեալ ի վերայ նորա, եւ և ասէ ցնո-
 5 ցա, Զո՞ խնդրէք: Պատասխանի ետուն նմա,
 ԶՅիսուս նազդովեցի Սսէ ցնոսա Յիսուս, եւ եւմ:
 Կայր ընդ նոսա ե. Յուգա որ մատենէն գնա:
 Իրբեւ ասաց թէ. եւ եւմ, յետոյ յոգան եւ
 7 զարկան զգեանի Դարձեալ եհարց զնոսա, Զո՞
 խնդրէք: եւ նորա ասեն, ԶՅիսուս նազդովեցի
 8 Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս, Ասացի ձեզ թէ
 եւ եւմ. արդ. թէ՞ զիս խնդրէք: Թոյլ տուք զո-
 9 ցա երթալ: Զի լցցի բանն զոր ասաց թէ. Չորս
 ետուն ցիտ՝ ոչ կորուսից ի նոցանէ եւ ոչ զոք:
 10 Իսկ Սիմոն Պետրոս քանդի ունէր սուր, ձգեաց
 զնա, հաւր զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց
 11 տա. զունկն նորա զաւելոյ. և էր անուն ծառային
 Մարգարոս Ասէ Յիսուս ցՊետրոս, Սրկ զուր-
 անդրէն ի պատեանս իւր. զբաժակն զոր եւ ինձ
 12 Հայր՝ ոչ բովելեմ գնա:
 Իսկ գումնդն եւ հազարապետն եւ սպասաւորք
 13 Հրէիցն կալան զՅիսուս եւ կաղեցին. եւ ամին
 զնա նախ առ Աննա որ էր աներ Կայիափայ, որ
 14 քահանայապետն էր տար ոչն այնորիկ: Այս այն
 Կայիափա էր որ իւրամն եւ Հրէից եթէ Լաւ է
 15 առն միսմ մեռանել ի վերայ ժողովրդեանն:
 16 Եւ երթային զհետ Յիսուսի Սիմոն Պետրոս եւ
 մուս աշակերտն, և աշակերտն այն, քանզի ծա-
 նօթ էր քահանայապետին, եւ տա ընդ Յիսուսի
 17 ի գաւթի քահանայապետին: Եւ Պետրոս կայր
 առ զբանն արտաբոյ՝ եւ մեւ աշակերտն որ էր
 ծանօթ քահանայապետին, և ասաց ցլոհնոսանն
 18 և եւմ: Ի ներքս զՊետրոս, Ասէ աղջկին որ
 գաւնապանն էր՝ ցՊետրոս, Միթէ եւ գո՞ւ յաշա-
 կերտաց առնն այնորիկ իցեալ: Եւ նա ասէ, Ոչ
 19 եւմ: Կային անդ ծառայքն եւ սպասաւորք իա-
 րոյի արկեալ, քանզի ցուրտ էր, և ջեռնոյին:
 19 Կայր ընդ նոսա եւ Պետրոս և ջեռնոյր: Եւ քա-

հանայապետն եհարց զՅիսուս վառն աշակերտացն
 20 և վասն վարդապետութեան նորա Պատասխանի
 եւ նմա Յիսուս, եւ յայտնապէս խօսեցայ աշ-
 խարհի. եւ յամենայն ժամ ուսուցի ի ժողովր-
 դեանն, և ի տաճարի անդ ուր ամենայն Հրեայք
 ժողովեալ էին, և ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ:
 21 Զի՞ հարցանես զիս, հարց զայնոսիկ որ լուանն,
 թէ՞ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա. ահաւստիկ նորա
 22 թէ՞ զանն զինչ խօսեցայ: Իրբեւ նա զայն ասաց, մի
 ոմն ի սպասաւորացն որ անդ կայր, ամ ապտակ
 23 Յիսուսի եւ ասէ, Այդպէս պատասխանի տա
 քահանայապետիդ: Եւ Յիսուս ասէ ցնա, Եթէ
 24 չար ինչ խօսեցայ, վկայեա վասն չարին, իսկ եւ
 թէ բարի, ընդէր հարկանես զիս: Եւ առարեաց
 25 զնա Աննա կապեալ առ Կայիափա քահանայա-
 պետ: Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ եւ ջեռնոյր
 26 ասեն ցնա, Միթէ եւ գո՞ւ. յաշակերտաց անախ
 նորա իցեալ: Եւ ուրացաւ. և ասէ թէ Զեւմ, եւ
 ասէ մի ոմն ի ծառայից քահանայապետին, ազ-
 27 զական այնորիկ զորոյ զունկն եհատ Պետրոս,
 Ոչ եւ իսկ տեսի զքեզ ի պարտիղի անդ ընդ
 28 նմա Դարձեալ ուրացաւ Պետրոս, և վաղմղա-
 կի հաւ խօսեցաւ:
 29 Եւ ամին զՅիսուս ի վանացն Կայիափայ յապա-
 րանս դատաւորին, և էր այգուց. և նորա ոչ
 մոխն յապարանն, զի մի պղծեցին, այլ զի ու-
 30 տիցեն զգաւիկն: Եւ առ նոսա Պիղատոս արաաքս
 և ասէ, Զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք
 31 ցնա, եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ
 մատնէաք զնա քեզ: Ասէ ցնոսա Պիղատոս, Առէք
 32 զնա գուր, և քաճերաց օրինացն դատեցարուք:
 Ասեն ցնա Հրեայքն, Միզ ոչ է արժան սպանա-
 նալ: Եւ զոք Զի լցցի բանն Յիսուսի զոր ասաց,
 նալանկեալ թէ որով մահմ մեռանելոց իցէ:

- 33 Եմաւոս միւստնդամ յսպարանն Պիղատոս, կոչեաց զՅիսուս և ասէ ցնա, Դո՞ւ ես թագաւորն
34 Հրէից: Պատասխանի ետ Յիսուս, Ի քէ՞ն ասես
35 զայդ: Եթէ այլք ասացին քեզ զինչն: Պատասխանի ետ Պիղատոս, Միթէ և ես Հրեայից եմ:
36 աղցն քո և քահանայապետք մասնեցին զքեզ ինձ: զինչ զործ հործեալ է քու: Պատասխանի ետ Յիսուս, Իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհէ:
37 Եթէ յայնքանչ աստի էր արքայութիւն իմն իմ, սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդուք զի մի մասնեցայց Հրէից, բայց արդ թագաւորութիւնն իմ չէ աստիս Ասէ ցնա Պիղատոս, Ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ո՞վն ես դու: Պատասխանի ետ Յիսուս, Դու ասես թէ թագաւոր իցեմ: Բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ, և ի դոյն իսկ եկեալ եմ յայնքան, զի վկայեցից Ճմարտութեանն. ամենայն որ ի Ճմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ:
38 Ասէ ցնա Պիղատոս, Զի՞նչ է Ճմարտութիւն: Զայս իբրեւ ասաց, զարձեալ ել առ Հրեայն և ասէ ցնոսա, Ես և ոչ մի ինչ պատճառս գտաւ:
39 Նեմ ի նմա: Բայց է ձեր սովորութիւն, զի զմի ոք արձակեցից ձեզ ի դատիկս: արդ կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զԹագաւորն Հրէից: Ազադակեցին ամենեքեան և ասէին, Մի՞ զգա, այլ զԲարաբա: Եւ էր Բարաբայն այն աւաղակ:

ԳԼ. ԺԺ

- 1 Յայնժամ ա՛ռ Պիղատոս զՅիսուս և դան եհար:
2 Եւ զինուորացն արաբեալ պսակ ի փնոց՝ եղին ի զլուխ նորա, և զգեղեցին նմա հանդերձ ծիւրանի: Եւ գային առ նա և ասէին, Ողջ եր,
3 արքայ Հրէից: և հանէին նմա ապաղակս Եւ զարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա,

- Ահա ամեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի զիտաս
5 չէք թէ ես փնաս ինչ ի նմա ոչ գտանեմ: Եւ Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ի փնոց և հանդերձ ծիւրանի: և ասէ ցնոսա, Ահա այդ չցանկ:
6 Իբրեւ տեսին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք, զազաղակ բարձին և ասեն, Ի խաչ հան, ի խաչ հան շողա: ասէ ցնոսա Պիղատոս, Առէք զգա ի ձեզ, և ձեղեն հանէք ի խաչ: զի ես ի
7 դմա փնաս ինչ ոչ գտանեմ: Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն, Մեք օրէնս ունիմք, և ըստ օրէնաց մերոց պարտի մեռանել, զի զանձն իւր Որ
8 զի Աստուծոյ արար: Իբրեւ լուսա զբանս զայս
9 Պիղատոս, առաւել եւս երկեալ և նմա զարձեալ անդին յսպարանն, և ասէ ցՅիսուս, Ուստի՞ ես դու: և Յիսուս ոչ ետ նմա պատաս
10 խանիս Ասէ ցնա Պիղատոս, Ընդ իս ո՞չ խօսիս, ո՞չ գիտես Եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել
11 զքեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս, Ոչ ունիմ դու: Իշխանութիւն ի վերայ իմ և ոչ մի, Եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ի վերուստ: Վասն այնորիկ որ մատ
12 նեացն զիս քեզ, նորա մեծ մեղք եմ: Եւ յայնմանէ Պիղատոս ինչդրէր արձակել զնա: և Հրեայքն ազադակէին և ասէին, Եթէ զդա արձակես, չես բարեկամ կայսեր, ամենայն ոք որ թագաւոր
13 կուէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր: Իսկ Պիղատոս իբրեւ լուսա զբանս զայստիկ, ամ զՅիսուս արտաքս: և նստաւ ի վերայ բեմին ի տեղօջն որ կուէր Բարաբայտակ, և Երեսնեցերէն կապալաթաւ
14 (Եր ուրաթին դատիկ, և էր ժամ իբրեւ վեցերորդ,) և ասէ ցՀրեայն, Ահա թագաւորդ ձեր չցանկ: Եւ նոքա ազադակէին, Բարձ ՚ի մէնջ, բարձ ՚ի մէնջ, և հան զգա ի խաչ: Ասէ ցնոսա

Պիղատոս, եւ զթագաւորդ ձեր ի խնչ հանելեամ՝
 Պատասխանին ետուն քահանայապետքն, Չիք մեր
 16 թագաւոր ըսց ի կայսերէ. Յայնժամ՝ եւս զնա ի
 ձեռս նոցա, զի ի խաչ իրանիցն։
 17 Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր
 ինքնին զխաչալստան, և երանէր ի սեղին որ
 անուանեալ էր Գազաթամ, և կոչէր Երրայեցե-
 18 ընէ Գողգոթամ։ Որ և ի խաչն իսկ հանին զնա,
 և ընդ նմա երկուս եւս այլ աստի և անտի, և
 19 ի միջի զՅիսուս Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս,
 և եզ ի վերայ խաչին. և էր գրեալ, ՅԻՍՈՒՍ
 20 ՆԱԶԱՐԷԹՅԻ, ԹԱՂԱՒՈՒ ԼՐԷԻՑ։ Զայն տախտակ
 ընթերցան բաղուսի ի չրէից, զի մօտ էր ի քա-
 շաք անդր սեղին որ խաչեցան Յիսուս. և էր
 գրեալ Երրայեցեքն, Գարաւտեքն և Յունա-
 21 ընէ. Ասեն ցՊիղատոս քահանայապետքն չրէից,
 Մի՛ գրեր թագաւոր չրէից, այլ թէ՛ նա ասաց,
 22 Թագաւոր եմ չրէից. Պատասխանին եւս Պիղա-
 տոս, Զոր ինչ գրեցի գրեցի։
 23 Իսկ զՅիսուսքն իրբու հանին ի խաչ զՅիսուս,
 առին զհանդերձն նորա և արարին չորս մա-
 սունս, իւրաքանչիւր զՅիսուսի մասն. իսկ զպառ-
 մուճանն, քանզի էր առանց կարանի ի վերուստ
 24 վերանկեալ ամենեւին, Ասեն ցմիմեանս, Մի՛ պա-
 տառեցուք զայդ, այլ արկցուք վիճակս ի վե-
 ըսց դորա ում և ելցէ. զի լցցի զիրն որ ասէ,
 իստճանեցան զհանդերձն իմ յիւրանս, և ի վե-
 ըսց պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին։ ԶՅիսուսքն
 զայս ինչ գործեցին։
 25 Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և
 քոյր մօր նորա. Մարիամ Կիլիզկայ, և Մա-
 26 ռիամ։ Մագդաղենացի. Յիսուս իրբու ետեւ
 զմայրն և զաշակերտն զոր սերէր, զի կայր մայր,
 27 ասէ ցմայրն, Կին դու, ահա որդի քու Այդ ա-
 սէ ցաշակերտն, Ահա մայր քո. և յայնմ ժամա-
 նակէ՝ առ աշակերտն զնա առ իւր։

28 Յետ այսորիկ իրբու զխաչ Յիսուս եթէ ահա
 ամենայն ինչ կատարեալ է, (զի կատարեցի
 29 զիրն,) ասէ, Նորաւ ի եմ. եւ անդ կայր աման
 ինչ ի քաջախոս. և նոցա ապուռդ լցեալ քա-
 յախով՝ ինդ լեզույ՝ չուրջ եղեալ զվշտիւս. զո-
 30 սպի զմատուցին իրերան նորա. իրբու առ Յի-
 սուս զքաջախն Կանդեքէ լեզուին՝ ասէ, Չմե-
 նայն ինչ՝ կատարեալ է. և խնարանցուցեալ
 զգլուխն՝ առաքեաց զոգին։
 31 Իսկ չրեայքն, քանզի ուրաւթ էր, զի մի՛ ան-
 դէն ի խաչին աղանիցին մարմինն մինչեւ ցառ-
 րաթն, (զի էր որ մեծ շարաթուն այնորիկ,) ա-
 ղաւեցին զՊիղատոս զի խորտակեցն զարած
 32 նոցա և բարձցին Եկին զՅիսուսքն և զառաջ-
 նոյն խորտակեցին զարած, նոյնպէս և զմիւսոյն
 33 որ ընդ նմա ի խաչն ելեալ էր. Բայց իրբու եկին
 առ Յիսուս, և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր,
 34 ոչ խորտակեցին զարած նորա. Այլ մի ոմն ի
 զՅիսուսոյն անգառ խոցեաց զկողս նորա, և
 35 վարկադակի ել արիւն և ջուր. եւ որ ետեսն՝
 վկայեաց, և ճմարտ է վկայութիւն նորա, և
 նա զիսէ թէ ճմարտիւ ասէ, զի և դուք հաւա-
 36 տասջիւր, Այս եղև. զի լցցի զիրն եթէ Ոսկր
 37 նորա մի՛ վերեցին եւ դարձեալ մեռս գիր ասէ
 եթէ չայեացին ի նա յոր խոցեցինն։
 38 Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ որ
 յԱրիմաթեայ էր, աշակերտ Յիսուսի ի ծածուկ
 վասն աշին չրէից, զի բարձցէ զմարմինն Յիսու-
 սի. և հրամայեաց Պիղատոս. Յեկին և բարձին
 39 զնա, Եկն և Նիկողիմոս որ եկեալն էր առ Յի-
 սուս ի գիշերի զառաջինն, և երբ զմուսս խառն

Ի Բաղնաւս Կաթաւ

Յի Յոսէփ Կաթաւ

Յիսուսէ, և կն և երարձ զմարմինն նորա, ուր
 եկն և երարձ զմարմինն Յիսուսի։

- 40 ընդ հալուէս իրբեւ լաերս հարեւրս Ասին զմար-
մինն Յիսուսի, և սրտեցին կտառովք խնկովքն
41 հանդերձ, որպէս օրէն էր Հրէից պատեալս Եւ էր
ի տեղւոյն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ, և ի
պարտիզի անդ՝ գերեզման նոր յորում ոչ ոք
42 երբեք էր եղեալս: Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից,
զի մօտ էր գերեզմանն, եղին զՅիսուս:

ԳԼ. Ի

- 1 Եւ ի միաշարաթւոյն Մարիամ Մագդաղենացի
դայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն ի գերեզման
անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ ՚ի դրաց գե-
2 ղեզմանին՝ Ապա ընթանայ և դայ առ Սիմոն
Պետրոս և առ մեւս աշակերտն զոր սիրէր Յի-
սուս, և ասէ ցնոսա, Բարձին զՏէր ի գերեզմանէ
3 անտի, և ոչ գիտեմք ուր եղին գնաւ Եյ Պետրոս
4 և մեւս աշակերտն և դային ի գերեզմանն: Ըն-
թանային երկոքին ի միասին, և մեւս աշակերտն
յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան զՊետրոս
5 և եկն նախ ի գերեզմանն: Եւ խոնարհեալ տե-
սանէ զի կային անդ կտառքն, բայց ի ներքս ոչ
6 եմուտս Եկն և Սիմոն Պետրոս որ դայրն զկնի
նորա, և եմուտ ի գերեզմանն, և տեսանէ զկտառսն
7 զի կային անդ: Եւ վարչամակն որ էր ի գլուխ
նորա, ոչ ընդ այլ կտառն կայր, այլ ուրոյն
8 ծայեալ ի մի կողմն: Յայնժամ եմուտ և մեւս
աշակերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն ի զե-
9 ղեզմանն, ետես և հաւատաց, Չի չեւ եւս գի-
տէին զգիրս թէ պարտ է նա ի մեռելոց յառ-
10 նելս: Զօգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն:
11 Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին և
լայր և մինչդեռ լայր, խոնարհեցաւ ի գերեզ-

Յիմուտ, ի գերեզմանէն

- 12 մանն, Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս,
զի նստէին մի ի սնարից և մի յանձաղց ուր կայր
13 մարմինն Յիսուսի: Եւ նոքա ասեն ցնա, Կին դու,
զի՞ լաս Ասէ ցնոսա, Չի բարձին զՏէրն իմ: Ի
գերեզմանէ ասով, և ոչ գիտեմ ուր եղին գնաւ:
14 Զայս իրբեւ ասաց, դարձաւ ի թիկունս կոյս, և
տեսանէ զՅիսուս զի կայր: և ոչ գիտէր թէ մի-
15 սուս իցէ: Ասէ ցնա Յիսուս, Կին դու, զի՞ լաս,
զո՞ խնդրես նմա այսպէս թուեցաւ թէ պար-
տիզայանն իցէ, ասէ ցնա, Տէր, եթէ դու բար-
ձեր զնա, ասա ինձ ուր եղիր զնա, զի ես առից
16 զնա: Ասէ ցնա Յիսուս, Մարիամ: Եւ նա դար-
ձաւ և ասէ ցնա Չերբայեցերէն, Բարբառնի, որ
17 թարգմանէ Վարդանայտ: Ասէ ցնա Յիսուս, Մի
մերձենար յիս, զի չեւ եւս ելեալ եմ առ Հայր
իմ: այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա
ցնոսա, Ելանեմ ես առ Հայրն իմ և առ Հայր
18 ձեր, և Աստուածն իմ և Աստուած ձեր: Գայ
Մարիամ Մագդաղենացի և պատմէ աշակերտացն
եթէ ետես նա զՏէր, և դայս ինչ ասաց ցնա:
19 Եւ էր երկույ ի միաշարաթւոյ առւորն, և զըօք
փակելովք ուր էին աշակերտք ժողովեալ վասն
տէին Հրէից, եկն Յիսուս և եկաց ի միջի նոցա,
20 և ասէ ցնոսա, Ողջոյն ընդ ձեզ, Իրբեւ դայս ա-
սաց, եցոյց նոցա զձեռս և զկողմն իւր, և խնդա-
21 յին աշակերտքն իրբեւ տեսին զՏէր: Ասէ ցնոսա
դարձեալ, Ողջոյն ընդ ձեզ, որպէս առաքեաց զիս
22 Հոյր ՚իմ, և ես առաքեմ զձեզ, Եւ զայս իրբեւ
ասաց, փախց ի նոսա և ասէ, Առէք Հոգի Սուրբ:
23 Եթէ ումք թողուցուք զմեզս, թողեալ լիցի
նոցա, եթէ զուրուք ունեցիք, կտեալ լիցի:
24 Իսկ թոմաս, մի յերկրատառնիցն, անուանեալն
Ներկաորեակ, ոչ էր ընդ նոսա յորժամ եկն Յի-
25 սուս Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ Տեսար

Ի Յոնէն ուղտով

Յիմուտս ուղտով

դՏէր, և նա ասէ ցնոսա, Եթէ ոչ տեսից ի ձեռս նորա զնշան բեւեռացն, և արկից զմատուռն իմ ի տեղիս բեւեռացն, և մխեցից զձեռս իմ ի կողս նորա, ոչ հաւատամ:

- 26 Եւ յետ ութ ասուր զարձեալ էին ի ներքս աշակերտքն, և թողմաս ընդ նոսա. զայց Յիսուս զբօքն փակելովք և եկաց ի մէջ, և ասէ, Ողջոյն ընդ ձեզ: Ապա ասէ ցթողմաս, բեր զմատուռն քո և արկ այս և տես զձեռս իմ, և բեր զձեռն քո և մխես ի կողս իմ, և մի լինիր անհասար, 27 այլ հաւատացեալ: Պատասխանի ետ թողմաս և 28 ասէ ցնա, Տէր իմ և Աստուած իմ: Ասէ ցնա Յիսուս, Այդ զի տեսերդ զիս և հաւատացեր: Երանի որոց ոչ իցէ տեսեալ և հաւատացեալ: 30 Բաղում և այլ նշանս արար Յիսուս ասաջի աշակերտաց իւրոց, որ ոչ է գրեալ ի գիրս յայ: 31 Իկիւ Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի հաւատացէք Եթէ Յիսուս Գրիստոս է, Որդի Աստուծոյ, և զի հաւատացէք և զկեանսն յաւիտենական բնդունիցիք յանուն նորա:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 Յետ այսորիկ գործեալ յայտնեաց զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց աս ծովեզերքն Տիբերեայ, և յայտնեաց այսպէս. Էին ի միասին Սիմոն Պետրոս, և թողմաս անուանեալն Երկուորեակ, և նաթանայել որ ի կանոց Գալիլեացոց, և որդիքն Զեբեդեայ, և այլք յաշակերտաց անախ երկու: Ասէ ցնոսա Սիմոն Պետրոս, Եթամ ձուկն որսալ: Ասին ցնա, Գամբ և մեք ընդ քեզ, Գնացին և մօտն ի նաւ, և յայնմ գիշերի կալան և ոչինչ: Իբրեւ այդ եղև, կայր Յիսուս յեզր ծովուն, ըսցց ոչ ծաննան աշակերտաց 2 թէ Յիսուս իցէ: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Մանկունք, 3 Թէ Յիսուս իցէ: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Մանկունք, 4 միթէ ունիք ինչ ուտելոյ: Պատասխանի ետուն 5

- 6 և ասեն ցնա, Ոչ: Ասէ ցնոսա, Արկէք յաջա կողմն նաւին զուսկանդ. և դասնիցէք: Արկին, և ոչ կարէին ձգել ի բազմութենէ անախ ձկանցն: 7 Ասէ աշակերտն այն զոր սիրէին Յիսուս ցՊետրոս, Տէր է այն: Սիմոն Պետրոս իբրեւ լուսութէ Տէր է, արկաւ զիւրեւ զսիածանկին, քան 8 զի մերկ էր, և բնից զինքն ի ծովն: Եւ այլ աշակերտքն նաւան իսկ դային, քանզի չէին հեռի ի ցամաքէն, այլ իբրեւ երկերիւր կանգնաւ, 9 քարէին զգործին հանդերձ ձկամբքն: Իբրեւ և լին ի ցամաք, տեսաննէ կրակեալ կայծականց և 10 ձուկն մի ի վերայ և հաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Բերէք ի ձկանց այսի զոր դուքդ կաշորոք 11 այսմիկ: Եմաւ Սիմոն Պետրոս, և ձգէր զգործին ի ցամաք ի մեծամեծ ձկամբ հարեւր յեսուն և երկւք, և այնչափ ինչ կայր և ոչ պա: 12 տաւեցաւ գործին: Ասէ ցնոսա Յիսուս, Եկայք ձաշեցէք: և ոչ որ յաշակերտացն իշխեր հարցանել թէ Դու ո՞վ ես, զի գիտէին թէ Տէրն է: 13 Դայ Յիսուս և ասնու զհացն և ապա նոցա, նոյն 14 պէս և զձուկնն: Չայս երիցս անգամ երեւեցաւ Յիսուս աշակերտացն յարեւցեալ ի մեռելոց: 15 Եւ իբրեւ ձաշեցին, ասէ ցՍիմոն Պետրոս Յիսուս, Սիմոն Թովանու, սիրեւ զիս անաւել քան զդոսա: Ասէ ցնա, Այո, Տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա, Արածեա զդու 16 ախն իմ: Դարձեալ ասէ ցնա, Սիմոն Թովանու, սիրեւ զիս: Ասէ ցնա, Այո, Տէր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա, Արածեա զդու 17 խարս իմ: Ասէ ցնա երիցս անգամ, Սիմոն Թովանու, սիրեւ զիս: Տրամեցաւ Պետրոս, զի ասացն ցնա երիցս թէ Սիրեւ զիս. և ասէ ցնա, Տէր, դու զամենայն գիտես, և Դու իսկ զամենայն ձանաչես և եթէ՝ սիրեմ զքեզ: Ասէ ցնա

- 18 Յիսուս, Արածեա զոյխարս իմ: Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի մինչ մահուին էիր, անձամբ անձին գօտի ածէիր և երթայիր յո և կամէիր. և յորժամ ձերացելոս, ձեռս ի վեր կալցես, և այլք ածցեն քեզ գօտի, և տարցին ուր ոյն կամիցես:
- 19 Զայս ասաց նշանակեալ թէ որով մահու փառաւոր առնիցէ զԱստուած. և զայս իրբեւ ասաց,
- 20 ասէ ցնա, Եկ զինի իմ: Գարձաւ Պետրոս և առնանէ զաշկերտն զոր սրբէր Յիսուս, զի երթայր զինի, (որ և անկաւ զլանջօքն նորա և ասէ,
- 21 Տէր, ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ) Զնա տեսեալ
- 22 Պետրոսի, ասէ ցիսուս, Տէր, իսկ սա զի: Ասէ ցնա Յիսուս, Եթէ կամիմ, զի կացցէ դա մինչեւ ես դամ: քեզ զի՞ փոյթ է, դա եկ զինի իմ:
- 23 Եւ ել բանս այս յեղբարս, և համարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի, և ոչ ասաց նմա Յիսուս եթէ Ոչ մեռանիցի, այլ շիւ է կամիմ ես թէ կացցէ դա մինչեւ ես դամ:
- 24 Այս աշակերտ է որ վկայէ վասն այսոցիկ, որ և գրեալն իսկ վայտսիկ. և գիտեմք եթէ ճշման
- 25 րես է վկայութիւն նորա թայց և այլ ինչ բազում զոր արար Յիսուս, զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ միովէ, կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս բաւական էր տանել զգիրտն որ թէ գրեալ էին:

Զիցին, Եթէ

Զբողութի յաւելան, քեզ զի՞ փոյթ է

ԳՈՐԾԻՔ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ՂՈՒԿԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԶԲԱՆՆ ռաւջին զոր արարի վասն ամենայնի, ո՞ր թեոփիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ու
- 2 սուցանել, Մինչեւ յօրն սրատուրեկոյ ռաւջեւոցն ի ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ՝ զորս բնաբեացն, և
- 3 վերացաւ Որդ յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յեւ յարջարանացն իւրոց ի բաղում արուեստս յաւուրս քառասուն երեւել նոցա, և
- 4 ասել վասն արքայութեանն Աստուծոյ, Եւ ի հազարգեւ ընդ նոսա հացիւ պատուէր տայր նոցա յերուսաղեմ մի՞ մեկնել, այլ ոպանել ա
- 5 լետեացն չօր զոր լուարուքն յինէն: Զի Յովհաննէս մկրտեաց ի Նուր, այլ գուր մկրտիցիք ի Հոգին Սուրբ, ոչ յեւ բազում ինչ աւուրցս այ
- 6 սոցիկ Եւ նոքա շմատուցեալ հարցանէին զնա և ասէին, Տէր, եթէ ի ժամանակի՞ աստ յայսմիկ հասուցանելոց իցես զարքայութիւն իսրայելի:
- 7 Ասէ ցնոսա, Ոչ է ձեզ գիտել զժամն և զժամանակս, զոր Հայր եզ յիրում ի յանու թեան:
- 8 Այլ առջիք զօրութիւն ի հասանել Հոգւոյն Սրբոյ

Ի Յոանէն պատմէ

ՉՈՒՄԷ, Ժողովեալ

- ի վերայ ձեր. և եղիլիք ինձ վիպիք յերուսաղէմ
 և յամենայն շրջաստանի և ի Սամարիա և մինչեւ
 9 ի Ժազս երկրի եւ զայս իբրեւ տապ, մինչդեռ
 հայէին նորա, վերացաւ. և ամպն կալաւ զնա
 10 յայաց նոցա եւ մինչդեռ պիտոյեալ հայէին ընդ
 երկինս երթալոյ նորա, և ահաւասեղ արք երկու
 11 երևեցան նոցա ի հանդերձս սպիտակս, Որք և
 ասացին, Արք Գալիլեացիք, զի՞ կայք հայեցեալ
 ընդ երկինս. այս Յիսուս որ վերացան ի ձէն՝
 ի երկինս՝ սոյնպէս եկեաց զոր օրինակ տեսէք
 12 զնա երթեալ երկինս Ապա զարձան յերու-
 սաղէմ յանուանեալ լուսնն Ձիթենեաց, որ է
 մերձ յերուսաղէմ. քառ շաբաթուն ճանապարհի
 13 եւ իբրեւ մօրն, ելին ի վերնատունն ուր վանքն
 իսկ էին, Պետրոս և Յակովբոս, Յովհաննէս և
 Սեղէնա, Փիլիպպոս և Թովմայ, Բարթողոմէոս
 և Մատթէոս, Յակովբոս Արիեան և Շմաւոն Նա-
 14 խանձայոյդ և Յուդա Յակովբեանս Սոքա ասե-
 նեքեան էին հանապաղորդեալ միարան յաղթս
 հանդերձ կանամբք և Մարեմու մարքն Յիսուսի
 և եղբարք նորա
 15 Ա. եւ յաւուրսն յայնոսիկ յորոցեալ Պետ-
 րոս ի մէջ՝ եղբարցն՝ ասէ, (և էր անդ բազմու-
 16 թիւն անուանց իբրեւ հարուր և քանից,) Արք
 եղբարք, պարտ էր կատարել զրոյն, զոր յառա-
 ճագոյն ասաց Հոգին Սուրբ ի բերանոյ Դավթի
 վասն Յուդայի, որ եղեւ առաջնորդ ունեկեացն
 17 Յիսուսի. Զի ի թիւս մեր էր ընդ մեզ, և հասեալ
 18 էր նմա վիճակ պաշտամանս այսորիկ Սա՛ տա-
 ցաւ զեղ ի վարձուց անբնութեան, և Չուու-
 ցեալ հերձուր ընդ մէջ և հեղաւ ամենայն վոր
 19 նորաւ եւ յայնի եղեւ ամենեւին որ բնակեալ

¹Ռաւա, այսպերտացն

²Յոնն, անկեալ զլսիկայր

- ևն յերուսաղէմ մինչեւ կոչել զեղնն այնմիկ
 բարբառովն իւրեանց Ակեղդամա, այսինքն է՝
 20 Դեղ արեան. Զի գրեալ է ի գիրս Սաղմոսոց,
 եղևիք բնակիւթիւն նորա աւերակ, և մի՞ ոք իցէ
 որ բնակիցէ ի նմա. և, Զկարգ նորա ասցէ այլ
 21 Արդ պարտ է յարանցս յայցանէ եկեղոցս ընդ
 մեզ յամենայն Ժամանակի յորում մօտ և ել
 22 աս. մեզ Տէր Յիսուս, Սկսեալ ի մկրտութենն
 Յովհաննու մինչեւ յօրն յորում վերացաւ ի մէն՝,
 վկայ յարձեթեան նորա ընդ մեզ լինել միում ի
 23 սոցանէ. եւ կացուցին երկուս, զՅովսէփ որում
 Բարսաբայն կոչէին, որ անուանեցան Յուստոս,
 24 և զՄատթիաւ եւ կացեալ յաղթս ասեն, Դու,
 Տէր, նրտագէտ ամենայնի, յայտնեալ զմի ոք զոր
 25 բնորեցեր ի սոցանէ յեկեղոցոյն, Առնալ զվի-
 ճակ պաշտամանս այսորիկ և զառաքելութեան,
 26 յորմէ անկաւ Յուդաս զնալ ի տեղի իւր. եւ ե-
 տուն վիճակս նոցա, և երանէր վիճակն Մատա-
 թեայ, և համարեցաւ ընդ մեռածսն առաքեալնս
 Վ.Ձ

ԴԼ. Բ

- 1 Եւ ի կատարել յաւուրցն Պենտակոստէից՝ էին
 2 ամենեքեան միարան ի միասին. եւ եղեւ յառա-
 կարձակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրեւ սաստիկ
 հոգոյն և եկից զամենայն տունն յորում նստէին
 3 եւ երևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրեւ ի
 4 հոյ, և նստաւ իւրաքանչիւր ի վերայ նոցա. եւ
 լցան ամենեքեան Հոգւով Սրբով, և սկսան խո-
 5 սել յայլ լեզուս որպէս և Հոգին տալը բարբա-
 6 շեան նոցա. եւ էին յերուսաղէմ բնակեալ
 Հրեայք, արք երկիւ գտծք, յամենայն ազգաց որ
 6 ի ներքոյ երկնից. եւ իբրեւ եղեւ բարբառս այս,

¹Ռաւա, աւուրն Պենտակոստէի

1 եկն միարան բազմութիւնն և խննցաւ, զի լսէին
 2 յիւրաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա Սքանչանա-
 3 յին ամենեքեան և զարմանային և առէին ընդ
 4 իմեանս, Ոչ աւասիկ ամենեքեան սոքա որք
 5 խօսինս՝ Գալիլեացիք են։ Եւ զիտրդ լռեմք մեք
 6 յիւրաքանչիւր բարբառս մեք յորում ծնեալ
 7 եմք։ Պարթևք և Մարք և Իդամացիք և որ
 8 ընտկեալ են ի Միլեագեաս, ի Հրէաստանի և ի
 9 Պամիլիս, ի Պոնոս և յԱսիա, Ի փոսիգլա և ի
 10 Պամփիլիս, յեգիպտոս և ի կողմանս Լիբէացոց
 11 որ ընդ Կիւրենացիս և որ եկք Հռոմէացիք։
 12 Հրեայք և եկք նոցուն, Կրեացիք և Արբա-
 13 ցիք, լռեմք խօսից նոցա ի մեք լեզուս գլեծա-
 14 մեծս Աստուծոյ։ Սքանչանային ամենեքեան զար-
 15 մացեալք, և ասէին ցլմեանս, Զի՞նչ կամիցի
 16 այս լինել։ Եւ Կիւրոցն ընդ խաղ սրկեալ ասէին
 17 թէ Գաղղուալից իցեն։
 18 Բարուցեալ Պետրոս հանդերձ մետաքսանիւքն՝
 19 ամբարձ գծայն իւր և խօսեցաւ ընդ նոսա, Արք
 20 Հրէաստանայք և որ բնակեալ էք յերուսա-
 21 ղէմ, ամենեքին, այս գնդ յայտնի լիցի, և ունին
 22 զիւր բանից իմոց։ Ոչ որպէս զայլք կարծէք թէ
 23 սոքա սրբեալ իցեն, զի դեռ երեք Ժամք են
 24 ասուրս Այլ այս է որ տառցաւ ի ձեռն մար-
 25 քտրէին Յովնայ։ Եւ եղիցի յետ այսորիկ յա-
 26 տուրս յետինս, ասէ Աստուած, հեղից յիզոյ իմին
 27 ի վերայ ամենայն մարմնոյ և մարդարեւացին
 28 ուստեք ձեր և զստերք ձեր, և երկտասարդք
 29 ձեր աստից ասեցեն, և ձերք ձեր երազովք յերա-
 30 զեցին։ Եւ ի վերայ ծառայից իմոց և ի վերայ
 31 աղախանց իմոց յաուրոս յայնասիկ հեղից յիզոյ
 32 իմին, և մարդարեւացին Եւ տայ նշանս յերկինս
 33 ի վեր, և նշանս յերկիր ի խոնարհ՝ արին և հօր
 34 և մրրիկ ծխոյ։ Արեգակն զարձցի ի խաւար, և
 35 լուսին՝ յարին, մինչև և եկեալ իցէ օր Տեառն մեծ

21 և երեւելիս Եւ եղիցի ամենայն որ կարդատցէ
 22 զանուն Տեառն՝ կեցցէ։
 23 Բ. Արք Խորայեցիք, լուարուք զբանս զայ-
 24 տսիկ։ զՅիսուս նազովիւցի, զայր ցուցեալ յԱս-
 25 տուծոյ ի ձեզ զբոյ թաւմար և նշանօք և արուես-
 26 տիւք։ զոր արար նովաւ։ Աստուած ի միկ ձե-
 27 բում, որպէս և զուք իսկ գիտէք, Զնոս, նկա-
 28 տեալ խորհրդով և կանխադիտութեամբն Աս-
 29 տուծոյ միասնեալ, ի ձեռս՝ անօրինաց բեւեա-
 30 եալ ի փայտի սպանէք։ Զոր Աստուած յարդ-
 31 եւծեալ զերկուսն մահու, քանզի ոչ էր հնար
 32 բմբռնել նմա ի նմանէ։ Դաւ իկ իսկ ասէ զնմանէ,
 33 Բառաջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ յամե-
 34 նայն Ժամ, զի է ընդ ալմէ իմին, զի մի՛ պատա-
 35 նեցայց։ Ղաան այսորիկ ուրախ եղեւ սիրա իմ, և
 36 ցնծացաւ լեզու իմ, ևս և մարմին իմ ընտկեա-
 37 ցէ յուսով։ Զի ոչ թողցես զանձն իմ՝ Ի դժոխս,
 38 և ոչ տացես Սրբոյ բում տեսանել զապակա-
 39 նոս թիւն։ Եւ նոյնցեր ինձ զճանապարհս կե-
 40 նաց։ Եւ ուրցի զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց
 41 Զի քաղցրութիւնէ։ Արք եղարք, պարտ է հա-
 42 մարձակութեամբ ասել վասն նաճապետին Դաւ-
 43 թի, զի եւ՛ մեռաւ եւ՛ թաղեցաւ, և գերեզման
 44 նորա կայ ի միջի մերում մինչև ցայսօր։ Զի
 45 մարգարէ էր, և գիտէր եթէ երդմամբ երդուաւ
 46 նմա Աստուած ի պտղոյ արեգային։ Յնորա նստու-
 47 ցանել՝ յաթոռ նորա, Բառաջագոյն ծանուցեալ
 48 խօսեցաւ վասն յարութեանն Քրիստոսի, զի ոչ
 49 թողաւ ազի նորա ի դժոխս, և ոչ մարմին նորա
 50 ետես զապականութիւն։ Զայս Յիսուս յարոյց

1 Ո՞րն է, մասնեալ ասէք և ի ձեռն

2 ի Յոսէֆ աւագ

3 Ո՞րն է, նորա ըստ մարմնոյ յարուցանել զՔրիս-
 տոս նստել

- Առաջած, որում ամենեքին մեք վկայ եմք:
- 33 Այնքն Աստուծոյ բարձրացեալ, զաւետիս Հոգւոյն Սրբոյ ընկալեալ ի Հօրէ՝ տիեզեց զայս, զոր
- 34 զուր իսկ տեսնէք և լսէք: Զի ոչ եթէ Գաւթի ել յերկինս: ասէ իսկ ինքն, Ասաց Տէր ցՏէր իմ,
- 35 Նկատ ընդ աշմէ իմմէ՝ Մինչև եղից զթշնամիս քո
- 36 գաւառանգածն ռախց քոց: Արդ Զմարախ գիւտացէ ամենայն առեւդ իսրայէլի, զի եւ Տէր զնա եւ Օծեալ Աստուած արար, զայն Յիսուս զոր դուքն խաչեցէք:
- 37 Եւ լուեալ զայս՝ զղջացան ի սիրտս իւրեանց, և ասեն յՊետրոս և ցայլ առաքելաւն, Զինչ դոր-
- 38 ծեացուք, արք երբարք: Ասէ ցնոսա Պետրոս, Ապալաւեցէք և մկրտեցի իւր քառանկիր ոք ի ձեռն յանուն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ի թողութիւն մեղաց, և ընկալիք զաւետիս Հոգւոյն
- 39 Սրբոյ: Զի ձեզ են աւետիքս և որդւոց ձերոց, և ամենայն հեռաւորաց զորս կոչեցէ Տէր Աստուած մեր: Եւ այլովք բանիք բազմք վկայութիւն դնէր, և միսթարէր զնոսա և ասէր, Այրեցարուք յազգէ աստի խոտորելոյ յայսմա-
- 41 նէ: Ոմանք յօժարութեամբ ընկալեալ զբան նորա մկրտեցան, և յաւեան յաւուր յայնմիկ ոգիք իրբեւ երեք հազարք:
- 42 Գ. Եւ էին հանապազորդեալք մարդապետութեան առաքելոցն և հաղորդութեան բեկա-
- 43 նելոյ հայրն և աղօթից: Եւ լինէր ամենայն անձին և և երկեւդ, և բաղում նշանք և արուեստք ի
- 44 ձեռս առաքելոցն դործէին: Ոմենայն հաւատարմեալքն էին ի միասին, և ունէին զամենայն ինչ
- 45 հասարակաց: Եւ զստացուածս և զինչս վաճառէին, և բաշխէին զայն ամենեցուն ում զիարդ
- 46 սիրտոյ ինչ լինէր: Հանապազոր կանխեալ միա-

- բանութեամբ ի տաճարն, և առանին բեկանէին զհացն, և առնուին կերակուր ուրախութեամբ
- 47 և միամտութեամբ սրախ: Որոշնէին զԱստուած և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն, և Տէր յաւելլըր ՚ի վերկեալն հանապազոր ի նոյն:

ԳԼ. Գ.

- 1 Պետրոս և Յովհաննէս եղանէին ի տաճար անդր
- 2 յիններորդ ժամու աղօթիցն: Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ զոր բարձեալ դնէին հանապազ առ դրան տաճարին, որ կուէր Գեղեցիկ, ինզրել ողորմութիւն յայնցանէ որ մոռանէին ի
- 3 տաճարն: Որոյ տեսեալ զՊետրոս և զԅովհաննէս զի մոռանէին ի տաճարն, աղաչէր ողորմութիւն
- 4 առնուլ: Հայեցաւ ի նա Պետրոս Յովհաննէս հան-
- 5 դերձ և ասէ, Հայեաց ի մեզ: Նա դարձաւ ի նա-
- 6 սա և ակն ունէր առնուլ ինչ ի նոցանէ: Եւ ասէ Պետրոս, Արժաթ և ոսկի ոչ ունիմ, բայց զոր ունիմ՝ զայս տաց քեզ, յանուն Յիսուսի Քրիս-
- 7 տոսի՝ նազովրեցալ արի և գնաւ: Եւ կալեալ զա-
- 8 լոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա: և անդէն հա-
- 9 տատեցան շարձք նորա և սրունք: Ի վեր վաղ-
- 10 եաց և սկսաւ գնալ, և եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն, զնայր և վազվազէր և օրշնէր զԱստուած:
- 11 Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն զնա, զի գնայր և օրշնէր զԱստուած: Եւ գիտէին զնա զի սա էր որ նստէր վասն ողորմութեան առ Գեղեցիկ դրան տաճարին, և լցան զարմանալեօք ի վերայ նշանին որ եղեւ:

1 Ումն, զվերկեալն հանապազոր յեկեղեցին

2 Յովն, թաթք ոտից նորա և կոծք

- 12 սրտն որ կուէր Սողոմոնին՝ զարմացեալք, իր-
 քու ետես Աւարտս, պատասխանի ետ Ժողովր-
 դեանն, Արք խորայեացիք, զի՞ զարմացեալ էք
 ի վերայ այսորիկ, կամ ընդ մեզ զի՞ էք պշու-
 ցեալ, իբրու թէ անձին զօրութեամբ ինչ կամ
 չքաջութեամբ արարեալ ինչ զգնալդ դմաւ
- 13 Աստուած Արքահամու և Աստուած Խաճակայ և
 Աստուած Յակովբայ, Աստուած հարցն մերոց,
 փառաւորեաց զՈրդի իւր զՅիսուս, զոր դուքն
 մատնեցէք և ուրացարուք առաջի Պիղատոսի ի
- 14 դատել նորա արձակել, Եւ դուք զՍուրբն և
 զԱրդարն ուրացարուք և խնդրեցէք այլ մի մա-
- 15 հապարտ շնորհել ձեզ, Եւ զԱւագնորդ կենացն
 սպանէք, զոր Աստուած յարոյց ի մեռելոց, ու-
- 16 բուժ մեք իսկ վկայ եմք, Եւ հաւատովք անուան
 նորա զսա զոր տեսանէք և գիտէք՝ հաստատեաց
 անուն նորա, և հաւատքն որ նովա՝ ետուն զմա
 զառողջութիւնս զայս յանդիման ձերամենեցուն
- 17 Եւ արդ, եղբարք, զիսեմ զի անդիմութեամբ
 18 արարէք, որպէս և իշխանքն ձեր, Այլ Աստուած
 որպէս յանապաղոյն պատմեաց ի բերանոյ ամե-
 նայն մարգարէից զարշարելն Գրիստոսի իւրոյ
- 19 նոյնպէս և կատարեաց, Արդ ապաշաւեցէք
- 20 դարձարուք ի շնչել զմեզ ձեր, Որպէս զի եկեա-
 ցեն ժամանակք հանդատեան յերեսաց Տեառն,
 և առաքեցէ զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ,
- 21 զՅիսուս Գրիստոս, Չոր պարտ է երկնից ընդու-
 նել մինչեւ ի ժամանակս ամենեցուն հաստատե-
 լոյ, զորոց խօսեցաւ Աստուած ի բերանոյ սրբոց
 իւրոց մարգարէից՝
- 22 Դ. Մովսէս ասաց Յհարոն մեր՝, Թէ Մար-

1 Յան, բարեպաշտութեամբ
 2 Յան, յաւելու, ի յաւիտենից

- ձերոց իրբեւ զիս, նմա լուիկիք բոս ամենայնի,
 23 որ զինչ և խօսեցիք առ ձեզ, Եւ եղիցի ամենայն
 անձն որ ոչ լուիցէ մարգարէին այնմիկ ստուա-
- 24 կեցի ի Ժողովրդեանն, Եւ ամենայն մարգարէք
 որ ի Սամուելէ և այսր՝ խօսեցան և պատմեցին
- 25 զաւուրսս զպատսխի, Դուք էք որդիք մարգա-
 րէիցն և ուխտին զոր ուխտեաց Աստուած ընդ-
 հարսն մեր, և ասէ ցԱբրահամ, Ի զաւակի քում
- 26 օրհնեցին ամենայն ազգք երկրի, Ձեզ նախ յա-
 րոյց Աստուած զՈրդի իւր և առաքեաց զնա
 օրհնել զձեզ՝ ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր ի
 չարեաց ձերոց

ԳԼ. Գ

- 1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ Ժողովրդեանն,
 հասին ի վերայ նոցա Քահանայքն և իշխանք
 2 տաճարին և սաղաւիցիքն, Չայրապնեալք վասն
 ուսուցանելոյ նոցա զԺողովուրդն և պատմելոյ
- 3 Յիսուսի, զյարութիւն մեռելոց, Միեցին ի նոսա
 զձեռս իրենանց, և եղին զնոսա ի բանտի մինչեւ
- 4 ի վաղին, զի էր ընդ երեկոս, Իսկ բազումք ի
 լսողաց բանին հաւատացին, և եղև թիւ մարդ-
 կան իրբեւ հազարաց հնգից
- 5 Եւ եղև ի վաղին անդր Ժողովել նոցա զիշ-
 խանսն և զերիցուն և զդպիրսն յերուսաղէմ,
- 6 Եւ զԱննա քահանայապետ և զԵսայիս և զՅոն-
 հաննէս և զԱղեքսանդրոս, և որք միանգամ էին
- 7 յազգէ Քահանայութեանն, Եւ կացուցեալ զնոս
 սա ի մէջ հարգանէին, Որով զօրութեամբ կամ
- 8 որով անուամբ արարէք դուք զայս Յայնժամ
 Պետրոս լցեալ Հոգւով Սրբով՝ ասէ ցնոսա,

1 յառ, քահանայապետքն
 2 յառ, քահանայապետութեանն

- իշխանք ժողովրդեան և երկրունք իսրայելի,
 9 ինքե՛ս արժան ինչ իցէ դատել զմեզ՝ այսօր վասն
 երախտեաց առն մեռյ ահարի որով առ բժշկե-
 10 ցաւ, Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ և ամենայն
 ժողովրդեանդ իսրայելի, զի յանուն Յիսուսի
 Բրիստոսի Նաղովրդեայ զոր դուքն խաչեցէ՛ք,
 11 աւասիկ առաի ձեր ողջացեալ, Նա է վէմն ա-
 նարդեալ ի ձէնէ շինողաց, որ եղև դուրս ան-
 12 կեանս։ Եւ չիք այլով իւրի վրկութիւն, զի եւ ոչ
 անուն այլ քոյ ի ներքոյ երկնից տուեալ ի մար-
 13 դիկ, որով արժան իցէ կեալ մեզ։
 14 Եւ Հայեցեալ ի համարձակութիւնն Պետրոսի
 և Յովհաննու, և ի վերայ հասնալ թէ արք
 սգէտք և առանց դարձութեան են, զարմանային,
 15 զի ճանաչէին զնոսա թէ ընդ Յիսուսի էին։ Եւ
 զայրն եւս առանձին զբժշկեալն զի կայր ընդ
 16 նոսա, և ոչինչ կարէին տալ պատասխանի։ Եւ
 հիմապեալ նոցա արաքս քան դատեանն կա-
 17 նել, խորհեցան ընդ միմեանս, Եւ ասեն, Զի՞նչ
 արանցուք արանցս այսօցիկ, զի երեւելի նշան ե-
 18 ղեւ ի ձեռն սոցա. ամենայն իսկ բնակչաց Երու-
 19 սղէմ յայտ է և ոչ կարեմք ուրանալ։ Այլ զի
 մի՛ առաւել ճարտիրացի ի ժողովուրդն, սպառ-
 20 նացուք նոցա մի՛ եւս խօսել յանունն յայն մի՛
 21 ումք ի մարդկանէ։ Եւ կոչեցեալ զնոսա պատ-
 ուիրեցին ամենեւին մի՛ խօսել և մի՛ ուսուցա-
 22 նել յանունն Յիսուսի։ Իսկ Պետրոս և Յովհաննէս
 պատասխանի ետուն և ասեն զնոսա, Եթէ՛ս ար-
 23 ժան իցէ առաջի Աստուծոյ ձեզ յսել առաւել
 24 քան Աստուծոյ, ընտրեցէ՛ք։ Այլ մեք ոչ կարեմք
 25 զոր տեսարն և լուսաք՝ չխօսել, Նոքա սպառնա-
 26 ցեալ արձակեցին զնոսա, և ոչինչ գտեալ թէ

- որպէս պատուհասեցեն զնոսա վասն ժողովր-
 27 դեանն, զի ամենեւեան վառաւոր տռնէին զԱս-
 28 տուած վասն իրացն եղելոց։ Զի ամաց էր այրն
 29 աւելի քան դքսաւորան, յորոյ վերայ եղև
 30 նշանն այս բժշկութեան։
 31 Եւ անտի արձակեալ եկին առ իւրեանցոն, և
 պատմեցին որչափ ինչ ասացին զնոսա քահանա-
 32 յայեալն և երկրունքն։ Եւ նոցա լուեալ իսմ-
 բարձին զձայնս իւրեանց առ Աստուած և տսեն,
 33 Դու, Տէր, Մատուած, որ արարել զերկիրն և
 34 զերկիր և զծով և զամենայն որ ի նոսա, Որ ի
 բերանոյ 25օր մերոյ՝ Դաւթի ծառայի քո՝ 26
 ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ՝ ասացեր, Զի՞նչ խաղեցան
 27 հեթանոսք, և ժողովուրդք խորհեցան ի սնոսիս։
 28 Յանդիման եղեն թաղարքք երկրի և իշխանք
 29 ժողովեցան ի միասին վասն Տեսուն և վասն Օծե-
 30 լոյ նորա։ Ժողովեցան արդարեւ ի քաղաքիս
 յայսմիկ ի վերայ սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի՝ զոր
 31 օծերն՝ Հերովդէս և Պնոտիոս Պիղատոս ազգոք
 32 և ժողովրդայն իսրայելի, Առնել որչափ ձեռն
 33 քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցին լինել,
 34 Եւ արդ, Տէր, հայեաց ի սպասնալիս նոցա, և
 35 տուր ծառայից քոց ամենայն համարձակու-
 36 թեամբ խօսել զբանն քո։ Ի ձգել զձեռն քո ի
 37 բժշկութիւն, և նշանս և արուեստս լինել
 38 անուամբն սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի։ Եւ մինչ
 39 կային նոքա յաղօթս, չարժեցաւ տեղին յորում
 40 էին ժողովեալ, և լցան ամենեւին Հոգւով
 41 Սրբով, և խօսելն զբանն Աստուծոյ համարձա-
 42 կութեամբ։
 43 Զ. Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր սիրտ
 և անձն մի. և ոչ ոք ի նոցանէ ասէր զրնչից իւ-
 44 լոց թէ իւր իցէ, այլ էր նոցա ամենայն ինչ

- 33 հասարակաց, և քորթիթեամբ բազմաւ տային
վիպութիւն առաքեալքն զյարութեանն Տեառն
Յիսուսի Կրկնառութիւն և շնորհք մեծամեծք էին ի
34 վերայ ամենեցուն նոցա և ոչ ոք կարօտէր ի
նոսա, զի որ միանգամ տեաքք էին գեղից կամ
աղաքանից՝ վաճառէին և բերէին զգինս վաճա-
35 րեւոցն, Գնէին առ ոստ առաքելոցն և բաշխէին
իւրաքանչիւր որդեւ ուսմք պիտոյ ինչ լինէր
36 ԶՅովսէփ որ կուչեցաւն Բառնաբառ յառաքելոց
անտի, (որ թարգմանի Որդի մխիթարութեան,)
37 Գեւատցի, յազգէ կիպրացի, իր նորա գեղ, վա-
ճառեաց և երեք զգինսն, եղ. առ ոստ առա-
քելոցն:

ԳԼ. Ե

- 1 Իսկ այր ոմն Անանիա անուն հանդերձ կնաւ իւ-
2 թով Սափիրա վաճառեաց ագարակ. Եւ խորեաց
ի գնոց անտի՝ դիտելով և կնոջն, և երեք մասն
3 ինչ եղ. առ ոստ առաքելոցն: Ասէ Պետրոս, Անա-
նիա, ընդէ՞ր եղից Սատանայ զսիրտ քո ստեղ-
քեղ չոգւոյն Սրբոյ, և խորեւ ի գնոց գեղչն:
4 Ոչ աղաքեն մինչ կայրն՝ քոէր, և ի վաճառելն
ընդ քո իշխանութեամբ էր. զի՞ է զի եղիւր ի
որտի քում զիրս զայս. ոչ ստեցեր մարդկան,
5 այլ՝ Աստուծոյ և յուեալ Անանիա զբանս զայ-
ստիկ՝ սնկաւ և եհան զոգի. և եղև ահ մեծ ի
6 վերայ ամենեցուն որ լուսնն զայն՝ Յօան կեցին
երեսասարգքն և ամփոփեցին զնա, և տարան
7 թաղեցին և եղև իբրեւ ժամք երեք անցին,
և կին նորա ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր, եմուտ
8 ի ներքս Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ,
Ասա դու ինձ թէ՛ սյնչալի գնոց զգեղն վաճա-

- 9 աեցէ՛ք և նա ասէ, Այո, այնչափ և ասէ ցնա
Պետրոս, Զի՞ է զի միաբանեցէ՛ք դուք փորձել
զչոգին Տեառն. ահա ոտքն որ թաղեցին զայրն
10 քո ի դրանն՝ հանցեն և զքեզ և անկաւ անդէն
առ ոստ նորա և եհան զոգի, մօսին երկառա-
սարգքն, զսին զնա մեռեալ և հանին թաղեցին
11 առ առն իւրում: Եւ եղև երկեւղ մեծ ի վերայ
ամենայն եկեղեցւոյն և ի վերայ ամենեցուն որ
լուսնն զայն:
12 Ի. Եւ ի ձեռս առաքելոցն լինէին Նշանք և
արուեստք բազումք ի փողովոգեանն, և էին
13 միարան ամենեքեան իսրայէին Սողոմոնի և
յայլոց անտի ոչ ոք իշխէր մերձեալ առ նոսա,
14 այլ յարգէր զնոսա փողովորդն և առաւել
եւս յաւելոյին հաւատացեալքն ի Տէր, բազմու-
15 թիւն արանց և կանանց: Մինչև ի հրապարական
հանել զհիւանդս, և զնել պատգարակօք և մահ-
ճօք իւրեանց, զի ընդ անցանէն Պետրոսի՝ գոնէ
16 զիմանի նորա հասցէ ուսել ի նոցանէ: Եւ փող-
ովր բազմութիւնն չուրջ ի քաղաքաց անտի յե-
րուսաղէմ, բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայ-
սոց պղծոց, որք և բժշկէին ամենեքեան:
17 Յարուցեալ քահանայապետն և ամենեքին որ
ընդ նմա, աղաղկ սաղուելոցոց, լցան նախան-
18 ձաւ և եւ արկին զձեռս յառաքելաւն և եղին
19 զնոսա հրապարակաւ ի բանտի: Ապա հրեշտակ
Տեառն գիշերի երաց զգուրս բանտին, և հանեալ
20 զնոսա՝ ասէ, Գնացէ՛ք կացէ՛ք ի տաճարին, և
խօսեցարուք ընդ փողովոգեանն զամենայն պատ-
21 զամն կենացոյ տչոցիկ և իբրեւ լուսն, մօսին
ընդ առաւօտն ի տաճարն և ուսուցանէին: Եկն
քահանայապետն և որ ընդ նմա, կուչցին միարան
զատեանն և զամենայն ծերակալս որդւոցն իւս-

22 րայելի, և առաքեցին ի բանտն ամեւ զնոսա:
 23 Եւ իբրեւ եկին սպասաւորքն, ոչ գտին զնոսա ի
 24 բանտին. դարձեալ անդրէն պատմեցին, եւ ա-
 25 սեն թէ Զբանտն դտաք փակեալ ամենայն զգու-
 26 չութեամբ, և զսպանդանն՝ զի կային առ-
 27 դրանն, բացաք և ի ներքս զոր ոչ գտաք: Իբրեւ
 28 լուան զբանտ զայս իշխանը տաճարին և քահա-
 29 նայապետքն, հիւանային վասն նոցա, թէ զի՛նչ
 30 արդեւք լինիցի այն. եւ եկն ոմն պատմեաց նոցա
 31 թէ Ահա արքն զորս եղիք ի բանտին՝ կան ի տա-
 32 ճարին, և ուսուցանեն զժողովուրդն: Յայնժամ
 33 երթեալ իշխանն սպասաւորոքն հանդերձ՝ ամ
 34 զնոսա ոչ բռնութեամբ, քանզի երկնչէին ի ժո-
 35 ղովորդենէն զի մի՛ քարոթեցցին. Եւ ամեալ
 36 զնոսա՝ կացուցին յատենի. եհարց զնոսա քա-
 37 հանայապետն Եւ ասէ, Ոչ պատուիրելով պատու-
 38 ուիրեցաք ձեզ մի՛ ուսուցանել յանունն յայն. և
 39 արդ ահա ասակ լցէք զնրուստդ՝ ուսմամբդ
 40 ձերով, և կամիք ամեւ ի վերայ մեր զարին
 41 զսանն զայնորիկ:
 42 Պատասխանի եւ Պետրոս և առաքեալքն և
 43 ասեն, Հնազանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել
 44 քան մարդկանս Աստուած հարցն մերոց յարոյց
 45 զնիսուս զոր դուքն սպանէք կախեալ զփայտէ:
 46 Զնա Աստուած Առաջնորդ և Փրկիչ բարձրացոյց
 47 աշովն իւրով՝ տալ ապաշխարութիւն իւրայելի և
 48 թողութիւն մեզաց, եւ մեք եմք նորա վկայք
 49 բանիցս այսոցիկ, և Հոգին Սուրբ զոր եւ Աս-
 50 տուած հնազանդելոց իւրոց, եւ նոքա իբրեւ
 51 լուան, առատունային և խորհէին սպանանել
 52 զնոսա:
 53 ԲԱ. Թարուցեալ ոմն ի մէջ ատենին, փարիս-

54 սեցի, որում՝ անուն էր Գամաղիէլ, օրէնսուսոյց,
 55 սակաւիկ մի նորան արտաքս տանել: Եւ ասե-
 56 յնոսա, Արք իւրայելացիք, հայեցարուք ի ձեզ
 57 վասն արանցս այսոցիկ զինչ արժան իցէ զորձել:
 58 Թառաջ քան զսուսոս զայսոսիկ յարեաւ Թեւ-
 59 զաս ասել զանձնէ թէ իցէ ոմն յոր անկան արք
 60 թուով իբրեւ յորեք հարեւր, որ սպանաւ, և ա-
 61 մենեքեան որ միարանեալ էին բնդ նմա՝ քակ-
 62 տեցան և եկն յայնչ, Եւ նորա յարեաւ Թու-
 63 դաս Գալիլեացի յաւուրս աշխարհագրին, և
 64 ապտտարեցոյց ժողովուրդ բազում զինի իւր. և
 65 նա կորեաւ, և ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ
 66 էին՝ ցրուեցան: Եւ զարդիս ասեմ ձեզ, ի բաց
 67 կացէք յարանցդ յայդցանէ և թոյլ տուք զոցա,
 68 զի թէ ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ այդ կամ
 69 գործդ՝ քակտեսցի: Ապա թէ յԱստուծոյ եւ ոչ
 70 կարէք քակտել զգոսա, դուցէ՛ և աստուածա-
 71 մարտք գտանիցիք: Հաւանեցան նմա, և կոչե-
 72 ցեալ զառաքեալսն՝ զան հարին, և պատուիրե-
 73 ցին մի՛ եւս խօսել յանուն Եկուսի, և արձա-
 74 կեցին զնոսա: Եւ նոքա զնալին խնդալով յե-
 75 րեսաց ատենին, զի վասն Զանուան արժանի ե-
 76 ղեն անաղքեւջ, եւ զտիւնայն օր ի տաճարին և
 77 առտնին ոչ դադարէին ուսուցանել և աւետա-
 78 րանել զնիսուս քրիստոս:

ԳԼ. 2

1 Եւ յաւուրն յայնտիկ ի բաղմանայ աշակերտացն
 եղև արտունջ Բուռնացն առ Հերբայեցիսն, զի
 2 արհամարհեալ լինէին ի պաշտամանն հանապա-

1Ուռն, քահանայն և իշխան

1Ուռն, զառաքեալսն

2Ուռն, անուան Տեւուն, այլ՝ անուան նորա

- 2 զորդէլ այրիք ճոցաւ Կոչեցին երկուստանքն
զբազմութիւն աշակերտացն և ասեն, Ոչ է հա-
ճոյ մեզ թողուլ զբանն Աստուծոյ և պաշտել
3 զսեղանս: Ընտրեցէք, եղբարք, վկայեալս ձեզն
արա իւթն, զորս կացուցուք ի վերայ պիտո-
4 յիցա այսոցիկ: Եւ մեք աղօթից և պաշտաման
5 բանին հպատակ լիցուք: Եւ հաճոյ թուեցաւ
բանն առաջի ամենայն բազմութեանն. և ընտ-
րեցին զՍտեփանոս, այր լի հաւատով և Հոգւով
Սրբով, և զՓիլիպպոս և զՊրոքորոս և զԴիակա-
նասիւրա և զՏիմոթէոս և զՊարմենա և զԵսիկողայոս,
6 զեկե Անտիոքացի, Զորս կացուցին առաջի ա-
ռաքելոցն, և աղօթս արարեալ եղին ի վերայ
7 նոցա զձեռս: Եւ բանն Աստուծոյ աճէր, և բազ-
մանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ: և
բազում ժողովք ի քահանայիցն անսային հա-
ւատոցն:
- 8 ԲԲ. Ստեփանոս, այր լի շնորհօք և զօրու-
թեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս
9 ի ժողովրդեանն: Յարեան ոմանք ի ժողովրդե-
անն, որ կոչէր Դիւքեացոց և Կիւրենացոց և
Աղեքսանդրացոց և որ ի Կիլիկեացոց և յԱփա-
10 վիճել ընդ Ստեփանոսի: Եւ ոչ կարէին զգէմ ու-
նել զիմաստութեանն և զհոգւոյն որով խօսէր:
11 Յայնժամ հրատուրեցին արս ոմանս ասել թէ
Լուաք զդորա խօսել բանս հայհոյութեան ի Մով-
12 սէս և յԱստուած: Եւ խռովեցին զժողովուրդն և
զերկցունսն և զգալիսն: և հասեալ ի վերայ՝
13 յախաղակեցին զնա և ածին յատեանն: Եւ կա-
ցուցին վկայս սուտս որ ասէին, Այս այս ոչ
զաղարէ խօսել բանս հայհոյութեան զտեղւոյն

1Բաւաւի, եւթն, լի Հոգւով Սրբով և իմաստու-
թեամբ

2Ոմանք, հաւատով 3Յայն, Լիբերտինացոց

- 14 սրբոյ և զօրնացն, Լուաք ի դմանէ զի ասէր թէ
Յիսուս Նազովրեցի, նա քակեցէ զտեղիս զայս,
15 և փոխեցէ զօրէնս զոր ետ մեզ Մովսէս: Եւ
հայեցեալ ի նա ամենեցուն որ նստէին յատենին,
ասին զերեսս նորա իրբեւ զերեսս հրեշտակի:

ԳԼ. Է

- 1 Ասէ քահանայապետն՝ Եթէ արդարեւ այդ աշգ-
2 պէս իցէ: Եւ նա ասէ, Արք եղբարք և հարք,
լուարուք ինձ: Աստուած փառաց երեւցաւ
հօր մերում Արարածու մինչեւ. ի Միշագետս
էր, մինչեւ ընակեցուցեալ էր զնա՝ ի Խառան:
3 և ասէ ցնա, Ել յերկրէ քումի՛ և յազգէ քում:
4 մէ, և եկ յերկիր զոր ցուցից քեզ: Յայնժամ
ելեալ յերկրէն Քաղղէացոց ընակեցաւ ի Խա-
ռան, և անտի յետ մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխ-
եաց պանդխտացոց զնա յերկրիս յայսմիկ, յա-
5 բում զուք այժմ ընակեալ էք: Եւ ոչ ետ նմա
ժառանգութիւն ի ամս և ոչ քայլ մի արին: և
խոստացաւ տալ նմա զոս ի բնակութիւն, և
զաւակի նորա յետ նորա, մինչ ոչ գոյր նորա
6 որդի: Խօսեցաւ Աստուած այսպէս, թէ Եղիցի
զաւակ նորա պանդուխտ յօտար երկրի, և ծա-
ռայեցուցեն զնա և չարարեացն ամս չորեք:
7 հարեւր: Եւ զազգն որում ծառայեցեն՝ դա-
տեցայց ես, ասէ Աստուած, և յետ այսորիկ ել-
8 ցնէ և պաշտեցն զիս ի տեղոսս յայսմիկ: Եւ
ետ նմա ուխտ թրկատութեան, և ապա ծնաւ
զիսահակ և թրկատեաց զնա յաւուր ութերորդ
դէ: և իսահակ՝ զՅակովբ, և Յակովբ՝ զերկո-
9 տասան նահապետսն: Եւ նահապետքն նոխան-
ձեալ ընդ Յովսեփայ՝ զաճառեցին յԵփրայտոս: և

- 10 էր Աստուած ընդ նմա, Եւ փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա, և ետ նմա շնորհս և իմաստութիւն առաջի փարաւոնի արգային Եգիպտացոց. և կացոյց զնա իշխան Եգիպտացւոցն և
- 11 ամենայն տան նորա Եւ եկն սով յամենայն երկիրն Եգիպտոսի և ի Գանան, և էր նեղութիւն
- 12 մեծ, և ոչ գտանէին կերակուր հարքն մեր, Եւ լուեալ Յակովբայ թէ գտանի կերակուր յեգիպտոս,
- 13 տոս, առաքեաց զհարսն մեր յառաջագոյն Եւ յերկրորդումն ետ ծանօթս Յովսէփի եղբարց իւրոց, և յայտնի եղեւ փարաւոնի ազգն նորա:
- 14 Առաքեաց Յովսէփի և կոչեաց զՅակովբ զհայր իւր և զամենայն ազգատոհմն, ոգիս եւթանա:
- 15 սուն և հինգ. Եւ էլ Յակովբ յեգիպտոս, և
- 16 վախճանեցաւ ինքն և հարքն մեր, Եւ փոխեցան ի Սիւրեմ և եդան յայրին զոր ստացաւ Աբրահամ համ զնոց արծաթոյ յորդւոցն Եմովբայ ի Սիւրեմ:
- 17 Իբրեւ մերձեցաւ ժամանակ աւետեացն զոր խոստացաւ Աստուած Աբրահամու, աճեաց զոր խոստացաւ Աստուած Յովսէփու, և յարաւարեաց զհարսն մեր առնել ընկեցիկ զմանա:
- 18 Ժողովուրդն և բազմացաւ յեգիպտոս, Մինչեւ յարեաւ այլ թագաւոր յեգիպտոս որ ոչ ծանա:
- 19 չէր զՅովսէփի. նա հնարեցաւ ազգին մերում, և յարաւարեաց զհարսն մեր առնել ընկեցիկ զմանա:
- 20 Կունս նոցա զի մի՛ ապրեցցին Յորում ժամանակի ծնաւ և Մովսէս, և էր կայտառ առաջի Աստուծոյ, որ և սնաւ ի տան հօր իւրոյ ամիսս:
- 21 Երես Եւ յընկեցցին առնել զնա՝ երարձ զնա դուստրն փարաւոնի, և սնոց զնա իւր յորդւե:
- 22 Գորս Եւ վարժեցաւ Մովսէս ամենայն իմաստութեամբ Եգիպտացւոցն, և էր զօրաւոր բառնիւն և գործովք իւրովք: Իբրեւ լցաւ նորա քառասնամեայ ժամանակ, անկաւ ի սիրտ նորա շրջել գեղարբք իւրովք, զօրդւովքն իւրացիկի:

- 24 Եւ տեսեալ զոմն զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց
- 25 զվրէժ զրկելոյն՝ սպանեալ զԵգիպտացին: Զմտաւ ամէր թէ իմացցին եղբարք նորա, զի Աստուած ի ձեռն նորա տալոյց էր զփրկութիւն նոցա, և
- 26 նոքա ոչ երացան, Եւ ի վաղիւ անդր երեւեցաւ նոցա մինչեւ մարտնչէին, և վարեաց զնոսա ի խաղաղութիւն, ասէ, Աբք, եղբարք էք, ընդէ՛ր
- 27 զրկէք զմիմեանս իսկ որ զրկէր զընկերն՝ մեր՝ ժաց զնա և ասէ, Ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և
- 28 զատաւոր ի վերայ մեր, Միթէ սպանանէ՞ կամիցիս զիս զոր օրինակ սպաներ երէկ զԵգիպտացին, Եւ փախեաւ Մովսէս ի բանիցս յայցոցանէ, և եղեւ պանդուխտ յերկիրն Մադիամու, ուր ծնաւ երկուս որդիս:
- 30 ԲՅ. Եւ ի կատարել ամացն քառասնից՝ երեւեցաւ նմա յանապառի լերինն Սինայ հրեշտակ
- 31 Տեսան ի բոց հրոյ մորենւոյն, Եւ Մովսէսի տեսեալ զարմացաւ ընդ տեսին, և ի մատչելն նորա
- 32 Նմարել եղեւ ձայն Տեսան, Են եմ Աստուած հարց քոց, Աստուած Աբրահամու և Իսահակայ և Յակովբայ. և զահի հարեալ Մովսէս՝ ոչ իշխե՛ր հայել, Եւ ասէ ցնա Տէր, Լոյժ զկոչիկս ոտից քոց, զի տեղիք յորում դուդ կացեր՝ երկիր
- 34 սուրբ է: Տեսանելով տեսի զաբաշարան ժողովրդեան իմոյ որ յեգիպտոս, և լուայ հեծութեան նոցա և իկի փրկել զնոսա. և արդ եկ առաքեցից զքեզ յեգիպտոս: Զայն Մովսէս զոր օւրացան և ասէին, Ո՞ կացոյց զքեզ իշխան և զատաւոր ի վերայ մեր, զնա Աստուած իշխան և փրկիչ առաքեաց ի ձեռն հրեշտակին որ երեւեցաւ նմա ի մորենւոյն, նա եհան զնոսա՝ աբարեալ նշանս և արուեստս յերկիրն Եգիպտոս:

ցւոց եւ ի Կարմիր ծովուն եւ յանապատին ամա
 37 քառասուն: Այս Մովսէս է որ ասաց ցորդիսն
 իսրայելի, Մարգարէ յարուցէ ձեզ Տէր Աս-
 38 լուած ձեր յերկարց ձերոց իրեւզ զիս, նմա
 լուիլիք: Սա է որ եղև յեկեղեցւոյն յանապա-
 տին ընդ հրեշտակին, որ խօսեցաւ ընդ նմա ի
 լերինն Սինայ եւ ընդ հարան մեր, որ ընկալաւ
 39 զպատգամս կենդանին ապլ մեզ: Որում ոչ կա-
 մեցան հնազանդ լինել հարքն մեր, այլ մերժե-
 ցին եւ դարձան սրտիւք խրեանց յեզրիստոս:
 40 Եւ ասեն ցԱհարովն, Արա մեզ ամուսնածս, որ
 երթայցեն առաջի մեր: զի Մովսէսն այն որ ե-
 41 հան զմեզ յերկրէն Եգիպտացոց՝ ոչ գիտեմք զի՝
 եղև նմա: Եւ արարին յաւուրսն յայնսիկ որք,
 եւ մատուցին զոհս կուռ, եւ ուրախ լինին ի
 42 գործս ձեռաց իւրեանց: Դարձոյց Աստուած եւ
 մատնեաց ցնոսս ի սպառն ցորութեան երկնից,
 որպէս եւ գրեալ է ի գիրս մարգարէից, Միթէ
 43 զոհս եւ պատարա՞նքս մատուցէք ինձ զամս քա-
 ռասուն յանապատին, տունդ իսրայելի: Եւ ա-
 ռէք զվրանն Մոդոքայ եւ զաստղն Կատուածոյն
 Հռեմիայ, զպատկերսն՝ զոր արարէք երկիր պա-
 44 զանել նոցա: Եւ վրիտեցից դեղ յայն կողմն Բա-
 ռելայցոց: Խորանս վկայութեան էր ընդ հարոն
 մեր յանապատին, որպէս հրամանս եւ որ խօսէրն
 ընդ Մովսիսի, առնել զայն բոս օրինակին զոր ե-
 45 տես: Զոր եւ ընկալեալ բերելն հարքն մեր հան-
 դերձ Յեսուաւ ի վիճակ ազգացն, զորս մերժեաց
 Աստուած յերեսաց հարցն մերոց մինչեւ յա-
 46 լուրս Դաւթի, Որ եզիտ շնորհս առաջի Աստու-
 ծոյ, եւ խնդրեաց գտանել զյարկս Աստուծոյ
 47 Յակովբայ: Եւ եւ Սողոմոնն շինեաց նմա տուն:
 48 Այլ ոչ եթէ Բաբելոնալն ի ձեռագործ տաճարս

49 ընտել: այլ որպէս մարգարէն ասէ, երկինք
 օթաւ իմ են, եւ երկիր՝ պատուանդան ոտից ի-
 մոց, որպիսի՞ տուն շինեցէք ինձ, ասէ Տէր, կամ
 50 զինչ տեղի հանգստեան իմոյ: Ոչ ձեռն իմ ա-
 51 լաւ զայս ամենայն: Խառապարանոցք եւ ան-
 թլիսաք սրտիւք եւ ակամեօք, դուք հանապազ
 Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կայք, որպէս հարքն
 52 ձեր՝ եւ գուք: Զի ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին
 հարքն ձեր, եւ սպանին զայնսիկ որ յառաջա-
 գոյն պատմեցին վասն գալստեան Արդարոյն,
 որոյ դուք այժմ մատնիւք եւ սպանողք եղերուք:
 53 Ոչք առէք զօրէնս ի հրամանս հրեշտակաց, եւ
 ոչ պահեցէք:
 54 Եւ լուեալ զայս զայրանային ի սիրտս իւրեանց,
 55 եւ կրճէին զատամուսն ի վերայ նորա: Եւ նա էր
 լի Հոգւով Սրբով, հայեցաւ յերկինս եւ ետես
 զվառս Աստուծոյ եւ զՅիսուս զի կայր ընդ ամէ-
 Աստուծոյ, եւ ասէ, Ահա՛ տեսանեմ զերկինս
 բացեալ, եւ զՈրդի մարդոյ զի կայ ընդ ամէ- Աս-
 56 տուծոյ: Ազաղակեալ ի ձայն մեծ՝ խցին զականչս
 իւրեանց, եւ զխեցին առ հասարակ ի վերայ նո-
 57 ռա: Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկ-
 ժէին: Եւ վկայքն զոնէն զժորձս իւրեանց առ ոսո-
 58 երխաաարդի միով որ կոչէր Սաուդ: Եւ քար-
 կած առնէին զՍտեփանոս, որ կարգայր եւ ասէր,
 59 Տէր Յիսուս, ընկալ զոգի իմ: Եզ ծունը, ազա-
 ղակեաց ի ձայն բարձր: Տէր, մի՛ համարիր դոցա
 զայս մեղս: Եւ զայս իրելս ասաց, ննչեաց, եւ
 Սաւղոս էր կամակից սպանման նորա:

ԳԼ Ը

1 Եւ եղև յաւուր յայնմիկ հալածումն մեծ ի վե-

1 լայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ: և ամենեքեան
 2 յրուսեացան ի գեղոս Հրէաստանի և Սամարիայ բաց
 3 յառաքելոցն: Եւ բարձին զՍտեփանոս արք եր-
 4 կեղածք: և արարին իոծ մեծ ի վերայ նորա:

5 ԲԿ. Բայց Սաւղոս վնասակար էր եկեղեցւոյն,
 6 ի տունս տունս մտանէր, քարլեալ զարք և զկա-
 7 նացս՝ մատնէր ի բանս:

8 Եւ Բաբելայն չրկէին, աւետարանէին զբանս:
 9 Իսկ փրկապոս իջեալ ի քաղաքն Սամարացոց՝

10 քարողէր նոցա զԳրիստոսս Ուսկն դնէին Ժողո-
 11 ւորդքն բանիցն փրկապոսի միաբան՝ ի լսել նո-
 12 ցա և ի տեսանել զնշանսն զոր տառէր: Քանզի
 13 բազումք որ ունէին զայսս պիղծս՝ արդակէին ի
 14 ձայն մեծ և ելանէին: Եւ բազում անդամալոյծք

15 և կաղք բժշկէին: Եւ եղև ուրախութիւն մեծ ի
 16 քաղաքին յայնմիկ: Այլ ոմն Սիմովն անուն յա-
 17 ռաջագոյն էր ի քաղաքին, մոգէր և ապրեցու-
 18 ցանէր զազգն Սամարացոց, ասել զանձն թէ

19 իցէ մեծ ոմն: Յոր հայէին ամենեքեան ի փոքրու-
 20 թիւնս ի մեծամեծս, և ասէին, Սա է զօրութիւն

21 Աստուծոյ որ կոչի մեծ: Հայէին ի նա վասն բա-
 22 զում ժամանակաց մոգութեամբքն ապրեցուցա-
 23 նելոյ զնոսա: Բայց յորժամ հաւատացին փրկա-
 24 պոսի որ աւետարանէր վասն արքայութեանն

25 Աստուծոյ և անուանն Յիսուսի Քրիստոսի, մկր-
 26 տէին ամենեքեան արք և կանայք: Այլ և ինքն

27 Սիմովն հաւատաց, և մկրտեալ կանխէր առ փր-
 28 կապոս, տեսեալ զնշանսն և զմեծամեծ զօրու-
 29 թիւնսն որք լինէին՝ զարմանայր, իբրեւ լուսն

30 որ յերուսաղէմ՝ առաքելայն էին թէ և ի Սա-
 31 մարիա ընկալան զբանն Աստուծոյ, առաքելցն

32 առ նոսա զՊետրոս և զՅովհաննէս: Որք իջեալ
 33 կացին յաղթս ի վերայ նոցա, որպէս զի առցն

34 զՀոգին Սուրբ: Չի ցայեմամ չեւ եւս էր և ոչ ի
 35 վերայ միոյ նոցա հասեալ, բայց միայն մկրտեալք

17 էին յանուն Տեառն Յիսուսի: Յայնժամ եղին
 18 զձեռս ի վերայ նոցա, և առնուին Հոգի Սուրբ:

19 Տեսեալ Սիմովն թէ ձեռս ի վերայ դնելով ա-
 20 ռաքելոցն՝ տեսեալ լինի Հոգին Սուրբ, մատոյց

21 նոցա ինչս և ասէ, Տաւք և ինձ զիշխանութիւնս
 22 զայս, զի յայլ վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առցէ Հոգի

23 Սուրբ: Եւ Պետրոս ասէ ցնա, Սքածաթ քո ընդ-
 24 քեզ լիցի ի կորուստ, զի զպարգեւան Աստուծոյ

25 համարեցար ընդիւք ստանալ: Ոչ գոյ քեզ մասն
 26 և վնձակ ի բանիդ յայդմիկ, քանզի սիրտ քո ոչ է

27 ուղիղ առաջի Աստուծոյ: Ապաշառես դու ի քաղ-
 28 անցդ քոց յայդցանէ, և աղաչեալ զՏէր, թրեւս

29 թողութիւն լիցի քեզ ի մեղմիկ խորհրդոց սրտի

30 քո: Քանզի ի դառնութիւն մաղձի և ի կնճիւռն

31 անիրաւութեան տեսանեմ զքեզ: Պատասխանի

32 ետ Սիմովն և ասէ, Աղաչեցէք դուք վասն իմ
 33 զՏէր, զի մի ինչ եկեացէ ի վերայ իմ յորոց

34 զուրդ ստացէք: Եւ նոցա եղեալ վկայութիւն՝
 35 խոսեցան զբանն Աստուծոյ, և դարձան յերու-
 36 սաղէմ: և ի բազում գեղոս Սամարացոցն աւե-
 37 տարանէին:

38 ԲԵ. Հրեւտակ Տեառն խոսեցաւ առ փրկապոս

39 և ասէ, Արի և զնա դու ի կողմն հարաւոյ ընդ ձա-
 40 նապարձ որ իջանէ յերուսաղէմ ի Գաղա, զի այս

41 է անապատս: Եւ յարեաւ զնաց, և աճաւասիկ այլ

42 մի եթէովպացի, ներքինի հզօր կանդակայ տիկ-
 43 նոյ եթէովպացոց, որ էր ի վերայ ամենայն

44 զանձուց նորա. որ եկեալ էր երկիր պաղանել

45 յերուսաղէմ: Եւ անդրէն զարձեալ և նստեալ

46 ի կառս խրում՝ ընթեռնայր զմարգարէն զԵսայի:

47 Ասէ Հոգին ցփրկապոս, Մատիւր և յարեաց ի

48 կառս յայդոսիկ: Եւ ընթացեալ փրկապոս լսէր

49 զի ընթեռնայր զԵսայի մարգարէ: և ասէ, Գիտի-
 50 ցես՝ արդեւք զոր ընթեռնալուստդ: Եւ նա ասէ,
 51 Չիարդ կարիցեմ, իթէ ոչ ոք առաջնորդեսցէ

ինձ. և աղաչեաց զփխիսպոս եղանել նստել
 32 ընդ նմա. և գլուխ գորոցն զոր ընթեռնոյր՝ էր
 այս. իբրեւ դոյնար ի սպանդ վարեցաւ, և իբ-
 33 րեւ զորոջ առաջի կարէի իւրոյ անմեռնէ՝ այն-
 34 ւոյս ոչ բանայ զբերան իւր. ի խոնարհութեան
 նորա դատաստան նորա բարձաւ, և զազատոհմ
 նորա ո՞ պատմեցէ, զի բառնան յերկրէ կեանք
 34 նորա. Պատասխանի եւ ներքինին փխիսպոսի և
 ասէ, Աղաչեմ զքեզ, վասն ո՞յր ասէ մարդարէն
 35 զայս, վասն իւր եթէ վասն այլոյ ուրուք. իսաց
 փխիսպոս զբերան իւր, և սկսեալ ի գորոց յայ-
 36 ցանէ՝ աւետարանեաց նմա զՅիսուս. իբրեւ եր-
 թային զճանապարհայն, եկին ի ջուր ինչ, և ասէ
 37 ներքինին, Ահաւասիկ ջուր, զի՞նչ արգելու զիս
 ի մկրտելոյ. Եւ ասէ ցնա, եթէ հաւատաս բոլո-
 րով սրտեւ քով, մարթ է. Պատասխանի եւ և
 ասէ, Հաւատամ եթէ Յիսուս Գրիստոս է Որդի
 38 Աստուծոյ. Եւ հրամայեաց կացոյցանել զկառան.
 և իկին երկօքեան ի ջուրն, փխիսպոս և ներքե-
 39 նին, և մկրտեաց զնա. Եւ իբրեւ եկին ի ջրոյ ան-
 սի, Հողգին Սուրբ եկն ի վերայ ներքինայն, և
 40 հրեշտակ Տեառն յափշտակեաց՝ զփխիսպոս, և
 ոչ եւս ետես զնա ներքինին, և զնայր զճանա-
 40 պարհ իւր ուրախութեամբ. Իսաց փխիսպոս
 դառաւ յԱզովտոս. և չբխալ աւետարանէր ամե-
 նայն քաղաքացն՝ մինչև ի գալ նորա ի կեսարիա

ԳԼ. Թ

1 ԲԶ. Իսկ Սաւղոս տակաւին Յիցեալ սպառնալ-
 եօք և սպանմամբ աշակերտացն Տեառն՝, մա-

¹ Այս հոմար պատիւն է բաղան

² Բաղան, Հողի Տեառն յափշտակեաց

³ Յիցեալ, չնկեալ սպառնալիս և սպանումն յայս-
 կերտան Տեառն

2 Խուցեալ առ քահանայապետն՝ Խնդրեաց ի նմա-
 նէ թուղթս ի Դամասկոս առ փոքրաբարձս, որ-
 3 կամ կանայս, կապեալս ածցէ յերուսաղէմ. Եւ
 ընդ երթայն նորա՝ եղև մերձեալ ի Դամասկոս.
 4 Եւ յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայլատակեաց լոյս
 5 յերկնից. Եւ անկեալ յերկրի՝ լուաւ բարբառ. որ
 6 ասէր ցնա, Սաւղոյ, Սաւղոյ, զի՞նչ հալածես զիս
 7 և ասէ, Ո՛յ էս, Տէր. Եւ նա ասէ, Ես եմ Տէ-
 8 րուս զոր դուս հալածես. Այլ յոսն կաց և մուտ
 9 ի քաղաքդ, և պատմեցի քեզ զինչ պարտ իցէ
 10 առնել. Իսկ արքն որ ընդ նմայն երթային, կա-
 11 յին անշուշտ, զճանն միայն լսէին, իսաց տեսա-
 12 նէին և ոչ ինչ. Յարեաւ Սաւղոս յերկրէ՝ անախ,
 13 և աջօք բացօք ոչ զոք տեսանէր. զճեռանէ առ-
 14 եալ նորա՝ մուծին ի Դամասկոս. Եւ էր անդ ա-
 15 լուս երիս և ոչ տեսանէր. և ոչ եկեր և ոչ արբ-
 16 Եւ էր ոմն աշակերտ ի Դամասկոս Անանիաւ Եւ
 17 նուն. ասէ ցնա Տէր ի տակեան, Անանիաւ Եւ
 18 նա ասէ, Ահաւասիկ եմ, Տէր. Եւ ասէ ցնա Տէր,
 19 Յոտն կաց և զնա ընդ փողոցն որ կոչի Ուղղոյ
 20 և խնդրեցես յասարանն Յուդայ Սաւղոս ա-
 21 նուն զՏարստնացի. զի կայ դեռ յաղթիս Եւ ե-
 22 տես ի տակեան այր զի Անանիաւ անուն, մտեալ
 23 և եղեալ ի վերայ նորա զճեռն, որպէս զի տես-
 24 ցէ. Պատասխանի եւ Անանիաւ, Տէր, լուայ ի բազ-
 25 մաց վասն առնն այնորիկ, որպիս արար չարիս
 26 սրբոց քոց յերուսաղէմ. Եւ սատ ունի իշխա-
 27 նութիւն ի քահանայապետիցն, կապել զտեռ-
 28 նեռեան որ կարգան դանուն քու Ասէ ցնա Տէր,

¹ Դամասկոս, իսկաւ է քեզ ընդդէմ խթանի
 արացել, (6) Եւ զարհուրեալ և անշուշտ լեալ
 ասաց, Տէր, զի՞նչ կամիս առնել ինձ. Եւ ասէ
 ցնա Տէր,

- Երթ դու, զի անօթ ընտրութեան է ինձ նա,
կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց և թագաւ
16 ւորաց և որդւոցն Իսրայելի Գանգիկես իսկ զու-
ցից նմա որչափ պարտ իցէ նմա շարչարել վասն
17 անունն իմոյ։ Եւ զնաց Սնանիա և եմուտ յաւ-
պարանսն, և եղեալ ի վերայ նորա ձեռս' ասէ,
Սաւուդ եղբայր, 'ի վեր հայեաց,' Տէր առաք-
ւաց զիս, Յիսուս որ երեւեցանն քեզ ի ճանա-
պարհին յորում գայիրն, որպէս զի տեսցեն
18 լցցիս Հոգւով Սրբով։ Եւ վաղվաղակն անկան
յաչաց նորա իրբեւ կեղեւանք։ շեռես և
19 յարեաւ մկրտեցաւ։ Եւ առեալ կերակուր՝ զօ-
րացաւ։ և եղև ի Դամասկոս ընդ աշակերտսն
աւուրս ինչ։
20 Եւ վաղվաղակն ի Ժողովուրդն քարոզեաց զՅի-
21 սուս, թէ սա է Որդին Աստուծոյ։ Զարմացեալ
էին ամենեքեան որ լսէինն, և ասէին, Ո՞չ սա էր
որ աւար հարկանէր յԵրուսաղէմ զայնոսիկ, որ
կարդային Չանուն Յիսուս'։ և այսր նմին իրի
հեղաւ է, զի կապեալս զսոսա տարելի առ քահա-
22 նայապետսն Այլ Սաւղոս առաւել եւս զօրանայր
և յաղթահարէր զչրեայսն որ բնակեալ էին ի
Դամասկոս։ և խելամոեցուցանէր թէ սա է Քրիս-
23 տոսն։ Իրբեւ կատարէին աւուրք բազումք, խոր-
24 հեցան ձրեայքն սպանանել զնա և Յայանցաւ
Սաւղոսի նենգութիւն նոցա, քանզի պահէին
զդրունսն իւրուէ և ի գիշերն որպէս զի սպանցեն
25 զնա։ Եւ առեալ զնա աշակերտացն ի գիշերի՝
ընդ պարիսպն կախեալ իջուցին վանդակաւ։
26 Իրբեւ եկն Սաւղոս յԵրուսաղէմ, ընդելանէր
յարել յաշակերտսն։ և ամենեքեան երկնէին ի
27 նմանէ, չնաւատային թէ իցէ աշակերտս Բայց

- Բառնաբայ առեալ զնա՝ ած առ առաքեալսն,
և պատմեաց նոցա որպէս ի ճանապարհին ետես
զՏէր, և զի խօսեցաւ ընդ նմա, և զի ի Գամա-
28 կոս համարձակեցաւ յանուն Յիսուսի։ Եւ էր ընդ-
նոսա ի մտանել և ելանել յԵրուսաղէմ, համար-
29 ձակեալ յանուն Տեառն։ Խօսէր և վիճէր ընդ-
30 Յոյնն։ և նոքա խոկային սպանանել զնա։ Եւ
իմացեալ եղբարք՝ իջուցին զնա ի Կեսարիա, և
առաքեցին զնա ի Տարսոսն։
31 Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն Հրէաստան և ի
Սամարիա և ի Գալիլեա ունէր խաղաղութիւն,
շինեալ և երթեալ զհետ երկկողի Տեառն և
մխթարութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ բաղմանայր։
32 Բէ։ Եւ եղև ի շրջին Պետրոսի առ ամենե-
քումք, ի ջանն նմա և առ սուրբսն որ բնակեալ
33 էին ի Լիւդգա։ Եւ եգիտ անդ այր մի, որում ա-
նուն էր Ենեա, ութնմեան զներ ի մահինս ան-
34 դամայծ։ Եւ ասէ ցնա Պետրոս, Ենեա, բժշկէ-
զքեզ ՉՏէր Յիսուս Քրիստոս', արի և քեզն թօ-
թափեալ զանկողինս քո։ Եւ վաղվաղակն յարեաւ
35 Եւ տեսին զնա ամենեքեան որ բնակեալ էին ի
Լիւդգա և ի Սարոնիա, որք և դարձան իսկ ի Տէր
36 Եւ ի Յոպպէ էր կին ոմն աշակերտեալ անուն Տա-
րիթա, (որ թարգմանեալ կոչի Այծեմնիկ)։ սա
էր լի գործովք բարեօք և ողորմութեամբք զոր
37 առնէր։ Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդա-
նալ նմա և մեռանել։ լուացին զնա և եղին ի
38 դատիկոսն անդ։ Եւ մեթ էր Լիւդգա ի Յոպպէ,
աշակերտացն լուեալ եթէ Պետրոս անդ է, ա-
ռաքեցին երկուս աբս առ նա աղաւել զի մի
39 դանդաղեցել զալ առ նոսա։ Եւ յարուցեալ

Որտե՛, Տեառն Յիսուսի

ՅԵՐՈՂՈՒՄ ԵՐԵՒԱՆԻՍ ԴԱՐՆԱՅ, ՏԵՔ ՅԻՍՈՒՍ, ԵՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ

ՅԻՍՈՒՍ ԵՅԻՍՈՒՍ

ՅԻՍՈՒՍ, ԵՅԻՍՈՒՍ ԵՅԻՍՈՒՍ

ՅԵՐՈՂՈՒՄ ԵՐԵՒԱՆԻՍ ԴԱՐՆԱՅ

Պետրոս եկն ընդ նոսա, զոր իբրեւ եկն՝ հանին
 ի վերնատունն. և կացին շուրջ զնովաւ այրէքն
 ամենայն, յայնն և ցուցանէին զձորձս և զհան-
 40 զերձս, որչափ առնէր նոցա Այծ եմնիկն. Եւ
 հանեալ արտաքս զամենեւեան Պետրոսի՝ եղ-
 ծունը, եկաց յաղօթս, և դարձաւ ի մարկնն և
 ասէ, Տարիթա, արի կաց յանուն Տեսան Յիսուսի
 Գրիստոսի. Եւ նա երաց զայս իւր, և անեալ
 41 զՊետրոս նստաւ կանգուն ջեռնեւ նմա և յա-
 րոյց զնա, կոչեաց զուրբսն և զսրբիսն, առաջի
 42 կարոյց զնա կենդանիս. Եւ յայտնի եղև ընդ ա-
 մենայն Յոսպէ, և հաւատացին բազումք ի Տէր:
 43 Եւ եղև աւուրս բազումս լինել նմա ի Յոսպէ
 առ ուսման Սիմովնի խաղախորդէն

ԳԼ. Ժ

1 ԳՍ. Այլ մի էր ի Կեսարիա անուն Կոռնելիոս,
 2 հարիւրապետ ի զնդէ որ կոչէր Իսաարացի. Բարե-
 սպալտօն և երկրիդաժ յԱստուծոյ ամենայն տամբ
 իւրով, առնէր որդրմութիւնս բազումս ի Ժողո-
 վերդեանն, և յաղօթս կայր առ Աստուած յամե-
 3 նայն ժամ. Ետեա ի տեղեան յայտնապէս զիննե-
 րորդ ժամաւ աւուրն զՅրեշտակ Աստուծոյ, զի
 4 մոռնէր առ նա և ասէր ցնա, Կոռնելի. Եւ նա
 հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ և ասէ, Չի՞ է
 Տէր. Եւ ասէ ցնա, Աղօթք քո և որդրմու-
 թիւնք քո ելին յիշատակաւ առաջի Աստուծոյ:
 5 Եւ արդ յղեա արս ի Յոսպէ և կոչեա զՍիմովն
 6 զոմն որ կոչի Պետրոս. նա մտեալ է առ Սիմովնի
 ուսման խաղախորդէ, որոյ է տունն մերձ ի ծով:

Յի. Յաննէս պալատ

2 Սիմովն յառեալն, նա խօսեցի քեզ զինչ պարտ
 էցէ քեզ առնել

7 Եւ իբրեւ զնաց հրեշտակն որ խօսէր ընդ նմա,
 կոչեաց երկուս ի ծառայիցն և զինուոր մի բարե-
 8 սպալտօն ի սպասաւորացն իւրոց, Եւ սպամեալ
 նոցա զամենայն՝ առաքեաց զնոսա ի Յոսպէ:
 9 Եւ ի վաղիւ անդր ի ճանապարհ անկանել նոցա
 և մօտ ի քաղաքն լինել, ել Պետրոս ի տանին
 10 կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն. Բազցեաւ և
 կամէր ծաշակել. և ի պարտադատելն նոցա՝ եղև
 11 ի վերայ նորա զարմացումն. Եւ տեսանէր զեր-
 կինս բացեալ, և զսրբեցունց տոնոց կապեալ ա-
 նօթ ինչ իբրեւ զկտաւոյ մեծի, ինչալ նստեալ ի
 12 վերայ երկրի. Յորում էին ամենայն չորքսոս
 13 նիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկնից. Եւ
 եղև ձայն առ նա, Արի, Պետրոս, զեն և կեր:
 14 Եւ Պետրոս ասէ, Բաւ լիցի, Տէր, զի ոչ երբեք
 15 կերայ խառնակ ինչ և անսուրբ. Չայն եղև կրկին
 անգամ առ նա, Չոր Աստուած սրբեաց՝ դու մի՛
 16 պղծեր. Այլ եղև երիցս, և վերացաւ անօթն
 17 յերկնիս. Եւ մինչեւ զարմացեալ էր ընդ միտս
 Պետրոս թէ զինչ էցէ տեսիլն զոր ետես, ահա
 18 արքն առաքեալք ի Կոռնելեայ հարցին զասպա-
 19 րանիցն Սիմովնի, կացին առ դրանն. Կոչեցին և
 հարցանէին, եթէ Սիմովն որ կոչի Պետրոս աստ
 20 մտեալ էցէ. Եւ մինչեւ Պետրոս զմոտ ածէր
 վասն տեսլեանն, ասէ Հոգին ցնա, Ահա առաքի
 21 քեցի զնոսա. Եւ իբրեւ էջ Պետրոս առ նոսա,
 10 ասէ, Ահա առաքի եւ եմ զոր խնդրէքն. զինչ
 22 իբր եմ վասն որոյ եկիքդ. Եւ նոքա ասեն, Կոռ-
 նելիոս հարիւրապետ, այլ արդար և երկիրդաժ
 յԱստուծոյ, զկայեալ յամենայն ազգէն Հրէից,

1 Սիմովն, չորքսոսանիք երկրի և գաղանք և սո-
 զունք,
 2 Բազումք արք երեք

- հրաման առ ի հրեշտակէ սրբոյ կոչել զքեզ ի
 23 տուն իւր և լսել բանս ի քէնս Կոչեաց զնոսա ի
 ներքս և առ իւր աղօյցս
 Եւ ի վաղիւ անդր յարուցեալ Պետրոս զնաց
 ընդ նոսա, և ոմանք յեղբարց անտի որ ի Յոպպէ
 24 էին՝ եկին ընդ նմա Եւ ի վաղիւ անդր մօտն ի
 Կեսարիա, և Կոռնելիոս մնայր նոցա, կոչեցեալ
 զազգատունի իւր և զկարեւոր բարեկամսն
 25 ԳԻ. Եւ եղև ի մօտենելն Պետրոսի ընդ ա-
 ուջ եղև նմա Կոռնելիոս, անկեալ առ ոտսն
 26 երկիր պաղանէր Եւ Պետրոս կանգնեաց զնա և
 27 ասէ, Յոտն կաց, և ես ինքն մարդ եմ և եւ խո-
 սերով ընդ նմա եմուտ ի ներքս. և գտանէր անդ
 28 Ժողովեալ զբազումս Եւ ասէ ցնոսա, Դուք ինք-
 նին գիտէք ո՞րպէս անմարթ է առն չրէի հպել
 կամ մերձեալ առ սյաղգի. և ինձ Աստուած
 եցոյց մի՛ զոք խառնակ կամ անսուրբ ասել ի
 29 մարդկանէ և Կասն այսորիկ և առանց ընդ բանս
 ինչ ամելոյ եկի կոչեցեալ. բայց արդ հարցանեմ,
 30 Յիշէ պէտա կոչեցէք զկա Եւ Կոռնելիոս ասէ,
 Յառաջ քան զչորս աւուրս մինչ ցայս ժամ կոչի
 յաղօթս յինն ժամն ի տան իմում. և ահա այր մի
 եկն եկաց առաջի իմ ի հանդերձս սպիտակս, և
 31 ասէ, Կոռնելիէ, լսելի եղևն արօթքքո, և աղօր-
 32 մութիւնք քո յիշեցան առաջի Աստուծոյ. Եւ
 արդ յղես ի Յոպպէ և կոչեա Սիմոնն որ կոչե-
 ցեալն է Պետրոս. սա մօեալ է ի տուն Սիմոնի
 ուրումն խաղախորդի մերձ ի ծովն. Զոր եկեսցէ
 33 և խօսեսցի ընդ քեզ՝ Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի
 առ քեզ, դու բարեոք արարեր զի եկիր. արդ
 ամենեքին մեք առաջի Աստուծոյ կամք լսել
 զամենայն, որ հրամայեալ է քեզ ի Տեառնէ
 34 Երաց Պետրոս զբերան իւր և ասէ, Ճմարտու-

- թեամբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառութիւն
 35 առ ի յԱստուծոյ. Այլ յամենայն ազգս որ եր-
 կնչին ի նմանէ և գործէ զարդարութիւն, ըն-
 36 դունելի է նմա Զբանն առաքեաց որդւոցն իս-
 րայելի աւետարանել զխաղաղութիւն ի ձեռն
 37 Յիսուսի Քրիստոսի. (սա է ամենայնի Տէր.) Դուք
 ինչնին գիտէք զբանն որ եղև ընդ ամենայն
 չրէաստան սկսեալ ի Գալիլէ, յետ մկրտութեանն
 38 զոր քարոզեաց Յովհաննէս. ԶՅիսուս որ ի Նա-
 զարեթէ, զոր օծն Աստուած Հոգեով Սրբով և
 զօրութեամբ, որ չրջեցաւ բարի առնել և բժշկել
 զամենայն ըմբռնեալսն ի Սատանայէ, զի Աստուած
 39 էր ընդ նմա Եւ մեք վկայ եմք ամենայնի զոր
 արար յերկրին չրէաստանի և յերուսաղէմ. զոր
 40 և սպանին կախեալ զիպպաէ, Զնա Աստուած յա-
 րոյց յերրորդ աւուր, և ետ նմա յայտնի լինել
 41 Ոչ ամենայն Ժողովրդեանն, այլ մեզ վկայիցս
 յառաջագոյն ընտրելոցս յԱստուծոյ, որք և կե-
 42 րաք և արարք ընդ նմա յետ յարութեան նորա
 ի մեռելոց Եւ պատուիրեաց մեզ քարոզել ժո-
 զովրդեանն և վկայութիւն դնել, թէ նա է սահ-
 մանեալն յԱստուծոյ գառաւոր կենդանեաց և
 43 մեռելոց, նմա ամենայն մարդարէք վկայեն, թո-
 զութիւն մեզաց առնուլ անուամբ նորա ամե-
 նայն հաւատացեցոյ ի նա
 44 Եւ մինչդեռ խօսէր Պետրոս զբանս ցայս, հան-
 դեալ Հոգին Սուրբ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին
 45 զբանն Զարմացան որք ի թլխատութենէ անտի
 հաւատացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի, զի և ի
 հեթանոսս պարգեւք Հոգւոյն Սրբոյ զեղօին
 46 Գանգի լսէին ի նոցանէ խօսել լեզուս և մեծա-
 47 ցոյցանել զԱստուած. Յայնժամ պատասխանի
 ետ Պետրոս, Միթէ զվաւրն ոք արդելուլ կարե՞

առ ի սկիսեալ զստաց, որք և զՀոգին Սուրբըն-
 48 կայան որպէս և մեք, եւ հրամայեաց նոցա մկրտ-
 տել յանուն Յիսուսի Քրիստոսի՝ յայնժամ ա-
 դաւեցին զնա լինել անդ աւուրս ինչ:

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 ԳԳ. Լուսն առաքեալքն և եղբարք որ էին ի
- 2 կողմանս Հրէաստանն, զի և ի հեթանոսս ընկա-
- 3 լան զբանն Աստուծոյ իոյց յորժամ ել Պետրոս
- 4 յերուսաղէմ, խզէին ի նմանէ որ ի թլփատու-
- 5 թենէ անտի Հաւատացեալքն էին, եւ ասէին եթէ
- 6 Յմուտ առ արս անթլփատս և եկեր՝ ընդ նոսս:
- 7 Եւ սկսաւ Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ և
- 8 ասէ, Ես էի ի թաղարին ի Յոպպէ յաղթիս, և
- 9 տեսնէի ի դարմացման տեսիլ, իմանել անթ-
- 10 ինչ իրբեւ կտաւոյ մեծի զշրջեցունց ամենոց կախ-
- 11 եալ յերկնից, և եհաս մինչեւ առ իս Յոր պշու-
- 12 ցեալ հայէի, և տեսի զշորքոտանիս երկրի և
- 13 զգազանս և զսողանս և զթռչունս երկնից, եւ
- 14 լուայ բարբառ որ ասէր ցիս, Արի, Պետրոս, զեն
- 15 և կերս եւ ասեմ, Բաւ լիցի, Տէր, զի խառնակ
- 16 ինչ և անսուրբ ոչ երբեք եմուտ ի բերան իմ:
- 17 Գտատախանի ետ ինձ երկիցս անգամ բարբառն
- 18 յերկնից, Զոր Աստուած սրբեաց՝ դու մի՛ խառ-
- 19 նակ համարիրս Այս եղև երկիս, և վերացաւ
- 20 ամենայն դարձեալ յերկնս եւ ասչա անդէն ե-
- 21 րեք արք եկին կացին առ ապարանիցն ուր եսն
- 22 էի, առաքեալք ի Կեսարիայ առ իս եւ ասէ ցիս
- 23 Հոգին երթալ ընդ նոսս և մի՛ ինչ խզնել, եկին
- 24 ընդ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս, և մտաք
- 25 ատունս առնն այնորիկ, եւ պատմեաց մեզ որպէս

- 26 ետես զհրէշտակն ի տան իւրում զի կայր և ասէր
- 27 ցնա, Առաքեա ի Յոպպէ, և կոչեա զՍիմոն զկո-
- 28 լեցեալն Պետրոս. Որ խօսեացի բանս ընդ քեզ,
- 29 որովք կեցցես դու և ամենայն տուն քո եւ եր-
- 30 բեւ սկսայ խօսել, եկն Հոգին Սուրբ ի վերայ
- 31 նոցա, որպէս և ի վերայ մեր ի սկզբանն Յիւնեցի
- 32 զբանն Տեսան զոր ասէրն, Յովնանէս մկրտեաց
- 33 ի իւր, բայց դուք մկրտցիք ի Հոգին Սուրբ, Իսկ
- 34 արդ եթէ զհասարակաց պարզեւն ետ Աստուած
- 35 և նոցա որպէս և մեզ՝ ի հաւատաւն ի Տէր Յիսուս
- 36 Քրիստոս, ես զի՛նչ կարող էի արգելել զԱռ-
- 37 տուածս եւ լուեալ զայս լուցին, և փառաւոր
- 38 առնէին զԱստուած և ասէին, Ուրեմն և ի հե-
- 39 թանոսս ետ Աստուած զապախարութիւն կենաց,
- 40 եւ զրուեալքն ի նեղով թենէն որ եղև ի վերայ
- 41 Ստեփանոսի՝ հասին մինչև ի փիլիսիէ և ի Կիւ-
- 42 րոս և յԱնտիոքիս, ոչ ումեք խօսէին զբանն,
- 43 բայց միայն Հրէից, եւ էին ամենք ի նոցանէ արք
- 44 Կիւրացիք և Կիւրենացիք, որք մտեալ յԱնտիոք
- 45 խօսէին ընդ Յոյնն աւետարանեալ զՏէր Յիսուս:
- 46 Եւ էր ձեռն Տեսան ընդ նոսս, և բազմաթիւն
- 47 հաւատացեաց զարձաւ ի Տէրս Իււ եղև բանս
- 48 այս յականչն եկեղեցոյն որ էր յերուսաղէմ
- 49 վասն նոցա, և առաքեցին զԲարնաբաս մինչև
- 50 յԱնտիոք, Որ իբրեւ եկն և ետես զնորձն Առ-
- 51 տուծոյ, ուրախ եղև, և միկիթարէր զամենեւեմն
- 52 յօժարութեամբ սրտի կալ նոցա ի Տէրս Զի էր
- 53 պր զուարթամիտ և լի Հոգւով Սրբով և հաւա-
- 54 տովք, և յառկաւ Ժողովուրդ բազում Տեսան:
- 55 Եւ ել ի Տարսոն ինդրել զԱմաղոս, և զտեալ
- 56 զնա ած յԱնտիոք, եւ եղև նոցա զամեն ոգնոյն
- 57 Ժողովել յեկեղեցին և ուսուցանել Ժողովուրդ
- 58 բազում, և անուանել նախ յԱնտիոք Դաւա-
- 59 կերտեալն Քրիստոնեայս:

1ՈՒՄԷԻ, Տեսան

2Ի ՅԱՆԷՆ ԱՅՎԱՆԷ

3ԲԱՊԿԱՆԷ, Սուրբ առ արս անթլփատս և կերար

1ԵՅՆՆ, զաշակերտան

- 27 Գ.Գ. Ընդ առաջին ընդ այնոսին ի ինն յերու-
28 սաղեմէ մարգարէք յԱնտիոք: Յարուցեալ մի ոմն
սոյժ մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ, որ եղեւ
29 առ Կղազեաւ: Բայց յաշակերտաց անտի, որպէս
զիսրիւ կարող ոք էր՝ իւրաքանչիւր ոք ի նոցանէ
որդեցին առաքել ի պէտս եղբարցն որ բնակեալ
30 էին ի Հրէաստանի: Չոր և արարին իսկ առա-
քեալ առ երկցունսն ի ձեռն Բառնաբայ և Սաւ-
ղոսի:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 ԳԵ. Ընդ Ժամանակսն ընդ այնոսին արկ Հե-
րովդէս արքայ ձեռն չարարել զոմանս յեկե-
2 ղեցոյն: Եւ սպան զՅակովբոս, զերջայր Յով-
3 հանու, սրով: Ետեւ իթէ հաճոյ է Հրէիցն, յա-
ւել եւս ունել զՊետրոս: Եւ էին առուրքն բա-
4 դարկեալաց: Չոր իրբեւ կալսւ: Եւ ի բանսի,
և մատենաց չորից չորրորդաց զինուորաց պահել
զնա: Եւ կամէր յետ զատկին ամէլ զնա ժողո-
5 վրդեանն: Եւ Պետրոս ի պահեստի էր ի բան-
տին, և աղօթք ստէպ լինէին յեկեղեցոյն վասն
6 նորա առ Աստուած: Իրբեւ կամեցաւ զնա ամել
Հերովդէս, ի գիշերին յայնմիկ էր Պետրոս ի բուն
ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ իրկին շղթա-
7 յիւք: Եւ պահապանսն առաջի դրանն պահէին
զբանսն: Եւ ահա հրեշտակ Տեառն եկն եկաց ի
վերայ, և լոյս ծագեաց ի տանն, և խթեաց
զկողմն Պետրոսի, յարոյց զնա և ասէ, Արի վաղ-
8 վաղակի: Եւ անկան շղթայքն ի ձեռաց նորա: Եւ
ասէ ցնա հրեշտակն, Աժ դժօրի քո, և արկ գո-
9 ցնա, Արի զձորձս քո և եկ զինի իմ: Եւ ելեալ
երթայր զհնա, և ոչ գիտէր իթէ ճամարիւ իցէ

- որ ինչ եղեւն ի հրեշտակէն: զի համարէր երազ
10 տեսանել: Եւ իրբեւ անցին նոքա ըստ մի պահ և
բաւ երկուս, եկին մինչեւ ի դուռնն երկաթի՝ որ
հանէր ի քաղաքն: որ ինքնին բացաւ նոցա, և
մտեալ անցին ընդ փողոց մի: և վաղվաղակի ի
11 բաց եկաց ի նմանէ հրեշտակն: Եւ Պետրոս իրբեւ
ի միտս եղեւ, ասէ, Արդ զիտեմ ճամարիւ եթէ
առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր, և փրկեաց զիս
ի ձեռաց Հերովդի և յամենայն անկեալութենէ:
12 Ժողովրդեանն Հրէից: Եւ լեալ ի միտս եկն ի տուն
Մարեմոս մօր Յովհաննու, որ կոչեցաւն Մարկոս:
ուր էին բազումք ժողովեալ և աղօթս առնէին:
13 Եւ ի բախել զդուրս տանն, մատեաւ աղախին մի,
14 ունին դէնք, որում անուն էր Հուզիգէ: Եւ ծա-
նուցեալ զձայնն Պետրոսի՝ ի ննդալոյն ոչ երաց
զդուռնն, ի ներքս ընթացեալ պատմեաց թէ
15 Պետրոս առ դրանն կայ: Եւ քաւ ասէն ցնա, Մո-
լիս, և նա եւս պնդէր թէ այսպէս է: և նոքա
16 ասէին, Հրեշտակ նորա իցէ: Եւ Պետրոս ստէպ
բախէր: իրբեւ բացին, տեսին զնա և զարմացան:
17 Եւ նա ձեռամբ ցուցանէր նոցա լուել, և Կառա-
մեաց որպէս և Տէր հոհան զնա ի բանտէն, և ա-
սէ, Պատմեցէք Յակովբայ և եղբարց զայս: և
18 ելեալ զնաց յայլ տեղի: Եւ իրբեւ այդ եղեւ, էր
խռովութիւն մեծ ի մէջ զինուորացն, զի՞ արդեւք
19 Պետրոսն եղեւ: Իսկ Հերովդէս իրբեւ խնդրեաց
զնա և ոչ գիտիտ, հարցեալ զպահապանսն՝ հրա-
մայեաց սպանանել: և իջեալ ի Հրէաստանէ ի
Կեսարիա և անդ լինէր:
- 20 Եւ էր Հերովդէս ցատմամբ ընդ Տիւրացիս և ընդ
Սիւրիացիս: և նոքա առ հասարակ եկին առ
նա, և ի բանի արարեալ զգիշատատս սենեկապետ
արքայի խնդրէին զխաղաղութիւն, վասն կե-

- 21 ըստընելոյ երկրին նոցա յարքունեացս Յաւուր միում յերեւելոյ շերովդէս զգեցեալ էր զհանդերձ թաղաւորութեան և նստէր յաստին, և
- 22 խօսէր ընդ նոսա հրապարակաւ և ամբօրին աղաղակէր թէ Աստուծոյ բարբառ է, և ոչ մարդոյ և անդէն եհար զնա հրեշտակ Տեառն, միտնանակ զի ոչ ես փառս Աստուծոյ, և եղևալ որդնալից՝ սատուեցաւ:
- 24 Եւ բանն Աստուծոյ ամէր և բազմանայր:
- 25 ԳԶ. Բառնարաս և Սաղոս դարձան յերուսաղեմէ, իբրեւ կտառեցին զսպառնան. առեալ էր ընդ իւրեանս և զՅովնանէս որ կրչեցեալն էր Մարկոս:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեցւոյն մարգարէք և վարդապետք, Բառնարաս և Շմառն կոչեցեալն նիւգէր, և Ղուկիոս կիւրենացի և Մանայն դայեկորդի շերովդէս չորրորդապետի, և
- 2 Սաղոս: Մինչդեռ ի պաշտաման Տեառն կային և պահէին, ասէ շողին Սուրբ, Որդեցէք ինձ զԲառնարաս և զՍաղոս ի գործ յոր կոչեցեալ է իմ զգոստ: Յայնժամ պահեալ և աղօթս արարեալ եղին զձեռս ի վերայ նոցա և արձակեցին:
- 4 Եւ նոքա առաքեալք ի շողւոյն Սրբոյ՝ իջին ի Սելւեկիա, և անտի նստեցին ի իւրեանս և հասեալ ի Սաղամինս պատմէին զբանն Աստուծոյ ի ժողովուրդս շրէիցն. ունէին և զՅովնանէս պաշտօնեայ, Շրջեալ ընդ ամենայն կղզին մինչեւ ի Պափոս, գտին անդ այր զոմն մոգ սուռ մարգա:
- 7 Եւ շրջայ, որում անուն էր Բարեղեսոս: Որ էր ընդ փոխանակի բղէխին Սերգեայ Պաղոսի, ասն խմատնոյ. նոքա աղայեալ զԲառնարաս և
- 8 զՍաղոս խնդրէր լսել զբանն Աստուծոյ, Ընդդէմ եկաց նոցա եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգ-

- մանն անուն նորս. խնդրէր շրջել զփոխանակ
- 9 բղէխին ի հաստաց: Իսկ Սաղոս որ և Պաղոսն՝
- 10 լցեալ շողւով Սրբով հայեցաւ ի նա, և ասէ, Ով լի ամենայն նենգութեամբ և խորամանկութեամբ, որդի Սատանայի, թնամի ամենայն արդարութեան, ոչ լուս ի թիւրեղոյ զճանապարհս
- 11 Տեառն զուղիցս և արդ՝ անա ձեռն Տեառն ի վերայ քո, և եղեցին կոյր՝ չաեսանել զարեւ մինչեւ ի ժամանակ մի: Եւ անդուն անկաւ ի վերայ նորս մէջ և խաւար, և շրջեալ խնդրէր առաջ:
- 12 Նորգոս Յայնժամ տեսեալ փոխանակի բղէխին զիրան որ եղեն՝ հաւատաց, զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն Տեառն:
- 13 Եւ արարձեալ ի Պափեայ Պաղոսեանց՝ եկին ի Պերդէ Պամիլիկայ. Յովնանէս մեկնեալ ի նոցանէ՝ դարձաւ յերուսաղեմ: Եւ նոքա գնացեալ ի Պերդեայ՝ եկին յԱնտիոք Պիսիդեայ և մտեալ
- 15 ի ժողովուրդն յաւուր չարաթնո՝ նստանալ և յետ ընթեռնելոյ զընէսն և զմարգարէս, առաքեցին առ նոսա ժողովրդապետքն և ասեն, Արք եղբարք, ի թէ իցին ի ձեզ բանք մխիթարութեան առ ժողովուրդդ, խօսեցարուք:
- 16 ԳԷ. Յոսն եկաց Պաղոս չարժեաց զձեռն և ասէ, Արք իսրայելայք և ոչք երկնիք յԱսատուծոյ, լուարուք: Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ իսրայելի ընտրեաց զհարսն մեր, և զժողովուրդն բարձրացոյց ի պանդխտութեան յերկրին եգիպտացոց, և ի քաղուկ բարբ եհան զնոս անտի:
- 18 Եւ իբրեւ քառասնամեակ ժամանակ կերակրեաց զնոս յանապատի և քակեալ ազգս եւթն յերկրին Բանանու՝ ժառանգեցոյց նոցա զերկիր
- 20 Նոցա իբրեւ ամս չորեքսարիւր և յիսուն և յետ այսորիկ՝ ետ նոցա դատաւորս մինչեւ ի Սա-

ՊԺԶԻ, նոցա (20) և յետ այսորիկ իբրեւ ամս չորեքսարիւր և յիսուն

- 21 մուէլ մարգարէս եւ անտի յառաջ խնդրեցին
թագաւոր, և ետ նոցա Աստուած զմաւուդ որդի
կիսեայ՝ այր յազգէ Բեներամինի ամս քառասուն:
22 Եւ իբրեւ փոխեաց զնա, յարոյց նոցա զԴաւիթ
թագաւոր, որում և ասաց վկայութեամբ, Գաի
զԴաւիթ որդի Յեսեայ այր ըստ սրտի իմում,
23 որ արասցէ զամենայն զկամս իմս ի սօրա զա-
ւակէ Աստուած ըստ աւետանցն յարոյց Իսրայելի
24 զՓրկիկն Յիսուս. Ըստ յառաւագոյն քարոզու-
թեանն Յովհաննու առաջի երեսաց մտի նորա
մկրտութիւնս ապաշխարութեան ամենայն ժողո-
25 վրդեանն Իսրայելի եւ իբրեւ ընդ Յովհաննէս
զընթացսն, ասէր, Զո՞ որ կարծէք զինէն թէ ի-
ցեմ, չեմ ես այն, այլ ահա գայ զինի իմ, ո-
րում չեմ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել:
26 Արք եղբարք, որդիք Արքաճամասն առնին, և
որ ի ձեզ երկիւղածք իցեն յԱստուծոյ, ձեզ բանս
այս փրկութեան առաքեցաւ: Բայց որ ընակեալ
են յերեսադէմ, և իշխանք նոցա անծանօթ եւ
զին ի նմանէ, և Իրաւ բարբառոյ մարգարէիցն,
որ զամենայն չարախօսն ընթեռնուին, դատեալ
28 կատարեցին. Եւ ոչ մի ինչ պատճառս մահու
զաւեալ խնդրեցին ի Պիղատոսն սպանանել զնա:
29 Եւ իբրեւ կատարեցին զամենայն որ վասն նորա
գրեալ էր՝ ինչեցեալ ի փայտէն եղին ի գերեզմա-
30 նիս Այլ Աստուած յարոյց զնա ի մեռելոց. որ եւ
31 երեցաւ աւուրբ բազմաբայնոցիկ Որ եկեալ էին
ընդ նմա ի Գալիլէ՝ յերեսադէմ. որք և արդ-
32 իսկ վկայք են նորա առ ժողովուրդն. Եւ մեք
ձեզ աւետարանեմք զիստումն որ առ հարսն
33 եկեալ էր: Զի զնոյն Աստուած կատարեցաւ առ
մեզ որդիս նոցա՝ յարուցեալ զՅիսուս, որպէս և
ի Սաղմոսին գրեալ է յերկրորդում, Որդի իմ

Յոյն, ի բարբառոյ

- 34 ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ: Եւ զի յարոյց
զնա ի մեռելոց, և ոչ եւս դառնալոց է յապա-
կանութիւն, այսպէս ասէ թէ Տաց ձեզ շորբու-
35 թիւնն Դաւիթի զհաւատարիմս: Քանզի և ի միւ-
սումն ասէ, Ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
36 զապականութիւնս Այլ Դաւիթ յազգի անդ իւ-
րում պաշտեաց և ի կամս Աստուծոյ նշնաց, և
յաւելաւ առ հարս իւր և ետես զապականութիւնս
37 Բայց զոր Աստուածն յարոյց՝ ոչ ետես զապա-
38 կանութիւն: Յայսնի լիցի ձեզ, արք եղբարք,
զի սոցա ձեզ ժողովիւն մեզաց աւետարանեմք
39 Եւ յամենայնէ յորմէ ոչ կարացէք օրինօքն Մով-
սիսի արգարանալ՝ ձովաւ ամենայն որ հաւատայ
40 արդարանայ: Զգոյ՜ կացէք, դուցէ եկեացէ ի վե-
41 րայ ձեր որ ասացեալն է ի մարգարէս. Տեսէք,
արհամարհոյք, և զարմացարուք և եղծարուք,
զի գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր, գործ
որում ոչ հաւատացէք, եթէ օք պատմեցէ ձեզ:
42 Եւ իբրեւ ելին անտի, աղայէին ի միւսում չա-
43 բաթու խօսել նոցա զնոյն բանս իբրեւ արձա-
կեցաւ ժողովուրդն, զնու երթային բազումք
ի չրէից անտի և ի պաշտօնէիցն եկամտից զՊաւ-
ղոսի և զԲառնարայ. որք խօսէին ընդ նոսա, և
հաւանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ ի չնորսն
Աստուծոյ:
44 ԴԱ. Եւ ի գալ միւսոյ չարախօսն, գրեթէ ա-
մենայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զասն Աստու-
45 ծոյ, իբրեւ տեսին շրեայքն զամբօխն լցան նա-
խանու: և ընդդէմ դարձեալ ասացելոցն ի
46 Պաղղոսն՝ հայնջէին: Զամարձակեալ Պաղղոսի և
Բառնարայ՝ ասէին, Առ ձեզ նախ պարտ էր խօ-
սել զբանն Աստուծոյ, և քանզի դուք մերժէք
զնա, և ոչ արժանիս համարիք զձեզ կենացն յա-
ւառնականաց, ահաւասիկ դառնամք ի չեթիւ-
47 նոսա: Զի այսպէս պատուիրեաց մեզ Տէր. Նզի

գրեղ ի լոյս հեթանոսաց՝ լինել քեզ ի փրկութիւն
 48 մինչեւ ի ծագս երկրիւ Զայս լուեալ հեթանոսացն
 ուրախ լինէին, և փառաւոր առնէին զբանն Տեառն.
 և հաւատացին որք էին կարգեալ ի կեանսն յախ-
 49 տենականս Եւ չրէր բանն Աստուծոյ ընդ ամե-
 50 նայն դաւառն, Բայց Հրեայքն զգրեցին զայս
 տօնեայ կանայս զդաստս, և զգլխաւորս քաղա-
 քին, և յարուցեալ հայածանս ի վերայ Պաղոսի
 և Բառնարայ՝ հանին զնոսս ի օսմանացն իւր-
 51 եանց Եւ նոցա թօթալեալ զիոյի ոսկի ի վե-
 52 րայ նոցա եկին յիկոնիսն Եւ աշակերտքն ընուն
 լնելոյ թեամբ և Հօգւոյ Սրբոյ:

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ եղև յիկոնիսն ի միասն մօտանել նոցա ի Ժո-
 զովուրդ Հրէիցն և խօսել նոյնպէս, մինչեւ հա-
 2 տաալ Հրէից և Յունաց բազմաց յոյժ, Բայց
 տնհաւան Հրեայքն յարուցին և շորացուցին
 3 զանձինս հեթանոսացն ի վերայ եղբարց, Բարդու-
 ժամանակս չրէին, համարձակեալք՝ Տեառն վիա-
 յութեամբ, բանի շնորհաց իւրոց, և ապա՝ նշանս
 4 և արուեստս լինելոյ ի ձեռս նոցա Եւ եղև
 հերձուածք բազմութեան քաղաքին, ոմանք էին
 5 ի Հրեայսն, և ոմանք յառաքեալսն Իրեւ եղև
 զիմել հեթանոսացն և Հրէից իշխանօքն իւրեանց
 6 ի թշնամանել և ի քարիծել զնոսս, Այգ եղևալ
 նոցա՝ վախսն ի քաղաքն Լիկայոնացոց ի
 Լիւստրա և ի Դերբէ և շուրջ զգաւառան, և
 անդ աւետարանէին:
 7 ԴԻ. Եւ այլ մի Լիւստրացի տիար յոտից
 նստել՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ երբեք

ԳԳ. Ի Տէր որ վկայեր բանի շնորհաց իւրոց,
 տուեալ

8 չէր գնացեալ Ստ լուս. զխօսն Պաղոսի, որոյ
 հայեցեալ ի նա և տեսալ թէ ունի հաւատս
 9 փրկութեան, Առն մեծածայն, Վեղ ասեմ յա-
 նուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի,՝ Յուն
 կայ ի վերայ ոտից քոց ուղիղ, և վազվազէր և
 10 գնայր Եւ Ժողովրդոցն տեսեալ զոր արարն
 Պաղոս՝ բարձին զձայնս իւրեանց Լիկայոնարէն
 և ասեն, Աստուածք նմանեալք մարդկան իլին
 11 առ մեզ, Եւ կոչէին զԲառնարաս Դիոս, և զՊա-
 ղոս՝ Հերմէս, քանզի նա էր առաջնորդ բանին.
 12 Իսկ քուրմն Դիայ որ կայր ուսալի քաղաքին,
 նոյն և պսակս հասուցեալ ի դուռնն հանդերձ
 13 բազմութեամբքն կամեր զոհել Եւ լուեալ առա-
 քեւցն Բառնարայ և Պաղոսի, պատառեալ
 զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վաղեցին շամբո-
 14 լեմ. աղաղակէին Եւ ասէին, Արք, զի՞նչ գոր-
 ձէք զայդ՝ մեք ձեղ նմանողք կարեօք մարդիկ
 եմք, աւետարանել ձեզ յայդպիսի ունայնու-
 թեանց դառնալ յԱստուած կենդանի, որ արար
 զերկինս և զերկիր և զծով և դամնայն որ ի
 15 նստաւ Որ յանցեալ ազգոն թիղլ ետ ամենայն
 16 հեթանոսաց գնալ ի ճանապարհս իւրեանց Եւ
 սակայն ոչ եթէ օտանց վկայութեան գինքն ե-
 թող՝ բարեբարութեամբն ապա յերկնից ձեզ
 անձրեւս և Ժամանակս զորդարերս, ընուր կե-
 17 րալորովք և ուրախութեամբ զարտս ձերս Եւ
 զայս ասացեալ՝ հազիւ լուեցոյցանէին զԺողո-
 վուրդսն ի չզոհելոյ նոցա, այլ գնալ յիշխան-
 18 չիւր տեղիս
 19 ԴԻ. Եւ ի չրմիւն նոցա և յուսուցանել, եկին
 հասն յԱնտիոք և յիկոնիսն Հրեայք, և ի
 վիձել նոցա, համարձակութեամբ, պատրեցին
 զԺողովուրդսն Վրաց կալ ի նոցանէ, և ասէին

Թէ Ոչինչ ճշմարտութիւն ասին, այլ զամենայն
ստեղծ. և քարկոծեալ զՊաւղոս՝ քարչեցին ար-
տաքս քան զքաղաքն, և համարէին զնա մեռ-
10 եալ. Եւ ի պատել զնովա աշակերտացն՝ յարեա-
ւումս ի քաղաքն, և ի վաղիւ անդր ել Բառնա-
20 բաւ հանդերձ ի Դերբէ: Աւետարանեալ ի քա-
ղաքին յայնմիկ և աշակերտեալ զբազումս՝ դար-
ձան ի իււսարա և յիկոնիոն և յԱնտիոքիս, և
21 Հաստատել զանձնն աշակերտելոցն և միսիմա-
րիւ կալ հաստատուն ի հաւատսն, և Թէ՛ յա-
ղում նեղութեամբք պարտ է մեզ մտանել յոր-
22 քայութիւնն Աստուծոյ, Ձեռնադրեցին նոցա ըստ
եկեղեցւոյ՝ երկրունս, աղօթս արարեալ հանդերձ
պահովք՝ յանձն արարին զնստս Տեառն յոր հա-
23 տաացեալ էին: Եւ չըջեալ ընդ Պիտղիւս եկին
24 ի Պամփիլիսիա: Եւ խօսեցեալ ի Պերդէ զբանն
25 Տեառն՝ իջին յԱտտալիա: Եւ անտի նաւարկեալ
գնացին յԱնտիոք, ուստի էին յանձն արարեալ
շնորհացն Աստուծոյ ի գործն զոր կատարեցին:
26 Եկեալ և Ժողովեալ զեկեղեցւոյն՝ պատմեցին որ-
չափ արար Աստուած ընդ նոսա. և զի երաց հե-
27 թանսաց դուռն հաւատաց: Շըջէին Ժամանակս
ոչ սակաւս ընդ աշակերտսն:

ԳԼ. ԺԵ

1 ԳԻ. Եւ ոմանք իկեալ ի Հրէաստանէ ուսու-
ցանէին զեղբարս, Նիթէ ոչ Թրիտոքը ըստ օրե-
2 նացն Մովսիսի՝ ոչ կարէք ապրել: Եւ ի ինեղ ոչ
սակաւ հակառակութեան և խնդրոյ Պաւղոսի և
Բառնաբայ ընդ նոսա, եղին ելանել Պաւղոսի և
Բառնաբայ և ոմանք ի նոցանէ սա առաքելալսն
և երկրունս յերուսաղիմ՝ վասն խնդրոյն այնո-
3 բիւ: Նոքա յուղարկեալք զեկեղեցւոյն՝ չըջեցան
ընդ փռեկնէ և ընդ Սամարիա. պատմէին զգործն

հեթանոսաց, և տանէին ուրախութիւն մեծ ա-
4 մենայն եղբարց, Եւ հասեալ յերուսաղեմ, ըն-
կալեալք յեկեղեցւոյն և յառաքելոցն և յերի-
ցանց՝ պատմեցին որչափ ինչ արար ընդ նոսա
5 Աստուած: Յարեան ոմանք ի հերձուածոյն փա-
րկեցւոց հաւատացեալք, և ասեն Թէ Պարտ է
Թրիտոքը զգոսա, և պատուիրել պահել զօրէնսն
Մովսիսի:
6 Եւ Ժողովեցան առաքելալսն և երկրունք տե-
7 յանել վասն բանն այսորիկ: Եւ յետ բազում
խնդիր լինելոյ յոտն եկաց Պետրոս և ասէ ցնո-
սա, Արք եղբարք, դուք ինքնին գիտէք, զի
յառաջն առաջնոց ի միջի ձերում ընտրեաց Աս-
տուած բերանով խմով լսել հեթանոսաց բանին ա-
8 լետարանի և հաւատալ: Եւ սրտագէտն Աստուած
վկայեաց նոցա, տալով նոցա զՀոգին Սուրբ որ-
9 պէս և մեզ: Եւ ոչինչ ընտրութիւն արար ի մէջ
նոցա և մեր, հաւատովք արեալ զսիրտս նոցա:
10 Արդ ընդէր փորձէք զԱստուած, զնեղ լուծ ի
վերայ պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հար-
11 մեր և ոչ մեք կարացաք բառնալ: Այլ շնորհօքն
Տեառն միստուի Քրիստոսի հաւատամբք ապրել,
զոր օրինակ և նոքա:
12 Լուեաց ամենայն Ժողովուրդն և լսէին Բառնա-
բայ և Պաւղոսի պատմելոյն, որչափ արար Աս-
տուած նշանս և արուեստս ի հեթանոսս ի ձեռն
նոցա:
13 ԳԵ. Եւ յետ լուելոյն նոցա պատասխանի ետ
մակալութս և ասէ, Արք եղբարք, լուարուք ինձ:
14 Շահառն պատմեաց որպէս յառաջագոյն Աստուած
այց արար տառնու Ժողովուրդ ի հեթանոսաց
15 անտան իւրոյ, Եւ այնմ միաբանին բանք մար-
16 դարէիցն որպէս և գրեալ է, Յետ այսորիկ դար-
ձայց և ինեցոյց զյարմին Դաւթի զանկեալն, և
զկործանեալն նորա վերստին ինեցոյց, և կանգ-

- 17 նեղեցիք զնա. որպէս զի խնդրեցան Յնացորդք մարդկան զՏէր, և ամենայն հեթանոսք յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն իմ, ասէ Տէր, որ առ-
- 18 նէ զայս ամենայն, Յայտնի չէ ի յաւիտեանցն:
- 19 Վասն որոյ և ես իրաւունս համարեմ մի՛ նեղել զայնոսիկ ոյք ի նեթանոսացն դառնան առ Աստուած: Այլ տալ թուղթն առ նոսա խորշիկ ի կերակրոյ կողմ և ի պոռնկութիւնէ և ի մեռելոս:
- 21 Եւ ի յարեւել, Զի Մովսէս յաղագան առաջնոց ըստ քաղաքացի դարձողիսն իւր ունի ի ժողովան ըստ ամենայն չարաթոյց ընթերցեալ:
- 22 Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ առաքելոցն և երկրացանցն ամենայն եկեղեցեալն, արս ընտրեալս ի նոցանէ առաքել յԱնտիոք ընդ Պաւղոսի և ընդ Բառնարայ, զՅուդա զկոչեցեալն Բարսաբա և
- 23 զՇիլա՝ Զորս գլխաւորս, Գրեալ առ եղբարս՝ ի ձեռն նոցա զայս ինչ.
- Առաքեալք և երկրունք և եղբարք, յԱնտիոք և ի Սիրիա և ի Կիլիկիա եղբարցդ. որ ի հեթանոսացդ էք, ողջոյն Գանդի լուսք թէ սմանք իբրեւ ի մէջ խառնեցուցին զձեզ բանիք՝ խախտել զանձինն ձեր, ասեն Յիւրիստի և պահել
- 25 զօրէնսն, որոց ոչ հրամայեցաք, չաճոյ թուեցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս, արս ընտրեալս յիշաւ առ ձեզ ընդ սիրելիս մեր, ընդ Բառնարայ և ընդ
- 26 Պաւղոսի, Արք՝ որք մասնեցին զանձինն իւրեանց վասն անուան Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի:
- 27 Արդ առաքեցաք զՅուդա և զՇիլա, և նոցա ի բանից զնոյն պատմել: Զի հաճոյ թուեցաւ չոգւոյն Սրբոյ և մեզ մի՛ ինչ աւելի բռն զնել ձեզ:
- 29 Բայց միայն ի կարեւորացս յայտցիկ, Ի բաց կալ

- և զոհելոյ կողմ և յարեւել և ի հեղձուցելոյ և ի պոռնկութիւնէ, յորոց պահեալ զանձինն բարեւոր դործէք: ողջ ըլլաւք:
- 30 Եւ նոքա արձակեալք իշին յԱնտիոք, և ժողովեալ զժողովարդն՝ ետուն զթուղթն, Եւ ընթերցեալ արախ եղին ի վերայ միմիարութեանն:
- 32 Յուդա և Շիլա, զի և նոքա մարդարեք էին, բանիք քաղցր միմիարեցին զեղբարս և հաստատեցին: Եւ եղբայր անդ ժամանակս՝ արձակեցան
- 34 խաղաղութեամբ յեղբարց չառ առաքեալսն: ԶԵւ հաճոյ թուեցաւ Շիլայի մնալ անդէն՝ Բայց Պաւղոս և Բառնարաս չըլէին յԱնտիոք, ուսուցանել և առեալբանել և այլովք բաղմոք զբանն Տեառն:
- 36 ԴԶ. Իսկ յետ ասուոց ինչ ասէ Պաւղոս ցիւռնարա, Դարձցուք և չընեցուք զեղբարքք ըստ ամենայն քաղաքացի յորս քարոզեցաք զբանն
- 37 Տեառն թէ որպէս ունիցին, Բառնարաս կամէր առնուլ և զՅովնաննէս զկոչեցեալն Մարկոս:
- 38 Բայց Պաւղոս աղաչէր թէ զմեկնեալն ի նոցանէ ի Պամփիլիոյ և զԵկեղեալն ընդ նոսա ի գործն մի՛ առնուլ ընդ ինքեանս: Եւ եղև զժամութիւն՝ մինչև մեկնել նոցա ի միմեանց, Բառնարայ առ-
- 40 նուլ զՄարկոս նաւել ի Կիպրոս: Եւ Պաւղոսի ընտրեալ զՇիլա և՛ յանձն արարեալ շնորհացն
- 41 Աստուծոյ յեղբարց անախ, Եւ չըլէր ի կողմանս Ասորոց և Կիլիկիացոց, և հաստատէր զեկեղեցիսն:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Եկն եհաս ի Դերբէ և ի Լիւստրա. և ահա ուղակերտ ոմն էր անդ անուն Տիմոթէոս, որդի կնոջ

1ՌՆԶԻ, են ի յաւիտեանց Տեառն ամենայն գործքիւր

2ՅԶԻ, արս գլխաւորս ի մէջ եղբարց, (23) Գրեալ

1ՊՆԶԻ, ասն որս առաքելցին զնոսա

2ՅՈՐՈՍ ԴՅՈՐՈՍ

- 2 Զրէի հաւատացելոյ և հօր հեթանոսի. Որ վկայեալ էր ի իւրաւորացւոց և յիկոնացւոց եղբարց:
- 3 Զսա կամեցաւ Պաղոս ընդ իւր տանել, և առեալ Թրիսսոսեաց զնա վասն Հրէիցն որ էին ի տեղիսն յայնոսիկ, քանզի գիտէին ամենեքին զհայր նորա Թէ հեթանոս էր, իբրեւ անցանէին ընդ քաղաքսն, աւանդէին նոցա պահել զհրամանսն պատուիրեալս յառաքելոցն և յերեցանցն որք յերուսաղէմն: Եւ եկեղեցիքն հաստատէին ի հաւատս, և յաւելուին ի Թիւն համապաշօր:
- 6 Դէ. Եւ չրջեցան ընդ Փաւստիս և ընդ կողմանս Գաղատացւոց, արգելեալք ի Հոգւոյն Սրբոյ
- 7 Խօսել զբանն յԱսիա Բայց եկեալ առ Միւսեաւ՝ Թեաւկոսէին երթալ ի Բիթանիա, և ոչ համար:
- 8 Ժակեաց նոցա Հոգին Յիսուսի Եւ անցեալ ըստ Միւսիս՝ իջին ի Տրուսիա Եւ տեսիլ երեւցաւ ի գլխերի Պաղոսի. այր ոմն Մակեդոնացի կայր, աղաղէր զնա և ասէր, Անցեալ ի Մակեդոնիա
- 10 օգնեացես մեզ: Եւ իբրեւ զտեսիլն ետես, վաղ՝ վաղակի խնդրեցաք ելանել ի Մակեդոնիա, տեղեկացեալք Թէ հրաւրեաց զմեզ Տէր աւետարանել նոցա:
- 11 Եւ եկեալ ի Տրուսիայ դէպ ուղիղ գնացաք ի Սամոթրակէ, և ի վաղիւ անդր ի Նոր քաղաք:
- 12 Եւ անտի ի փրկապիւս, որ է առաջին վիճակ Մակեդոնացւոց՝ քաղաք Կոդոնիսիա. և անդ ի քաղաքին զաղարեալ մեր աուրս ինչ, Յաւուր շարաթու ելաք արտաքոյ քաղաքին առ գետափին ուր համարէին աղօթս մատուցանել, և
- 14 նստեալ խօսեալք ընդ ժողովեալ կանայսն. Եւ կին ոմն անուն Լիդիա, Ժիրանաւաճառ ի Թիւատիր քաղաքի, երկուդած յԱստուծոյ, լուաւ զորոյ Տէր իսկ երաց զսիրտն անալ խօսիցն Պաղոսի: Եւ իբրեւ մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր, աղաղէր և ասէր, Եթէ համարեք զիս հաւատացա

- եալ Տեառն, մտեալ ի տուն իմ աղերուք, և բռնադատեաց տարաւ զմեզ:
- 16 Եւ եղև մինչ երթալաք մեր յաղթոս, պատահեաց մեզ աղաթին ոմն զոր ունէր այս հարցուի. որ շահս բազումս տայր տերանց իւրոց
- 17 մոլերոյն: Նա զհետ եղեալ Պաղոսի և մեր աղաղակէր և ասէր, Արքս այս ծառայք Աստուծոյ Բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհն
- 18 փրկութեան: Եւ զայս առնել ի բազում աւուրս, զայրացեալ Պաղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն, Պատուիրեմ չեղ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի եւ
- 19 բանել ի դմանէ. և ել ի նմին ժամուս իբրեւ տեսին տեսարք նորա Եթէ հատաւ յոյս չահի նոցա, առեալ զՊաղոս և զՆիլա՝ ձգեցին ի հրապարակ
- 20 առ իշխանսն Եւ ամեալ զնոսա առ զօրագլուխսն՝ ասեն, Արքս այս խռովեցուցանեն զքաղաքս
- 21 մեր, ինքեանք Հրեայք են, Եւ պատմեն մեզ օրէնս զոր էլ արժան մեզ ընդունել և ոչ առնել:
- 22 Զի Հռովմայեցիք եմք, Եւ կուտեցան ամբոխն ի վերայ նոցա. և զօրագլուխքն պատառեցին զհանդերձս Իւրեանց, հրամայեցին զան հարկանել:
- 23 Եւ բազում վէրս եղեալ ի վերայ նոցա՝ արկին ի բանս, պատուիրեցին բանապետին զգուշու
- 24 Թեամբ պահել զնոսա Որոյ առեալ զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնոսա ի ներքին բանտն, և զնոսա նոցա այդեաց ի կոծեղ:
- 25 Եւ ի մէջ գլխերոյն Պաղոս և Շիղա կային յաղթոս և օրհնէին զԱստուած. ունին զնէին նոցա կայանաւորքն: Եւ եկեւ յանկարծակի շարժումն մեծ մինչև շարժել հիմանց բանտին, և բացան անդէն զորոնքն ամենայն, և ամենեցուն կա
- 27 պանք լուծան: Իբրեւ զարթեաւ բանապետն և ետես բացեալ զղուրս բանտին, ձգեաց զսուսեր

և կամէր երթալ զելուովին, կարծէր փախուցեալ
 28 զկապեալսն: Եւ կոչեաց ի ձայն մեծ Պաղոս և
 29 տմենեքին սաս եմք: Խնդրեաց լըս և զխմեաց ի
 30 ներքս, և զահի հարեալ անկաւ առաջի Պաղո-
 31 սի և Շիղայի: Եւ ամեալ զնոսաւ արտաքս՝ ասէ,
 32 Տեաքք, զի՜նչ պարտ է ինձ առնել զի տպրեցայ:
 33 Եւ նոքա ասեն, Հաւատաւ ի Տէր Յիսուս Քրիս-
 34 տոս, և տպրեցիս դու և՛ ամենայն տուն քո:
 35 Եւ խօսեցան նմա զբանն Տեառն՝ և ամենեցուն
 36 որ էին ի տան նորա: Եւ ամեալ զնոսա ի նոյն
 37 ժամու գիշերոյն՝ լուաց ի վիրաց տնտի, և մկր-
 38 տեցաւ ինքն և իւրքն ամենեւեան անդէն վաղ-
 39 վաղակի: Եւ ամեալ զնոսա ի տուն իւր՝ եղ ա-
 40 ռաջի նոցա սեղան: Եւ ուրախ եղեւ ամենայն
 41 տամբն հաւատադեալ յԱստուած: Եւ իրբեւ այգ-
 42 եղեւ, տռաքեցին զօրացուխքն զնուիրակսն և
 43 ասեն, Արձակեալ զարտդ զայգոսիկ: Եւ պատ-
 44 մեաց բանտապետն զբանսն՝ Պաղոսի, և թէ
 45 Առաքեցին զբարգլուխքն զի արձակեցիք: Եւ
 46 ելէք և երթալք խաղաղութեամբ: Իսկ Պաղոս
 47 ասէ ցնոսա, Դան հարեալ զմեզ հրապարակաւ,
 48 արս անմեղս Հռովմայեցիս, արկին ի բանտ, և արդ-
 49 լուելեալն հանեն զմեզ, ոչ այգպէս, այլ եկեացեն
 50 ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ: Եւ պատմեցին զօ-
 51 րաց իսպառն նուիրակքն զբանսն: Գահի հարան իր-
 52 րեւ լուան թէ՛ Հռովմայեցիք են, և եկեալ աղա-
 53 չեցին զնոսա: Եւ իրբեւ հանին, տղաչին զնալ ի
 54 քաղաքէն: Եւ ելեալ ի բանտսն մօին առ Լիդիա,
 55 և տեսեալ զեղբարս՝ միսթարեցին զնոսա և
 56 զնացին:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 ԵՍ. Եւ շրջեալ ընդ Ամիսիպոլիս և ընդ Ապո-
 2 զոնիս՝ եկին ի Թեսսաղոնիկէ, ուր էր Ժողովուրդ
 3 շրէիցն: Եւ ըստ սովորութեանն Պաղոս եմուս
 4 առ նոսա, և ի շարաթս երկա խօսեցաւ. ընդ նո-
 5 սա ի գրոցս ի անայր և զնէր առաջի եթէ պարս
 6 էր Քրիստոսի շարչարել և յառնել ի մեռելոց,
 7 և թէ նա է Քրիստոսն՝ Յիսուս զոր ես պատ-
 8 մեմ՝ ձեզ: Եւ ամանք ի նոցանէ հաւանեցան,
 9 և վիճակեցան Պաղոսի և Շիղայի, բայց պաշտօ-
 10 նէիցն հեթանոսաց էր բազմութիւն յոյժ, և ի
 11 կանանց զլիաւորաց ոչ սակաւք: Եւ նախանձե-
 12 ցան չընայքն, և ամեալ արս ոմանս դռնէիկս
 13 անօրէնս, ամբոխ արարեալ խռովեցին զքաղաքն:
 14 Եւ կուտեալ յապարանսն Յասովնի, խնդրէին
 15 զնոսա ամել ի հրապարակ: Եւ իրբեւ ոչ գտին
 16 զնոսա, քարչէին զՅասովն և զոմանս եղբարս առ
 17 քաղաքապետն, բողոք բարձեալ թէ Որք դա-
 18 լեալս խռովեցին՝ սոքա և այսր հասին: Զորս
 19 ինկեալ և Յասովն: Եւ սոքա ամենեքան հա-
 20 կառակ հրամանացն կոչսեր գործեն, թագա-
 21 22 ւոր զովն ասեն զՅիսուս: Եւ խռովեցուցին
 23 զԺողովուրդսն: Եւ զքաղաքապետն որ լսէին
 24 9 զայս և ասեալ երայասորուն Յասովն և Յա-
 25 սովնայ և յայոցն՝ արձակեցին զնոսա: Բայց եղ-
 26 բարք վաղվադակի գիշերայն յուղարկեցին զՊա-
 27 զոս և զՇիղա ի Բերիա: Եւ իրբեւ հասին անդ
 28 11 ի Ժողովուրդն շրէից գնացին: Զի սոքա լսին ազ-
 29 նուագոյնք քան որ ի Թեսսաղոնիկն էին: Եւ քր-
 30 կալան զբանն ամենայն յօժարութեամբ, հանա-
 31 32 պաղ քննէին զԺիրս եթէ իցէ՞ այս այսպէս: Եւ
 33 բազումք ի նոցանէ հաւատացին և ի Յունաց

- 13 կանանց զգաստից և յարանց ոչ սակաւք: Բայց իբրեւ գիտացին որ ի Թեոսաղոնիկէ Հրեայքն էին եթէ և ի Բերիա պատմեցաւ ի Պաւղոսէ բանն Աստուծոյ, եկին և անդր շարժել և խռովեցուցանել զԺողովուրդսն Յայնժամ՝ զՊաւղոս վաղ-վաղակի առաքելցին եղբարք գնալ մինչև ի Ժո-վերք: և մնացին Շիղա և Տիմոթէոս անդէն: Եւ որք տանէին զՊաւղոս՝ ամին զնա մինչև յԱթէնա, և առեալ պատուէր առ Շիղա և Տիմոթէոս զի վաղվաղակի եկեսցեն առ նա, և գնացին:
- 16 Եվ. Եւ յԱթէնա ի մնալն նոցա Պաւղոսի՝ զայրանայր հոգի նորա ի նմա, զի տեսանել ի կռապալատութեան գբաղաքն: Եւ խօսէր ի Ժողո-վրդեանն ընդ Հրեայս և ընդ պաշտօնեայն, և ի նրապարսկսն զամենայն օր որոց և պատահէին:
- 18 Ոմանք յեպիկոսեանցն և ի Ստոյիկեանց վի-լիստիայից հակառակէին ընդ նմա, և ոմանք ա-սէին, Զի՛նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօսել իսկ այլք: Թէ Օտարոտի իմն դից թո՛ւի պտամիչ լինելոյ. քանզի զՅիսուս և զյարութիւնն առե-19 տարանէր: Եւ առեալ զնա ամին յԱրիսպաղոսն, և ասէին, Կարացո՞ւք իմանալ թէ՛ զի՛նչ է նոր
- 20 վարդապետութիւնդ. որ ի քէն պտամի Օտարա-ցուցիս իմն բերես ի լսելիս մեր, կամի՞մք գիտել
- 21 թէ՛ զի՛նչ կամիցի այս լինել (Զի Աթենացիք ա-մենեքին և եկքն օտարք ոչ յայլ ինչ պարապէին,
- 22 բայց ասել ինչ կամ լսել նորագոյնս) Եկաց Պաւղոս ի մէջ Արիսպաղոսն և ասէ, Արք Աթենա-ցիք, բոս ամենայնի իբրեւ պաշտօնասէրս տեսա-23 նեմ զձեզ, Գանգի չըջնալ և տեսեալ զպաշտա-մունս ձեր, գտի բազին մի յորում գրեալ էր Անծանօթի Աստուծոյ. զոր գուրն յանձնաթի-24 պաշտէք՝ ես զնոյն պատմեմ ձեզ, Աստուած որ աբար զայլաբնոս և զամենայն որ ի նմա, նա երկնից և երկրի է Տէր, ոչ ի ձեռագործ տաճարս

- 25 բնակէ, Եւ ոչ ի ձեռաց մարդկան պաշտի իբրեւ կարօս իմիք. նա տայ ամենայնի կեսնս և շուն:
- 26 և զամենայն ինչ Աբար իմիցէ արեւնէ զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակել ի վերայ ամենայն երե-սաց երկրի, հաստատեաց կարգեալ Ժամանակս և սահմանադրութիւնս բնակութեան նոցա՝ խնդրել
- 27 զԱստուած. Զի Թերեսս զննիցին զնա և զտանի-ցեն, նա՛ և ոչ հեռի իսկ է յիւրաքանիւր ումե-
- 28 քէ ի մէնջ: Զի նովաւ կեամք և շարժիմք և եմք, որպէս և ոմանք ի ձերոց ճարտարաց ասացին,
- 29 Թէ նորա և ազգ իսկ եմք: Եւ արդ՝ որովհետեւ ազգ եմք Աստուծոյ, ոչ պարտիմք համարել ոսկ-ւայ կամ արծաթի կամ քարի որ ի ճարտարու-թենէ և ի մտաց մարդոյ քանդակեալ իցէ, զկա-
- 30 տուածականսն լինել նմանոյ, Բայց զԺամանակս անգիտութեանն անտես արարեալ Աստուծոյ, արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամենայն ումեք՝
- 31 ապաշխարել: Քանզի հաստատեաց օր յորում պարտ էր դատել զայլաբնոս արդարութեամբ ի ձեռն առնն որով սահմանեաց տալ հաւատս ամե-նեցուն՝ յարուցեալ զնա ի մեռելոց:
- 32 Իբրեւ լուան զյարութիւն մեռելոց, ոմանք ծաղր առնէին, կէսքն ասէին, Լուիցուք ի քէն
- 33 վասն այդորիկ մեւս անգամ: Եւ ապա Պաւղոս
- 34 ել գնաց ի միջոյ նոցա: Եւ ոմանք արք անկեալք ի նա՝ հաւատացին, ընդ որս էր և Դիոնեսիոս Արիսպաղացի և կին մի անուն Դամարիս և այլք ընդ նոսա:

ԳԼ. ԺԸ

1 ԵՊ. Յետ այսորիկ մեկնեալ Պաւղոսի յԱթենա-

2 ցւոց անախի եկն ի Կորնթոս: Եւ եղիտ զոմն Հրեայ,

1 Յայն, ամենայն մարդկան ամենայն օր երբ

- անուն Ակիւղաս, յաղդէ Պոնտոսցի, այն ինչ եկեալ յիսայիայ, և զՊրիսկիդա կին նորա, վասն հրամանին կրաւրեայ՝ որովչել զամենայն Հրեայս 3 ի Հռովմայ, և յարեցաւ ի նոսա. Եւ վասն զի համարուեաւ էր, եղև առնոսա և գործէր, 4 քանզի էին խորանակարք արուեստիւ Եւ խօսէր ի ժողովուրդեանն ըստ ամենայն չարախօց, և հա- 5 լանեցուցանէր զըրնայս և զհեթանոսս իբրեւ իշին ի Մակեդոնից Շիդա և Տիմոթէոս, սաղպէր հոգւովն Պաղոսս դնել վկայութիւն Հրէիցն թէ 6 Յիսուս է Քրիստոսն, Եւ յընդդէմ դառնալ նոցա և ի հայնդել, թօթափեաց զձորձս և ասէ ցնոսա, Սերուն ձեր ի գլուխ ձեր, քաւեալ եմ 7 ես, յայսմ հետէ ի հեթանոսս երթամ Եւ դնացեալ անտի՝ եմուս ի առն ուրումն, որոյ անուն էր Տիմոս Յուստոս, պաշտօնեայ Աստուծոյ. ո- 8 լոյ ապարանքն էին մերձ ի ժողովեաղն, կրկապոս ժողովրդապետ հաւատաց ի Տէր ամենայն տամբ իւրով. և բազմաց ի կորնթացւոցն լուեալ հա- 9 լատացին և մկրտեցան, Եւ ասէ Տէր ի գիշերի տեսեամբ ցՊաղոս, Մի՛ երկնիր, այլ խօսեաց 10 և մի՛ լուեր, Քանզի ես ընդ քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ դարձցի քո՝ ի շարկարել գրեզ. քանզի ժողովուրդ է իմ՝ բազում ի բարաբիս յայսմիկ, 11 Եւ նստաւ անդ տարի մի և ամիսս մեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն Աստուծոյ:
- 12 Եւ. Առ Դադիոմիսաւ փոխանակաւ բղեխին Աքայեցւոց յարեան միարան Հրեայքն ի վերայ Պաղոսի, և ածին զնա յատեան. Եւ ա- 13 սէին եթէ Արաաքոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զԱստուած, Եւ իբրեւ մերձ էր Պաղոսս բանալ զքերան իւր, ասէ Դադիոմի ցՀրեայն, եթէ էր ինչ անիրաւութիւն կամ

- խաբդախութիւն չարեաց, ոյ՛ Հրեայք, ի դէպ էր 15 ինչ անսող ձեզ, Ապա եթէ խնդրեք ինչ են վասն բանի և անուանց և օրինաց ձերոց՝ տեսէք ձեզէն, քանզի դատաւոր այգայիսի իրաց չկամիմ 16 ինեւ. Եւ մերժեաց զնոսա յատենէ անտի: Եւ առեալ ամենեցուն Յունացն զլոսթենէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի ատենին, և ոչինչ զայնմանէ Դադիոմիսի փոյթ ինեւ:
- 18 Բայց Պաղոսի տակաւին մնացեալ առւրս բաղումս, յեղբարց հրաժարեալ՝ նաւէր յԱսորիս, և ընդ նմա Պրիսկիդա և Ակիւղաս, փոքրել զգլուխ 19 ի կենքրա, քանզի ուխտադիր էր. Եւ հասեալ յԵփեսոս՝ զնոսա եկող անդ, և ինքն մտեալ ի 20 ժողովուրդն խօսէր ընդ Հրեայն. Եւ աղաչեցին զնա բազում ժամանակս ինեւ անդ, և ոչ առ 21 յանձն. Այլ հրաժարեաց ի նոցանէ և ասէ, Դարձեալ շրջեացց Սատուծոյ կամարն առ ձեզ, 22 Ամբարձաւ յԵփեսոս, և իշխել ի կեսաղիս՝ ել 23 և ետ ողջոյն եկեղեցւոյն, էջ յԱնտիօք. Եւ եղեալ անդ ժամանակ ինչ ել շրջել կարգաւ ընդ Գաղատացւոց տպարհն և ընդ Փոխիզիս, հաստատել զամենայն աշակերտապանս:
- 24 Հրեայ ոմն Չակեդէս անուն Աղեքսանդրացի յազգէ, այր ճարտարաբան եկն եհաս յԵփեսոս, 25 զորաւոր էր զբովիւր Սա էր տեղեկացեալ ճանապարհին Տեսան, և եռայր հոգւով, խօսէր և ուսուցանէր ճշմարտութեամբ վասն Յիսուսի:
- 26 Գիտէր փայն զմկրտութիւնն Յովհաննուս Սա սկսաւ համարձակել ի ժողովրդեանն. և լուեալ ի նմանէ Ակիւղայ և Պրիսկիդայ՝ առին զնա առ իւրեանս, և ճշմարտագոյնս պատմեցին նմա

ՎՊԻՆԷ, Պարտ է ինձ ապաքին զառաջիկայ տունն կատարել յերուսաղէմ, բայց դարձեալ ՅԻՊԻՆԷ, Ապողոս ՅԻՊԻՆԷ, Տեսան

- 27 զճանապարհն Աստուծոյ, իրբն կամեցաւ նա զնալ յԱքայիա, յօժարեալ եղբարց՝ գրեցին առ աշակերտսն ընդունել զնա. որ իրբն եհասանգր, բաղում նպատ լինէր հաւատացելոցն ի ձեռն 28 չնորհացն, Բանգի պեղագոյն զՀրայան յանդիմանէր հրապարակաւ յուցանել գրովք եթէ Բրիստոսն է Յիսուս:

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ եղև յինչդեռ Ասողոսն ի Կորնթոս էր, Պաւղոսի շրջեալ գլխին կողմամբքն և իջանել յեկեղեսոս, և թէ զոսնեկ զոմանս զաշակերտսս, 2 Ասէ ցնոսա, եթէ ձողին Սուրբ ընկալարժէք ք հաւատալն, նորա ասեն ցնա, Այլ և ոչ թէ ձո 3 գի Սուրբ գուցէ՝ լուեալ է մեր, Եւ ասէ, իսկ յիջն մկրտեցարուք, նորա ասեն, ի Յովհաննոս: 4 մկրտութիւնն, Եւ ասէ Պաւղոս, Յովհաննէս մկրտեաց մկրտութիւն ապաշխարութեան շառն 5 չայն ժողովրդեանն և ասէր զի որ գալոցն է յետ նորա՝ ի նա հաւատասցեն, այսինքն է ի Յիսուս 6 Բրիստոս: Եւ իրբն լուան, մկրտեցան յանուն 7 Տեառն Յիսուսի. Եւ ի զենել ի վերայ նոցա Պաւղոսի զձեռն՝ եկն ձողին Սուրբ ի վերայ նոցա, 8 խօսէին լեզուս և մարգարէանային Եւ էին անա 9 նեքեան արք իրբն երկտասանս Եւ մտեալ ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս երիս, խօսէր և հաւանեցուցանէր վասն արքայութեանն Աստուծոյ, իրբն ոմանք խառնանային և ընդդէմ գտա 10 նային բամբասել զճանապարհն առաջի բաղմութեանն, մեկնեալ ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտսն, հաւապարար խօսէր ի դիւանին Տէրաւնեայ ու

- 10 բումն. Եւ այս եղև զերկեամ մի, մինչև ամե 11 նայն ընակալոցն Ասիացեաց լուել դրանն Տեառն, 12 Հրէից և Տէրմանուաց Եւ զորոթիւսս ոչ սա 13 կառս առնէր Աստուած ի ձեռն Պաւղոսի. Մինչև ի հիւանդս ասնել ի քրտանէ նորա թաշկինակս կամ վարչամակս, և մերժել ի նոցանէ ամե 14 խօսն, և այսոց չարաց ելանել, Յանդգնեցան ոմանք և ի շրջոյ Հրէիցն, որ երդմնեցուցին էին, անուանել ի վերայ այնոցիկ որք ունէին այսս չարս՝ զանուն Տեառն Յիսուսի, և ասէին, Երգմնեցուցանեմ զձեզ ի Յիսուս զոր Պաւղոսն քարոզէ: 15 Էին ուրումս Սկիւեայ Հրէի քահանայապետի Եւ ի իրբն, որ զայս առնէին, Պատասխանի ետ 16 այսն չար և ասէ ցնոսա, ԶՅիսուս գիտեմ և զՊաւղոս ճանաչեմ, բայց զուք ոչ էք: Եւ վազեաց այն յորում էր այսն չար՝ ըմբռնեալ 27 զերկուսեան յաղթահարեաց զնոսս, մինչև 17 մերկս և վիրաւորս փախել ի տանէ անտի. Եւ այս յայտնի եղև ամենայն Հրէից և Տէրմանուաց որ ընակեալ էին յեկեղեսոս. և անկաւ երկեւզ յամենեան ի նոսս, և մեծանայր անուն Տեառն 18 Յիսուսի. Եւ բաղումք ի հաւատացելոցն գային, և խոստովան լինէին և պատմէին զգործս իւրեանց: 19 Եւ բաղումք ի կախարդաւորացն բերէին զգիրտն, այրէին առաջի ամենեցուն, և համարեցան զգիրտն նոցա և գտանէին արծաթոյ ըւրս հինգ: 20 Եւ այսպէս բանն Աստուծոյ ասէր և զօրանայր: 21 Եւ իրբն կատարեցաւ այս, եղ Պաւղոս ի մոի շրջել ընդ Մակեդոնիս և ընդ Աքայիս և զայ յերուսաղէմ. ասէր եթէ Յեռ երթալոյն իմ անդր՝ պարտ է ինձ և զՀռոմ մտնանել, 22 Առաքեաց ի Մակեդոնիս երկուս ի պաշտօնէիցն

¹Յոյն, քաջալերեցին եղբարքն

²Յոյն, և ասէր ժողովրդեանն

իրոց, զՏխմութեամբ և զերաստութեամբ և ինքն մնաց
 23 Եւ եղև ի ժամանակին յայնմիկ խռովութիւն
 24 ոչ սակաւ վասն ճանապարհին իսկ Դեմետրիոս
 ոմն անուն արծաթագործ զործէր մեհեանս ար-
 25 ծաթիս Արտեմիս զից, և տայր ճարտարոցն ի-
 նել ոչ սովաւ շահ. Որ ժողովեաց իսկ և զձե-
 26 ուագէտս արուեստին և տէր, Արք, Դուք ձեզն
 իսկ զիտէք, զի յայտմ զործոյ է շահ մեզ, Եւ
 տեսանէք և լսէք եթէ ոչ միայն զԵփեսացւոց, այլ
 27 ամէլ թէ Ոչ են աստուածք ձեռագործքս Եւ ոչ
 միայն այս ճգնէ զմեր կողմնս Դսլ ի յանդիմա-
 նութիւն, այլ և զմեծին աստուածադ Արտեմիս
 զմեհեանն յոյնն ճամբել. նա և քակելոց եւս
 իցէ մեծութիւն նորա, զոր ամենայն Ասիա և
 28 Եփեսոսք պաշտեն Եւ զայս իբրեւ լուսն, ի և-
 զին բարկութեամբ. աղադակէին և տէին, Մեծ
 29 Եւ Արտեմիս Եփեսացւոց, Եւ լցաւ քաղաքն խռ-
 վովեամբ, զիսկեցին առ հասարակ ի թէաորոնն,
 30 յափշտակեցին գիւայիս և զԱրիստարքոս Մակե-
 ղոնացի, զուղեկիցսն Պաւղոսի Բայց Պաւղոս
 իբրեւ կամեցաւ մտանել յամբոխն, ոչ թողին
 31 զնա աշակերտքն Ոմանք և Անտիպատոցն որ
 էին նորա բարեկամք՝ յղէին առ նա և աղաչէին,
 32 մի՛ տալ զանձն ի թէաորոնն Այլք այլ բնն ա-
 ղադակէին, զի էր ժողովն նոցա խռովալ. և
 բազումք ի նոցանէ ոչ գիտէին թէ վասն ոյր ժո-
 33 ղովեալ իցեն Եւ յամբոխն բազմութենէ յա-
 ռաջ կարան զԱղեքսանդրոս և իբրեւ ամին զնա
 յառաջ չրեայքն, Աղեքսանդրոս արքեպիսկոպոս
 34 և կամէր պատասխանի առնել ամբոխին իբրեւ
 զխտացին թէ այրն չրեայ է, միաբարբառ եղեալ
 յամենեցունց՝ իբրեւ ժամս երկուս աղաղակել

35 Թէ Մեծ է Արտեմիս Եփեսացւոց, Լուեցոյց Դսլա-
 պեան զամբոխն և ասէ, Արք Եփեսացիք, իսկ
 36 ոյլ է ի մարդկանէ որ ոչ գիտէ զԵփեսացւոց
 քաղաքս մեհեանագործ մեծին Արտեմիս զիցն,
 37 Դիոսկուսեայ, Եւ զի այդ այդպէս է անշուշտ, ձեզ
 պարտ է հանդարտել և մի՛ ինչ յանդգնութեամբ
 38 գործել, Ածէք զարտք զայդոսիկ այսր, ոչ մե-
 հեանկապուտս և ոչ հայնոյիս աստուածոյն մե-
 39 լոյ, Զի եթէ Դեմետրիոս և որք ընդ նմա ճար-
 տարք ունիցին ինչ ընդ ումք բանս, յատեան
 երթիցեն, և դատարար զսն, և ամբաստան
 39 լեցին զմիմեանց Ապա եթէ վասն այլ իրիք
 իսկիր իցէ, յօրինաւոր ժողովն վճարեացի
 40 Բանցի և մեզ վիշա վտանգի է ընդ կուռոյս այսր
 աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ, զորմէ
 ոչ կարասցուք պատասխանի տալ վասն ժողո-
 վոյս այսորիկ Եւ զայս ասացեալ՝ արձակեաց
 զժողովսն:

ԳԼ. Ի

1 Եւ. Եւ յետ դադարելոյ ամբոխն՝ կոչեաց
 Պաւղոս զաշակերտսն, Եւ միսիթարեաց՝ ողջոյն
 2 եւ և ել զնոց ի Մակեդոնիա Եւ չլնեալ ընդ
 կողմանսն ընդ սյնոսիկ, և միսիթարեալ զնոսա
 3 բանիք բազմաք՝ եկն յԵփեսոս Իբրեւ արար
 անդ ամիս երկու, եղև նմա դաս ի չրեկն,
 4 մինչդեռ կամէր ելանել Ասորիս խորհուրդ կա-
 յալ դառնալ ընդ Մակեդոնիա Եւ երթայր ընդ
 նմա մինչև Ասիա Սոսիալատրոս Պիւռեայ Բե-
 5 րիացի, և ի Թեոսաղոնիկեաց Արիստարքոս և
 Սեկունդոս, և Գայիոս Դերբացի և Տիմոթէոս

- 6 Բայ՛ երթեալ մնային մեզ ի Տրոփադաւ եւ մեք
նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց ի փո-
լիսպեայ, և եկաք առ նոսա ի Տրոփադաւ մինչեւ
յաւուրս հինգ. անդ դադարեցաք աւուրս եւ թն՝
- 7 Եւ յաւուրն շարաթեւց՝ մինչդեռ փողովեալ
էաք բեկանեւ զհացն, Պաղոս խօսէր ընդ նոսա
զի զնալոց էր ի վաղիւ անդր, և երկայնեաց
- 8 զբանն մինչեւ ի մէջ գիշերայն էին լսալանք բա-
ղոմք ի վերնատանն ուր էաք փողովեալ, եւ
նստէր ոմն երխաաարդ անուն Եւսիքոս ի վերայ
պատուհանին, նիրհէր ի քուն թանձրութեան, ի
խօսելն Պաղոսի յաճախ, ընկզմեալ ի քնոյ ան-
տի՝ անկաւ յերրորդ դասիկոնն ի վայր, և բար-
- 10 ձաւ մեռեալ, եւ իջեալ Պաղոսի անկանէր զնոս-
վաւ, առնոյր զնա ընդ գրիս և ասէր, Մի՛ խռո-
- 11 վիք, քանզի հոգի սորս ի սմին է, եւ ել երեկ
զհացն և ճաշակեաց, և բաղում եւս խօսեցաւ
- 12 մինչեւ յառաւօտն, և ապա ել գնաց, եւ ածին
զպատանին կենդանի, և մխթարեցան ոչ սա-
- 13 կաւ, եւ մեք մտեալ ի նաւն՝ ամբարձաք յԱստն,
անտի ակն ունէաք միւսանդամ՝ առնուլ զՊաւ-
ղոս, զի այնդէս պատուիրեալ էր, մինչ ինքն
- 14 շղջամաքաւն երթալոց էր, եւ իբրեւ դիպեցաւ
մեզ ի յԱստն, առեալ զնա եկաք ի Միտիլինէ-
- 15 Եւ անտի նաւեալ ի վաղիւ անդր հասաք հան-
դէպ ֆիւսյ, և ի մեւս օրն հասաք ի Սամոս, և Յի
- 16 փաղիւ անդր եկաք ի Միլետոն, Զի ի մտի եգեալ
էր Պաղոսի նաւել առ Եփեսոս, որպէս զի
մի՛ լիցի նմա Ժամանակ ինչ յամել յԱսիա. քան-
զի փութայր, եթէ հնար ինչ իցէ նմա, զօրն
Պենտակոստէից երթալ յերուսաղէմ:
- 17 ԶԱ. եւ ի Միլետոս յղեալ յեփեսոս կուեաց

- 18 զերիցունս եկեղեցւոյն, եւ իբրեւ եկին առ նա,
ասէ ցնոսա, Դուք ձեզնէ գիտէք յօրէ յառաջմէ
յօրմէ եկի յԱսիա, որպէս ընդ ձեզ զամենայն
- 19 Ժամանակսն եղէ. Եւ առաջել Տեառն ամենայն խո-
նարհութեամբ, և բաղում՝ արտառուօք և փոր-
ձութեամբ օր դիպեցան ինձ ի ննդութեանց
- 20 Հրէից, Ո՛րպէս ոչինչ զանդիտեցի յոգ տակարացն
յալատմել ձեզ և ուսուցանել զձեզ հրապարա-
- 21 կաւ և առտնին. Տալ վկայութիւն Հրէից և հե-
թանոսաց զապաշխարութեանն որ առ Աստուած,
և զհաւատոցն որ ի Տէր մեր Յիսուս Գրիստոս:
- 22 Եւ արդ ահաւասիկ եւս կապեալ հոգւով երթամ
յերուսաղէմ, և որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց
- 23 իցէ չգիտեմ, Բայց զի Հոգին Սուրբ բոա քաղա-
քաց քաղաքաց վկայէ ինձ, և ասէ եթէ կապանք
- 24 և նեղութիւնք մնան քեզ, Այլ և ոչ՝ իսկը հա-
մարիմ զանձն իմ պատուական՝ որպէս զկառա-
- 25 րել զընթացս իմ ուրախութեամբ, և զպաշտօնն
զոր առ ի Տեառնէ Յիսուսէ՝ վկայ լինել տեւ-
- 26 արանի շնորհացն Աստուծոյ, եւ արդ ահաւա-
սիկ գիտեմ եւս, թէ ոչ եւս տեսանելոց էք զե-
- 27 րեսս իմ դուք ամենեքեան յորս շրջեցայ քարո-
28 զել զարքայութիւնն Սկստուծոյ, Վասն որոյ
վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ զի սուրբ
- 29 Եւ յարեմէ ամենեցուն Գանդի ոչ խորեցայ ի
յալատմելոյ ձեզ զամենայն կամս Աստուծոյ, Զգոյշ
կացէք անձանց և ամենայն հօտիդ, յորում եղ-
զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչ՝ հովուել զփողովորդ-
- 30 Տեառն, զոր Գալլեցոյց արեամբ խորով Գանդի
գիտեմ եւս եթէ յեւ իմոյ մեկնելոյ գայցեն գայլք
յախշտակողք ի ձեզ, որ ոչ խնայեցն հօտին:

1) Բայն, ոչ ինչ վոյթ է ինձ, և ոչ

2) Բայնս պալտէ

3) Բայն, Աստուծոյ

4) Բայն, ստացաւ

1) Բայն, ի միաշարաթեւցն

2) Բայն, հետի

3) Բայն, մնացեալ ի Տրոփադոն՝ ի վաղիւ

- 30 Եւ ի ձէն՝ յարեցեն ուրք որք խօսիցին թեւոս
31 ձգել զաշակերտսն զինք իւրեանց, վասն այսո-
րիկ արթեան կացեալ և յիշեցէք զի ՚Գերեմամ մի
զցայգ և զյերբեկ ոչ զաղարեցի արտասուօք խրա-
32 տել զմի մի իւրաքանչիւրս Եւ արդ յանձն առ-
նում զձեզ Աստուծոյ և բանի շնորհաց նորա, որ
կարողն է շինել և տալ ձեզ ժառանգութիւն
33 ընդ սուրբսն ամենանան Սրժաթոյ կամ Բսկւոյ
կամ հանդերձից ոչ ուրուք ի ձէն՝ ցանկացայ
34 Գուք ինքնին գիտէք զի զպէտան իմ և որց ընդ
35 ինն էին՝ պաշտէին ձեռքս այս Եւ զամենայն
ինչ ցուցի ձեզ, զի այսպէս պարտ է վաստակել
և դարմանել զհիւանդօս, և յիւել զբանն Տեառն
Յիսուսի, զոր ինքն իսկ ասաց, Նրանելի է ման-
36 ւանդ տալն քան առնուլն Եւ զայս իրբեւ ասաց,
եղեալ ծուներ ամենեւորմբք՝ եկաց յաղօթս
37 Բազում բախն եղեւ ամենեւորն, և անկեալ
38 զպարանոցսն Պաւղոսի՝ համբուրէին զնա Ծոր-
մաքէին մանաւանդ, ի վերայ բանին զոր ասէր
թէ ոչ եւս տեսանելոց են զերեսս նորա, և յու-
զարկեցին զնա ի նաւ անդր:

ԳԼ. ԻԱ

- 1 ԶԲ. Եւ իրբեւ եղեւ ելանել մեզ և մեկնել ի նո-
ցանէ, հանդէպ զնացեալ եկաք ի Կով, և ի վաղիւ
2 անդր ի Հոռոգոն և անտի ի Պատարաւ Եւ գտեալ
նա մի զի երթայր ի Փիւնիկէ, ելեալ ի նա գնաւ
3 ցաքս Եւ յայտ եղեալ Կիւրեայ թողաք զնա ի
ձախակողմն, նաւեցաք յԱսորիւ և լիաք ի Տիւ-
րոս, քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինսն
4 Եւ գտեալ զաշակերտսն՝ կացաք անդ աւուրս

- և թիւ ուրք ասէին ցՊաւղոս քի ձեռն Հոգւոյն՝ մի
5 ելանել յերուսաղէմ Եւ իրբեւ եղեւ մեզ կա-
տարել զաւուրսն ելեալ զնացաք, յուղարկեալ
զմեզ ամենեւորն հանդերձ կանամբք և որդւոյք
մինչեւ արտաքոյ քաղաքին, և եղեալ ծուներ
6 առ ծովեղբիւրն՝ կացաք յաղօթս Եւ հրաժարե-
ցաք ի միմեանց և եկաք ի նաւն, և նոքա դար-
7 ձան յերեսաց սեղիս Եւ մեր գնաւն առ խնկեալ
ի Տիրոսէ՝ հասար ի Պաղեմայիգա, և ողջոյն
8 տուեալ եղբարք՝ եղեաք օր մի առ Նոսա Եւ ի
վաղիւ անդր ելեալ անտի եկաք ի Կեսարիա, և
մտեալ յապարանսն Փիլիպպոսի աւետարանչի որ
9 էր յեթանց անտի, ասաք առ նմա Նորա էին
10 դստերք չորք կոյսք մարդարէք Եւ ի իննել մեր
անդ աւուրս բազումս, էջ ոմն ի Հրէաստանէ
11 մարգարէ՝ անուն Ագարոս Եւ եկեալ առ մեզ,
տուեալ զգօտին Պաւղոսի՝ կապեաց զոսս և
զձեռս իւր, և ասէ, Այսպէս ասէ Հոգին Սուրբ,
12 Զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կապեցեմ
յերուսաղէմ Հրեայք և մատենեցեն ի ձեռս հե-
13 թանոսաց Եւ իրբեւ լուաք զայն, աղաչեաք մեք
և որ ի տեղւոյն էին՝ չեւանել նմա յերուսաղէմ
14 Յայնժամ պատասխանի ետ Պաւղոս, Զի՜նչ գոր-
ծէք զի լայքդ և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ քանզի
եւ ոչ միայն կապելոյ, այլ և մեռանելոյ յերուսա-
ղէմ՝ օրատարստ եմ վասն անուանն Տեառն Յի-
15 սուսի Կրիստոսի Եւ ի չանաւն նորա՝ լուեցաք,
ատեմք, Տեառն կամ լիցին
16 ԶԳ. Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ հանդերձեալ
17 ելանէք յերուսաղէմ Եկին ընդ մեզ և յաւա-
կերաց անտի Կեսարացոց, և տանէին չգմեզ
առ որում վանս ունելոց էաք Մնասոմիս ումնն
17 Կիւրացոյ առաջին աշակերտի Եւ ի մատենելն

1) Դան + է Թոյն օրէնաւաց, որպէս և ի Բերդ՝ զեր-
կեսամ

18 մեր յերուսաղէմ, խնդութեամբ ընկալան զմեզ
 եղբարք, ի վաղեւ անդր եմուտ Պաւղոս ընդ մեզ
 19 առ Յակովբոս, և եկին ամենայն երեցունքն, և
 ողջոյն տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միովէ՝ զոր
 20 արար Աստուած ի հեթանոսս ի ձեռն պաշտաման
 նորա, և նոցա լուեալ վառաւոր տռնէին զԱս-
 21 տուած, և ասնն ցնա, Տեառնե՛ս, կըբայր, քանի
 բեւրք են հաւատացելոցն Հրէից, և ամենեքեան
 22 նախանձաւոր օրինացն են. Բայց իրազեկ եղեն
 վասն քո թէ՛ ապտամբութիւն ուսուցանես ի
 Մովսիսէ որոց ի հեթանոսս ամենայն Հրեայք են,
 23 ասեա, մի՛ թլփատել նոցա զորդիս, և մի՛ ըստ
 24 կրօնիցն զնալ, Արդ զի՛նչ լինելի. Իսպաքէն լսեն՝
 25 թի՛ք եկեալ ես Արդ զայս արա զոր ասեմք քեզ,
 26 ին ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս իւր-
 եանց, Զնոսա առեալ՝ սրբեցին ընդ նոսա, և
 ծախեա ինչ ի նոսա զի գերծցեն զգլուխս, և գի-
 տասցեն ամենեքին թէ՛ զորոց իրազեկն եղեն
 զքէն՝ ոչինչ է, այլ միաբանիս և դու պահել զօ-
 27 բէնսն, Բայց վասն հաւատացելոցն հեթանոսաց՝
 մեք առաքեցաք որպէս ընտրեցաք, մի՛ ինչ այն-
 պիսի պահել նոցա. Բայց միայն զգուշանալ նո-
 28 ցա ի կռոց զօհնելոյ և յարենէ և ի հեղձուցելոյ և
 ի պոռնիկութենէ, Յայնժամ Պաւղոսի տուեալ
 զարսն՝ ի վաղեւ անդր ընդ նոսա սրբալ եմուտ
 ի տաճարն. յայտ առնել զկատարումն աւուրցն
 սրբութեան, մինչեւ մատեաւ ի վերայ իւրաքան-
 չիւր ուրուք ի նոցանէ պատուարդ,

29 Զի՛. Եւ իբրեւ մերձ էին եւթն աւուրքն ի
 կատարել, տեսալ զնա ի տաճարին Ասիացոց
 Հրէիցն՝ զեղովն զնովա զամենայն զամբօխն. և
 30 արկեալ ի նա ձեռս՝ աղաղակէին, Արք Խաղպե-
 ւացիք, օգնեցէք. այս այր է որ հակառակ ժո-

1Պատմ. Իսպաքէն խոնկելոց է ամբօխ, զի լսեն

զովորդեանն և օրինացն և տեղոյս այսորիկ ա-
 մենեցուն ամենայն ուրեք ուսուցանէ, մինչեւ.
 31 հեթանոսս եւս եմոյժ ի տաճարն և պղծեաց
 զնորք տեղին, (Գանդի էր յառաջագոյն տեսեալ
 զՏրոփիմոս զԲիկեսացի ի քաղաքին ընդ նմա. զոր
 կարծէին թէ՛ ի տաճար անդր եմոյժ Պաւղոս)
 32 Շարժեցաւ քաղաքն ամենայն, և կուտեցաւ ժո-
 ղովուրդն, և առեալ զՊաւղոս՝ ձգէին արտաքոյ
 տաճարին. և վաղվաղակի փակեցան դրունքն,
 33 և խնդրէին զնա սպանել. եհա քոյց ի հա-
 զարապետ գնդին, թի՛ք խռովեալ է ամենայն
 34 Երուսաղէմ, Որոյ անդէն առեալ զօրականս և
 հարկւրապետս՝ դիմեաց ի վերայ նոցա. և նոցա
 տեսեալ զհազարապետն և զօրականսն, դադա-
 35 րեցին ի հարկանելոյ զՊաւղոս Յայնժամ մո-
 տուցալ հազարապետն կալաւ զնա, և հրա-
 մայեաց կապել կրկին շղթայիւք, և հարցանէր
 36 Թէ՛ ո՞ր իցէ, և զի՛նչ իցէ արարեալ Այլք այլ
 իմն աղաղակէին զնմանէ՝ յամբօխն. իբրեւ ոչ
 կարաց զիտել զստոյցն վասն ամբօխին, հրա-
 37 մայեաց ածել զնա ի բանակն, և իբրեւ եհա
 յաստիճանսն, դէպ եղեւ բառնալ բերել զնա ի
 38 զօրականացն վասն բռնութեան ամբօխին. Գան-
 զի զհետ երթայր բազմութիւն ժողովորդեանն և
 39 ասէին, Բաճ՝ զգաւ Մինչեւ մոտանելոցն էր
 Պաւղոս ի բանակն, ասէ զհազարապետն, Եթէ
 արժա՞ն իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ, և նա ասէ,
 40 Յունարէն գիտե՛ս. Մի՛ջարեւք դու իցես Եգիպ-
 տացին, որ յառաջ քան զայս աւուրս ապտամ-
 բեցուցեր և հաներ յանապատ չորս հազարս արս
 սիկարեանս, և ասէ Պաւղոս, Ես եմ այր Հրեա
 ի Տարսոնէ Կիլիկեցոց, ոչ աննան քաղաքի քա-
 ղաքացի. աղաքեմ զքեզ հրամայեա ինձ խօսել
 առ ժողովուրդդ:

Եւ ի հրամայելն նորա, Պաւղոս կացեալ ի վե-

բայ աստիճանացն՝ շարժեաց դձեռն ժողովրդ-
դեանն. իբրեւ բաշտում լուծիւն լինէր, սկսաւ
բարբառել Հերբայեցոց բարբառովն և ասէ,

ՊԼ. ԻԲ

- 1 Ա.ք. եղբարք և հարք, լուարուք ինձ այժմ առ.
- 2 ձեզ պատասխանատուութեանս (Իբրեւ լուան
իթէ Հերբայեցոց լեզուան բարբառեացաւ նոցա՝
- 3 առաւել եւս դադարեցին ի բռութիւն. Եւ նա
ասէ,) Ես եմ այր Հրեայ ծնեալ ի Տաբսոն կի-
լիկեցոց՝ անեալ ի քաղաքս յայսմիկ առ ոսոս
Դամաղիելի խրատեալ ըստ ճշմարտութեան հայ-
րենի օրինացն, նախանձայոյդ էի Աստուծոյ՝ որ-
- 4 պէս ամենեւեան դուք այսօր Որ զսոյն ճանա-
պարճ վարեցի մինչեւ ի մահ, կապել և մատնել
- 5 ի բանստ արս և կանայս. Որպէս և քաջանայա-
պետդ վկայէ ինձ և ամենայն ծերակոյտդ, յորոց
և թուղթս առեալ առ եղբարս ի Դամասկոս եր-
թայի, ածել և անոր կապեալս յերուսաղէմ, զի
- 6 պատժեացինս Եւ եղև ինձ ի գնացն և ի մերձե-
նալ ի Դամասկոս, զմիշտուրն յանկարծակի
- 7 յերկինց փայլատակալ լոյս սաստիկ զինել. Եւ
անկալ յերկիր, և լուայ բարորաւ որ ասէր զիս,
- 8 Սաուդ, Սաուդ, զի՞ հալածես դու Եւ ես ետու
պատասխանի թէ Ո՞վ ես, Տէր. և ասէ զիս, Ես
- 9 եմ Յիսուս Նազովրեցի զորդուն հալածես Բայց
որ ընդ իսն էին զլոյսն ածանձինն, այլ զձայնն
ոչ լսէին որ խօսէր ընդ իս Եւ ասեմ, Զի՞նչ ա-
- 10 բարեց, Տէր. և ասէ զիս Տէր, Յարուցեալ երթի-
ցես ի Դամասկոս, և անդ պատմեցի քեզ վասն
- 11 ամենայնի որ հրաման է քեզ առնել. Իբրեւ ոչ
տեսանէի ի փառաց լուսոյն այնորեկ, զձեռանէ

1 Ղմոնդ յառիւտան, և զահն հարան

- ձգեալ ի նոցանէ որ ընդ իսն էին, մտի ի Դամաս-
- 12 կոս Անանիա ամն այր երկիւղած ըստ օրինացն,
 - վկայեալ յամենայն բնակաց որ ի Դամասկոս
 - 13 Հրեայքն էին, Եկն եկաց առ իս և ասէ, Սաուդ
 - 14 եղբայր, ի վեր հայեացաւ Եւ ես նոյնժամայն ի վեր
հոյեցայ ի նա. և նա ասէ զիս, Աստուած հարցն
մերոց յառաջագոյն բնարեաց զքեզ ճանաչել
զկանս նորա, և տեսանել զԱրդարն և լսել բար-
 - 15 բառ ի բերանդ նորա. Զի եղիցես վկայ նորա առ.
 - 16 ամենայն մարդիկ որոց տեսերն և լուարու Եւ արդ-
զի՞ չեղդաս, արի, միլտեաց և լուս զմեզս քո ի
 - 17 կարդալ զանուն նորա Եւ եղև ինձ ի դառնայն
յերուսաղէմ և կալ յաղթիս ի տաճարին, լինել
 - 18 ի զարմանման Եւ տեսանել զնա զի ոսէր զիս,
Փութաւ ել յերուսաղէմ վաղվաղակի, քանզի
չեն ընդունելոց զքո վկայութիւնդ վասն իմ
 - 19 Եւ ես ասեմ, Տէր, ինքեանք իսկ գիտեն զի ես
էի որ ի բանսն սոյնի և գան հարկանէի ըստ ժո-
 - 20 ղովրդոցն զհաւատաշարաւ ի քեզ. Եւ յորժամ
հեղոյր արեւն Ստեփանոսի վկայի քո, ես ինքն
էի որ ի յարդ կայի, և կամակեց լինէր սղանման
նորա, և պահէի զհանդերձս սպանողացն նորա
 - 21 Եւ ասէ զիս, Գնա, զի ես ի ճեթանոս հեռաւորս
սառաքեցից քեզդ
 - 22 Եւ ունին դնէին նմա մինչև ցոյս բան, ապա
բարձի զձայնս իւրեանց և ասեն, Բարձ յերկրէ
 - 23 զայդ պիտի, զի չէ պարտ սղդ պիտի ոյդ կեալ. Եւ
յաղադակելն նոցա և բնիկնուլ զհաճեւերձս և
 - 24 զփութին զանել յողան, Հրամայեաց հազարապետն
մուծանել զնա ի բանման, ոսէր, դառնիւ հարցա-
նել զնա, զի զիտաղից վասն որոյ յանցման այն-
 - 25 պէս աղաղակէին զնմանէ. Եւ իբրեւ արկեցին
զնա փոփոխ, ասէ Պաւղոս ցհարիւրապետն որ ի
վերայ կայր, Եթէ զայր Հռովմայեցի և անարատ
 - 26 պարտ իյէ ձեզ գան հարկանել. Իբրեւ լուսաւ

- հարկւրապետն, մատուցեալ առ հաղարապետն պատմեաց և ասէ, Զի՛նչ կամիս առնել, քանզի 27 այբս այս Հռովմայեցի է: Եւ մատուցեալ հաղարապետն՝ ասէ ցնա, Ասա դու ցիս, Հռովմայեցի՞ 28 ես, և նա ասէ, Այո՛ր Պատասխանի ետ հաղարապետն, Ես բաղում գլխոց զղինուորութիւնս զայս ստացայ: ասէ Պաւղոս, Ես ծնեալ իսկ ի գլին եմ: 29 Եւ վաղվաղակի ի բաց կացին ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա, և հաղարապետն իսկ երկեալ, իրբեւ զիտաց եթէ՛ Հռովմայեցի է, և զի կապեալ եւս էր զնա:
- 30 ԶԶ. Եւ ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զճմարեւոն, թէ՛ զի՛նչ չարախօսութիւն իցէ Հրէիցն, արձակեաց զնա, և հրամայեաց կոչել զքահանայապետսն և զամենայն առեւանն. և իջուցեալ զՊաւղոս՝ կացոյց ի մէջ նոցա:

ԳԼ. ԻԳ

- 1 Եւ հայեցեալ Պաւղոսի յառեանն՝ ասէ, Արք եղբարք, ես ամենայն ուղիղ մտօք զնացեալ եմ՝ 2 առաջի Աստուծոյ մինչեւ ցայսօր: Եւ քահանայապետն Անանիոս հրամայեաց սպասաւորացն 3 հարկանել զբերան նորա՝ Յայեւմամ Պաւղոս ասէ ցնա, Հարկանելոց է զքեզ Աստուած, որմ բռեալ, և դու նստիս դատել զիս բոտ օրինաց, 4 և առանց օրինաց հրամայես զիս հարկանել: Եւ որ չուրջն կային՝ ասեն, Զքահանայապետ Աստուծոյ հայհոյես: Եւ ասէ Պաւղոս, Ոչ գիտիմ եղբարք, եթէ իցէ քահանայապետ. զրեալ իսկ է, Զիշխան ժողովրդեան քո ոչ հայհոյեցես: 5 Իբրեւ զիտաց Պաւղոս եթէ՛ մի կողմն սաղուկեցուց է և մեւսն փարիսեցուց, աղաղակէր ի մէջ

- ատենին, Արք եղբարք, ես փարիսեցի եմ, որդի փարիսեցւոյ: Մասն յուսոյ և յարութեան մեռելոց ես աւասիկ դատիմ: Եւ զայս իրբեւ ասաց, եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և սաղուկեցւոց, 8 և պատառեցաւ բաղմութիւնն: Քանզի սաղուկեցիքն ասեն, Զիք յարութիւն և ոչ հրէական և ոչ հօգի, բայց փարիսեցիքն խոստովանին զերկոսեան: Եւ եղեւ աղաղակ մեծ. յոսն կացին ու մասնք ի դարաց անտի ի կողմանէ՝ փարիսեցւոց, հակառակէին և ասէին, Ոչինչ յարութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ, բայց եթէ հօգի խօսեցաւ: 10 Ի դմա կամ հրեւտակի՝ Եւ ի բաղմանալ ամբոխին երկուցեալ հաղարապետն թէ՛ գուցէ ձեռքիցի Պաւղոս ի նոցանէ, հրամայեաց զօրականին իջանել յափայակել զնա ի միջոյ նոցա, և ամել ի բանակին: Եւ ի վաղուեան գիշերին եկաց առ նմա Տէր և ասէ, Քահայերեաց, Պաւղէ, զի որպէս վկայեցեր մասն իմ յերուսաղէմ, սոյնպէս պարտ է քեզ և ի Հռովմ վկայել:
- 12 ԶԻ. Եւ իրբեւ ոյգ եղեւ, շարարեալ ժողով Հրէիցն՝ նդովիցին զանձինս, ոչ ուտել և ոչ լմպել մինչեւ սպանցեն զՊաւղոս: Եւ էին աւելի քան զքառասուն որոց զայս ընդ միմեանս երգումնս արարեալ էր: Որք մատուան առ քահանայապետն և երկոցուն և ասեն, Նդովիք նդովեցաք զանձինս ոչ ինչ ճաշակել մինչեւ սպանցուք: 15 զՊաւղոս: Բայց դուք զդացուցէք հաղարապետին հանդերձ ատենին, զի իջուոցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ կամիցիք ճմարտագոյնս ինչ գիտել զնմանէ: և մեք յուսալ քան զմտել նորա՝ պատրաստ եմք ի սպանանել զնա: Եւ լուեալ քեռորդւոյն Պաւղոսի զդաւաճանսութիւնն՝ եկն

- 17 եմուտ է բանալ անգր, պատմեաց Պաղոսի, Եւ կոչեցեալ Պաղոսի առ իւր զմի ի հարկաւոյն տաց անտի՝ ասէ, Զպատմեմիս զայս տար առ հա-
- 18 զարապեան, զի ունի ինչ պատմել նմա Եւ նորա առեալ զնա տարաւ առ հաղարապեան և ասէ, Կապեալն Պաղոս կոչեաց զիս, և աղայեաց զպատմեմիս զայս ամէլ առ քեզ՝ ունի ինչ խօսել ընդ քեզ, Առեալ զձեռանէ նորա հաղարապետին՝ զնաց մեկուսի, հարցանէր թէ Զինչ ունիս խօսել ընդ իս, Եւ նա ասէ, Հրեայք միարանեցին աղայել զքեզ, զի ի վաղեւ զՊաղոս իջուցեն յատեն, իբրեւ թէ կամիցին ինչ շնորհաւորոյն հարցանել վասն նորա, Արդ զու մի՞ անուայցեն նոցա, քանզի դարան գործեալ է նմա ի նոցանէ՝ արանց աւելի քան գրառասուն, որ նշովեցին զանձինս ոչ բռնել և ոչ բմոյել՝ մինչեւ սպանցեն զնա, արդ պատրաստ են և սպասեն քում հրա-
- 22 մանի, Ապա հաղարապետն արձակեաց զպատմանն՝ պատուիրեալ մի՞ ումեք ասել թէ զայս զկայացեալ ինձ:
- 23 Եւ կոչեաց երկուս ի հարկաւոյն տաց և ասէ, պատրաստեղք դորականս երկերիւր, որպէս զի երթիցին մինչեւ ի Կեստրիա, և հեծեալս ելթաւ նստուն և տիգուարս երկերիւր, յերկց ժամուց զիչերոյն, Եւ գրաստս պատրաստական՝ որպէս զի իջուցեալ զՊաղոս ապրեցուցեն առ փելիքս դատարոր, Գրեալ թուղթ որ ունէր օրինակ զայս:
- 26 Կղաւղիսս Լիւսիսս, առ քաջ դատարորք փելիքս, որդոյն, Զայս զայս կալեալ ի Հրէից և մերձ ի սպանանի ի նոցանէ, հասեալ ի վերայ գորկանաւ ապրեցուցի, իմացեալ թէ Հռովմայեցի է, Կամեցալ զխոյն զվնասն վասն որպէս ամբաստանէին զդմանէ, իջուցի զդա յատենն նոցա, Զոր գտի ամբաստանեալ վասն խնդրոյ իրիք ի բռնաց օրինաց, և ոչ ինչ արժանի մահու կամ

- 30 կապանաց ունէր մնաս իբրեւ արդ եղև ինձ նենգութեան յայրդ ինեւոյ Ի նոցանէ՝ յղեցի՝ առ քեզ, հրաման տուեալ և շարախօսացն խօսել զդմանէ առաջի քո, որչ լեր:
- 31 Եւ գորկանացն ըստ հրամանն նորա առեալ զՊաղոս՝ ամին գիշերայն յԱնտիպատրիս, Եւ ի վաղեւ անգր արձակեալ զհեծեալսն ընդ նմա
- 33 երթալ՝ դարձան ի բանակն, և քաւ մտին ի Կեստրիա, և տուեալ զդատարոն զթուղթն՝
- 34 առաջի կայուցին նորա և զՊաղոս, իբրեւ ընթերցաւ, և հարց թէ յոքմէ՞ նահանգէ իցէ:
- 35 և ստուգեալ թէ է ի Կիլիկեայ է, Լուայց քեզ, ասէ, յորժամ և շարախօսքն քո կեկեցեն, և հրամայեաց յապարանան Հերովդիս պահել զնա:

ԳԼ. ԻԴ

- 1 ԻԱ. Եւ յես հինգ աւուր էլ քահանայապետն Անանիա հանդերձ ծերովք ունմար, և ճարտարախօսաւ Տերափղեաւ ամմար, որք և զգացու-
- 2 ցին դատարոյն վասն Պաղոսի, Եւ ի կոչեն զնա՝ սկսաւ Տերափղեաւ ամբաստան լինել և ասել, Բազում խաղաղութիւն գտեալ է ի քէն և ի լոյս ուղղութիւն, այգիս այսորիկ քով խնամալ:
- 3 Ամենայնիւ և ամենայն ուրեք շնորհակալ եմք, քաջ փելիքս, ամենայն գոհութեամբ, Բայց զի մի՞ աւելի եւս աշխատ արարից զքեզ, աղայեմ լսել մեզ կարձ ի կարճոյ քոյն հեղութեամբ:
- 5 Իմանդի գտար զայս զայս սպայականի և խռովի ամենայն Հրէից որք են ընդ տիկեղս, և առ
- 6 ռաջորդ՝ Նազովթացուց հերձուածոյն, Որ և զաւճարն իսկ կամեցաւ պղծել, զոր և կալաք:

- 7 Ի՛նչ ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք: Եկեալ
 1 Լիւսիտա հաղարապետ՝ մեծաւ բռնութեամբ ի
 8 ձեռաց մերոց եհանաւ Հրամայեաց և չարախօսացն
 նորա գալ առ քեզ: Երմիէ դու իսկ բաւական
 1 լինելիս վերստին դատեալ, ամենայն հասու լի-
 9 նել զորոց մեքս ամբաստանեմք զգմանէ: Միա-
 բանեցին և Հրեայքն, տսեն, Արդդէս է:
- 10 Պատասխանի ետ Պաւղոս, յակնարկել նմա
 դատաւորին խօսել, ի բաղում ամաց լինել քեզ
 դատաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ, յօժարու-
 1 թեամբ վասն իմոց իրաց պատասխանի առնեմ:
- 11 Բանգի կարող ես գիտել, որ ոչինչ առեկ է իմ
 քան պաւղոս երկոտասան յորմէ հեռէ ելի երկիր
 12 պագանել յերուսաղէմ: Եւ ոչ ի տաճարի անդ-
 գաին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ ժողովոյ
 13 արարեալ բազմաց, ոչ ի ժողովուրդս, եւ ոչ ի
 քաղաքի: Եւ ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ
 14 վասն որոյ այժմս չարախօսեն զինէն: Բայց զայս
 խոստանամ քեզ, եթէ ըստ ճանապարհին զոր
 15 տէնան և ի մարդարես գրեալ է: Ունին յոյս առ
 Աստուած, որում և դոքա իսկ ակն ունին թէ
 յարութիւն լինելոց է՝ արդարոց և մեղաւորաց:
- 16 Յորում և ես իսկ ճգնեմ, անխիղճ միտս ունել
 առ Աստուած և առ մարդիկ յամենայն ժամ:
- 17 Ի բաղում ամաց ողորմութիւն եկի առնել յազ-
 18 գիդ իմում, և ետու պատարագիս: Որովք գաին
 զիս արեալ ի տաճարին, ոչ բազմօք և ոչ ամ-
 19 բոխի: Ոմանք յԱսիացոց անտէր Հրեայք, որոց
 պարտ էր գալ առաջի քո և ամբաստան լինել:
- 20 Եթէ ունիցին ինչ զինէն: Եւ կամ ինքեանք սո-
 քա ասացեն, զինչ գաին յիս անիրաւութիւն

- 21 Մինչդեռ կայի յառեմնին. Բայց միայն վասն միոյ
 բարբառոյս այսորիկ զոր աղաղակեցի մինչ կային
 ի մէջ նոցա, եթէ վասն յարութեան մեռելոց
- 22 զատեմ ես այսօր ի ձէնչ: Եւ յապաղեաց զնոս
 փելիքս, զի ստուգազոյնս գիտէր վասն ճանա-
 պարհին, ասէ, Յորժամ Լիւսիտա հաղարապետ
 23 ինչէ այսը՝ տեղեկացայց վասն ձեր: Հրամայեաց
 հարկաւորսն յսահել զնա և ունել յրեգարձա-
 կի, և մի զօք յիւրոց անտէր արգելուլ ի պաշ-
 տելոյ շնա:
- 24 Ի՛նչ. Եւ յետ աւուրց ինչ եկն փելիքս հան-
 դերձ Դրուսիդա կնաւ իւրով, որ էր Հրեայ-
 կոցեաց զՊաւղոս և լուսա ի նմանէ վասն որ ի
- 25 Յիսուս Գրիստոս հաւատոցն: Եւ ի խօսելն նորա
 վասն արդարութեան և ժողովալութեան և հան-
 դերձեաց դատաստանին, զահի հարեալ փելիքս՝
 ետ պատասխանի, Դու առ այժմ երթ, և յոր-
- 26 ժամ ժամ լիցի, կոյեցից զքեզ: Միանգամայն և
 ակն ունէր թէ տացի ինչ նմա ի Պաւղոսէ, վասն
 որոյ և ստեպ կոյեցեալ զնա խօսէր ընդ նմա:
- 27 Եւ ի կատարել երկուց ամաց՝ եկն փոխանակ
 փելիքսի փեստոս Պորկիոս. իրբեւ կամեցաւ
 շնորհս առնել Հրէիցն փելիքս, եթող զՊաւղոս
 կապեալ:

ԳԼ. ԻԵ

- 1 Փեստոս իրբեւ եհաս յիշխանութիւնն, յետ երկոց
 2 աւուրց ել յերուսաղէմ ի կատարեալ: Եւ զգա-
 ցուցին նմա զքահանայապետքն և զկաւորք
 3 Հրէիցն զՊաւղոսէ, Եւ աղաչէին խնդրեալ շնորհս
 ի նմանէ, զի կոյեցէ զնա յերուսաղէմ: Դարան

1) Մեռել, զնա, կամ յերթալոյ առ նա

2) Մեռել, քահանայապետ

- 4 գործեալ սպանանել զնա ի ճանապարհս իսկ
փեստոս արար պատասխանել պահել զնա ի կե-
տարիս, թէ ինքն իսկ ընդ հուս պնդր երթալոց
5 էր, եւ որ ի ձէնը կարողդդ իցեն, ասէ, ընդ իս
իցեն, եւ եթէ իցէ ինչ յառնն վնաս, ամբաստան
6 լիցին զմանէ, եւ լեալ անդ աւուրս ոչ աւելի
քան դուր կամ զտասն, եկն էլ ի կեսարիա. եւ
7 ծել զՊաւղոս եւ իրրեւ եկն, կային չուրջ դու-
վաւ որ յերուսաղեմէ իջեալ էին Հրեայքն, բա-
ղամ եւ ծանր վնասս զնէին զորս ոչ կարէին ցու-
8 ցանել, Բանգի առնէր պատասխանի Պաւղոս եւ-
թէ ոչ յօրէնս Հրէից եւ ոչ ի տաճարն եւ ոչ ի
9 Կայսր ինչ վնասալից եւմ, Բայց փեստոս կամե-
ցեալ Հրէիցն չնորսն առնել յպատասխանի եւս
Պաւղոսի եւ ասէ, Կամին յերուսաղեմ երանել,
եւ անդ վասն դոցին իրաց դատել առաջի իմ,
10 եւ ասէ Պաւղոս, Յատենի Կայսրը հասեալ կամ
ուր պարտ է ինձ դատել. Հրէից ինչ չեմ վնա-
11 սակար, որպէս եւ զուս իսկ քաջ գիտես, Ապա
եթէ վնասակար իցեմ եւ արժանի ինչ մահու
գործեցի, ոչ պանգիտեմ ի մեռանելոյ. իսկ եթէ
ու ինչ իցէ զորաց ստգա ամբաստան լինին զինէն,
ու ոք կարէ զիս դոցա չնորսն. ի Կայսր բո-
12 ղոքեմ, Յայնժամ փեստոսն խօսեցեալ ընդ
խորհրդակցին՝ արար պատասխանի, ի Կայսր բո-
ղոքեցեր, առ Կայսր երթիլիւր
13 ԷԳ. Իրրեւ անցին աւուրք ինչ, Ագրիպպաս
արքայ եւ Բերքինիկ եկին ի Կիսարիա յաղոյն
14 փեստոսի. եւ իրրեւ աւուրս բազում հանէին
անդ, փեստոս զեկոյց արքայի զՊաւղոս եւ ասէ,
Այր մի է աստ մնացեալ կայեալ ի փեղիքս:
15 Վասն որոյ իրրեւ չողայ յերուսաղեմ, զգացու-
ցին ինձ քանանայապետք եւ զկաւորք Հրէիցն,
16 խնդրէին յինէն առնել նմա պատուհաս, որոց

- եւս պատասխանի եթէ Զէ օրէն. Հռովմայեցոց
չնորնել ուսեք, Կորք, մինչեւ ամբաստանեալն
յանդ խման ունիցի զդատախազսն, եւ անդի պա-
տասխանոյ առնուցու վասն ամբաստանու-
17 Թեանն. եւ իրրեւ եկին այսր, ոչինչ յապողցի,
այլ ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրամայեցի ամել
18 զայրն, Վասն որոյ մատուցեալ ամբաստանքն եւ
ու մի ինչ վնաս չարութեան ի մէջ բերէին զորոց
19 եւս կործէի, Բայց ինդկար ինչ որ վասն իրեանց
պաշտաման ունէին ընդ նմա, եւ վասն Յիսուսի
ուրուսն մեռելոյ, զորմէ ասէր Պաւղոս թէ կեն-
20 դանի է. իրրեւ յանձնարս մտէ վասն այսպիսի
իրաց քննութեան, ասեմ եթէ կամիցե՞ երթալ
յերուսաղեմ, եւ անդ դատել վասն նոցին իրաց:
21 Բայց ի Պաւղոսի բողոքենն զի պահեսցի ի Բալի
արանցն յանդիմանութիւն, հրամայեցի պահել
22 զնա՝ մինչեւ տաց տանել առ Կայսր, Ագրիպպաս
ցփեստոս ասէ, Կամէի եւ ես լսել առնն. եւ նա
ասէ, ի վաղիւ լուիցեալ
23 եւ ի վաղիւ անդր իրրեւ եկն Ագրիպպաս եւ
Բերքինիկ բազում երեւելի սպասուրք եւ մտին
յատենան հանդերձ հազարապետքն եւ արամբք
պատուականք քաղաքին. եւ հրամայեալ փե-
24 տոսի՝ ամին զՊաւղոս եւ ասէ փեստոս, Արքայ
Ագրիպպա, եւ ամենայն արք որք ընդ մեզ էք,
տեսանէ՞ք զնա. վասն որոս ամենայն ժողովք
Հրէից ամբաստան եղեն ինձ յերուսաղեմ եւ աստ,
25 աղաղակէին թէ Զէ պարտ զմա կեալ. Բայց ես
ի վերաց հասի թէ ոչինչ է զորա արժանի մահու
զորեալ, եւ զորա ինքնին բողոք կայեալ առ
26 Բալի արանցն, խորհեցայ յիշել Վասն որոյ ստու-
գութեամբ ինչ գրել տեսան իմում ոչ ունիմ,
վասն այնորիկ ամի զդա առաջի ձեր, եւ մանա-

1 անդ. անալիզի քո, արքայ Ագրիպպայ, որպէս զի
2 վերստին քննեալ մարթացից ինչ գրել: Քանզի
անպատեհ իմն թուի ինձ տալ տանել կապեալ
մի, և ոչինչ մնաս զմահանէ նշանակել:

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ Ագրիպպաս ասէ. զՊաւղոս, Հրամայեալ է
2 քեզ մասն քո խօսել: Յայնժամ Պաւղոսի ձեգեալ
3 զձեռն առնէր պատասխանի. Վասն ամենայն ամ-
4 րաստանութեան Հրէիցդ գինէն, արքայ Ագրիպ-
5 պա, համարիմ զանձն երանելի, զի քո առաջի
6 օրսոր տալոց եմ պատասխանի: Մանաւանդ զի
7 գիտակ իսկ ես ամենայն կրօնից և խնդրոց Հրէից
8 մասն որոյ աղաչեմ երկայնմութեամբ լսել ինձ:
9 Քանզի կենաց իմոց որ ի մանկութենէ, ի սկզբա-
10 նէ լեալ յազգի անդ իմում յերուսաղէմ, տեղ-
11 եակ են ամենայն Հրեայք: Յառաջագոյն գիտեն
ի վաղուց հետէ, եթէ կամիցին վկայել, զի ըստ
ճշմարտապոյն կրօնից օրինաց մերոց կեցեալ եմ
փարեացի: Եւ արդ մասն յուսոյն տու հարսն ե-
ղելոյ աւետեացն յԱստուծոյ՝ դատեալ կամ յա-
տենի: Յոր երկոտասան ազգատոհմին մերոյ ան-
պակաս զցայգ. և զցերեկ պաշտեալ ակն ունին
հասանել: Վասն որոյ յուսոյ ամբաստանիմ, ար-
քայ, ի Հրէիցդ: Զի՞նչ անհաւատ թուի ձեզ եթէ
Աստուած զմեռեալս յարուցանէ: Ես իսկ ինք-
նին պատշաճ համարէի զբաղում ինչ հակառակ
ամուսնին Յիսուսի նազովիցեոյ գործել: Զոր և
առարկ իսկ յերուսաղէմ. և զբաղումս ի սրբոցն
ես բանաբարեւ առնէի, ի քահանայապետիցն
առեալ իշխանութիւն: և զպատկերոցն նոցա բե-
րէի համար: Եւ ըստ ամենայն ժողովրդոցն բա-

ղում անգամ պատժեալ զնոսա՝ բռնադատելի
հայհոյել. առաւել եւս մոլեալ է վերայ նոցա՝
հալածէի մինչեւ յարտաքին քաղաքսն:

12 Եւ. Որովք զնացեալ ի Դամասկոս՝ իշխա-
նութեամբ և հրամանօք զհանապապեալիցն,
13 Զմիջաւորն ի ճանապարհի տեսի, արքայ, յերկ-
նից առաւել քան զլուսաւորութիւն արեգական
ծագեալ զինեւ լոյս: և զնորօք որ ընդ խն եր-
14 թային, Եւ յամենեցուն մեր անկանեւն յերկիր,
լուայ ձայն որ ասէր. ցիս Հերրայեցեոց բարա-
ւոյն, Սաւուղ, Սաւուղ, զի՞ հալածես զիս. իսխտ
15 է քեզ ընդդէմ խթանի աքացել: Եւ ես ասեմ,
Ո՞հոյ Տէր. և Տէր ասէ, Ես եմ Յիսուս զոր
16 քուն հալածես: Այլ արե և կայ ի վերայ ոտից
դոց, զի վասն այսորիկ երեւեցայ քեզ առնուլ
զքեզ ի ձեռն պաշտօնեայ և վկայ որոց տեսերդ
17 Դիս, և որոց երեւեցայ քեզ. Գրիկը զքեզ ի
ժողովրդենէդ. և ի հեթանոսաց, յորս ես առա-
18 քեցեզ զքեզ: Բանալ զայս նոցա, դարձուցանել
ի խաւարէ ի լոյս, և յիշխանութենէ Ստտանայի՝
յԱստուած. առնուլ նոցա զթողութիւն մեղաց,
19 և վիճակ ընդ սուրբս հաւատովքն որ յիս Ուս-
տի, արքայ Ագրիպպա, ոչ եղէ անհաւան երկ-
20 նաւոր տեսանն: Այլ նախ որոց ի Դամասկոս
և յերուսաղէմ էին, և ընդ ամենայն գաւառսն
Հրեաստանի և ի հեթանոսս, պատմեցի զզննալ
և դառնալ յԱստուած՝ կենդանի, արժանի ա-
21 պաշխարութեան գործս գործել: Վասն այսորիկ
Հրէից կալեալ զիս ի տաճարին՝ կամէին սպանա-
22 նել: Ոգնութիւն հասեալ առ յԱստուծոյ՝ մինչեւ
ցայսօր կայց վկայեալ փոքու և մեծի, ոչ ինչ
արտաքոյ տակ քան զոր մարդարեւքն և Մովսէս
23 խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ. եթէ չարչարե-

լոց է Գրիստան, եթէ առաջին և յորութենէ մեռելոց՝ լոյս պատմելոց է ժողովրդեանն և հետնոսոց:

- 24 Եւ նորա զայս պատասխանի տուեալ, փեստոս ի ձայն մեծ ասէ, Մովսիս, Պաղէ, բազում դպրութիւնք գրեղ ի մոլութիւն դարձուցանեն, իսկ Պաղոս ասէ, Ոչ մովսիս, քաջ փեստոս, այլ զցածութեան և զշմարտութեան բանս բարբառիմ, Գիտակ իսկ է այսոցիկ որքայ, ընդ որում և համարձակեալը խօսիմ. քանզի ծածկել իբէն իսիք ի սոցանէ չառեալմ յանձն. զի ոչ եթէ
- 27 յանկեան ուրեք գործեալ իցէ այս, Հաւատասմ, արքայ Ագրիպայոս, մարգարէից. գիտեմ զի հաւատասմ եւ ասէ Ագրիպայոս ցՊաղոսոս, փորութիւն հաւանեցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ:
- 28 Եւ Պաղոս ասէ, Ինչոքի յիստուծոյ եւ փորութեւ մեծաւ ոչ միայն գրեղ, այլ զամենեւեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լինել այսպիսի որպէս և եսս եմ, բաց ի կապանաց առիտ:
- 30 Յոտն եկաց արքայն և դատաւորն և Ռերինի:
- 31 Կէ և որ ընդ նոսայն նստէինս Եւ իրեւ գնացին, խօսէին ընդ միմեան և ասէին թէ Ոչ ինչ արժանի մահու կամ կապանաց գործէ այսոս:
- 32 Եւ իսկ Ագրիպայոս ցՓեստոս ասէ, Արձակել մարթ էր զայս զայս, եթէ ոչ էր բողոքեալ ի կայսր:

ԳԼ. ԻԵ

- 1 Է՛՛՛. Իրեւ հրամայեցաւ մեզ նաեւ յիտալիս, տային դՊաղոս և զայս իման կապեալս ցհարբւրապետ մի, որում անուն էր Յաւրիս, Սեբաստեան գնդին: Եւ երբ ի նաւ մի Ագրավոնտացի, որ երթալոց էր ի կղզմանս Առիացոց, գնացաք, էր ընդ մեզ և Արիստարքոս Մակեդոն

- 3 Թեապոնիկեցի: Եւ ի վաղիւ անդր իջաք ի Սիդոն: և մարգարտութիւն ցուցեալ Յաւրիս առ Պաղոս, հրամայեաց առ բարեկամն երթալ և դարման գտանել: Եւ անաի երեալ խոնարհաղոյն նաեւցաք ի կիպրոս վասն հօգմոյն ընդդէմ լինել:
- 5 Լոյս Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիրիկեայ և Պամփիլիայ նաեալ իջաք ի Միւսաս Լիկիացոցոյ: Եւ անդ դաեալ հարբւրապետին նաւ մի Ագրեսանդացի որ երթայր յիտալիս՝ եմոյժ գմեղ անդր:
- 7 Եւ ի բազում աւուրս ծանրանաեալք՝ հօգիւ հասաք առ կիրեան, և ի չորացոցանել մեզ հօգմոյն, նաեւցաք խոնարհաղոյն ի կրեան առ Սաղմոնեան: Հօգիւ անցեալ առ նովաւ եկաք ի տղի ինչ որ կոչէր Գեղեցիկ նաւահանգիստ, յոր հուպ էր քաղաքն Ղառան: Եւ իրեւ բազում ժամանակք անցանէին, և սխալ եւս լինէր նաւելոյն, և վասն այն ինչ եւս պաշտոն անցանելոյ, տայր խրատ Պաղոս, Եւ ասէր ցնոսա, Արք, տեսանեմ զի թնամանօք և բազում միասաւ ոչ միայն բեռնիդ և նաւի, այլ և անձանց մերոց:
- 11 Ինելոց է նաւարկութիւնս իսկ հարբւրապետն նաւապետին և նաւախորն առաւել անսայր քան ըանիցն Պաղոսիս իրեւ դժպատե՛հ իմն թուէր նաւահանգիստն առ ի ձմերել, բազումք խորհեցան գնալ անաի. թերեւս կարացեն հասանել ի փլանիկէ՝ ձմերել ի նաւահանգապին կրեաացոց որ հայէր ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհն:
- 13 Եւ ի չնել հարաւոյն, համարեցան ուր գիմեայն էին հասանել. և արեալ մօտ անցանէին առ կիրեան: Եւ ոչ յետ բազում ժամոց անալս զնովաւ հօգմ ուսուցիկ, որ կոչի Ներակիլ:
- 15 Ընկն Ընդ յափտակել նաւն և ի չանդուր ժել ընդդէմ հօգմոյն, թոյլ առեալ երթայաք և զայաք ի կղզի ինչ գիմեալ որ կոչէր կղաւդա, հօգիւ կարացաք ըմբռնել զմակոյին:

- 17 Զոր առեալ՝ յօգնականութիւն կապէին ընդ նաւն՝. երկուցեալք թէ դուցէ ի յորձանուտն անկանելցին, ինուցեալ դառադատոն՝ այնպէս եր-
- 18 թայնն և դայնն և ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ ի վաղիւ անդր զկարօտսին ընկեցին առնէին և
- 19 Եւ յերկր աւուր ընդ շիրեանց ձեռն զգործին նաւին ընկեցին Իրբեւ ոչ արեւ և ոչ աստեղք
- 20 երևէին ի բազում աւուրս, և ձեռնն ոչ սակաւ կայր ի վերայ, սպաբառնայր ամենայն յոյս փրկու-
- 21 թեան մերոյ, և ոչ բազում աւուրս նօթի էին, յայնժամ Պաւղոս կացեալ ի մէջ նոցա՝ ասէ,
- 22 Ի կրեաեայ և շահել զվիտս դայս և զվնաս Եւ արդ խրատեմ զձեզ քաջալերել, զի վնաս անձին
- 23 և ոչ միում ի ձէն՝ լինիցի բաց ի նաւէդ և Գանգի երևեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշտակ Աստուծոյ
- 24 որոյ եսն եմ և պաշտեմ զնա, Եւ ասէ, Մի՛ երկնիր, Պաւղէ, կայսեր եւս պարտ է քեզ յան-
- 25 ծոյ զամենեւեան որ եւն ընդ քեզ ի նաւիդ և Վասն այսորիկ քաջալերեցաւ որք, արք, զի հաւատամ յԱստուած եթէ այսպէս լինի զոր օրինակ խո-
- 26 սեցաւ ընդ իս և Բայց ի կղզի ինչ հասանէ մեզ անկանել:
- 27 Իձ, Իրբեւ չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր, մինչդեռ ծփէաք ի Հանդրին անդունդս, ի մէջ գիշերին կարծէին նաւաւարքն եթէ հասեալ
- 28 իցեն յաշխարհ ուրեք, Եւ ընկեցեալ զգունդս՝ գտին գիւրկս քանն և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ընկեցին և գտին գիւրկս հնգետա-
- 29 սան Զահէ հարեալ թէ դուցէ ի խիստ ինչ

- տեղիս անկանելցին, յետուստ կողմանէ ընկեցին
- 30 խորիսիս չորս, ըղձանայն այգուն լինելոյ, Բայց նաւաւարքն խնդրէին փախել ի նաւէ անտի, և ինուցեալ զկուրն ի ծով սնդր՝ պատճառանօք որպէս թէ յաւայոյ կողմանէ խորիսիս ձգելոց
- 31 իցեն և ասէ Պաւղոս ցհարկբայեան և ցգորա-կանան, Եթէ ոչ դուք մնան ի նաւիս, դուք ասո-
- 32 ըրէ ոչ կարէք, Եայնժամ զօրականքն հատին
- 33 զլարս կրին և ի բաց ընկեցին Եւ մինչդեռ այգն կամբ լինել, աղայէր Պաւղոս զամենեւեան առ-
- 34 նուկ կերակուր, ասէ, Այս չորեքտասաներորդ օր է որում ակն ունիք նօթիս կատարել, և չէ ինչ
- 35 հաշակեալ և Վասն որոյ աղայեմ զձեզ ծաշակել կերակուր, զի այն խկ վասն ձերոյ փրկութեան է. զի ոչ ուրեք ի ձէն՝ մազ մի ի գիւրոյ կորցէ:
- 36 Եւ իրբեւ ասաց զայս, առեալ հաց՝ զօհացաւ զԱստուծոյ առաջի ամենեւոյն, երեկ և սկսաւ
- 37 ուտել Եւ քաջալերեցան ամենեքին, և նոքտ
- 38 շին երկերիւր եւ թափառսուն և վեց Իրբեւ յաղեցան կերակրովն, թեթեւացոյցին զնաւն՝ թափեալ զգորեանն ի ծովս:
- 39 Եւ իրբեւ այդ եղև, զերկիրն ոչ ճանաչէին, բայց զգող մի նաւարէին թէ ամի ծովուն իցէ յոր խորէին, թէ հնար ինչ իցէ, զերծուցանել
- 40 զնաւն Եւ զխորիսիս հատեալ ընկեցին ի ծովս, Թողացուցին զսառնելիս թեոցն, և ի բաց առ լին՝ զառադատուն, և ետուն հոգոյն յափն
- 41 կոյս ծովուն Անկեալ ի տեղի մի երկժով՝ թիւրեցին զնաւն, և առաջին կողմն նաւին խրեալ անշարժ մնայր, և յետին կողմն քակէր շիրունու-
- 42 թեան Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ զի զկապեալսն սպանցեն, և զի մի՛ ոք լուղից և

¹ Եւ, Զոր առին, և օգնութիւնս ի կիր արկեալ տին պարուն զնաւան

² Ուստի, մեր թիւան, ընկեցաք

¹ Եւ, բացին

² Ուստի, ի բռնութենէ արեալ

- 43 Իրախնէն. Եւ հարիւրապետն քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել զՊաւղոս՝ արգել զնոսա ի խորհրդոյն. հրամայեաց զի որ կարողն իցեն լուղէն՝
- 44 անկանիցին նախ և ի ցամաքն եղանիցեն. Եւ զպալան՝ զո՞րս ի տախտակաւ և զո՞րս յայլ ինչ կահի նստէ անտի. և այսպէս եղև ամենեցուն փրծանել յերկիր:

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ զխոսացաք թէ Մեկեաինէ էր անուն կղզւոյն, ըսյց բարբարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ մարդապիտութիւն մեզ. Գանգի լուցին խարոյկ, և ընկալտն զամենեւեան զմեզ
- 2 զասն անձրեւին որ ստիպէր և վասն ցրտոյն. Եւ ի ժողովել Պաւղոսն խախ ինչ բազում և դնել ի վերայ խարուկին, իժ մի ի չերմութենէն ելեալ՝
- 3 կայաւ զձեռանէ նորա. Եւ իրբեւ տեսին բարբարոսքն կախեալ զգազանն զձեռանէ նորա, ասէին զմիմեանս, Ուրեմն սպանող է այս այս, որ թէպէտեւ ապրեցաւ ի ծովէն, իրաւունքն չետուն կեալ. Եւ նորա թօթափեալ զգազանն ի հունն,
- 5 եղև նմա չար և ոչինչ. Եւ նոքա ակն ունէին նմա այտնելոյ կամ՝ անկանելոյ և յանկարծակի մեռանելոյ. իրբեւ չատ տկնալիեալ և տեսանին թէ ոչինչ վնաս եղև նմա, դարձեալ դարձուցին
- 7 զբանն և ասէին թէ աստուած ոմն է. Եւ չորս զանդեան զայնտիկ էին գեղջ գլխաւորի կղզւոյն որում անուն էր Պոպղիոս. որ աս զմեզ յերաշ-
- 8 խի դերիս աւուրս և սիրով ընկալաւ. Եւ եղև հօրն Պոպղեայ ի չերմն և յախտ թանչից հիւանդանալ դնել. աս որ մտեալ Պաւղոս և կացեալ
- 9 յազօթս՝ եղ. զձեռն և բժշկեաց զնա. Եւ իրբեւ

- այս եղև, այլ հիւանդք որ էին ի կղզւոյն՝ գային
- 10 և բժշկէին, Որք և բազում պատուովք պատուեցին զմեզ. և իրբեւ գնացաք, ետուն որ ինչ պէտք էին.
- 11 Ի՛նչ. Եւ յետ երկից ամսոց ելաք ի նաւ մի Ագիւսանդրացի որ ձմեռեալ էր ի կղզւոյն նանաւու. բաւ Դիոսկուրացոց. Եւ ինչալ ի Սիրակուսա՝
- 13 եղեաք աւուրս երիս. Ուստի գնացեալ հասաք ի Հաեղիովն. և յետ աւուր միայ ի շնչել հարաւոյն
- 14 երկօրեայք եկաք ի Պատիողոս. Ուր և գտաք եղբարս՝ աղաչեցեալք ի նոցանէ լինել աւուրս և թն.
- 15 և ապա ելաք ի Հոռոմ. Եւ անտի լուեալ եղբարց զմէն՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչև յորդոստայն Ապփեայ և Երիցն Արապկայ. զորս տեսեալ Պաւ-
- 16 զոսի գոհացաւ զԱստածոյ և քաջալերեցաւ.
- 17 Եւ իրբեւ մտաք ի Հոռոմ, հրամայեցաւ Պաւզոսի լինել առանձինն հանդերձ զենուորան
- 18 պահպանաւ իւրով. Եւ եղև յետ երկից աւուրց կուլել նմա զԻրենց գլխաւորս. և իրբեւ եկին, ասէ ցնոսա, Ես, արք եղբարք, ոչինչ հակառակ դործեալ ժողովրդեանն կամ կրօնիցն հայրենեաց, կապեալ յերուսաղեմէ մատնեցայ ի ձեռս Հոռոմ
- 20 մայեցուց. Որք իրբեւ դառեցան զիս, կամեցան արձակել, վասն և ոչ մի ինչ վնաս մահու գտաւ.
- 21 նելոյ յիս ի հակառակել Հրէիցն հարկ եղև բողոքել ի Կայսր, իբր ոչ եթէ զազգէն իմէ ունէի ինչ չարախօսել. Վասն այսր պատճառաւ նաց աղաչեցի զմեզ՝ տեսանել և խօսել. քանզի վասն յուսոյն իորայելի կամ ի չղթայս յայտոսիկ.
- 22 Եւ նոքա ասեն ցնալ Մեք ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք ի Հրէաստանէ, և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատմեաց կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո

- 22 չարութիւնն, իայց աղաչեմք ի քէն լսել թէ զինչ խորհիցիս: զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն ուրեք հակառակութիւն
- 23 կրէս, ժամ եղեալ նմա օր մի, եկին ի վասնն առ նա բազումք, որոց պատմէր վկայու թեամբ դարձրայութիւն Աստուծոյ. և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի յօրինացն Մովսիսի և ի մար-
- 24 գարէից յայդուէ մինչեւ ցերեկոյն. եւ ամենք հաւանէին բանիցն, և կէսք չհաւատային: Եւ ան-
- 25 վարանք լիեալ ի միմեանց՝ արձակէին, յասելն Պաղոսի բան մի թէ Բարուք խօսեցաւ. Հոգին Սուրբ ի ձեռն Նսայեայ մարգարէի առ հարսն
- 26 մեր, եւ ասէ, Երթ առ Ժողովուրդն, և ասասցես, Լսելով լուիիքք և մի՛ խմայիքք, և տեսանե-
- 27 լով տեսիլք և մի՛ տեսիլք: Զի թանձրացաւ սիրտ Ժողովրդեանն այնորեկ, և ականջօք իւրեանց ծանր լուան, և դաչս իւրեանց կափուցին, զի մի՛ երբեք տեսցեն աչօք, և ականջօք լուիցեն, և սրտիւք խմացին և դարձցին, և բժշկեցից զնո-
- 28 սա: Եւ արդ յայտնի լիցի ձեզ, զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւնս Աստուծոյ, նոքին և լուիցեն: Եւ իրբեւ զայս ասաց, արտաքս գնացին ի նմանէ Հրեայքն, որք ունէին ի մէջ ինքեանց զբազում խնդիրս:
- 30 Եւ եղև զերկեամ մի բովանդակ իւրով վար-
- 31 ձու, եւ ընդունէր զամենեւեան որ մտանէին առ
- 32 նա: Քարոզէր զարքայութիւնն Աստուծոյ, և ուսուցանէր վասն Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի անխտիսն ամենայն համարձակութեամբ:

Սյո հոմաբ պախտէ յոմանս

ՊԱՒՂԱՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՈՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԱՐ. ՊԱՒՂԱՍ, ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի, կոչեցեալ առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն Աս-
- 2 տուծոյ. Որ յառաջ խոստացաւ ի ձեռն մարգա-
- 3 րէից իւրոց զբովք սրբովք, վասն Որդւոյ իւրոյ
- 4 եղելոյ ի գաւակէ Դաւթի րոտ մարմնոյ, Սահմա-
- 5 նելոյ Որդւոյն Աստուծոյ զօրութեամբ ըստ Հոգ-
- 6ւոյն սրբութեան, ի յարութենէ մեռելոց Յիսու-
- 7 սի: Եւ Քրիստոսի Տեառն մերոյ. Որով ընկալաք
- 8 շնորհս և առաքելութիւն ի հնազանդութիւն
- 9 հաւատոց յամենայն հեթանոսս վասն անուան
- 10 նորա. Յորս և դուք էք կոչեցեալ Յիսուսի Քրիս-
- 11 տոսի: Ամենեցուն որոց էք ի Հռովմ, սիրելեաց
- 12 Աստուծոյ՝ կոչեցելոց սրբոց, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի
- 13 Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ:
- 14 Նախ գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ի ձեռն Յիսու-
- 15 սի Քրիստոսի վասն ձեր ամենեցուն. զի հաւատօք
- 16 ձեր պատմեալ են ընդ ամենայն աշխարհս. Վկայ է ինձ Աստուած, զոր պաշտօնն հոգւով իմով
- 17 յաւետարանի Որդւոյ նորա, թէ որպէս զվկա-
- 18 տակ ձեր յառնեմ. Յամենայն ժամ յաղօթս իմ

Յոյնն, առնեմ անգաղաք

- աղաչելով զի թերեւս երբեք յաղոթեցի ինձ կա-
- 11 մօքն Աստուծոյ զալ առ ձեզ: Քանզի անձկացեալ եմ տեսանել զձեզ, զի փոխեցից ի ձեզ շնորհս
- 12 ինչ հոգեւորս առ ի հաստատել զձեզ: Այսինքն է մտիթարակից լինել ձեզ ժամս ինչ միևնա-
- 13 խոյ և ձերզ հաւատոց: Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք, եղբարք, զի բազում անգամ յօժարեցի զալ առ ձեզ, և արգելայ մինչեւ ցայժմ: զի և ի ձեզ գտից պտուղ ինչ որպէս և յայլ հեթա-
- 14 նոսս: Քանզի Յունաց և Բարբարոսաց, իմասա-
- 15 նոց և անմտից պարտապան եմ: Այնպէս՝ որչափ իմոյւսանն յօժարութեամբ, և ձեզ որ ի Հռովմէ-
- 16 ք: Զի ոչ եթէ ամօթ ինչ համարիմ դաւեւորանն, քանզի զօրութիւն Աստուծոյ է ի փրկութիւն ա-
- 17 նոսի: Զի արդարութիւնն Աստուծոյ նոյաւ յայտ-
- 18 նի հաւատոց ի հաւատս: որպէս և գրեալ է թէ Աբղարն ի հաւատոց կեցցէ:
- 19 Այ. Քանզի յայտնեցոյ է բարկութիւն Աստուծոյ յերկից ի վերայ ամենայն ամբարշտու-
- 20 թեան և անիրաւութեան մարդեան, որք զձմար-
- 21 տութիւնն անիրաւութեամբ ունին: Վասն զի փրկութիւնն Աստուծոյ յայտնէ ի նորա: Բան-
- 22 զի Աստուած իսկ յայտնեաց նոցա: Զի աներեւ-
- 23 ւոյթք նորա ի սկզբանէ աշխարհի արարածովքս իմացեալ տեսանին, այսինքն է իմանլենաորու-
- 24 թիւն և զօրութիւնն և աստուածութիւն նորա: զի ոչ գտանիցեն ամենեւին տալ պատասխանի:
- 25 Զի ծանեան զԱստուած, և ոչ իրբեւ զԱստուած փառաւորեցին կամ դոճացան: այլ նախադաս ի խորհուրդս իւրեանց, և խաւարեցան անմտու:
- 26 Թեամբ սիրտք նոցա: Զանձինս առ իմաստունս

- 27 ունէին, յիմարեցան: Եւ փոխեցին զփառս անեղ-
- 28 ծին Աստուծոյ ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի-
- 29 մարդոյ և թռչնոց և չորքոտանեաց և սողնոց:
- 30 Վասն որոյ մասնեաց զնոսա Աստուած ի ցանկու-
- 31 թիւն սրտից նոցա ի պղծութիւն, անարգել զմար-
- 32 մինս իւրեանց յանձինս իւրեանց: Որք փոխանա-
- 33 կեցին զձմարտութիւնն Աստուծոյ ընդ ստու-
- 34 թեան: Վնաղանդեցան և պաշտեցին զարարածս
- 35 և ոչ զԱրարիչն, որ է օրհնեալ յաւիտեանս:
- 36 Ամեն: Վասն այնորիկ մասնեաց զնոսա Աստուած ի կարելս անարգութեան, զի եղք նոցա փոխա-
- 37 նակեցին զպէտս բնական ի պէտս անբնական:
- 38 Նոյնպէս և արուսցն թողեալ զբնական պէտս իգութեանն, բորբոքեցան ցանկութեամբք իւր-
- 39 եանց ի միևնաւ, արուք ընդ արուս զխայտա-
- 40 ռակութիւն գործէին, և զդարձ փոխարինին որ պարտ էր մոլորութեանն նոցա՝ յանձինս իւրեանց
- 41 ընդունէին: Եւ որպէս զի ոչ ընտրեցին զԱստուած ունել ի գիտութեան, մասնեաց զնոսա Աստուած ի միտս անարգութեան՝ զարձել զանարժանս:
- 42 Զլցեալսն ամենայն անիրաւութեամբ, պոռնկու-
- 43 թեամբ, անղգամսութեամբ, ազգանութեամբ, չա-
- 44 րութեամբ, ի նախանձու, սպանութեամբ, հե-
- 45 ռիւ, նենգութեամբ, խարաբարութեամբ, չոգ-
- 46 մոգք, Զարախոսք, աստուածատեացք, թշնա-
- 47 մանողք, ամբարտաւանք, ումբարհաւածք:
- 48 Գտիչք չարեաց, զնոյնոց անարգութիւն, Անմիւսք, ի ստապրութք, անաղբորոյնք, շաննուրեք, անու-
- 49 զորմք, Որք հասեալ էին Աստուծոյ իրաւանցն վերայ եթէ ոչք զայսպիսիսն գործեն որժանի են մահու: և ոչ միայն որ զայն առնեն, այլ և որ կամակեցն լինին գործելեացն:

ԳԼ. Բ

- 1 Մասն որոյ առանց պատասխանի տալոյ ես, ու
մարդ, որ դատարգ. զի որով դատիս զընկերն
զանձն քո դատապարտես, զի դու զնոյն գործեա՝
նորով դատիսն:
- 2 ԱԴ. Քանզի զիտեմք, եթէ Աստուծոյ դա-
տաստանն ճշմարտութեամբ է ի վերայ այնոցիկ
3 որ դայնպիսին գործեն, իսկ արդ խորհիցին
զայս, ու մարդ, որ դատիս զայնոսիկ որ դայն-
պիսին գործեն, և դու զնոյն գործես, եթէ դու
4 ապրելոց իցես ի դատաստանացն Աստուծոյ, եթէ
զմեծութեամբ քաղցրութեան նորա և զներելովն
և զերկայնմանութեամբն արճամարհիցես, չգիտե-
ցես զի քաղցրութիւնն Աստուծոյ զբեզ յապաշ-
5 խառութիւն ամէն Այլ ըստ խառութեան քում
և ըստ անզեղ սրտի՝ զանձն անձին քում բար-
կութիւնն յաւուր բարկութեան և յայտնութեան
6 արդար դատաւորութեանն Աստուծոյ. Որ հա-
7 տուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց. Որ
համարեութեամբն ի գործս բարութեան՝ զիտես
և զպատիւ և զանեղծութիւն խնդրեն, զկեանսն
8 յաւիտենից, իսկ որ ի հակառակութենէ անսո-
րեն և ապստամբք ի ճշմարտութենէն և զհետ եր-
թեալ զանկրտութեան՝ բարկութիւն և որտմը-
9 տութիւն, նեղութիւն և անձկութիւն ի վերայ
ամենայն մարդոյ որ գործէ զչար, նախ չրէի և
10 ապա հեթանոսի՝ փառք, պատիւ և խաղաղու-
թիւն ամենայնի որ գործէ զբարի, նախ չրէի և
11 ապա հեթանոսի՝ Զի ոչ է անկառութիւն առաջի
Աստուծոյ:
- 12 ԱՆ. Որք միանգամ արտաքոյ օրինացն մե-
ղան՝ արտաքոյ օրինացն և կորնին. և որք ընդ
13 օրինօքն մեղան՝ օրինօքն և դատեսցին. (Զի ոչ
եթէ որ լնելիք օրինացն են՝ արդարացեալ են

- առաջի Աստուծոյ, այլ առնելիք օրինացն ար-
- 14 դարացին. Այլ յորժամ հեթանոսք որ զօրէնս
ոչ ունին՝ ընտրեալմբ զօրինացն գործիցեն, նոքա
որ զօրէնս ոչ ունին՝ անձանց իւրեանց իսկ են
15 օրէնք. Որք ցուցանեն զգործս օրինացն զիւրեալ
ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութեամբ մտաց իւրեանց,
և յանդիմանել զմիմեանս ի խորհրդոց իւրեանց,
16 կամ թէ պատասխանի իսկ տալ.) Յաւուրն յո-
րում դատիցի Աստուած զգաղտնիս մարդկան ըստ
աւետարանիս խմբի ի ձեռն Յիսուսի Գրիստոսի:
- 17 Ապա եթէ դու չըրես անուանեալ ես, և յեց-
18 եալ ես յօրէնսն, և պարծիս վստուած, եւ
զիտես զկամս նորա, և ընտրես զլաւն, և խրա-
19 տեալ ես յօրինացն, Վստահ ես յանձն քո ա-
20 ռաջնորդ լինել կուրաց, լոյս խաւարելոց, իւրա-
տիչ անզգամաց, վարդապետ տղայոց, ունել
զկերպարանք գիտութեան և ճշմարտութեան
21 յօրինացն, իսկ արդ որ ուսուցանես զընկերն՝
զանձն քո ոչ ուսուցանես, որ քարոզես չղաղա-
22 նալ՝ գողցանալ. Որ ասես չնալ՝ չնալ, որ գար-
23 չիս ի մեհնանց՝ գաղաղն կողպպետ. Որ օրինօքն
պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն զվստուած ա-
24 նարգեսս Զի անուան Աստուծոյ վասն ձեր հոյ-
հոյ ի մէջ հեթանոսաց, որպէս և գրեալ է:
- 25 ԱԶ. Թիպատութիւն օգնէ, եթէ զօրէնսն
պահեցես, ապա եթէ յանցաւոր օրինացն իցես,
26 Թիպատութիւն քո անթիպատութիւն եղես իսկ
եթէ անթիպատութիւնն զիւրաւունս օրինացն պա-
հիցէ, ոչ ապաքնն անթիպատութիւնն նորա ի
27 Թիպատութիւն համարեսցի. եւ դատիցի որ ի
բնէ անթիպատութիւնն է, զօրէնսն կատարելոյ,
զբեզ որ գրովն և Թիպատութեամբն յանցաւոր
28 օրինացն իցես Զի ոչ եթէ որ յայտնի չընայն է,
29 և ոչ որ յայտնի մարմնով Թիպատութիւնն, Այլ
որ ի ծածուկ չընայն է, և Թիպատութիւնն սրտի,

հոգեով և ոչ գրով. որոյ գովութիւնն ոչ ի մարդկանէ է, այլ յԱստուծոյ:

ԳԼ. Գ

- 1 Իսկ արդ զի՞նչ աւելի է Հրէին, կամ զի՞նչ օգուտ
- 2 ի թրիատութիւնէ անտիւ Բաղուժ ինչ ամենայն իրօք. նախ այն իսկ զի հաւատարարմ եղին պատ-
- 3 դամբն Աստուծոյ, իսկ արդ եթէ չէր հաւատա-
ցեալ ոմանց, միթէ անհաւատութիւն նոցա զԱս-
- 4 տուծոյ հաւատոն խախտանէր. քաւ լիցիւ Արդ-
եղիցի Աստուած ճամբարիս, և ամենայն մարդ-
- 5 սուտ, որպէս և գրեալ է, որպէս արդար եղի-
ցես իրանս քո, և յարթեցես ի զառեղ քեզ:
- 6 Իսկ արդ եթէ ասորիտութիւն մեր զԱստուծոյ
արդարութիւնն յանդիման կացուցանէ, զի՞նչ
ասեմք. միթէ անիրա՞ւ ինչ է Աստուած որ ամէ-
- 7 զբարկութիւն. Ըստ մարդկութեան ասեմ. քաւ
լիցիւ. ապա թէ ոչ՝ զիմօք դատի Աստուած զաշ-
- 8 իտարհ. Զի եթէ ճամբարութիւնն Աստուծոյ յի-
մում ստութեանն աւաւելաւ. ի փառս նորա,
- 9 զի եւս ես իբրեւ զմեղաւոր դատիմ. Եւ կամ թէ
որպէս հայհոյեմք, և որպէս ասեն ոմանք զի՞նչ
ասել թէ Արասցուք զշար գի եկեացէ բարի. ո-
- 10 ռոց դատաստանքն յիրաւի են:
- 11 Եւ արդ եւ իսիւր առաւել իցեմք. ապաքն և
ոչ իսիւք. քանզի յառաջագոյն իսկ մեղադիր
եղաք Հրէից և հեթանոսաց, ամենեցուն ընդ-
- 12 մեղօք լինելոյ, որպէս և գրեալ է թէ Ոչ ոք է
13 արդար և ոչ մի. եւ ոչ գոյ որ խմանայ, և ոչ
14 ոք է որ խնդրէ զԱստուած. Ամենքեան խոտո-
րեցան ի միտսն և անտրտանացան. ոչ ոք է որ
15 ասեն զքաղցրութիւն, ոչ ոք է մինչեւ ի մի.
- 16 Գերեզման բաց է կոկորդ նոցա, լեղուօք խրեանց
նենգաւորք եղեն. Թոյնք թիւց ի ներքոյ չրթանց
17 նոցա. Որոց բերանք անիծիւք և դառնութեամբ

- 18 լի են. Երադ են ասք նոցա հեղուլ զարին.
- 19 Բեկումն և թշուառութիւն ի ճանապարհս նոցա.
- 20 Եւ զճանապարհն խաղաղութեան ոչ ծանեան.
- 21 Ոչ է երկեզ Աստուծոյ առաջի աշաց նոցա.
- 22 ԲՅ. Բայց զխտմք, որ ինչ միանգամ օրէնքն
ասեն այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են, ասեն. զի
23 ամենայն բերան խցիլ, և դատապարտ լիլի
24 ամենայն աշխարհ. Աստուծոյ. Զի ի գործոց օրի-
նաց ոչ արդարացի ամենայն մարմին առաջի
նորա, քանզի օրինօքն է գիտութիւն մեղաց:
- 25 Բայց արդ առանց օրինացն իսկ արդարութիւնն
Աստուծոյ յայտնեալ է՝ վկայեալ յօրինաց ան-
- 26 տի և ի մարդարեկոյ. Գանդի արդարութիւնն Աս-
- 27 տուծոյ ի հաւատոց անտի Յիսուսի Գրիտոսի
Յամենայն հաւատացեալս. և ոչինչ է խօսիլ
- 28 Գանդի ամենքեան մեղան, և նուազեալ են ի
29 փառաց անտի Աստուծոյ. Եւ արդարանան ձրի
նորին շնորհօք ի ձեռն փրկութեանն որ ի Բրիւ-
- 30 տոս Յիսուս. Զոր յառաջն եգ Աստուած ի քա-
ւութիւն ի ձեռն հաւատոցն արեամբն նորա,
ի ճանդէն արդարութեան նորա՝ վասն թողու-
թեան յառաջագոյն մեղացն գործելոց ի ներքն
31 Աստուծոյ. Ի ճանդէս արդարութեան նորա ի մա-
մանակի յայսմիկ. զի եղիցի նա արդար, և ար-
- 32 դարացուցէ զայն որ ի հաւատոցն Յիսուսի իսկ
արդ օր. եւս պարծանքն, արգելան, յորոց օրի-
նաց, ի գործոց անտի, ոչ, այլ ի հաւատոցն օ-
- 33 լինաց. Գանդի համարիմք հաւատովք արդարա-
- 34 նալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց. Սթէ
35 Հրէից միայն իցէ Աստուած և հեթանոսաց ոչ.
- 36 այդ և հեթանոսաց. Զի եթէ մի է Աստուած որ
արդարացուցանէ զթրիատութիւնն ի հաւատոցն

ՀՈՐԱՎԱՐՅՈՒՆ, յամենեւին և ի վերայ ամենեցուն որ
հաւատանն

այսպէս և զանթրիպատութիւնն նովին հաւատովք:
31 Արդ զօրէնսն ինչ խափանեմք հաւատովքս: քաւ
լիցն: այլ զօրէնսն հաստաւանմք:

ԳԼ. Գ

- 1 ԲՁ. Իսկ արդ զի՞նչ ասկեցմք զգտանելն Արբա-
- 2 համու նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ: Զի եթէ
- 3 Արբահամու գործովք էր արդարացեալ, ունել
- 4 զի՞նչ ասիցէ գիր: Հաւատաց Արբահամ՝ յԱս-
- 5 տուած և համարեցաւ նմա յարդարութիւն:
- 6 Բայց այնմ որ գործիցէն, ոչ համարին վարձքն
- 7 ըստ շնորհաց՝ այլ ըստ պարտեաց, իսկ այնմ որ
- 8 ոչն գործիցէ, բայց հաւատայցէ յայն որ արդա-
- 9 ըացուցանէ զամարիտս, համարին հաւատք
- 10 նորա յարդարութիւնն: Որպէս և Գաիթ՝ ասէ
- 11 զերանութիւն մարդոյ որում Աստուած համարի
- 12 արդարութիւն սուանց գործոց: Երանի որոց թո-
- 13 ղան անօրէնութիւնք, և որոց ծածկեցան մեղք-
- 14 իրեանց: Երանեալ է այր որում ոչ համարեացի
- 15 Տէր զմեզս նորա: Արդ երանութիւնն այս ի վե-
- 16 ըայ թրիպատութեան է եթէ ի վերայ անթրիպա-
- 17 տութեան. քանզի ասեմք եթէ Համարեցան Ար-
- 18 բահամու հաւատքն յարդարութիւնն Արդ զիարդ-
- 19 համարեցան. մինչդեռ ի թրիպատութեան էր՝ ե-
- 20 թէ յանթրիպատութեան. ոչ ի թրիպատութեանն,
- 21 այլ յանթրիպատութեան. եւ նանակ առ զթրիպա-
- 22 տութիւնն, կնիք արդարութեան հաւատոցն որ
- 23 յանթրիպատութենէ անտի. զի եղիցի նա հայր ա-
- 24 մենայն հաւատացելոյ որ յանթրիպատութենէ ան-
- 25 տի իցեն, առ ի համարելոյ և նոցա յարդարուե-
- 26 թիւն: Եւ հայր թրիպատութեան որոց ոչ ի թրիպա-
- 27 տութենէ անտի եւեթ, այլ և որոց երթայցին
- 28 ընդ հետս անթրիպատութեան հաւատոց հօր մերոյ
- 29 Արբահամու:

- 13 Գ.Գ. Զի ոչ եթէ օրինքն են սուեռիքն Ար-
- 14 բահամու և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշ-
- 15 խարհի, այլ ի հաւատոցն արդարութենէ: Զի ե-
- 16 թէ որք յօրինացն են՝ ժառանգք իցեն, այսպէս
- 17 ընդունայն են հաւատքն, և պատարկ սուեռիքն:
- 18 Քանիցի օրէնքն զարարութիւն գործեն. բայց ուր
- 19 ոչ են օրէնք, և ոչ յանցանք ինչ: Վասն այնու-
- 20 ըրիկ ի հաւատոց անտի, զի ըստ շնորհացն իցէ,
- 21 առ ի լինելոյ հաստատուն սուեռացն ամենայն
- 22 զաւակին, ոչ այնմ միայն որ յօրինաց անտի, այլ
- 23 և այնմ որ հաւատոցն Արբահամու որ է հայր
- 24 մեր ամենեցուն. Որպէս և զրեալ է եթէ Հայր
- 25 ազգաց բազմաց արարի զբեղ, առաջի Աստուծոյ
- 26 որում հաւատաց իեթէ կենդանի առնէ զմեռեալս,
- 27 և կոչէ զյգոյն իբրեւ զգոյ: Որ յայնոյսն յուսով
- 28 հաւատաց՝ լինել նմա հայր ազգաց բազմաց, որ-
- 29 պէս և ասացան թէ Այնպէս եղիցի զաւակ քո:
- 30 Եւ նա ոչ երկմտեաց ի հաւատոցն շիւթայեալ և
- 31 հայեցաւ՝ ի մարմին իւր այնուհետեւ իբրեւ ի
- 32 մեռեալ, քանզի զհարիւրամեկուք ուրեմն էր, և
- 33 ի մեռելութիւն արդանդին Սառայի: Բայց յաւե-
- 34 տեացն Աստուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւատու-
- 35 թեամբ, այլ զօրոցաւ հաւատովք, ետ փառս Աս-
- 36 տուծոյ: Եւ հաստատեցաւ ի միտս իւր եթէ որ
- 37 խոստացան՝ կարող է առնել: Վասն որոյ համա-
- 38 րեցաւ նմա յարդարութիւն:
- 39 Արդ զի գրեցաւն ոչ թէ վասն նորա միայն թէ
- 40 համարեցաւ նմա: Այլ և վասն Յմերոց համարե-
- 41 լոց է: որք հաւատամք յայն որ յարոյցն զմե-
- 42 թոս, զՏէր մեր, ի մեռելոց: Որ մասնեցաւ վասն
- 43 յանցանաց մերոց, և յարեաւ վասն զմեզ ար-
- 44 դարացուցանելոյ:

ԳԼ. Ե

- 1 Այսուհետեւ արդարացեալք ի հաստոց անտի,
 խաղաղութիւն կայցուք առ Աստուած ի ձեռն
 2 Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի՝ Որով և զըն-
 3 ծայութիւնն իոկ ընկալաք հաւատաւք ի շնորհն
 4 յայտնիկ յորում կամք և պարծիմք յուսով
 5 փառացն Աստուծոյ՝ Եւ ոչ այսպիսի միայն, այլ
 6 և պարծիմք եւս ի ներութիւնս մեր. քանզի գի-
 7 տեմք եթէ ներութիւնք զհամբերութիւն զօր-
 8 ծենւ. Համբերութիւն զհանդէս, հանդէս զյայտ,
 9 Յոյս ոչ երբեք ամաչեցուցանէ. զի սէրն Աստու-
 10 ծոյ անուեալ է ի սիրտս մեր ի ձեռն Հոգւոյն
 11 Սրբոյ օր տուաւ մեզ, Զի մինչդեռ տկարքն էաք,
 12 Բրիստոս չլսան մեզ՝ ի Ժամանակի ի վերայ ամ-
 13 պարշտաց մեռաւ Զի վասն արդօրոյ անգիւռ օր
 14 թէ մեռանիցի, այլ վասն բարոյ թերեւ հա-
 15 մարձակիցի օք մեռանել, 2 Յայտնեաց Աստուած
 16 զսէրն իւր ի մեզ, զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք,
 17 Բրիստոս վասն մեր մեռաւ. ո՞րչափ եւս առա-
 18 չէր յարդարանալ մերում այժմիկ արեամբն նո-
 19 րա՝ տարեացուք նովաւ ի բարկութենէ անտի
 20 Զի եթէ մինչ թշնամիքն էաք, հաշտեցաք ընդ
 21 Աստուծոյ մահուամբ Որդւոյ նորա, ո՞րչափ եւս
 22 առաւել ի հաշտելս մերում տարեացուք կենօքն
 23 նորա՝ Եւ ոչ այսպիսի միայն, այլ և պարծիմք
 24 եւս յԱստուած ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի
 25 Բրիստոսի, որով և զհաշտութիւնն իսկ ընկալաք
 26 Գ.Զ. Զի որպէս ի միոյն մարդոյ մեզք յաշ-
 27 տանայն մարդիկ տաքածեցաւ մահ 3 օրով ամա-
 28 Ներքն մեզանս Գանդիկ մինչեւ յօրէնսն մեզք էին

- 29 յաշտարնի, Բայց մեզք ոչ համարին՝ ուր օրէնք
 30 ոչ իցենւ Այլ թաղաւորեաց մահ յԱզամայ մին-
 31 չեւ ի Մովսէս և ի վերայ չյանցուցեցն ըստ նմա-
 32 նութեան յանցուածոցն Ազամայ, որ է՝ օրէնակ
 33 հանդերձեցնին, Այլ ոչ որպէս յանցանքն նոյն-
 34 պէս և շնորհքն. զի եթէ միոյն յանցանօք բա-
 35 զումք մեռան, ո՞րչափ եւս առաւել շնորհքն
 36 Աստուծոյ և պարգեւք, շնորհօք միոյն մարդոյ
 37 Յիսուսի Բրիստոսի, ի բազումս առաւելանաւ Եւ
 38 ոչ որպէս ի միոյն յանցուցեցն պարգեւքս. զի
 39 դատաստանն ի միոյն յանցուածոյ անտի ի դա-
 40 տապարտութիւն, այլ շնորհքն՝ ի բազմաց յան-
 41 ցուածոցն յարդարութիւն Զի եթէ ի միոյն յան-
 42 ցանաց մահ թաղաւորեաց միովն, ո՞րչափ եւս
 43 առաւել, որք զառաւելութիւն շնորհաց և զպար-
 44 գեւաց արդարութեանն առնուցուն, կենօք թա-
 45 ղաւորեցին ի ձեռն միոյն Յիսուսի Բրիստոսի
 46 Ապա ուրեմն օրպէս միոյն յանցանօք յամենայն
 47 մարդիկ դատապարտութիւն, նոյնպէս և միոյն
 48 արդարութեամբ յամենայն մարդիկ արդարու-
 49 թիւն կենաց Զի որպէս անհնազանդութեամբ
 50 միոյն մարդոյ մեղաւորք բազումք եղեն, նոյնպէս
 51 և հաղաւթութեամբ միոյն արդարք բազումք ե-
 52 ղցինւ Բայց օրէնք ի ներքս անկան, զի յան-
 53 ցանքն բազմացին. զի ուր առաւել եղեն մեղքն,
 54 առաւել եւս յաւարան շնորհքն Զի օրպէս թաղա-
 55 ւորեցին մեղքն ի մահու անդ, նոյնպէս և շնորհքն
 56 թաղաւորեցեն արդարութեամբ ի կեանս յաւ-
 57 տենից ի ձեռն Յիսուսի Բրիստոսի Տեառն մերոյ
 58 Վ.Զ.

ԳԼ. Զ

1 Իսկ արդ զԹՆՆ ասեցեմք, յաճախեցո՞ւք ի

1) Եւսուսն պախան

2) Կար, զի

3) Յիսուս, Բայց յայտնեաց

4) ի Յիսուսն պախան

2 մեղսն զի շնորհքն բազմաստղինս Գառ. լիցի, որք
 մեռաք մեղացն՝ զիմադ. տասկաւին ի նմին կեց-
 3 ցեմքս Եթէ ոչ գիտէք զի որ միանդամ մկրտե-
 ցաք ի Գրիստոս Յիսուս՝ ի մահ անդը նորա մկրդ-
 4 տեցաքս թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեամբն ի
 մահ, զի որպէս յարեաւ Գրիստոս ի մեռելոց
 միառօքն Հօր, նոյնպէս և մեք ի նորոգումն կե-
 5 նաց շրջեցուքս Զի եթէ անկապից եղևաք նմա-
 նութեան մահու նորա, այլ և յարութեան նո-
 6 րա լինիցիմքս Զայս գերասկիւք զի հին մարդն
 մեք խաչակից եղև նորա, զի խափանեցի մար-
 7 մին մեղացն, մի՛ եւս ծառայել մեզ մեղացն Զի
 որ մեռանին՝ արդարացեալ է ի մեղաց անտիս
 8 իսկ եթէ մեռաք ընդ Գրիստոսի, հաւատումք թէ
 9 և կեցցուք ընդ նմա Գիտեմք եթէ Գրիստոս
 յարուցեալ է ի մեռելոց, այտուհետեւ ոչ մեռա-
 10 նի, և մահ նմա ոչ եւս տիրէ Զի որ մեռան՝
 մեղացն մեռաւ միանդամ, և քր կենդանին է՝
 11 կենդանի է Աստուծոյ, նոյնպէս և դուք համա-
 րեալիք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս
 Աստուծոյ ի Գրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր,
 12 ԴԿ. Մի՛ այտուհետեւ թագաւորեցեն մեղք
 ի մահկոնացու մարմինս ձեր՝ հնազանդել ցանկու-
 13 թեանց նորա. Եւ մի՛ պատրաստէք զանդամս
 ձեր զէն անիրաւութեան՝ մեղացն, այլ պառ-
 աստեցէք զանձինս ձեր Աստուծոյ, որպէս ի մե-
 14 ռելոց ի կենդանիս, և զանդամս ձեր՝ զէն ար-
 քարութեանն Աստուծոյ Զի մեղք ձեզ ոչ տի-
 րեացեն. քանզի ոչ էք ընդ օրինօքս այլ ընդ
 15 շնորհօքս
 16 իսկ արդ. զիմարդ. մեղիցո՞ւք զի չեմք ընդ
 օրինօքս, այլ ընդ շնորհօքս քաւ լիցի Ոչ զի-
 տէք թէ որում պատրաստէք զանձինս ձեր
 ծառայս ի հնազանդութիւն՝ ծառայ էք որում
 հնազանդեքն. եթէ մեղաց՝ մահու, և եթէ ի

17 հնազանդութիւն՝ արդարութեան Այլ շնորհք
 Աստուծոյ, զի էիք ծառայք մեղաց, հնազանդե-
 ցարուք ի սրտէ որում աւանդեցայք յառակ
 18 մարդապետութեան Արդ. ապատեալք ի մեղաց՝
 19 ծառայեցէք արդարութեան Մարգարէնս ասեմ
 վասն տկարութեան մարմնոյ ձերոյ. զի որպէս
 պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծառայս պղծու-
 20 թեան և անօրէնութեան յանօրէնութիւն, նոյն-
 21 պէս և այժմ պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծա-
 22 ռայս արդարութեան ի սրբութիւն Զի մինչ ծա-
 ռայքն էիք մեղաց, ապատեցեալք էիք յարդա-
 21 րութենէն իսկ արդ. զի՞նչ պտուղ ունէիք յայն-
 22 ժամ, որովք այժմդ իրաւօրէն հարեալ էք, զի
 23 վախճան նոցա մահ է, իայց արդ. ապատեցեալք
 ի մեղացն և ծառայեալք Աստուծոյ, ունիք զպը-
 տուղ ձեր ի սրբութիւն, և վախճան նորա կեանք
 23 յաւիտենից Զի թոչակն մեղաց մահ է, այլ
 շնորհքն Աստուծոյ կեանք յաւիտենից ի Գրիս-
 տոս Յիսուս ի Տէր մեր,

ԳԼ. Ե

1 ԴԴ. Եթէ ոչ գիտէք, եղբարքս (զի ընդ գի-
 տունս օրինացն յօստիմ) զի օրէնք տիրեն մար-
 2 դոյ որչափ ժամանակս կենդանի իցէ քանզի կին
 առնակին ի կենդանի այր իւր կապեալ կայ օրի-
 3 նօք. իսկ եթէ մեռանիցի այրն, արձակեալ է յօ-
 4 շնաց առնէ Ապա ուրեմն իմն կենդանի է այրն,
 5 շուն կոչի, եթէ լինիցի առն այլում, և եթէ մե-
 6 ռանիցի այրն, ազատ է յօրինացն, չհամարեալ
 7 շուն եթէ լինիցի առն այլում Այտուհետեւ և
 8 դուք, եղբարքս, մեռաբաւք օրինացն մարմնովն
 9 Գրիստոսի, լինել այլում որ ի մեռելոցն յարու-
 10 ցեալ է զի պողարերք լիցուք Աստուծոյ, քանզի
 11 մինչ էաքն մարմնով, կարելք մեղաց որ օրինօքն

էին՝ զօրանային յանդամս մեր, առ ի պտղաբերս
 6 առնելոյ զմեզ մահուս Բայց այժմ դատարկացար
 յօրինաց անտա՛ւ քանզի մեռաք այնմիկ որով
 բմբռնեալն էաք՝ առ ի ծառայել մեզ նորոգու
 7 թեամբ չողւոյն և ոչ հնութեամբ զրոյն
 Իսկ արդ զի՛նչ ասեմք, օրէնքն մեզք իցեն
 քաւ լիցի՝ այլ զմեզ ոչ զիսէի, եթէ ոչ օրի
 8 րինացն էր ասացեալ, Մի՛ յանկանայցես Պատմ
 ճառս ուրին մեղքն պատուիրանան, և գործե
 ցին յիս դամենայն ցանկութիւն, զի առանց օրի
 9 նաց մեղքն մեռեալ էին և ևս առանց օրինացն
 երբեմն էի կենդանի, այլ իրեւ եհաս յիս պատ
 10 ուիրանն, մեղքն կենդանացան, և ևս մեռալ և
 դառա ինձ պատուիրանն որ ի կենանն էր նոյն ի
 11 մահ 2ի մեղացն պատճառս առեալ պատուի
 րանան՝ խարեցին զիս, և նովին սպանին
 12 ԴՁ. Այսուհետեւ օրէնքն սուրբ են, և պատ
 ուիրանն սուրբ և արդար և բարեբար
 13 Իսկ արդ ինձ բարբ՛ն մահ կրեա՛ւ քաւ լիցի
 այլ մեղքն, զի երկեւցին մեղքի բարեաւ գոր
 14 ծել ինձ դմահ, զի եղիցին ըստ առաւելութեան
 մեղքն մեղաւոր ի ձեռն պատուիրանին Գիտեմք
 զի օրէնքն հոգեւոր են, այլ ևս մարմնաւոր եմ
 15 ընդ մեղք մաճառեալ 2ի զոր գործեմն ոչ գի
 տեմ, ոչ եթէ զոր կամովն զայն առնեմ, այլ
 16 զոր ատեանն զայն գործեմ և Ապա թէ զոր ոչ
 կամիմ զայն առնեմ, վկայեմ օրինացն եթէ
 17 բարեօք են և Այլ արդ՝ ոչ եթէ ևս գործեմ զայն,
 18 այլ բնակեալ յիս մեղքն Գիտեմ զի ոչ բնակեալ
 է յիս, այսինքն է ի մարմնի իմում, բարբ ինչ
 զի կամքն առաջի կան ինձ, և առնել զբարբն
 19 ոչ 2ի ոչ եթէ զոր կամիմ զբարբն առնեմ, այլ
 20 զոր ոչն կամիմ զարն՝ զայն գործեմ և Ապա եթէ
 զբարբն կամիմ զայն առնեմ, ոչ ևս ևս առնեմ

21 զայն՝ այլ բնակեալ յիս մեղքն Կե՛ւ արդ՝ դատ
 նեմ զօրենս այնորիկ՝ որ կամիցին առնել յիս
 22 զբարբն և ինձ՝ շարս առաջի կոյս շահեալ եմ
 ընդ օրէնս Աստուծոյ ըստ ներքին մարդայն
 23 Բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ, զին
 եալ հակառակ օրինաց մտաց իմոց, և գերեալ
 24 զիս օրինօքն մեղաց՝ որ ևս յանդամս իմ, Այլ
 մի տառապեալ եմ եւս, ո՛ր ապրեցուցէ զիս ի
 25 մարմնոյ ասար մահու և Այլ չնորճք Աստուծոյ ի
 ձեռն Յիսուսի Գրիստոսի Տեառն մերոյ
 Եւ ևս Ես երեմն ևս ինքնին մաքր իմալք
 ծառայեմ օրինացն Աստուծոյ, և մարմնով՝ օրի
 նացն մեղաց

ԳԼ. Ը

1 Թէ այդպէս իցէ, ոչինչ դատապարտութիւն է
 2 այնոցիկ որ ի Գրեասոս Յիսուս 2ի օրէնք հոգ
 ւոյն կենաց ի Գրիստոս Յիսուս ազատեցին զիս
 3 յօրինաց մեղացն և մահու 2ի որ անհնարինն էր
 օրինացն 3որով տկարանայրն մարմնով, Աստուծ
 4 զմորդին իւր առաքեաց ի նմանութիւն մարմնոյ
 մեղաց, և վասն մեղաց, և դատապարտեաց զմեզ
 5 ի մարմնի անդ, 2ի արդարութիւն օրինացն կա
 տարեցի ի մեզ, որք ոչ ըստ մարմնոյ գնացեմք,
 6 այլ ըստ հոգւոյն 2ի որք ըստ մարմնոյն են
 զմարմնոյն խորհին, և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգ
 7 ւոյն 2ի խորհուրդ մարմնոյ մահ է, և խորհուրդ
 հոգւոյն՝ կենդ և խաղաղութիւն և Քանզի խոր
 հուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է յԱստուծա, զի

Եւ արդ դատեմ զօրէնս, զի յորժամ
 կամիմ առնել զբարբն, ինձ
 2Ո՛հ և Յիսուս, որ ոչ գնան ըստ մարմնոյ, այլ
 ըստ հոգւոյ 3Կա՛ն զի տկարանայր

օրինացն Աստուծոյ ոչ հնազանդելի նա և կարէ
 8 իսկ ոչ: Զի որ մարմնովն են՝ Աստուծոյ հաճոյ
 9 լինել ոչ կարենա թայց դուք ոչ էք մարմնով,
 10 այլ հոգւով, եթէ իցէ չոգին Աստուծոյ ի ձեզ
 11 բնակեալ, ապա եթէ ոք զչոգին Քրիստոսի ոչ
 12 ունի, առ չէ նորա իսկ եթէ Քրիստոս ի ձեզ է,
 13 ապա մարմին մեռեալ է վասն մեղաց, և հոգին
 14 կենդանի է վասն արդարութեան: Եթէ չոգի
 15 այնորիկ որ յարոյց զնիւստ ի մեռելոց՝ բնակեալ
 16 է ի ձեզ, ապա և որ յարոյցն գիրիտոս ի մեռե-
 17 լոց՝ կենդանացեալ: զմահականացու մարմնն ձեր
 18 բնակեալ չոգւովն իւրով ի ձեզ: Պ. Զ.
 19 Այսուհետեւ, եղբարք, պարտապան եմք ոչ
 20 մարմնոյ ըստ մարմնոյ կեալ: Զի թէ ըստ մարմնոյ
 21 կեցէք, մեռանելոց էք: իսկ եթէ չոգւով զգործս
 22 մարմնոյ սպանանիցէք, կեցիք: Զի որ չոգւովն
 23 Աստուծոյ վարին, նոքա են որդիք Աստուծոյ:
 24 Զի ոչ առէք զչոգին ծառայութեան միւսանդամ
 25 յերկեւոյ, այլ առէք զչոգին որդեգրութեան,
 26 որով աղաղակեմք՝ Աբբա Հայր: Նոյն ինքն չո-
 27 գին վկայէ հոգւոյս մեռում, եթէ եմք որդիք
 28 Աստուծոյ: Եւ եթէ որդիք, ապա և ժառանգք:
 29 ժառանգք Աստուծոյ, և ժառանգակիցք Քրիս-
 30 տոսի: Եթէ չարարանացն կցորդ լինիմք, և փա-
 31 ռացն հաղորդ լինելոց եմք:
 32 Ինձ այսպէս թուի եթէ ոչ են արժանի չարա-
 33 րանք ժամանակիս հանդերձելոց փառացն որ
 34 յայտնելոց են ի մեզ: Զի ամենկալութիւն արա-
 35 թածոց յայտնութեան որդւոցն Աստուծոյ սպասէ:
 36 Զի ընդունայնութեան արարածքն հնազանդել-
 37 ցան, ոչ իւրեանց կամա, այլ վասն այնորիկ որ
 38 հնազանդեցոյցն յուսով, Զի և ինքեանք իսկ ա-
 39 րարածքն ազատեցին ի ծառայութենէ՝ ապա-

40 կանութեան յազատութիւն փառաց որդւոցն
 41 Աստուծոյ: Քանզի գիտեմք եթէ ամենայն արա-
 42 րածք հեծեն և երկնեն մինչեւ ցայժմ: Եւ ոչ
 43 այսպիսի միայն, այլ և մեք իսկ որ զպարուղ Հոգ-
 44ւոյն ունիմք՝ անձամբ յանձնաւ մեր հեծեմք,
 45 որդեգրութեանն ակն կայեալ՝ փրկութեան մարմ-
 46 նոյ մերոյ: Զի յուսով ապրեցաք, այլ յոյս տե-
 47 սանելի չէ յոյս, զի զոր տեսանէ ոք՝ զի՞ եւս
 48 յուսայ: Այսա եթէ զոր ոչն տեսանեմք յու-
 49 սամք, համբարութեամբ ակն ունիմք: Նոյնպէս
 50 և չոգին ի թիկունս հասանէ տկարութեանս մե-
 51 բում: զի զոր կամքն յագոթս՝ որպէս արժան
 52 իցէ ոչ գիտեմք, այլ ինքնին չոգին բարեխոս
 53 լինի ի հեծութիւնս անմահունչս: Բայց որ քննէ
 54 զմերս՝ գիտէ զինչ խորհուրդ է չոգւոյն, զի
 55 ըստ Աստուծոյ բարեխոսէ վասն սրբոյ:
 56 Բայց գիտեմք եթէ որք սիրենն զԱստուած՝
 57 յամենայնի գործակից լինի ի բարիս՝ որք հրաւի-
 58 բանաւ կոյեցան: Զի զորս յառաջն ճանաչեմք՝
 59 յառաջագոյն և հրաւիրեցաք կերպարանակից լի-
 60 նել այստիկ Որդւոյն իւրոյ, զի եղիցի նա անդ-
 61 բանիկ ի մէջ եղբարց բազմաց: Եւ զորս յառա-
 62 ճագոյն հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց, և զորս
 63 կոչեացն՝ զնոսին և արգարացոյց, և զորս արգա-
 64 լացոյցն՝ զնոսին և փառաւորս արար, իսկ արդ-
 65 զի՞նչ ասեմք առ այս: Եթէ Աստուած ի մեր կոյս
 66 է, ո՞վ իցէ մեք հակառակ: Որ յիւր Որդին ոչ
 67 խնայեաց, այլ վասն մեր ամենեցուն մատնեաց
 68 զնա, զիմք ոչ նոյաւ հանդերձ զամենայն նոր-
 69 հիցէ մեզ, Ո՞վ իցէ որ մեղադիր լինիցի ընտրե-
 70 լոց Աստուծոյ: Աստուած է որ արգարացուցանէ:
 71 Իսկ արդ ո՞վ է որ դատաւարաւ առնիցէ: Քրիս-
 72 տոս Յիսուս՝ որ մեռան, մանաւանդ թէ յարու-

ցեալ իսկ է. և է ընդ ալմէ Աստուծոյ, որ և
 35 բարեխոստ իսկ է վասն մեր. Արդ ո՞վ մեկնեացե-
 զմեզ ի սիրոյն Գրիստոսի, նեղութիւն, թէ անձ-
 36 հուծիւն, թէ հողածածնք, թէ սո՞վ, թէ մեր-
 հուծիւն, թէ վիշաք, թէ սո՞ւր. Որպէս և գրեալ
 է. Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ, համա-
 37 բեցաք իբրեւ զըլխար ի պաանդ. Այլ յայսմ ա-
 մենայնի առաւել յաղթեմք նոյաւ որ սիրեացն
 38 զմեզ. Գանգի հաստառեալ եմ էթէ. ոչ մոռն և
 ոչ կեանք և ոչ հրեշտակ և ոչ իշխանութիւնք,
 և ոչ որ կանս և ոչ հանդերձեալքն, և ոչ զօ-
 39 բութիւնք, և ոչ բարձրութիւն և ոչ խորու-
 թիւն, և ոչ այլ ինչ արարած կարէ մեկնել զմեզ
 ի սիրոյ անտի Աստուծոյ, որ ի Գրիստոս Յիսուս
 ի Տէր մեր.

ԳԼ. Թ

1 Ե՛ր. Ստուգութեամբ ասեմ ի Գրիստոս և ոչ
 2 ստեմ, վկայեն ինձ միայ իմ ի Հոգի Սուրբ, Զի
 տրամութիւն է ինձ յոյժ և անպակաս ցաւք
 3 սրտի խնոյ. Զի ուխտեալք խնդրէի ես իսկ ինքնին
 նոյալ լինել ի Գրիստոս վասն եղբարց խմոց և
 4 ազգականաց ըստ մարմնոյ. Որ են իւրացելացիք,
 որոց որդեգրութիւնն և փառքն և կտակարանքն
 5 և օրէնագրութիւնն և պաշտօնն և աւետիքն.
 Որոց հարքն, յորոց և Գրիստոս ըստ մարմնոյ,
 որ է ի վերայ ամենեցուն Աստուած օրհնեալ յա-
 6 շխտանաւ Ամեն Ոչնէ. Եւ մարթ էթէ անկած լի-
 նիցի բանն Աստուծոյ. զի ոչ ամենեւեմ որ յա-
 7 ղայելէն են, նոքա իւրացելեանք իցեն. Եւ ոչ որ
 առաւին Արաւհամաւ են՝ ամենեւեմ որդիք
 8 իցեն. այլ իստահաւաւ կոյեացի քեզ զուսով Այս-
 ինքն թէ ոչ որ որդիք մարմնոյն են՝ են որդիք
 Աստուծոյ, այլ որդիք աւետանցն համարին ի

9 զաւակի Գանդի աւետեաց իսկ է բանս այո, թէ
 ի Ժամանակի յայտնի եկեց, և եղբից որդի Սա-
 10 աայի. Եւ ոչ այնպիսի միայն՝ այլ ի Հաւերեկայ, ի
 11 միոյն անկողնոյ իսահակայ հօր մերոյ. Զի մինչ-
 ցեւ ծնեալ էին, և մինչեւ բարի ինչ կամ չար
 12 զործեալ էր, (զի ըստ ընտրութեանն յառաջաւ
 թէ, Երեցն կրտսերոյն ծառայեցէ. որպէս և
 13 զրեալ է թէ, ԶՅանգր սիրեցի, և զնսաւ առեցի)
 14 իսկ արդ զի՞նչ ասեմք. միթէ անխրատութիւն
 15 իցէ յԱստուծոյ. քաւ լիցի. Զի Մովսիսի տսէ,
 Ողորմեցաց որում ողորմեցայցն, և զԹագայց
 16 յոր զԹագայցն Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է որ
 կամիցին, և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթանայցէ, այլ
 ըստ Աստուծոյ որ ողորմի
 17 Ե՛մ. Գանդի ասէ զիբ ցփարաւոն թէ. Վասն
 այնորիկ զբզեւցեղ զքեզ, զի ի քեզ ցուցից զօ-
 18 բութիւն իմ, և պատմեցի անուն իմ ընդ տեւ-
 19 նայն երկիր. Ապա ուրեմն ում կամի ողորմի, և
 20 Մեզ եւս զի՞ գնէ, զի կամաց նորա ոչ ոք կայ
 հակառակ, իսկ արդ. դու սո՞վ ես, մարդ, որ
 21 Յարտապանանի տաս Աստուծոյ. միթէ ասիցէ՞
 ստեղծուածն ցտեղծիմ թէ. Ընդէր այդպէս ա-
 22 ըարեր զիս. Եթէ ոչ ունիցի իշխանութիւն
 բրուան կապն, ի նմին զանգրածոյ առնել
 անօթ՝ զոմն ի պատիւ և զոմն յանարգանս
 23 Ապա եթէ կամեր Աստուած ցուցանել զբար-
 24 կութիւն, և յայտնի առնել զգործութիւն իւր,
 25 չորհ համբերն՝ բազում երկայնաժամութեամբ ա-
 26 նօթոցն բարկութեան՝ պատարտելոցն ի կո-

Ինչն, զոր կամի խտապուցանել

Յիւզէ, ասեցես ինձ

Գնչն, համբեր

Յիւզն, հակառակ պատարտանի

- 23 րուստ, Զի յայտնի արեսցէ զմեծօթիւն փառաց
 24 իւրոց ի վերայ անօթոցն ողորմութեան, զոր
 25 ոչ միայն ի Հրէից, այլ և ի հեթանոսաց, Որպէս
 26 ժողովուրդ ինձ, և զսիրեցեալն սիրեցեալ, Եւ ե-
 27 ղիցի ի տեղով յորում ասացաւ նոցա թէ, Ոչ ժո-
 28 ղովուրդ իմ դաւք, անդ կոչեցին նոքա որդիք
 29 Աստուծոյ կենդանւոյ Նայի աղաղակէ վասն իս-
 30 րայելի, Եթէ իցէ թիւ որդւոցն իսրայելի իբրեւ
 31 զաւաղ ծովու՝ շատկաւ ինչ մնացորդք մնացեան՝
 32 Զի բան մի հակիրձ և համառօտ արդարութեամբ,
 33 զբանն հակիրձ արասցէ Տէր ի վերայ երկրիւ Եւ
 34 որպէս ասէ Նայի, Եթէ ոչ Տեառն զօրութեանց
 35 թողեալ էր մեզ զաւակ, իբրեւ զՍողոմ իննեաք
 36 և Գոմորոյ նմանեաք:
 37 Զկ. Իսկ արդ զԸնչ ասեցեմք զի հեթա-
 38 նոսք որ ոչ երթային զհետարդարութեան՝ հասին
 39 արդարութեան, այնմ արդարութեան՝ որ ի
 40 հաւատոց անտի. Այլ իսրայել երթայր զհետ օրի-
 41 նացն արդարութեան, և յօրէնս արդարութեանն
 42 ոչ ժամանեաց, Ընդէ՛ր զի ոչ ի հաւատոց այլ ի բ-
 43 րեւ ի գործոց օրինաց, քանզի զթեցին նոքա առ-
 44 վիմին գայթակղութեան. Որպէս և զգրեալ է,
 45 Ահաւասիկ դնեմ ի Սիոն քար գայթակղութեան
 46 և վնձ գլորման, և ամենայն որ հաւատասցէ ի
 47 նա՝ մի ամալեացի:

ԳԼ . Ժ

- 1 Եղբարք, իմ կամք սրտի և աղօթք առ Աստուած
 2 մասն ճնոցաւ են ի վրիտութիւն, Քանզի վկայեմ

1Յոնն, յառաջագոյն պատրաստեաց

2Յոնն, մնացորդն ապրեացի 3Սալոմ, իսրայելի

- 3 նոցա՝ եթէ զնախանձ Աստուծոյ ունին, այլ՝ ոչ
 4 գիտութեամբ, Զի տգէտ են Աստուծոյ արդա-
 5 րութեանն, և վերեանցն խնդրեն կացուցանել,
 6 զի արդարութեանն Աստուծոյ ոչ ճնադանդեցան:
 7 Քանզի կատարած շրինացն Քրիստոս է յարդա-
 8 րութիւն ամենայն հաւատացեալոց,
 9 ԶԻ. Մովսէս զբէ քարդարութիւնն որ յօրի-
 10 նաց անտի է, Եթէ արասցէ զայն մարդ, կեցցէ
 11 նովին իսկ հաւատացն արդարութեանն այսպէս
 12 ասէ, Մի՛ ասեցես ի սրտի քում, Ո՞վ ելանիցէ
 13 յերկինս, այսինքն է զՔրիստոս ինչուցանել, Կամ,
 14 Ո՞վ իննիցէ յանդուռս, այսինքն է զՔրիստոս
 15 ճանել ի մեռելոց, Այլ զԸնչ ասէ՝ Վերէ է
 16 շանն, ի բերան քո և ի սրտի քում է, այսինքն
 17 է բանն հաւատոց զոր քարոզեմք. Զի եթէ խոս-
 18 տովանեցես բերանով քով Տէր զՅիսուս, և հա-
 19 ւատասցես ի սրտի քում թէ Աստուած յարոց
 20 զնա ի մեռելոց, կեցցես՝ Զի սրտի հաւատայք
 21 յարդարութիւն, և բերանով խոստովանիք ի
 22 փրկութիւն: Քանզի ասէ զիւր, Ամենայն որ հա-
 23 ւատասցէ ի նա՝ մի՛ ամալեացի: Զի ոչ գոյ խտր-
 24 շրէի և հեթանոսի, քանզի նոյն Տէր է ամենե-
 25 րուն, բաւական յամենայն ոչք կարգան առ նա:
 26 Զի ամենայն որ կարդասցէ զանուն Տեառն
 27 կեցցէ:
 28 Իսկ զիւրդ կարդասցեն յոր ոչն հաւատացին,
 29 կամ զիւրդ հաւատասցեն որում ոչն բռան-
 30 կամ զիւրդ լուիցեն առանց որուք քարոզե-
 31 ցայ, Կամ զիւրդ քարոզեցեն, եթէ ոչ առա-
 32 քեցին, որպէս և գրեալ է, Իբրեւ զի գեղեցիկ
 33 են ոտք աւետարանացն խաղաղութեան և աւե-
 34 տարանչացն բարութեան Այլ ոչ ամենեքեան
 35 հնազանդ եղեն աւետարանին, Նայի աղաղակէ,

1Յոնն ուսման

2Սալոմ, բանն առ քեզ

- 17 Տէր, Ե՛հաւատաց լոյ մերում: Ապա ուրեմն
հաւատք ի լսելոյ են, և լուր ի բանէն ԿՅՁ
18 Այլ ասեմ, Միթէ ո՛չ լուան. մանաւանդ զի
լնդ ամենայն երկիր ել բարբառ. նոցա, և ընդ
19 ծագս տիեզերաց՝ խօսք նոցա Այլ ասեմ, Մի-
թէ Իսրայէլ ո՛չ գիտաց. նախ Մովսէս ասէ, ես
նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ, ժողովրդեամբ,
20 ուղիւս անմտաւ զկծեցուցից զձեզ, Բայց Սոսլի
համարձակ իսկ և ասէ, Կտայ այնոցիկ որ-զիս
ոչ խնդրէին, յայտնի եղէ այնոցիկ որ զինէն ոչ
21 հարցանէին: Այլ առ Իօրայէլ ասէ, Զոր ամենայն
ձգեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ. անհաւան և
հակառակող:

ԳԼ. ԺԼ

- 1 ԶԶ. Իսկ արդ ասեմ, Միթէ մերժեալն Աստուած
զժողովուրդ իւր. քաւ լիցի, քանզի և ես Իսրա-
յէլացի եմ, ի զաւակէ Աբրահամու, յազգէ Բե-
2 նիամենի: Ոչ մերժեաց Աստուած զժողովուրդ
իւր զոր յառաջն ծանեաւ. թէ ո՛չ գիտէք յեղիս
զի՛նչ ասէ զիւր, որպէս ամբաստան լինի Աստու-
3 ծոյ զԻսրայէլէ, Տէր, զմարգարէս քո կոտորեցին
և զսեղանս քո կործանեցին. ես մնացի միայն,
4 և խնդրեն զանձն իմ: Այլ զի՛նչ ասէ նմա պա-
ռասխանին. Թողի ինձ, ասէ, եւթն հազար այր,
5 որ ոչ կրկնեցին ծունր Բահադու Նոյնայէս և
յայտմ ժամանակի մնացորդք ըստ ընտրութեան
6 շնորհացն եղեն: Իսկ եթէ շնորհօք, օչ եւս ի
գործոց. ապա թէ ոչ շնորհքն ոչ եւս շնորհք
7 լինին: Իսկ արդ զոր խնդրէին Իսրայէլ, այնմ

ԴՅԶԻ, Աստուծոյ ԴՅԶԻ, Եւս իսկ եթէ
ի գործոց, ոչ եւս են շնորհք, ապա թէ ոչ
գործն ոչ եւս գործ լինի:

- ոչ եհաս. բայց ընտրութիւնն եհաս, և այլքն
8 կուրացան, (Որպէս գրեալ է, Ես նոցա Աստ-
ուած հոգի յիմարութեան, այս՝ որովք ոչ տե-
9 սանիցեն, և ականջս որովք ոչ լսիցեն,) մինչեւ
10 ցայսօր ժամանակի: Եւ Դսաւիթ ասէ, Եղիցին սե-
զանք նոցա յորդայիթ և յորս և ի գայիտկորու-
11 թիւն և ի հաստեցումն նոցին: Խաւարեցին այդ
նոցա զի մի տեսցեն, և զթիկունս նոցա հանա-
12 յազ կորացան, Իսկ արդ ասեմ, Միթէ վասն այ-
նորից յանցան զի կործանեցան. քաւ լիցի,
այլ նոցա յանցանօքն փրկութիւն հեթանոսաց,
13 զի նախանձ արկղէ նոցա, Իսկ եթէ յանցանքն
նոցա մեծութիւն աշխարհի, և պարտութիւն նո-
ցա մեծութիւն հեթանոսաց, որչափ եւս առա-
ւել լրութիւն նոցա:
14 Իկ. Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց, զորքան
ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքելու, զպաշ-
15 տան իմ փառաւոր առնեմ, Զի թերեւս Կնա-
խանձ արկից նոցա մարմնով իմեթ, և ապրե-
16 ցուցից զամեն ինոցանէ: Զի եթէ մերժումն
նոցա հաշտութիւն աշխարհի է, իսկ ընդունելու-
թիւնն զի՛նչ իցէ, եթէ ոչ կենդանութիւն ի մե-
17 ռելոյ: Իսկ եթէ սկիզբն սուրբ է, և զանգուման.
18 Եթէ արամա՛ս, ապա և ոստքն: Եթէ յոստա-
նախ ումանք փրեցան, և դու որ ձիթեկնիդ վայ-
րենի էիր՝ պատուաստեցար ի նոսա, և բաժա-
նորդ եղեր արմատայն և պարարտութեան ձի-
19 թեանոյն, Մի՛ պարծիր առ ոռոտիքն. ապա եթէ
պարծիցիս, ոչ եթէ դա զարմատն ի վեր ունիս,
20 փշրեցան, զի ես պատուաստեցայ: Բարեւոք է,
անհաւատութեամբն փշրեցան, և դու հա-
ւատովք հաստատեցար. մի՛ հպարտանար, այլ

ԿԶԶԻ, նախանձեցուցից զմարմն իմ:

- 21 երկեր: Զի եթէ Աստուած ի բուն ոստան ոչ խնայեաց, դուցէ երբեք և ի քեզ ոչ խնայեցէ:
- 22 Արդ տես զքաղցրութիւն և դասաւորութիւնն Աստուծոյ. ի վերայ կործանեցոյն՝ սասանութիւն, և ի վերայ քո՝ քաղցրութիւն՝ Աստուծոյ, եթէ կայցես ի նմին քաղցրութեան. ապա թէ ոչ՝ և
- 23 դու կոծողեսցիս և նոքա եթէ ոչ ի նմին անհաւատութեանն կայցեն, պատուաստեցին. զի կարող է Աստուած միւսանգամ պատուաստել
- 24 զնոսաւ Զի եթէ դու ի բուն ի վայրենի ձիթենուց անտի հատար, և յանբուն քս ի բարի ձիթենուց պատուաստեցար, որչափ եւս առաւել նոքա որ բունքն խել են՝ պատուաստեցին յիւրեանց ձիթենուցն:
- 25 Է՛ր. Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք խորհրդոյս այսմիկ, զի մի՛ յանձնաւ ձեր իցէք իմաստունք. զի կարութիւն փոքր ի չափէ եղև ապա ամենայն իսրայէլ կեցցէ՛ ի որպէս և գրեալ է, Եկեցէ ի Սկովնէ փրկիչ, և դարձուցէ զամ
- 27 պաշտութիւնան ի Յակովբայ. Եւ այս նոցա որ
- 28 յինէն ուխտ, յորժամ բարձից զմեզս նոցաւ Ըստ աւետարանիս թշնամիք են յժամն ձեր, ըստ ընտ-
- 29 լութեանն՝ սիրելիք յամեն հարցն. Քանզի անդեղ
- 30 են շնորհքն և կոչումն Աստուծոյ. Զի որպէս և դուք երբեմն ապստամբք էիք յԱստուծոյ, և արդ որորմութիւն գտէք առ նոցա ապստամբու-
- 31 թեամբն, նոյնպէս և նոքա այժմ՝ ապստամբք էեղեն առ ձերոյ՝ որորմութեամբդ, զի և՛ նոքա
- 32 որորմութիւն գտցեն. Քանզի արգել Աստուած զամենեւին, յանհաւանութիւն, զի ամենեցուն ուղորմեցի:

¹Յոման ապաւստ

²Յոյն, եղեն, զի առ ձերոյ՝ որորմութեամբդ և

- 33 Ո՛ւր խորք մեծութեան և խնամութեան և գիտութեանն Աստուծոյ, որպէս առանց քննելոյ են դատաստանք նորա, և առանց քննելոյ են
- 34 ճանապարհ նորա. Զի ո՛վ գիտաց զմիտս Տեառն,
- 35 կամ ո՛վ խորհրդակից եղև նմա՝ կամ ո՛վ ետ
- 36 նմա փոխ, և առնուցու փոխարէն ի նմանէ. Զի ի նմանէ և նոյաւ և ի նոյն ամենայն, նմա փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, զթութեամբքն Աստուծոյ՝ պատրաստել զխորթինս ձեր պատարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Աստուծոյ, զխօսուն
- 2 պաշտօնք ձեր. Եւ մի՛ կերպարանիք կերպարաւ նօք աշխարհիս այսորիկ, այլ նորագեցարուք ի նորագութիւն մասց ձերոց, առ ի քննել ձեզ՝ յղաւն, և՛ եթէ զինչ են կամքն Աստուծոյ՝ բարին և հաճոյն և կատարեալն:
- 3 Չայս ասեմ շնորհօքն Աստուծոյ որ տուեալ են ինձ, ամենայնի որ է ի ձեզ, մի՛ առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ, այլ խորհել ի զգաստանալ իւրաքանչիւր՝ որպէս և բաժանեաց Աստ-
- 4 ուած չափ հաւատոց: Որպէս ի միում մարմնի անդամս բազումս ունիմք, և անգամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ ունին. Նշնալս և բազումքս մի մարմին եմք ի Բրիտանոս, այլ իւրաքանչիւր միւմ
- 6 եանց անդամք եմք, Բայց ունիմք մեք շնորհս ըստ շնորհացն, որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս. եթէ
- 7 մարդարեւութիւն՝ ըստ չափոյն հաւատոց, եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն, եթէ որ ուսուցանէն՝
- 8 ըստ մարդապետութեանն, եթէ որ միւրիմարէն՝ ըստ միւրիմարութեանն. որ առաւան է՝ զուար-

Թուժեամբ, որ վերահացուն է՝ փութով, որ
 9 որդրվին՝ լրջանութեամբ: Սէր առանց կեղծաւո-
 10 րութեան, առեալ գլխոյ, զհետ երթալ բարեաց.
 11 Եւ ինչ որ անարար է ի վերջոյ, մի՛ վհեղձուի:
 12 Հոգեւոյ եռացէք: Տեառն ծառայեցէք: Յուսով
 13 խնդացէք: Ներութեան համբերեցէք: Եւ զօր
 14 ստեպ կացէք: Ի պէտս սրբոց հաղորդեցաւ:
 15 զհալածիս ձեր, օրհնեցէք և մի՛ անխճանէք:
 16 Ինչպէս ընդ խնդացողս, լալ ընդ լացողս:
 17 Չնայն միմեանց խորհիլիք: Մի՛ ամբարտաւանէք,
 18 այլ ընդ խնայեանս գիտնելիք: Մի՛ լինիք խնայ-
 19 առնէք յոնձինս ձեր: Մի՛ օսիք չարի չար հա-
 20 ւուցանէք: Խորհեցաւ որ զբարիս առաջի ամե-
 21 նայն մարդկան: Եթէ հնար ինչ իցէ ձեզ, ընդ
 22 ամենայն մարդկան ղեւադադութիւն կաղիք: Մի՛
 23 դանձանց վրէժ խնդրէք: Սիրելիք, այլ տուք
 24 տեղի բարկութեան: Քանզի գրեալ է, իմ է
 25 զբեժխնդրութիւն, և ես հաստցիցի, առէ Տէր:
 26 Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամին քո, հաց տուր
 27 նա, և եթէ ծարախ՝ ջուր տուր նա, զայս ա-
 28 բարեալ՝ կազմակերպ հոյ կուտեսցես ի գլուխ
 29 նորա: Մի՛ յաղթիր ի չարէ, այլ յաղթեալ բար-
 30 եան չարին:

ԳԼ. ԺԳ

1 Սմանայն տնձն որ ընդ իշխանութեամբ իցէ՝ ի
 հնազանդութեան կացցէ: Քանզի ոչ ուստեք է
 2 իշխանութիւն, եթէ ոչ յԱստուծոյ: Եւ որ եւն՝
 3 յԱստուծոյ կարգեալ են: Ստուշեալ որ հա-
 4 կառակ կայ իշխանութեանն՝ Աստուծոյ հրամա-
 5 նին հակառակ կայ, և որք հակառակն կան՝ ան-
 6 ձանց դատաստանս ընդունին: Զի իշխանքն ոչ

են յերկեւզ բարեաց գործոց, այլ չարաց: Կա-
 7 միս չերկնել իշխանութեանն անտի. զբարիս
 8 գործեալ, և ընկալցիս գովութիւն ի նմանէ: Զի
 9 Աստուծոյ պաշտօնեայ է քեզ ի բարիս. ապա ե-
 10 թէ չար գործելցես, երկիր, զի ոչ եթէ վայրասար
 11 ամեալ է սուտը ընդ մէջ: Աստուծոյ սպասաւոր
 12 է վրէժխնդիր ի բարկութեան այնմ՝ որ զչարն
 13 գործելցէ: Վասն որոյ հարկ է հնազանդ լինել ոչ
 14 միայն վասն բարկութեանն, այլ և վասն խղճի
 15 մտայն վասն այնորիկ և հարկս հարկանէք, զի
 16 Աստուծոյ սպասաւորք են ի նոյն կանխեալ:
 17 Արգ հառաւցէք, իրաքանչիս զպարտա. որում
 18 զհարկ զհարկն, որում զմաքս՝ զպարսն, որում
 19 զերկեւզ զերկեւզն, որում զպատիւ՝ զպատիւն:
 20 Եւ մի՛ ումեք պարտասան գտանելիք, բայց
 21 զմիմեանս սիրելոյ՝ զի որ սիրէ զընկերն՝ զօրէնն
 22 կատարէ: ԶՄի՛ շնացես, և Մի՛ սպանանիցես, և
 23 Մի՛ զողանայցես, և Մի՛ սուտ վկայեցես, և Մի՛
 24 ցանկանայցես, և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝
 25 յայն բան բովանդակի, եթէ Սիրեցես զընկեր
 26 քո իբրեւ դնձն քո: Սէր ընկերի իւրում՝ չար
 27 ոչ առնէ, իրաւն օրինացն սէր է:
 28 Եւ զայս գովանելք վասն Ժամանակիս, զի արդ-
 29 Ժամ իսկ է մեզ ի քնոյ զարթնուլ. զի այժմ
 30 մերձ է մեզ փրկութիւն քան յորժամ հաւատա-
 31 ցաքն: Գիշերն մերժեցաւ և տիւն մերձեցաւ: Ի
 32 բաց արասցուք այսուհետեւ զգործն խաւարի,
 33 և զգեցցուք զգինն լուսոյ: Իբրեւ ի տուրնեան
 34 զգտատեցեալք չընեսցուք, մի՛ անառակա-
 35 թեամբք և արբեցոյթեամբք, և մի՛ խառն ան-
 36 կողմովք և պղծութեամբք, և մի՛ նախաձու և
 37 հակառակութեամբք: Այլ զգեցարուք զՏէր Յի-
 38 սուս Բրիստոս, և մարմնոյ խնամ՝ մի՛ տանիք ի
 39 ցանկութիւնս:

ՔԼ. ԺԴ

- 1 Այլ զտկարացեալն ի հաւատոս ընկալարուք՝ մի՛
 2 խղճիւ երկմտութեանց, Ոմն հաւատայ ուտել
 3 զամենայն, և որ հիւանդն է՝ բանջար կերիցէ, Որ
 4 ուտեն, զայն որ ոչն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեացէ, և
 5 որ ոչն ուտէ, զայն որ ուտէն՝ մի՛ դատեսցէ, քան
 6 զի Աստուած զնա ընկալաւ Դու ո՞ր ևս որ դատիս
 7 զայլոյ ծառայ, իւրում՝ Տեառն կայ կամ անկա-
 8 նի, բայց կայցէ, զի կարող է Տէրն հաստատել
 9 զնա, Ոմն շարճէ օր ըստ օրէ, և ոմն շարճէ զօր-
 10 հաստալս, իւրաքանչիւր ոք զիւր միտս հաճես-
 11 ցէ, Որ խորհի զօրն՝ Տեառն խորհի, և որ ոչն
 12 խորհի զօրն՝ Տեառն չխորհի, և որ ուտէ՝ Տեառն
 13 ուտէ, և գոհանայ զԱստուծոյ, և որ ոչն ուտէ՝
 14 Տեառն չուտէ, և գոհանայ զԱստուծոյ, Զի ոչ
 15 ոք ի մէնջ անձամբ կեայ, և ոչ անձամբ մեռանի,
 16 Եթէ կեամբ, Տեառն կեամբ, և եթէ մեռանիմբ,
 17 Տեառն մեռանիմբ, և արդ եթէ՛ կեամբ և եթէ՛
 18 մեռանիմբ, Տեառն եմբ, Քանզի ի նոյն իսկ և
 19 Քրիստոս մեռաւ և եկեաց, զի մեռելոց և կեն-
 20 զանեաց առ հասարակ տիրեսցէ, Դու զի՞ դատիս
 21 զեղբայր քո, կամ ընդէ՞ր անգոսնես զեղբայր
 22 քո, քանզի ամենեքին կալոց եմբ առաջի ատե-
 23 նին Քրիստոսի, Զի գրեալ է, Կենդանի եմ՝ ևս,
 24 ասէ Տէր, զի ինձ կրկնեսցի ամենայն ծունր, և
 25 ամենայն լեզու խոտտովան լիցի Աստուծոյ, Այս
 26 ուրեմն իւրաքանչիւր ոք ի մէնջ ընդ անձին հա-
 27 մարս ասցէ Աստուծոյ, Այսուհետեւ մի՛ զմիմեանս
 28 դատեսցուք, այլ առաւել զայս գէթ ի մտի
 29 չդնել Չգայթակղութիւն եղբօրն Զայս գիտեմ և
 30 հաստատեալ եմ ի Քրիստոս Յիսուս, զի ոչինչ է

- 31 պիղծ նովաւ, բայց այնմ որ համարիցի ոք ինչ
 32 պիղծ՝ նմա է պիղծ, Զի եթէ վասն կերակրոյ
 33 եղբայրն քո տրամի, ոչ եւս սիրով գնացեր, մի՛
 34 կերակրոյն քով զնա կորուսաներ, վասն որոյ
 35 Քրիստոսն մեռաւ, Մի՛ հայհոյեսցի բարին ձեր
 36 Զի ոչ է արքայութիւնն Աստուծոյ կերակուր և
 37 ըմպելի, այլ՝ որդարութիւն և խաղաղութիւն և
 38 խնդութիւն ի ձողին Սուրբ, Զի որ յայսմ ծա-
 39 ւայէ Քրիստոսի, հաճոյ է Աստուծոյ, և ընտիր՝
 40 մարգկանս, Այս ապուհետեւ զհետ երթիցուք
 41 զխաղաղութեան և զշնորհութեան որ առ միմեանս
 42 Մի՛ վասն կերակրոյ բակեր զգործ Աստուծոյ,
 43 ամենայն ինչ սուրբ է, այլ չար այնմ մարդոյ է
 44 որ Կեցճիւն ուտիցէ, Լաւ է ոչ ուտել միս և ոչ
 45 ըմպել զինի, և ոչ որով եղբայրն քո գայթակղի
 46 կամ զթէ կամ տկարանայ, Դու ապաքին հա-
 47 շատս ունիս, կալ առանձինն առաջի Աստուծոյ,
 48 երանի որ ոչ դատիցի զանձն որով շղենկերն
 49 զորճիցէ, Բայց որ խղճէն, Թէպէ՛ւ և ուտիցէ,
 50 զատաղարտեալ է, զի ոչ ըստ հաւատոց է, զի
 51 ամենայն ինչ որ ոչ ի հաւատոց է՝ մեղք են,
 52 ՅԱյլ այնմ որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ
 53 տեստարանիս իմում և ըստ քարոզութեանն Յի-
 54 սուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհրդոյն
 55 Ժամանակօքն յաւիտենից լուեցելոյ, Եւ յայտնե-
 56 լոյ օյգ՝ միկ ի ձեռն զրոց մարգարեականաց ըստ
 57 հրամանի մշանջնաւորին Աստուծոյ ի հնազանդու-
 58 թիւն հաւատոց, յամենայն հեթանոս ծանուցելոյ,
 59 Միայնոյ իմանոնոյն Աստուծոյ, ի ձեռն Յիսուսի
 60 Քրիստոսի, որում՝ փառք յաւիտեանս, Ամէն՝

ՅՈՒՆ, Աստուած

ՅՈՒՆ, Դատի

Յիսուսէ, իմ և գայթակղութիւն

ՅՈՒՆ, ի գայթակղութիւն Յիսուսէ
 ԶՅայս հարստութիւնն ունիս ունիս աստ Ժոյն, Եւսուսէ
 ի խորհրդէ ԺՁ Ժոյն Եւսուսէ, Ինչ աստ Ժոյն, Ինչ
 Ժոյն, Եւսուսէ Եւսուսէ

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Ի՛. Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ դադարու-
թիւն տկարացն բաւանալ, և մի՛ անձանց եւեթ
2 հաճոյ լինել, Այլ իւրաքանչիւր ոք ի մէջն ընկե-
3 ըն հաճոյ լիցի ի բարիս մասն շինութեան, Բան-
4 զի և Բրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղեւ, այլ
որպէս և գրեալ է, Նախառինք նախառնաց զոց
5 անկան ի վերայ իմ, Բայց որ ինչ գրեցան՝ ի մեր
6 վարդապետութիւն գրեցաւ, զի համբերութեամբ
և միթարութեամբ զբոց գոյսն ընկայցուր
7 Այլ Աստուած համբերութեան և ամենայն միւ-
թարութեան տացէ ձեզ զնոր խորհիւ ընդ միմ-
8 անս ըստ Յիսուսի Բրիստոսի, Զի միաբանու-
թեամբ ի մի բերան փառաւոր առնիցէք զԱս-
տուած և զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստո-
9 սի Վասն որոյ ընկայարուք զմիմեանս, որպէս և
Բրիստոս ընկալաւ ձեզ ի փառս Աստուծոյ
10 Այլ ասեմ թէ՛ Բրիստոսի սպասաւոր թիւիա-
տութեանն լինել վասն ճշմարտութեան Աստու-
ծոյ էր, առ ի հաստատուն առնելոյ դաւեաթիս
11 հաջցն, Այլ հեթանոսք վասն ողորմութեան փա-
ռաւոր առնեն զԱստուած, որպէս և գրեալ է,
12 վասն այսորիկ դոճոցոյց գգէն ի հեթանոսս, և
անստան քոսմ սոցմոս տացից, եւ գարծեալ
13 տոէ թէ՛ Ուրաթ լերուք, հեթանոսք, ընդ ժո-
14 ղովորդեան նորուս եւ դարձեալ թէ՛ Օրհնեցէր,
ամենայն հեթանոսք, զՏէր, և գովիցէք զնա,
15 ամենայն ժողովուրդք, եւ դարձեալ Նոսայի տոէ,
Նղիցի արմատն Յեսսեայ, և որ կանգնելոցն է
ի խառն հեթանոսաց, ի նա հեթանոսք յուսաացին
16 Այլ Աստուած յուսոյ լի արտացէ զձեզ ամենայն

Ի Յոռնէն ապաւսե

ՅՈՐԴԱՆ, զմեզ

ՅՈՐԴԱՆ, Յիսուսի Բրիստոսի

- խնդութեամբ և խնդալութեամբ, առաւելու
1 ձեզ յուսոյ զօրութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ
2 Ի՛. Հաստատեալ եմ և ես ինքնին, կորուր-
թիւ, մասն ձեր, զի և դուք լի էք բարութեամբ,
լի էք ամենայն դիտութեամբ, կարող էք և զմե-
3 մեան խրատել, Այլ համարձակացոյնս գրեցի
առ ձեզ, Կեղարք, փոքր ի շատէ, Երեւ. յիշե-
4 ցուցանելով ձեզ մասն շնորհացն որ տուեալ են
5 ինձ Աստուծոյ, Լինել ինձ ապաստար Յիսուսի
Բրիստոսի ի հեթանոսս, քղձակերտս առնել զա-
ւետարանն Աստուծոյ, զի եղիցի պատարագն հե-
թանոսաց ընդունելի՝ արեալ Հոգւոյն Սրբոյ
6 Ունիմ ապաստեալս պարծանս ի Բրիստոս Յիսուս
7 առ Աստուած, Բանդի ոչ ի խեղճ խօսել ինչ զոր
8 ոչ գործեաց Բրիստոս ինեւ, ի հնազանդութիւն
9 ի հեթանոսաց բանիւք և արդեամբք, Զօրութեամբ
10 նշանաց և արուեստից, զօրութեամբ Հոգւոյն
11 Սրբոյ, որպէս ինձ յերուսաղեմ և շարժ յիշկեւ
ի կողմանս Լիւրիկացոց ընդ զաւետարանն
12 Բրիստոսի Այնպէս առաւարեալ յաւետարա-
նել, ոչ ուր անուանեցաւ Բրիստոս, զի մի իւր-
13 բեւ յայլոյ հիման վերայ շինիցեմ, այլ որպէս և
14 գրեալ է թէ՛, Որոց ոչ պատմեցաւ վասն նորա՝
տեսցեն, և որոց ոչ իցէ լուեալ ի միտ առջնւ
15 Վասն որոյ շատ խափանեցաւ զայ առ ձեզ
16 Բայց արգ. ոչ ևս զոյ ինձ տեղի ի կողմանս յայ-
17 տորիկ, և անձուկ յոյժ ունիմ ի բազում ամաց
18 գոց, առ ձեզ Երթամ անցանիցեմ ի Սպանիա,
19 ունի ունիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել զձեզ,
և ի ձէն՝ յուզարկել անդր, եթէ նախ իսկ փոք-
20 ի շատէ ձեւք լցայց, Բայց այժմ երթամ յերու-
21 սաղեմ պապեալ գտորբան, Բանդի հաճոյ յիշե-
22 ցաւ Մակեդոնացւոցն և Աքայեցւոցն հաղոր-

Ի Յոռնէն ապաւսե

ՅՈՐԴԱՆ, Ապաւսեոյ

- դուժինն ինչ առնել ընդ աղքատս որոցն որ
 27 ենն յԵրուսաղէմ: Հաճոյ թուեցաւ, քանզի և
 պարտապան իսկ են նոցա: զի եթէ հոգեւորացն
 նոցա հաղորդ եղեն հեթանոսք, օրարտն և
 28 մարմնաւորացն կցորդ լինել: Արդ զայս կա-
 տարեալ և կնքեալ զպատու նոցա, անցից առ
 29 ձեռք ի Սյանիաւ: Զայս գիտեմ, զի ի գան իմում
 առ ձեզ լրտէսամբ օրհնութեան 'աւետարանն
 30 Եւ. Աղայեմ գձեղ, եղբարք, ի ձեռն Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի և սիրով Հոգւոյն, պա-
 տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վստան իմ առ
 31 Աստուած: Զի ապրեցայց յայստամոխացն որ ի
 Հրէաստանն են. և պաշտօնն իմ որ յԵրուսա-
 32 ղէմ՝ ընդունելի լիցի սրբոցն: Զի խնդութեամբ
 եկեալ առ ձեզ ի կամս Աստուծոյ, հանգեայց
 33 ընդ ձեզ: Եւ Աստուած խաղաղութեան եղիցի
 ընդ ձեզ ամենեւեան: Ամէն:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զՓրբէ դքսոյ մեր, որ է
 2 սպասաւոր եկեղեցւոյն Կենքրացոց: Զի զնա ըն-
 կալիք ի Տէր արժանի սրբոց, և վերակացու լի-
 նիջիք նմա յոր պէտս իրաց, և իշխացէ զձեզ,
 3 քանզի և նա վերակացու եղեւ բաղմաց, և ինձ
 իսկ ի գլխովին:
 4 Ողջոյն տալիք Պրիսկեայ և Ակիւղայ՝ գործակ-
 5 ցաց իմոյ ի Գրիստոս Յիսուս: Որք ընդ ամբն ի-
 մոյ զԻւրեանց պարանոցս մատուցին: զորոց ոչ
 6 են միայն գոհանամ, այլ և ամենայն եկեղեցիք
 7 հեթանոսաց: Եւ առանին եկեղեցւոյն նոցա: Ող-
 8 ջոյն տալիք Նյաւնտեայ սիրելւոյ իմոյ՝ որ է
 9 պտուղ 2Սիւսացւոց ի Գրիստոս: Ողջոյն տալիք

- 10 Մարեայ՝ որ բաղում վաստակս վաստակեաց ի
 11 ձեզ: Ողջոյն տալիք Անդրոնիկեայ և Յուճեայ
 12 ազգականաց իմոյ և գերեկցաց, որք երեսերիք
 13 իսկ են յառաքելու, որք և յառաջ իսկ քան
 14 զիս եղեն ի Գրիստոս: Ողջոյն տալիք Ամաղեայ
 15 սիրելւոյ իմոյ ի Տէր: Ողջոյն տալիք Ուրբանեայ
 16 գործակցի իմոյ ի Տէր, և Ստաքեայ սիրելւոյ
 17 իմոյ: Ողջոյն տալիք Ապոկեայ՝ որ ընտիրն է ի Տէր:
 18 Ողջոյն տալիք նոցա որ յԱրիստարուղեայ տանե-
 19 անտի են: Ողջոյն տալիք Հերովդիանեայ ազգա-
 20 կանի իմոյ: Ողջոյն տալիք այնոցիկ որք ի նա-
 21 22 կիսեայ տանն իցեն ի Տէր: Ողջոյն տալիք Տրի-
 23 փոսեայ և Տրիփոնեայ վաստակաւորաց ի Տէր:
 24 Ողջոյն տալիք Պերսիդեայ սիրելւոյ, որ բաղում
 25 վաստակս վաստակեաց ի Տէր: Ողջոյն տալիք
 26 Ռուփայ ընտիրւոյ ի Տէր, և մօր նորս և իմոյ:
 27 Ողջոյն տալիք Ասիւնկրիստեայ, փղեգոնտեայ, Նը-
 28 մայ, Պատրոբայ, Նրմեայ, և որ ընդ նոսա եղ-
 29 30 բարք իցեն: Ողջոյն տալիք փղորդեայ, և Յուդ-
 31 եայ, Ներեայ և քեռ նորս, և Ողիսիկեայ, և որ
 32 ընդ նոսա սուրբք ամենեքին իցեն: Ողջոյն տալիք
 33 միսեանց ի համբոյր սրբութեան: Եղջոյն տան ձեզ
 'ամենայն եկեղեցիք Գրիստոսի:
 17 ԻՋ. Աղայեմ գձեղ, եղբարք, զիտեղ զայն-
 18 պիսիսն որ հերձուածս և զայթակղութիւնս առ-
 19 նիցեն արտաքոյ վարդապետութեան զոր դուքն
 20 ուսարուք, և խորեցարուք ի նոցանէ: Զի այն-
 21 պիսիք Տեառն մերում 'Գրիստոսի ոչ ծառա-
 22 յին, այլ իւրեանց որովայնին, և քաղցրաբանու-
 23 թեամբ և օրհնութեամբ պատրեն զսիրտս ան-
 24 25 մեղաց: Զի ձեք հնազանդութիւնդ առ ամենե-
 26 սեան հասեալ է: Եւ արդ ի ձեզ ուրախ եմ: Բայց
 27 կամիմ գձեղ իմաստունս լինել ի բարիս, և ան-

'Յոնանս պախտե

2Ոմեպ, Յիսուսի Գրիստոսի

- ձուածք. Իքանզի էիք՝ հաստատեալք ի նոյն միտս
 11 և ի նոյն հանձարս Ազգ. եղբւ ինձ վասն ձեր,
 եղբարք, ի Բղուացոց անտի, թէ հակառակու-
 12 թիւնք են ի ձեզ, եւ արդ. ասեմ իսկ, եթէ իւ-
 րաքանչիւր ոք ի ձէնից ասէ, Ես Պաւղոսեան եմ,
 2 և մեռն՝ եթէ՝ Ես Ապողոսեան և 2մեռն՝ եթէ՝
 Ես Կեփոբեան, և 2մեռն՝ եթէ՝ Ես Քրիստոսեան,
 13 իսկ արդ. բաժանեալ ինչ իցէ Քրիստոս. միթէ
 Պաւղոս ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր, կամ յա-
 14 նուն Պաւղոսի՝ մկրտեցարուք, 3Գոհանամ զԱս-
 տուծոյ իմոյ զի՝ ոչ զոք ի ձէնց մկրտեցի բայց
 միայն զիրիսպոս և զԻսայիոս, զի մի՛ ոք ասիցէ,
 15 Թէ յիմ անուն մկրտեցարուք, (16) Տալ ետաւ
 կնիք և տանն Ստեփանոս. զայլ ոք ոչ գիտեմ
 ամենեւին թէ մկրտեցիւ
 17 2Ի ոչ առաքեաց զիս Քրիստոս մկրտել, այլ
 աւետարանել. ոչ ճարտարութեամբ բանից, զի
 18 մի՛ ընդունայն լիցի խաչն Քրիստոսի 2Ի ճառ-
 խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկե-
 19 լոցս մեզ՝ զօրութիւն Աստուծոյ 2Ի գրեալ է,
 կորուսից զիմաստութիւն իմաստեոց, և զմոր-
 20 հուրդս խորհրդականաց արհամարհեցից, Ո՞ր
 իմաստուն, ո՞ր դպիր, ո՞ր քննիչ աշխարհիս
 այսորիկ. ոչ ապաքէն յիմարեցոյց Աստուած զիւ-
 21 մաստութիւն աշխարհիս այսորիկ Գանդի իմա-
 տութեամբն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշխարհ իւ-
 մաստութեամբն զԱստուած, հաճեցաւ Աստուած
 յիմարութեամբ քարոզութեանն ապրեցուցանել
 զհաւատացեալս
 22 Բկ. իսկ որովհետեւ Հրեայք նշան հայցեն,

- 23 և հեթանոսք իմաստութիւն խնդրեն, Մեք քա-
 րոցեցուք զխաչելեալն Քրիստոս, Հրէից դոյ-
 24 թակդութիւն և հեթանոսոց յիմարութիւն. Բայց
 նոյնի իսկ կոչեցելոցն Հրէից և հեթանոսաց,
 զՔրիստոս Աստուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ իւ-
 25 մաստութիւն 2Ի յիմարն Աստուծոյ իմաստնա-
 գոյն է քան զմարդիկ, և ակարն Աստուծոյ զօ-
 26 բագոյն է քան զմարդիկ թէպէտ և զձեր իսկ
 կոչումնդ տեսէք, եղբարք, զի ոչ բազում իւ-
 մաստունք բառ մարմնոյ, և ոչ բազում հօրք,
 27 և ոչ բազում ազնուականք. Այլ զյիմարս աշ-
 խարհիս ընտրեաց Աստուած, զի յամբի ա-
 բացէ զիմաստունս. և զտխարս աշխարհիս ընտ-
 28 րեաց Աստուած, զի յամբի արացէ զհօրս. եւ
 զանտունս աշխարհիւն զարհամարհեալս ընտրեաց
 Աստուած և զոչինչսն, զի զան իմն խտրանեացէ,
 29 Որպէս զի մի՛ պարծեցի ամենայն մարմն առա-
 30 ջի Աստուծոյ 2Ի ի նմանէ դուք էք ի Քրիստոս
 Յիսուս, որ եղեւ մեզ իմաստութիւն յԱստուծոյ,
 31 արդարութիւն և սքորութիւն միկրութիւն. 2Ի
 որպէս և գրեալ է, Որ պարծին ի Տէր պարծեցի

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ, եղբարք, ոչ՝
 բառ առաւելութեան ինչ բանից 2Իմաստութեան
 2 պատմել ձեզ զվկայութիւնն Աստուծոյ 2Ի ոչ
 եթէ ի մոի եղի գիտել ինչ ի ձեզ, բայց միայն
 3 զՅիսուս Քրիստոս, և զնոյն ի խաչ ելեալ. եւ ես
 ակարութեամբ և երկխղիւ և դողութեամբ բազ-
 4 մաւ եղէ առ ձեզ. եւ բանն իմ և քարոզութիւն
 ոչ պատիր բանիւք 2Իմաստութեան, այլ ար-

1 Ծշնն, այլ զի իցէք

2 Ի Ծշննն պատմել

3 Որհնէ, Գոհանամ զիւ. այլ Գոհանամ զԱստու-
 ծոյ զիւ. Գոհանամ զիւ. Գոհանամ զիւ. Գոհանամ
 զԱստուծոյ իմոյ զիւ

1 Ծշնն, որ եկի առ ձեզ, եղբարք, եկի ոչ

2 Ծշնն, կամ իմաստութեան

3 Որհնէ, մարդկեղէն իմաստութեան

5 Դեամբք Զոգւոյն և Կորուսեամբ. Զի հնաւոր
ձեր մի իցեն խնայութեամբ մարդկան, այլ զո-
րութեամբ Աստուծոյ, ՎՋ

6 Զխնայութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս, զի-
մաստութիւն, ոչ զայնարհիս այսորիկ և ոչ իշ-
խանաց աշխարհիս այսորիկ զխախտեալացս,

7 Այլ խօսիմք զԱստուծոյ խնայութիւնն ծածուկ
խորհրդով, զոր յառաջ քան զյաւիտեանս սա-
նանեաց Աստուծոյ ի փառս մեր. Զոր ոչ ոք իշ-
խանաց աշխարհիս այսորիկ ծաննաւ. զի եթէ էր

8 Ծանուցեալ, ոչ արդեւք զՏէրն փառաց ի խա-
յ Կանկինս Այլ որպէս և գրեալ է, Զոր ակն ոչ
եռեաւ և ունին ոչ բւսաւ և ի սիրտ մարդոյ ոչ

9 անկաւ, պատրաստեաց Աստուծոյ սիրելեաց ի բոց
10 ԻՌԻ. Այլ մեզ յայանեաց Աստուծոյ Զոգւոյն
իւրով. զի Զոգին զամենայն քննէ և զիտար Աս-

11 տուծոյ. Զի ո՞ր ի մարդկանէ զիտէ ինչ զմար-
դոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ ի նմա. նոյնպէս
և ոչ զԱստուծոյն ոք զիտէ, եթէ ոչ Զոգին

12 Աստուծոյ. Այլ մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհին
այսորիկ առաք, այլ զհոգին որ Աստուծոյ. զի
ծանկցուք զայն որ Աստուծոյն շնորհեցաւ մեզ

13 Եւ զոր խօսիմքս՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ
ճարտարութեան բանից, այլ վարդապետութեամբ
14 Զոգւոյն, ընդ հոգեւորս զհոգեւորսն համեմա-

15 տեմք. Բանդի նշանոր մարդ ոչ ընդունի զհոգ-
ւոյն Աստուծոյ, զի յիմարութիւն է նմա. և ոչ

16 Կարէ գիտել, չեթէ հոգեպէս քննիցն. իսկ հո-
գեւորն քննէ զամենայն, և ինքն յուսմեք ոչ
17 քննել իսկ արդ. ո՞վ զխնայ զմիտս Տեառն, որ
և խրատաւ լինիցի նմա, այլ մեք զմիտս Գրի-
տոսի ունիմք:

ԳԼ. Գ.

1 Եւ ես, եղբարք, ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ
իրբեւ. ընդ հոգեւորս, այլ իրբեւ ընդ մարմնա-

2 ռորս իրբեւ աղայց ի Բրիտանոս կաթն նարեցի
ձեզ և ոչ կերակուր, զի ոչ ես կարէիք. նա և
արդ իսկ ոչ կարէք. քանզի դեռ մարմնաւոր

3 էք. Ուր և արդ են իսկ ի ձեզ հեռ. և նախանձ,
ոչ ապաքէն մարմնաւոր էք և բոս մարդկան

4 Զայք. Թորմամ տէ ոք Չի ձեռն, եւ Պաշտու-
եան եմ, և մեան՝ եթէ եւ Ապոստոսան, ոչ
Չմարդիկ էք. իսկ արդ ո՞վ է Պաշտան կամ ո՞վ

5 է Ապոստոս, Պաշտօնեպք՝ որովք հաւատացէքն,
6 և իւրաքանչիւր որպէս և Տէր ետ. եւ անկեցի

7 Ապոստոս իւր ետ, այլ Աստուծոյ անցոյց. Այ-
սուհեաւ ոչ այն ինչ ոք է որ անկեացն, և ոչ
այն՝ որ զիւրն ետ, այլ որ անցոյցն՝ Աստուծոյ

8 Որ անկեացն և որ զիւրն ետ՝ մի են. բայց ի-
ւրաքանչիւր ոք զիւր վարձաւ առնուցաւ բոս ի-
9 ռում վառանկոց. Զի Աստուծոյ գործակից եմք
Աստուծոյ արդիւն էք. Աստուծոյ շինած էք:

10 Բոս շնորհացն Աստուծոյ որ տուեալ են ինձ,
իրբեւ խնայուն ճարտարապետ հիմն եղի, բայց
այլ է որ շինեմ, այլ իւրաքանչիւր ոք զգոյշ լինի

11 Եւ որպէս շինեցէ Զի հիմն այլ՝ ոք ոչ կար-
դնել քան զեղեպն, որ է Յիսուս Քրիստոս ՎՋ

12 Եթէ ոք չինէ ի վերայ հիման այսորիկ ասկի,
արծաթ, ակամա պատուականս, փայտ, խաւ, և
13 զէգն, իւրաքանչիւր գործն յայանկոց է. զի
օրն քնորեցան. զի հրով յայանկոց է. և զիւրա-
քանչիւր գործն զիւրոք և իցէ, հաւրն փորձեացէ:

1 Ուստի, Զոգւոյն Սրբոյ
2 Յոյն, զի հոգեպէս քննի

1 Ուստի, նախանձ և հերձուած
2 ի Յոյնն աւաւտե
3 Ուստի, մարմնաւոր

4 Ստ, արտ

- 14 եթէ ուրուք գործն զոր չինեաց՝ կացցէ, վարձս
15 առցէ. եւ եթէ ուրուք գործն այրեսցի՝ տու-
16 ժեսցի, բայց ինքն կեցցէ, այլ այնպէս՝ որպէս
17 թէ ՚ի հուր. Ո՞չ զխտէք եթէ տաճար է.ք Աս-
18 տուծոյ, և Հողի Աստուծոյ բնակեալ է ի ձեզ:
19 եթէ ոք զտաճար Աստուծոյ ապականէ, ապա-
20 կանեսցէ զնա Աստուած. զի տաճար Աստուծոյ
21 սուրբ է, որ էք դուք:
22 Մի՞ ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք կամիցի ի
23 ձէն՝ իմաստուն լինել յայտարհիս յայսմիկ, յի-
24 մար լիցի, զի եղիցի իմաստուն. Զի իմաստու-
25 թիւն աշխարհիս այսորիկ յիմարութիւն է առա-
26 ջի Աստուծոյ, քանզի գրեալ է թէ, Որ բմբունէ
27 զիմաստունս ի խորագիտութեան իւրեանց. եւ
28 զարձեալ թէ, Տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստ-
29 նոց զի են ընդունայնս Այսուհետեւ մի՞ ոք օրա-
30 ծեսցի ՚ի մարդկանէ. Զի ամենայն ինչ ձեռ է,
31 եթէ Պառլոս, եթէ Ալգոդոս, եթէ Կեփաս, եթէ
32 աշխարհ, եթէ կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս,
33 եթէ հանդերձեալքն, ամենայն ինչ ձեռ է. Գուք
34 Գրիստոսի, Գրիստոս՝ Աստուծոյ:

Գ. Դ

- 1 Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ, իբրեւ
2 զպաշտօնեայս Քրիստոսի և հաղարպետս խոր-
3 հրդոցն Աստուծոյ. Արդ խնդիր է ի մէջ հաղա-
4 բապետաց եթէ ոք հաւատարիմ գացի Այլ ինձ
5 և այս շանարդանք են, եթէ ի ձէն՝ զատեցաց
6 կամ Գրեալ իսկ ի մարդկանէ. նաեւ զանձն իմ
7 ոչ քննեմ, Զի ոչ ինչ գիտեմ զանձին իմոյ. այլ

1 Յոնն, ընդ հուր

2 Յոնն, ի մարդիկ

3 Յոնն, զոյգն ինչ է

4 Յոնն, ի մարդկեղէն ու

5 րէ (զատաւատնէ)

- 8 ոչ եթէ այսու արդարանամ, զի որ քննէն զիս՝
9 Տէր է. Այսուհետեւ մի՞ յառաջ քան զժամանակն
10 դատելի, մինչեւ եկեսցէ Տէր, որ լուսաւոր առ-
11 նիցէ զգաղտնիս խաւարի, և յայտնիցէ զխոր-
12 հուրդս սրտից. և ապա իւրաքանչիւր գովու-
13 թիւն եղիցի յԱստուծոյ:
14 Զայս, եղբարք, առակեցի յանձն իմ և յԱպո-
15 ղոս վասն ձեր. զի ի մէջն ունիք մի՞ ինչ առ-
16 աւել քան զգրեալսն իմանալ, զի մի՞ այր քան
17 զընկեր հաղարտանայցէք ի վերայ ընկերինս իսկ
18 արդ ո՞վ է որ քննիցէ՞ զքեզ. զի՞նչ ունիս զոր
19 ոչ իցէ առեալ. և եթէ առեք, զի՞ պարծիս իւր-
20 բեւ զառեալ:
21 Արդէն իսկ յաղեալ իցէք և արդէն մեծացա-
22 բուք, առանց մեր թաղաւորեցէք, և երանի թէ
23 թագաւորելիք, զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորեալք:
24 Ինձ այսպէս թուի թէ զմեզ զառաքեալս յետ-
25 նորդս արար Աստուած իբրեւ զմահապարտս. զի
26 տեսիլ եղեաք աշխարհի և հրեշտակաց և մարդ-
27 կան Մեք յիմարք վասն Քրիստոսի, և դուք իս-
28 մաստունք ի Քրիստոս, մեք տկարք՝ և դուք
29 հզօրք. դուք վառաւորեալք, և մեք անարգք:
30 Մինչեւ ցայսօր ժամանակի եւ քաղցեաք եւ
31 ծարաւեցաք եւ մերկ գնացաք եւ կոփահարե-
32 ցաք եւ անհանգիստ եղեաք, եւ աշխատեցաք
33 ձեռօք մերովք. բամբասէին զմեզ, օրհնէաք, հա-
34 լածէին, յանձն առնուաք, Հայհոյէին, աղաչեաք,
35 իբրեւ առակ նշաւակի եղեաք շամենայն աշխար-
36 հի, ամենեցուն վարելի լինել մինչեւ ցայժմ. Ոչ
37 եթէ յամթ ինչ առնելով զձեզ գրեմ զայս և
38 այլ իբրեւ զօրդիս սիրելիս խրատեմ թէպէտ
39 և բերս զատարարակս ունեցիք ի Քրիստոս, այլ
40 ոչ եթէ բազում հարս, զի ի Քրիստոս Յիսուս ա-

- 16 և ևս արանաւն եւ ծնայ զձեզ, Արդ աղաչեմ զձեզ,
 17 նմանողք ինձ չեղիջիք: Վասն այնորիկ առաքելցի
 առ ձեզ զՏիմոթէոս, որ է իմ որդի, սերելի և
 հաստատրիմ ի Տէր, որ յիշցուցէ ձեզ զճանա-
 ցարս իմ որ ի Քրիստոս Յիսուս. որպէս և ա-
 մենայն ուրեք յամենայն եկեղեցիս ուսուցանեմ:
 18 Որպէս թէ ևս չլցեմ դալոց առ ձեզ, զմանք
 19 հպարտացան: Այլ եկից հօւսք ընդ հուշի, եթէ
 20 տացելոցն, այլ՝ զգորութիւնս Զի ոչ եթէ բանիւք
 է արքայութիւնն Աստուծոյ, այլ՝ զօրութեամբ
 21 Արդ, որպէս կամիք, գաւազանաւ եկից առ
 ձեզ, եթէ շտիրով հոգւոյն հեղութեան և արդա-
 բութեան և խանարհութեան:

ԳԼ. Ե

- 1 Բնաւ և անուանի իսկ ի ձեզ Յընդէր պոռնկու-
 թիւն և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ ոչ և ի հե-
 2 թանսս, որպէս թէ զկին հօր իւրոյ ունել: Եւ
 դուք հպարտացեալ էք, և ոչ առանել սգացա-
 րութի, զի բարձցի ի միջոյ ձերմէ որ զգործն դայն
 3 գործեաց: Զի եւ թէ՛ օրէս և մարմնով մեկուսի
 եմ, սակայն հոգւով մերձ եմ: Բայց արդէն իսկ
 իրբեւ ի մտոյ ընտրեցի, զայն որ այնքան գոր-
 4 ծեաց, Յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
 փողովէ ձեզ ի միասին և իմոյ հոգւոյս՝ զօրու-
 թեամբն հանդերձ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 5 տոսի, Մասնել զայնպիսին Սատանայի խառնա-
 կումն մարմնոյ, զի ոգին ապրեցի յաւուրն Տեառն
 6 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Ոչ բարեւք են պար-

- ծանդդ ձեր, ոչ զիտէք եթէ փոքր մի խմոր
 7 զամենայն զանգուածն խմորէ: Սրբեցէք ի բաց
 զհին խմորն, զի եղիջիք նոր զանգուած, որպէս
 է քր. անխմորք: Դանելի դատիկ մեր զհնաւ Քրիս-
 8 տոս: Այսուհետեւ արատցուք տոնս՝ մի ի խմորն
 հին և մի ի խմորն չարութեան և անզգամու-
 թեան, այլ յանխմոր ստուգութեան և ճշմար-
 տութեան:
 9 ԲԶ, Գրեցի ձեզ ի թղթի այդր յառանակել ընդ
 10 պոռնիկս: Եւ ոչ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս
 պոսրիկ կամ ընդ ազանս կամ ընդ յափշտակողս
 կամ ընդ կռապարիշտս, ապա թէ ոչ պարտէիք և
 11 յաշխարհէ իսկ ելանել: Բայց արդ զրեցի ձեզ
 յառանակել, եթէ ոք եղբայր անուանեալ կամ
 պոռնիկ իցէ կամ կռապարիշտ կամ ազան կամ
 բամբասող կամ արքեցոյ կամ յափշտակող, ընդ
 12 այնպիսումն և հաց մի՛ ուտել: Զի՛ հաց իմ և
 զարտաքինսն դատելոյ, ոչ ապաքին դուք զներ-
 13 քինսն դատելիք: Եւ զարտաքինսն Աստուած
 դատելի, բարձէք զլարն ի միջոյ ձերմէ:

ԳԼ. Զ

- 1 Ի յիսէ՞ ոք ի ձէնջ, եթէ իրք ինչ իցեն ընդ ընկերի
 իւրում, դատել առաջի անիրաւաց, և ոչ առաջի
 2 սրբոց: Եթէ ոչ զիտէք զի սուրբք զաշխարհ զա-
 տին և եթէ ձեւք դատի աշխարհ, ապա ոչ էք
 3 արժանի անարգ ուտելոյ: Ոչ զիտէք եթէ
 զհրէշտակս դատիմք, թող թէ զերկրաւորս
 4 զերկրաւոր ատեանս եթէ յանձն առնուցուք,
 շղանարդս եկեղեցւոյ դատաւորս նստուցանէք:

1 Ուսեմ, եղիջիք, որպէս և եւ Քրիստոսի

2 Յիսուս, սիրով և հոգւով հեղութեան

3 Ի Յուսէն պաշտօնէ

1 Յիսուս, ոչ էք արժանի զանարդս դատելոյ

2 Յիսուս, զանարդս յեկեղեցւոյ, զնոսա՞ նստուցա-
 նէք, ի՞նչ, զնոսա նստուցէք

- 5 Առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ. այնչափ ո՛չ գոյ ոք իմաստուն ի ձեզ, որ կարեցէ իրաւուն ընտրել ի մէջ եղբօր իւրոյ. Այլ եղբայր ընդ եղբօր դասի,
- 6 և զայն ի մէջ անհաւատից, եւ արդ ամենեւին խսկ վատթարութիւն է ի ձեզ, զի դատաստանք խսկ դոն ի միջի ձերում. ընդէ՛ր ոչ դուք զրկիք,
- 8 և ոչ դուք առաւել նեղիք. Այլ դուք զրկէ՛ք և նեղէ՛ք. և այդ՝ զեղբարս եւս. եթէ ոչ գիտէք զի անիրաւ քարքայութիւն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն. մի խաբար, ոչ պոռնիկք, ոչ կեանքաւորելութիւն, ոչ շունք, Ոչ իզացեալք, ոչ արուսդէտք, ոչ գողք, ոչ ագահք, ոչ արբեցողք, ոչ բամբասողք և ոչ յափշտակողք քարքայութիւն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն. եւ դուք այնպիսիք ոմանք էիք. այլ լուսացարուք, այլ սրբեցարուք, այլ սրբարացարուք յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի և ի Հոգին Աստուծոյ մերոյ:
- 12 Գի. Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ եթէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինելիմ, կերակուր՝ որովայնի, և որովայն՝ կերակրոյ. այլ Աստուած զսա և զնոսա խափանեցէ. բայց մարմին ոչ պոռնկութեան, այլ՝ Տեառն, և Տէր՝ մարմնոյ. Այլ Աստուած որ և զՏէրն յարոյց:
- 15 և զձեզ յարուսցէ զօրութեամբ խրոյմ. Ոչ գիտէք եթէ մարմինք ձեր անդամք են Քրիստոսի, արդ առեալ զանդամս Քրիստոսի առնեցեմք անդամս պոռնիկ՝, բաւ լիցին. եթէ ոչ գիտէք, զի որ մերձենայ ի պոռնիկ՝ մի մարմին է. եղիցին, ասէ, երկուքն ի մարմն մի. եւ որ մերձենայ ի Տէր՝ մի հոգի է. Փախերուք ի պոռնկութենէ. զամենայն մեղս զոր և զօրծէ մարդ, արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է. խսկ որ պոռնկին՝ յիւր

1 Ինչպէս, զմեզ

- 19 մարմնն մեղանչէ, եթէ ոչ գիտէք, զի մարմինք ձեր տաճար են. Հոգւոյն որ է ի ձեզ, զոր ունիքն
- 20 յԱստուծոյ, և չէք անձանց ակէր. Քանզի գնոց գնեցայք. Կառաւոր արարէք զԱստուած ի մարմնն ձեր:

ԳԼ. Է

- 1 Այլ վասն որոյ զրեցէքն առ իս, բարեւք է մարդ
- 2 գոյ ի կին մարդ յմերձակալ, բայց վասն պոռնիկութեան իւրաքանչիւր ոք զիւր կին կայցի, և իւրաքանչիւր ոք կին զիւր այր կայցի. կնոջ՝ այր իւր զպարտան հաստուսցէ, նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում. Զի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ, այլ այրն. նոյնպէս և այրն իւրում մարմնոյ ոչ իշխէ, այլ կինն. Սի՛ զրկիք զմիմեանս, բայց եթէ ինչ ի միարանութենէ առ ժամանակ մի, զի Յուսիցն պարսպիցէք, և դարձեալ ի նոյն դարձիք, զի մի փորձեցէ զձեզ Սատանայ վասն անխառնութեան ձերոյ. Զայս ասեմ ներելոյ և ոչ հրամանալով. Քանզի կամիմ եթէ ամենայն մարդ լինէր իբրեւ զիս. այլ իւրաքանչիւր ոք զիւր շնորհս ունի յԱստուծոյ, ոմն այսպէս՝ և ոմն այնպէս:
- 8 Բայց ամուրեացն և այրեացն ասեմ, Լաւ է նոցա եթէ կայցեն իբրեւ զիս. Ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ, ամուսնացին, զի լաւ է ամուսնանալ
- 10 քան զխնոնուլ. Այլ կանամբեացն պատուիրեմ ոչ
- 11 ես, այլ Տէր, կնոջ՝ յառնէ մի՛ մեկնել. Ապա և թէ մեկնեցի, անայր մնացէ կամ անդրէն ընդ առն իւրում հաշտեցի, և առն զկին իւր մի՛ թողուլ:

Վ. Զ

1 Զայն, Հոգւոյն Սրբոյ

2 Ոմանք յառեալ, և յողիս ձեր որ են Աստուծոյ

3 Զայն, աղօթից, ոմանք աղօթից և սլահոց

- 12 Բայց այլոց ևս պատուիրեմ, ոչ եթէ Տէր.
 13 Եթէ ոք եղբայր կին ունիցի անհաւատ, և նմա
 14 հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա, մի՛ թողցէ զնա: Եւ
 15 կին որ ունիցի սրբ անհաւատ, և նմա կամ իցէ
 16 բնակել ընդ նմա, մի՛ թողցէ զայրն: Զի սուրբ է
 17 սրբ անհաւատ՝ կնանի, և սուրբ է կինն անհա-
 18 լատ՝ արամին: ասա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր պիղծ
 19 են, բայց այժմ սուրբ են և Ասա եթէ անհաւատն
 20 մեկնիցի, մեկնեացի. զի ոչինչ հաղի ի վերայ կայ
 21 եղբորն կամ քուռն յայնպիսի իրօ, քանզի ի խա-
 22 զաղութիւն կոչեաց զմիզ Աստուած: Զի՞ գիտես,
 23 կին դու, եթէ զայր քո սպրեցուցես, կամ զի՞
 24 գիտես, այր դու, եթէ զկին քո սպրեցուցես.
 25 Եթէ ոչ՝ իւրաքանչիւր ումեք որպէս և բաժանեաց
 26 Տէր, զիւրաքանչիւր ոք որպէս և կոչեաց Աստ-
 27 ւած: այնպէս գնացէ. և այսպէս ընդ ամենայն
 28 եկեղեցիս պատուէր տամ:
- 18 Թրիատեալ ոք կոչեցաւ, մի՛ ցանկացի ան-
 19 թրիատութեան. յանթրիատութենէ՞ ոք կոչե-
 20 ցաւ, մի՛ թրիատեցի: Զի թրիատութիւն ոչինչ
 21 է, և անթրիատութիւն՝ օյնել, այլ՝ պահպանու-
 22 թիւն Աստուծոյ պատուիրանացն, Բայց իւրա-
 23 քանչիւր ոք յոր կոյումն կոչեցաւ՝ ի նմին կացցէ:
 24 Եւ առայ՝ կոչեցար, մի՛ փոյթ լիցի քեզ. այլ թէ
 25 կարիցես եւս ազատ լինել, քեզ այնպէս լաւ իցէ՞
 26 Զի որ ի Տէր կոչեցեալ իցէ ծառայն՝ ազատ Տեառն
 27 է՝ նոյնպէս և որ ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ
 28 Քրիստոսի է: Գնոց քեցեցայք, մի՛ լինիք ծառայք:
 29 Ժարդկան, իւրաքանչիւր յոր կոյումն կոչեցաւ,
 30 եղբարք, ի նմին կացցէ առաջի Աստուծոյ:
 31 Գ.Բ. Այլ վասն կուսանաց հրաման ինչ ի
 32 Տեառնէ ոչ ունիմ, բայց խրատ տամ՝ որպէս ո-
 33 զորմեայ ուրուք՝ ի Տեառնէ հաւատարմի լինել:

- 26 Համարիմ թէ այնպէս չլաւ իցէ, բայց վասն
 27 վասնդին՝ որ ի վերայ կայ, շարաւոր է մարդոյ
 28 թէ այնպէս իցէ: Կապեալ էս ի կին, մի՛ խնդրեր
 29 արձակել: արձակեալ էս ի կնոջէ, մի՛ խնդրեր
 30 կին: Զի եթէ ամուսնանայցես, ոչ մեղար. և ե-
 31 թէ ամուսնանայցէ կոյսն, ոչ մեղաւ, բայց նե-
 32 ցութիւն մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն. այլ ես
 33 խնայեցի ի ձեզ: Բայց զայս ասեմ, եղբարք, ե-
 34 թէ ժամանակ չկարճեալ է այսուհետեւ. զի որ
 35 ունիցին՝ կանայս՝ որպէս թէ չունիցին, Եւ որ
 36 լացեանն՝ որպէս թէ ոչ լացեն, և որ խնդանն՝
 37 որպէս թէ ոչ խնդացեն, և որ գնենն՝ որպէս
 38 թէ չունիցին, Եւ որ վարենն զաշխարհս՝ որպէս
 39 թէ չվայելիցեն, զի անցեալ է վայելութիւն աշ-
 40 խարհիս այսօրիկի Այլ կամիմ՝ զձեզ անհոգս լի-
 41 նել: զի որ անկինն է՝ հոգայ զՏեառն, թէ ո՞ր-
 42 պէս հաճոյ լիցի Տեառն. Եւ որ կանամբին է, հո-
 43 գոյ զաշխարհիս, թէ ո՞րպէս հաճոյ լիցի կնոջ իւ-
 44 րում: Եւ ասա մեկնեցան ի միմեանց՝ առնակինն
 45 և կոյսն. զի կոյսն հոգայ զՏեառն, զի իցէ սուրբ
 46 մարմնով և հոգով, և առնակինն հոգայ զաշ-
 47 խարհիս, թէ ո՞րպէս հաճոյ լիցի ամն իւրում:
 48 Այլ զայս վասն ձերոյ օգտի ասեմ. ոչ եթէ խնդ-
 49 ին արկանեմ ձեզ, այլ վասն պարկեշտութեան
 50 և հոգատակութեան Տեառն սուսնց զբաղանայ
 51 Գ.Զ. Ասա թէ ոք ամբի՝ համարեցի վասն
 52 կուսին իւրոյ, եթէ իցէ երեալ բոս չափ, և այն-
 53 պէս ինչ պարտ իցէ լինել. զոր կամի՝ արտօցէ,
 54 ոչ մեղանէ, ամուսնանայի իսկ որ հաստատեալ
 55 է ի սրտի իւրում, և վասնդ ինչ ոչ իցէ նմա,

18 Եւ, լաւ իցէ վասն վասնդին

28 Եւ, զի բարեք

38 Եւ, կարճեալ է. այսուհետեւ որ ունիցին

48 Եւ, ամուսնանային

18 Եւ, որպէս ոգորմեալ ոք

իշխանութիւնն ունի ի վերայ կամաց իւրաց, և
 30 դայն բնաբնաց ի սրտի իւրում՝ պահել զկայան
 իւր, բարեօք առնէ, եւ որ ամուսնացուցանէ
 39 զկայան իւր՝ բարեօք առնէ, և որ ոչն ամուսնա-
 ցուցանէ՝ լաւ եւս առնէ, Կին շկապեալ է՝, ցոր-
 քան ժամանակս կենդանի է այր նորա, ապա ե-
 40 թէ ննջիցէ այր նորա, ապառ է, ում կամիցի ա-
 մուսնանալ, բայց միայն Տերամբ: Բայց երանիկ
 եւս է թէ այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու:
 Ես այսպէս համարիմ թէ և յիս իցէ Հոգի Աս-
 տուծոյ:

ԳԼ. Ը

1 Այլ վասն զոհից կռոցն, գիտեմք եթէ ամենե-
 քին գիտութիւնն ունիմք, գիտութիւնն հպարտա-
 2 ցուցանէ, այլ սէր չինէ, եթէ ոք շկամիցի գիտել
 ինչ, չեւ եւս գիտաց որպէս արժան է գիտել:
 3 Բայց որ սիրէ զԱստուած, նա է տեղեկացեալ ի
 4 նմանէ: Այլ վասն կերակրոցն զոհեաց գիտեմք
 եթէ ոչինչ խիկ կուգոք են յայտարհի, զի չիք
 5 ոք Աստուած բաց ի միջին: Զի թէպէտ և իցեն
 տնտեսեալ աստուածք եթէ յերկինս և եթէ
 յերկրի, որպէս և են աստուածք բազումք և
 6 տեաքք բազումք: Այլ մեզ մի է Աստուած,
 Հայր, յորմէ ամենայն, և մեք ի նա. և մի Տէր
 Յիսուս Քրիստոս՝ որով ամենայն, և մեք նո-
 վաւ:
 7 Այլ ոչ յամենեսեան գիտութիւնն է. ոմանք
 առ խղճի մտաց մինչեւ ցայժմ զկռոցն իրբեւ
 զզոհեալ ուտեն: և խիղճ մտաց նոցա, քանզի
 8 տկար է, պղծի: Այլ կերակուր զմեզ առաջի Աս-

տուծոյ ոչ կացուցանէ. ոչ եթէ չուտեմք, պա-
 կասեմք ինչ, և ոչ եթէ ուտեմք, առաւելումք
 9 ինչ: Բայց զգոյշ լինուք, գուցէ իշխանութիւնդ
 10 ձեր այդ գայթակղութիւն ինիցի տկարացն: Եթէ
 ոք տեսանիցէ զքեզ որ զգիտութիւնդ ունիս՝
 բազմեալ ի մեհենի, ոչ ասպարէն խիղճ մտաց նո-
 11 րա որ տկարութեամբն զգածեալ է՝ անդրէն չի-
 նիցի ուտել զզոհեալն: Եւ կորնչիցի տկար եղբայրն
 ի քում գիտութեանն, վասն որոյ Քրիստոսն մե-
 12 ռաւ: Եւ այնպէս յանցուցեալ յեղբարս, և զխիղճ
 մտաց տկարացն զպրացուցեալ, ի Քրիստոս մե-
 13 ղանչէ: Վասն որոյ եթէ կերակուր գայթակղե-
 ցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կերայց միս յաւիտե-
 ան, զի մի՛ զեղբայրն իմ գայթակղեցուցից:

ԳԼ. Թ

1 Ո՛չ ասպարէն ապառ եմ, ոչ ասպարէն առաքեալ
 եմ, ոչ ասպարէն զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս
 2 առջ ք իմովք՝ տեսի, ոչ ասպարէն գործ իմ դուք
 3 էք ի Տէր թէպէտ և այլոց չիցեն առաքեալ,
 այլ զէպ ձեզ եմ. զի կինք իսկ առաքելութեան
 4 իմոյ դուք էք ի Տէր իմ պատասխանի, ուր զիս
 5 հաբցանիցեն, այս է. Միթէ ոչ ունիցիմք իշխա-
 6 նութիւնն ուտել և ըմպել: Միթէ ոչ ունիցիմք
 իշխանութիւն շղթորս կանայս՝ չըջեցուցանել լընդ-
 7 մեզ՝ որպէս և այլ առաքելայքն և եղբարքն
 8 Տեսան և Կեփաս: Եթէ միայն ես և Բառնաբաս ու
 9 ունիցիմք իշխանութիւն չգործել ինչ, ո՞րք եր-
 10 բեք զինուորիցի իսրովք թոշաօք. ո՞րք տնիցե-
 11 սցել, և ի պաղոյ նորա ոչ ուտիցէ. ո՞րք արածիցէ
 12 խաշն, և ի կաթանէ խաշինն ոչ ուտիցէ: Միթէ
 ըստ մարդկութեան խօսիցիմ դայս, կամ թէ և

- 7 նէր վասն մեր, զի մի՛ լիցուք ցանկացողք չարեաց,
 որպէս նորայն ցանկացան։ Եւ մի՛ կռապարիչաբ
 լինել որպէս ոմանք ի նոցանէ, որպէս և գրեալ է,
 8 ի խաղալ։ Եւ մի՛ սրունկեսցուք, որպէս ոմանք
 սրունկեցան ի նոցանէ, և անկան ի միում՝ աւուր
 9 քսան և չորք հազարք։ Եւ մի՛ փորձեսցուք
 10 ձից անտի սատակեցան։ Եւ մի՛ տրտնջեսցուք,
 որպէս ոմանք ի նոցանէ տրտնջեցին, և կորեան ի
 11 սատակէ՝ անտի։ Այլ այն ամենայն օրինակաւ ան-
 ցանէք ընդ նոսա։ Բայց գրեցաւ վասն մերոյ
 իրատու, յորս վասնայն յարկեանցն եհաս։
 12 ԳԳ. Այսուհետեւ որ համարիցի հաստատուն
 13 կալ՝ զգոյլ լլցի, գուցէ անկանիցի փորձութիւն
 ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ բայց ՚ի մարդկանէ՝ այլ
 հաւատարիմ է Աստուած որ ոչ արկցէ զձեզ ի
 14 փորձութիւն առաւել քան զկար ձեր, այլ արա-
 ցէ ընդ փորձութեանն և զերսն, զի համբերել
 կարասիք։
 15 Վասն որոյ, սիրելիք իմ, փախերուք ի կռա-
 16 պաշտութենէ, իբրեւ ընդ իմաստունն խօսիմ։
 17 Ընտրեցէք ձեզէն զոր անան ի բաժանն օրհնու-
 18 թեան զոր օրհնեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդութիւն
 է արեանն Քրիստոսի, հացն զոր բեկանեմք՝ ոչ
 19 ապաքէն հաղորդութիւն է մարմնոյն Քրիստոսի։
 20 Զի մի հաց, մի մարմին եմք բաղումքս, զի ամե-
 21 ներին ի միովէ՝ հացէ անտի վայելումք։ Տեսէք
 22 զիսրայէլն բոտ մարմնոյ. ոչ ապաքէն օր ուտեն
 23 ի զոհեցն՝ հաղորդք են սեղանոյն, իսկ արդ զինչ
 24 տեսմ, թէ զոհեալն իցէ՝ ինչ. և կամ կուգին
 25 իսկ իցեն ինչ, Այլ զոր զոհենն հեթանոսք, զե-

1Պաղ. 2, Երեւ.

2Պաղ. 2, զՔրիստոս

3Յովն, մարդկեղէն

- 1 աւց և ոչ Աստուծոյ զոհեն. ոչ կամիմ զձեզ հա-
 2 զորդս զիւաց լինել. քանզի ոչ կարէք զբաժակն
 3 Տեսուն բնակել և զբաժակն զիւաց. Եւ ոչ կարէք
 4 ի սեղանոյ Տեսուն վայելել և ի սեղանոյ զիւաց։
 5 Եթէ նախանձ ինչ արկանիցեմք Տեսուն, միթէ
 6 զօրագոյնք իցեմք քան զնա։
 7 Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն ինչ
 8 օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամե-
 9 նայն ինչ շինէ։ Մի՛ ոք զանձին եւեթ խնդրեցէ,
 10 այլ՝ և զընկերին։ Ամենայն ինչ որ ի սպանդանո-
 11 ցի վաճառի՝ կերայք, և մի՛ խորէք վասն խղճի
 12 մտաց. Զի Տեսուն է երկիր լրիւ խրով։ ՎՋ.
 13 Եթէ ոք կոչեցէ զձեզ յանհաւատից և կամի-
 14 ցիք երթիմ, զամենայն ինչ որ առաջի զնիցի,
 15 կերայք և մի՛ խորէք վասն խղճի մտաց։ Ապա
 16 եթէ ոք ասացէ ձեզ թէ Այդ զոհեալ է, մի՛ ու-
 17 տիցէք վասն նորա որ գուշակն եղեւ, և վասն
 18 խղճի՝ մտացն։ Այլ զխղճ մտացն ասեմ՝ ոչ զիրն,
 19 այլ զընկերին, իսկ ընդէ՞ր բնաւ ազատութիւնս
 20 իմ գատիցի յայլոյ խղճէ մտաց, Եթէ ես ՚չնոր-
 21 հօք վայելեմ, ընդէ՞ր հայհոյեցիմ, վասն որոյ եսն
 22 գոհանամ։ Արդ եթէ՞ ուտիցէք, եթէ՞ բմայցէք,
 23 եթէ՞ զինչ և գործիցէք, զամենայն ինչ ի փառս
 24 Աստուծոյ արամիք։ Առանց գայիակոյթիւն
 25 դեւելոյ չբեկց և հեթանոսաց լինիցիք և եկեղեց-
 26 ւոյն Աստուծոյ, Որպէս և ես ամենեւին ամենե-
 27 ցուն հաճոյ լինիմ, ոչ խնդրեմ զանձին օգուտ,
 28 այլ զբաղմաց՝ զի ապրեցնին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Մանողք ինձ եղբուրք, որպէս և ես Քրիստոսի,

2 ԳՋ. Գովեմ ՚չձեզ զի զամենայն ինչ զիմ

3 Պաղ. 2, մտացն, զի Տեսուն է երկիր լրիւ խրով

4 Սա. 2, շնորհակալութեամբ

5 Պաղ. 2, զձեզ, եղբարք

- յիւէք. և որպէս աւանդեցի ձեզ, զաւանդու-
 3 թիւանս ունիցիք. և Կամիմ զի գիտիցէք զուրբ, եթէ
 առն ամենայնի զլուս Բրիտանուէ, և զլուս կնոյ՝
 4 այլ, և զլուս Բրիտանուի՝ Աստուած, Ամենայն
 այլ յորժամ յաղօթս կայցէ կամ մարգարէա-
 նայցէ և զլուսն ծածկեալ ունիցի, յամօթ առ-
 5 նէ զլուսն իւր, եւ ամենայն կին յորժամ յա-
 զօթս կայցէ կամ մարգարէանայցէ բացաւ
 զլուսով, յամօթ առնէ զլուսն իւր, զի այնպէս
 6 համարէ թէ գերծեալ իցէ. Զի եթէ ոչ սքողես-
 ցի կին, փոքրեացէ զճերս իւր, ապա եթէ ան-
 պատեհ է կնոյ փոքրել կամ գերծուլ, սքողես-
 7 ցի Առն մարդոյ է պարտ ծածկել զլուսն իւր,
 զի պատկեր և փառք Աստուծոյ է. իսկ կին
 8 փառք առն իւրոյ է. Զի ոչ եթէ այլ ի կնոյէ է,
 9 այլ կին՝ յառնէ. Գանել ոչ իսկ հաստատեցաւ.
 10 այլ փառն կնոյ, այլ կին փառն առն. Վասն այ-
 նորիկ պարտի կինն չուք զնել զկնոյն փառն
 11 հրեշտակաց, Բայց ոչ կին՝ առանց առն, և ոչ այլ՝
 12 առանց կնոյ ի Տէր. Զի որպէս կին յառնէ, նոյն-
 պէս և այլ՝ ի կնոյն, բայց ամենայն՝ Աստուծոյ,
 13 Այլ զուրբ ձեզնէ առք զիրաւի. արժան է կնոյ
 մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի Աստուծոյ,
 14 եւ ոչ ընտելիւնն իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այլ,
 15 եթէ գիտաւոր է, անարգանք են նմա. Բայց կին,
 եթէ գիտաւոր է, փառք են նմա. զի գէսք փո-
 16 իանակ զգեղատու տուեալ են նմա. Ապա թէ ոք
 կամի հակառակող լինել, մեք չուրիմք այնպիսի
 սովորութիւն, և ոչ եկեղեցիքն Աստուծոյ. ՎՋ
 17 Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպէս թէ գովի-
 ցեմ, զի ոչ ի լաւ անդր՝ այլ ի վաթարն շնորհ-
 18 տիքս նախ՝ յորժամ ի մե վայր ժողովիցիք յե-
 կեղեցին, լսեմ եթէ հերձուածք գտն ի ձեզ, և

- 19 տակաւ ինչ հաւատացի. Բայց և հերձուածք ի-
 ներոց են ի ձեզ, զի որ ընտիրքն իցեն ի ձեզ,
 20 երեւեցցին. եւ արդ ի ժողովին ձեզ ի միասին
 21 Զի իւրաքանչիւր ոք զիւր ընթերիս յառաջանայ
 22 ուսել, և ոմն քաղցեալ, և ոմն արբեալ, Միթէ
 տունս ոչ ունիցիք ուտելոյ և ըմպելոյ, եթէ զե-
 կեղեցեալն Աստուծոյ արհամարջիցէք, և յա-
 մօթ առնէք զչքաւորսն. զի՜նչ շատացից. գովի-
 23 ցիք Պձեզ յայդմ. ոչ՝ զովմա. Զի եւ ընկալի
 ի Տէր առնէ, և ձեզն աւանդեցի, եթէ Տէր
 Յիսուս ի գիշերին յորում մասնէր, առ հաց,
 24 Գոհացաւ, երեկ և Գառ, Այս է իմ մարմին,
 որ վասն ձեր. զայս արարէք առ իմայ յիշատա-
 25 կիւ. Նոյնպէս և զբաժանի յետ ընթերցան Գառ
 և՝ ասէ, Այս բաժակ նոր ուխտ է իմով ար-
 եամբ. զայս արարէք քանիցս անգամ թէ բմպի-
 26 ցէք, առ իմայ յիշատակի. Գանիցս անգամ թէ
 ուսիցէք զհացս զայս և զբաժակս բմպիցէք,
 զմահն Տեառն պատմեցէք, մինչեւ եկեացէ նա,
 27 Այսուհետեւ. որ ուսիցէ զհացս կամ ըմպիցէ
 զբաժակս Տեառն անարժանութեամբ, պարտա-
 28 կան եղիցի մարմնոյ և արեան Տեառն փորձեցէ
 մարդ զանձն իւր, և ապա ի հացէ անտի կերիցէ
 29 և ի բաժակն արբցէ. Զի որ ուտէ և ըմպէ անար-
 ժանութեամբ՝ դատաւաստան անձին իւրում ուտ-
 30 և ըմպէ, զի ոչ խորէ դմարմինն Տեառն. Վասն
 այնորիկ իսկ են ի ձեզ բաղօւմ հիւանդք և փո-
 տաժէաք, և չառ եւս այն են որ և ննկեցեալս
 31 իսկ իցեն. Զի եթէ զանձինս քննեաք, ապա ոչ

18-յան, ոչ է զՏէրունական ընթերինս ուտել

28-յան, ատացի ձեզ Պճմար, ձեր բեկանի

31-յան, զձեզ յայդմ ոչ զի Յոանն պղծութ

31-յան, ասէ, Առէք ի կերպոյ, այս Յոանն պղծութ

18-յան, իշխանութիւն

28-յան, ժողովիք

32 դատապարտեալք Եւ եթէ դատիմք, ի Տեառնէ
 խրատիմք: զի մի՛ ընդ աշխարհի դատապարտեա-
 33 ցուք: Այսուհետեւ, եղբարք, յորժամ ի մի վայր
 34 ժողովեցիք ուսել, միմեանց մտառիք: Ապա թէ
 ոք քաղցեալ իցէ, ի տան իւրում կերեցէ, զի մի՛
 ի դատապարտութիւն ժողովեցիք: Բայց զայլ ինչ,
 յորժամ եկեց, յայնժամ պատուիրեցիք:

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Ս. Այլ վասն հոգեւորացն, եղբարք, ոչ կա-
 2 միմ եթէ ազատք իցէք: Կիտէք խի զի մինչ հե-
 թանոսքն էիք, առ կուսան անմուշեան որպէս
 3 երթայիք, և դայիք վասն որոյ ցուցանեմ ձեզ,
 զի ոչ ոք Հոգւով Աստուծոյ խօսի և ասիցէ թէ
 նզովեալ Յիսուս, և ոչ ոք կարէ ասել Տէր զՅի-
 սուս, եթէ ոչ Հոգւովն Սրբով:
 4 Թէպէտ և բաժինք շնորհաց են, այլ Հոգի նոյն
 5 է: Եթէ բաժինք պաշտամանց են, այլ Տէր նոյն
 6 է: Եթէ բաժինք յաշորութեանց են, այլ Աս-
 տուած նոյն է որ յաշորէ զամենայն յամենայնի:
 7 Բայց իւրաքանչիւր ումեք առեալ է յայտնու-
 8 թիւն Հոգւոյն՝ առ իւրաքանչիւր ոգւոտ՝ Ումեն
 ի Հոգւոյն տուեալ է բան իմաստութեան: այլում
 9 բան գիտութեան ըստմին Հոգւոյ: Միսուսն
 հաւատք՝ նովին Հոգւով, այլում շնորհք բժշ-
 10 կութեանց՝ նովին Հոգւով: Այլում՝ յաշորու-
 թիւնք գորութեանց, այլում՝ մարդարեութիւն,
 այլում՝ բնարութիւն հոգւոյ, այլում՝ ազգք
 լեզուաց, այլում՝ թարգմանութիւն լեզուաց:
 11 Այլ զայս ամենայն յաշորէ մի և նոյն Հոգի, և
 բաժանէ իւրաքանչիւր որպէս և կամի:
 12 Եւ՝ Որպէս մարմին մի է և անդամս բազումս

ունի, և ամենայն բազում մեղամք մարմնոյն մի
 13 մարմն է, նոյնպէս և Գրիստոս: Գանգի միով
 Հոգւով մեք ամենեքեան ի մի մարմն մկրտե-
 ցաք, եթէ Հրեայք, եթէ հեթանոսք, եթէ ծա-
 14 ոսյք, եթէ ազատք, ամենեքին զմի Հոգի ուր-
 15 բար: Գանգի մարմն ոչ մի անդամ է, այլ բա-
 16 զում: Եթէ ասիցէ ոտն, Ձի չեմ ձեռն, չեմ ի
 մարմնոյ անտի, ոչ այնու չիցէ ի մարմնոյ անտի:
 17 Եթէ ամենայն մարմնն ակն էր, ո՞ր էր ունկն,
 և եթէ ամենայն լսելիք էին, ո՞ր էին հոտոտե-
 18 լիք: Բայց արդ Աստուած եղ զանդամսն, զմի մի
 իւրաքանչիւր ի նոցանէ ի մարմն, որպէս և կա-
 19 մեցաւ: Ապա թէ էք ամենայն մի անդամ, ո՞ր
 20 էր մարմնս Բայց արդ անդամք բազումք են, և
 21 մարմն մի: Ոչ կարէ ակն ասել ցանձն, թէ Ձեռ
 ինձ պիտոյ, և կամ դարձեալ գլուխ ցոտան թէ
 22 Ձէք ինձ պիտոյ, և կամ առաւել որ թուին ան-
 դամք մարմնոյն թէ տկարագոյնք իցին, կարեւ
 23 չորք են: Եւ որ թուին թէ անաբազոյնք իցին
 մարմնոյն, այնց առաւելագոյն պատիւ առնեմք,
 և ամեթոյն մեք առաւել ևս պարկեշտութիւն
 24 ունին: Եւ պարկեշտիցն մերոց չէ ինչ պիտոյ,
 քանցք Աստուած խառնեաց զմարմինն, և նուա-
 25 զին առաւել եւս պատիւ ետ: Զի մի իցեն հերձ-
 ուածք ի մարմն անդ, այլ զի նոյնք զմիմեանց
 26 հոգայցեն անդամքն: Եւ եթէ վառանայ ինչ մի
 անդամն, վառանա ամենայն անդամքն ընդ նմա,
 և եթէ վառարարի մի անդամն, խնդան ամենայն
 27 անդամքն ընդ նմա: Այլ դուք մարմն Գրիստո-
 սի էք և անդամք յանդամոց նորա: ՎՋ
 28 Եւ զորս եղն Աստուած յեկեղեցւոյ՝ սպա են,

նախ դառաքեալս, երկրորդ զմարգարէս, երրորդ զմարգարեոս, ապա զօրութիւնս, ապա շնորհս բժշկութեանց, օգնութիւնս, վարիչս, ազգս լեզուաց, թարգմանութիւնս լեզուաց: Միթէ ամենեւին ամենեւին առաքեալք իցեն. միթէ ամենեւին մարգարէք իցեն. միթէ ամենեւին զօրութիւնք իցեն. Միթէ ամենեւին շնորհս բժշկութեան ունիցին. միթէ ամենեւին ի լեզուս խօսիցին. միթէ ամենեւին թարգմանիցեն:

11 Բայց նախանձաւոր լերուք շնորհացն որ լան են. այլ ես առաւել եւս ձանապարհ ցուցանեմ ձեզ:

ԳԼ. ԺԳ

1 Ե՞թէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ եւ զհրեշտակաց, եւ սէր ոչ ունիցիմ, եզէ ես իբրեւ զսլոգինձ որ հնչէ, կամ իբրեւ զծնծղայս որ զօղան:

2 Եւ եթէ ունիցիմ զմարգարեութիւն, եւ գիտիցեմ զխորհուրդս ամենայն եւ զամենայն գիտութիւն, եւ եթէ ունիցիմ զամենայն հաստատ մինչեւ զերկնս փոփոխելոյ, եւ սէր ոչ ունիցիմ,

3 ոչինչ եմ. եւ եթէ համբիցեմ զամենայն ինչս իմ ազգաբառաց, եւ մատնիցեմ զմարմինս իմ յայրու մն,

4 եւ սէր ոչ ունիցիմ, ոչինչ օգտիմ. Սէր երկայնամտս է, քաղցրանայ. սէր ոչ նախանձի, ոչ սուբորհուածէ, ոչ հարաբորանայ. Ոչ յանդգնի, ոչ խնդրէ վերս, ոչ զրգուի, ոչ խորհի զարօ:

6 Ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն, այլ խնդայ ընդ ստուգութիւն. Ամենայնի տեսէ, ամենայնի հաւատայ, շամենելն յուսայ, ամենայնի համբերէ. Սէր ոչ երբեք սնկանի. եթէ մարգա-

րէութիւնք են, խախանեցին, եթէ լեզուք լռեցեն, եթէ գիտութիւն՝ խախանեցի. Գանդի փոքր ի շատէ գիտեմք, եւ փոքր ի շատէ մարգարէանամբ. Այլ յորժամ եկեցէ կատարումն, փոքր ի շատէ խախանեցի:

11 ԶԿ. Մինչ ազայն էի, իբրեւ զազայ խօսէի, իբրեւ զազայ խորհէի, իբրեւ զազայ համարէի. այլ յորժամ եղէ այր, զտոյտութեանն ի բաց:

12 խախանեցի. Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայեցի օրինակաւ, այլ յայնժամ գէ՛մ յանդիման. այժմ ինքամուտ եմ փոքր ի շատէ, այլ յայնժամ գիտացից, որպէս եւ նայն ծանուաւ զիս. Բայց արդման հաւատք, յոյս, սէր, ստքա երեւանն, եւ մեծ քան զսոսա սէր է:

ԳԼ. ԺԴ

1 Զհետ երթայք սիրոյ, եւ նախանձաւոր լերուք հոգեւորացն առաւել զի եւ դուք մարգարեա-

2 նայցէք. Զի որ խօսի ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի, այլ՝ ընդ Աստուծոյ. զի ոչ ոք է որ լսէ:

3 Բայց հոգւոյ խօսի խորհուրդս. Իսկ որ մարգարէանայն՝ մարդկան խօսի շինութիւն եւ միութեամբ:

4 Թարութիւն եւ արիւնքութիւն. Որ խօսի ի լեզուս՝ զանձն իւր չինէ. եւ որ մարգարէանայն՝ զեկեղե-

5 ցին չինէ. Կամիմ զի ամենեւին դուք ի լեզուս խօսիցիք, առաւել զի մարգարէանայցէք, զի լաւ է որ մարգարէանայն՝ քան զայն որ ի լեզուս խօսիցի. Բայց եթէ թարգմանեցէ, զի եւ կեղեցին շինութիւնս առնուցու:

6 Բայց այժմ, եղբարք, եթէ եկից առ ձեզ ի լեզուս խօսելով, զինչ օգուտ լինիցիմ ձեզ եթէ ոչ խօսիցիմ կամ յայնժամ թեամբ կամ գիտութեամբ կամ մարգարեութեամբ կամ վարդա-

7 պետութեամբ. Այնպէս որպէս անշուշտն ձայն

տայցեն, եթէ՛ փող և եթէ՛ քնար, զի եթէ ընտ-
րութիւն ինչ բարբառոյն յանդիպեն, զիւրոք ճա-
նաչիցի փողոյն հարկանել կամ քնարին հնչել,
8 Գանգի եթէ խառնաձայն արձակիցէ փողն, ո՞վ
9 պատրաստեցի ի ստաւերադմ՝ նոյնպէս և դուք
եթէ լեզուօք ոչ նշանակիցէք զբանն, զիւրոք
ճանաչիցին խօսքն, զի լինիցիք այնուհետեւ իր-
10 քեւ ընդօղս խօսեցեալք: Զի այնչափ ազգք ձայ-
11 նից են յաշխարհի, և ոչ ինչ է անձայն իսկ արդ-
եթէ ոչ գիտիցեմ զգօրութիւն ձայնին, լինիցիմ
այնմ որ խօսիցին ընդ իս խուժ, և նա որ խօ-
12 սիցին ընդ իս դուժ: Նոյնպէս և դուք քանզի
նախանձորդք էք հոգեւորացն՝ փասն չինածոյ
եկեղեցւոյն՝ ի նորդքք. զի առաւել եւս իցէք:
13 Վասն որոյ որ խօսնի ի լեզուս՝ աղօթս արասցէ:
14 զի և թարգմանիցէ, եթէ կամ յաղօթս լեզուաւ,
հոգին իմ կայ յաղօթս, այլ միտք իմ անպտուղ
15 են իսկ արդ՝ զի՞նչ իցէ: կացից յաղօթս հոգե-
ւոյ, կացից յաղօթս և մտօք, սաղմոսս աասցից
16 հոգւով, սաղմոսս ասացից և մտօք: Ապա թէ ոչ
եթէ օրհնեցես հոգւով, որ կայցէ ի տեղեոյ
տղիտին, զիւրոք ասիցէ ի քում՝ գովութեանն
17 զԱմենն. քանզի զոր ասես՝ նա ոչ գիտէ: Զի
դու բարեօք գոհանաս, այլ ընկերն ոչ չինի:
18 ԶԲ. Գոհանամ զԱստուծոյ շփան ամենեցուն
19 ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ: Այլ ի մէջ եկե-
ղեցւոյն կամիմ բանս հինգ մտօք խօսել զի և
զայլս խրատիցեմ, քան զբազում բանս լեզուաւ:
20 Երբարք, մի լինիք տղայք մտօք, այլ ի չարեաց
տղայացարուք, և մտօք կատարեալք լինի՞լք:
21 Քանզի և յօրէնսն գրեալ է եթէ՝ Յօտար լեզուս
և ի յըթուհս օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդ-

¹Յոնն, խնդրեցէք

²Յոնն, զի քան զամենեւին զձեզ

զեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ այնպէս լուի-
22 ցին ինչ: Ապա ուրեմն լեզուք նշանակի վասն
են, ոչ հաւատացելոց, այլ անհաւատից. իսկ
մարդարեւութիւն՝ ոչ անհաւատից, այլ հաւա-
23 տացիւց: Ապա եթէ գայցէ եկեղեցին ամենայն ի
մի վայր, և ամենեքին ի լեզուս խօսիցին, և
մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհաւատք, ոչ
24 տրիցեն եթէ զի մոլորիք: Իսկ եթէ ամենեքին
մարդարեւանայցեն, և մտանիցէ ոք անդր անհա-
ւատ կամ տգէտ, յանդիմանի յամենեցունց, և
25 քննի յամենեցունց, եւ զաղտնիք սրտի նորս
յայտնի լինին. և ապա անկեալ ի վերայ երե-
սաց՝ երկիր պապանիցէ Աստուծոյ, և խոստովան
լինիցի թէ արդարեւ Աստուած է ի ձեզ:
26 ԶԳ. Եւ արդ զի՞նչ իցէ, եղբարք, յորժամ ի
մի վայր ժողովիցին, իրարանշխուր ոք ի ձեռն
եթէ սաղմոս ունիցի, եթէ վարդապետութիւն
ունիցի, եթէ յայտնութիւն ունիցի, եթէ լեզուս
ունիցի, եթէ թարգմանութիւն ունիցի, ամենայն
27 ի չինած լինիցի: Եթէ ի լեզուս ոք խօսիցի՝ եր-
կուք, և եթէ եւս աւելի՝ երեք, և ապա մի քուր
28 միջէ, և մինն թարգմանեացէ: Ապա եթէ չիցէ
ոք որ թարգմանիցէ, լուս լիցի յեկեղեցւոն,
29 ընդ միտս իւր և ընդ Աստուծոյ խօսեցի: Իայց
մարդարեք երկու կամ երեք խօսեցին, և
30 այլքն քննեցին: Ապա եթէ այլ ումեք որ
31 նստիցին՝ յայտնեցի յառաջինն լուեցէ: Քանզի
կարող էք ամենեւեւն մի քստ միջէ մարդորեա-
նայ, զի ամենեքեան ուսանիցին և ամենեքեան
32 միջմարեցին: Քանզի և ոգիք իսկ մարդարեւից՝
33 մարդարեւից հնօղանդին: Զի ոչ եթէ խառովու-
թեան է Աստուած, այլ խաղաղութեան, որպէս
յամենայն եկեղեցիս սրբոց:

34 'դանայք շյամենայն եկեղեցիս՝ լռեալ լիցին, զի
 ոչ հրամայել նոցա խօսել, այլ հնազանդ լինել,
 35 որպէս և օրէնքն իսկ ասին. Ապա եթէ ուսանել
 ինչ կամիցին, ի սան զարսխրեանց հարցանիցեն.
 քանզի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ
 36 խօսել. եթէ ի ձէնջ ըսնն Աստուծոյ ել, և կամ
 37 թէ առ ձեռն միայն եհաս, իսկ եթէ ոք համա-
 ըրցի մարգարէ լինել կամ հոգեւոր, գիտացե-
 զոր զընցիւղ առ ձեզ թէ Տեառն պատուիրանք
 38 ինչ Ապա թէ ոք տգիտանայցէ, տգիտացի
 39 Այսուհետեւ, եղբարք, նախանձեցարութիւն մար-
 գարէանալ, և զխօսելն լեզուօք մի՛ արգելուք,
 40 եւ ամենայն ինչ ձեր պարկեշտութեամբ և բոս
 կարգի լինիցի: ՎՋ

ԳԼ. ԺԵ

1 Յուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն Յիմ,
 զոր աւետարանեցի ձեզ, զոր և բնիպարութեւ յոր
 2 և հաստատեալք էք. Որով արեցէքն, որով
 բանիւ աւետարանեցի ձեզ թէ ունիցիք. բայց
 3 եթէ ի դուր ինչ հաւատացէք, Զի ես ձեզ զայն
 նախ աւանդեցի՝ զոր և եսն ընկալայ, եթէ Բրիս-
 4 տոս մեռաւ. վասն մեղաց մերոց բոս գրոց, եւ
 զի թաղեցաւ, թէ՛ և յարեաւ յաւուր երբորդի
 5 բոս գրոց. եւ թէ երեւցաւ Կեփայլի, և ապա
 6 երկոստասնիցն. Ապա երեւցաւ աւելի եւս քան
 զչինչ հարեւր եղբարց միանգամայն, յորոց բա-
 7 զումք կան մինչեւ ցայժմ, և ոմանք ննջեցին
 8 տեւ ապա երեւցաւ Յակովբայ, ապա առաքելոցն
 9 ամենեցուն, Հուսկ յետոյ քան զամենեւին իրբու
 անարդի միսջ՝ երեւցաւ և ինձ. Զի ես իսկ եմ

արուսին առաքելոց, որ չեմ իսկ արժանի թէ
 կոչեցայց առաքեալ, զի հալածեցի զեկեղեցին
 10 Աստուծոյ. Այլ շնորհքն Աստուծոյ եմ՝ զինչ և
 իցեմ. և շնորհք նորա որ յեմ՝ ընդունայն ինչ ոչ
 եղեն, այլ առաւել քան զնոսա ամենեւին վաս-
 տակեցի, և ոչ եթէ ես՝ այլ շնորհքն Աստուծոյ
 11 որ ընդ իսկ Արդ եթէ՛ ես և եթէ՛ նոքա այսպէս
 քարոզեցայ, և դուք այսպէս հաւատացէք:
 12 Ապա եթէ Բրիստոս քարոզի թէ ի մեռելոց
 յարուցեալ է, զիմիւր ասին ոմանք ի ձէնջ եթէ
 13 Յարութիւն մեռելոց չիք, եթէ յարութիւն մե-
 14 ռելոց չիք, ապա և Բրիստոս չէ յարուցեալ. եւ
 եթէ Բրիստոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է
 քարոզութիւնն մեր, ընդունայն են և հաւատքն
 15 ձեր. եւ գտանիցիմք սաւա վիպք Աստուծոյ. զի
 վիպեցայք զԱստուծոյ թէ Յարոց զԲրիստոս. զոր
 ոչն արդեւք յարոց, եթէ մեռեալք ոչ յառնի-
 16 ցին իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և
 17 Բրիստոս չէ յարուցեալ. եւ եթէ Բրիստոս
 չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հաւատքն ձեր.
 18 և տակաւն Կեփայն մեզ՝ կայցէք. շիսկ արդ որ
 19 ննջեցին ի Բրիստոս, կորեան արդեւք. եթէ
 այսու կենօքս միայն յուսացեալ եմք ի Բրիս-
 տոս, ողորմիլի եմք քան զամենայն մարդիկ:
 20 Զի. Այլ արդ Բրիստոս յարուցեալ է ի
 21 մեռելոց, առաջին պատու ննջեցելոց. Գանգի
 մարդով եղեւ մահ, և մարդով յարութիւն մե-
 22 ռելոց: Որպէս Ազաման ամենեւին կենդանացին.
 նոյնպէս և Բրիստոսն ամենեւին կենդանացին.
 23 Եւրաքանիւր յիւրում կարգի. նախ Բրիստոս,
 24 և ապա Բրիստոսեանք ի զայսեան նորա. եւ
 ապա կատարած, յորժամ տայց ի ձեռս զթա-

Յիմ, Կանայք ձեր
 Յիմ, յեկեղեցիս

Յի Յոանն պաւս-
 Յի Բարդուղիմէոս

Յիմ, ի մեզս ձեր
 ննջեցին ի Բրիստոս, կորեան

գաւորութիւնն Աստուծոյ և Հօր, յորժամ խա-
փանեցէ զամենայն իշխանութիւնս և զամենայն
25 պետութիւն և զգորութիւն: Զի պարտ է նմա
թագաւորել մինչև դիցէ զամենայն թշնամիս ի
26 ներքոյ ոտից իւրոց, Յեւթին թշնամին խափանի՝
մահ. և զամենայն ինչ հնազանդ արար ի ներքոյ
27 ոտից նորա: Այլ յորժամ ասիցէ թէ Հնազանդ-
եալ է նմա ամենայն, յայտ է թէ բաց յայնմա-
28 նէ որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն: Այլ յոր-
ժամ հնազանդեցի նմա ամենայն՝ յայնժամ և
ինքն Որդի Հնազանդեցի աշնմ, որ հնազանդե-
ցոյց նմա զամենայն: Վի եղիցի Աստուած ամե-
29 նայն յամենայնի Ապա թէ ոչ՝ զի՜նչ գործիցեն
որ մկրտիցին փսն մեռելոց, եթէ արդարև
մեռեալք ոչ յառնիցեն, ընդէ՛ր իսկ բնաւ մկրտին
30 փսն նոցա: Ընդէ՛ր և մեք ճշնիմք յամենայն
31 ժամ. ՚Եւ հանապաղ մեռանիմք, ի պարծանս
ձեր երդնում, Հեղբարք, զոր ունիմ ի Քրիստոս
32 Յիսուս ի Տէր մեր, եթէ ՚Յիսն մարդոյ ի գաղա-
նամարախ լիւալ էլ յնիկոսոս, զի՜նչ օգուտ էր
33 ՚ինձ, եթէ մեռեալք ոչ յառնեն. կերիցու
արքցուք, քանզի մաղիւ մեռանիմք: Մի՛ խաբիք,
34 ապականեն զբարս քաղցունս բանք չարք:

35 ԶԵ. Սթափեցարուք արդարութեամբ և մի՛
մեղանչէք, զի զգիտութիւն Աստուծոյ ոչ ունին
ոմանք, առ ամենի ձերոյ ասեմ:

36 Այլ ասիցէ որք, Զիարդ յառնեն մեռեալք,
37 կամ որով մարմնով զայցեն: Անմիա, դու զոր
սերմանեսն՝ ոչ կենդանանայ, եթէ ոչ մեռանիցի
Եւ զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմին որ ծնա-

Իրաւաւ, Եւ հանապաղ մեռանիմ

Յիսուս ապա

Յիսուս, րատ

Յիսուս, ինձ. եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, կերե-
ցուք, և ըն.

նելոցն իցէ՛ սերմանես, այլ հաս մերկ, եթէ՛ ցո-
38 բնոյ իցէ և եթէ՛ այլոց սերմանեսց, Եւ Աստ-
ուած ապ նմա մարմին որպէս և կամի, և իւ-
39 բաքանիւր սերմանեսցն՝ զիւր մարմին: Ոչ ամե-
նայն մարմին նոյն մարմին է, այլ՝ այլ մարմին է
մարդկան և այլ մարմին անասնոց, այլ մարմին
40 թռչնոց և այլ մարմին ձկանց: Եւ մարմինք երկ-
նաւորք, և մարմինք երկրաւորք: Այլ՝ այլ փառք
երկնաւորաց են, և այլ փառք՝ երկրաւորաց:
41 Այլ փառք արեգական և այլ փառք լուսնի, և
այլ փառք աստղաց, և աստղ քան զաստղ ա-
42 ռաւել է փառօք: Նոյնպէս և յարութիւն մե-
ռելոց, սերմանի ապականութեամբ և յառնէ-
43 առանց ապականութեան: Սերմանի անարգու-
թեամբ և յառնէ փառօք, սերմանի տկարու-
44 թեամբ և յառնէ զօրութեամբ: Սերմանի մար-
մին շնաւոր և յառնէ մարմին հոգեւոր, եթէ
45 գոյ մարմին չնկաւոր, գոյ և հոգեւոր: Այսպէս և
զերալ է, Եղև. մարդն առաջին Ադամ ի չունչ
կենդանի, երկրորդ Ադամ՝ ի հոգի կենդանաբար:
46 Բայց ոչ նախ հոգեւորն, այլ՝ շնաւորն. և ապա
47 հոգեւորն: Առաջին մարդն յերկրէ հոգեղեն, իսկ
48 երկրորդ մարդն՝ Տէր յերկնից: Որպէս հոգեղենն,
նոյնպէս և հոգեղենքս: և որպէս երկնաւորն,
49 նոյնպէս և երկնաւորքն: Եւ որպէս զգեցաք
զպատիւր հոգեղենին, զգեցցուք և զպատիւր
երկնաւորին:

50 ԶԶ. Բայց զայս ասեմ, եղբարք, եթէ մար-
մին և արին զարքայութիւն Աստուծոյ ժա-
ռանգել ոչ կարեն. և ոչ ապականութիւն զա-
51 նապականութիւն ժառանգել: Արդ խորհուրդ մի
սեւմ ձեզ, Վմենեքեան ննջեացուք, այլ ոչ եւ-
52 թէ՛ ամենեքեան՝ նորոգեցուք յանկարծակի՝

Իրաւաւ, Ոչ ամենեքեան ննջեացուք, այլ ամե-
նեքեան նորոգեացուք: (52) Յանկարծակի

յական թոթափել ի փող յետին, քանզի փող
հարկանի, և մեռեալք յարկցին առանց ապա-
53 կանութեան, և մեք նորոգեսցուք: Զի պարտ է
ապականութեանս այսմիկ զգեանուլ զանապակա-
նութիւն, և մահկանացուիս այսմիկ զգեանուլ զան-
54 մահութիւնս: Այլ յորժամ մահկանացուս այս
զգեցցի զանմահութիւն, և ապականութիւնս՝
զանապականութիւն, յայնժամ եղցի բանն որ
55 գրեցաւ եթէ լինիւս մահ ի յաղթութիւն: Ո՛ր
քի, մահ, յաղթութիւն քո ո՞ր է, ի՞նչ փոքր, խոյն-
56 թոց քո: Խոյնոց մահու մեղք են, և զօրութիւն
57 մեղաց՝ օրէնք: Այլ չնորճք Աստուծոյ, որ եւ
մեղ զյաղթութիւն ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսու-
սի Քրիստոսի:

58 Ա՛յ. Այսուհետեւ, եզրորք իմ սիրելիք, հաս-
տատուն եղբորք, անշարժ կացէք, առաւել լե-
րուք ի գործ Տեառն յամենայն ժամ: Գիտասցիք զի
մատակարան ձեր ոչ են ընդունայն քառօլ Տեառն:

ԳԼ. ԺԶ

1 Այլ մասն հայտին որ ի սորբան է, օրպէս պատ-
ուէր ետաւ եկեղեցեացն Գաղատացոց, նոյնպէս
2 և դուք առնջիւր լսա խրատանչիւր միաշարա-
թուցն խրաքանչիւր ոք ի ձէն՝ շանձին իւրում
3 զանձեւացէ՛ որ ինչ և յարկեցի: Զի մի՛ յորժամ
գայցեմ, յայնժամ հայիւք լինիցին. այլ յոր-
ժամ եկից զոր միանգամ՝ քնարեցեք՝ թղթովք
4 դնաս՝ առաքելոց տանն զչնորհմն ձեր յերու-
5 սողեմ: Ապա թէ արժան իցէ և ինձ երթալ,
6 ընդ իս երթիցեն: Այլ եկից առ ձեզ յորժամ:

Իրաւաւոր, մահ

Չմոռն, դիցէ առ իւր՝ զանձեւալ որ ինչ

Սկու, ընտրիցէք թղթովք՝ դնաս

ի Մակեդոնիա՝ անցանիցեմ, իբայց երբեւ չընե-
6 ցայց ընդ Մակեդոնիա՝, Թէ դէպ լիցի առ ձեզ
մնացից և կամ ձանդեցից, զի դուք յուզարկեցէք
7 զիս ուր և երթալոցն եմ: Զի ոչ կամեմ զձեզ
այժմ ի հարեւանցի տեսանել. անկ ունիմ ժամա-
նակ ինչ առնել առ ձեզ, եթէ Տէր հրամայեսցէ:
8 Բայց այժմ վրնիմ յեփեսոս մինչեւ ցղենտակոս-
9 տէ: Զի դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարեւոր
և հակառակորդք բազում են:
10 Արդ եթէ եկեսցէ Տիմոթէոս, տեսցիք զիարդ-
աներկեզ լինիցի առ ձեզ. զի զգործ Տեառն գոր-
11 ծէ, որպէս և եսս: Մի՛ ոք զնա անգոսնեցէ, և
յուզարկեսցիք զնա խաղաղութեամբ զի եկեսցէ առ
12 իս. քանզի անկ ունիմ նմա եղարարք հանդերձ:
13 Ա՛յ. Այլ մասն Ապոլոսի եղբօր՝ յոյժ աղա-
շեցի զնա զի եկեսցէ առ ձեզ եղարարք հանդերձ.
և արդեւք ոչ էին կամք զի այժմ եկեսցէ, այլ
եկեսցէ յորժամ և պարսպեցէ:
14 Զորուք, զօրացարուք: Ամենայն ինչ ձեր սիրով
լիցի:

15 Աղաւթմ՝ ձեզ, եղբարք, գիտէք զտունն Չլուե-
փանեայ և փորտունասեայ որ եմ՝ պատիւը Աքա-
յեցեաց, ի զպատմն սրբոցն կարգեցին զանձինս:
16 Զի և դուք հնազանդ լինիցիք ոչնչիսեացն, և
ամենայնի որ գործակից իցէ և վաստակակից:
17 Ուրախ եղէ ի գալ Ստեփանեայ և Փորտունասե-
այ և Աքայիկոսի, զի զձեր պակասութիւն նորա
18 լցին. Գանդի հանգուցին զհոգի իմ և զձեք. արդ-
ժանիկիք զայնպիսինս:
19 Ողջոյն տան ձեզ եկեղեցիքն Ասիացեոց: Ողջոյն
չատ տան ձեզ ի Տէր Ակիւղաս և Պրիսկիլան:

ԻՅոնն, քանզի անցից ընդ Մակեդոնիա Չլուեաւոր,
Ստեփանեայ որ է առաջին Չլուեաւոր, Պրիսկիլան

- ծանօք ձեր եմք, որպէս և դուք մեր՝ յառաւրժ
Տեառն յմերոյ Յիսուսի Կրիստոսի:
- 15 Եւ յայս ապաստան կամէի նոխ առ ձեզ գալ՝
16 զի դուք կրկին շնորհս բնդաւնիլիք. եւ ի ձէնջ
երթալ ի Մակեդոնիա. և դարձեալ ի Մակեդո-
նիայ գալ առ ձեզ, և ի ձէնջ յուզորիկէ ի Հրէ-
17 աստանս յսկ եթէ զայս խորհեցայ, միթէ թեթե-
ւութեամբ ինչ գնացի, և կամ զոր խորհիմա՝
լստ մարմնոյ ինչ խորհեցիմ, այլ զի եղեցի յինէն
18 կողմանէ այոն՝ այոն, և ոչ՝ ոչ. Լատառաբմի է
Աստուած զի բանն մեր որ առ ձեզ Հիւսս՝ ոչ է
19 այո և ոչ. Բանդի Որդին Աստուծոյ Յիսուս Կրիս-
տոս, որ ի ձեզ մեւք քարոզեցաւ, ինեւ և Սիդ-
ուանոսիւ և Տիմոթէի, ոչ եղեւ այո և ոչ, այլ
20 այոն ի նմին եղեւ. Զի որչափ աւետիքն Աստու-
ծոյ՝ են ի նմա Այոն, վասն որոյ և նովին Ամեն
21 մեւք ի վառս Աստուծոյ. Այլ որ հաստատեացն
զմեզ ձեւք հանգերձ ի Բրիտան, և օծ զմեզ՝
22 Աստուած է. Որ և կնքեացն զմեզ, և ես զառ-
հաւատեայ Հոգւոյն ի սիրտս մեր:
- 23 ԲԶ. Այլ ես վկայ զԱստուած կոչեմ անձին ի-
մոյ, զի վասն խնայելոյ ի ձեզ ոչ եւս եկի ի Կորն-
թոս. զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝ այլ
գործակից եմք Զնորացոյ ձերոց. քանզի հա-
ւատովք հաստատեալ կայք:

ԳԼ. Բ

- 1 Բայց զայս Եւեթ ընտրեցի՝ զի մի՛ միւսանգամ
2 տրամաւթեամբ եկից առ ձեզ. Զի եթէ ես արբա-
մեցուցանեմ զձեզ, և ո՞չ է՝ որ ուրախ առ-
3 նիցէ զեւ, եթէ ոչ՝ որ արտախցին յինէն. Եւ զայս

- զի զրեցի՝ զի մի՛ յորժամ գացեմ, տրամաւթիւն
ինչ կրեցեմ, ուստի արժանոք իցէ ինձ ուրախ լի-
նել. յուսացեալ եմ ի ձեզ ամենեւին, զի իմ
4 ուրախութիւնս ձեր ամենեցուն է. Զի ի բազում
վտայ և ի նեղութենէ սրտի զրեցի առ ձեզ բա-
զում արտասուօք. ոչ զի տրամիցիք, այլ զի
զսէրն իմ զխառնիք զոր ունիմ առաւելապէս
5 առ ձեզ. Ապա թէ ոչ տրամեցայ, ոչ եթէ զիս
տրամեցայ, այլ վաթք ի շատէ, զի մի՛ ծանոթ-
6 յայց ամենեցուն ձեզ. Շատ է այնպիսոյն պա-
7 տահասն այն որ ի բազմաց անախէ. Այսու հետեւ
նմին հակառակ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա և
միթիւարեւ. զի մի՛ յառաւել տրամաւթեմն
8 ընկզմեացն այնպիսին վասն որոյ աղաչեմ զձեզ
9 հաստատել ի նա զսէրն. վասն այնորիկ իսկ և
զրեցի, զի զչափ առից զձեր եթէ յամենայնի
10 հպտաակ իցէք. Զի եթէ ումեք շնորհեցէք,
և ես, քանզի և ես եթէ շնորհեցեմ, զոր ինչ
11 շնորհեցեմս՝ մասն ձեր ի դէմս Բրիտոսի. Զի մի՛
զրկիցիմք ի Սատանայէ. քանզի չեմք ինչ ան-
տեղեակ խորհրդոցն նորա:
- 12 ԴԿ. Այլ իբրեւ հասի իս ի Տրովադա յառե-
տարանն Բրիտոսի, և դուռն բաց էր ինձ ի Տէր,
13 Ոչ ետառ հանդիստ հոգոյ խնամ, քանզի ոչ
գտի ես անդ զՏրտոս զեղբայր իմ. այլ հրաժար-
եալ ի նոցանէ՝ գնացի ի Մակեդոնիա:
- 14 Այլ Աստուծոյ շնորհքն որ յամենայնի հոչակ
հարկանէ զմեզ ի Բրիտանս Կիսոս. և զհոս
զիսութեանն իւրոյ յայտնի առնէ մեւք յամեն-
15 նայն տեղիս. Զի հոս անոյշ եմք Բրիտոսի առ
Աստուած ի մէջ փրկելոցն և ի մէջ կորսեցելոցն.
16 Ոմանց հոս մանաւանդ ի մահ, և ոմանց հոս՝
կենդանութենէ ի կեանս. և առ այս ո՛ր բառա-

1 Յառաւորութիւն ձեր, ուրախութեանդ ձերում

2 ի Բուսնէն պաշտէ

3 Բուսնէ, ընտրեցի ինձ

4 ի բազմաւոր պաշտէ

- 17 կան իցէ Ի Գանգի ոչ եմք իրբու զայլոն որ մա-
ճառական լինին բանին Աստուծոյ . այլ իրբու
ի հաստատութենէ . այլ իրբու յԱստուծոյ առա-
ջի Աստուծոյ ի Գրիստոս խօսիմք :

ԳԼ. Գ

- 1 Սկսանիմք այսուհետեւ վերստին զանձինս ըն-
ծայեցուցանել . շթէպէտ եւ ոչ պիտոյ իցեն մեզ,
որպէս ոմանց՝ Թուղթք ընծայութեան առ ձեզ
2 կամ ի ձէնջ . Այլ Թուղթք մեր դուք էք՝ գրեալ
ի սիրտս մեր , ծայուցեալ եւ ընթերցեալ յամե-
3 նայն մարդկանց . Յայտնաւք՝ զի էք Թուղթք
Գրիստոսի , պաշտեցեալ ի մէնջ , եւ գրեալ ոչ
միով , այլ Հոգւովն Աստուծոյ կենդանոց . ոչ
ի տախտակս քարեղէնս , այլ ի տախտակս սրտի
մարմնեղէնս :
4 ԳԻ. Յոյս մի այսպիսի ունիմք ի ձեռն Քրիս-
5 տոսի առ Աստուած . իրբ ոչ եթէ անձամբ բա-
ւական եմք խորհել ինչ իրբու ի մէնջ . այլ բա-
6ւականութիւնն մեր յԱստուծոյ է . Որ եւ բաւա-
կանս արար զմեզ , պաշտօնեայն նորոց կտակա-
7 ընանցս , ոչ գրով , այլ հոգւով . զի գրին սպա-
8 նանք , այլ հոգին կեցուցանէ . Ձի եթէ պաշտօն
մահու գրով գրուիմալ ի տախտակս քարեղէնս
եղեւ փառօք , զի մի՛ կարացեն հայել որդիքն
իւրայելի յերեսն Մոզիսի վասն փառաց երե-
9 սաց նորա որ խափանելոցն էր , Որչափ եւս ա-
10 ռաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի փառօք էր , ո՞ր-
չափ եւս առաւել պաշտօն արդարութեանն փա-
ռօք . Գանգի ոչ եթէ փառաւորն փառաւորեալն

- յայսմ մասին՝ վասն տառեւելութեան փառացն ,
11 Ձի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փառօք էր , ո՞ր-
12 չափ եւս առաւել որ գալոցն է՝ փառօք իցէ . եւ
արդ՝ զի ունիմք այսպիսի յոյս , բազում համար-
13 ձակութեամբ մարեացուք . եւ ոչ որպէս Մովսէս
արկանէր քող ի վերայ երեսաց իւրոց՝ վասն չա-
յելոյ որդւոցն իւրայելի ի վախճան խափանելոցն :
14 Այլ կուրացան միայն նոցա . քանզի մինչեւ ցայսօր
ժամանակն նոյն քող ձգեալ կայ ի վերայ ըն-
թերցուածոց հին կտակարանացն . եւ ոչ վերա-
15 նայ , զի Գրիստոսի խափանելոց է . Այլ մինչեւ
ցայսօր՝ յորժամ ընթեռնուն զՄովսէս , նոյն
16 առաջաւոր կայ ի վերայ սրտից նոցա . Այլ յոր-
ժամ զարձցին առ Տէր , ապա վերացն առա-
գասան : Վ.Ջ

- 17 Ձի Տէր Հոգին է . ուր Հոգի Տեառն է , անդ
18 ազատութիւն է , Բայց մեր ամենեցուն բացաւ
երեսօք գիտուն Տեառն իրբու ընդ հայելի առա-
ւել ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ի փառս ,
որպէս եւ ի Տեառն Հոգւոյ :

ԳԼ. Դ

- 1 Վասն այսորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս , որպէս
եւ գտաք զողորմութիւն . եւ ոչ ձանձրանամք .
2 Այլ հրամարեցաք ի գաղանեաց ամաթոն , զի
Յմի՛ գնացուք՝ խորամանկութեամբ , եւ Յմի՛ նեւ-
գեսցուք՝ զրանն Աստուծոյ . այլ յայտնութեամբ
ճշմարտութեանն ընծայեցուցուք զանձինս մեր
առ ամենայն միտս մարդկան առաջի Աստուծոյ :
3 Ապա թէ իցէ եւս ծածկեալ աւետարանն մեր ,
4 ի մէջ կորուսելոցն է ծածկեալ . Որոց աստուած

1Յ-յն , Սկսանիմք

2Յ-յն , կամ թէ իցէն պիտոյ մեզ

1Յ-յն , ոչ գնամք

2Յ-յն , ոչ նեւգեմք

2Յ-յն , ընծայեցուցանեմք

- այլաբանիս օգնորով կուրացող զվասն անհաւատիցն, զի մի ծագեալցէ ի նոսա լուսաւորութիւն աւաւարանի վառացն Գրիստոսի . որ է որսակեր
- 1 աներեւութին Աստուծոյ, 2 ի ոչ եթէ զանձնէր քարոզեմք, այլ զՅիսուս Գրիստոս զՏէր, և զմեզ
- 3 ծառայս ձեզ վասն Գրիստոսի, 2 ի Աստուած որ առաջ ի խաւարէ լրջ ծագէլ, 2 որ և՛ ծագեալց իսկ ի օրոսս մեր ի լուսաւորութիւն գիտութեան
- 4 վառացն Աստուծոյ ի դէմն Յիսուսի Գրիստոսի,
- 5 Այսուհետեւ ունիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս, զի առաւելութիւն զօրութեանն իցէ
- 6 Այստուծոյ, և ոչ ի մեզ, 3 Յամենայնի նեղեալք՝
- 7 այլ ոչ նուաղեալք, կարօղեալք՝ այլ ոչ առաւելուեալք .
- 8 Հալածեալք՝ այլ ոչ բքեալք .
- 9 Կարգեալք՝ այլ ոչ սատակեալք . Յամենայն ժամ զմանն Յիսուսի ի մարմնս մեր 3 իրեցողք, զի և կեանքն Յիսուսի ի մարմնս մեր յայտնեալցն
- 10 ցին, 4 Գանդի միւս մեր որ կենդանիքս եմք ի մահ մատնիմք վասն Յիսուսի, զի և կեանքն Յիսուսի յայտնի լիցին ի մահկանացու մարմնս մեր
- 11 Այսուհետեւ մահ ի մեզ զօրանայ, և կեանք՝ ի ձեզ, Արդ ունիմք զնոյն հոգի հաւատաց որպէս և մեր հաւատամքս վասն որոյ և խօսեցայ .
- 12 և մեր հաւատամքս վասն որոյ և խօսեալ իսկ,
- 13 2 այս գիտեմք եթէ որ յարողն 3 զՅիսուս՝ և զմեզ ընդ Յիսուսի յարուցէ և յանդիման կացուցէ՝
- 14 ձեռք հանդերձ 4 Գանդի ամենայն ինչ վասն ձեր է, զի նորձքն յաճախեալք ի բազմաց դոհութեանն անտի առաւելեացին ի վառս Աստուծոյ,
- 15 Վասն որոյ և ոչ մանձրանամք, այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, այլ ներքին
- 16 մարդն մեր նորոգի օր ըստ օրէ 5 2 ի առժամայն

3 ի Բաղդաճ արտաքին
2 Յիսուսի արտաքին

2 Յոյն, կրեմք
3 ի մահ, զՏէր. Յիսուս

յաճախութիւն թեթեւ ներդրութեան մերոյ ի յաւիտենական առաւելութիւն զվեծութիւն վառացն

18 Գործէ ի մեզ 4 Գանդի ոչ զխտեմք զերեւելիսս, այլ զաներեւելիսն . զի երեւելիքս առ ժամանակ մի են և աներեւելիքն՝ յաւիտենականք :

ԳԼ. Ե

- 1 Գանդի գիտեմք զի եթէ երկրաւոր տաճար չինուածոյս մերոյ քաղաքացի, չինած յԱստուծոյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի յաւիտենա-
- 2 կան, յերկինս Եւ ընդ այս տաղկամբ, քանզի զընակութիւնն երկնից փառքեմք զգե՛նուլ .
- 3 Միայն թէ՛ յորժամ զգնեւոցումք՝ ոչ մերկ
- 4 գտանելիմք 5 Գանդի որ եմք ընդ յարաւս ընդ այսու իկ՝ տաղկեմք ծանրացեալք . զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ զայն ի վերաց այսր զգե՛նուլ, զի ընդմեջն մահկանացուս ի կենաց ան-
- 6 տի Այլ որ յաղթէն մեզ ի սոյն՝ Աստուած է, որ ետ մեզ զառհաւատեաց չողւոյն :
- 6 ԳԶ. Արդ համարձակեմք յամենայն ժամ, և գիտեմք եթէ՛ որչափ յամեմք ի մարմնի սաս,
- 7 օտարանամք ի Տեառնէ . (2 ի հաւատովք գնեմք
- 8 և ոչ կարծեօք) Այլ համարձակելիք, և առաւել եւս հաճեալ եմք եղանկ ի մարմնոյ աստի և
- 9 մտանել առ Վաստածս Վասն որոյ և առաւտանամք, զի եթէ՛ յամեմք եթէ՛ ելտնիցեմք,
- 10 հաճոյ եւեթ իցեմք նմա 4 Գանդի ամենեցուն մեզ յանդիման լինել կոյ առաջի ատենին Գրիստոսի, զի ընդմեջ 2 իւրաքանչիւր իւրով մարմնով զոր ինչ գործեաց յառաջ՝ եթէ՛ բարի և եթէ՛ չար :

Գրողութ, Տէր 2 Յոյն, իւրաքանչիւր ըստ որոյ գործեացն իւրով մարմնով

ԳԼ. 2

- 11 Իսկ արդ. դե՞հ Տեառն գիտեցով չտի՝ զմարդ-
կան ինչ զմիտս հաճեմք. սակայն առաջի Աս-
տուծոյ յայտնելոց եմք. բայց ես յուսած եմ
12 ի ձեր միտս յայտնի լինել. իբր որ եթէ միւսան-
գամ զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք ձեզ, այլ
պատճառս տամք ձեզ պարծանաց վասն մեր.
13 Գի ունիցիք առ այնոսիկ որ առ այն պարծիցին
14 և ոչ արտաբ. Զի եթէ առանցաք ինչ՝ այն Աս-
տուծոյ է. և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է.
15 Զի սէրն Բրիստոսի ստիպէ զմեզ. 2. քննել զայս,
և եթէ մին իմիտանալ ամենեցուն մեռաւ, ապա
16 ուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին. Եւ ի վերայ
ամենեցուն մեռաւ, զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի
անձանց իցեն կենդանիք, այլ այնմ որ ի վերայ
17 նոցայն մեռաւ և յարեաւ. Այսուհետեւ մեք ոչ
զոք գիտեմք մարմնով, զի թէպէտ և գիտեաք
մարմնով զԲրիստոս, այլ արդ. ոչ եւս նոյնպէս
18 գիտեմք. Բայց եթէ 3. ինչ ի Բրիստոս, նոր արա-
րած իցէ. զի հինն անց, և արդ. նոր եղև համե-
19 նայն. Այլ ամենայն ինչ յԱստուծոյ որ հաշտե-
ցուցն զմեզ ընդ իւր ի ձեռն՝ Բրիստոսի, և ետ
մեզ զպաշտօնն հաշտութեանս. Վ. 2
- 19 Եւ քանզի Աստուած էր Բրիստոսիւ զայնաբն
հաշտեցուցանել ընդ իւր, և չհամարել՝ նոցա
զմեզս իւրեանց, և եր. ի մեզ զբանն հաշտու-
20 թեանս. Արդ. վասն Բրիստոսի պատգամաւորիմք,
որպէս և Աստուծոյ բարեկտուութեամբ մեք ա-
զաչեմք վասն Բրիստոսի հաշտեցաբուք ընդ Աս-
21 տուծոյ. Զի զայն որ ոչն գիտէր զմեզ՝ վասն մեր
մեզս արար, զի մեք եղիցուք նովաւ արդարու-
թիւն Աստուծոյ.

- 1 Գործակից եմք ձեր և աղաչեմք, մի՛ ընդունայն
2 զենորհն Աստուծոյ ընդունել ձեզ, Զի ի ժամա-
նակի ընդունելութեան, ասէ, Լուսյ քեզ, և յա-
ւուր փրկութեան օգնեցի քեզ. ահաւասիկ ժա-
3 մանակ ընդունելի, ահա օր փրկութեանս. ՎՄ՛ ի
մի՛ իւրք տայցէք պատճառս, զի մի՛ արատեցի
4 պաշտօնն. Այլ յամենայն ընծայեցուցէք զան-
ձինս ձեր՝ իբրեւ զպաշտօնեացս Աստուծոյ համ-
բերութեամբ բազմաւ ի նեղութիւնս, ի վիշտս, ի
5 չարչարանս, ի գանս, ի բանս, ի խռովութիւնս,
6 յաշխատութիւնս, ի հսկմանս, ի պահս, Իսրբու-
թեան, ի գիտութեանս, յերկայնամութեան,
7 քաղցրութեան, ի Հոգի Սուրբ, ի սէր առանց
8 կեղծաւորութեան, ի բանս ճշմարտութեան, ի
գորութեան Աստուծոյ. 3. վասն զինուն արդարու-
9 թեան որ ընդ ալմէն և ընդ ահեկէն է. Փառօք
և անարգութեամբ, գովութեամբ և պարստաւ-
10 նօք. իբրեւ մոլարք և ճշմարիտք, իբրեւ անծա-
նօթք և ծանուցեալք. իբրեւ մահկանացուք և
ահաւասիկ կենդանի եմք. իբրեւ խրատեալք և
11 ոչ մահապարտեալք. իբրեւ արամեալք և հոնա-
պազ ուրբա եմք. իբրեւ անմեղք և զբազումս
մեծացուցանեմք. իբրեւ ոչինչ ունիցիմք, և զա-
12 մենայն ինչ ունիմք. Բերանք մեր բացեալ են
առ ձեզ, Կորնթացիք, և սիրաք մեր ընդար-
13 ձակեալք. Ոչինչ նեղիք ի մէնջ բայց եթէ ի գովութե-
ան ձեր նեղիցիք. Արդ. զնոյն հատուցումն, (իբրեւ
ընդ որդեակս Գաւիմ), ընդարձակեցաբուք և
զուրք.

1Յ. 2. քննել զայս, 2Յ. 2. քննել զայս, 3Յ. 2. քննել զայս, 4Յ. 2. քննել զայս
5Յ. 2. քննել զայս, 6Յ. 2. քննել զայս, 7Յ. 2. քննել զայս, 8Յ. 2. քննել զայս
9Յ. 2. քննել զայս, 10Յ. 2. քննել զայս, 11Յ. 2. քննել զայս, 12Յ. 2. քննել զայս
13Յ. 2. քննել զայս, 14Յ. 2. քննել զայս, 15Յ. 2. քննել զայս, 16Յ. 2. քննել զայս
17Յ. 2. քննել զայս, 18Յ. 2. քննել զայս, 19Յ. 2. քննել զայս, 20Յ. 2. քննել զայս
21Յ. 2. քննել զայս, 22Յ. 2. քննել զայս, 23Յ. 2. քննել զայս, 24Յ. 2. քննել զայս

1Յ. 2. քննել զայս, 2Յ. 2. քննել զայս, 3Յ. 2. քննել զայս, 4Յ. 2. քննել զայս
5Յ. 2. քննել զայս, 6Յ. 2. քննել զայս, 7Յ. 2. քննել զայս, 8Յ. 2. քննել զայս
9Յ. 2. քննել զայս, 10Յ. 2. քննել զայս, 11Յ. 2. քննել զայս, 12Յ. 2. քննել զայս
13Յ. 2. քննել զայս, 14Յ. 2. քննել զայս, 15Յ. 2. քննել զայս, 16Յ. 2. քննել զայս
17Յ. 2. քննել զայս, 18Յ. 2. քննել զայս, 19Յ. 2. քննել զայս, 20Յ. 2. քննել զայս
21Յ. 2. քննել զայս, 22Յ. 2. քննել զայս, 23Յ. 2. քննել զայս, 24Յ. 2. քննել զայս

- 14 Եւ մի՛ լինիք լծակցեք անհաւատից. քանզի զի՛նչ հաղորդութիւն է արդարութեան ընդ անօրէնութեան. և կամ զի՛նչ հաւատարմութիւն է լուսոյ ընդ խաւարի. եւ կամ զի՛նչ միաբանութիւն է
- 15 Գրեւատսի ընդ Բեկիարայ. կամ զի՛նչ բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ անհաւատին. կամ զի՛նչ նմանութիւն է տաճարի Աստուծոյ՝ մեշենաց. ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ էք. որպէս սացց Աստուած թէ՛ Բնակեցոյց ի նոսաւ Դնացից ի նոսաւ, և եղց նոցա Աստուած և նոցա
- 17 քա եղիցին իմ ժողովուրդքս. Վասն որոյ ելէք ի միջոյ նոցա և մեկնեցառաք. առէ՛ Տէր, և ի
- 18 պիղծս մի՛ մերձենայք. եւ ես ընկալացց զձեզ, և ես եղցեք ձեզ ի Հայր, և դուք եղիջիք ինձ յաւտեքս և ի դատերս, առէ՛ Տէր Ամենակալ

ԻԼ. Է

- 1 Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք, սիրելիք, սրբեկոյնք զանձինս մեր յամենայն պղծութիւնէ մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեցուք զսրբութիւն
- 2 անիւն Աստուծոյ՝ Տարայք մեզ, զի ոչ ունեք մեղաք, և ոչ զուք եղծաք, և ոչ զուք զրկեցաք. Ոյ եթէ ի դատաւարութիւն ինչ ասեմ, քանզի յառաջ իսկ ասացի եթէ ի օրաի մերում կայք ի կեալ և ի մեռանել ընդ ձեզ
- 4 Իկ. Բազում համարձակութիւն է ինձ առ ձեզ. բազում պարծանք են ինձ վասն ձեր. լի եմ մխիթարութեամբ, առաւելեալ եմ ուրախութեամբ յամենայն նեղութիւնս մեր. Գանդի յորժամ հասաք մեք ի Մակեդոնիա, և ոչ միով ի իւր հանգիստ գտաւ մարմնոյ մերում, այլ յամենայն նեղեալք. քանզի արտաքոյ մարաք և ի
- 6 ներքոյ արհաւիրքս. Այլ որ մխիթարէն զխոնարհս՝ մխիթարեաց զմեզ Աստուած ի գալտեանն Տիր. առնի՛ Ոչ միայն ի գալտեանն նորա, այլ և ի մխի-

- թարութեանն զոր մխիթարեցաւ նա ի ձեզ, ի պատմել մեզ զանձուկն ձեր, զդրամն ձեր, զնախանձն ձեր մասն իմ, մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ. Զի թէ և արամեցուցի զձեզ թղթովն, ոչ զղջնամ, թէպէտ և զղջացեալ էի. քանզի տեսանեմ զի թուղթն այն թէ և առ ժամանակ մի տրամեցոյց զձեզ. Արդ ուրախ եմ, ոչ զի տրամեցիք, այլ զի յապաշխարութիւն արամեցառաք. քանզի արամեցայք դուք ըստ Աստուծոյ, զի մի իւրիք զրկիցիք ի մեջ. Զի որ ըստ Աստուծոյն տրամութիւն է՝ ապաշխարութիւն ի փրկութիւն առանց զղջանայոյ դործէ, իսկ աշխարհի տրամութիւն մահ գործէ. Արդ նոյն իսկ որ ըստ Աստուծոյն արամեցառաք, ո՛րչափ ինչ փոյթ գործեալ ի ձեզ, կամ աղբւս, կամ ստաւ, կամ իրկեալ, կամ տնձուկ, կամ նախանձ, կամ վրէժխնդրութիւն. քանզի յամենայն ընծայեցուցէք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել յիրիդ յայդ
- 12 միկ. Ապա ուրեմն թէ և զրեցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զրկեացն, և ոչ վասն այնորիկ որ զրկեցան, այլ վասն յայտնի լինելոյ փութոյն շներոյ որ վասն ձեր առ ձեզ առաջի Աստուծոյ. Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք ի վերայ մխիթարութեանն Վերայ. առաւել եւս խնդացաք ի վերայ խնդութեանն Տիրոսի. քանզի հանգուցեալք էր հոգի նորա ի ձէնջ ամենեւ
- 14 ցունց. Զի զինչ և պարծեցայ առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ամայեցի, այլ որպէս զամենայն Տարատութեամբ խօսեցաք ընդ ձեզ, նոյնպէս և
- 15 պարծանքն մեր առ Տիրոս շնորհալիս եղեն. և եւ դուք նորա առաւել եւս են ի ձեզ. քանզի յիշեցուցանէր մեզ՝ զամենեցուն զձեր հնազան-

1Թ. Զ. Ե. արամեցառաք

2Ուրախ, մերոյ

3Ուրախ, ձեր

4Ուրախ, ձերոյ

5Թ. Զ. Ե. յիշէր

գութիւնն, թէ որպէս անիւն և դողութեամբ
16 ընկալարուք զնա, եւ արդուրբաւ եմ, զի յա-
մենայնի համարձակ եմ առ ձեզ:

ԳԼ. Ը

2 ԴԲ. Յուշտնեմ ձեզ, եղբարք, զչնորհան Աս-
տուծոյ որ տուեալ են եկեղեցեացն Մակեդո-
2 նացոց, Ձի մեծաւ հանգիսեւ նեղութեան՝ ա-
ռաւելութիւն խնդութեանն նոցա, եւ ծանր աղ-
քատութիւնն նոցա առաւել եղև ի մեծութիւն
3 առատութեանն նոցա, Ձի ըստ կարի նոցա,
4 վկայեմ, և աւելի քան զկար ինքնակամ, Բա-
ղուս աղայանօք, աղայէին զչնորհան և զհաղոր-
դութիւն պաշտամանն որ ի սուրբսն շտալ ցմեզ:
5 Ոչ որպիսի ակն ունեալք, այլ և զանձինս եւս ե-
տուն, նախ Տեառն և ապա մեզ՝ կամօքն Աս-
6 տուծոյ, Յաղայել զՏիտոս զի որպէս սկսան
յառաջագոյն, նոյնպէս և կատարեցէ ի ձեզ և
7 զայդ եւս շնորհս Այլ որպէս յամենայնի առա-
ւել էք հաւատովք և բանիւ և գիտութեամբ և
ամենայն փութով, և որ ՚ի մէնջ ի ձեզ սերն է,
8 զի և յայդմ եւս շնորհի առաւել լինիցիք, Ոչ
որպէս հրաման տալով ասեմ, այլ վասն այլոց
փութոյ, և վասն ձերոյ սիրոյ զմտեմութիւնդ
9 փորձեմ, Բանդի գիտէք զչնորհան Տեառն մերոյ
Յիսուսի Բրիտաութի, զի վասն ձեր աղքատացա-
որ մեծատունն էք, զի դուք նորա աղքատու-
10 թեամբն մեծանիք, եւ խրատ մի յայսմիկ տամ.
զի այն իսկ օգտի է ձեզ, որք ոչ միայն զառնելն
այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք ի հերուն

11 հետէ, Բայց արդ և զառնելն իսկ կատարե-
ցէք, զի որպէս յօժարութիւնն ի կամաց է,
12 նոյնպէս և առնելն ըստ գոյնի, Ձի եթէ յօժա-
րութիւնն առաջի կայ, ըստ գոյնի ընդունելի է՝
13 և ոչ եթէ ըստ չգոյնի, Ձի ոչ եթէ այլոց հան-
14 գիստ կամիցիմ, և ձեզ նեղութիւն. Այլ հա-
ւասարութեամբ, յայժմու ժամանակս ձեր ա-
ռաւելութիւնդ ի նոցա պակասութեանն, զի և
նոցա առաւելութիւնն եղցի ի ձերում պակա-
սութեանդ. զի եղցի հաւասարութիւն, որ-
15 պէս և գրեալ է, Թէ Որ բազումն 'առ' ոչ ա-
ռաւելաւ, և որ սակաւն' ոչ նուաղեցաւ:
16 ԴԳ. Բայց շնորհք Աստուծոյ, որ արկ զնոյն
17 փոյթ վասն ձեր ի սիրտ Տիտոսի, Ձի զաղայանն
ընկալաւ, և վութեացաւ յօժարագոյնս 'դիմ-
18 եաց գալ առ ձեզ, եւ առաքեցաք ընդ նմա
զեղբայրն, որոյ գովութիւնն յաւետարանի անդ
19 է ընդ ամենայն եկեղեցիս, եւ ոչ այսպիսի
միայն, այլ և ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անտի՝
նչդհնակից մեր եղև ի շնորհս յայտոսիկ, որ
պաշտիս ի մէնջ ի փառս Տեառն և ի շնորհս յօժա-
20 րութիւն: Բայց զայս խղճեաք իսկ թէ զուր-
գաւատ ոք ինչ զնիցէ ՚ի հաստատութեանս յայս-
21 միկ որ պաշտեցաւս ի մէնջ, Բանդի խորհիմք
զարարի ոչ միայն առաջի Տեառն, այլ և առա-
22 ջի մարդկանս, եւ առաքեցաք ընդ նոսա զեղ-
բայրն մեր զոր ընտրեցաք ի բազում իւր՝ բա-
զում անգամ պինդ գտեալ, և առաւել եւս
23 այժմ պնդագոյն յուսով մեծաւ ի ձեզ, Բայց
եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են, իմ հաւասար
է և ձեր գործակից, և եթէ եղբարք մեր,

18-յն, աղայէին զմեզ

28-որնս պատիւն, յայս ընդունել մեզ

38-յն, Յաղայելն մեր 31-յն, ի ձենջ ի մեզ

1ի Յոռնիս պատիւն

21-որնս, ձեր

38-յն, յառաւելութեանս

21 առաքեալքն եկեղեցւոյ և փառք Գերասիմոսի և արք. զհանդէս սիրոյ ձերոյ և զմերոյ պարծանաց փասն ձեր՝ ի դոսա ցուցիլք յանդիման ամենայն եկեղեցեաց:

ԴԼ. Թ

1 ԴԻ. Այլ փասն պաշտամանն որ ի սուրբսն է,
2 աւելի է ինձ և զբեւ առ ձեզ: Զի գիտեմ զյօ-
3 ժարութիւն ձեր, զոր փասն ձեր պարծեցեալ եմ
4 ի մէջ Մակեդոնացւոցն, թէ Աբայեցիքն ի հերոսն
5 հետէ պատրաստ են, և ձեր նախանձն զբազումս
6 յորդորեաց: Եւ առաքեցաք զեղբարսն, զի մի՛
7 պարծանքն մեր որ փասն ձեր՝ ընդունայն լինիցին
8 ի մասինդ յայդմիկ, այլ որպէս ասէի իսկ, պատ-
9 րաստացոյնք գտանիլիք: Գուցէ յորժամ զայ-
10 ցեն ընդ մեզ Մակեդոնացիքն, և գտանիցեն
11 զձեզ անպատրաստս, և ամաչեցուք մեք, (զի
12 մի՛ ասացուիք թէ դուք:) Ի մասինդ յայդմիկ
13 չպարծանաց: Արդ կարեւոր համարեցայ աղա-
14 չել զեղբարս, զի յառաջագոյն եկեսցեն առ ձեզ,
15 և յառաջագոյն պատրաստեցեն զյառաջագոյն
16 խոստացեալ օրհնութիւնն ձեր ի պատրաստի ու-
17 նել, այնպէս իբրեւ զօրհնութիւն, և մի՛ իբրեւ
18 զազատութիւն: Քանզի զայդ որ սերմանէ ճշդե-
19 լով՝ ճշդեւով և հնձեսցէ, և որ սերմանէ առաւ-
20 տութեամբ՝ առատութեամբ և հնձեսցէ: Իւրա-
21 քանիւր որպէս և յօժարեցի որք սրտիւ, մի՛ առ
22 հարկի և օրոտմութեան, քանզի զտուրս զուար-
23 թառաս օրիւր Աստուած: Այլ կարող է Աս-
24 տուած զամենայն շնորհս առաւելով ի ձեզ, զի
25 յամենայն յամենայն ժամ զամենայն բաւակա-

13-րէն, ի պատահութեանդ:

26-րէն ողորմես

21 Թոմասն ողորմես

26 նութիւն ընկալեալ՝ առաւելուցուք յամենայն
27 քործս բարութեան, Որպէս և զբեւ է: Ափեաց
28 և ետ տնանկաց, արդարութիւն նորա մնայ յա-
29 լեւեան:
30 ԴԵ. Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանա-
31 հանաց, և հաց ի կերակուր՝ պարգեւեսցէ և
32 բազմացուցէ զսերմանիս ձեր, և աճեցուցէ
33 զարդիւնս արդարութեան ձերոյ: Յամենայն
34 մեծացեալք ամենայն առատութեամբ՝ որ յօր-
35 նէն մեւ զօհութիւն Աստուծոյ: Զի պաշտօն
36 հարկիս այսորիկ ոչ միայն առ ի նուր զպահառու-
37 թիւն սրբոցն է, այլ և առաւելու բազմաք զո-
38 հոյ: Թիւն Աստուծոյ: Հանդիսիւ պաշտամանս այ-
39 սորիկ փառաւորել զԱստուած ի վերայ հնազան-
40 թեան խոստովանութեան ձերոյ յաւատարման
41 Գրիստոսի, և առատութեամբ հաղորդութեան
42 ի նոսա և յամենեան: Եւ նոցա աղօթք փասն
43 ձեր, քանզի անկապեալ են առ ձեզ փասն առա-
44 լել շնորհացն Աստուծոյ որ ի ձեզ և Այլ շնորհք
45 Աստուծոյ ի վերայ անպատում պարգեւացն նորա:

ԴԼ. Ժ

1 Այլ ես իսկ Պատրոս աղալեմ զձեզ հեղութեամբն
2 և հանդարտութեամբ Գրիստոսի, որ յանդիման
3 ձեզ իբրեւ տառապեալ մի եմ ի միջի ձերում:
4 Բայց ի հեռուստ համարձակելմ առ ձեզ: Աղա-
5 չեմ զի մի՛ ի մօտոյ եւեթ համարձակիցիմ փառա-
6 թութեամբ, իկամ համարիցիմ յանդգնել ի վե-
7 րայ տմանց որ կարծեն զմէն՝ եւ ի բոս մարմնոյ
8 զնայցեմք: Զի թէպէտ և մարմնով զնամբ, այլ
9 ոչ եթէ բոս մարմնոյ զնուորութեմ: (Զի զէն զի-
10 նուորութեան մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօս

13-րէն, որով

- բաւոր յԱստուծոյ առ ի քակելոյ զամուրս .)
- 5 Ձխորհուրդս քակեմք, զամենայն բարձրութիւն հպարտացեալ ի վերայ գիտութեանն Աստուծոյ, և գերեմք զամենայն միտս ի հնազանդութիւն
- 6 Գրիստոսի. եւ ի պարծեստի ունիմք խնդրել զլրէժ ամենայն անհնադանգութեան, յորժամ ձեր եւս հնազանդութիւնդ կատարեսցի:
- 7 ԳՁ. Ըստ Իւրաքանչիւր շերեացդ իտեպիք. եթէ ոք վստահ յանձն իցէ Գրիստոսի լինել, զայս խորհեսցի դարձեալ ի միտս ին, թէ որպէս
- 8 նայն Գրիստոսի է, նոյնպէս և ՚մեք: Զի թէ առաւել եւս պարծեսցայք վստահ իշխանութեանս մերոյ, զոր ես մեզ Տէր ի շինել և ոչ ի քակել
- 9 զձեզ, ոչինչ ամաչեցցից, Զի մի թուեսցայ իբրեւ
- 10 ահ ինչ արկանել ձեզ թղթովքս . ՚Ասցեն, Թուղթքս ծանուցիք են և սաստիկք, բայց տեսիլ մարմնոյ՝ տկար, և բանն արհամարհեալ:
- 11 Զայս խորհեսցի այնպիսին, զի որպիսիք եմք բանիւք թղթոցդ ի հեռուստ, նոյնպիսիք և ի մօտոյ արդեամբք: Քանզի ոչ իշխեմք կռուել և հաւատարեմ զանձինս մեր ումանց, որ զանձինս իրեանց ձեզ ընծայեցուցանեն, այլ անձամբ յանձինս՝ զանձինս չափեն, և ի կռուել անձամբ
- 12 զանձինս՝ ոչ առնուել ի միտս Այլ մեք ոչ եթէ յանցափս ինչ պարծեսցուք, այլ ըստ յափոյ կանանին զոր բաժանեաց մեզ Աստուած չափով հա-
- 14 սանել մինչեւ առ ձեզ, իբր ոչ եթէ հասու ինչ չիցեմք ի ձեզ, և ձկուցեցի զանիցեմք զանձինս, քանզի մինչեւ առ ձեզ հասաք աւետարանուսն
- 15 Գրիստոսի եւ ոչ յանցափս ինչ պարծեմք օտար

- վստաւորք, բայց յոյս մի ունիմք զանձանն հաստաց ձերոց այգրէն ի ձեզ մեծանայոյ՝ ըստ
- 16 կօնոնիս մերոյ յառաւելութիւնս ի վեր եւս քան զձեզ աւետարանել, ոչ օտար կանոնաւ ի պատ-
- 17 բառաւորսն ինչ պարծել: Զի որ պարծիցին՝ ի Տէր պարծեսցի:
- 18 ԲԿ. Զի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցուցանէ՝ նա է ընտրեալ, այլ զոր Տէրն ընծայեցուցանէ:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և իմում անզգա-
- 2 մութեանս, այլ և անսուցէք իսկ նախանձեցուցանեմ զձեզ ի նախանձն Աստուծոյ, զի խառնացի զձեզ առն միում, իբրեւ զկոյս մի սուրբ
- 3 յանդիման կայացանել Գրիստոսի: Բայց երկնիմ, գուցէ որպէս օձն խաբեաց գեւախորանանկով թեամք իբրով, ապականեսցին միտք ձեր
- 4 ի միամտութենէն որ ի Գրիստոս Զի եթէ որ գալոցն իցէ՝ այլ Գրիստոս քարոզիցէ զոր մեքն ոչ քարոզեսցաք, կամ ոգի օտար աւետուցուք զոր ոչ առէք, կամ աւետարան օտար զոր ոչ
- 5 լայնարբուք, բարեոք անսույր Զնոցաւ Բայց ես այսպէս համարեմ, թէ ոչինչ իւրի պակաս իցեմ
- 6 քան զլաւ առաքեալսն Թէպետ և տգէտ եւս իցեմ բանիւ, այլ ոչ եթէ գիտութեամբ սակայն յամենայնի յայտնեցաք զանձինս ամենեւին առ-
- 7 ձեզ, եւ եթէ վրաս ինչ զործեսցի զի զանձն խոնարհեցուցի և այն՝ զի գուք բարձրասցիք, զի ձրի զաւետարանն Աստուծոյ աւետարանեցի ձեզ,
- 8 Զայլ եկեղեցին կողոպտեցի, յաւեալ թուակ ի

Ի Եռանէն պատուէ ԶՈՒՆԷ, Երեսաց զԻտէք

ԶՈՒՆԷ, Գրիստոսի ծառայ լինել

ԶՈՒՆԷ, մեք Գրիստոսի

Ի Եռանէն, Դմա՜ Ասեն, այլ՜ Ասէ

Ի Եռան, որ գայն

ԶԻՊԱՆԷ, Յիւսուս

Ի Եռանէն պատուէ

- 9 ձեր սպասաւորութիւնն, եւ յորժամ եկի առ ձեզ, թէպէտ եւ պակասեաց ինչ, ոչ զոք ի ձէնդ ձանձրացողի, զի զպակասութիւնն իմ լցին եղբարքն եկեալք ի Մակեդոնացոց, եւ յամենայն առանց ծանրանալոյ ձեզ զսեմն իմ պահեցի եւ պահեցիցի Զի զոյ յիս ճարտութիւնն Գրիստոսի ԲԳ. Զի պարծանքս այս ոչ արգելցին իննէն
- 11 ի կողմանս Աքայեցոց ընդէն իբրտ թէ ոչ
- 12 պրկեմ զձեզ, զայն Աստուած գիտէ. Զոր առնեմն, եւ արբից, զի հատից զպատճառս այնոցիկ որ զպատճառն կամիցին. զի որով պարծինն, եւ նոքա իբրեւ զմեզ գտանիցին Զի այնպիսիքն սուտ առաքեալք, մեկը նենգաւորք, կերպա-
- 14 ըանին ի կերպարանս առաքելոց Գրիստոսի եւ չին ինչ զարմանք, քանզի եւ ինքն Սատանայ
- 15 կերպարանն ի հեշտակ լուսոյ. եւ ոչինչ է մեծ թէ եւ պաշտօնեայք նորա կերպարանին իբրեւ պաշտօնեայք արդարութեան. որոց կատարածն
- 16 եկցիք ըստ գործոց իւրեանց Դարձեալ սահմ, մի՛ ոք համարեցի զիս անդամ, ապա թէ ոչ գոնէ իբրեւ զանգամ ընկալարուք զիս, զի
- 17 եւ ես փոքր մի ինչ պարծեցայցի եւ զոր խօսիմս՝ ոչ եթէ ըստ Տեառն ինչ խօսիմ, այլ իբրեւ անգամութեամբ՝ ըստ կարգի այլոց պարծանաց
- 18 եւ քանզի բազումք պարծինք ըստ մարմնոյ, եւ ես
- 19 պարծեցայցի Մտաղեւ իմն անսայլք անմտացն
- 20 ձերովդ խնայութեամբս Գանդի անսայք Եթէ ոք խաբէ զձեզ, եթէ ոք շտապեցուցանէ, եթէ ոք ուսէ զձեր, եթէ ոք ստնու ինչ, եթէ ոք հպարտանայ, եթէ ոք զձեզ յանդիման
- 21 հարկանէ. ըստ անարգանացդ սահմ, իբրեւ թէ մեք տկարացաք արդեւք. յոր ինչ ոք համարձակիցի (անգամութեամբ սահմ,) հա-
- 22 մարձակիմ եւ ես. երբայցի՛ք իցեն, եւ ես իս-

Ի Յոսէին աւետիս ԶԳլն, ծառայեցուցանէ զձեզ

- բայեցալք իցեն, եւ ես. զտակ Աբրահամն իցեն, եւ ես. Պաշտօնեայք Գրիստոսի իցեն, (յանգրգնազոյնս տապեց թէ) առաւել եւս եւ եթէ վաստակօք, առաւել. եթէ գանիք եւս առաւել. եթէ բանիս, աւելի քան զնստս. եթէ մահաւորք՝ բազում անգամ. ի Հրէից հնգիցս
- 23 քառասուն միով պակաս արբի. երիցս ձաղկեցայ. մի անգամ քարկոծ եղէ. երկու նաւկոծ եղէ. զտիւ եւ զգլխի յանգուցն տառապեցայ
- 26 ի ճանապարհս բազում անգամ. վիշտս ի գեւտոց, վիշտս՝ յաւազակաց, վիշտս՝ յազգէ, վիշտս՝ ի հեթանոսաց, վիշտս՝ ի քաղաքի, վիշտս՝ յանապատի, վիշտս ի ծովու, վիշտս՝ ի ոտու եղբարց, ի ջնս եւ ի վաստակս, ի տքնութիւնս՝ բազում անգամ. ի քաղց եւ ծարաւ, ի պահաւ բազում անգամ, ի ջրաւ եւ ի մեքլութեան
- 28 Կող զայլ նեղութիւնսն, եւ զի հանապաղ խոստանն ի վերայ իմ կուտէր, եւ հոգք ամենայն եւ իկեկեցեալն՝ Ո՞հ իստեղանայ, եւ ոչ ես տապանամ գանամ՝ ո՞չ պարծիկելի, եւ ոչ ես տապանամ
- 30 ԲԶ. եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ, զակարս թեանն պարծեցայցի Աստուած եւ Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի գիտէ, որ է օրհնեալ յաւիտեանս, զի ոչ ստեմ ի Դամասկոս ազգայեան Աբեղայ քրքայի պահէր քրքարքն Դամասկացոց ունել զիս. եւ ընդ պատուհանն վանդակաւ կոխեցայ ընդ պարկաւն, եւ փախեալ ի ձեռաց նորա

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Արդ պարծել ինչ պարտ իցէ, այլ օգնէ ինչ ոչ, բայց եկից ի տեսիլս եւ ի յայտնութիւնս Տեառն

Ի Գլն, Թոյ զորս արտաբերինն են, որ նեղեն զիս հանապաղ է հոգ ամենայն եկեղեցեալն

- 2 Գիտեմ որ ոչ ի Գրիստոս յառաջ քան զչորեք-
տասան ամ. (եթէ մարմնով, ոչ գիտեմ, և ե-
թէ առանց մարմնոյ, ոչ գիտեմ, Աստուած գի-
տէ.) յսխեռակեալ զայնպիսի միջնէս յերրորդ
3 երկնից, եւ գիտեմ զայնպիսի սայր. (եթէ մարմ-
նով և եթէ առանց մարմնոյ, ոչ գիտեմ, Աս-
4 տուած գիտէ.) Զի յսխեռակեցաւ ի դրոսան,
և լուաւ բանս անճառս, դոր ոչ է պարտ մար-
5 դոյ խօսել, Վասն այնպիսոյն պարծեցայց, այլ
վասն անձին ինչ ոչ պարծեցայց, բայց եթէ ի
6 տկարութիւնս Զի եթէ և կամիցիմ պարծել, ոչ
եղէց անզգամ, քանզի զարգարն ասեմ. այլ ան-
խայեմ, դուցէ ոք համարիցի ինչ յիս աւելի
7 քան զոր տեսանիցէ յիս կամ լիցէ յինչն. եւ
զի մի՛ առաւելութեամբ յարմարութեանց հոյսը-
տացոց, տուաւ ինձ խոյթ մարմնոյ, հրեշտակ Սա-
8 տան, կռիւն զիս, զի մի՛ հոյսըտացայց, եւ վասն
այնորիկ երկիս անգամ աղաւելի զՏէր զի ի բաց
9 արասցէ յինչն. եւ ասէ ցիս, Շատ են քեզ շնորհ
իմ. զի զօրութիւն իմ ի տկարութեան կատարի-
ւեարդաւ. և աս լիցի ինձ պարծել ի տկարութիւնս,
զի բնակեացէ յիս զօրութիւնս Բերստոսի
10 ԳԻ. Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարու-
թիւնս, ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ հաւա-
ծանս և ընդ նկրտութիւնս վասն Բրիստոսի. զի
11 յորժամ տկարանամ, յայնժամ զօրանամ. եղէ
անզգամ, քանզի դուք շատիկեցէք, զի ինձ
պարտ էք ի ձեռն վկայութիւն ասնու թէ ոչինչ
պակաս գտայ քան զիս. առաքեալսն, Չգիթէպէտ
12 և ես ոչինչ եմ. Սակայն նշանք առաքելոյ գոր-
ծեցան ի ձեզ ամենայն համբերութեամբ, նշանօք
13 և արուեստիւք և զօրութեամբք, եւ արդ զինչ

լիցէ որով պակաս գտայք քան զայլ եկեղեցիս,
բայց եթէ այնու զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի.
շնորհեցէք ինձ զմասագ զայց.

- 14 Ահա մտիկ այս երկիս անգամ պատրաստեալ
եմ գալ առ ձեզ, և ձեզ բռն ինչ ոչ եղէց, զի
ու ինդրեմ ինչ զձեր, այլ զձեզ. քանզի ոչ
պարտին որդիք հարց քանձել, այլ հարք՝ որդ-
15 ոց, Բայց ես մասդ իբրութեամբ ծախեցից, և
ծախեցայց վասն անձանց ձերոց, զի թէպէտ և
յառաւել սիրոյն զձեզ սակաւ սերիցիմ.
16 Այլ գրեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ, այլ
17 քանզի խորագետ էի ինչօք կուլայ զձեզ. Միթէ
որովք առաքելցին առ ձեզ նորօք ինչ ազանցեի
18 ի ձեռն. Աղաւելց զՏիտոս և առաքելցի ընդ նմա
ղեղրայրն, միթէ ազանցեաց ինչ զձեր Տիտոս. ոչ
նովին որով զնացաք. ոչ նովին շուրջօք չըն-
ցաք.
19 ԳԶ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-
կեալ ինչ ձեզ աղերարեմք. առաջի Աստուծոյ ի
Գրիստոս խօսիք, զի ասկնայն ինչ, սիրելիք,
20 վասն ձերոյ շինութեան է. Այլ երկնիմ, դուցէ
եկեալ, ոչ որպէս ես կամիմ. գտանիցեմ զձեզ.
և ես գտանիցիմ ձեզ՝ որպէս և դուք ոչ կամի-
ցիք. գտցէ Դարձեալ հեռ, նախանձ, սրամտու-
թիւնք, զրդուութիւնք, յարախօսութիւնք,
քսութիւնք, Նպարտութիւնք, ամբարտաւանու-
21 թիւնք, խռովութիւնք. Գուցէ դարձեալ, յոր-
ժամ գայցեմ, նկուս ինչ առնիցէ զիս Աստուած
իմ առ ձեզ. և ոչ առ նուեցում վասն բազմաց
յառաջագոյն մեղուցիւոց, և ոչ աղաշխարհիւց ի
վերայ պղծութեան և պղծեկութեան և գիշու-
թեան զոր գործեցին.

21 ԴԶ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-

22 ԳԶ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-

23 ԳԶ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-

24 ԳԶ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք ան-

ԳԼ. ԳԳ

- 1 Այս երկըս անգամ գամ առ ձեզ, զի ի բերանդ երկուց և երկց միայնց հաստատեսցի ամենայն
2 բան: Յառաջ ասացի, և դարձեալ կանխառ ա-
սեմ: յառդ խման երկըս անգամ, և այգամ ի բա-
ցուստ շղբեմ յառաջագոյն յանցուցելոցն և սյ-
ւըցն ամենեցուն, զի եթէ երկց դարձեալ, ոչ
3 խնայեցիք: Եթէ զփորձ ինչ խնդրէք զԲրիտանոսի
որ ինեւս ընդ ձեզ խօսի, որ հղորացեալն է ի
4 ձեզ, և ոչ տկարացեալ: Զի թէ պէտ և խոչկեալ
5 ի մերմէ տկարութենէ, այլ կենդանի է զօրու-
թեամբն Աստուծոյ, և մեք թէպէտ և տկարա-
նացեամք յիսան նորա, այլ կենդանի լիցուք ընդ
նմա զօրութեամբն Աստուծոյ:
- 5 ԳԼ. Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայցէք ի
նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս ձեր, եթէ ոչ զի-
տէք զանձինս, զի Բրիտանոս Յիսուս ի ձեզ է, բայց
6 եթէ անպիտանք իցէք: Այլ ակն ունիմ թէ զի-
7 տիցէք, զի մեք ոչ եմք անպիտանք: Այլ խընդ-
րեմք յԱստուծոյ զի մի ինչ արասցէ ձեզ չորս.
ոչ զի մեք ընտիրք երեւեցուք, այլ զի դուք
ղբարիս գործիցէք, և մեք անպիտանք գտանի-
8 ցիմք: Զի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմար-
տութեանն, այլ վերակացու եմք ճշմարտու-
9 թեանն: Խրախ եմք, յորժամ մեք տկարանայ-
ցեմք, և դուք զօրաւորք իցէք: զգոյն իսկ և
10 աղօթիս առնեմք՝ զձեր հաստատութիւնդ: Վասն
այնորիկ զայս ի հեռուստ գրեմ, զի մի յորժամ

ՅԻՄՆՈՒ, որպէս թէ յանդ խման ՅԻՄՆԱՆ ԱՆՎՈՒՄԷ

ՅԵՂՆՆ, ի տկարութենէ:

ԳԻՅԱՆՆԻ, ո՛ւնէ, ի նմա, ալ՝ ընդ նմա

ԻՄԱՆՆԻ, Աստուծոյ ի ձեզ

ՅԵՂՆՆ, առնիցէք դուք չար

- եկից, սաստկութեամբ վարեցայց ըստ իշխանու-
թեանս, զոր ետ ինձ Տէր ի շինել և ոչ ի քակել:
- 11 Այսուհետեւ, եղբարք, ողջ լըբուք, հաստա-
տուն կացէք, միմի արեցարուք, միարան լըբուք,
խաղաղութիւն արարէք. և Աստուծո՛ւ խաղաղու-
- 12 թեան և սիրոյ եղկոյ ընդ ձեզ: Ողջոյն առք
միմեանց ի համարք սրբութեան. ողջոյն առն ձեզ
- 13 սուրբք ամենայն Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի և սէրն Աստուծոյ և հաղորդութիւն
Հոգւոյն Սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին: Ամէն:

ԱՆ ԿՐԻՍՏՈՍԷՆ ԷՐԵՐԱՐԷ ԳՐԵՅՈՒՄ Ի ՓԵՆԷԼԵՅ Ի ՆԻՆ
ՏԷԴՐԱԿԷ ԵՂՆԻՄ:

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԹ Ա

- 1 ԳԳ. ՊԱՆՂԱՍ, առաքեալ ոչ ի մարդկանէ և
ոչ ի ձեռն մարդոյ, այլ ի ձեռն Յիսուսի Քրիս-
տոսի և Աստուծոյ Հօր որ յարոյց զնա ի մեռե-
2 լոց, եւ որ ընդ իս են եղբարք ամենեքն, եկե-
3 ղեցեացդ Գաղատասցւոյ: Շնորհք ընդ ձեզ և խա-
ղաղութիւն Աստուծոյ ի Հօրէ և ի Տեառնէ մեր-
4 մէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, որ ետ զանձն իւր յիսան
մեզոց մերոց, զի զմեզ փրկեացէ յաշխարհէ առ-
աք չարէ ըստ կամացն Աստուծոյ և Հօր մերոյ,
5 որում փառք յաւիտեանս յաւիտեանից, Ամէն:

6 Զարմանամ զի այդպէս վաղվադակի փոփոխիք
 7 յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ ի շնորհան Բրիտանոսի
 8 միցին չըլել զաւետարանն Բրիտանոսի Այլ թէ
 9 մեզ կամ հրեշտակ յերկնից աւետարանեացէ ձեզ
 10 աւելի քան զոր աւետարանեացն ձեզ, նշովեալ
 11 լիցի Որպէս յառաջագոյնն ասացաք, և արդ-
 12 դարձեալ ասեմ, եթէ ոք աւետարանեացէ ձեզ
 13 աւելի քան զոր առեփն, նշովեալ լիցի Արդ-
 14 մարդկան հաճոյ լինիցիմ, թէ՛ Աստուծոյ. կամ
 15 ինչոքեցեմ մարդկան հաճոյ լինել, եթէ տակա-
 16 ին մարդկան հաճոյ լինի, ապա Բրիտանոսի ծա-
 17 ւայ ոչ էի:

11 ԴԶ. Յուցանեմ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն
 որ աւետարանեցաւ յինէն, զի ոչ է ըստ մար-
 12 դոյ. Բանգի և ոչ ես ի մարդոյ առի, և ոչ ու-
 13 սայ յուրեքէ, այլ ի յայնմութեանն Յիսուսի
 14 Քրիստոսի. Բանգի լուեալ իսկ ի ձեռ զիմ
 15 զնացան որ երբեմն ի Հրէութեան անդ, զի ան-
 16 չափ հայածէի զեկեղեցին Աստուծոյ, և աւար
 17 հարկանէի զնա և և յառաջագէմ էի ի Հրէու-
 18 թեանն քան զբազում հասակակեցա իմ որ յազ-
 19 զին խմում էին. առաւել նախանձախնդիր էի
 20 իմոյ հայրենի աւանդութեանն, Այլ յորժամ
 21 իմեցի, և կոչեաց ի ձեռն շնորհաց իւրաց, Յայտ-
 22 նել զՈրդին իւր Ինեւ, զի աւետարանեցից զնա
 23 ի հեթանոսս, անդէն վաղվադակի ոչինչ զգացու-
 24 ցի մարմնոյ և արեան, և ոչ էի ի յերուսաղէմ
 25 ամ որ յառաջագոյն քան զի առաքեալքն էին,
 26 այլ չոգայ յԱբարիա, և դարձեալ դարձայ ի
 27 Դամասկոս. Ապա յետ երկց ամաց ելի յերուսա-

ղէմ տեսանել զՊետրոս, և եղէ առ նմա աւարտ
 19 հնգետասան. Զայլ ոք յառաքելոց անտի ոչ
 20 անսի, բայց միայն զՅակովբոս զեղբայրն Տեառն.
 21 Այլ զոր գրեմա առ ձեզ, ահա ստիկ առաջի Առ-
 22 տուծոյ, զի ոչ ստեմ. Ապա եկի ի կողմանս Ա-
 23 սորոց և կիլիկեցոց. և և յանձնօթիս էի երեւ-
 24 սօք եկեղեցեաց. Ի որ ի թրիատու թենէ անտի էին
 25 ի Քրիստոս. Բայց զի լուեալ լուեալ էր թէ Որ
 26 հայածէն զմեզ յայնժամ, արդ աւետարանէ
 27 զհաւատսն զոր երբեմն լախտէր. և փառաւոր
 28 առնէին ինեւ զԱստուծո:

ԳԼ. Բ

1 ԵԱ. Ապա յետ ամաց չորեքտասանից միւսան-
 2 գամ ելի յերուսաղէմ ընդ Ռառնարայ՝ առեալ
 3 ընդ իս և զՏիտոս. և ելի ըստ յայնմութեանն.
 4 և զգացուցի նոցա զաւետարանն զոր քարոզէի
 5 ի հեթանոսս, առանձինն այնոցիկ որ կարծեալքն
 6 էին, զուցէ ընդառնայն ինչ ընթացեալ իցեմ կամ
 7 լինթանայեմ: Այլ և ոչ Տիտոս որ ընդ իս ի հե-
 8 թանոսս էր՝ բռնադատեցաւ թրիատու. Այլ
 9 վասն սպրդաղաց սուտ եղբարցն, որք սպրդեցին
 10 մոտնել դիտել զազատութիւնն մեր զոր ունիմք
 11 ի Քրիստոս Յիսուս. զի զմեզ ծառայեցուցեն
 12 Որոց և ոչ առ ժամանակ մի անասացաք հնոցան-
 13 դութեանն, զի Տիմաթուսիւն աւետարանին
 14 հաստատեցի առ ձեզ, Բայց զկարծելոցն եթէ
 15 իցեն ինչ, որպիսիք որ երբեմն էին, չէ ինչ
 16 ինչ. քանզի Աստուծո՛ւ տկն մարդկան ոչ առ-
 17 նու. զի ինձ կարծեալքն որպիսի ինչ ոչ զգա-
 18 ցուցին. Այլ զնորին հակառակն, իրբեւ տե-
 19 սին եթէ հաւատացեալ է ինձ աւետարանն ան-

- Թրփատութեան, որպէս Պետրոսի Թրփատութեան. (2) որ յաջողեացն Պետրոսի յառաքելութիւն Թրփատութեանն, յաջողեաց և ինձ ի հեթանոսս.) Իբրեւ գիտացին զշնորհան որ տուեալ էին ինձ, Յակովբոս և Կեփաս և Յովհաննէս որ կարծեալ սիւնքն էին, ձեռն ետուն հաւանութեան ինձ և Բառնաբայ. զի մեք ի հեթանոսս, և նոքա ի Թրփատութեանն. Բայց միայն զի զաղքատսն յիշեցուք, զոր և ես փութացայ զնոյն առնել:
- 11 Եւ. Այլ յորժամ եկն Պեփոսս յԱնտիոք, ընդդէմ դարձայ նորա, քանզի զող իբրեւ սողաեալ իմն էր Գանգի մինչեւ եկեալ էին ուսնք առ ի Յակովբայ, ընդ հեթանոսս ուտէր շանխտիւր. իսկ իբրեւ եկին, զառանկէր և որոշէր զանձն՝ երկու ցեալ յայնցանէ որ ի Թրփատութեանէ անտի էին. Եւ կեղծաւ որեցուն ընդ նմա և այլ չրեայքն, մինչեւ Բառնաբայս անդամ խանարճեցաւ ի նոցա կեղծաւորութիւնն. Այլ իբրեւ տեսութե ոչ ուղիղ գնան ի համարտութիւն աւանդանին, ասեմ Զցիւկիաս առաջի ամենեցուն, եթէ դու որ չրեայդ ես՝ հեթանոսաբար և ոչ հրեաբար կեաս, զեւորդ ստիպես հեթանոսաց լինել:
- 15 Հրեաբէն. 2) մեք բուն չրեայք եմք, և ոչ ի հեթանոսաց մեղաւորք. 2) այս գիտեմք եթէ ոչ արդարանայ մարդ ի գործոց օրինաց, եթէ ոչ ի հաւատոցն Յիսուսի Քրիստոսի. և մեք ի Քրիստոս Յիսուս հաւատացար, զի արդարացուք ի հաւատոցն Քրիստոսի, և ոչ ի գործոց օրինաց, զի ի գործոց օրինաց ոչ արդարացուն ամենայն մարմին. Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդարանալ ի Քրիստոս, և գտանիցեմք մեղաւորք, ապա ու-

1) Դուք, Պետրոս

3) Դուք, ցՊետրոս

2) Եւ ինչն ոչ-մեք

- րեմն Քրիստոս մեղաց պաշտօնեայ եղև. քառ.
- 18 Ինչի 2) եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանդամ չինիցեմք, ապա յանցաւոր զանձն իմ ես ինձէն
- 19 երեւեցուցանեմ. 2) ես օրինօք օրինացն մեռայ.
- 20 զի Աստուծոյ կեցից. Եւ ընդ Քրիստոսի ի խաչ շերց. և կենդանի եմ այսուհետեւ, ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս Քրիստոս:
- և 2. Այլ որ այժմս կեամ մարմնով, հաւատովք Որդւոյն Աստուծոյ կեամ, որ սրբեացն
- 21 զիս, և մասնեաց զանձն մասն իմ. Եւ ես ոչ աւանդեմ զշնորհան Աստուծոյ, զի եթէ յօրինաց անտի էր արդարութիւն, ապա Քրիստոս զուր մեռաւ:

ԳԼ. Գ

- 1 Ո անմիտ Գաղատացիք, ո՞նիսանձ արար զձեզ. որոց գրեթէ առաջի ապա Յիսուս Քրիստոս գրեցաւ ի խաչ եղեալ. 2) այս միայն կամեմ ուսանել ի ձեռն. ի գործոց օրինաց զձեզին ընկալարարք:
- 3 Եթէ իւրոյ հաւատոց. Այդպիսի անմիտ էր, սկեալ հոգեւով, և արդ մարմնով միանանիք:
- 4 Եւ այնչափ անոք անցին ընդ ձեզ զուր, եթէ ինչ զուր իսկ արդ որ բաշխեաց ի ձեզ զձեզին և յաջողեաց ի ձեզ զգործութիւնս՝ ի գործոց օրինաց էր, եթէ իւրոյ հաւատոց. Որպէս Աբբազամ հաւատաց յԱստուած, և համարեցաւ նմա յորդարութիւն. Գլխիցէք արգելք, զի օրք ի հաւատոց անտի են, նոքա են որդիք Աբբազամ:
- 8 Եւ առաջագոյն գիտէր զի, եթէ ի հաւատոց անտի արդարացուցանէ Աստուած զհեթանոսս, յառաջագոյն խոստացաւ Աբբազամ, թէ ի քեզ օր-

1) Եւ ինչն ոչ-մեք

2) Եւ ինչն, եկի

3) Դուք յառաջագոյն, ոչ հնազանդել համարտութեան

6) Եւ ինչն, Ապա զխոստացիք

- 9 նկատելի ամենայն ազգքի Այսուհետեւ որք ի հա-
ւատոյ անտի են՝ օրհնին ընդ հաւատացելոյն Ար-
10 րահամու։ Զի որ միանգամ ի գործոց օրինայն
են, ընդ անխնայ են։ քանզի գրեալ է թէ Անի-
ծեալ ամենայն մարդ որ ոչ կայցէ յամենայն
գրեալսն ի գիրս օրինաց առնել զամենայն։ ՎՋ
11 Զի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ առաջի Աս-
տուծոյ, այն յայտ իսկ է։ զի Արդարն, Իստ, ի
12 հաւատոց կեցցէ ի խոյ օրհնքն ին ի հաւատոց
13 այլ որ արասցէ զայն՝ կեցցէ ի նոսին՝ Բրիտանոս
գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վասն մեր
անէծք։ (զի գրեալ է թէ Անիծեալ ամենայն որ
14 կանխալ կայցէ զմիայն)։ Զի ի հիթանոս օր-
նութիւնն Արքահամու եղեցի ի Բրիտանոս Յի-
սուս։ զի մեք զպետեալ ձօգոյն Սրբոյ ընկալ-
15 ցուք հաւատովք։ Ըստ զարդկութեան ասեմ,
եղբարք, Ապաքէն զմարդկան հաստատեալ կտակ
ոչ ոք կարէ անարգել, և ոչ այլ հրաման ի վի-
16 ըստ այնր տալ, իսկ Արքահամու խոտաացան ա-
ւետիքն և զաւակի նորա։ և ոչ ասէ, Զաւակաց՝
իրբեւ բազմաց, այլ իրբեւ զմիայ, թէ՛ եւ զաւա-
17 կի քում, որ է Բրիտանոս ի խոյ զայս ասեմ,
Զկտակն յառաջագոյն հաստատեալ յԱստուծոյ ի
Բրիտանոս, օրհնքն քր յեւ չորեքհարեւր և երե-
սուն ամի եդան, ոչ կարեն ինխտել առ ի խա-
18 փանելոյ զաւետիսն։ Եթէ յորեքաց անտի է ժա-
ռանգութիւնն, ապա ոչ եւս յաւետեացն։ Բայց
Արքահամու աւետեօք շնորհեաց Աստուած։
19 Իսկ զինչ իցեն օրհնք։ յանցուածոց վասն յա-
ւետն, մինչեւ եկեցէ զաւակն, որում խոտա-
ցեալն էր՝ կարգեալ հրեշտակօք ի ձեռն միջնոր-
20 զիսիակ միջնորդ միոյ ուրուք ոչ է։ Բայց Աս-
21 տուած մի է։ Իսկ արդ. օրհնքն հակառակ ինչ

- իցեն աւետեացն Աստուծոյ։ քաւ լիցի, զի եթէ
տուեալ էին օրհնքն որ կարող էին կենդանի
առնել, ապա հաստատ օրինաց անտի էր ար-
22 դարութիւն։ Այլ փակեցին զիրք զամենեկին ընդ-
մեզօք, զի աւետիքն ի հաւատոց անտի Յիսուսի
23 Բրիտանոս տացին հաւատացելոց։ Մինչեւ հա-
ւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրինօք փակեալ պա-
հէք ի հանգրծեալ հաւատան, որ յայտնեց
24 էին ի մեզ։ Ապա օրհնքն զաստիարակ եղեն մեզ
ի Բրիտանոս Յիսուս, զի ի հաւատոցն արդարաւ-
25 ցուք։ Այլ իրբեւ եկին հաւատքն, ոչ եւս ընդ-
26 դաստիարակու եմք։ Բանդի ամենեկին ողորդ
27 Աստուծոյ էք հաւատովք ի Յիսուս Բրիտանոս Որք
միանգամ ի Բրիտանոս մկրտեացարուք, զԲրիտանոս
28 զգեցեալ էք։ չիբխտիր, Ոչ Հրէի և ոչ հիթանոսի,
ոչ ժառայի և ոչ ազատի, ոչ արուի և ոչ իգի-
զի ամենեկեան զուք մի էք ի Բրիտանոս Յիսուս
29 Ապա եթէ զուք Բրիտանոսի էք, ուրեմն Արքահա-
մու զաւակ էք, ըստ աւետեացն ժառանգք։

ԳԼ. Դ

- 1 ԶԿ. Զայս ասեմ, զորքան ժամանակս ժառանգն
աղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան զժառայն, թէպէտ
2 և եթէ իցէ ամենեցուն։ Այլ ընդ հազարապետօք
է և ընդ զաւառապետօք մինչեւ ի ժամանակա-
3 կէտ հօքն՝ Նոյնպէս և մեք մինչ աղայքն էաւ,
ընդ տարերբք աշխարհիս ի ժառայութեան կա-
4 յաք։ Այլ իրբեւ եկն լրումն ժամանակին, ա-
ռաւեաց Աստուած զՈրդին իւր որ եղև ի կնո-
5 չէ, և եմուտ ընդ օրհնօք։ Զի զնոսա որ ընդ օր-
նօքն իցեն՝ գնեցէ, զի մեք զորդեգրութիւն ըն-
6 կայցուք։ Եւ զի էք դուք որդիք, առաւելեաց
Աստուած զՀոգի Որդւոյն իւրոյ ի սիրաս մեր՝ որ

- 7 աղաղակեց Աբբայ, Հայր, Այսուհետեւ չես ծառայ, այլ որդի եթէ որդի, և ժառանգ Սևուածոյ:
- 8 Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք զԱստուած՝ ծառայէիք այնոցիկ որ ոչն էին ի բնէ Աստուածք:
- 9 Այլ այժմիկ ծանկրտք զԱստուած, մանաւանդ թէ ծանուցայի իսկ յԱստուծոյ, զհարդ դառնայք միւսանգամ՝ ի տարերս տկարս և յաղքատս, որոց միւսանգամ զանձինս ծառայեցուցանել կամիք: Զատուր խորեք և զամիսս և զժամանակս և զտարիս երկնիմ ի ձէնչ, դուցե թէ ի զուր ինչ վատասկեցի ի ձեզ:
- 12 Եղբորք իբրեւ զիս, քանզի և ես իբրեւ զձեզդ էի. եղբարք, աղաչեմ՝ զձեզ, չիք ինչ ձեր մե:
- 13 Դուցեալ առ իս, Գիտէք դուք զի ակարուրեալ մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զառաջինն:
- 14 Ե զփորձանեն որ ի մարմնի խնամ էին՝ Ոչ աւարդեցէք և ոչ անգոհանցէք, այլ իբրեւ զհրեւտակ Աստուծոյ ընկալարուք զիս, իբրեւ զԳրիստոս Յիսուս. իսկ արդ ո՞ր է երանութիւնն ձեր, վկայեմ ձեզ, Եթէ Հնար ինչ էր, զայն ձեր հա:
- 16 Նէիք և տայիք ինձ, Արդ զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ, զի զստոյցն խօսեցայ: Այլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ ի բարի, և արգելուլ կամին զձեզ զի նոցա նախանձաւ որք լինիցիք: Բայց լաւ է նախանձաւ որ լինել ի բարիս յամենայն ժամ, և ոչ միայն յորժամ ի ձերում միջի իցեմ:
- 19 ԶԴ. Որդեակք իմ, զորս զարձակալ վերստին
- 20 երկնեմ, մինչեւ նկարեալի Գրիստոս ի ձեզ, Կամէի այժմ գալ առ ձեզ և փոխել զբարբառ իմ, զի տարակուսեալ եմ ես վրան ձեր:
- 21 Ասէք ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել,

- 22 չիցէ՞ լընթերցեալ ձեր զօրէնս: Զի զբեալ է թէ Աբբայսմու երկու որդիք էին, մի՞ յաղախնոյ
- 23 անտի, և մի՞ յաղատէն: Այլ որ յաղախնոյն էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յաղատէն՝ ըստ աւետանոյն: Որ է առակ օրինակի. զի այս ինչն են երկու կողակարանք, մի՞ ի լեռնէ Աննայ ի
- 24 ծառայոյթիւն ծնեալ, որ է Հոգար. Գանգի Հոգարն լեռան Աննա է յԱբարիս, հաւատար է Զայսմ երուսաղեմի, զի ծառայէ որդւոյ ի
- 25 ըովք հանդերձ: Այլ վերինն երուսաղեմ աղատ
- 26 է, որ է մայր մեր Յովննեցուն: Զի զբեալ է, Ուրախ լըր, ամուլ, որ ոչ ծնանէիր. քոչեա և աղաղակեա որ ոչդ երկնէիր. զի բազում են որ:
- 28 Դիք սկնդկդդ առաւել քան զարամբոյն: Այլ մեք, եղբարք, ըստ իստակայ աւետանոյն որդիք
- 29 եմք: Այլ եղպէս յայնժամ, որ ըստ մարմնոյն ծնեալ էր՝ ըստ ծէր զայն որ ըստ հոգւոյն, նոյն
- 30 պէս և այժմ: Այլ զի՞նչ ասէ գիր, Իբայ հան զաղախնդ և զորդի զորա, զի մի՞ ժառանգեացէ
- 31 Որդի աղախնոյդ ընդ որդւոյ ազատին, վասն որդի, եղբարք, չեմք որդիք աղախնոյն, այլ ազատին, Պաղատութեամբն, որով Գրիստոս զմեզ ազատեցոյց:

ԳԼ. Ե

- 1 Պինդ կացէք այսուհետեւ, և մի՞ միւսանգամ ընդ լծով ծառայութեան մտանք:
- 2 ԶԶ. Ահաւասիկ ես Պաղատս ասեմ ձեզ, զի եթէ թլփատիք, Գրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ:
- 3 Վկայեմ ամենայն մարդոյ որ թլփատեցի, թէ
- 4 պարտական է զամենայն օրէնսն կատարել, ի ա-

1 փանեալ էք ի Բրիստոսէ որ օրինօքն արդարա-
 2 նայք, և անկեալ էք ի շնորհաց անօր, Ձի մեք
 3 Հոգւոյն ի հաւատաց յուսոյն արդարութեան ակն
 4 ունիմք, Ձի ի Բրիստոսն Յիսուս ոչ թրխատու-
 5 թիւն ինչ կարող է, և ոչ անթրիստութիւն, այլ
 6 հաւատք սիրով անդեալք, Բարուք ընթանա-
 7 յիք, ո՞ր կամեցցց զձեզ ճշմարտութեանն հաւա-
 8 նել, Ձի այն հրապոյրք ոչ յայնմանէ են որ կոչ-
 9 եացն զձեզ, փոքր մի խմբ զամենայն զանգ-
 10 ուածն խմբել, Այլ ես յուսացեալ եմ ի ձեզ
 11 Տերամք, թէ ոչ այլազգ ինչ խորհիցիք, և որ
 12 խառնեցուցանէ զձեզ՝ կրեսցէ դատաստան, ո ոք
 13 և իցէ, Այլ ես, եղբարք, եթէ թրխատութիւն
 14 քարոզէի, ընդէր տակաւին հալածիմ, ապա ու-
 15 րեմն խաղանեալ իցէ զայնթակոյթիւն խալին,
 16 Սրանի թէ մօտակոյր իսկ լինէին որ զձեզն
 17 խառնեցուցանեն,
 18 Ձի դուք յազատութիւն կոչեցեալ էք, եղ-
 19 բարք, միայն զի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ի
 20 պտոճառս մարմնայ, այլ սիրով ծառայեցէք
 21 միմեանց, Ձի ամենայն օրէնք ի մի բան կատա-
 22 թին, ի Սիրեցեան զընկեր քո իրեւ զանձն քո
 23 Ապա եթէ զմիմեան խածաթիցէք, և ուսիցէք,
 24 զէդ լերուք, զուցէ ի միմեանց սատակիցէք,
 25 Է՞ր. Բայց զայս ասեմ, Հոգւով զնացէք, և
 26 զցանկութիւն մարմնոյ մի կատարէք, Ձի մարմն
 27 ցանկայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի հակառակ
 28 մարմնոյ, և զի սոքա միմեանց հակառակ են,
 29 մի՞ զոր կամիցիքն՝ զայն առնիցէք, իսկ եթէ
 30 Հոգւով վարիք, ապա չէք ընդ օրինք, Ձի
 31 յայնքն են գործք մարմնոյ, այսինքն են չու-
 32 թիւն, պտոճակութիւն, պղծութիւն, զիջութիւն,
 33 Կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամու-
 34 թիւն, հեռ, նախանձ, բարկութիւն, հակառա-
 35 կութիւնք, երկպառակութիւնք, հերձուածք,

21 Զարակնութիւն, սպանութիւնք, արեղցութիւնք,
 անառակութիւնք, և որ ինչ սոցին նման են, զոր
 յառաջագոյն իսկ տեսմ ձեզ, որպէս և կանխան
 անէի, թէ որ զայսպիսի ինչ գործեն՝ քաքայալու-
 22 թիւն Աստուծոյ ոչ փառանդեն, իսկ պտուղ
 23 Հոգւոյն այս է. սէր, խնդութիւն, խաղաղու-
 24 թիւն, երկայնատութիւն, Գաղցրութիւն, բարու-
 25 թիւն, հաւատք, հեղութիւն, Ժուժկալութիւն,
 26 զայսպիսեաց ատուր օրէնքն չեն հակառակ, իսկ
 որ Բրիստոսեանքն են՝ զմարմինս իրենաց ի խա-
 27 յանին կարեւոր և ցանկութեամբք հանդերձ,
 28 Եթէ կեամք Հոգւով, ընդ Հոգւոյն և միաբանես,
 29 ցուք, Եւ մի՞ լիցուք անապարճք՝ միմեանց ձայն
 տալով և ընդ միմեանս նախանձելով,

ԳԼ. 2

1 Է՞՞. Եղբարք, եթէ յանկարծ բմոճենացի ոք ՚ի
 ձեռն յինչ և իցէ յանցանս, դուք որ հոգեւորքդ
 2 հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հեղու-
 3 թեան. զգալ լինիցիք անձանց զի մի և դուք
 4 փորձիցիք, Ձիմեանց բեռն բարձէք, և այն
 5 պէս կատարեցէք զօրէնսն Բրիստոսի, Եթէ հա-
 6 մարիցի ոք լինել ինչ, և իցէ, զանձն իւր խա-
 7 բէ, Զգործ իւր կռուցէ իւրաքանչիւր ոք, և
 8 ապա անձին իւրում միայն պարճանս տացէ, և
 9 մի՞ առ ընկերուան, Ձի իւրաքանչիւր ոք զիւր
 10 բեռն բառնալոց է,
 11 Հաղորդութիւն արտաւ 2 ապիկերան վարդա-
 12 պետին յամենայն բարութիւնս, Մի՛ խա-
 13 բիք, Աստուած ոչ արհամարհի, Ձի զոր ինչ
 սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձեսցէ, որ սերմանէ

Իի Բուստա ուստա

28-ին, որ ուսանին զբանն

- կել զամենայն Գրիստոսի, որ ինչ յերկինս և որ
 11 ինչ յերկրի ի նոյնս Որով և վիճակեցաք յառա-
 չազոյն հրաւիրեալք՝ ըստ յառաջագրութեանն
 Վատմածոյ, որ զամենայն յաջողէ ըստ իտորհոյոց
 12 կամաց իւրոց։ Իննել մեզ ի գովեստ փառաց նո-
 13 բա՝ յառաջագոյն յատացելոյս ի Գրիստոս, Որով
 և գութ իբրեւ լուսարուք զդանն ճշմարտութեան,
 զաւետարանն փրկութեան ձերոյ, որով և հա-
 14 տաացեալ կնքեցաք չղօււն Սրբոյ աւետեաց։
 Որ է առհասարակոյ ժառանգութեան մերոյ, ի
 փրկութիւն շնուածութեան, ի գովեստ փառաց
 նորայ
 15 Ը՛. Վասն սցնորիկ և ես իբրեւ լուսոյ զհա-
 ւառնն ձեր որ ի Տէր Յիսուս, և զսէրն որ ընդ
 16 ամենայն սուրբս, Ոչ զազարեմ՝ ի գոհանալոյ
 17 վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս, Զի Վատմած
 Տեպառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի, Հայրն փառաց,
 18 տացէ ձեզ զհօգին իմաստութեան և յայտնու-
 թեան գիտութեանս իւրով։ Լուսաւ որ առնել
 19 զայս շորակց՝ առ ի գիտելոյ մեզ զինչ է յոյս
 կոյնան Նորայ, և զինչ է մեծութիւն փառաց
 20 ժառանգութեան նորայ ի սուրբս, եւ զինչ է ա-
 ռաւելութիւն մեծութեան զօրութեան նորայ ի
 մեզ հաւատացեալս՝ ըստ յաջողութեան կարո-
 21 ղութեան զօրութեանն իւրոյ, Զոր յաջողեաց ի
 Գրիստոս, զի յարոյց զնա ի մեռելոց, և նստոյց
 22 ընդ ալմէ իւրմէ յերկնաւորս ի վերայ ամենայն
 իշխանութեան և պետութեան և զօրութեան և
 պէրութեան և ամենայն անուան անուանելոյ,
 ոչ միայն յաշխարհիս յայմիկի, այլ և ի հանդեր-
 23 ձերումն։ Եւ զամենայն ինչ հնգազանք արար

- ի նեքոյոց ոտից նորայ, և զնա եղ. Գլուխ ի վերայ
 23 ամենայն իրիւք եկեղեցւոյ, Որ է մարմին նորայ,
 լրումն՝ որ զամենայն յամենայնի ընու։

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ գութ որ մեռեալն էիք ի մեղս ձեր և յան-
 2 ցոնս, Յորս երբեմն գնայիք ըստ Եպիստանի աշ-
 խարհիս այտորիկ, ըստ իշխանին իշխանութեան
 3 ոչոյս, այտոյ՝ որ այժմս ընդմահաւ է յորդիսն
 4 ապտալմբութեան։ Յորս և մեք առնեցեալն
 5 չրջեաք երբեմն ի ցանկութիւնս մարմնոյ մերոյ,
 և առնեաք զկամս մարմնոյ և զմտաց, և էաք
 6 շաքդարեւ որդիք բարկութեան իբրեւ սղլքն։
 7 Ը՛. Այլ Վատմած որ մեծն է ոգորմու-
 8 թեամբ, վասն բազում սիրոյն իւրոյ զոր սիրեացն
 9 զմեզ, Մինչդեռ մեռեալն էաք ի մեղս մեր, կեն-
 10 գանիս արար զմեզ ի Գրիստոս. (Յանդիկ նորհօք
 11 տպրեցաք)։ Ընդ նմին յարոյց և ընդ նմին նստոյց
 12 յերկնաւորս ի Գրիստոս Յիսուս։ Զի ցոյցցէ ի
 13 յաւիտեանս որ զայոցն են՝ զառաւել մեծութիւն
 14 շնորհացն իւրոց քաղցրութեամբ ի մեզ ի Գրիստոս
 15 Յիսուս։ Զի նորհօք Նորայ էք փրկեալք ի մեռն
 16 հաւատոյն։ Եւ այս ոչ ի ձէնչ, այլ Վատմած
 17 պարգեւ է։ Ոչ ի զօրծոց, զի մի՛ ոք պարծեացի
 18 Զի նորայ արարած եմք՝ հաստատակալք Գրիստոսի.
 19 Յիսուսի ի գործս բարութեան, յորս յառաջա-
 20 գոյն պատրաստեաց Վատմած, զի ի նոյնս գնաս-
 21 ցուք։
 22 Վասն որոյ և գութ յիշեցէք զի երբեմն հե-
 23 թանոսք էիք մարմնով, (որ կղեցեալն են ան-

1 Բաղաւէ, նորայ

2 Յիշել, սեպհականութեան, Խ՝. սպացուածոյ

3 Բաղաւէ, սրտից ձերոց

1 Աշխարհ, գնացի

2 Յիշել, շնորհօք տպրեցաք

3 Բաղաւէ, պարծեալք

2 Յիշել, ի բնէ

12 Թրիստոս թիւն յանուանեալ թրիստոս թեմէ ան-
ախ մարմնաւոր ձեռագործին,) Զի էիք ի ժամա-
նակին յայնմիկ առանց Բրիստոսի, և օտարա-
ցեալք յառաքելոս թեմէն խորայնի, և տարա-
գիրք յախտից աւետեացն, և յոյս ինչ ոչ ու-
13 նէիք և անաստուածք էիք յաշխարհի իսկ այժ-
միկ ի ձեռն Յիսուսի Բրիստոսի դուք որ երբեմն
հեռաւորքն էիք մերձաւորք եղերուք արեամբն
14 Բրիստոսի Զի նա է խաղաղութիւն մեր որ ա-
րար զերկոսեան մի, և զմիջնորմն ցանկոյն քակ-
15 եաց, զթշնամոս թիւն ի մարմնի իւրում. Եւ զօ-
րէնս պատու իրանացն հրամանօքն իսափանեաց,
զի զերկոսին հաստատեցէ ինքեամբ ի մի նոր
16 մարդ, և արարէ խաղաղութիւն. Եւ հաշտե-
ցուցէ զերկոսին միով մարմնով ընդ Աստուծոյ
խաչին իւրով քանդի սպան զթշնամոս թիւն
17 յանձին իւրում. Եւ եկն աւետարանեաց խաղա-
ղութիւն ձեզ հեռաւորաց, և խաղաղութիւն մեր-
ձաւորաց. Զի նոյնաւ ունիմք զնուաճութիւն եր-
18 կոքին միով Հոգւով առ Հայր. Ապա պառչեալն
օչ էք օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքա-
20 կիցք սրբոց և ընտանիք Աստուծոյ, Շինեալք ի
վերայ հիման առաքելոց և մարգարէից, որոյ է
21 զլուս աշխեանն Բրիստոս Յիսուս. Յորում ամե-
նայն շինուածն յօդեալ և պատշաճեալ՝ ամէ ի
22 տաճար սուրբ Տերամբ, Յորում և դուք ընդ-
նմին շինիք ի բնակութիւն Աստուծոյ Հոգւով.

Վ. Զ.

Վ. Գ.

1 Վասն այսորիկ եւ Պաղոս, կապեալ Յիսուսի
2 Բրիստոսի վասն ձեր հեթանոսաց. Թերեւս լուեալ
իցէ ձեր պնտեստութիւն շնորհացն Աստուծոյ, որ
3 տուեալ են ինձ ի ձեզ, Զի ըստ յայնմութեան
ցուցաւ ինձ խորհուրդն, որպէս յառաջագոյն

4 գրեցի առ ձեզ սակաւութ. Առ ի կարող յինելոյ
ընթեռնուլ և ի միտ առնուլ զիմաստութիւնն
5 զիմ ի խորհրդեանն Բրիստոսի. Զի այլոց ազգաց
ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան, որպէս այժմ
յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց և մարգա-
6 րէից Հոգւով. Իկնել հեթանոսաց ժառանգա-
կիցս և մարմնակիցս, և հաղորդս աւետեացն ի
7 Բրիստոս Յիսուս աւետարանան, Որոյ եղէ եւս
սպասաւոր ըստ պարզեաց շնորհացն Աստուծոյ
որ տուան ինձ ըստ յաջորդութեան զորութեան
8 նորայ, (ինձ՝ որ տրուպ եմ ամենայն սրբոց,
տուան շնորհս օյս,) ի հեթանոս աւետարանել
9 զանքին մեծութիւնն Բրիստոսի, Եւ լուսաւոր
առնել զամենեւին, թէ վինչ է անտեսութիւն
խորհրդոյն որ ծածկեալ էր յամենայն յախ-
տեանց առ Աստուծոյ որ զամենայն ինչ արարէ.
10 Զի յայտնեցի արդ իշխանութեանց և պետո-
թեանց որ յերկինս են՝ ի ձեռն եկեղեցւոյ բազ-
11 մապատիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ. Ըստ յա-
ռաջագործութեան յախտեանցն զոր արար ի ձեռն
12 Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի. Որով ունիմք
զհամարձակութիւն և զնուաճութիւն յուսով ի
ձեռն հաւատաց նորայ.
13 Վասն որոյ աղաւթ, մի՛ ձանձրմնալ ի նեղու-
թեանս Յիսուսի որ վասն ձեր է, որ է փառք
14 մեր Վասն այսորիկ դնեմ ծուռք առ Հայր Տեառն
15 մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի, Ուստի ամենայն նա-
16 հապեալութիւն յերկինս և յերկրի անուանի, Զի
տացէ ձեզ ըստ մեծութեան փառաց իւրոց,
հաստատել զբոսութեամբ ի ձեռն Հոգւոյն իւրոյ ի
17 ներքին մարդն, Բնակել Բրիստոսի հաւատովք

ՅՈՒՆՈՒՄ ԱՎԻՍՏԻՆԵ

ՅՈՒՆՈՒՄ յԱՎԻՍՏԻՆԵ, ի ձեռն Յիսուսի Բրիստոսի

ՅՈՒՆՈՒՄ, իմում

ՅԻՄԱՆՈՒՄ, ձեր

ի սիրտս ձեր, սիրով արմատացեալք եւ հաստա-
 18 տեալք: Զի կարող լինի՞լիք հասանել ընդ ամե-
 նայն սուրբայ, զինչ է լայնութիւն եւ երկայնու-
 19 թիւն եւ բարձրութիւն եւ խորութիւն, ձանաչել
 դառաւելութիւն գիտութեան սիրոյն Գրիստոսի,
 20 զի լցի՛ւք ամենայն լրութեամբն Աստուծոյ: Այլ
 այնմ որ կարողն է առաւել քան զամենայն ինչ
 առնել յամբարութեամբ քան զոր խնդրեմքն եւ
 խնամք, բաւ կորութեանն որ յաջողեալն է ի
 21 մեզ, նմա փառք յեկեղեցւոյն՝ և ի Գրիստոս Յի-
 սուս յամենայն ազգս յաւիտեանից յաւիտեանս
 Ամէն:

ԳԼ Դ

1 Արդ աղայեմ՝ զձեզ ես որ կոտորեայ եմ ի Տէր,
 2 արժանի դնալ կոյմանն յոր կոչեցարուք, Ամե-
 նայն խոնարհութեամբ եւ հեղութեամբ եւ եր-
 3 կայնմոտութեամբ անսալ միմեանց սիրով. փո-
 թալ պահել զմարանութիւն Հոգւոյն յոգի-
 4 խաղաղութեան: Մի մարմին եւ մի հոգի, որպէս
 5 եւ կոչեցարուք ի մի յոյս կոյման ձերոյ. Մի է
 6 Տէր, մի հաւատք, մի կիրարկութիւն. Մի Աստ-
 ուած եւ Հայր ամենեցուն, որ ի վերայ ամենայնի
 7 եւ ընդ ամենեւին եւ յամենեւին շի մեզ, Այլ ի-
 8 ըստ չափոյ սարգեւացն Գրիստոսի վասն որոյ եւ
 9 ստեղծուին ի բարձուան, զերեւոյց զգեալութիւն եւ ես
 10 զի է՞լ նախ ի ստորին կողմն երկրի. Որ է՞լ նոյն
 է եւ որ երէ ի վերոյ քան զամենայն երկինս,
 11 զի լցցէ զամենայն. Եւ նա եւս զոմանս առա-

քեայս, զոմանս մարդարեւ, զոմանս աւետարա-
 12 նիւս, զոմանս հովիւս եւ վարդապետս. ի հասնա-
 տութիւն սրբոց, ի գործ սրտաւանի, ի շինուած
 13 մարմնոյն Գրիստոսի. Մինչեւ հասցուք ամենե-
 քեան ի մի միաբանութիւն հաւատոյ եւ գիտու-
 թեան Որդւոյն Աստուծոյ, յայր կատարեալ ի
 14 չափ հասակի կատարմանն Գրիստոսի: Զի մի՛
 յայսմ հետէ իցեմք տղայք խռովեալք եւ տա-
 լանեալք յամենայն հոգմոց՝ վարդապետութեան
 խաբելութեամբ մարդկան, խորամանկութեամբ ի
 15 խաբելութիւն մուրութեան. Այլ ճամբարեալք
 սիրով՝ ամեցուցցուք ի նա զամենայն, որ է
 16 գլուխ, Գրիստոս. Ուստի ամենայն մարմինն յո-
 դեալ եւ պաշտմանալ ամենայն խաղալեօք տա-
 րաբերութեան, ըստ ազգեցութեան չափով՝ ըստ
 ի բազմայնիւր մասին դաճու մե՛ մարմնոյ գործէ ի
 շինած անձին իւրոյ սիրով:
 17 Արդ զայս ասեմ եւ ուխտեմ ի Տէր, մի՛ եւս
 ձեզ զնոյն օրինակ գնալ որպէս եւ այլ հեթանոսք
 18 գնան ունայնութեամբ մտաց իրեանց. Որոց
 խաւարեալ են սիրտք իրեանց, եւ օտարացեալ
 են ի կենաց անտի Աստուծոյ վասն տգիտութեան
 որ է ի նոսա, վասն կուրութեան սրտից իրեանց:
 19 Որք՝ զանձանց իրեանց զլոյսն հառին, եւ՝ մաս-
 նեցին զանձինս զվրովութեան, ի գործս ամենայն
 20 պղծութեան ազահութեամբ: Այլ դուք ոչ այս-
 21 պէս ունարուք զԳրիստոս, Թէպէտ եւ լուսորդ
 զմանէ եւ նոյաւ ուսայք, որպէս եւ ճամբարու-
 22 թիւնն Յիսուսի. ի բաց մերկանալ ի ձէն՝ ըստ ա-
 ռաջին գնացելոյ զմարդն հին, զստրկանեալն ցան-
 23 կութեամբ խաբելութեանն. Եւ նորոգել հոգւոյն
 24 մտաց ձերոց, Եւ զգենուլ զնոր մարդն որ ըստ
 Աստուծոյն հասաւառեալ է արդարութեամբ եւ

1) Բաղամա պաշտեմ

2) Բաղամա պաշտեմ. յոման՝ ի ձեզ

- 25 սրբութեամբ ճշմարտութեանն: Վասն որոյ ի բաց
ընկեցէք զստութիւն, խառնեցարուք զճշմարտու-
թիւն ի բաքանչիւր ընդ ընկերի խրոմ, զի եմք
26 միմեանց անդամք: Ի բարկանայք, և մի՛ մեղանէ՛ք,
արեդսկն ի վերայ բարկութեան ձերոյ մի՛ մոցէ:
27 Եւ մի՛ տայք սեղիկ Սատանայի (28) Որ դողանայրն՝
մի՛ եւս գողացի, այլ մանաւանդ մասնակեացէ
զործել ձեռօք իւրովք զբարիս. զի բաւական
29 իցէ տալ ում պիտոյ իցէ: Ամենայն բան ազեղ ի
բերանոյ ձերմէ մի՛ կցէ, այլ որ ինչ բարին է ի
շինած պիտոյից, զի տացէ շնորհս անցնիկ որ
30 լսենն: Եւ մի՛ արամեցուցանէք զՀոգին Սուրբ
Աստուծոյ, որով կնքեցարուք յաւուրն փրկու-
31 թեան: Ամենայն դառնութիւն և բարկութիւն և
սրտմտութիւն և ազալակ և հայհոյութիւն բարձ-
32 ցի ի ձէնջ ամենայն չարութեամբն շանդերմ: Լե-
րուք ընդ միմեան քաղցունք, զթամք, շնոր-
հեղ միմեանց, որպէս և Աստուած Քրիստոսիւ
շնորհեաց մեզ:

ԳԼ. Ե

- 1 Եղբրուք նմանողք Աստուծոյ իրբեւ որդիք սի-
2 բլիւք: Եւ գնացէք սիրով, որպէս և Քրիստոս
սիրեաց զմեզ, և մասնեաց զանձն իւր վասն մեր
պատարագ և զենու մն Աստուծոյ ի հոտ անուշիկ:
3 Այլ պրոնկութիւն և ամենայն պղծութիւն կամ
պաշտութիւն և անուանեսցի մի՛ ի մի՛ ձերում,
4 որպէս և վայելէ սրբոց, եւ զազրութիւն կամ
խօսք յեմարութեան կամ խեղկատակութիւն որ
5 ոչ վայելէ, այլ մանաւանդ զոհութիւն: Զայս
տեղեկացեալ գիտասի՛ք թէ ամենայն պրոնկի
կամ պիղծ կամ ազան որ է կապարիշտ՝ ոչ ու-

- նի ժառանգութիւն յարքայութեանն Քրիստոսի
6 և Աստուծոյ: Մի՛ ոք զձեզ խաբեցէ բանիւք
անուար, զի վասն այսորիկ իսկ դայ բարկու-
թիւն Աստուծոյ ի վերայ որդւոցն անճառանու-
7 թեան: Մի՛ այսուհետեւ լինիք բաժանորդք նո-
8 ցաւ: Զի թէպէտ և երբեմն էիք խաւար, արդ-
լոյս էք ի Տէր, իրբեւ զորդիս լուսոյ գնացէք:
9 Զի պտուղ լուսոյ ամենայն բարութեամբ է և
10 արդարութեամբ և ճշմարտութեամբ, փորձեցէ՛ք
11 զինչ է հաճոյ Տեառն. եւ մի՛ կցորդ լինիք ան-
պրաղութեան գործոցն խաւարի, այլ մանաւանդ
12 յանդիմանեցէք: Զի որ ի ծածուկ ինչ գործի
13 ի նոսա՝ զայն և խօսել աղտեղի է: Այլ ամե-
նայն ինչ յանդիմանեալ ի լուսոյ յայտնի լինի-
14 զի ամենայն ինչ որ յայտնի է լոյս է: Վասն ու-
րոյ և ասէ, Արի որ ննջեալ, և կանգնեաց ի մե-
ռելոց, և լուսատու լիցի քեզ Քրիստոս:
15 Թիւ. Տեսչիք որպէս ճշմարտիւ գնացէք մի՛
16 իրբեւ անխառն, Այլ իրբեւ խառնուինք. գնե-
ցէք զժամանակս, զի աւուրքս չարութեան են:
17 Վասն այնորիկ մի՛ լինիք անմխտ, այլ խմացա-
18 րուք զինչ են կամք Տեառն: Եւ մի՛ արբենայք
զինուով յորում զեղիտութիւն է, այլ մանաւանդ
19 լցարուք Հոգւով. խօսել էք սիրտս ձեռք՝ սաղմո-
սիւք և օրհնութեամբք և երգովք հոգեւորօք,
20 Գոհացարուք յամենայն ժամ ի վերայ ամենայնի
յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Հօրն
և Աստուծոյ:
21 Հնազանդ լըրուք միմեանց երկուդին Պրիս-
22 տոսի: Կանայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին
23 իրբեւ Տեառն. Զի այք է գլուխ կնոջ, որպէս և

Քրիստոս գլուխ է եկեղեցւոյ, և ինքն է Գրիկի
 24 մարմնոյ Այլ որպէս եկեղեցին հնազանդ լինի
 Քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք՝ իւրեանց արանց
 25 յառնայնիւ Աւրք, սիրեցէք զկանայս ձեր, որպէս
 և Քրիստոս սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր
 26 մառնեաց վասն նորա: Զի զնա սրբեացէ սրբու-
 27 թեամբ Կառգանին՝ բանիւ: Զի կոցուցէ ինքն
 իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ու-
 նիցի ինչ արատ կամ շաղկապութիւն կամ այլ
 ինչ յայսպիսեաց, այլ զի խցէ սուրբ և անարատ:
 28 Նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս
 իրեն զիւրեանց մարմինս: որ սիրէ զկին իւր՝
 29 զանձն իւր սիրէ: Զի ոչ ոք երբեք ատեաց զանձն
 իւր, այլ անուցանէ և զարմանէ զնա, որպէս և
 30 Քրիստոս զեկեղեցի: Զի անդամք եմք մարմնոյ
 31 նորա, ի մարմնոյ նորա և յոսկերաց նորա: Վասն
 այսորիկ թողցէ այլ զհայր և զմայր իւր, և եր-
 թիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքին ի
 32 մարմին մի: Խորհուրդս այս մեծ է, բայց ես ա-
 33 սեմ ի Քրիստոս և յեկեղեցի: Այլ և դուք
 նոյնպէս մի բոս մոխէ: զի՛ իւրաքանչիւր ոք
 զիւր կին այնպէս սիրեցէ իրեն զիւր անձն, և
 կին երկնցից յառնէ իւրմէ:

ԳԼ. 2

1 ԹԳ. Որդիք, հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց
 2 Ի Տէր, զի այն է արժանն Պատուեա զհայր քո
 և զմայր, որ է առաջին պատուիրան յաւետիան:
 3 Զի քեզ բարեւ եղիցի, և երկայնակեաց լինիցի ի
 4 վերայ երկրի: Հարք, մի՛ զայրացուցանէք զոր-
 դիւ ձեր, այլ սնուցանիչիք զնոսա խրատու և

1ԹԳԻՆ, առաջանին իւր

3ՈՒՄԻ, Տէր

2ԿԻ, խոր

3Ի ՅԱՆԻՆ ԱՊՈՒՄԻ

5 ուսմամբ Տեսան, Երաւայք, հնազանդ լերուք
 անբանց ձերոց մարմնաւորաց ահիւ և դողու-
 թեամբ և միամտութեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս
 6 և Քրիստոսի: Մի՛ առ ահանէ ծառայել իրեն
 մարդահաճայք, այլ իրեն ծառայք Քրիստոսի
 7 առնել զկամս Աստուծոյ: Սրտի մաքր ծառայել
 8 իրեն Տեսան, և մի՛ իրեն մարդկանս Գիտաւիչք
 թէ իւրաքանչիւր ոք որ զինչ առնէ զբարին,
 զինչ ընդունէ և ի Տեսանէ, եթէ՛ ծառայ, և ե-
 9 թէ՛ աղաւս: Իւ դուք, տեաւք, զնոյն առնիչիք
 առ նոսա, ներելով առնել զպատուհասն, զի-
 տաւիչք թէ եւ նոցա եւ ձեր Տէր գոյ յերկինս
 և աննաւութիւն ոչ զոյ տաւիչ նորա:
 10 Վաստհետեւ զօրացարուք Տեսմբ և կարո-
 11 զութեամբ զօրութեան նորա: Իւ զզեցարուք
 զպատուղինս թիւնս Աստուծոյ, զի կարող լինի-
 12 չիք կալ ընդդէմ հնարից Սատանայի: Զի ոչ է
 մեղ պատեալդմ ընդ մարմնոյ և ընդ արեան, այլ
 ընդ իշխանութիւնս և ընդ պատութիւնս և ընդ
 աշխարհապիս խաւարիս պատրիկ, ընդ այսա չա-
 րութեան որ ի ներքոյ երկնից:
 13 ԹՁ. Վասն այսորիկ առէք զպատուղինու-
 թիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիչիք ի զիմի
 14 հարկանել շարին յաւուրն չարութեան: Եւ իւր-
 բեւ զամենայն ինչ կառարիցէք, հաստատուն
 կացէք, զմեզի կաշիք, պնդեալ զմէջս ձեր
 ճամբարութեամբ, և զզեցեալ զզբահսն արդա-
 15 րութեան, Եւ ազուցեալ զոսա պատրաստու-
 16 թեամբ աւետարանին խողաղութեան: Եւ ի վե-
 րայ ամենայն առէք զվահան հաւատոց, որով
 կարող լինիչիք զամենայն նետս մոխս չարին չի-
 17 ջուցանել, Եւ առէք զաղաւաւրուն վերկութեան

1ՈՒՄԻ, Այստհետեւ, եղբարք իմ

2Ի ՅԱՆԻՆ ԱՊՈՒՄԻ

և զսուսեր չոգեոյն, որ է բանն Աստուծոյ.
 18 Ամենայն աղօթիւք և խնդրութեամբք աղօթս
 առնել յամենայն ժամանակի չոգեոյ, և ի
 նոյն տքնեալիք ամենայն ժամակալութեամբ և
 19 խնդրութեամբ վասն ամենայն սրբոց, և վասն
 իմ, զի ինձ տացի բան ի բանալ բերանոյ իմոյ
 համարձակութեամբ ցուցանել զխորհուրդ աւե-
 20 տարանին՝ Վասն որոյ պատգամաւորիմ կոպա-
 նօքս, զի նոյնն համարձակեցայ որպէս և պարտ
 իցէ ինձ խօսել:
 21 Բայց զի գիտիցէք և դուք զինն զօրծի-
 ցեմ, զամենայն ինչ ցուցէ ձեզ Տիւքիկոս սիրելի
 22 եղբայր և հաւատարիմ ստուգեալ ի Տէր. Զոր
 առաքելի առ ձեզ դմին իրի, զի գիտասէք դուք
 23 զմենի, և մխիթարեցէ զսիրտս ձերս խաղաղու-
 թիւն ընդ եղբարս, և ոչ հաւատովքն հանդերձ
 24 յԱստուծոյ ի շօրէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիս-
 տոսէ: Շնորհք ընդ ամենեկին ոյք սիրեն զՏէր
 մեր Յիսուս Քրիստոս անեղծութեամբ:¹

Ա- Եկեալսն գրեցաւ է Է-մէ Ե-մէ Տէ-մէ-մէ:

Որոշ է Յոյն և է Հայ յեռագրաց յաւելան, Ամեն

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՅԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԺԿ. ՊԱՆՈՒՍ և Տիմոթէոս, ծառայք Յիսուսի
 Քրիստոսի, ամենայն սրբոց ի Քրիստոս Յիսուս,
 որ են ի կողմանս փիլիպեղոսոյ, եպիսկոպոսակցօք
 2 և սարկաւաքօք. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
 թիւն յԱստուծոյ շօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յի-
 սուսէ Քրիստոսէ:
 3 Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ի վերայ ամենայն
 4 յիշատակաց ձերոց, Յամենայն ժամ յամենայն
 խնդրութեամբ իմ վասն ձեր ամենեցուն առնել ա-
 5 ղօթս խնդութեամբ, Վասն հաղորդութեան ձերոյ
 ընդ աւետարանին յորէ յառաջմէ մինչեւ ցայժմ.
 6 Վստահ եմ յայգ թէ որ սկսան ի ձեզ զգործս
 բարեաց՝ կատարեցէ մինչև յորն Յիսուսի Քրիս-
 7 տոսի. Որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս
 վասն ձեր ամենեցուն, վասն ունելոյ՝ Կնձ զձեզ՝
 ի սրտի ի կապանս իմում, և ի պատասխանա-
 տուութեան իմում և ի հաստատութեան աւե-
 տարանին, կցորդս ինձ հորհաց ձեզ ամենեկին
 8 լինել. Զկայ է ինձ Աստուած, որպէս անձկա-
 ցեալ եմ առ ձեզ ամենեկին գիտելու Քրիստոսի
 9 Յիսուսի և զայն աղօթս առնելմ, զի սէրն ձեր
 ևս յան զեւս առաւել լիցի ի գիտութեան և
 10 յամենայն իմաստութեան, լինելու ձեզ զլուսն
 զի իցէք ճշտաստունք և առանց գայթակկու-

Պա՛մ, ձեզ զիս

Յիսուս, Զի վկայ

Յիսուս, առանց կեղծաւորութեան

- 11 Թեան յօրն Գրիստորսի. Լցեալ պաղտովք արգա-
րութեան ի ձեռն Յիսուսի Գրիստորսի ի վառս և
ի գովեստ Աստուծոյ:
- 12 ԺԿ. Կամիմ թէ գիտիցէք, եղբարք, զի որ
ինչ վասն իմ էր, եւս քան զեւս ի յառաջագիմու-
- 13 Թիւն աւետարանին եկն. Սիկնիս կապանաց խմց
յայտնի լինել ի Գրիստոս յամենայն հրապարակիս
- 14 և առ այլս ամենեւեան. Եւ առ բազում եղբարս
ի Տէր, որ վստահ են կապանօքս իմովք առաւել
եւս համարձակել առանց երկիւղի զբանն Աս-
- 15 տուծոյ խօսելիս Ոմանք առնախառնձու. և հակա-
ռակութեան, և ոմանք մտադիւրութեամբ իսկ
- 16 զԳրիստոս քարոզեն. Եւ ոմանք ի սիրոյ, քանզի
գիտեն եթէ ի պատասխանատուութիւն աւետա-
- 17 րանին կամ. Եւ ոմանք առ հետուութեան զԳրիս-
տոս պատմեն, այլ ոչ սրբութեամբ. քանզի հա-
մարին նեղութիւնս յարուցանել ի վերայ կապա-
- 18 նաց խմց. Իացց այս զինչ է. որով օրինակաւ և ի-
ցէ, եթէ պատճառանօք եթէ՛ ճարտարութեամբ,
Գրիստոս պատմի, և ընդ այս խնդրամ, այլ և
- 19 ուրախ եւս եղց. Զի գիտեմ եթէ այս պահի
ինձ ի փրկութիւն ի ձերոց խնդրութեանց և ի
- 20 պարգեւաց Հոգւոյն Յիսուոյ Գրիստորսի, Բառ
ակնկալութեան և յուսոյն իմոյ, զի մի իւրիք յա-
մօթ եղց, այլ ամենայն համարձակութեամբ,
- 21 որպէս յամենայն ժամ և այժմ, մեծացի Գրիս-
տոս ի մարմնի իմում, եթէ՛ կենօք և եթէ՛ մա-
- 22 հու. Զի ինձ կեանք Գրիստոս է, և մեռանել՝
յաճ. Ապա եթէ կեանքս մարմնայ այս ինձ պտուղ
գործոյ է, և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ գիտեմ
- 23 նեղեալ եմ յերկոցունց՝ զցանկալն ինանել և ընդ
- 24 Գրիստոսի լինել առաւել լաւ համարիմ. Եւ կալ
մնալ աստէն ի մարմնի՝ կարեւոր եւս վասն ձերս
- 25 Եւ զայս յօտապեալ գիտեմ, եթէ կացից և ֆիա-
ցից ամենեցուն ձեզ, ի ձեր զարգանալ և խրախ-

- 26 լինել ի հաւատոս. Զի պարժանք ձեր առաւել
լիցին ի Գրիստոս Յիսուս ինչ և ի միասնեամբ
գալուստեան իմում առ ձեզ:
- 27 Միայն թէ արժանի տաւտարանին գնայցէք.
զի եթէ՛ գայցեմ և տեսնիցեմ զձեզ, և եթէ՛
հեռի իցեմ և լիցեմ զձեզ՝ զի հաստատուն
կայցէք ի մի հոգի, և միով նշով նահատակելիք
- 28 ի հաւատոս աւետարանին. Եւ մի՛ զանգիտիցէք և
մի՛ իւրիք ի հակառակորդաց անտի, որ է նոցա
- 29 հանդէս կորստեան, և ձերոյ փրկութեան. Եւ
այդ յԱստուծոյ է, որ ձեզ շնորհեցաւ վասն
Գրիստոսի, ոչ միայն ի նա հաւատալ, այլ և վասն
- 30 նորա յարաւել. Զնոյն պատեւրազմ ունել՝ զոր
յիսն տեսէք և այժմ լսէք շննէն:

ԳԼ. Բ

- 1 Արդ եթէ միսթարութիւն ինչ իցէ ի Գրիստոս,
եթէ սոխոխութիւն սիրոյ, եթէ հաղորդութիւն
- 2 Հոգւոյ, եթէ զթութիւն և ողորմութիւն, Լցէք
զնեղութիւնս իմ, զնոյն խորհիլիք, զնոյն սէր
յանձին ունիլիք, համալուծէք, միախորհուրդք.
- 3 Մի՛ ինչ ըստ զրգուութեան, և մի՛ ինչ ըստ սնա-
պարժութեան, այլ խոնարհութեամբ զփրկեանս
- 4 լաւ համարել առաւել քան զանձինս. Մի՛ զան-
ձանց եւեթ գիտել, այլ իւրաքանչիւր ոք զրն-
- 5 կերնի. Զայն խորհեցի իւրաքանչիւր ոք ի ձեռն
որ և ի Գրիստոս Յիսուոս. Որ ի կերպարանս Աս-
- 6 տուծոյ էր, ոչինչ յափշտակութիւն համարեցաւ.
- 7 զինն չ հաստար Աստուծոյ. Այլ զանձն ունայ-
նացոյց՝ զկերպարանս ծառայի առեալ, ի նմանու-
թիւն մարդկան եղեալ, և կերպարանօք դաւալ

1Իւղաւմ, աւետարանին Գրիստոսի

2Ի Յոաննէ՝ յո՞ւնոս, յիս, յո՞ւնոս՝ պոլտոս

8 Իրբեւ զմարդ, խոնարհեցոյց զանձն, լինալ հնա-
9 զանդ մահու չտի և մահու խաչի, Վասն որոյ և
Աստուած զնա առաւել բարձրացոյց, և շնորհաց
նմա անուն որ ի վեր է քան զամենայն անուն.
10 Ձի յանուն Յիսուսի՝ Գրիստոսի ամենայն ծուներ
կրկնեցի, երկնաւորաց և երկրաւորաց և սան-
11 զարամեակեաց, և ամենայն լեզու խոստովան
լիցի թէ՛ Տէր է Յիսուս Գրիստոս ի վառս Աստու-
ծոյ Հօր:
12 ԺԶ. Այսուհետեւ, սերկիւք իմ, որպէս յա-
մենայնի հնազանդեցարուք, մի միայն ի գաղտ-
տեան խում, այլ առաւել եւս այժմ՝ յորժամ
հեռիս եմ ի ձէնդ, աչիս և գողովեամբ զան-
13 ձանց փրկութիւն գործեցէք: Ձի Աստուած է՝ որ
յաղոգէ ի ձեզ զկամելն և զառնելն վասն հաճու-
14 թեան: Զամենայն ինչ գործեցէք առանց տրտն-
15 չելոյ և քրթմնելոյ: Ձի եղիջիք ամբիժք և անա-
բառք, որդիք Աստուծոյ, աննեղք ի մէջ կամա-
կոր և խեղաթեւ որ ազգին, յորոց միջի երեւելիք
16 իրբեւ լուսաւորք յաշխարհի, Զբանն կենաց ու-
նել յանձինս ի պարծանս ինձ յաւուրն Գրիստոս-
սի, զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացոյց և ոչ ընդու-
17 նայն վաստակելի: Այլ թէպէտ և նուիրիմ ի
վերայ պատարագի և պաշտաման հաւատոցն ձե-
րոց, խնդամ և ուրախակից եմ ամենեցուն
18 ձերս՝ նոյնպէս և դուք խնդացէք և ուրախակից
եղերուք ինձ:
19 Բայց յուսամ ի Տէր Յիսուս զՏիմոթէոս վաղ-
վաղակի արձակել առ ձեզ, զի և ինձ սրախ դեւը
20 լինելի, յորժամ գիտեցիմ ինչ զձէնդ: Ձի ոչ
զուր ունիմ համառելոյ, եթէ ընտանեալդ հո-
21 գայցէ վասն ձերս: Ձի ամենեւին զանձանց
22 խնդրեն, և ոչ զՅիսուսի Գրիստոսի: Բայց զվորձ

նորա զխեղք և դուրս, զի իրբեւ որդի հօր ծա-
23 րայեաց ընդ իս յաւետարանին: Արգ. զսա ալն
ունիմ արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ
24 ստուգեցից: Այլ յուսացեալ եմ ի Տէր թէ և ես
25 իսկ ընդ հուպ եկից: Բայց լաւ համարեցայ զե-
րափորդիտոս զեղբայր և զգործակից և զինուո-
րակից իմ, զձեր առաքեալ և զպաշտօնեայ ի-
26 մոց պիտոյից՝ առաքել առ ձեզ, Գանդի և ինքն
իսկ յայժմ հոնձկացեալ է տեսանել զամենեւին
զձեզ՝ և հոգայր, զի ձեր լուեալ էր թէ խօթա-
27 ցաւ: Եւ արդարեւ խօթացաւ մերձ ի մահ, այլ
Աստուած ողորմեցաւ նմա: ոչ նմա միայն՝ այլ և
ինձ, զի մի՛ տրտմութիւն ի վերայ տրտմութեան
28 կրիցեմ: Արգ փութապէս յղեցի զնա, զի տես-
եալ զնա միտանգամ ուրախ լինիցիք, և ես ա-
29 ռանց տրտմութեան եղէց: Ընկալի՛ք զնա ի Տէր
ամենայն խնդութեամբ, և զայնպիսիս առ-
30 պատուականս ունիլիք: Ձի վասն գործոյ Տեառն
մինչև ի մահ մերձեցաւ, գուն գործեալ ողուովք
չափ, զի լցցէ զձեր պակասութիւն իմոյ սպասա-
ւորութեան: ՎԶ

ԳԼ. Գ

- 1 Այսուհետեւ, եղբարք իմ, ուրախ լերուք ի Տէր, զնոյն գրել առ ձեզ ինձ ոչ զանգագելի է:
- 2 և ձեզ կարի զգուշալի: Զգայ՝ եղբարք ի շանց անտի, զգայ՝ եղբարք ի տը մշակաց անտի,
- 3 զգայ՝ եղբարք ի կրճատութենէ անտի: Ձի թիխառութիւնն մեր եմք, որ Հոգւոյն Աստու-
ծոյ՝ պաշտեմք, և պարծիմք ի Գրիստոս Յիսուս, և ոչ ի մարմին պանծացեալ եմք: Թէպէտ և ես

իսկ զնոյն վտառհուծիւն ունիմ¹ և ի մարմնի. եւ
 Թէ՛ ոք համարիցի այլազգ² վասն ինեւ ի մար-
 5 մին, առաւել եւս եւ. Թրիստութեամբ ութ-
 օրեայ, յազգէ իւրայնիւ, ի ցեղէ բնեկամինի,
 Սերայեցի յերրոյեցոյ, ըստ օրինացն փարսեցի,
 6 Ըստ նախանձայողն ինեւլոյ՝ հաւածէի զեկեղեցին.
 ըստ արդարութեան օրինացն՝ ինեւլ անարատ
 7 Այլ որ ինչ ինձ շահն էր՝ զայն փրատ համարիմ
 8 վասն Գրիստոսի Այլ և համարիմ իսկ զամե-
 նայն վաստ վասն առաւել գիտութեանն Յիսուսի
 Գրիստոսի Տեսուն մերոյ. վասն որոյ յամենայնէ
 զրկեցայ, և համարիմ կղկղանա, զի զԳրիստոս
 9 շահեցայց, Եւ գտայց ի նմա իբրեւ ոչ եթէ զիմ
 ինչ արդարութիւն որ յօրինաց անտէ է՝ ունե-
 ցիմ, այլ շահատոցն Գրիստոսի, որ յԱստու-
 10 ծոյ արդարութիւնն է՝ հաւատովք. ձանաչեւ
 զնա և զգորութիւն յարութեան նորա և զհա-
 զորութիւն չարարանաց նորա, կերպարանակից
 11 ինեւ մահու. նորա. Թէ որպէս հասից ի մեռե-
 ցոյն յարութիւն, իբր ոչ եթէ արդէն առեալ
 12 իցէ, կամ արդէն կատարեալ լիցիմ. զհետ
 մտեալ եմ Թէ հասից, մանաւանդ Թէ ըմբռնեալ
 13 իսկ իցեմ՝ ի Գրիստոսէ Յիսուսէ. Սղարք, եւ ոչ
 համարիմ զանձն իմ Թէ հասեալ իցեմ. Բայց մի
 ինչ է՝ զի զառ ի յետոյսն մոռացեալ է, և ի յա-
 14 ռաջողէմն նկրտեալ եմ. Ուշ եղեալ ընթա-
 նամ ի կէտ Յկոյմանն Աստուծոյ ի Գրիստոս Յի-
 15 սուս. Այսուհետեւ որ միանգամ կատարեալգ-
 էք՝ զայս խորհեցարութիւն և եթէ այլազգ ինչ

¹ Ինքուհի, այլ ոք համարիցի

² Եւս, զարդարութիւն հաւատովքն Գրիստոսի որ
 յԱստուծոյ է

³ Յոյն, որոյ վասն ըմբռնեալ եմ

⁴ Յոյն, վերին կոյմանն

խորհիցիք, սակայն և զայն Աստուած ձեզ յայտ-
 16 նեցել, Բայց յոր ժամանեցաքս, զոյն խորհել և
 17 ոմին կոնանի մտաբան լինել. Եւ մանազք ինձ եղի-
 չիք, եղբարք, և զխոսակիք զայնոյնսն որպէս
 պէսն գնացցին, որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ օրի-
 18 նակ, Չի բազումք զնան, զորոց բազում ան-
 դամ ասէի ձեզ, բայց արդ և լալով իսկ ասեմ,
 19 զԹշնամեաց խաչին Գրիստոսի. Որոց կտա-
 րածն կորուստ է, որոց աստուած որոշոյնն
 իւրեանց է, և փառք ամօքն իւրեանց, որք
 20 զերկրաւորս եւեթ խորհին. Այլ մեր առաքի-
 նութիւն յերկինս է, ուստի և փրկին ակն ու-
 21 նիմք, Տեսուն Յիսուսի Գրիստոսի. Որ նորագնաց
 զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպարանակից
 լինել մարմնոյ փառաց իւրոց, ըստ զօրութեանն
 առ ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել ընդ
 իրեւ զամենայն

ԳԼ. Դ

- 1 Այսուհետեւ, եղբարք իմ սիրելիք և անձկա-
 լիք, ուրախութիւն իմ և պատկ, այսպէս հաւ-
 ատտուն կացէք ի Տէր, սիրելիք:
- 2 Չի ողկաւ աղայեմ և զմիւնտիք ապաւեմ, զնոյն
 3 խորհել ի Տէր Այլ, աղայեմ և զքեզ, մտերիմ
 իմ և լծակից, և դու օգնական լինի՛ր նոցա
 որք յաւեարանին նահատակեցան ընդ իս Կղեւ
 մաւ հանգերձ և այլովք զործակցօք խնովք, ու-
 4 բոց անուանքն ի զպրութեան կենաց. Ուրախ
 լերուք ի Տէր յամենայն ժամ. զարձեալ ասեմ,
 5 Ուրախ լերուք. Հեղով ինձ անք յայտնի լիցի ա-
 6 մենայն մարդկան. Տէր մերձ է. Մի ինչ հոգայք
 այլ շամենայն աղօթիք և խնդրուածովք. զո-

- 4 աղօթս 'առնել, իբրեւ լուսաք՝ զհաւատան ձեր
որ ի Գրիստոս Յիսուս շէք մեք, և զսէրն զոր
5 ընդ ամենայն սուրբս ունիք: Վասն յուսոյն որ
պահի ձեզ յերկնս, զորմէ յառաջագոյն լուս-
բութ բանին ճշմարտութեան աւետարանին,
6 Որ եհաս առ ձեզ, որպէս ընդ ամենայն աշխարհ
աճէ և պաղարեւի, որպէս և ի ձերում միջի, յո-
րէ յորմէ լուսարութ և ծանեայք զչնորհման Աս-
7 տուծոյ ճշմարտութեամբ: Որպէս և ուսարութ
յնպաւորեայ սիրելոյ ծառայակցէ մերմէ, որ է
հաւատարիմ վասն ձեր պաշտօնեայ Յիսուսի:
8 Որ և պատմեաց մեզ զձեր սէրն Հոգւով:
9 Վասն այնորիկ և մեք, յորէ յորմէ լուսաք,
ոչ դադարեմք վասն ձեր աղօթս առնել և
խնդրուած մատուցանել, զի ընուցութ Գգրիստու-
թիւն կաճաց նորա ամենայն իմաստութեամբ և
10 հոգեւոր հանձարով: Գնալ ձեզ արժանի Տեառն
յամենայն հաճութեան, յամենայն գործս բա-
րութեան պաղարեւք և աճեցունք զիստութեամբ
11 Աստուծոյ: Ամենայն զորս թեամք զբարեպաշտ
բատ զօրութեան փառաց նորա յամենայն համբե-
րութիւն և երկայնմտութիւն ուրախութեամբ:
12 ԱԳ. Գոհանալ չզօրէ որ Կոչեացն Ղովեզ ի
13 մասն վիճակի սրբաց ի լոյս: Որ փրկեացն զմեզ
յիշխանութենէ խաւարի, և փոխեաց շքեղ յար-
14 քայութիւն Որդւոյն իւրոյ սիրելոյ: Որով ու-
նիմք զփրկութիւն արեամբն նորա, Յեզքագու-
15 թիւն մեզաց՝ մարմնովն նորա: Որ է պատկեր
աներեւութին Աստուծոյ, անդրանիկ ամենայն
16 արարածոց: Զի նովաւ հաստատեցաւ ամենայն

- որ ինչ յերկինս և որ ինչ յերկրի, որ երեւին և
որ ոչն երեւին, եթէ՛ աթոռք, եթէ՛ տէրութիւնք,
եթէ՛ պետութիւնք, եթէ՛ իշխանու-
թիւնք: ամենայն ինչ նովաւ և ի նոյն հաստա-
17 տեցաւ: Եւ նա է յառաջ քան զամենայն, և ա-
18 մենայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ: Եւ նա է
զլուի մարմնոյ, եկեղեցւոյ: որ է սկիզբն, անդ-
բանիկ ի մեռելոց, զի եղիցի ինքն յամենայնի
19 յառաջացեալ: Զի ի նմա հաճեցաւ ամենայն
20 լրումն Աստուածութեանն բնակել: Եւ նովաւ
հաշտեցուցանել զամենայն ի նոյն, արար խաղա-
ղութիւն արեամբ խաչին իւրոյ, զոր ինչ յերկրի
և որ ինչ յերկինս:
21 Եւ զձեզ որ երբեմն օտարացեալքն էիք և
թշնամիք խորհրդովք ի գործն յարութեան,
22 յոյժմ ապշիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ
իւրոյ ի ձեռն մահուան իւրոյ, յանդիման կա-
ցուցանել զձեզ սուրբս և անբիծս և անարատս
23 առաջի նորա: Եթէ կայցէք ի հաւատան արմա-
տացեալք և հաստատեալք, և անշարժք ի յու-
սոյ աւետարանին զոր լուսարութ, քարոզելոյ
ընդ ամենայն արարածս ի ներքոյ երկնից, որոյ
եղէ ես Պաւղոս պաշտօնեայ:
24 ԱԳ. Եւ արդ ուրախ եմ ի շարշարանս իմ
վասն ձեր, և ընում զպակասութիւն նեղու-
թեանցն Գրիստոսի ի մարմնի իմում վասն մար-
25 մնոյ նորա, որ է եկեղեցի: Որոյ եղէ ես Պաւ-
ղոս պաշտօնեայ ըստ անաւտութեանն Աստուծոյ,
որ տուեալ է ինձ ի ձեզ կատարել զբանն Աս-
26 տուծոյ, Զխորհուրդն որ ծածկեալ էր ի յաւի-
տանցն և յազգաց, որ այժմ յայտնեցաւ սրբոց
27 իւրոց: Որոց կամեցաւ Աստուած ցուցանել թէ

1Թ-ձն, արարեալ, (4) լուսեալ 2ի Եւանջիլ զլուս-
3Եւանջիլ, Գրիստոսի 4լուս, զիստութեամբ
5Ուսան, զԱստուծոյ շօրէ
6Բաւաւմէ, բաւականս արար

7Ուսանք զձեզ

2ի Եւանջիլ զլուս-
3Եւանջիլ զլուս-
4լուս, զիստութեամբ

2Եւանջիլ, նովաւ, որ
3ի Եւանջիլ զլուս-
4լուս, զիստութեամբ

գինչ է մեծութիւնն փառաց խորհրդոյն նորա ի հեկմանսս, որ է Քրիստոս ի ձեզ, յոյն փառաց։
 28 Ձոր մեքն քարազեմք, և խրատեմք զամենայն մարդ, և ուսուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն հոգեւոր խնայտութեամբ, զի կացուցուիք զամենայն մարդ կառարեալ ի Քրիստոս Յիսուս։
 29 Յոր և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ յաջորդութեան նորա որ յաշողեալ է յիս զօրութեամբ։

ԳԼ Բ

1 Կամիմ՝ զի գիտիցէք դուք որպիսի՝ ճշնութիւն ունիմ յանձին փան ձեր և վասն Լուսողիկեացոցն, և որոց չիցէ տեսեալ զերեսս եմ մարդ։
 2 Ընտլ, Ձի միկթարեացին սիրեալ նոցա տեղեկացեալք սիրով, և յամենայն մեծութիւն լրութեան խնայտութեան՝ ի գիտութիւն խորհրդոյն Յիսուս ծոյ ի Քրիստոս Յիսուս։ Յորում ամենայն զանձք խնայտութեան՝ և դիտութեան ծածկեալք կանս Այլ զայլ տակմ, զի մի՞ ոք զձեզ զաւանս։
 5 ցուսցէ պատիր բռնիք, Ձի թէպէտ և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ։ Խնդամ, իբրեւ տեսանեմ զկարգն ձեր և զհաստատութիւն հաւատացն ձերոց որ ի Քրիստոս Յիսուս։
 6 Իրգ որպէս ընկալարուք գրքիստոս Յիսուս զՅիս։
 7 նովին գնառջիք։ Աք հաստացեալք և շինեալք ի նա և հաստատեալք ի հաւատս որպէս ուսարուքն առաւելեալք ի նմին զճնութեամբ։ ՎՁ
 8 Չգոյլ լերուք մի՞ ոք իցէ որ զձեզ կողոստիցէ ծորաւարմութեամբ և սնորի խորէութեամբ, որք ըստ մարդկան աւանդութեան և ըստ տարեց աշխարհիս և ոչ ըստ Յիսուսի Քրիստոսի։

9 Ձի ի նմա բնակէ ամենայն լրութիւն Աստուածու։
 10 թեանն մարմնապէս եւ էք դուք նովա լցեալք, որ է զլուխ ամենայն իշխանութեան և պետու։
 11 թեան։ Որով թրիառեցարուք հաւատովք զանձեռադործ թրիառութիւնն ի մերկանալ զանդամս շմարմնոյ թրիառութեամբն Քրիստոսի։
 12 Թաղեալք ընդ նմին ի մկրտութեանն, որով և ընդ նմին յարեալք հաւատովք Աստուծոյ ազգեղութեանն որ յարոյց զնա ի մեռելոց և զձեզ որ երբեմն մեռեալն էիք ի մեղս և յանթրիստութեան մարմնոյ ձեռոյ՝ կենդանոցոյ յանձին խրութ։ Նորհեաց մեզ զամենայն յանցոնս մեր, եւ ջնեալ զձեռադիր մերոյ հարաւաւորութեանն հրամանսն ի բարովք որ կայր մեզ հաւատակ, եւարձ զայն ի միջոյ և ընտելեաց ընդ։
 13 Խաղախոյցալն։ Մեղկեաց զիշխանութիւնս և զպետութիւնս, յար յանդիման խաղաւապեաց նաւակեալ զնոսս յանձին խրութ ի յարութեան խրութ։
 16 Մի՞ ոք այսուհետեւ զձեզ դատեցի ուսելով կամ ընկելով կամ մատարք ամից, կամ ամ։
 17 ստոխիք, կամ շարժուք։ Որ եւն ստուերք ճանդերմեայն, այլ մարմնն՝ Քրիստոս է։ Մի՞ ոք զձեզ խաբեցէ, որ կամիցի խոնարհութեամբ և կրծիք հրեշտակոց զոր իցէ տեսեալ, զբանեալ վարկ՝ ոտարապարս հարաւապեալ ի մտոց մարմնոց իբրոյ, եւ ոչ ոնիցի զլուխն Քրիստոս, ուստի ամենայն մարմնն յողիք և խաղալիք տարաբերեալ և խառնեալ՝ աճէ։
 20 զանմն Աստուծոյ, ի թէ մեռարուք ընդ Քրիստոսի խաղալիք աշխարհին, զի՞ եւս իբրեւ զկեն։
 21 զանիս աստէն յաշխարհի կրնաւորիք։ Մի՞ մեր։

- 22 ձեռար, մի՛ ձաշակեր, մի՛ հուսդ լինիր. որ է ամե-
նայն ինչ ի պէտս ապականութեան, ըստ պատ-
23 ուիրանաց և վարդապետութեան մարդկան, որ
յիմաստութիւն իմն համարէ ինքնակամ կրօնիւք
և խոնարհութեամբ և անխայտութեամբ մարմնոյ,
և ոչ ի պատու ինչ լրութեան մարմնոյ:

ԳԼ. Գ.

- 1 Եթէ յարերուք ընդ Բրիտանի, ապա զվերինն
խնդրեցէք, որ Բրիտանոն նստի ընդ անձ Աս-
2 տուծոյ. Զվերինն խորհեցարուք, մի՛ զայս որ
3 յերկրի տաս է. Քանզի մեծարուք, և կեանքն
ձեր ծածկեալ են ընդ Բրիտանոն յԱստուած:
4 Իսկ յորժամ Բրիտանոն յայանեսցի, կեանքն ձեր,
յայնժամ և դուք ընդ նմա յայանեցի՜ք փառօք:
5 Ապանէք այսուհետեւ զանդամն ձեր զերկրա-
ւորս. ՚ի բաց ընկեցէ՜ք՝ զդրօնկութիւն, զպղծու-
6 թիւն, զրիժ, զցանկութիւն չարեաց, և զա-
հաճութիւն՝ որ է կռապաշատութիւն. Վասն
7 չորոյ զայ բարկութիւն Աստուծոյ ի վերայ որդ-
ւոցն անհաւանութեան. Որովք և դուք երբեմն
8 գնայիք, մինչ կենդանիքն էիք ի նոսաւ Արդ ի
բաց թօթափեցէք և դուք զայն ամենայն
9 զբարկութիւն, զսրամտութիւն, զյարութիւն,
զհայնջոյնութիւն, զխեղճանքութիւն ի բերանոց
10 ձերոց. Մի՛ ստէք միմեանց. Արեկացարուք զհին
մարդն գործովքն խրովք. Եւ զդեցարուք
զնորն՝ նորոգեալ ի գիտութիւն ըստ պատկերի
11 Արարչին խրոյ. Ուր ոչ է Հրեայ և ոչ հեթանոս,
Բրիտանոնութիւն և անբրիտանոնութիւն, խուժ դուժ,
12 Սկիւթացի, ծառայ, ազատ. այլ ամենայն և
յամենայնի Բրիտանոն Զդեցարուք այսուհետեւ.

- իրեւ ընտրեալք Աստուծոյ, սարքք և սիրեց-
եալք, զգութ, զգործութիւն, զբազցութիւն,
զխոնարհութիւն, զհեղութիւն, զերկայնմտու-
13 թիւն. Ներել միմեանց, շնորհել իրերաց, եթէ
ուրուք զամեքէ արտուծ ինչ իցէ, որպէս Վա-
ստած Բրիտանոն.՝ շնորհեաց ձեզ, նոյնպէս և
14 դուք. Եւ ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն՝ որ է
15 զօգ կատարմանն. Եւ խաղաղութիւնն Բրիտանոն
հաստատեցի ի սիրտս ձեր, յոր և կուցարուքն
միով մարմնով. և զօհացողք լինի՜ք:
- 16 Ան. Զի բանն Բրիտանոն ընտկեցէ ի ձեզ
առատապէս, ամենայն իմաստութեամբ ուսու-
ցանել և խրատել զմիմեանս, սաղմոսիւք և օրհ-
նութեամբք և երգովք հոգեւորօք՝ և շնորհօք
17 օրհնել ի սիրտս ձեր զԱստուած. Եւ զամենայն
զոր և առնիցէք բանիւք և արդեամբք, զամե-
նայն յանուն Տեառն Յիսուսի արաւի՜ք. զօհա-
ցողք լինի՜ք զԱստուծոյ և զօրէ նովա:
- 18 Կանայք, Նաղանդ լերուք արանց ձերոց, օր-
19 պէս և լայիւ է ի Տէր. Արք, սիրեցէք զկանայս
20 ձեր, և մի՛ դառնացուցանէք զնոսա՝ Որդիք,
Նաղանդ լերուք ծնողաց ձերոց յամենայնի, զի
21 այն է հաճոյ առաջի Տեառն. Հարք, մի՛ զայրա-
ցուցանէք զորդիս ձեր, զի մի՛ արամեցին:
- 22 Ծառայք, Նաղանդ լերուք տերանց ձերոց յա-
մենայնի, մի՛ առ ականէ՝ ծառայութեամբ իրեւ.
մարդահաճոյք, այլ միամտութեամբ սրտի եր-
23 կրնիւ ի Տեառնէ. Զօր ինչ առնիցէք՝ սրտի մոօք
գործեալիք, իրեւ Տեառն և ոչ իրբեւ մարդ-
24 կան. Գիտաւելիք զի ի Տեառնէ առնուցուք զհա-
տուցումն ժառանգութեան ձերոյ. քանզի Տեառն

- 23 Քրիստոսի ծառայէք, իսկ ապիրապան բնկալցի
բստ իւրոմ՝ ապիրատութեանն, զի չիք ակնա-
ռութիւն Կառաֆի Աօրուծոյ՝,

- 1 Տեարք, զերաւունս և զհաւատարութիւն ծառայ
յից ձերոց շնորհեցէք, գիտաաջիւր զի և ձեր Տէր
Դոյ յերկինս:
- 2 Աղօթից ատէպ կացէք, տքնել ինմին դժու-
3 թեամբ. Աղօթիս արարէք միանդամայն և վասն
մեր, զի Աստուած քացցէ մեզ դուռն բանին՝
խօսել զիւրջուրդն Քրիստոսի, վասն որոյ և
4 կապկալս կամ, Զի յայտնի արարից զնա, որպէս
արժան իցէ ինձ խօսել:
- 5 Աջ. Իմաստութեամբ զնաաջիւր առ արտա-
6 քինն. Գնոց առեալ զժամանակս ևս բանն ձեր
յամենայն ժամ լի շնորհք ՅՏեառն՝ իբրեւ՝ աղի-
համեմեալ լիցի, զիտել որպէս արժան իցէ ձեզ
իւրաքանչիւր ումքք տալ պատասխանի:
- 7 Այլ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուցցէ ձեզ զամենայն
Տիւքիւրս սիրելի կըրացի և հաւատարիմ պա-
8 տօնեայ և ծառայակից ի Տէր. Զոր առաքեցի առ
ձեզ գմին իրի, զի գիտաաջիւր վասն մեր, և միւր
9 թարեացէ զսիրտս ձեր, մնեալմաւ հանդերձ եղ-
բարբ հաւատարմաւ և սիրելեաւ որ է ի ձեզմ.
10 Ողմենայն ինչ ցուցցեն ձեզ որ ինչ ասաւ և
Դիւյն տայ ձերք Սրբաարարս զեղեկից իմ,
11 Մարկոս կեդորորպի Բառնարայ. (վասն որոյ
տուէք պատուէր եթէ եկեացէ առ ձեզ, բն-
կալիք զնա.) Եւ Յիսուս որ անուանեալն է
Յուստոս, որք ևս ի թիփատութենէ անախ. զի
դարս միայն զործակից եղէն ինձ յարքայութեանն
Աստուծոյ, որք և. եղնն իսկ ինձ մօթեալութիւն

- 12 Ողջոյն տայ ձեզ եպփրաս որ ի ձէնջ ծառայ
Գրիառտոսի Յիսուսի է. յամենայն ժամ պատե-
բազմեալ վասն ձեր յաղթիս, զի կայցէք կա-
տարեալք և լցեալք յամենայն կամս Աստուծոյ
13 Վկայեմ նմա, զի բազում աշխատութիւն ունի
վասն ձեր և վասն Լաւոդիկեացոցն, և վասն այ-
14 նոցիկ որ յԵրապոլիսն են և Ողջոյն տայ ձեզ Ղու-
15 կաս բժիշկ և սիրելի, և Դեմառս Ողջոյն տալիք
եղբարց որ են ի Լաւոդիկիա, և Նինիայ և որ
16 ուստինն եկեղեցին է նորա և յորժամ ընթեա-
նուցու առ ձեզ թուղիք, արասիք զի և ի Լա-
ւոդիկեացոց եկեղեցւոն ընթերցցի և պար ի
17 Լաւոդիկեացոց՝ զի և դուք ընթեանուցուք և ե-
պատալիք ցերեփպապս, Զոյոյ լիւր սպասաւորու-
թեանդ. զոր ընկալար ի Տէր, զի զայդ կատարեա-
18 ցես Ողջոյնդ ձեռնի իմա Պապոսի է. յուշ լի-
ցի ձեզ կապանքս իմ և Շնորհք քնդ ձեզդ¹²

$$U = U_0 + \frac{1}{2} U_1 + \frac{1}{6} U_2 + \dots$$
¹1. $B = \frac{1}{2} \lambda$ and $\lambda = \frac{1}{2} B$

²²በጽሕፈት ቅጽ ላይ ትረጎሙ የተጻፈው ጽሑፍ ሲሆን፣

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ԲԼԿ. ՊԱՒԴՈՍ և Սիդուանոս և Տիմոթէոս, եկե-
ղեցւոյդ Թեապոնիկեցւոց յԱստուած Հայր մեր
2 և ի Տէր Յիսուս Գրիստոս. Շնորհք ընդ ձեզ և
խաղաղութիւն՝:

Գոհանամք զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն
ձեր ամենեկուն յիշատակ առնել յաղօթս մեր,
3 Անդադար յիշել զձեր զօրծն հաւատոց և զվաս-
տակ սիրոյ և զհամբերութիւն յուսոյ Տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Գրիստոսի առաջի Աստուծոյ և Հօր
4 մերոյ. Գիտէք, եղբարք սիրեցեալք յԱստուծոյ,
5 զընտրութիւնն ձեր. Ձի աւետարանն մեր ոչ ե-
ղև առ ձեզ միայն բանի, այլ և զօրութեամբ
և Հոգւով Սրբով և լրութեամբ բազմա, որպէս
և զգիտէք իսկ թէ որպիսիք եղեաք ի միջի ձե-
6 րում վասն ձեր. Եւ դուք նմանեալք մեզ և
Տեառն՝ ընկալայք զբանն ի բաղով՝ նեղութեան
7 խնդութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ. Իննել ձեզ օրինակ
ամենայն հաւատացեղոց որ են ի Մակեդոնիա և
8 յԱքայիա, Ձի ի ձէնք հնկեաց բանն շնորհքոյ,
ոչ միայն ի Մակեդոնիա և յԱքայիա, այլ յամե-

1ՈՒՆԿ ԵՄԵՆԵՆ, յԱստուծոյ Հօրք մերմէ և ի
Տեառնէ Յիսուսէ Գրիստոսէ
2ԲԱՆԿԱՆՈՒՄ Տեառն

նայն տեղիս հաւատքն ձեր որ առ Աստուած են՝
սիրեցան, զի այսու հետեւ ոչինչ է պիտոյ մեզ և
9 խօսել ինչ. Զի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր,
թէ որպէս եղև մեզ մուտ առ ձեզ, և որպէս
զարձայք առ Աստուած ի կեոց անտի՝ ծառայել
10 Աստուծոյ կենդանոյ և ճշմարտի, եւ ակն ունել
Որդւոյ նորա յերկնից, զոր յարոյցն ի սեռելոց,
զՅիսուս, որ փրկելոցն է՝ զմեզ ի բարեգործեմէ
անտի որ զարոցն է:

ԳԼ. Բ

1 ԲԼԿ. Դուք ինքնին գիտէք, եղբարք, զմեւան
2 մեր առ ձեզ, զի ոչ ընդունայն ինչ եղև. Այլ
յառաջայոյն չարարեալք և թշնամանեալք որ-
պէս և դուք իսկ գիտէք, ի մէջ փիլիպեցւոց,
համարձակեցաք Աստուծով մերով՝ պատմել ձեզ
զաւետարանն Աստուծոյ մեծաւ պատեբազմաւ:
3 Ձի շնորհքով իննել մեր ոչ ի մոլորութեանէ և
4 ոչ ի պղծութեանէ և ոչ նեղութեամբ. Այլ որ-
պէս քնարեցաք յԱստուծոյ հաւատարիմ լի-
նել աւետարանին, նոյնպէս և խօսիմք, ոչ ի բ-
րեւ մարդկան հաճոյ լինել, այլ Աստուծոյ որ
5 քննէ զսիրտս մեր. Զի ոչ երբեք բանիք ողո-
քանալ եղեաք առ ձեզ, որպէս և դուք իսկ գի-
տէք, և ոչ ի պատճառս ազատութեան, որպէս
6 և Աստուած վկայէ. Եւ ոչ խնդրեաք փառս ի
7 մարդկանէ, ոչ ի ձէնք և ոչ յայլոց, Կարող էաք
որպէս Գրիստոսի առաքեալս ծանրանալ, այլ
եղեաք հեզք ի միջի ձերում, որպէս դայեակաթի
8 որ սնուցանիցէ ձմանկունս. Նոյնպէս և մեք
գթայաք ի ձեզ, հաճոյ թուել մեզ տալ ձեզ ոչ

1ՅՆՆ, փրկէն
2ՅՆՆ, զմանկունս իւր
ՉԿԱՆ, յորդորումն

- միայն զաւետարանն Աստուծոյ, այլ և զանձինս
 9 մեր, քանզի պիտի լինի մեր եղբուքս, Յիշէք, եղ-
 բարքս, զվատական մեր և զձան, զի զցոյց և զցե-
 10 րեկ զործէաք վասն շնորանալոյ ումեք ի ձէնջ,
 և քարոզէաք ձեզ զաւետարանն Աստուծոյ, Գուք
 ինքնին վկայէք, և Աստուած, ո՞րպէս սրբու-
 թեամբ և արդարութեամբ և անբժուիեամբ
 11 ձեզ հաւատացեցող եղբարք, Որպէս և գիտէք
 իսկ, զի զխրաքանչիւր ոք ի ձէնջ, իրբեւ հայր
 12 զորդիս, Մխիթարեսաք և սփոխեսաք և զնէաք
 վկայութիւն զնալ ձեզ սըտանապէս Աստուծոյ, որ
 կոչեացն զձեզ յիւր յարքայութիւնն և ի փառս
 13 վասն այնորիկ և մեք, զուհնամբ զԱստուծոյ ան-
 պակաս, զի առեալ զլուր բանին Աստուծոյ առ ի
 մէնջ՝ բնակարարսք, ոչ իրբեւ զբան մարդկան, այլ
 որպէս ճշմարտիւ զբան Աստուծոյ, որ և յաջողեալ
 14 իսկ է ի ձեզ հաւատացեալսք։ Զի դուք նմանողք
 եղբուքս, եղբարքս, եկեղեցեացն Աստուծոյ որ ևն
 ի Հրէաստանի ի Քրիստոս Յիսուս, զի զնոյն չարա-
 բան չարաբեցոյսք և դուք ի ձերոց ազգակիցաց,
 15 որդես և նաքայն ի Հրէից։ Որք և զՏէրն Յի-
 սուս սպանին և շղմարդաբան, և զմեզ հալածե-
 ցին և Աստուծոյ յայաց ելին, և ամենայն մարդ-
 16 կան հակառակ եղին։ Եւ արդեաւ ին զմեզ խօսել
 հեթանոսաց զի ապրեւոյին, զի կատարեցեն զմեզս
 իւրեանց յամենայն ժամ։ Քանզի հասեալ է ի
 վերայ նոցա բարկութիւն մինչեւ ի սպառ։
 17 ԲՁ. Այլ մեք, եղբարք, թէպէտ և որր մնա-
 ցաք ի ձէնջ՝ առ ժամանակ մի երեսօք և ոչ
 սրտիսք, առտել եւս փութացուք տեսանել զե-
 18 բեսս ձեր մեծաւ ցանկութեամբս։ Վասն այսորիկ
 կամեցայ դալ առ ձեզ ին Պաուղոս մի անգամ և

- 19 երկիցս, և խախտեալ զմեզ Աստուծոյ Բանդի
 սխիւ է մեր յոյս կամ խնդութիւն կամ՝ պակ-
 սարժանաց մերոց, եթէ ոչ դուք ՚ի Տէր տառի-
 Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ի նորա՝ զայլո-
 20 տեանն։ Զի դուք էք փառք մեր և խնդութիւնս։

ԳԼ. Գ.

- 1 Վասն որոյ ոչ եւս ունիմք ժոյժ, զի բարեօք
 2 թուեցաւ մեզ միայն մնալ յԱթէնս։ Եւ առա-
 քեցաք զՏիմոթէոս զեղբայր մեր և զգործակից
 աւետարանին Աստուծոյ և Հորն Քրիստոսի,
 հաստատել զձեզ և մխիթարել վասն հաւատացն
 ձերոց։
 3 Զի մի՞ տաղտկայցէք ի նեղութիւնս յայտակի-
 քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք զի ի սոյն
 4 կամք։ Բանդի մինչ առ ձեզն իսկ էաք, յառա-
 չագոյն ասէաք ձեզ թէ նեղութիւնք հաւանելոց
 են ի վերայ մեր, որպէս և եղև իսկ, և զիտա-
 5 ցէք։ Վասն այնորիկ և ես, զի ոչ եւս ունէի
 ժոյժ, առաքելի գիտել զհաւատան ձեր, զույցե-
 արդէսք փորձեալ և զձեզ փորձիչս, և բնդու-
 6 նայն լինիցի ջանն մեր։ Բայց արդ իրբեւ եկն
 Տիմոթէոս ի ձէնջ՝ առ մեզ, և եւս մեզ զաւետիս
 հաւատոյն ձերոց և զսիրոյ, զի ունէք ի մօտ
 զյշնամակս մեր բարեաց յամենայն ժամ, ցան-
 կացեալ էք տեսանել զմեզ, որպէս և մեք զձեզ։
 7 Վասն այնորիկ մխիթարեցաք ի ձեզ, եղբարք,
 ի վերայ ամենայն վշտաց և նեղութեանց մերոց։

Ի Եսայիս Կաթալ

Յիսուս Կաթալ

Ի Եսայիս Կաթալ, մեր և զպաշտօնեայ Աստուծոյ և
 զգործակից մեր յաւետարանին Քրիստոսի, ալ
 մեր և զպաշտօնեայ Աստուծոյ յաւետարանին
 Քրիստոսի

Ի Եսայիս, Բանդի յիշէք

Յիսուս, զմարդարէս իւրեանց

- 8 ի ձեռն հաւատոցն ձերոց: Զի այժմ զենդանի
 եմք, եթէ դուք հաստատուն կայցէք ի Տէր:
 9 Զի՞նչ կարեմք գոհութիւն մատուցանել Աստուծոյ
 վասն ձեր ի վերայ ամենայն խնդութեանն զոր
 խնդամք վասն ձեր առաջիկ Աստուծոյ մերոյ:
 10 Զցայգ. և զցերեկ առաւել եւս աղաչեմք անսա-
 նել զերեսս ձեր, և հաստատել զպահպանութիւն
 11 հաւատոցն ձերոց: Այլ ինքն Աստուած և Հայր
 մեր և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ուղղեցէ զճա-
 12 նապարհս մեր առ ձեզ: Եւ զձեզ ինքն Տէր բաղ-
 մապատկել և առաւել արտօնէ սիրով ընդ
 միմեանս և առ ամենեւին, որպէս և մեք ի ձեզ:
 13 Հաստատել զսիրտս ձեր անարատս ի սրբութիւն
 առաջիկ Աստուծոյ և Հօր մերոյ ի գալստեանն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ ամե-
 նայն սրբովք իւրովք:

ԳԼ. Դ

- 1 ԳԼ. Այսուհետեւ, եղբարք, աղաչեմք զձեզ և
 մխթաբեմք ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ զի որպէս ըն-
 կալարուք ի մեծ, թէ որպէս պարտ իցէ ձեզ
 գնաւ և հաճոյ լինել Աստուծոյ, որպէս և
 գնայք իսկ, զի եւս քան զեսս յաւերժացիք ի
 2 նոյն: Եւ գիտե՛ք թէ որպիսի պատմութեանս առ-
 3 արք ձեզ ի Տէր Յիսուս: Զի այն եւս կամք Աստու-
 4 ծոյ՝ սրբութիւն ձեր, ի բաց լինել ձեզ ի պոռ-
 5 նկութենէ: Գիտե՛ք իւրաքանչիւր ու մեք ի ձեռն
 զիւր աման ստանալ սրբութեամբ և պատուով:
 6 Մի՛ ի ցաւս ցանկութեան, որպէս և շայլ հեթա-
 7 շուք որ ոչ գիտեն զԱստուած: Մի՛ զանցանել
 և զրկել յերեւ. յայդմիկ զեղբայր իւր, քանզի
 վրէժխնդիւր է Տէր ի վերայ ամենայնի այդորիկ:

- որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ և եղաք
 7 վկայութիւն: Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ Աստուած
 8 ի պղծութիւն, այլ ի սրբութիւն: Այսուհետեւ
 որ անարգէ, ոչ զմարդ անարգէ, այլ զԱստուած,
 որ և եւս զՀոգին Սուրբ ՚ի ձեզ:
 9 Այլ վասն եղբայրսրբութեան չէ ինչ պիտոյ
 զրկել առ ձեզ, զի դուք ինչքին իսկ աստուա-
 10 ծուսոյցք էք առ ի զմիմեանս սիրելոյ: Քանզի և
 առնէք իսկ զգոյն յամենայն եղբարս որ են յա-
 մենայն կողմանս Մակեդոնացւոց: Աղաչեմք
 զձեզ, եղբարք, առաւել եւս առաւելու զիւրա-
 11 առատամեծ, Հանդարտել և գործել զիւրա-
 քանչիւր, և գործել ձեռօք ձերովք, որպէս և
 պատմութեացք ձեզ, զի զնայցէք պարկեշտու-
 թեամբ առ սրտագինսն, և մի՛ իւրիւ կարօտեալք
 իցէք:
 12 Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք վասն
 ննջեցելոցն, զի մի՛ տրտմիցէք որպէս և այլքն
 13 որոց ոչ գոյ յայս եթէ հաւատաւորք եթէ Յիսուս
 մեռաւ և յարեաւ, նոյնպէս և Աստուած գննչե-
 14 ցեալն ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա: Չկայց
 զայս ասեմք՝ Տեառն բանիւ, եթէ մեք որ կեն-
 15 ղանիքս եմք միացեալք ի գալստեանն Տեառն՝
 ոչ Յամանեմք, ի ձայն հրեշտակապետի և ի փող Աս-
 16 տուծոյ իմանէ յերկնից, և մեռեալք ի Քրիստոս
 յարկցեն յառաջագոյն: Ապա և մեք որ կենդան-
 17 ոյն միացեալ իցեմք՝ նորօք հանդերձ յապառա-
 կեցոյք ամառովք ընդ առաջ Տեառն յօգս, և
 այնպէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք:
 17 Այսուհետեւ մխթաբեցէք զմիմեանս բանիւ քա-
 այսաքիւր:

ԳԼ. Ե

- 1 ԳԻ. Այլ փառն Թառնաց և ժամանակաց, եղ-
 2 բարք, չէ ինչ պիտոյ գրեմ առ ձեզ. Զի դուք
 3 բնական իսկ ստոյգ զնախէք, թէ օրն Տեառն իւր-
 4 սկսեալ թէ խաղաղութիւն և շինութիւն է, յայն-
 5 ժամ՝ յանկարծակի հասցէ նոցա սատակումն,
 6 որպէս երկն յղւոյ, և միւսպիսեացն, Այլ դուք,
 7 եղբարք, ոչ էք ի խաւարի թէ օրն ձեր իրբն.
 8 զգող ի վերայ հասանիցէ. Զի ամենեքին դուք
 9 որդիք լուսոյ էք և որդիք ասորնչեան. չեմք գի-
 10 շերոյ չեմք խաւարի Այլ մի գրեմք անկանի-
 11 յոնք որպէս և այլքն, այլ արթունք և զուար-
 12 թունք եղիցուք. Զի որ ննջենք՝ գիշերն ննջեն,
 13 և որ արբենանք՝ գիշերն արբենան. Այլ մեք զի
 14 անքնեան եմք, արթունք եղիցուք և զիցեց-
 15 ցուք զգրահան հաւատոյ և զիրոյ, և զիցուք
 16 զստատարան յուսոյն փրկութեան. Զի ոչ եզ-
 17 զմեզ Աստուած ի բարկութիւն, այլ ի փրկու-
 18 թիւն կենդանութեան ի ձեռն Տեառն մերոյ Յի-
 19 սուսի Գրիստոսի, Որ մեռաւ ժամն մեր՝ զի եթէ
 20 արթունք իցեմք և եթէ՝ ննջեմք, նոյա հան-
 21 զերձ կեցցուք. Վասն որոյ միտթարեցէք զմիմ-
 22 եանս և շինեցէք զիրեարս, որպէս և առնէք
 23 իսկ
 24 ԳԶ. Աղայեմք զձեզ, եղբարք, շտապել
 25 զփառակաւորս և զվերակացս ձեր ի Տէր, և
 26 զերատույն ձեր. Եւ համարեցարուք զնոսա ար-
 27 ժանիս առաւել սիրոյ վասն գործոյ նոցա. իա-
 28 զպոլսթիւն արարէք ընդ միմեանս. Աղայեմք
 29 զձեզ, եղբարք, խրատեցէք զստահակս, միտթա-
 30 րեցէք զկարճամիտս, պատասպարան լեռուք տա-
 31 րաց, երկայնամիտ լեռուք առ ամենեկին. Զգոյ՛
 32 լերուք զուցէ ոք չարն չար հատուցանիցէ. այլ

- յամենայն ժամ՝ զբարեաց զհետ երթոյք առ
 33 միմեանս և առ ամենեկին, Յամենայն ժամ ու-
 34 բախ լերուք. Անդադար ազօթս արարէք.
 35 Յամենայն զոչացարուք, զի այս են կամք Աս-
 36 տուծոյ Գրիստոսի. Յիսուսի ի ձեզ, Զհոգին մի՛
 37 չիլուցանէք, Զմարգարէութիւնս մի՛ արհամար-
 38 ճէք. Զամենայն ինչ փորձեցէք, զբարին ընկալա-
 39 լուք. Յամենայն իրաց չարաց ի բաց կացէք.
 40 Եւ ինքն Աստուած խաղաղութեան սուրբս ա-
 41 ռասցէ զձեզ համբժնաւ և բովանդակ ձեր ողի և
 42 շունչ և մարմին անարատ ի զալուստ Տեառն մե-
 43 րոյ Յիսուսի Գրիստոսի պահեցի, Հաւատարիմ
 44 է որ կոչեացն զձեզ, որ և արասցէ զնայն.
 45 Ներարք, ազօթս արարէք և ի մեր վերայ,
 46 Ողոյն տալիք եղբարց ամենեցուն ի համբոյր
 47 սրբութեան, Երդ մեկուցանեմ զձեզ ի Տէր բն-
 48 քեանու, զմիտ զթիւ առաջի ամենայն եղբարց
 49 սրբոց, Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստո-
 50 սի ընդ ձեզ.

Առ ԹԵՍՏԱՂՈՆԻԿԵՑԻՆ ԵՎ ԲԵՐԵԱՆԵՑԻՆ
 ՅԱԼԵՆԱՅՈՅ

ՅՄԻՆԵՎ ԵՎ ԵՎԵՍՏՈՆ, ԱՄԷՆ

ԱՌ. ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՅԻՄ

ԵՐԿՐՈՐԴ. ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԴԿ. ՊԱՆՂՈՍ և Սիդուանոս և Տիմոթէոս, եկեղեցւոյդ թեապոնիկեացոց յԱստուած Հայր մեր
- 2 և ի Տէր Յիսուս Քրիստոս. Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ:
- 3 Դոհանալ պարտիմք զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր, եղբարք, որպէս և արժան խկէ. զի եւս քան զիս աճէն հաւատք ձեր, և յաճախէ սէր ի բարասնիսր ամենեցուն ձեր առ
- 4 միմեանս. որպէս և մեզ ձեռք պարծել յեկեղեցիսն Աստուծոյ վասն համբերութեան ձերոյ և հաւատոց յամենայն հայրածանս ձեր և ի նեղութիւնս, որում զուքն համբերէք. Յօրինակ արգար զատաստանին Աստուծոյ, արժանի լինել ձեզ արքայութեանն Աստուծոյ, վասն որոյ և
- 6 զճգնութիւնդ կրէք. Եթէ պարտ է առաջի Աստուծոյ հաւատըսնել նեղացն ձերոց նեղութիւն.
- 7 Եւ ձեզ նեղելոցդ հանգիստ ընդ մեզ ի յայտնութեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի. յերկնից հեղուտա-
- 8 կօք զօրութեան իւրոյ, ի բոց հրոյ առնուլ զլրէժս յայնցանէ ոյք ոչ ձանաչեն զԱստուած, և որ ոչ հնազանդին աւետարանին Տեառն մերոյ
- 9 Յիսուսի Քրիստոսի. Որք տայցեն վրէժս ի սատակունն յաւիտեանից յերեսաց Տեառն և ի փառսոր լինել ի մէջ սրբոց իւրոց, և սքանչելի ի մէջ

- ամենայն հաւատացելոց, (զի հաւատարիմ եղև զկայսր թիւնն մեր ի վերայ ձեր.) յաւուր յայն
- 11 միկի Յոր և աջօթս առնեմք վասն ձեր յամենայն ժամ, զի զձեզ արժանիս արասցէ կոմանն: Զերում ԶԱստուած, մինչև՝ լցցէ զամենայն հաճութիւն բարութեան, և զգործս հաւատացն զօրութեան մեր. Զի փառաւոր լիցին անուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ի ձեզ, և զուք ի նմա, ըստ Հնորայն Աստուծոյ մերոյ և Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի:

ԳԼ. Բ

- 1 ԴԿ. Ազալեմ զձեզ, եղբարք, վասն զալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և մերոյ ժողովրդն առնա, Մի՛ վաղվաղակի խռովել ձեզ ի մտաց և մի՛ զարհուրել, մի՛ հուշուլ և մի՛ բանիւ և մի՛ թղթովք իրբու թէ ի մէջ, որպէս թէ
- 2 եկեալ հասեալ իցէ օր Տեառն: Մի՛ ոք զձեզ խարեցէ և մի՛ ինչք իրօք. զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ ապտաստութիւնն, և յայնեացի մարդն
- 4 անօրէնութեան, որդին կորստեան, Հակառակորդն հպարտացեալ ի վերայ ամենայնի որ անուանեալ իցէ Աստուած կամ պաշտօն, մինչև նասել նմա ի առձարին ԶԱստուծոյ, և ցուցանել
- 5 զանձն թէ Աստուած իցէ: Ոչ յիշցէք զի մինչ
- 6 առ ձեզն իսկ էի, ասէի զպայս եւ արդ զուք ինքնին գիտէք զայն որ ունին, յայտնել նմա
- 7 յիւրում ժամանակիս Զի խորհարդն անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ. բայց ցայնժամ
- 8 մինչ ի միջոյ բարձցի որ այժմդ ունի եւ ապա յայտնեսցի անօրէնն. զոր Տէր Յիսուս ստատա-

ԶՏառն ալփաւ ԶԲազաւ, Աստուած մեր, և

Յիմաւ, Աստուծոյ իրբու զԱստուած

ԶՅոռն ալփաւ

- կեսցէ հոգւով բերանայ իւրոյ, և խաղանկացէ
 9 յայնտի թեամբ դարձանէն իւրոյ. Որոյ դա-
 լուան ըստ աղիւկցութեան Ստատուիքէ ամենայն
 10 զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք ստովք,
 և ամենայն պատրանօք անիրաւութեան ի վերայ
 կորուսելոցն՝ փոխանակ զի զսէրն ճշմարտութեան
 ոչ ընկալան, զի ապրեցին. և փանն այնորիկ առ-
 11 ռաքեցէ նոցա Աստուած աղղկցու թիւն մելորու-
 թեան հաւատալ նոցա ստու թեանն. Զի՝ դատա-
 պարտեցին ամենեքեան որոյ հաւատացին ճշմար-
 12 տութեանն, այլ հաճեցան ընդ անօրէնութիւնն
 Այլ մեք պարտիմք գօհանալ զԱստուծոյ յա-
 մենայն ժամ փանն ձեր, եղբարք սիրեցեալք ի
 Տեառնէ, զի ընտրեաց իցմէկ Աստուած ի սկզբա-
 նէ ի փրկութիւն սրբու թեամբ չողւոյն և հա-
 13 ռատուլքն ճշմարտութեան. Յոր և կոնացն զձեզ
 տեսարանան մերով ի փրկութիւն փառացն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
 14 Այսուհետեւ, եղբարք, հառապանք կացէք և
 սկնդ կարարութ դաւանողութիւնն զոր օգա-
 15 րութ, եթէ՛ բանի և եթէ՛ թղթով մերով. Այլ
 ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս և Աստուած և
 Հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ և ետ մեզ միմի-
 16 թարութիւն յախտնից և յոյս բարեաց շնորհօք,
 Միմիթարեցէ զսիրտս ձեր և հաստանեցէ յա-
 մենայն բանն և ի գործս բարութեանն

ԳԼ. Գ

- 1 ԳԶ. Այսուհետեւ, եղբարք, աղօթս արարէք ի
 վերայ մեր, զի բանն Տեառն ընթանայցէ, և փա-
 2 ռաւոր լինիցի յամենայն տեղիս, որպէս և առ-
 3 մարդոյ, զի ոչ ամենեցուն են հաստաքս Այլ հա-

Դիւղաւէ, զձեզ

- 1 ւատարիմ է Տէր, որ և հաստատեցէ զձեզ և պա-
 4 ճեցէ ի չարէ անարի վատա՛ւեմք ի ձեզ Տերամբ,
 թէ զոր պատուիրեցաքն ձեզ, եւ առնէք եւ
 5 առնիցէք. Այլ Տէր ուղղեցէ զսիրտս ձեր ի սէրն
 Աստուծոյ և ի համբերութիւնն Քրիստոսի
 6 Պատուիրեմ ձեզ, եղբարք, յանուն Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, խորշել ձեզ յամենայն
 հորբէ որ ստանալն զնայցեն, և ոչ ըստ ա-
 7 լանդութեանն զոր ընկալարուք ի մէնջ. Զի զուր-
 8 ինքնին գիտէք թէ՛ որպէս պարտ է ձեզ նմանել
 9 մեզ. զի ոչ երբեք ստանալիցաք առ ձեզ, եւ
 ոչ ձեր զուրուք հոց կերտք, այլ ջանի և փա-
 10 տակով զցալք և զցեղիկ գործէք փանն յօմն-
 11 ըստայլ ումեք ի ձենջ. Ոչ եթէ չունէաք իշխա-
 12 նութիւն, այլ զի զանձինս օրինակ արասցուք
 13 ձեզ՝ նմանորս լինել մեզ, Բանգի մինչ առ ձեզն
 իսկէաք, զայս պատուիրեաք ձեզ, թէ Որ ոչն
 14 կամիցի գործել, և կըրցէ մի, Արդ լուծէք գո-
 15 մանց ի ձենջ թէ ստանալի թեամբ զնան, գործ
 ինչ ոչ գործեն, այլ յայտեցալ հետաքրքիր
 16 չրիքն Աշխիսեացն պատուէր օտմք, և ազատեմք
 ի Տէր Յիսուս Քրիստոս, զի հանդարտութեամբ
 17 գործեցեն և զլուրեանց հոց կըրցեն. Այլ դուք,
 18 եղբարք, մի՛ ձանձրանայք զբարիս գործել. Ապա
 եթէ ոչ ոք հնազանդեցի բանիս մերում
 թղթովք սցգութի, գուք նշանակեսիք զնա, և
 մի խառնակեալիք ընդ նա, զի պատկառեցէ
 19 Բայց մի իրիւ գիշարով համարեալիք, այլ խրա-
 20 տեալիք իրբի, զկարողս եւ ինքն Տէր խաղաղու-
 21 թեան տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամենայն ժամ
 յամենայն իրս. Տէր ընդ ամենեւին ընդ ձեզ
 22 Ողորմս իմաց ձեռն Պաղոսի, որ է նշանակ յա-
 23 մենայն թուղթս. այսպէս գրեմ, Շնորհք Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենեւին ձեզ

Առ թեպաղնիկն Երեւոյք՝ Հրեցաւ յԱթէնայ

ԱՌՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԱՆ. ՊԱՆՂՈՍ, առաքեալ Յիսուսի Գրիստոսի
 2 ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ և Գրիս-
 3 տոսի Յիսուսի յուսոյն մերոյ, Տիմոթեոս, որդ-
 4 ւոյ սիրելոյ հաւատովք, շնորհք, ողորմութիւն,
 5 խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ և ի Տեառնէ
 6 մերմէ Յիսուսէ Գրիստոսէ:
 7 Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ յնիկսոս, մինչ եր-
 8 թայն ի Մակեդոնիա, զի պատուէր տայես ու-
 9 մանց չլինել օտարութեանս, և չհայել յառաս-
 10 պելս և ի տոհմութիւն անշտիւ. որ մանաւանդ
 11 խնդիրս յուղեն, և ոչ իշտանտեութիւն Աստու-
 12 ծոյ հաւատովք: Բանգի զլուս պատուիրաննին
 13 սէր է, ի սուրբ սրտէ և ի մտաց բարեաց և յան-
 14 կեղծութեւ հաւատոյ. Յորոց ոմանք վրիպեցան՝
 15 խոտորեալք յունայնութիւն բանից, կամին լի-
 16 նել վարդապետք օրինաց, ինքեանք ոչ իմա-
 17 նան պիւն խօսին, և ոչ վասն որոց պնդեալն են:
 18 Գիտեմք եթէ բարւոք են օրէնք, եթէ ոք զնո-
 19 սա օրինօք կրեցէ: Բայց զայս գիտասցէ, զի ի
 20 վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ ի վերայ
 21 անօրինաց և անհաղանդից, ամպարչտաց և մե-
 22 ղաւորաց, անորոց և պղծոց, զհայր և զմայր

1 Ուստի, գլխութիւն

- 10 Կանարգողաց, մարդասպանաց, Պռնկաց,
 11 արուսդիտաց, մարդկուպաց, ստոց, ստերդմանց,
 12 և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ որդեմիտ վարդա-
 13 պետութեանս, որ ըստ աւետարանի փառաց և
 14 բանելոյն Աստուծոյ է, որում եղէ ես հաւա-
 15 տարիմ:
 16 Շնորհ ունիմ այնմիկ որ զօրացոյցն զիս, շի
 17 Գրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, զի հաւատարիմ
 18 համարեցաւ կարգել ի սպասաւորութիւն. որ
 19 յառաջագոյն հայհայլին էի և հալածիչ և թշա-
 20 մանիչ, այլ գտի ողորմութիւն, զի զայն յանդի-
 21 տութեան և յանհաւանութեան գործէի. և ա-
 22 ռասել եղին շնորհք Տեառն մերոյ հաւատովքն
 23 և սիրով որ ի Գրիստոս Յիսուս հաւատարիմ է
 24 բանս և ամենայն ընդունելութեան արժանի է,
 25 զի Գրիստոս Յիսուս եկն յաշխարհ փրկել զմե-
 26 զսա որս որոց զլուին ես եմ: Այլ վասն այնորիկ
 27 գտի ողորմութիւն, զի նախ յիս եցոյց Յիսուս
 28 Գրիստոս զամենայն երկայնմտութիւն յօրինակ
 29 սխնդրիկ որ հաւատարոցն իցեն ի նա ի կեանն
 30 յաւիտենից: Այլ Թագաւորին յաւիտենից,
 31 անեղծի և աներեւութի, Յիւրոյն Աստուծոյ, փառք
 32 և պատիւ. յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն:
 33 Զայս պատուիրանս աւանդեմ քեզ, որդեակ իմ
 34 Տիմոթէոս, ըստ կանխից ի քեզ մարդարեւո-
 35 թեանցն, զի դու զինուորիցիս նաջօք զգեցեցիկ
 36 զինուորութիւնն. Ունիցիս հաւատաւ սրբովք
 37 մտաք, զոր ոմանց մերժեալ յանձանց խրեանց
 38 նառ և Այգեքսանդրոս, զորս մասնեցի Սառա-
 39 նայի, զի խրատեցին չհայհայլ:

1 Յայն, հարկանդաց

2 Յայն, Գրիստոսի Յիսուսի Տեառն մերում

3 Ուստի, միայնոյ իմաստնոյն Աստուծոյ

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ արդ- ապալեմ նոսի քան զամենայն տանել աղօթիս, խնդրուածս, պարտաւան, գոհութիւնս
- 2 զման ամենայն մարդկան: Մանաւանդ վասն թաղաւորաց եւ ամենայն իշխանաց, զի խաղաղութեամբ եւ հանդարտութեամբ վարեացոյք զկեանս մեր ամենայն աստուածաշնորհութեամբ
- 3 եւ սրբութեամբ: Զի այն է բարի եւ ընդունելի ու-
- 4 ռաջի փրկչին մերոյ Աստուծոյ, Որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն եւ ի գիտութիւն Տէմար-
- 5 տութեան եկեացեն: Զի մի է Աստուած, եւ մի միջնորդ Աստուծոյ եւ մարդկան, մարդն Յիսուս
- 6 Քրիստոս, Որ եւ զանձն իրկանս ընդ ամենեցուն՝
- 7 վրայաթիւն ժամանակաց իւրոց: Յոր եղաց եւ բարեղ եւ առաքելոյ, (Տէմարին տեսեմ շի Քրիստոս եւ ոչ սահմ,) Եղէ վարդապետ հեթանոսաց հաւատովք եւ Տէմարութեամբ:
- 8 Այս կամիմ զի արք կայցեն յաղօթիս յամենայն տեղիս, բանալցեն զսուրբ ձեռս ի վեր առանց բարկութեան եւ երկմտութեան: Նոյնպէս եւ կանայք ի զարդ խնարհութեան ակնածութեամբ եւ զգաստութեամբ զարդարել զանձինս, մի՛ ի հիստ սակիմանս ընդկուրդեայս մարդարտով,
- 10 կամ ի հանդերձս պաճուձեալս, Այլ, որպէս վալելէ կանանց զաստուածաշնորհութիւն յանձն
- 11 տուելոց, գործովք բարութեան: Կին մարդ շքանութեամբ ուսցի, ամենայն հնազանդու-
- 12 թեամբ: Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրաւանքս, եւ ոչ ձօնաբանս լինել քան զոյր մարդ
- 13 այլ ի յուսութեան կալ: Զի Ազամ նախ անեղ-
- 14 ծու եւ ապա Եւս Եւ Ազամ ոչ պատրեցաւ,

1 ի Յոննէն պալտսն

3 Յոննէն, լրութեամբ

2 Յոննէն պալտսն

- 15 այլ կինն պատրեցաւ եւ յանցեալ: Բայց կեցցէ վասն որդեձնութեանն, եթէ կայցեն ի հաւատս եւ ի սէր եւ ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ:

ԳԼ. Դ

- 1 Հաւատարմի է բանս, եթէ ոք եպիսկոպոսոս-
- 2 թեան ցանկաց, բարեւոյ գործոյ ցանկաց: Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ կնոջ այր,
- 3 չնեղ, ցած, պարկեշտ, հիւ բաշէր, աւուրցիչ: Մի՛
- 4 թշամանող, չմի՛ հարկանող, այլ հանդարտ:
- 5 մի՛ կուռող, մի՛ արծաթասէր: Զի ի բում տանն իսկ բարեոք վերակացու լինալ իցէ, որդեակս ունիցի որ ի հնազանդութեան կայցեն ամենայն
- 6 պարկեշտութեամբ: (Ապա եթէ ոք ի բում տանն վերակացաւ չգիտիցէ լինել, զեւրդ եկե-
- 7 զուսեցէ, զի մի՛ հոյարտացեալ ի դատաւաստան
- 8 Մատանայի անկանիցի Այլ պարտ է նմա վկայութիւն բարի եւ յարաւանդն ունել - զի մի՛ ի նախաւինն անկանիցի եւ յորդպայթիս Աստուանցի:
- 9 Նոյնպէս եւ զսարկաւազունն պարկեշտս: մի՛
- 10 երկբանս, մի՛ զինեւերս, մի՛ զօշաբաղս: Այլ ու-
- 11 նիցին զխորհուրդ հաւատոցն սուրբ մտօք: Ինքեանք նախ փորձեցին, եւ ապա ի պաշտօնն
- 12 մատիցեն, զի անարատք լիցեն: Նոյնպէս եւ կանայք նոցա պարկեշտք: մի՛ չարախօսք, չնեղք,
- 13 հաւատարմիք յամենայնիս: Սարկաւազք լինիցին միոյ կնոջ արք, որոց սրբոյ իւրեանց բարեոք
- 14 վերակացու լինալ իցեն եւ տանց իւրեանց: Զի որ բարեոքն պաշտեցեն աստիճան բարի անձանց

1 Յոննէն, արթուն, չաւ, զգաստ

2 Ունիցի, մի՛ հարկանող, մի՛ զօշաբաղ

իրենանց չաշին, և բազում համարձակութիւն ի հաւատան որ ի Գրիստոս Յիսուս:

Վ. Զ.

- 14 Զայս գրեմ առ քեզ, զի ական ունիմ ի մօտոյ
15 զաւ. Ապա թէ յամեցելց, զի գրիտացես թէ որ-
պէս պարտ իցէ քեզ ի տան Աստուծոյ շնորհ, որ
է եկեղեցի Աստուծոյ կենդանւոյ, սինն և հաս-
16 տատութիւն ճամարտութեան: Եւ յայտնի իսկ
մեծ է խուրճորդն աստուածապաշտութեան, որ
երեւեցաւ մարմնով, արդարացաւ Հոգւով,
յայտնեցաւ հրէշտակաց, քարոզեցաւ ի հեթանոսս,
հաւատարիմ եղև յաշխարհի և վերացաւ
փառօք:

ԳԼ. Դ

- 1 Ա. Զ. Այլ Հոգին Սուրբ յայտնապէս ասէ թէ ի
ժամանակս յեռինս քակեսցին ոմանք ի հաւա-
տոցն, և հայեսցին յայս մուրրութեան և ի վար-
2 զապետութիւնս դիւաց, Կեղծաւորութեամբ
ասաբանք, խաբեալք իւրենաց խղճին մօտաց:
3 Ար արդէրուցուն յամուսնանալոյ, և մեկնեցին ի
կերակրոց զոր Աստուած հաստատեաց ի վայելել
Հաւատացելոց, և ոչք հասեալ իցին ի ճամբ-
4 տութեանն վերայ: Զի ամենայն արարածք Աս-
տուծոյ բարի են, և չիք ինչ խտուրտ մանաւանդ:
5 որ գոհութեամբ բնդունիցին: Զի սրբի բանին
6 Աստուծոյ և տղօթիւք: Զայս խրատ տուեալ
եղարաց՝ բարեւք պաշտօնեայ լինիցիս Գրիստոսի
Յիսուսի: Ենանիցիս բանիւք հաւատոց և բարեւք
վարդապետութեամբն զորոց գնան իսկ եղբեր:
7 Այլ ի պիղծ բանից և յառասպելոց պառաւանդ
հրաժարեալիւր, բայց կրթեալ զանձն քո յաս-

- 8 տուած պաշտութիւն: Զի մարմնոյ կրթութիւն աս-
տակաւ ինչ օգտակար է, իսկ աստուածապաշտու-
թիւն աստ ամենայն ինչ օգտակար է, և զաւետիս
9 կենաց ունի զարդիս և զհանդերձեցոյն: Հաւա-
տարիմ է բուն և ամենայն ընդունելութեան
10 աշխանի է: Զի ի սոյն իսկ վաստակեմք և նախա-
տինս յանձն առնումք, զի յուսացեալ եմք
յԱստուած կենդանի, որ է փրկիչ ամենայն
մարդկան, մանաւանդ հաւատացելոց:
11 Իկ. Պատուէր տալիք զայդ. և ուսուցանիչիւր:
12 Զի մի՛ ոք զքո մանկութիւնդ արհամարհիցէ,
այլ օրինակ լինիլիւր հաւատացելոց բանիւք, զնա-
13 ջիւք, սիրով, հաւատովք, սրբութեամբ: Մինչեւ
զամ ես, միտ դիր ընթերցուածոց, միտքարու-
14 թեան, վարդապետութեան: Մի՛ անփոյթ առ-
նել զանորհացդ որ ի քեզ են, որ տուաւ քեզ
մարգարէութեամբ ի ձեռնադրութենէ երկրո-
15 թեան: Եւ զի խորհեաց և ի դոյն կանխեսիր, զի
քո յառաջադիմութիւնդ ամենեւոյն յայտնի լի-
16 ցի: Զայդ լինիլիւր անձին և վարդապետութեանդ
և ի դմին յամեալիւր զայդ եթէ առնիցես, եւ
զանձն ապրեցուսցես, եւ զայնոսիկ որ քեզն
լսեցեն:

ԳԼ. Ե

- 1 Զծերն մի՛ պատուհասիցես, այլ միտքարեալիւր
իրեւ. զհայր. զերիտասարդս՝ իրեւ. զեղբարս,
2 Զպառաւունս՝ իրեւ. զմարս, զմանկամարդս՝
3 իրեւ. զգորս ամենայն սրբութեամբ: Զայրիս
4 պատուեալ որ ստոյգ այրին իցեն: Ապա թէ ոք
այրի սրդիս և թառուն ունիցի, ուսանիցին նախ
իւրենաց տանց բարի առնել, և զփոխարենն
հատուցանել ծնողացն: զի սոյն է բարի և բն-
5 դունիլիւր առաջի Աստուծոյ: Իսկ որ ճամբարիս

1 ՈՒՆԵԿ, Աստուած

2 ԲԱՊԱՆԵԿ, գոհութեամբ հաւատացելոց

- այրին իցէ և մենացեալ, յուսացեալ յԱստուած,
 և շկանիւեալ յաղօթս և ի խնդրուածս գցայց և
 6 զդերեկ. իսկ զիրգ այրին կենդանոյն մեռեալ
 7 է: Չայս պատուիրեալ զի անարատք իցեն:
 8 Իսկ եթէ ոք իւրոց և մանուսնդ բնառնեաց
 խնամ ոչ տանիցի, ի հաւատոցն ուրացեալ է, և
 9 չար եւս քան զանհաւատն է: Այլք ընդ այրիս
 տնուանցի որ չիցէ պակաս ի վաթմանամենից,
 10 իմոյ առն կին լիեալ, եւ ի գործս բարիս վկայ-
 եալ. եթէ մանկուան սնուցեալ լցէ, եթէ զհիւս
 ընկալեալ իցէ, եթէ զսրբոց զոտս լուացեալ լցէ,
 եթէ նեղելոց բաւական լիեալ լցէ, եթէ զամե-
 11 նայն գործոց բարեաց պէտք երթեալ լցէ: Այլ
 ի մանկամարդաց այրեացն հրաժարեալ, զի յորժամ
 12 խայտան զԻրխոտսիս, ամուսնեալ կամին. իսկ
 զպատաստանս ընդունին, զի զառաջին հաւատն
 13 տրամամբնցին: Միանգամայն և դատարկան-
 ձունք ուսանին, չլիզոք ամենէ ի տուն. և ոչ
 14 միայն զատարիք, այլ և փառքուք և հետա-
 չքերիւք. և խօսին որ ինչ ոչ է պիտոյ: Կամիմ
 զմանկամարդացդ ամուսնեալ, որդիս ծնանալ,
 տնարարս լինել, և մի՛ ինչ պատճառս տալ հա-
 15 կառակորդին ի հայհոյութեան ազազս: Զի ար-
 զեն իսկ ունեք խոտորեցան զինքն Սատանայի
 16 իթէ ոք հաւատացեալ՝ այրիս ունիցի, բաւական
 լիցի նոցա, և մի՛ ծանրացի եկեղեցոյն, զի
 ճամբրեալ այրեացն բաւական լինելիս
 17 ՌԻ. Որ բարոք վերակացու լինին երիցունք՝
 կրկին պատուի արժանի եղիցին, մանաւանդ որ
 աշխատիցին բարեալ և վարդապետութեամբ:
 18 Քանզի ասէ գիր, Մի՛ կապեցես զցուկ եզին
 կալուսոյ, և՛ Արժանի է մական վարձու իւրոյ:
 19 Զերեցուէ չարախոտութիւն մի՛ ընդունիցիս, բայց

- 20 եթէ երկուք և երկուք վկայիւք. իսկ որ մեղան-
 չեն՝ առաջի ամենեցուն յանդիմանեալ, զի և
 21 այլքն երկիցենէ վկայութիւն դնեմ առաջի Աս-
 տուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի և ընտրելոց հրեշ-
 տակաց, զի զայդ պահեցես առանց մտահաճու-
 22 թեան, մի՛ ինչ առնել պատանօքս: Զեւս վաղ-
 վազակի յուրսք վերաց մի՛ դնիցես, և մի՛ կցորդ
 լինիցիս մեղաց օտարաց. զանձն քո սուրբ պու-
 23 հնայիս:
 23 Այսուհետեւ մի՛ հոբ եւեթ բմկիցես, այլ սու-
 կալիկ մի և զինքն խառնեալիք վասն ստամբսի և
 տակալ հիւանդութեանց:
 24 Են մարդք որոց մեղքն յայտնի են, և յառ-
 ճագոյն հասեալ ի դատաստան, և են՝ որոց զինք
 25 երթան. նոյնպէս և բարի գործքն յայտնի են,
 և որ այլազգ եւս ինչ իցեն՝ Թաքլեւ ոչ կարեն:

ԳԼ. 2

- 1 Որ միանգամ ընդ լծով ծառայութեան իցեն,
 զիրարքանիւր տեսարս պատուի արժանի համա-
 րեցելին, զի մի՛ անունն Աստուծոյ և վարդապե-
 2 տութիւնն հայհոյեցի: Իսկ որ հաւատացեալ
 տեսարս ունիցին, մի՛ արձամարհեցեն զի եղ-
 բարք են, այլ առաւել ծառայեցեն, զի հա-
 ռատացեալքն և սիրունքն, որք զբարերարու-
 թիւնն յանձին ունիցին. զայս ուսուցանիցիր և
 3 միևեթարեալիւ: Իսկ եթէ ոք այլազգ ինչ ուսու-
 ցանիցէ, և ոչ անասցէ սղմաութեան բանից
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և բա-
 տատածապաշտութեան վարդապետութեանն,
 4 Այնպիսին հպարտացեալ է և ոչինչ ոչ գիտէ,
 այլ տապի ի խնդիրս և ի բանս հակառակու-

- թեան. ուստի լինին նախանձ, հեռ, հայհոյու-
- 5 թիւնք, կարծիք շարեւեղ, խարդախութիւնք
տղականելոց մտաց մարդկան և օտարացելոց
ի ճշմարտութիւնէ անտի, որք չտհապաճառ հա-
մարին զաստուածադատութիւնն. բայց դու մեր-
ժեռիչի յայնպեակաց անտի
- 6 ԲԶ. Այլ չտհապաճառ մեծ աստուածադաշ-
- 7 տութիւնն է բաւականութեամբ հանդերձն Զի ոչ
բերաք ինչ յայնարհոյ, և ոչ տանել ինչ կա-
8 րացուք: Այլ ունի՛ր կերակուր և հանդերձն,
- 9 և ոչնու չտառացուք. իսկ որք կամինն մեծանալ
անկանին ի վորձութիւն և յորդայցիք և ի բա-
10 զում ցանկութիւնն անմիտս և վնասակարս, որք
ընկղվեն զմարդիկ ի սատակումն և ի կորստա-
- 11 Զի արմատ ամենայն հարեաց արծաթախրութիւն է. որում ոմանց ցանկացեալ վրիպեցան ի
հաւատոցն, և զանձինս արկին ընդ բազում
ցաւովք:
- 12 Այլ դու, ո՛վ մարդ Աստուծոյ, փախիր յայնցա-
նէ, և երթ. զնեւ արգարութեան, զաստուած-
պաւտութեան, զհաւատոց, զիրոյ, զհամբերու-
թեան, զհնգութեան. եւ մարտիր զբարեք
մարան հաւատոց, և բուռն հար զկենացն յախ-
տենականաց յոր կուցարն, և դաւանեցեր
զբարեք դաւանութիւն առաջի բազում վիպից:
- 13 Պատուիրեմ քեզ առաջի Աստուծոյ որ կենդանի
առնէ զամենայն, և Յիսուսի Քրիստոսի որ վիա-
յեաց առաջի Պնտադոյ Պիղատոսի զբարեք
14 դաւանութիւնն, Պաշնէ քեզ զպատուիրանն ամբ
րիծ, անարատ, միակե. ի յայտնութիւն Տեոռն
- 15 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. Զոր յիւր ժամանակս
ցուցցէ նրանիկն և միայն Հօգոյ, Թագաւոր թա-
16 զաւորաց և Տէր տերանց. Որ միայն ունի զան-

- մահութիւն՝ բնական ի յոյս անմտոցոյ, զոր ոչ
ոք ետես ի մարդկանէ և ոչ տեսանել կարող է,
որում պատիւ և զօրութիւն յախտեանն Ամեն:
- 17 Ահեղատանց որ են յայտմ աշխարհի՝ պատուէր
տալիր մի՛ ճշարտանալ և մի՛ յոգնալ ի մեծու-
թիւն անտի, այլ յիկատուած որ տայ մեզ զա-
18 մենայն աւատապէս ի վայելել, Զբարիս զործել,
մեծանալ զործովք բարութեան, աւատա, շի-
19 բուն, հաղորդս լինել. Գանձել անձանց հիմն
բարի ի հանդերձեալսն, զի բուռն հարկանիցին
ճշմարտս կենացն:
- 20 Ով Տիմոթէէ, պահեա զամեղն՝ խոտորեալ
7ի սղծոց և ի նորաձոյն բանից և ի հակառակու-
- 21 թեան և ի մղարանուն զիտութեանէ՝, Զոր ոմանց
յանձն առեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոց անտի,
Շնորհք ընդ քեզ:

Ա- ՏԻՄՈԹԷՍ --- ԸՆԴ ԲԱԶՄ ԶԻՆԵՐ Ի ԼԱՌՈՒՆԷ
ԼԵՅ, որ է Բարեք ԲԱՆԱՅՈՒՆ ԳԻՆԵՐԷՆԵՆԱՅՈՒՆ:

1 ՈՒՄՆ, յիկատուած կենդանի

2 ի Յոնիկն աւետի

3 ՈՒՄՆ, զկենայն յախտենականաց

4 Բայն, ի ողծոց բանից անտեակաց (Բ Տիմ. Բ. 16)
և հակառակութեանց մղարանուն զիտութեան
5 ՈՒՄՆ, յաւելուն, Ամեն:

1 ՈՒՄՆ, և յայտ իսկ է թէ և ոչ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԳԼ. ՊԱՂԱՅ, առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի
կամօքն Աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն որ ի
2 Քրիստոս Յիսուս, Տիմոթեոս որդւոյ սիրելոյ
շնորհք, ողորմութիւն և խղարութիւն յԱստու-
ծոյ Հօրէ և ի Քրիստոսէ Յիսուսէ Տեառնէ մերմէ,
3 Շնորհ ունիմ Աստուծոյ զոր սլաշտեմն ի նախ-
նեաց մօռք սրբոյք, իբրեւ զի անպակաս ունիմ
զքէն յիշատակ յազօթս իմ զցայոյ և զցերեկ,
4 Յանկացեալ եմ տեսնել զքեզ յիշատակեալ
զարտասուն քո, զի լցայց ուրախութեամբ,
5 Զմտաւ ամեալ զանխիղճ հաւատն որ են ի քեզ,
որ յառաջագոյն բնակեցաւ ի հանոյ քում Լա-
ւողեայ, և ի մօր քում Եւնիկեայ, հաստատեալ
6 եմ թէ և ի քեզ էւ Վասն որոյ յիշեցուցանեմ
քեզ արժարժել զշնորհն Աստուծոյ որ են ի քեզ,
7 ի ձեռնադրութենէ խնկւ Զի ոչ եւ մեզ Աս-
տուած հոգի զհաստութեան, այլ զորութեան
8 սիրոյ և զգաստութեան Մի՛ սպաս հետեւ ամբ
համարեցիս զվկայութիւն Տեառն մերոյ, և մի
զիս զկապեալ նորա, այլ կորոյ լեր չարարանաց
9 աւետարանին ըստ զօրութեանն Աստուծոյ, որ
փրկեացն զմեզ և կոչեաց ի կոչումն սուրբ, ոչ
ըստ գործոց մերոց, այլ ըստ իրում յառաջա-
գրութեանն և շնորհաց, որ տուաւ մեզ ի Քրիս-
տոս Յիսուս յառաջ քան զգամանակն յախտե-
նից,

- 10 ԳԼ. Բայց յայնեացաւ այժմիկ յերեւել փրկին
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ խաղանեաց զմահ
և լուսաւոր արար զկեանս և զանեղծու-
11 թիւն ի ձեռն աւետարանին. որոյ եղայ եւ քա-
րոզ և առաքեալ և վարդապետ հեթանոսաց,
12 Վասն որոյ և զայս չարարանս կրեմ, այլ ոչինչ
ամօթ համարիմ, քանզի զիտեմ յո՛հաւատաց-
եալն եմ, և հաստատեալ եմ թէ կարող է զա-
13 ւանդն իմ պահել յօրն յայն, Ունիցիս օրինակ
ողբմտութեան բանիցն զորս յինէն լուար, հաւա-
14 առիք և սիրով որ ի Քրիստոս Յիսուս Զբարեոք
աւանդն պահեալիք ի ձեռն Հոգւոյն Սրբոյ ի մեզ
բնակելոյ,
15 Զայս զխաղիւր զի մեկնեցան ի մէնջ ամենե-
քին որ էին յԱօիւ, որոց սակի են փեղեղոս և
16 Հերմագենէս, Տացէ Աստուած ողորմութիւն
տանն Ոնեսիփորոյ, զի բազում անգամ հան-
գայց զիս և զկապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ,
17 Այլ իբրեւ եկն ի Հռովմ, պնդագոյնս խնդրեաց
18 զիս և եղիւ. (Տացէ նմա Տէր ողորմութիւն
զաւանել ի Տեառնէ յաւեոյ յայնմիկ) և որպի-
նչ միանեցամ յեփեսոս սպաս կալաւ Կինճ զայն
դու ինքնին քաջ գիտես,

ԳԼ. Բ

- 1 Այլ դու, որդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն որ ի
2 Քրիստոս Յիսուս եւ զոր լուար յինէն բազում
վկայիւք զայն աւանդեցես հաւատարիմ մար-
գդոց, որք բաւական իցեն և զայլս ուսուցանել,
3 ԳԶ. Վշտակից լեր իբրեւ զբարեոք զինուոր
4 Քրիստոսի Յիսուսի Ոչ ոք զինուորեալ աստէն
ընդ կեանս աշխարհիս պատաղել, եթէ զօրաւա-

- 5 քին հաճոյ լինիցիս ևւ եթէ մարտիկ ոք իցէ, ոչ
6 պրակի, եթէ ոչ ըստ օրինին մարտիցէս ևւ հոգա-
7 գործին աշխատելոյ պարտ է նախ ի պողոտն վա-
8 յերկ, իմա՛ զինչ ասեմաւ. ասցէ քեզ՝ Տէր իմաւ-
9 տաթխն յամենայնի. Յիշեալ գրքիստոս Յիսուս
10 յարուցեալ ի մեռելոց, ի զաւակէ Դաւթի, ըստ
11 սեռարանիս իմաւմ. Յորում յարարիմ կապա-
12 նօք չափ իրբիս զարարգործ, այլ բանն Աստու-
13 ծոյ ոչ եթէ կապեալ իցէ, Աստն այնորիկ ասե-
14 նայնի համբերեմ վասն ընտրելոցն, զի և նոքա
15 վրկութեանն հասանիցեն որ ի Քրիստոս Յիսուս
16 ի երկնաւոր փառօքն հանդերձ, Հաւատարիմ է
17 բանս զի եթէ ընդ նմա մեռաք, ընդ նմին և
18 կեցցուք. եթէ համբերեմք, ընդ նմին և թաղա-
19 ւորեցուք. և եթէ ուրանաք, և նա ուրանայ
20 զմեզ. և եթէ հաւատարիմ, նա հաւատարիմ
21 մնայ, ուրանալ զանձն իւր ոչ կարէ:
22 ԱԻՐ. Զայս յուշ արասիր՝ վիպութիւն եղ-
23 եալ առաջի շատուծոյ, մի՛ բռնակիրս լինել
24 յոյնչ պէտս ի կործանումն յողաց, փութասիր
25 զանձն քո ընտիր կացողանի առաջի Աստուծոյ,
26 մշակ առանց ամօթոյ, ուղիղ համատեղել զբանն
27 ճշմարտութեանս Այլ ի պղծոյ և ի սնոթի խօսից
28 մերժեալի, զի առաւել յառաջ դայցեն յամպա-
29 րչաւութիւնս. և բանք նոցա իրբիս զբաղցիկել
30 ճարակ գտանեն. որոց սակի են Հիմնոս և փրկե-
31 ւոս. Որք վրկայեցան ի ճշմարտութենէ, և անեն
32 եթէ Յարութիւն ձեռնալոց արդէն իսկ եղեալ է,
33 և կործանեն զհաւատս ոմանց Այլ հաւատաւոս
34 հիմն Աստուծոյ կայ և ունի զիկիքս զայս, թէ
35 Ծանեալ Տէր զայնոսիկ որ լինեն և՛ իրաց
36 լիցի յանիրաւութենէ ամենայն որ անուանէ զա-

13 Եւն, յախոնական

2 Ունչ, Տեառն

2 Յիսուսն ալ-լուս

2 Յիսուսն ալ-լուս

- 20 նուն Տեառն Այլ ի տան մեծի ոչ միայն են ու-
նօթք ոսկեղէնք և արծաթեղէնք, այլ և փայ-
տեղէնք և խեցեղէնք. են որ ի պատուի են և
21 են որ յանարգութեանս եթէ ոք սրբեցէ զանձն
32 իւր յայնպիսեալ անտի, եղիցի անօթ պատուա-
կան՝ սրբեալ և պիտանի Տեառն շիրում
33 յամենայն գործս բարութեան պատրաստեալ
22 Այլ յերկտասարդական ցանկութեանց փոխիր,
և երթ զհետ արդարութեան, զհաւատաց, զսի-
րոյ, զխաղաղութեան, շարքութեան, ընդ այն-
սիկ որ կարգան զանուն Տեառն սուրբ սրտիք
23 Այլ ի յիմար և յանիրաւ խնդրոց հրաժարեա,
24 զխոտալիք թէ անտի ծնունին կոխք. Բայց ծա-
ռայի Տեառն ոչ է պարտ կուտել, այլ հեզ լի-
նել առ ամենեւեմ, ուսուցիչ, անոխաղալ
25 ճշմարտութեամբ իրաւոյ զհակառակդան,
36 թերեւս տացէ նոցա Աստուած աստախաղալիս
26 ի զխոտալիքն ճշմարտութեան. Եւ սխալեցիքն
յորդայի՛ից Սատանայի՛ որացեալք ի նմանէ ի
նորա կամանս

ԳԼ. Գ

- 1 ԱԻՐ. Զայս զխոտալիք եթէ յաւուրս յետինս
2 եկեցեն ժամանակք չարք, Զի եղիցին մարդիկ
3 անձնատէրք, արծաթատէրք, հպարտք, մարա-
տաւանք, հայնոյիք, անհաւանք ծնողոց, ան-
4 շնորհք, անուորք, Աննուէրք, անգութք, բան-
5 սրկութք, անժոյժք, վէսք, անբարեւէրք, Լատ-
6 նիւք, յանդգութք, ամբարհաւանք, ցանկոտէրք
7 անասեալք քան աստուածատէրք. Որ ունիցին
8 զկերպարանս աստուածապատութեան, և ի զօ-
րութենէ անտի նորա ուրացեալ իցեն. և խոր-

1 Ունչ, Քրիստոսի

2 Յիսուսն ալ-լուս

- 6 չեղիր ի նոցանէ: Քանզի ի նոցանէ են որ մտա-
նեն տանէ ի տուն, և գերեն զկանոսս չեղչակու-
տեալս մեղօք՝ վարեալս ի պէսպէս ցանկութիւնս,
7 Որ յամենայն ժամ ուսանին, և երբեք ի գիտու-
թիւն ճշմարտութեան ոչ հասանան: Այլ որպէս
8 Յանէան և Յամբէս հակառակ կացին Մովսիսի,
նոյնպէս և սօքս հակառակ կան ճշմարտու-
թեանն: մարդք ապականեալք մեղօք՝ անպիտանք
9 ի հօտատ: Այլ ոչ երբեք գայցին յառաջ ի լա-
տնդր: քանզի անմտութիւն սոցա յայտնի լիցի
10 ամենեցուն, որպէս և նոցայն իսկ եղև: Այլ
դու գնես եկիր վարդապետութեան իմոյ, առաջ-
նորդութեան, յօժարութեան, հօտատոց, եր-
11 կայնմտութեան, սիրոյ, համբերութեան, Հայր-
ժանաց, չարչարանաց, որպիսիք եղև ինձ Ալե-
մոք և յիկոնրոն և ի Լիւսարոս, որպիսի՝ հայր-
ժանաց համբերի, և յամենայնէ փրկեաց զիս
12 Տէր: Եւ ամենեքին որ կամիցին աստուածապա-
տութեամբ կեալ ի Քրիստոս Յիսուս՝ ի հայածանս
13 կացցին: Այլ մարդք չարք և կախարդք յա-
ռաջ եկեսցին ի չար անդր, մոլորեալք և մոլորե-
14 ցուցանիցին: Այլ դու հաստատուն կաց յոր ու-
սարդ և հօտատարիմ եղբ, գիտես ուստի՝ ու-
15 սօք: Զի ի մանկութենէ ղգիրս սուրբս գիտեն,
որ կարող են իմաստուն առնել զգիշ ի փրկու-
թիւն ի ձեռն հօտատոցն որ ի Քրիստոս Յիսուս
16 ԴՇ: Ամենայն Դիրք աստուածապաշտէ և օգ-
տակարք ի վարդապետութիւն են և ի յանդի-
մանութիւն և յուղղութիւն և ի խրատ արդա-
17 լութեան: Զի կատարեալ լցէ մարդն Աստուծոյ
յամենայն գործս բարութեան հաստատեալ:

ԳԼ. Դ

- 1 Զայս վկայութիւն դնեմ՝ առաջի Աստուծոյ և
Յիսուսի Քրիստոսի, որ դատելոց է զկենդանիս

- և զմեռեալս ի յայտնութեան իւրում և յարքա-
2 յութեան: 'Եւ դու՝ քարոզես զբանն, հաս ի վե-
րայ ժամու և տարածամու, յանդիմանեալ, սաս-
տեալ, միսիթարեալ ամենայն երկայնատութեամբ
3 և վարդապետութեամբ: Քանզի եկեսցէ ժամու-
նակ զի ողջմտութեան վարդապետութեանն ոչ
անասցին, այլ ըստ ի բարձանիւր ցանկութեանց
կուտեցոցն իւրեանց վարդապետս, ըստ մարմա-
4 յնոյ լսելեայ իւրեանց: Եւ ի ճշմարտութենէ տն-
տի դարձուցանելցեն զլսելիս, և յաստապէս կոր-
5 ժանեցին: Այլ դու զուարթ կաց յամենայնի,
ճշնեաց, զգործս աւետարանչի գործեալ, զպաշ-
6 տօնդ քո՝ կատարեալ կալ: Զի ես այսուհետեւ
նուիրեալ եմ, և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ
7 կայ: Զբարեոք պատերազմ՝ պատերազմեցայ,
8 զրնթացն կատարեցի, գնաւատն պահեցի: Այ-
սուհետեւ կայ մնայ ինձ արդարութեան պահին,
9 զոր հատուցէ ինձ Տէր յաւուր յայնմիկ ար-
դարն Դատաւոր, ոչ միայն ինձ, այլ և ամենե-
ցուն որ սիրեցին զյայտնութիւն նորս:
10 ԶՇ: Փութասիւր գալ առ իս վաղվազակի,
զի Գեմաս եմօղ զիս և սիրեաց զաշխարհ, և
11 գնաց ի Թեսաղոնիկէ, Կրեակէս՝ Դի Գալիւսա, Տի-
տոս՝ ի Դադամաիա, Դուկաս միայն է ընդ իս:
12 ԶՄարկոս առեալ՝ ընդ քեզ ածիցես, զէ է ինձ
13 պիտանի ի սպասարորութիւն: ԶՏի քիկոս առա-
14 քեցի յնփեսաս: Զփիլոնն շփոյ ի Տրովադա առ
կարպոսի, յոթամ գայցես, բերիր, և զգիրուն,
15 մանաւանդ զմատենանս: Ակեքսանդրոս բազում
չարչարանս եցոյց ինձ, հատուցէ նմա Տէր ըստ

Ի Թռռնէ պատմէ

Դի Թռռնէ, Բռռռնէ՝ ի Գաղատիա, ուրախ՝ ի Գաղիա
Յիսուս, զոր թողի

ՅԵՂԵ, Աղեքսանդրոս դարբն

- 15 գործս նորա: Երբմէ և դու անձնապահ լինելիք,
- 16 զի շատ հակառակ եկաց բանից մերոց: Յառաջ նում ատենին ոչ ոք ինչ ի թիկունս եկաց, այլ ամենեքին թողին զիս: Սի համարեսցի նոցա այն:
- 17 Այլ Տէր օգնեաց ինձ, և զօրացոյց զիս, զի ինեւ ջարդութիւնն հաստատեցի, և լուրջեն ամենայն հեթանոսք: և ապրեցայ ես ի բերանոյ
- 18 առիծուն փրկեսցէ զիս Տէր յամենայն գործոց չարաց, և զերծուցէ զիս յարգայտութիւն իւր որ յերկինս է, որում փառք յախտեանս յախտենից: Ամէն:
- 19 Ողջոյն տալիք Պրիսկեայ և Ակիլզեայ և Ոնեսի-
- 20 փորայ տանն: Երասպոս մնաց ի Կորնթոս: զՏրո-
- 21 փիմոս թողի ի Մելիտոս հիւանդագին: Փութաս-
լիլ յազալ քան զձեռն զալ: Ողջոյն տան քեզ
Երուզոս և Պուզէս և Ղինոս և Կղադիս և եղ-
- 22 յարք ամենեքեան: Տէր Սիստուս Քրիստոս ընդ
օգույդ քում: Շնորհք ընդ քեզ:

Ա- Տիմոթէոս երբեք լուրջ, որ եր Եփեսոսաց
ի իւրեցոյն եղիւ իւրաքանչիւր յեղիս իւր
ի իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն
իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն
իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն իւրեցոյն

ՅՈՒՆԻ, ԵՐԱՍՊԱՍ, ԱՄԷՆ:

ԱՌ ՏԻՄՈՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Կիր. ՊԱՒԼՈՍ, ծառայ Աստուծոյ և առաքեալ
Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ հրատարակեց
Աստուծոյ, և ի գիտութիւն ճամբարութեան որ
- 2 ընդ աստուածապաշտութեանն է, Յուսով կենացն
յախտենից, զոր խոստացաւ անսուսն Աստուած
- 3 յառաջ քան զԺամանակս յախտենից, իայց
յայտենեց իւրովք Ժամանակօք զբանն իւր քա-
րազութեամբ, որոյ եղէ ես հաւատարիմ ըստ
- 4 հրամանի փրկչին մերոյ Աստուծոյ, Տիմոթի
այ սիրելւոյ ըստ հաւատարկաց հաւատոց, շնորհք
և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ և ՚ի Քրիստոս
սէ Յիսուսէ՝ փրկչէ մերմէ:
- 5 Վասն այնորիկ իսկ թողի զքեզ ի Կրետէ, զի
որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝ ուղղեցես, և
կացուցես ըստ քաղաքաց երկրացսն, որպէս և
- 6 ես քեզ պատուիրեցի ինձ օք անաքստ իցէ,
միոյ կնոջ այր, որդեակս ունիցի հաւատացեալս,
և ոչ յամբաստանութիւն անառակութեան կամ
- 7 անհնազանդոս: Զի պարտ է եպիսկոպոսին անա-
քատ լինել, որպէս և Աստուծոյ անտեսի, մի/
յանդուգն, մի՛ բարկացող, մի՛ թշնամանող, մի՛
- 8 հարկանող, մի՛ զօշաքաղ, Այլ հիւստէր, բարե-
- 9 սէր, ցած, արդար, սուրբ, ժուժկալ, վերակացու
լինել հաւատարիմ բանին վարդապետութեան, զի
կարող իցէ և մխիթարել ողբնութեամբ վար-
դապետութեանն, և զհակառակորդսն կշտամ-

ՅՈՒՆԻ, ի Տիմոթէն Սիստուսէ Քրիստոսէ

- 10 բեւ, Գանդի բազումք են անհնազանդք, զբա-
 11 խօսք և մտախարք, մանաւանդ որ ի թիփառու-
 12 թենէ անտի են. Զորս պարս և ըմբերանել որք
 զամենայն առնա կործանեն, և ուսուցանեն զոր
 չէ արժան վասն զօրաքաղութեան.
 13 ԴՇ. Ասաց ոմն ի նոցանէ, իրենաց իսկ մարգա-
 14 րէ, կրեաացիք հանապաղատաւք, յարաճճիք,
 15 գատարկապարտք. եւ սողոգ չե՛ մկայութիւնս
 այս. վասն որոյ կատարեանս պնտա խառա-
 16 գոյնս, զի առողջացին ի հաւատոս. եւ մի՛ հա-
 յեցին ի շրէական առասպելս, և ի պատուէրս
 մարդկան զառածելոցն ի ճշմարտութենէ. Ամե-
 17 նայն ինչ սուրբ է սրբոյ, բայց պղծոցն և անհա-
 լաւոց ոչինչ է սուրբ, այլ պղծեալ են միտք և
 18 խորհուրդք նոցա. Խոստանան գիտել զԱստուած,
 և գործովք իրենանց ուրանան. պիտք և անհա-
 լաւք և յամենայն գործս բարեաց անպիտանք.

ԳԼ. Բ

- 1 Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ որդամիտ վար-
 2 դապետութեանդ. նրեոց զգաստս լինել, պար-
 3 կեշտս, ցածունս, ողջամիտս ի հաւատոս, ի սէր,
 4 ի համբերութեան, ի ժուժկալութեան. Պառա-
 5 լանց նոյնպէս ի զգաստութեան, ի սուրբ վայել-
 6 յութեան, մի՛ բանտարկուս, մի՛ գինեմայս, այլ
 7 բարեխրատոս. Զի զգաստացուցեն զմանկա-
 8 մարդան այրանէրս լինել, որդեւերս, ցածունս,
 9 սուրբս, տնարարս, բարեգործս, հնազանդս իւր-
 10 ենաց արանց. զի մի՛ բանն Աստուծոյ չե՛ վար-
 11 դապետութիւնն՝ հայհոյեցի. Զերևոտարդս
 12 նոյնպէս աղաչեալիք ցածունս լինել. ՅԱմենեցուն
 զանձն՝ օրինակ կացուցանել գործոց բարու-

- թեան, վարդապետութեամբ զանեղծութիւն ու-
 8 նել, ի՞նչ որութիւն, զպարկեշտութիւն, Զբանն
 ողմտութեան, անպարտա լինել, զի որ հակառա-
 9 կորդն իցե՛ յամբ լիցի, և մի՛ ինչ ունիցի տակ
 զմէնջ յարութիւն. նրաւայլց՝ իրենաց տերանց
 հնազանդ լինել և հաճոյս յամենայն. մի՛ հակառա-
 10 կորս, Մի՛ հատուս, այլ զամենայն հաւատոս ցուցա-
 նել բարութեամբ. զի զվարդապետութիւն փրկին
 մերոյ Աստուծոյ զարդարեցեն յամենայնիւ. Ա. Զ.
 11 Գանդի երեւեցաւ. շնորհն Աստուծոյ փրկիւ ա-
 12 մենայն մարդկան. Որ խրատեն զմեզ զի ուրա-
 13 ցուք զամբարշտութիւն և զաշխարհական ցան-
 14 կութիւնս, զգաստութեամբ և արդարութեամբ
 և աստուածապաշտութեամբ կեցցուք յաշխարհիս,
 15 Իւ անկեալցոյք երանելի յոսոյն, և յայտնու-
 թեան փառաց մեծին Աստուծոյ և փրկին մերոյ
 16 ՅԽուսի Քրիստոսի. Որ էա զանձն վասն մեր, զի
 փրկեցէ զմեզ յամենայն անօրէնութենէ, և
 17 սրբեցէ իւր ժողովուրդ. ուսնողան, նախան-
 18 ձաւ որ գործոց բարութեան. Զայլ խօսեաց և
 միտքարեա և յանդիմանեա ամենայն աստուիք,
 զի մի՛ ոք իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ.

ԳԼ. Գ

- 1 ԶՇ. Եւ յուշ արտալիք նոցա, իշխանութեանց
 և պետութեանց հնազանդ լինել և հպտատակ
 2 կալ, և ամենայն գործոց բարութեան պատ-
 3 ըտառ գտանել. Մի՛ զոր հայհոյել, անկոխս լի-
 4 նել, հեզս, զամենայն ցածութիւն տաւ ամենայն
 5 մարդիկ ցուցանել. Զի էաք երբեմն և մեք ան-
 6 միտք, անհաւանք, մարտաւր, ծառայեալք
 7 ցանկու իրենաց և պէտպէս անուսակութեանց, չա-
 8 րութեամբ և նախանձու չըլէաք, առեցեալք և

Յի Յռնիւ պալատ

Յի Բաղւա պալատ

Յի Բաղւա պալատ

Յի Յռնիւ պալատ

- 12 քեզ և ինձ պիտանի. Չոր յղեցի առ քեզ, և
13 դու զգա ընկալիլ, այսինքն է զիմ աղիս. Չոր
կամէի առ իս արգելուլ, զի ընդ քո ունեցի ինձ
14 սպաս ի կապանս առնաբանին, Բայց առանց
քո կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի մի՛ բա-
15 րեքդ քո ի հարկէ լինիցին, այլ՝ կամաւ եւ
թերեւս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամանակ
16 մի, զի յառիտեան ունեցիս զգա, Մի՛ եւս իբրեւ
զձառայ, այլ ի վեր քան զձառայ, իբրեւ զեղ-
բայր սիրելի. եթէ ինձ այսպէս, ո՞րչափ եւս
17 առաւել քեզ մարմնով և Տերամբ, եթէ զիս
քեզ հաղորդ համարիցիս, ընկալ զգա իբրեւ զիս
18 եւ եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ կամ պարտիցի,
19 զայն ինձ համարեացաւ եւս Պաւղոս զրեցի
իմով ձեռամբ, եւ հատուցից. զի մի՛ ստեցեմ
20 քեզ թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս Այո,
եղբայր, եւ քո փոխանակ եղէց՝ ի Տէր. հանգստ
21 զաղկոյ իմ ի Գրիստոս Զուստցեալ ի հնազան-
դութիւնդ քո զրեցի առ քեզ. քանզի զիտեմ
թէ առաւել եւս քան զոր ասեմք՝ առնիցես
22 Միանգամայն և պատրաստեմք ինձ վանս,
քանզի յուսամ եթէ աղօթիսք ձերովք շնորհե-
23 ցայց ձեզ, Ողնոյն տայ ձեզ Եղալիրաս գերեկից
24 իմ ի Գրիստոս Յիսուս, եւ Մարկոս և Աբիս-
տարքոս և Դեմիաս և Դուկաս՝ զործակիցք իմ
25 Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի ընդ-
օգուոյդ ձերում:

Ա- փեխեալ և Ապոլոն, Խեբու Ռեխեմ, և առ
Արտիպոս, Խեբու և Կառուս, Եւսեբիոս,
Էրեստ և Էրեստ և Կեռ Ռեխեմ, Զառաի:

13 Եւս, օգտեցայց, Էմ, ուրախ եղէց քեւ.

2 Ռեմ, Եւսեբիոս, Ամեն:

ԱՌ ԵՐԱՍՅԵՑԻՍ

ԹՈՒՂԹ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Եւ. ԲԱԶՈՒՄ մասամբ և բազում օրինակօք
կանխաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարսն մեր
2 մարգարէի. ք. Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօ-
սեցաւ ընդ մեզ Որդւոյն զոր եղ ժառանգ ամե-
3 նայնի, որով և զյառնաւանս արար. Որ է լոյս
փառաց և նկարագիր էսթեան նորա, որ կրէ
զամենայն բանի. զօրութեան իւրոյ, շարքութիւն
մեղաց մերոց արարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ Մեւ-
4 ժութեանն ի բարձունս Այնչափ առաւել եղեալ
քան զհրեշտակս, որպէս լաւ եւս քան զնոսա ա-
5 նուն ժառանգեաց. Գանգից ցո՝ երբեք ասաց ի
հրեշտակաց, Որդի իմ եւս դու, եւ այսօր ծնայ
զքեզ. և զարձեալ թէ Ես եղէց նմա ի հայր, և
6 նա եղիցի ինձ յՈրդի Այլ յարժամ միասնեզամ
մեծցէ պանդրանիկն յաշխարհ, ասէ, Երկիր
պաղցեան նմա ամենայն հրեշտակք Աստուծոյ
7 Այլ առ հրեշտակսն՝ ասէ, Ո արար զհրեշտակս
8 իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս իւր՝ բոց հորս, իսկ
ցՈրդին ասէ, Ամոռ քո, Աստուած, յառնաւան
յառնեցից. Գաւապան ուղղութեան՝ գաւա-
9 զան արքայութեան քոս Սիրեցեք զարդարու-
թիւն և ատեցեք զանօրեանութիւն. վասն այսո-

1 Ի Եւսեբիոս Կառուս 2 Ռեմ, անձամբ սրբութիւն
3 Էմ, զհրեշտակաց 4 Ի Յոսեբիոս Կառուս

- րիկ օծ զքեզ, Աստուած, Աստուած քո իւրով
 10 ուրախութեան առաւել քան զընկերս քո: Եւ,
 11 Դու, Տէր, ի սկզբանէ զերկիր հասնաւեցեր, և
 12 զործք ձեռաց քոց երկնք են: Նոքա կորնչին,
 և դու կաս և մնաս. ամենեքեան իբրեւ, զձորձս
 13 մաշեցին, և իբրեւ զվերաբլու Վաղարշեցի
 զնոսա՝ շիրբեւ զհանգեք՝, և Չգայրաւեցին. Բայց
 14 դու նոյն իսկ ես, և ամբ քո ոչ պակասեցին:
 15 Յո՞ւ երբեք պսաց ի հրեշտակաց, Նիստ ընդ ալմ
 իմե, մինչև եղից զթշնամիս քո պատուանդան
 16 զտից քոց: Ոչ ապաքէն ամենեքեան հոգիք են
 հարկաւորք որ պատգին ի սպասարարութիւն
 վասն այնոցիկ որ ժառանգեւոցն են զփրկու-
 թիւն:

ԳԼ. Բ

- 1 Ե՛ր. Վասն այնորիկ պարս է մեզ առաւել եւս
 ունկնդիր լինել բանեցն ասացեւոց, զի մի՛ երբեք
 2 Նուազեացուք: Զի եթէ որ ի ձեռն հրեշտակաց
 խօսեցաւ բանն՝ հպատալաւն եղև, և ամենայն
 յանցարարութիւն և անհնազանդութիւն ընկալաւ:
 3 զպատիժ պատուհասի, Սէք զիս՝ րդ ապրեացուք
 հեղձացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն
 4 ուն խօսելոյ ի Տեառնէ, և ի ձեռն այնոցիկ որ
 լուանն՝ ի մեզ հաստատեցաւ. Վկայեալ յԱստու-
 5 ծոյ նանօք և արդեստիք և պէսպէս զօրու-
 թեամբք և մասամբք Հոգւոյն Սրբոյ ըստ իւրոց
 կամաց,
 6 Զի ոչ եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց զհան-
 դերձեալ աշխարհն, վասն որոյ մեքս խօսիմք:
 7 Վկայեաց ոք ուրեք և ասէ, Զի՞նչ է մարդ եթէ

1 Ունի, փոխեցես

3 Յոյն, փոխեցին

2 Յոտան պատգին

- իշեցես զնա, կամ որդի մարդոյ թէ այց ա-
 7 րասցես նմա փոքր մի խոնարհ արարեր զնա
 քան զհրեշտակս. փառօք և պատուով պատկե-
 8 ցեր զնա, և կայուցեր զնա ի վերայ ձեռակեր-
 9 տաց քոց. Զամենայն ինչ հնազանդ արարեր ի
 ներքոյ ոտից նորա. արդ ի հնազանդեցուցանելն
 զամենայն՝ ոչ ինչ եթող անհնազանդ ի նմանէ.
 10 Բայց այժմ ոչ եւս պեսանեմք հնազանդեալ նմա
 9 զամենայն: Այլ զփոքր մի խոնարհեալ քան
 զհրեշտակս տեսանեմք զՅիսուս վասն չարարա-
 նաց մահուն, փառօք և պատուով պատկեալ,
 զի շնորհօքն Աստուծոյ վասն պմենեցուն զմահ
 10 ճարակեցէ: Զի վայել էր իսկ նմա (վասն որոյ
 ամենայն և որով ամենայն) բազում որդիս ի
 փառս ամեկ՝ զաւաճնորդ փրկութեան նոցա
 չարարանօք կատարել: Վ. Զ
 11 Զի որ սրբէն և որ սրբին՝ ի միմէ մէկն ամե-
 նեքեան, վասն որոյ ոչ ամեթ համարն եղարար
 12 անուանել զնոսա և ասել, Պատմեցից զանուն
 քո եղբարց խոյ, ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնելոյ
 13 զքեզ, Եւ դարձեալ թէ՛ Ես եղէց յուսացեալ ի
 նա. և դարձեալ՝ Ահա ասիկ ես և մանկունք
 14 շիմ, զոր ետ ինձ Աստուած: Արդ որովհետեւ
 մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և
 ինքն իսկ մեքձաւորութեամբ կցորդ եղև Նո-
 15 ցունց, զի մահուն շիրով խափանեցէ զայն որ
 զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զՍա-
 15 տանոյ, Եւ ապրեացեց զայնոսիկ որ մահուն
 երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ի ծա-
 16 ւայութիւն: Քանզի ոչ երբեք զհրեշտակաց
 բուն հարկանէ, այլ զգատակէն Արարմանու
 17 բուն հարկանէ: Ուստի պարտ իսկ էր նմա ա-
 մենայնիւ եղբարց նմանել, զի ոգորմած լինելի և

հաւատարիմ քահանայապետ յատուածակոյս կողմանէ անտէր, առ ի քահայէ դմեղ ժողովրդ-
 18 գեանն, Ձի որով ինչն լարւարեցաւ զփորձ առ-
 եալ՝ կարող է և փորձանաւորացն օգնական
 լինել:

ԳԼ. Գ

1 Ուստի, եղբարք սուրբք, երկնաւոր կոչմանն
 բաժանորդք, նայեցարեւք ընդ Առաքելաւն և
 ընդ Քահանայապետ խոստովանութեան մերոյ
 2 ընդ Յիսուս Կրիստոս. Որ հաւատարիմ է արար-
 չին իւրոյ, որպէս և Մովսէս յամենայն տան նո-
 3 րաւ Ձի առաւել եւս փառաց քան զՄովսէս ար-
 ժանի եղեւ, զիւրաքի առաւել պատիւ ունիցի քան
 4 զպօռնէն՝ տանն առնելի Ձի ամենայն տուն կազմի
 յուսէ կազմի, իսկ որ զամենայն արար՝ Աստուած
 5 է, Մովսէս հաւատարիմ է յամենայն տան
 նորա իրբեւ զժառայ առ ի վայելութենէ բանից
 6 ստացելոց, Այլ Կրիստոս իրբեւ որդի ի վերայ
 տան իւրոյ, որոյ առնն մեք իսկ եմք, միայն թէ
 զհամարձակութիւն և զպարծանա յուսոյն մին-
 7 չեւ ի վախճան հաստատուն ունիցիմք:
 8 Եթէ ձայնի նորա լուիցէք, Մի՛ խոստացուցանէք
 զսիրտս ձեր իրբեւ ի դառնութեանն՝ յաւուրն
 9 փորձութեան յանապատի, Ուր փորձեցին զիս
 հարքն ձեր, զինեցին զիս և տեսին զգործս իմ
 10 զբառաստուն ամ. Վասն որոյ տաղակացայ ազ-
 զաւն այնու իկ, և ասացի, Մի՛առ մոլորեալ են
 սրտիւք, և նոքա ոչ ձայնեան զձանապարհս իմ:
 11 Որպէս երգուայ ի բարկութեան իմում թէ
 Մտցեն ի հանգիստ իմ:

Ինչպէս առաւել

12 ԵՁ. Տեսէք, եղբարք, գուցէ երբեք չինցի
 յուսեք ի ձէնի՝ սիրտ չար անհաւատութեան
 13 ապստամբ լինել յԱստուծոյ կենդանւոյ Այլ միտ-
 թարեցէք զսիրտեան զօրհանապաղ՝ մինչդեռ
 'այսորդ առաջի կայ', զի մի՛ ոք խոստացի ի
 14 ձէնի՝ խարէութեամբ մեղացոյ Քանզի բաժանորդք
 եղեաք Կրիստոսի, միայն թէ զսկիզբն հաստա-
 15 տութեանն մինչեւ ի վախճան պինդ կայցուք:
 16 Յասելն, Այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք, մի
 խոստացուցանէք զսիրտս ձեր իրբեւ ի դառնութեան
 17 թեանն Քանզի զամենայն լուսն և դառնացուցին,
 այլ ոչ՝ ամենեքեան որ երեալ էին յեզրիպատսէ
 18 ի ձեռն Մովսէսի. Յուսէ՝ տաղակացաւ զքառա-
 տուն ամն. ոչ՝ ստպէն ի յանցեցելոցն, որոց
 19 զսկիզբն անկոյն յանապատի անդ, Ո՞ւսմ եր-
 գուս չմտանել ի հանգիստն իւր, եթէ ոչ՝ անհա-
 20ւատիցն, Եւ տեսանեմք զի ոչ կարացին մտանել
 վասն անհաւատութեանն:

ԳԼ. Դ

1 Յերկցուք այսուհետեւ, Յգուցէ ի թողուլ զա-
 ւետիւնն՝ ի մտանելոյ՝ ի հանգիստ նորա, գտանի-
 2 ցի ոք ի ձէնի՝ նուաղեալս Քանզի եմք աւետա-
 բանեալք որպէս և նոքայն. այլ նոցա ոչինչ օգ-
 նեաց լուր բանին, Չամօքեւրոցն ի հնազանդու-
 3 թիւն հաւատոց: Այլ մեք մտանեմք ի հան-
 քիստն որք հաւատացարք. որպէս և ասացն թէ
 Որպէս երգուայ ի բարկութեան իմում, թէ
 Մտցեն ի հանգիստ իմ. թէպէտ և արդիւնքն ի

Ինչպէս, այսօր կոչի

2Եւս, ոչք լուսն և դառնացուցին, ոչ՝ ինելոյ

3Եւս, գուցէ, մինչդեռ կան մեան աւետիքն մտա-

4Եւս, զի ոչ ամօքեւրոցաւ հաւատովք յորս լուսնն

- 4 սկզբանէ ոչխարն լինալ էին: Քանզի ասէ ուրեք վասն առուրն եւթներորդի պապէս: Եւ հանգեաւ Աստուած յառուրն եւթներորդի յամենայն գործոց իւրոց: Եւ աստ զարձեալ ասէ թէ Մտցեն ի հանգիստ իմ: Եւ արդ՝ Քանզի արգելան սմանք մտանել՝ ի նա, և որք յառաջագոյն աւետարանեայն էին՝ չմտն վասն անհատ: 7 նոթեանն Դարձեալ այլ օր սահմանէ, զԱյսօրն ի Դոթի եւ ասէ յետ այնպիսի ժամանակաց, որպէս յառաջագոյնն ասաց, ՝ Այսօր եթէ ձայնի նորա լուցէք, մի՛ խտաճացեցանք քօրտուս ձեր: 8 Զի եթէ զնորս ցնուաց հանգուցեալ էր, ապա 9 վասն այլոյ առուր ոչ խօսէր յետ այնորիկ: Արդ ուրեմն շնուագեալ է չարաթեմն ժողովրդեանն 10 Աստուծոյ: Զի որ եւսուտ ի հանգիստն նորա, և նա հանգեաւ յիւրոց գործոց անտի, որպէս և Աստուած յիւրացոյն:
- 11 Փութասցուք այսուհետեւ մտանել յայն հանգիստ, զի մի՛ ոք ընդ նոյին օրինակաւ անհաւա 12 նութեանն անկանիցի: Զի կենդանի է բանն Աստուծոյ և ազգող և հատու քան զամենայն սուր երկոցորի, և անցանէ մինչեւ ցործումն չնչոյ և ոգոյ և յօյից և ուղղոյ, և քննիչ է մտաց 13 խորհրդոց սրտից: Եւ չիք արարած աներեւոյթ յերեսաց նորա, այլ ամենայն ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝ զորմէ մեր բանքս են: 14 Ունիմք այսուհետեւ Քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս, զցիսուս զմորդին Աստուծոյ, 15 պինդ կողցուք զստատուանութիւնս: Բանզի ոչ եթէ ունիմք քահանայապետ որ չիցէ կարող չարարակից լինել տկարութեան մերոյ, այլ փորձ է ամենայնիւ ըստ նմանութեան, առանց մեղաց:

1 Յոյն, քանզի կայ մնայ ոմանց մտանել
2 Յոյն, կայ մնայ

- 16 ԶԿ. Մատիցուք այսուհետեւ համարձակութեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն Նորա, զի ընկալցուք զողորմութիւն և գացուք շնորս ի դէպ ժամանակի օգնականութեան:

ԳԼ. Ե

- 1 Զի ամենայն քահանայապետ ի մարդկանէ առեալ վասն մարդկոսն կայ յաստուածակոյս կողմն անգր, զի մատուցէ պատարագս և զոչս վասն 2 մեղաց: Զայիով չարարակից կարող է լինել ազիտաց և մուրկեաց, քանզի և ինքն իսկ տկարութեամբ զգածեալ է: Վասն այնորիկ հարկ է որպէս վասն ժողովրդեանն, նոյնպէս և ընդ անս 3 ձին մատուցանել պատարագս վասն մեղաց: Եւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու պատիւ, այլ կողեց 4 եալն յԱստուծոյ, որպէս և Ահարոն: Նոյնպէս և Քրիստոս ոչ եթէ անձին ինչ չաք եգ լինել քահանայապետ, այլ որ խօսեցան աս նա՝ թէ Որ 5 զի իմ ես դաւ, ես այսօր ծնայ զքեզ: Որպէս և ի միւսումն ասէ, Դու ես քահանայ յաւիտեան 7 ըստ կարգին Միկիթեղեկի: Որ յառաջս մարմնոյ իւրոյ ազօթս և պաշտատնս առ այն որ կարողն էր ասրեցուցանել զնա ի մահուանէ՝ 8 և լսելի լինէր առ լաւութեանն: Թէպէտ և Որդի է, ուստի ի չարարանաց անտի զշնորհանգում: 9 Թիւն, եւ իրբեւ կատարեցաւ, եղև ամենայն հնազանդեալ իւրոց պատճառք փրկութեանն 10 յաւիտենից: Եւ անուանեցաւ յԱստուծոյ քահանայապետ շյաւիտենից ըստ կարգին Միկիթեղեկի: 11 ԶԴ. Վասն որոյ բազումք են մեզ բանք, և

1 Յոյն, պատիւ

2 Յոյն, պատիւ

- դժուարացատու՞մ ի մեկնել, քանզի խօթամիտք
 12 եղերուք լսելեօք՝ փոխանակ զի պարտ էր ձեզ
 լինել վարդապետս վասն ժամանակին, դարձեալ
 պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ են նշանագիրք
 սկզբան բանիցն Աստուծոյ. և եղերուք կարօտ
 13 կաթին, և ոչ հաստատուն կերակրոյ: Զի ամե-
 նայն որ կաթնիկեր է՝ սպէս է բանին արդարու-
 14 թեան, քանզի տղայ է: Այլ կատարելոյն է
 հաստատուն կերակուր, որոց Վասն ի չափան
 հասանելոյ՝ ծաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան
 բարւոյ և չարի:

ԳԼ. Զ

- 1 Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն Գրիստոսի՝
 ի կատարումն եկեցոյժ. մի՛ միւսանգամ արկա-
 նել հիմն տաղախարութեան ի մեռելոտի գործոց
 2 անտի, և հաստատոցն որ յԱստուած, և մկրտու-
 թեանցն վարդապետութեան, և ձեռնադրու-
 թեան ձեռաց, և յարութեան մեռելոց, և դա-
 3 տատանին յաւիտենից, և արք արասեալք
 4 զայն, եթէ Աստուած հրամայեցել Գանգի ան-
 հնար է միանգամ: Չմկրտելոյն որ ծաշակեցին
 յերկնաւոր պարգեւացն, և հաղորդք եղեն Հոգ-
 5 ւոյն Սրբոյ, և զդեղեցիկ բանին Աստուծոյ ծա-
 շական ծաշակելոյն, և զգործութիւնս հանդերձելոյ
 6 աշխարհին, և կործանելոյն, միւսանգամ նո-
 րոգել յապաշխարութիւն, և վերստին ի խա-
 ճանել անձանց զՈրդին Աստուծոյ և զարձեալ
 7 խաչատուակել: Գանգի երկիր որ բնայիցէ գանձ-
 րեւ բազում անգամ եկեալ ի վերայ նորա, և
 ծնանիցի արդիւնս չայեկանս նոցա վասն որոց
 գործիցին, ընդունի զօրհնութիւն յԱստուծոյ:

- 8 իսկ որ բերէ փուշ և տատան, անպիտան է և
 մերձ յանէծս, և վախճան նորա յայրումն:
 9 ԶԶ. Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր, յի-
 բելիք, ի լաւ անդր և որ լին է փրկութեամբ,
 10 չիք թէպէտ և այսպէս խօսիմք: Այլ եթէ անի-
 ռաւ ինչ է Աստուած՝ մեռանալ զգարծս ձեր և
 զսէրն զոր ցուցէք յանուն նորա, զի պաշտէք
 11 զսուրբան և պաշտէք: Եւ մեք ըզձանամք զի ի-
 րաքանչիւր ոք ի ձէն՝ զնոյն փոթ ցուցանիցէ ի
 12 հառտատութիւն յուսոյն մինչև ցլախճան: Զի
 մի՛ հիւսնադավաթ ինիցիք, նմանդք եղերուք
 այնոցիկ որ հաւատովքն և երկայնատութեամբ
 13 ժառանգեցին զաւետիան: Զի Արքահամու խոս-
 տացեալ զաւետիան՝ Աստուծոյ, քանզի յայլ ոք
 14 ի մեծ ոչ գոյր երգնուլ, Յանձն իւր երգուաւ և
 ասէ, Այո, օրհնելով օրհնեցեց զքեզ, և բաղ-
 15 մացուցանելով բազմացուցից զքեզ: Եւ այնպէս
 16 երկայնամիտ եղեալ՝ Եհաս տեւտեացն: Ապաքն
 մարդիկ որ ինչ ի վեր է քան զինքանս՝ յայն
 երդնուն, և ամենայն հակառակութեան նոցա
 17 մճիւռ ի հաստատութիւն՝ երդումն է: Որով ա-
 ռաւել ևս կամեցեալ Աստուծոյ ցուցանել ժա-
 ռանդաւորաց աւետեացն զհաստատութիւն խոր-
 18 հրդոյն իւրոյ, և միջնորդեաց երդմամբ: Զի երկու
 անխոփոխելի իրօքն որովք անհնար իցէ սակ
 Աստուծոյ՝ հաստատուն միաթորութիւն ունի-
 ցիմք, որք տպատտան եղեաք բաւն հարկանել
 19 զհանդերձեալ յուսոյն: Չոր իբրեւ զխարխիս
 հաստատուն և անարժ ունիցիմք անձանց մե-
 րոց, որ և մտանիցէ ի ներքին կողմն վարագու-
 20 րին: Ուր կարգապէս մեր Յիսուս եմուս վասն
 մեր, ըստ կարգին Մեղիքխեղեկի եղեւ քահանա
 յայկեալ յաւիտենից:

ԳԼ. Է

- 1 Քանզի այս Մելքիսեդեկ թագաւոր էր Սաղիմայ,
քահանայ Աստուծոյ բարձրելոյ, որ ել ընդ ա-
ռաջ Աբրահամու, յորժամ դարձեալ զայր ի
2 կոտորածէ թագաւորացն, և օրհնեաց զնա. Ո-
րում և աստանորդս յամենայն ետ Աբրահամ.
Նախ թարգմանի թագաւոր արդարութեան, ա-
պա թագաւոր Սաղիմայ՝ որ է թագաւոր խաղա-
3 զութեան. Անհայր, անմայր, չհամարեալ յազգս,
որոյ ոչ օկիզբն աւուրց և ոչ կապարած կենաց.
Նմանեալ Որդւոյն Աստուծոյ՝ կայ մնաց քահա-
նայ մշտնջենաւորս
4 Արդ տեսէք որպիսի օք էր սա, որում և Աբ-
րահամ տասանորդս ետ յաւարէ անտի, նահա-
5 տեանս եւ որք յորդուոցն Ղեւեաց զքահանայու-
թիւնն առնուն՝ պատուէր ունին աստանորդել
զժողովուրդն ըստ օրինացն, այսինքն է զեղբարս
ի բունեց, թէպէտ և երեւոյ իցեն յերանացն Աբ-
6 իրհոմու. իսկ չհամարեան յազգս ի նոցանէ՝
տասանորդեաց զԱբրահամ, և զնա որոյ զաւե-
7 տինն ընկաղեալ էր՝ օրհնեաց. Զի առանց ամե-
նայն հակառակութեան՝ նուազն ի լաւէ անտի
օրհնեցի:
8 Եւ աստ մարդք մահկանացուք տասանորդս
առնուն. բայց անդ՝ վկայեցաւ թէ կենդանի է.
9 Եւ որպէս բանից կարգ է սակ, թէ Աբրահա-
մաւ և Ղեւի իսկ որ զտասանորդսն առնայր՝ տա-
10 անորդեաց. Զի զեռ եւս յերանս հօր իւրոյ
էր, յորժամ ընդ առաջ եղև նմա Մելքիսեդեկ.
11 Իսկ արդ՝ եթէ կատարումնն ի ձեռն Ղեւաւաց-
ւոց քահանայութեանն էր, (քանզի ժողովուրդն

- յայն օրհնադրեցաւ), զի նշ պիտոյ էր ըստ կար-
գին Մելքիսեդեկի այլում քահանայի յառնել,
12 և ոչ ասել թէ ըստ կարգին Անարանի. Այլ ի
փոփոխել քահանայութեանն հարկ էր և օրի-
13 նացն փոփոխումն լինել. Զի զորմէ այսպէսն ասի-
յայլմէ ազգէ կալաւ հաղորդութիւն. յորմէ ոչ
14 ոք երբեք եղև հաղորդ սեղանոյն. Արդ յայտ
իսկ է թէ յազգէ մուգայ ծագեաց Տէր մեր,
յորմէ ազգէ վասն քահանայից Մովսէս ինչ ոչ
15 ճառեաց, եւ եւս առաւել յայտ է թէ ըստ նմա-
նութեան Մելքիսեդեկի յառնելոց է այլ քահա-
16 նայ, Որ ոչ ըստ մարմնաւոր պատուիրանին եղև,
այլ ըստ զօրութեան կենացն անվասնանից
17 Քանզի վկայեցաւ թէ Դու եւ քահանայ յառի-
18 տեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի. Արհամարհո՛ւ -
թիւն լինէր առաջին պատուիրանին վասն նորին
19 տկարութեանն և անշահութեան. Քանզի ասինք
կատարումն գործեցին օրհնքն, 20 և մուտացն առ-
կան յուսոյն որով մերձենալք առ Աստուած
21 Եւ այնչափ զի ոչ առանց երգման են կացեալ քահա-
22 նայք. Բայց սա երգմամբ ի ձեռն այնորիկ որ
ասացն ի նա, Երգուաւ Տէր և ոչ եւս զգլխացի
23 Դու եւ քահանայ յառիտեան. Եւ այնչափ ըս-
տազոյն ուխտի եղև երախտաւոր Յիսուս
24 Եւ բազում են կացեալ քահանայք վասն մա-
25 հաւ արգել լինելոյ ի մշտնջենաւորել. Իսկ սա
վասն յառիտեան կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունել
զքահանայութիւնն. Ուստի և կենդանի առնել
համարեն կարող է զմատուցեալոն նոյաւ առ
Աստուած. քանզի միշտ կենդանի է լինել բարե-
խոս վասն նոցա

- 26 Ա. Ձի այսպիսի խոկ և վայել էր մեզ քահա-
նայապետ, սուրբ, անմեղ, անարատ, զատեալ ի
27 մեզաւորաց և բարձրացեալ քան զերկինս։ Ու-
րում ոչ հանապազ հարկ է, որպէս այլոց քա-
հանայապետացն, նախ վասն իւրեանց մեղացն
պատարագս մատուցանել և ապա վասն ժողո-
28 վարդեանն իոկ սա զայն միանգամայն կատարե-
հաց, զի զանձն իւր մատոյց պատարագ։ Օրէնքն
զմարդիկ կայոցսնան քահանայապետս, զգած-
եալս տկարութեամբ, իոկ բռնն երդման յետ օ-
րինացն՝ զմըզէ, որ յաւիտեան կատարեալ է։

ԳԼ. Ը

- 1 Եւ բռնից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ունիմք քա-
հանայապետ, որ նստաւ ընդ ալմէ Մեծութեան
2 աթոռոյն յերկինս, Սրբութեանցն պաշտօնեաց,
և խորանին ճշմարտութեան զոր Տէրն կանգ-
3 նեաց և ոչ մարդ։ Ձի ամենայն քահանայապետ
վասն մատուցանելոց զգոհս և զպատարագս կայ-
նստի հարկ է և նմա ունել ինչ զոր մատուցա-
4 նելէ։ Ձի եթէ էր յերկրի, թերեւս չէր իոկ քա-
հանայ. զի զոյնն որ՝ մատուցանէին ըստ օրի-
5 նացն պատարագ, Որք առեկաւ և օրինակաւ
պաշտէին երկնաւորացն, որպէս և հրամայեցաւ
Մովսիսի, յորժամ զործելոց էր զվրան ժամուն,
Տեսչիւր, ասէ, արասցես զամենայն ըստ օրինա-
6 կին որ ցուցաւ քեզ ի լերինն։ Բայց արդ առա-
տադոյն եւս պաշտաման հնաս Յիսուս, որպիսի
լաւագոյն եւս ուխտի է միջնորդ՝ որ յառաւել
աւետիսն օրինադրեցաւ։
7 Ձի եթէ առաջինն անարատ էր, ապա երկրոր-

- 8 զին տեղի ոչ խնդրէր, նա աւանիկ բամբասե-
զնոսաւ և ասէ, Ահա ասիկ աւաւք եկեացեն,
ասէ Տէր, և կատարեցից ի վերայ տանն իւրա-
9 յելի և ի վերայ տանն Բուդայ ուխտ նոր. Ոչ
ըստ ուխտին զոր եղի ընդ հարս նոցա յառուրն
յորում ասի ի ձեռն հանել զնոսա յերկրէն Եւ-
գլիպտացուց, և զի նոքա ոչ կացին յուխտին ի-
մում, և ես անիոյթ արարի զնոցանէ, ասէ Տէր,
10 Կամենակալ։ Այլ այս է ուխտն զոր եղից տանն
իւրայելի յետ առուրցն այնոցիկ, ասէ Տէր, տաց
զօրէնս իմ ի միտս նոցա, և ի սիրտս նոցա զըե-
ցից զնոսա, և եղէց նոցա Աստուած, և նոքա
11 եղիցին ինձ ի ժողովուրդ։ Եւ ոչ եւս ուսուցա-
նելցեն իւրաքանչիւր զքաղաքակից իւր և իւրա-
քանիւր զեզրայր իւր, և ասիցեն թէ Եմանիր զՏէր,
զի ամենեքին ծանիցեն զիս ի փոքրեանց մինչեւ
12 ցմեծամեծս նոցա։ Ձի քառից եղէց անիրաւու-
թեանց նոցա, և զմեզս նոցա և զանօրէնու-
թիւնս այլ ոչ եւս յիշելից։
13 Արդ ասելովն նոր՝ հնացոյց զառաջինն. և որ
հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապականութիւն։
Վ.Ձ.

ԳԼ. Թ

- 1 Ունել ունէր և առաջինն իրաւունս պաշտաման
2 յայնժամ զայնաբնական սրբութիւնն։ Ձի խո-
րանն առաջին հանդերձեցաւ յայսպէս, յորում
աշտանակն և սեղանն և հացն նուիրաց, որ
3 Սրբութիւնն կոչէր. Եւ յետ երկրորդ վարագու-
4 բին՝ խորանն որ կոչէր Սրբութիւն սրբութեանց.
Յորում կայր բուրյառն ոսկի, և արկղն կառկա-
րանաց պատեալ ներքոյ և արտաքոյ ասկով,
յորում սափօրն ոսկի լի մանանայիւ, և զաւա-

¹Ունէր, գլուխ քահանայեք որ

²Ի Թանգի պատմութեան

¹Ի Թանգի պատմութեան

²Կով, և

- զանն Ահաբոնի որ ծաղկեցաւ, և տախտակք
 5 կառակարանայն. Եւ ի վերայ նորա քերովբէքն
 փառաց որ հովանի ունէին ի վերայ քառաթեանն,
 6 Եւ այն ամենայն իրբեւ այնպէս հանդերձեալ
 կայր, յառաջին խորանն յամենայն ժամ մտա-
 նէին քահանայքն զպաշտամունան կատարել.
 7 Բայց յերկրորդն մի անգամ ի տարւոյն քահա-
 նայապետն. և զայն ոչ առանց արեան, զոր մա-
 տուցանէր վասն խր և վասն ժողովրդեանն ան-
 8 գիտութեան. Զայս ցուցեալ Հոգւոյն Սրբոյ մինչ-
 ցեւ յայանեալ էր ձնառպարչի սրբութեանցն,
 9 քանզի զեւ առաջին խորանն ունէր զհատաւա-
 10 յառաջին. Որ է առաւ ժամանակին որ առաջին
 կայր, յորում պատարագքն և զո՞ք մատչէին,
 որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զպաշտոն-
 11 եայսն, բայց միայն կերակրովք և բմկելեօք, Եւ
 պէտպէս մկրտութեամբ մարմնով արդարու-
 12 թիւնքն որ մինչեւ ի ժամանակս ուղղութեանն ի
 վերայ կային Այլ Քրիստոս եկեալ Քահանայաւ-
 պետ հանդերձելոյն բարեալ, մեծան և կատա-
 13 րելով և անձնազօրծ խորանաւն, այսինքն է՝
 12 որ ոչ յայց արարածոց, Եւ ոչ արեամբ նոխա-
 զաց և զուարակաց, այլ խրով արեամբն եմուտ
 մի անգամ ի սրբութիւնն, յաւիտենականս
 13 գտեալ զվիրկութիւն. Զի եթէ արիւն ցլուց և
 նոխալաց և մոխր երնջոցն ցանեալ՝ զպղծեալսն
 14 սրէր առ ի մարմնով սրբութենէ, Ո՛րպիւ եւս
 առաւել արիւնն Քրիստոսի, որ ի ձեռն Հոգւոյն
 յաւիտենականի մատոյց զանձն անարատ շաշ-
 տարագ Աստուծոյ, սրբեսցէ զխիղճ մաշց ձեռոց
 ի մեղեդար գործոց անտի՝ պաշտել զԱստուծո

- 15 կենդանիւ Եւ վասն այնորիկ նորոց ուխտաւ
 միջնորդ, զի յորժամ մահ վնկցի ի վրիպութիւն
 վասն առաջին ուխտին յանցանաց, զաւետիս առ-
 16 ցեն նրա իրեալքն ի ժառանգութիւնն յաւիտե-
 նիցւ Քահայի ուր կտալ է, հարկ է դնալ ի մէջ
 17 բերել զկտակազրին. Զի կտակ յեւ մահոս հաս-
 տատուն է. ապա թէ ոչ՝ զիմք իցէ հաստա-
 18 տուն, մինչ կտակազրին կենդանի էւ Ուտիւ և
 19 ոչ առաջինն առանց արեան նսրողէր, Քանզի
 իրբեւ պատկեցան ամենայն պատուիրանք օրի-
 նայն ի Մովսիսէ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
 ցլուցն և նոխալացն, իրով և բրդով կարմրով
 և զոպայի, զկտակարանօք իսկ և զամենայն
 20 ժողովրդեամբն սրկեաց, Եւ ասէ, Այս է արիւն
 21 կտակին զոր պատուիրեաց ձեզ Աստուծո՛ւ. Եւ
 զխորանաւն և զամենայն կաշիս ապստուն նոյն-
 22 պէս սրկեաց զարիւնն. Եւ գրեթէ ամենայն ինչ
 արեամբն սրէր ըստ օրինացն, և առանց ձեղ-
 ման արեան չինէր թողութիւն.
 23 Ապա հարկ էր օրինաւորացն այնգիսեօքն
 սրբել. և բուն իսկ երկնաւորացն՝ սուսեւել եւս
 24 պատարագօք քան զնայնո. Զի ոչ եթէ ի ձեռա-
 գործ սրբութիւնն եմուտ Քրիստոս յօրինակս
 25 ճշմարտութեանն, այլ ի բուն իսկ յերկինս, շյան
 զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն շաշ-
 տարագ՝ որպէս քահանայապետն որ մտանէր Քի
 Սրբութիւն սրբութեանցն՝ ամի ամի արեամբ օ-
 26 տարաւ. Ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում
 անգամ չարչարել ի սկզբանէ աշխարհի, բայց

Ինչպէս, օրինակացն երկնաւորաց

Ինչպէս, այժմ յանդիման

Յի Յռնէն ուսուի

Գիւղաւէ, ի Սրբութիւնն

Ինչպէս, յաւիտենական վրիպութիւն գտեալ

Ինչպէս, ուսուի

արդ աւասիկ մի անգամ ի կատարած յաւիտեանց յանարգութիւն մեղաց իւրով պատարա-
 27 զաւն յայանեալ էւ եւ զոր օրինակ կայ մնայ
 մարդկան մի անգամ մեռանել և յետ այնորին
 28 դատաստան, նոյնպէս և Քրիստոս մի անգամ
 մատուցեալ պատարագ առ ի բառնալոյ զմեզս
 բազմաց • իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց
 յայանեացի այնոցին, որ ակն ունիցին նմա Հա-
 ւատովք ի փրկութիւնս

ԳԼ Ժ

1 Բ. Քանզի զստուեր հանդերձելոց բարեացն ու-
 նէին օրէնքն, և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն, ա-
 մի ամի զնոյն պատարագս մատուցանեն ցանգ •
 որք ոչ են կարող զմատուցեալսն կատարել •
 2 Ապա թէ ոչ՝ զաղարէին ի մատուցանելոյ, վասն
 և ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մտաց ունելոյ
 3 պաշտօնէիցն մի անգամ սրբեցելոց • Այլ անգէն
 4 ի նմին ի յիւտառիկ մեղացն կային ամի ամի • Բան-
 զի ոչ կարէր օրինն նորազացն և ցլոց բառնալ
 5 զմեղս Վասն որոյ ի մտանել իւրով յաշխարհ՝
 ասէ, Զգոհ և զպատարագս ոչ կամեցար, բայց
 6 մարմին հաստատեցի ինձ • Ընդողջակէզս և ընդ
 7 վասն մեղացն ոչ հաճեցար, Յայնժամ ասացի թէ
 8 Ահաւասիկ եկի (ի ձեռս զորց զբեալ է վասն
 9 իմ) առնել զկամս քո, Աստուած • Վերագոյնն
 ասէ թէ Ընդ զոհս և ընդ պատարագս և ընդ
 10 ողջակէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար, և
 ոչ կամեցար (որք ըստ օրինացն մատչէին), Ապա
 ասէ, Ահաւասիկ զամ տունել զկամս քո, Աս-
 տուած • մերժէ զառաջինն զի զերկրորդն հաս-
 տատեցէ • Որով կամօք և մեք սրբեցար ի ձեռն

պատարագի մարմնոյն Յիսուսի Քրիստոսի մի ան-
 գամ •

11 Եւ ամենայն քահանայապետ կայ հանապազող-
 ի պաշտաման, և զնոյն պատարագս մատուցանէ
 բազում անգամ, որք ոչ երբեք կարող են բառ-
 12 նալ զմեզս • Իսկ առ զմին վասն մեղաց մատուց
 պատարագ, և մշտնջենաւոր նստաւ ընդ ակն-
 13 Աստուծոյ • Եւ այսուհետեւ ակն ունի, մինչեւ
 14 դիցին թշնամիք իւր ի ներքոյ ռաից իւրոց • Բան-
 զի միով պատարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ի
 մշտնջենաւորս
 15 Այլ վկայէ մեզ և Հոգին Սուրբ յիւս ասելոյ
 16 յառաջագոյն, Եթէ՝ Այս է ուխտն զոր եղից
 շնոք հարս նոցա՝ յետ աւուրցն այնոցին, ասէ
 17 Տէր, տաց զօրէնս իմ ի սիրտս նոցա, և ի խոր-
 հօրդս նոցա գրեցից զնոսա, Ապա ասէ թէ՝
 18 Զմեզս նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ եւս
 19 յիւնցից, իսկ ուր թողութիւն է, ոչ եւս պիտոյ
 է վասն մեղաց պատարագս • ՎԶ
 20 Ունիմք այսուհետեւ, եղբարք, համարձակու-
 թիւն ի մտաւ սրբութեանցն արեամբն Յիսուսի,
 21 Զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ Նորոգ և կենդա-
 նի ի ձեռն վարագորին, այսինքն է՝ մարմնոյն
 22 իւրոյ, Եւ քահանայ մեծ ի վերայ տանն Աստու-
 23 ծոյ, Մատիցուք ճամարիտ սրտիւք, լրութեամբ
 հաւատոց, լուսեալ զսիրտս ի խղճէ չարեանց և
 24 միտեալ զմարմն ի ջուրն օրբութեան • Պինդ
 կալցուք զխոստովանութիւն անարժ յուսոյն,
 25 զի հաւատարիմ է որ խոստացանու Եւ զգու-
 չացուք միմեանց յորդորմամբք սիրոյ և գոր-
 26 ծոց բարեաց • Եւ մի թողցուք զժողովս միմեանց,
 որպէս և սովոր են ոմանք, այլ միմիկարեցուք •

- և այնպիսի եւս առաւել՝ որչափ անսանկեղք զօրն մերձեալ:
- 26 Զի կամակար մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան գիտութեան ճշմարտութեանն, այնուհետեւ ոչ եւս պիտոյ է վասն մեղաց պա-
- 27 տարագ, Այլ ահեղ ակնկալութիւն գատաստանին, և նախանձ հրոյն որ ուտիցէ զհակառա-
- 28 կորդանս Արհամարհեալ ուրիշ զօրէնսն Մովսիսի, առանց որորմաս թեանց առ երկուք կամ երկւք
- 29 վկայիք մեռանէր. իսկ որչափ սաստիկ պատժոց արժանի համարիցեր զայն, որ զմրդին Աստուծոյ առ դանձ հար, և զարին՝ նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ որով և սրբեցան, և զհօգին
- 30 շնորհաց թշնամանեաց: Այլ գիտեմք զայն որ առայն, իմ են վրէժսնգրութիւնք, և ես հատուցեցի, տէ՛ Տէր. և դարձեալ թէ՛ Դատի Տէր զժո-
- 31 ղովորդ իւր, Ահ մեծ է անկանել ի ձեռս Աստուծոյ կենդանուոյ:
- 32 Արդ յիշեցէք զառուրան զառաջինս, յորս լուսաւորեալք բազում ձգանց և չարարանայ համբերեցէք. Մերթ ի նախատինս և ի նեղութիւնս խաղաղակեալք, մերթ կցորդ այնպիսեաց մաս-
- 33 տակաւորացն լինել. Քանզի և շնորհ կապեալս՝ չարարեցարուք, և զյափշտակութիւն ընկեց ձեռոց խնդութեամբ ընկալարուք. քանզի գիտէիք թէ յառաջոյն եւս ստացուածս ունիք անձանց
- 35 յերկինս, ուր կանն և մնան: Արդ մի՛ մերժէք ի ձենի զհամարձակութիւնն ձեր, յորում կայ մե-
- 36 ժոց վարձուց հատուցումն: Պիտոյ է ձեզ համբերութիւն, զի զկանս Աստուծոյ արարեալ՝ հաս-
- 37 լիք աւեակացն: Զի փոքր մեւս եւս քան որչափ որ դարցն իցէ՝ եկեցէ, և ոչ յամեցէ: Զի ար-

- դարն իմ է հաւատաց կեցցէ՝ և եթէ յերկմտս
- 39 ոք իցէ, ոչ հաճեցի ընդ նա անձն իմ, իայց մեք ոչ եթէ երկմտութեամբ եմք ի կորուստ, այլ հաւատովք ի փրկութիւն հոգւոց:

Դ. ԺԱ.

- 1 Զի՛նչ են հաւատք, եթէ ոչ յուսացելոց իրաց հաստատութիւն, և յանդիմանութիւն որոց ոչն:
- 2 Երեւին Զի նոյաւ վկայեցան տառաջնէքն:
- 3 Հաւատովք իմանալք հաստատեալ զյախտեանն բանիկ Աստուծոյ, յաներեւութից զերեւիսս եղեալ:
- 4 Հաւատովք լուս պատարագս Հաբէլ քան զկառն լմատուցանէր Աստուծոյ, որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել. զի ի վերաց պատարագացն եղեւ վկայութիւն նմա յԱստուծոյ, զի թէպէտ և մեռաւ ի նմին, սակայն տակաւին խօսի:
- 5 Հաւատովք Ենովք փոխեցաւ, զի մի՛ զմահ՝ ճաշակեցէ. և ոչ ուրիշ գտանէր, քանզի փոխեաց զնա Աստուծո՛ւ և յառաջ քան զփոխելն նորա:
- 6 Վկայեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ, իայց տառաց հաւատաց անձնար է հաճոյ լինել. այլ հաւատարժան է այնմ որ մերձենայ առ Աստուած՝ թէ է՝ Աստուած. և որ խնդրենն զնա՝ լինի պարզեւատու:
- 7 Հաւատովք տեւեալ հրաման նոյի մասն չեւ եւս երեւելոցն, զահի հարեալ կապմէր զտապանն ի փրկութիւն ասն իւրոյ, որով զատեցաւ զսխառնի, և հաւատացն արդարութեան եղեւ ժառանգաւոր:
- 8 Հաւատովք զոր Արքայաճմն կոչեցաւ՝ ունկնդիր

Ի Երեւելոցն պատահէ

Յիման, ի կապանս իմ

Իմանալ պատահէ

Վկայ, կոչեցեալ Արքայաճմն

Ի Երեւելոցն պատահէ

- եղև ելանել ի տեղին զոր առնելոց էր ի Ժառանգութիւնս և ել գնաց, և ոչ գիտէր յով երթիցէ:
- 9 Հաւատովք պանդխտեցաւ. յերկրին աւետեաց իրբու. յօտարութեան, խորանօք բնակեաց իստահաւ և Յակովբայ հանդերձ, Ժառանգակցօք:
- 10 Նոցին աւետեաց Քանգի ակն ունէր Նիմափք հաստտելոյ քաղաքին, որոյ ճարտարապետ և արարիչ Աստուած է:
- 11 Հաւատովք և ինքն Սառա՝ որ ամուսն էր, զօրութիւն առնելոյ զերմն Յորդեմնութեան՝ ընդունէր, և ի տարածում հասակի ծնանէր. քանզի հաւատարիմ համարեցաւ զայն որ խոտաւցեցան: Վասն որոյ և ի միոյնն ծնանէին, և այն շանցեալ ժամանակի՝ իրբու զատեղս երկնից բազմութեամբ, և իրբու զաւաղ սուտին ծովու առանց թուոյ:
- 13 Ըստ հաւատաց մեռան ամենեքին սօքա, և չեւեւ ընկաւեալ զաւետիսն. այլ ի հեռուստ տեսն զնոսա և զնծացան, և խոտովան եղեն եթէ օտարք և պանդուխտք են յերկրի: Զի որք զայնպիսին խօսին՝ յոյտ առնեն եթէ զաստու իմն խնդրեն: Զի եթէ զայն յիշեն ուստի ելինն՝
- 16 զոյր ժամանակ դաւանելոյ անդրէն. Նա ասանիկ աղետականի իմն զանկացեալ են, այսինքն է՝ երկնաւորին: Վասն որոյ ոչ ամօթ համարի Աստուած կոչել նոցա Աստուած, քանզի պատարասեաց նոցա քաղաք:
- 17 Հաւատովք մատոյց Աբրահամ ի փորձութեան իւրում զիսահակ խառնորդ. և զիմամբն մատուցանէր, որոյ զաւետիսն ընկաւեալ էր. Որում ասացան, թէ իսահակաւ կոչեցի քեզ զսակ:

- 19 Եւ ի մտի իւրում թէ և ի մեռելոց կարող է յարուցանել Աստուած. ուստի և յառակս իսկ ընկաւաւ զնա:
- 20 Հաւատովք վասն հանդերձելոց իրաց օրհնեաց իսահակ զմակովր ի Վեյնաւ:
- 21 Հաւատովք Յակովբ ի մեռանն իւրում զիւրաքանչիւր ոք յորդոցն Յովսեփու օրհնեաց, և երկիր եղադ ի Ժագ գաւազանի իւրոյ:
- 22 Հաւատովք Յովսեփ ի վախճանել իւրում յիշեաց զելս որդւոցն իսրայելի, և վասն ոսկերաց իւրոց պատգուիրեաց:
- 23 Հաւատովք Վիմիսէս իրբու ծնան, Թաքուցաւ ամիս երկուս ի հարց իւրոց, քանզի տեսին իայտաւ զամուսնին, և ոչ զանգիտեցին ի հրամայնէ թագաւորին: Հաւատովք Մովսէս, իրբու աճեաց, ուրացաւ կոչել որդի դստերն Փարաւոնի:
- 25 Լաւ համարեցաւ չարարել ընդ ժողովրդեանն Աստուծոյ, քան առ ժամանակ մի վայելել ի մեղա: Չարեւոր համարեցաւ զնախատինս Գրիտասի քան Չոմեծութիւն՝ քաննոցն՝ Եգիպտացոց, զի հայեցեալ ակն ունէր վարձուցն հատուցանի: Հաւատովք Թողոյր զերկիրն Եգիպտացոց, և ոչ երկնէր ի ցամառնէ թագաւորին, զի զանկաւոյթիւն իրբու զտեսեալ համբարու:
- 28 Թեամբ համարեցաւ: Հաւատովք արար զզատիկն և զհեղուսն արեանն, զի մի ստատիկն անդրանկաց մերձեցայց ի նոսա:
- 29 Հաւատովք անցին ընդ ծովն Կարմիր իրբու. ընդ ցամաք երկիր. զորոյ զփորձ առեալ Եգիպտացոցն՝ ընկրմեցան:
- 30 Հաւատովք պարիսպն երեքօրի անկան, շուրջ եկեալ զնօքօք զելթն օր:

1 ի Բաղդադ աստուած

2 Յոյն, ի մեռելոյ

3 իման, և հաւատացին և

4 ի Յոնիէս աստուած

1 Յոյն, Մովսէս իրբու ծնան: 2 Յոյն, զգանձա

2 Յոյն, Առաւել մեծութիւն: 3 Յոյն, զԱնկերեւոյթն

- 31 Հաւատովք Բախար պոռնիկ ոչ կորեաւ. բնոր
անհաւատան, որոյ ընկալեալ էք զըրանսն խա-
ղաղութեամբս:
- 32 Եւ արդ զի՞նչ էւս անացից, զի չէ բաւական
ժամանակս պատմելոյ վասն Իերզեանի, Բարթալայ,
Ամանիսի, Յեթիթայեայ, Գաւթի և Ամանիկի և
այլոց մարգարեիցն. Որք հաւատովք սարսեցին
զթագաւորութիւնս, գործեցին զարգարութիւն.
- 33 հասին աւետեաց, խցին զբերանս առ խմուց, ճեւ-
ջուցին զդօրութիւն հրոյ, ասրեցան ի բերանոյ
սրոյ, զօրացան ի տկարութենէ, եղևն զօրասորք
ի պատերազմի, առին զբանակս օտարաց. Ընկա-
լան կանայք ի յարութենէ զմեռեալս իրանց,
կէսք կոչիոճեցան, և չեւ եւս ընկալեալ զգիրկու-
թիւն, զի լաւագոյն յարութեանն հասանցեն:
- 36 Եւ կէսք դասնխանց և զգանից զփորձ առին,
37 զկապանաց և զքանտից. Բարկոճեցան, սղոյե-
ցան, փորձեցան, սպանմամբ որոյ մեռան, չբն-
ցան լաշկամաչիօք և մորթովք այճենեօք. կա-
րօտեալք, նեղեալք, չարաբեալք. (Զօրս ոչ ար-
ժէ աշխարհս.) յանապատի մոլորեալք և ի լե-
րինս և յայրս և ի փապարս երկրի:
- 39 Եւ սօքս ամենեւին վկայեալք ի հաւատոցն,
40 չեւ եւս ընկալան զաւետիսն. Աստուծոյ վրան մեր
շլաւագոյն համարեալ, զի մի՛ սառնոյ մեր կա-
տարեացին:

ԳԼ ԺԲ

- 1 Այսուհետեւ և մեք որ այնչափ չորք գմեք
մածեալ ունինք զբազմութիւն վկայից, Յզարե-

Յի Բաւաւս աւետի

Յի Բաւաւս աւետի

Յի Բաւաւս աւետի

- առթին զամենայն ի բաց ընկեցողս ք և զմեզս
Կարեւորք, համբերութեամբ ընթացողս ք ի պա-
2 տերազմ որ առաջի կայ մեզ. Հայեցողս ք ի դո-
րագլուխն հաւատոց և ի կատարիչն Յիսուս, որ
փոխանակ ուրախութեանն որ նմա առաջի կայր՝
յանձն առ զիսոյն, արհամարհեաց զամբիւն,
նստաւ ընդ աջն ամենայն Աստուծոյ:
- 3 Արդ ամէք զմասն, որ զայսպիսի համբերու-
թիւն ի մեղաւորաց հակառակութենէ անախ
կրեաց, զի մի՛ տշխատք լինցիցէք անձամբք մե-
4 ռովք և լքանիցիք. Զի չեւ եւս արեամբ չափ պա-
5 տերազմեալք հակառակ կաղէք մեղացն. Եւ մա-
ռացարուք զմիթարութիւնն որ ընդ մեզ իբրեւ
ընդ որդեակս խօսի:
- Գ. Որդեակ իմ, մի՛ լքանիր ի խրատու Տեառն,
6 և մի՛ վշտօղիս յանդիմանեալ ի նմանէ. Զի զոր
սիրէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ զամենայն որդի զոր
7 ընդունի ի խրատու համբերութեան կոյք,
իբրեւ յորդիս մատուցեալ է ի մեզ Աստուած:
8 Երբ որդի է զոր ոչ խրատիցէ հօգրս. Զի եթէ ա-
ռանց խրատու լինցիք, սրով ամենեւին բաժաւ-
նորդք եղեն, ապա խորթք իցէք և ոչ որդիք:
- 9 Զի եթէ ի մարմնաւ որ հարցն մերոց զոր ունիմք
խրատիչս՝ պատկառեմք, ո՞րչափ եւս առաւել
10 հնազանդեցողս ք շօրն հօգուց, և կեցցուք. Զի
սօքս առ սակաւ ժամանակս բառ կամաց իւր-
եանց խրատեն, իսկ նա վասն օգտի, առ ի ըն-
11 դունելոյ զարբութիւն նորաւ Ամենայն խրատ
առ ժամանակն ոչ ուրախութեան թուի, այլ՝
տրտմութեան, բայց յետոյ պտուղ խաղաղութեան
նոյաւ կրթեցելոցն հատուցանէ յարգարութիւն:
12 Վասն որոյ զձեռս լքեալս և զժուռեկս կիտաս
13 հաստատեցէք. Եւ զաւելոս ուղեղս արարէք ու-

Յի Բաւաւս աւետի

- տեղ ձերոց, զի մի՞ որ կաղն իցէ՞ գլորեցին, այլ մասնաւանդ բժշկեցայի Զխաղաղութեան զհետ ըրթայք ընդ ամենեանն և զսրբութեան, առանց որոյ ոչ ոք անսանկցէ զՏէրս Զգոյշ լերուք, գուցէ ոք յեանեալ գտանկցի ի Զորհոյցն Աստուծոյ. մի՞ ոք արմատ դառնութեան ի վեր երեւեալ ներդիցէ, և նովաւ բաղումք սղծ իցին։ Մի՞ ոք սյուռնիկ և պղծմ իրբււ զեանս, որ ընդ միայն ի բերակոյ զանդրանկութիւնն մաճառեաց։ Գիտե՛ք զի թէպէտեւ յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնսն, խոտան գաւաւ. զի և ապաշխարութեան տեղի ոչ եղիտ, թէպէտեւ արտասուօք խնդրեաց զնա։
- 18 Դ. Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն չօւսփելի, որ հրովն մառեալ էր, և միգող և մառախղով և խաւարաւ և մթով, Ուր փողն հնչէր և բարբառս պատգամացն. ուստի որք լուսնն Զհրաժարեցին, զի մի՞ կրկնեցի առ նոսր բանն։
- 20 Քանզի ոչ հանդարտեին հրամանին. թէպէտեւ զազան մերձեանայ ի լեառնն, քարկոծ լինէր՝
- 21 Եւ այնպէս ուհագին էր տեսին, զի և Մովսէս տեսէր եթէ Զահի հարեալ եմ և զօղամ։ Այլ մատուցեալ էք ի Միովն լեառն, և ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ, յերեսայէմ յերկինս, և
- 23 ի բիրաւոր բանակս հրեշտակոց, Եւ յեկեղեցիս անդրանկաց զրեւոյ յերկինս, և առ դատաւորն ամենեցուն Աստուած, և յողիս արդարաց կատարելոց, և ի նորոց կառկարանաց միջնորդն

13դ, և ոչ ի մէջ և ի խաւար և ի մերիկի (19) Եւ ի հնչումն փողոյ և ի բարբառս պատգամաց

21-ի, աղայեցին

23դ, Մինչեւ իսկ զազան մերձեանայէ ի լեառնն, քարկոծեցի, ունիտ յաւելան, կամ նետաւք խոցուեցի

- Յիսուս, և ի հեղումն արեան նորա որ առաւել խօսի քան զշարեկին։
- 23 Զգոյշ լերուք, գուցէ հրաժարեցէք յայնմանէ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել, հրաժարեալք յայնմանէ որ յերկին հրամանս ապր, որչափ եւս առաւել մեք, եթէ
- 26 յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանեցեմք. Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ, և այժմ խոտացեալ է և ասէ, Միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր, այլ և զերկինս։ Այլ միւսանգամն յայտ առնէ գշարժելոցն իրբււ զեկեղեց փոփոխումն, զի հաստատուն կացցեն անարժքն։
- 28 Վասն որոյ թաղաւորութիւն անարժ բնկալեալ՝ պինդ կայցուք զԶորհոյցն, որով պաշտեմք զԱստուած հաճութեամբ՝ ահիւ և զօղութեամբ։
- 29 Քանզի Աստուած մեր հօր ծախիւ է։

ԳԼ. ԺԳ.

- 1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեցի Կառ ձեզ, 2 Զօտարսիրութիւն մի՞ մոռանայք, զի այնու ա՛մանք յանգէաս բնկալան զհրեշտակս Զաւշ լիցին ձեզ կապեալքն, որպէս թէ գուք ընդ նոսա կապեալք իցէք, և չարհարեալքն, որպէս թէ 4 Գուք իսկ Զմարմնաւորք էք՝ Պատուական է ա՛մուսնութիւն ամենեւին, և սուրբ՝ անկողինք, բայց զձուս և զպոռնիկս դատի Աստուած։ 5 Բարք անարժաթաւեքք լինիցին, բաւական հա՛մարել որչափ ինչ ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն իսկ ասաց, Ոչ թողից զքեզ և ոչ բնդ վայր հարեց. 6 Որպէս զի համարձակ լիցուք ասել, Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց, զի արասցէ ինձ 7 մարդ։ Յիշեցէք գոռափնորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն Աստուծոյ. հայեցեալք յեւս զնացից

1ի Յոաննէս պապան

2ից, էք ի մարմնի

8 նոցա՝ նմանողք եղբորւք հաստացնէ՝ Յիսուս
 9 Յուսմունն պէսպէսս և յատարածայնս մի՛ դան-
 10 գաէք։ զի լաւ է շնորհօք հաստատել զսիրտս
 11 և ոչ կերակրովք։ որովք ոչինչ օգտեցան օր
 12 այնպէսն գնացին։

13 Ե. Ունիմք մեք սեզան, ուստի ոչ ունին իշ-
 14 խանութիւն ճաշակել որք պատեն զպաշտօն խո-
 15 բանին։ Զի որոց անասնոց մատչէր արխնն ի
 16 սրբութիւնսն վասն մեղաց ի ձեռն քահանայոս
 17 պետին, նոցուն մարմինք օղբէին արտաքոյ քա-
 18 նակին։ Վասն օրոյ և Յիսուս, զի սրբեցէ իւ-
 19 բով արեամբն շփողովորդն, արտաքոյ զբանն
 20 շարչարեցաւ։ Արդ եկաք ելլալք առ նա արտա-
 21 քոյ բանակին՝ առեալ յանձն զնախաժեհն նորա-
 22 զանգի ոչ եթէ ունիմք քաղաք որ աստէն մնա-
 23 լոց իցէ, այլ զհանդերձեալսն խնդրեմք։ Արդ ի
 24 ձեռն նորա մատուցալք արտաքաղ օրհնութեան
 25 յամենայն ժամ Աստուծոյ, այսինքն է՝ զպտուղ
 26 չրթանց խոտաբուխնց յանուն նորա։ Զբարե-
 27 բարութիւն և զհաղորդութիւն մի՛ մոռանայք,
 28 զի ընդ այնպիսի պատարագս հաճի Աստուած։

29 Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց ձերոց, և հպա-
 30 տակ կացէք նոցա, զի նոքա աքնին վասն ողբոց
 31 ձերոց, որպէս թէ համարս տալոց իցեն շինող
 32 ձեր՝, զի խնդութեամբ արասցեն զայն և մի
 33 յոգւոյ հանելով, զի այն ոչ յօգուտ ձեր է։

34 Վիմ. Լեղօթս արարէք վասն մեր, զի հա-
 35 տատեալ զխեղձք եթէ բարեւոյ միտս ունիմք,
 36 յամենայն կամմար բարեւոյ զնացս ցուցանել։

37 Եւ ոռտակ աղպեմ զի զայն առնիցէք, զի վա-
 38 զաղոյն պատապարեցայց ձեզ։ Եւ Աստուած խա-
 39 զպողութեան որ եհան ի մեռելոց զշովին հօտից,

Վի Բաղանդ Կալուսե

Չի Բաղանդ Կալուսե

40 զմեծն արեամբ յախտեանական ուխտին, զՏէր
 41 մեր Յիսուս, Հաստատեցէ զձեզ ի գործս բարո-
 42 թեան առնել զկամս նորա, և արասցէ ՚ի մեզ
 43 զհաճոյսն առաջի իւր ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի,
 44 որում վառք յախտեանս Ամէն։

45 Աղպեմ զձեզ, եղբարք, անալ բանիս մի-
 46 թարութեան, քանզի սակաւօք զրեցի ձեզ։ Եւ
 47 ճանաչէք զեղբայրն ձեր զՏիմոթէոս զարձակ-
 48 եալն առ ձեզ՝, ընդ որում, եթէ վաղագոյն գայ-
 49 զէ, տեսից զձեզ։ Ողջոյն տալիք ամենայն առաջ-
 50 նորդաց ձերոց և ամենայն սրբոց, ողջոյն տան
 51 ձեզ որ ի կողմանս իտալիացւոց են։ Ենորդք ընդ
 52 ամենեանն ձեզ։

ԱՌ ԵՐԲԱՅԵՏԻՍ ԳԻՆԵՆՈՒՄ Ի ՅԻՆՈՒ ՏԻՄՈՒ
 ԷԻՄ

Վի Բաղանդ Կալուսե

Չի Բաղանդ Կալուսե

Վի Բաղանդ Կալուսե

Չի Բաղանդ Կալուսե

ԴԹՈՒՂԹ

ՍՐԲՈՅ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ՅԱԿՈՎԱԲԱՅ

ԿԱԹՈՂԻԿՆ՝

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԱՌԱՐՅԱՆ ՅԱԿՈՎԱԲԱՅ, Աստուծոյ և Տեառնն Յիսուսի
Քրիստոսի ծառայ, Երկոստանն ազգացդ որ ի
սփիւռդ էք՝ ողջնայն
- 2 Ամենայն ուրախութեան արժանի համարելիք,
եղբարք, յորժամ ի պէսպէս փորձութեանց ի
մէջ անկանիցիք. Գիտապէս զի հանդէս ձերոց
հաւատոցն յորինեալ գործէ զհամբերութիւնս
- 4 Իսկ համբերութիւնն գործ կատարեալ ունիցի,
զի իցէք ողջանդամք և կատարեալք, և ոչ ինչ
իւրիք նուազեալք:
- 5 Ապա թէ ոք ի ձեռն իցէ նուազեալ յիմաստ
ութենէ, խնդրեսցէ յԱստուծոյ որ ապն ամե-
նայնի առատապէս և ոչ նախատէ, և տացի նմա:
- 6 Բայց խնդրեսցէ հոստատու և մի երկմտեցէ,
զի որ երկմտոն է՝ նման է հողմակոծեալ և առ-
7 տանեալ պէտք ծովու. Մի՛ ակնկալի մարդն
8 այն աւանդել ինչ շնորհաւոր. Զի այդ երկմտ ա-
ռանց հպատատութեան է յամենայն ճանապարհս
իւրի:

ՈՐՈՇՈՒՄ, Թուղթ Յապովսկայ Կաթողիկէ. Եւրոպ. Դ-
դէն և Դժժժժ է ձայնիւն Յեռնոս, Թուղթ Յա-
կովսկայ ԶԵՆՆ, ի Տեառնն

- 9 Պարտեացի եղբայր խոնարհ ի բարձրութիւն
10 իւր, Եւ որ մեծատունն իցէ՝ ի խոնարհութիւն
11 իւր. քանզի իրեւ. զծաղիկ խոտոյ անցէ. Զի
ծաղեաց արեւ ճանդերձ խորշակու. և ցամաքե-
ցոյց զխոտն, և թօթափեցաւ ծաղիկն նորայ, և
կարեւա վայելութիւն երեսաց նորայ. նոյնպէս և
մեծատունն ճանդերձ ճահիւքն ի բովդ՝ Թաղա-
մեսցի:
- 12 Երանեալ է այդ որ համբերիցէ փորձանաց, զի
եթէ բնախր եւս գտանիցի, առցէ զպատկն կե-
նաց՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ՅՏԷր:
- 13 ԱՆ. Մի՛ ոք որ ի փորձութեան իցէ ասիցէ
թէ յԱստուծոյ փորձիմ, զի Աստուած անփորձ
14 է չարեալ, փորձէ նա և ոչ զոքս. Իւրաքանչիւր
ոք փորձի առ ի յիւրոցն ցանկութեանց ձգեալ
15 և պատրեաղ. Ապա այնուհետեւ ցանկութիւնն
յղացեալ՝ զմեղս ծնանի, և մեղքն կատարեալ՝
16 զմահ ծնանին: Մի՛ խաբիք, եղբարք իմ սիրելիք,
17 Զի ամենայն տուրք բարիք և ամենայն պարգև
պատրեալք ի վերուստ են ինչալ առ ի չորէն
լուսոյ, յորում չիք փոփոխուցն և կամ չընկոյ
18 ստուերս Կամեցեալ ծնաւ զմեզ բանին շնոր-
հաւորութեան, լինել մեզ շնորհուր ինչ ստացուածոց
նորայ:
- 19 Գիտապէս, եղբարք իմ սիրելիք, եղիցի ամե-
նայն մարդ արագ առ ի լսել, և ծանր առ ի
20 խօսել, և ծանր առ ի բարկանալ: Զի բարկու-
թիւն մարդոյ զարգարութիւն Աստուծոյ ոչ գոր-
21 ծէ: Որով ի բաց թօթափեալ զամենայն աղտե-
ղութիւն և զյանկուածաւ չարեաց, հեղութեամբ
բնդունիլիք զբանն բնդարոյս, որ կարողն է կե-

ԶԵՆՆ, ի գնացս իւր
ԶԵՆՆ և ՅԵՆ և ի Հայ Յեռնոս պաշտ
ԶԵՆՆ, Երախայրի ՈՐՈՇՈՒՄ, Ուստի

- 22 ցուցանել զողբիս ձերս Լինիլիք առնելիք բանին,
23 և մի՛ լսելիք միայն ի համարեալիք զանձինսս 24
Եթէ՝ օք լսելի միայն իցէ բանին և ոչ առնելի
նման է նա մարդոյ որ պշտցեալ հայիցի ընդ-
24 ՚Երեսս իւր որ ծնանիցեն՝ ի հայելուոյ. 25 հայե-
ցեալ ետես զինքն և զանց արար, և անդէն մո-
25 աջաւ. թէ՛ որպիսի օք էր, իսկ որ յառեալ ի
կատարեալ օրէնս ազատութեան հայիցի և ի
նմին կացցէ, ոչ եղև նա լսող մտացութեան,
այլ՝ առնելի գործոյն. նա յառնելն իւրում լիցի
26 երանելի. Եթէ՛ օք կամիցի կրօնաւոր լինել և
ոչ սանձահարիցէ զեզու իւր, այլ զբաղեցուցա-
նիցէ զսիրտն իւր, այնպիսիոյն վայրագարք կրօ-
27 նաւորութիւնն կրօնաւորութիւն սուրբ և անա-
բատ առ ի յԱստուծոյ և ի Հօրէ այս եւ այցելու
լինել որբոց և այրեաց ի նեղութեան իւրեանց,
անարատ պահել զանձն յաշխարհէ:

ԳԼ. Բ

- 1 ԱՁ. Եղբարք իմ, մի՛ ապառնօք ունիցիք զհա-
ւատն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ
2 Տերն է՝ փառաց, Եթէ՛ մոլոյ եւ ժողովուրդ ձեր
սեր որ ունիցի մատանի ոսկի և հանդերձս պայ-
ժառայ մտանիցէ անդր և աղբաւ որ ի հան-
3 դերձս աղտեղիս, հայիցիք ընդ այն որ ունիցի
զհանդերձն պայծառս, և առիցէք Եթէ՛ Գու նիստ
անտ պատուով, և ցաղքառն առիցէք Եթէ՛
Յոտն կաց դու այտի, կամ՝ Եկ նիստ առ
4 պատուանդանին իմում, Ոչ խղճիցէք յանձնս
5 և լինիցիք դատաւորք չարացն խորհրդոց և Լուս-

- բութ Կնձ, եղբարք իմ սիրելիք, ոչ աղաքէն
Աստուած ընտրեաց զաղբառս աշխարհիս, որ են
մեծատունք հաւատալիք և ժառանգաւորք ար-
քայութեանն զոր խոտացան սիրելեաց իւրոց,
6 Եւ դուք անարգէք զաղբառս, ոչ մեծատունք
յաղթահարեն զձեզ, և նոքա քարէն զձեզ ի
7 դատաստանս Ոչ նոքա հայհոյեն զբարոքս
8 նունն որ կոչեցեալ է ի վերայ ձերս Աղա թէ՛
զօրէնս կատարիցէք զարքայն նախան ըստ Քրիստ,
Եթէ՛՝ Սիրեցես զընկեր քո իրեւ. զանձն քո,
9 բարոքս առնէք. իսկ Եթէ՛ առաքիցէք, մեղս
զործէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իրեւ. օրի-
10 նազանգիս. Որ օք զամենայն օրէնսս պահիցէ, և
միով իսկ ինչ զթիցէ, եղև ամենայն օրինացն
11 պարտապանս 21 որ ասացն թէ՛ 22 Մի՛ սպանանի-
ցես, առաց թէ՛՝ Եւ մի՛ հնայցես, զի Եթէ՛ սպա-
նանիցես ոչ, բայց հնայցես, եղբր յանցաւոր օրի-
12 նացն. Այնպէս խօսեցաւորք և այնպէս արա-
րէք, որպէս զի ազատութեան օրինօքն իցէք դա-
13 տեղոյ 24 մեղորմ դատաստան լինելոց է այնմ
որ ոչ առնիցէ զողորմութիւն, Յրանգի բարձր ի
զլուխ պարծի ողորմութիւն առ դատաստանաւն
14 Ա. Եթէ՛ ոչ օգուտ իցէ, եղբարք իմ, Եթէ՛
տսիցէ օք հաւատս ունել և գործս ոչ ունիցի,
միթէ կարելի՞ն հաւատքն ապրեցուցանել զնա
15 Եթէ՛ եղբայր օք՝ կամ քոյր իցեն մերկք կամ
16 կարօտեալ աւուրն կերակրոյ, Արեցէ օք ի ձէնդ
ցնտա, երթայք խաղաղութեամբ, Յեռարուք և
յաղեցաւորք. և ասցէք ոչ նոցա զպէսս մար-
17 մնայն, զի՛նչ օգուտ իցէ Սոյնպէս և հաւատք

1) Լուս, խորհրդով

2) Յոյն, երեսն ծննդեան իւրոյ

3) Ունից, որ ի ձեզ

4) Յոյն, խարիցէ

5) Յոյն, պախանէ

1) Յոյն, պախանէ

2) Ունից, Մի՛ հնայցես, առաց թէ՛ Եւ մի՛ սպա-
նանիցես. զի Եթէ՛ հնայցես ոչ, բայց սպանանիցես

3) Յոյն, յեռարուք յաւան, և, յայլ՝ պախանէ

եթէ գործս ոչ ունիցին, մեռեալ են առանձինն:
 18 Այլ թեքեալ ասիցէ ոք, եթէ՝ Դու հաւատաս ու-
 նիս, և ես գործս ունիմ. ցոյց ինձ զհաւատան
 19 իմոց զհաւատանս. Դու հաւատաս զի մի է Աս-
 տուած, բարւոք տառնես. և զեւք հաւատան և
 20 սարսեն. կամիս գիտել, ով մարդ սնտոի, զի
 21 հաւատք առանց գործոց՝ յատարի են. Արար-
 համ հայր մեր ոչ ապարէն ի գործոց արդա-
 22 րացաւ. հանեալ ի սեղան զորդին իւր զիտահակ
 23 Չպատարաք. Տեսանէս զի հաւատքն եղեն գոր-
 ծակից գործոց նորա, և ի գործոց անտի հա-
 24 ւատքն կատարեցան. և կատարեցաւ Վերն որ
 տէ, Հաւատաց Արարհամ յԱստուած, և հա-
 25 ւարեցաւ նմա յարդարութիւն. և կոչեցաւ բա-
 26 րեկամ Աստուծոյ. Տեսանէ՞ք զի ի գործոց ար-
 դարանոց մարդ, և ոչ ի հաւատոց միայն. Սոյն-
 27 պէս և Բախար պոռնիկ ոչ ապարէն ի գործոց
 արդարացաւ, ընկալեալ զլրտեսն, և ընդ այլ
 28 ճանապարհ արձակեաց. Զոր օրինակ մարմին ա-
 ռանց հոգւոյ մեռեալ է, սոյնպէս և հաւատք
 առանց գործոց մեռեալ են.

ՊԼ Գ

1 ԲԱ. Մի բազում վարդապետս լինել, եղարք
 իմ, գիտասցիք զի մեծ դատաստան ընդունելոց
 2 եւք. Բանդի բազում ինչ յանցանմաք տանե-
 րան. եթէ ոք բռնիւ ոչ յանցանիցէ, նա է
 3 մարդ կատարեալ, որ կարողն է սանձահարկ
 4 զամենայն մարմին իւր. Տես զի ձեռք սանձս ի բե-
 5 րան զնեմք առ անսպող նոցա մեզ, և զամենայն
 6 մարմինս նոցա նուաճեմք. Ահաւասիկ և նաք

Գործում, մեռեալ

Ի Գոռնէն պատե

որպիսի ինչ են, և ի սաստիկ հոգմոց վարին. և
 7 փոքր թեւոյն չրջին յոր կոյս և միտք ուղղին
 8 կամիցին. Սոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ է
 9 և մեծածնութիւն բարբառի. ահա և սակաւ ինչ հուր
 10 զորպիսի անասաւ հրդեհէ. և լեզու հուր՝ զարդ
 անիրաւութեան. լեզու հաստատեալ է յանդամս
 մեր, որ զամենայն մարմինս ապականէ, և վառէ
 11 հրով զանիւ ծննդեան, և բորբոքեալ աղորի
 12 է ի գեհենն. Ամենայն բնութիւն զազանաց և
 13 թաշնոց և սողնոց և որ ի ծովս են, հնազանդեալ
 14 է և հնազանդի մարդկեղէն բնութեան. Բայց զլե-
 15 զու մարդկան ոչ ոք կարէ հնազանդել, զարն և
 16 զանկարգ. Զլլ թուեալ մահաբերին. Նովս
 17 օրհնեմք զՏէրն և զՀայր. և նովս անթմանեմք
 զմարդիկ որ բոս նմանութեան Աստուծոյ արա-
 18 րան. Ի նմին բերանոյ երանեն օրհնութիւնք և ա-
 19 նեմք. ոչ է պարտ, եղբարք իմ, այսմ այսպէս
 20 լինել. Միթէ աղբւր անդասին ի միոյ սկանէ
 21 լոյսիցէ՞ քաղցր և դառն. Միթէ մարթ ինչ իցէ,
 22 եղբարք իմ, թղնեոյ ձէթ իրել, կամ որթոյ
 23 թուզ. Եւ ոչ աղտաղտին տեղոյ չուր քաղցր
 24 տառնել.

Յլմ, աշխարհ

ՅԳՆ, ի գեհենն

ՅԴՆ, զԱստուած

ՅԴՆ, նոյնպէս և ոչ

իմիք աղբւր չուր քաղցր և աղտաղտին տառնել

- նախ զի սուրբ է, և սոցա խաղաղարար, հեղ, զխաչառան, ի՞նչ որոմամբեամբ և պարզեք բարեաց, անխիղճ, առանց կեղծութեան և 18 Պատուդ արդարութեան խաղաղութեամբ սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւն:

ԳԼ. Դ

- 1 Ուստի՞ պատկերազմանք, և ուստի՞ կռիւք ի ձեզ, ոչ յայգայտի ցանկութեանց ձերոց որ դորաց-
2 եալ են յանդամս ձեր, Յանկոյք, և ոչ ունիք, սպանանէք և նախանձիք, և ոչ կարէք հասա-
նել՝ արատերազմիք, կառուիք, և ոչ ունիք, վասն
3 զի ոչ խնդրէք, խնդրէք և ոչ առնուք, վասն զի
չարայար խնդրէք, զի անդէն ի ցանկութիւնս
4 ձեր մաշեցիք, Շնացողք, ոչ զիտէք զի սէր
աշխարհիս թշնամութիւն է առ Աստուած. զի
որ որ կամիցի սիրել զաշխարհ, թշնամի առնէ
5 զանձն Աստուծոյ, կամ թէ վայրապարհ համար-
իցիք որ սէր Գիրն, Սկս նախանձ ինչ որում
6 փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց ի մեզ. ²Տալ զա-
ռաւել շնորհան. փան որոյ ստէ, Տէր արար-
տաւանից հակառակ կայ, այս շնորհս խոնար-
հաց:
7 ԲԻ. Հնգանդեցարուք այսուհետեւ Աստու-
ծոյ, և կացէք հակառակ չարախօսին, և լիցի
8 փախտակուն առ ի ձեռն՝ Մերձեցարուք առ Աս-
տուած, և մերձեցի առ ձեզ. որբեցէք զձեռս
մեզաւորք, և ուղիղ արարէք զսիրտ, երկմիտք,
9 Տառապեցարուք, սղացարուք և լացէք, ծաղր
ձեք ի սուգ դարձցի, և ուրախութիւն ձեր՝ ի

- 10 որումութիւնս խոնարհեցարուք առաջի Տեառն և
բարձրացուցէ զձեզ
11 Մի բամբասէք զմիմեանս, եղբարք. որ բամ-
բաս զեղբայր իւր կամ դասի զեղբայր իւր՝ զո-
րէնան բամբասէ և զորէնան դասի. իսկ եթէ զո-
րէնան դասիցիս, ոչ առնելի օրինացն ես, այլ՝
12 զաստուոր. Մի է Օրէնագիր և Դատաւոր, որ
կարողն է փրկել և կորստանել. գուցէ ոչ որ
դասիս զրեկերն
13 Ահաւասիկ են որ տանն, Այսօր և վաղիւ եր-
թիցուք յայս անուն քաղաք, եղիցուք անդ
14 տարի մի, վաճառեցուք և չահեցուք. Որք ոչ
15 գիտէք զվաղիւն. Որակիս՝ ինչ իցեն կեանք ձեր,
զի իրքեւ զմիմեանք էք, որ առ սակաւ մի երեւե-
ալ՝ և սոցա ապականեալ. փոխանակ զի անե-
իք, եթէ Տէր կամեցի, և կեցցուք, արացցուք
16 զայս ինչ կամ զայն. եւ արդ այսօրք յամբար-
տաւանութեան ձերում. ամենայն ինչ այսպիսի
17 պարծանք չարութեան են. Որ ոչ զգաիցէ զբա-
րին և ոչ առնիցէ, մեղք են նմա:

ԳԼ. Ե

- 1 ԲԻ. Արդ այսուհետեւ, մեծաւորնք, բացէք և
ողբացէք ի վերայ Թշնամութեանցն, որ գալոց
2 են ի վերայ ձեր. Չի մեծութիւնդ ձեր յոյնէ է,
3 և հանդերձք ձեր՝ կերակուր ցեցող. եւ արծաթ
ձեր և ոսկի ժանգաճար, և Ժանգ նոցա իցի
ձեզ ի վկայութիւն, և կերիցէ զամբոխն ձեր իւր
4 բեւ զնոր. զանձեցէք աւաւրցն յետոց. Ահա-
ւասիկ վարձք մշակաց որ գործեն զանդս ձեր,
շառ ձեզ են, զրեւալն ի ձեռն, աղաղակէ, և բո-
ղոք հնձողացն եհաս յականջս Տեառն զօրու-

¹Գրն, Առ նախանձ ինչ փափաքէ հոգին, Իմ,
Առ նախանձ ինչ փափաքիցէ հոգին

²Գրն, Այլ սոցա առաւել շնորհ

- 5 թեանց՝ փափկացայք ի վերայ երկրի և զբոսայքս,
 6 անուցէ՛ք զսրտս ձեր իբրեւ աւուր սպանման,
 7 Զրկեցէ՛ք, սպանէ՛ք զարդարն, որ ոչ կայր ձեզ
 հակառակ:
 8 Երկայնամիտ լըրուք, եղբարք իմ, մինչեւ ի
 գալուստն Տեառն: ահա մշակ երկայնամտեալ
 սպասէ սպասուական սպողոյն երկրի, մինչեւ աւ-
 9 ցէ՛ ՚Պկանութիւն և զանազան՝: Երկայնամտեցէ՛ք և
 դուք, հաստատեցէ՛ք զսրտս ձեր, զի գալուստն
 10 Տեառն մերձեալ է: Մի՛ շարժուցանէ՛ք զմիմ-
 եանս՝, եղբարք, զի մի՛ դատեցիք: ահա ասիկ
 11 Գառաւորն առ դուրս կայ: Ծրինակ առէ՛ք, եղ-
 բարք, չարարանաց և երկայնամտութեան զմար-
 12 զարէան որ խօսեցան յանուն Տեառն: Ահա ասիկ
 երանմբ համբերողաց: զհամբերութիւնն Յով-
 13 բայ լուարուք, և զկատուրմն Տեառն տեսէ՛ք,
 զի բազմագութ է Տէր և ողորմած:
 14 ԲԵ. Յաւալ քան զամենայն ինչ, եղբարք
 իմ, մի՛ երդնուցուք, մի՛ յերկինս, մի՛ յերկրի,
 մի՛ յայլ ինչ երդումն, այլ եղիցի ձեր այոն այո,
 15 և ոչն՝ ոչ, զի մի՛ Յի կեղծաւորութիւն ինչ՝ ան-
 16 կանխիք: Վշտանացէ՛՞ ոք ի ձէնջ, յաղօթս կայ-
 17 ցէ՛: Բերկրեցի՛՞ ոք, սաղմոս ստանցէ՛՞ չիւսնդա-
 նացէ՛՞ ոք ի ձէնջ, կոչեսցէ՛՞ զերիցունս և կեղեց-
 18 ւոյն, և արասցեն ի վերայ նորս աղօթս, զօցեն
 իւզով յանուն Տեառն: Եւ աղօթքն հաւատովք
 19 իրկեսցեն զաշատեալն, և յարուցէ՛ զնա Տէր:
 և եթէ մեզս ինչ իցէ գործեալ, թողցի նաւս
 20 խոստովան եղբարք միմեանց զմեզս, և աղօթս
 արարէ՛ք ի վերայ միմեանց որպէս զի բժշկեսցիք:

¹Ո՛հնչ, զպտուղն զկանութիւն և զանազան, այլ:
 զանձրեւն զկանութիւն և զանազան

²Եւնչ, ինչիք սրտունջ զմիմեանց

³Եւնչ, ընդ դատաստանաւ:

- քանզի յոյժ զօրաս որ են աղօթք արգարոյ յօգ-
 17 նականութիւնս եղիս մարդ էր իբրեւ զմեզ չարա-
 րեցի: և յաղօթս Իկաց, և ոչ տեղաց յերկր
 18 զերիս ամս և զվեց ամիս: Եւ դարձեալ ևկաց
 յաղօթս, և ետուն երկինք զանձրեւ, և բուսոյց
 երկիր զպտուղ իւր:
 19 Եղբարք իմ, եթէ ոք ի ձէնջ մարդեացի ՚ի
 ճանապարհէ ճամարտութեան, և դարձուցէ՛ ոք
 20 զնա, ՚իխոսացէ՛ զի ոք դարձուցէ՛ զմեղաւորն ի
 մոլորութեան ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ՛
 զոգի ՚իւր ՚ի մահուանէ և ծածկեսցէ՛ զբազմու-
 թիւն մեղաց:

ԹՈՒՂԹ ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՋԻՆ՝

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԲՁ. ՊԵՏՐՈՍ, առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի,
 ընտրելոցդ՝ նժդեհինց՝ որ ի սիկեւս Պոնոսացւոց,
 Գաղատացւոց և կապադովկեցւոց և Ասիացւոց
 2 և Բիւթանացւոց, Լիս կանութիւն գիտութեանն
 Աստուծոյ Հօր, սրբութեամբ Հոգւոյն, ի շնա-

¹Եւնչ, եկաց զի մի՛ տեղացցէ

²Ո՛հնչ, ի ճամարտութեան

³Ի Յաննէն աւուստ: Եւնչ, նորս

⁴Ո՛հնչ, թուղթ Պետրոսի կաթողիկեայ Առաջին,
 այլ: թուղթ Պետրոսի Առաքելոյ կաթողիկեայ
 Առաջին

դանդաթիւն և ի հեղու մն արեւանն Յիսուսի Գրիստոսի, շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմապիսի:

- 3 Որհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի, որ բոս բազում ողորմութեան խորմ ծնաւ զմեզ վերադարձն ի յայն կենդանի ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Գրիստոսի ի մեռելոց, Յանկզմ և յանարատ և յանթաւամ Ժառանգութիւնն որ պահեալ է յերկինս ի ձեզ, 1
5 Որ զօրութեամբն Աստուծոյ պահեալ էիք հաւատովք ի պատրաստեալ փրկութիւնն, յայտնել ի յեաին ժամանակս. Որով ուրախ լինիլիք որք այժմ սակաւիկ ինչ բոս պատշաճի իրացդ 7 արամեալ էք ի պէս պէս փորձութիւնս. 2ի հանդէս ձերոց հաւատոցն շառաւել քան զսակի կորստական պատուական է, որ հրով փորձեալ գտաւ ի գոյութիւն և ի փառս և ի պատիւ ի յայտնութեանն Յիսուսի Գրիստոսի, 2րդ ոչն տեսէք և շիրիւնէք ընդ որ այժմ ոչ հայեցեալք բայց հաւատացէք, և ուրախ էք անձառ և փառաւորեալ խնդութեամբն. 1
9 Լիկիւտեալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց զոգւոցն փրկութիւն վասն որոյ փրկութեան խնդրեցին և քննեցին մարգարէքն, որք վստն որոյ ի ձեզ լինելոց էին 11 շնորհքն մարգարէտեայն, քննէին յորում և յորպիսի ժամանակի գուշակէր ի նոսա Հոգին Գրիստոսի, որ նոս գտարարանացն Գրիստոսի վկայէր, և յետ այնորիկ զփառացնս Որոց և յայտնեցաւ իսկ զի ոչ եթէ անձանց, այլ մեզ մատակարարք լինէին նոցին, որք այժմ պատ-

- մեցան այնոքիւք որ աւետարանեցինն ձեզ Հոգւովն Սրբով, որ առաքելքն յերկնից. 2
13 Ի՛նչ Որով պղծեալ զմէշ մտաց ձերոց, զուարթացեալք, բովանդակ սպասեցէք հասելոց ձեզ շնորհացն ի յայտնութեանն Յիսուսի Գրիստոսի, 14 Իրբեւ զորդիս հնազանդութեան, մի կերպարանեալք առաջին ձերովք անգրտութեանն ցանկու 15 թեւամարք. Այլ բոս Սրբոյ որ կոչեալ զձեզ՝ և դուք պարբք յամենայն գնացա ձեր լինիլիք, 16 Վասն որոյ գրեալ է եթէ Եղեբուք սուրբ, զի 17 ես սուրբ եմ. Եւ եթէ Հայր կոչիլէք զայն որ առանց ակնարկութեան դատի բոս խաղաղութիւն գործոց, ապա երկիւղս զձերոյ պաշտօնս 18 տութեան ժամանակ զանափէր. Դիտալիք զի ոչ ապականացաւ արձաթեղնոք և ոսկիղնոքն փրկեցարուք ի ձերոց ունայնութեան հալոցնաւ 19 տուր գնացիցն, Այլ պատուական արեւմբն Գրիստոսի, 20 տուր, իրբեւ անբիւր և անարատ գտաին. Որ յառաջմանթն էր նոս քան զիսկզբանէ աշխարհի և երևեցաւ ի փախճան ժամանակաց վասն 21 ձեր, Որք նովա հաւատացէք յԱստուած որ յարոյց զնա ի մեռելոց, և ես նա փառս, զի 22 հաւատքն ձեր և յայտնին յԱստուած. Զանձնս ձեր սրբիւ հնազանդութեամբ 23 ձմարտութեան, յերջալիւրութեան առանց կեղծաւորութեան, 23 Ի սուր սրտէ ոիրել սերտի զփնտնանս, քննեալք վերստին ոչ յապականութեան սերմանէն, այլ յանապականացուէն՝ կենդանի և մշտնջենական բանին Աստուծոյ. Դանգի ամենայն մարմին իրբեւ զխոտ է, և ամենայն փառք մարդոյ իրբեւ զծաղիկ խոտոյ. Խոտն ցամաքեցաւ և ծաղիկն

11-ի, էք 23-ը, որ առաւել քան զոսկի կորստական, թէսլետեւ հրով փորձեալ, պատուական է, գտանելիք

23-ը, սիրեք

23-ը, հաւատացք

Դի Յոռնէն պաշտէ

2 Որտեւ, ձմարտութեան ի ձեռն Հոգւոյն

25 Թօթափեցաւ. եւ բան Տեառն մնայ յախտեան,
այսինքն է բանն որ ի ձեզ աւետարանեցաւ:

ԳԼ. Բ

1 ԳԱ. Ի բաց Թօթափել այսուհետեւ զամենայն
չարութիւն և զամենայն նենգութիւն և զկեղծա-
ւորութիւնս և զնսխանձ և զամենայն չարախո-
2 սութիւն, իրբեւ զարդի ծնեալ մանկունս խո-
սուն և անխարդաւս կաթինն փախաբիցեք, զի
3 նովաւ աճիցեք ՚ի փրկութիւն, եթէ ճաշակիցեք
4 զի քաղցր է Տէր. Առ որ մատուցեալ, ի վէմն
կենդանի, որ թէպէտ ի մարդկանէ անարգեալ,
այլ առ ի յԱստուծոյ ընտրեալ և պատուական
5 է. եւ դուք իրբեւ զվէմն կենդանիս շինիք տա-
ճար հոգեւոր, յանարատ քահանայութիւն, մա-
տուցանել զհոգեւորն պատարագս հաճոյս Աս-
տուծոյ ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի. Բանդի կայ
իսկ ի զբի եթէ Աստուսիկ գնեմ ի Սկովն վէմ
ընտիր, զլուխ անկեան պատուական, և որ ի նա
7 հաւատացե՛ք՝ մի՛ ամայեցե՛ք. Զեզ այսուհետեւ
հաւատացեցողք՝ Վէմ պատուական, իսկ անհա-
ւատիցն՝ վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև
8 զլուխ անկեան. եւ վէմ զլորման և վէմ զայ-
թակցութեան, որ զայթակղին ապտամբեալք ի
9 բանէն յոր և եզանս Այլ դուք ազգ էք ընտիր,
Թագաւորութիւն, քահանայութիւն, ազգ-
սուրբ, ժողովուրդ սեպհական, որպէս զի Պէճեր
առաքինութիւնն նոյ իրիցեք այնմ, որ՝ զձեզ ի
10 խաւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն Որք եր-

բեմն չժողովուրդ, բայց արդ ժողովուրդ Աստու-
ծոյ. որք չողորմեալք, այժմ ողորմութիւն գտե՛ք:
11 Սիրելիք, աղաչեմ իրբեւ զպանդուխտս և
շնձղեհս ի բաց մերժել ի մարմնաւոր ցանկու-
12 թեանցն որ զնոսորին ընդդէմ ոգւոց, Զվարս
ձեր ի մէջ չեթանոսաց պարկէշտս ցուցանել, զի
որով բամբասիցեն զձեզ իրբեւ զարազործս, ի
բարոք գործոցն ձերոց զխտեալ՝ փառաւոր առ-
նիցեն զԱստուած յաւուրն այցելութեան:
13 ԳԲ. Զնազանդ լեռսք ամենայն մարդկեղէն
ստեղծուածոյ վասն Տեառն, եթէ Թագաւորի՛
14 իրբեւ առաւել ուսմէք, եթէ դատաւորաց՝ իրբեւ
ի նմանն առաքելոց ի վրէժինգրութիւն չարա-
15 գործացն և ի գովութիւն բարեգործացն. Զի
այսպէս են կամք Աստուծոյ, բարեգործացն պա-
պանձեցուցանել զանգղամ մարդոց զանգիտու-
16 թիւն, իրբեւ զազատս լինել, և մի իրբեւ պաթ-
րուակ չարութեան ունել զազատութիւնն, այլ
17 իրբեւ Աստուծոյ ծառայք. Զտոնենեսեան պատ-
ուեցե՛ք. զեղբայրսրութիւն սիրեցե՛ք. յԱստուծոյ
երկերուք. զթագաւորս պատուեցե՛ք:
18 Ծառայք հնազանդ լինել յամենայնի երկիւղի.
տերանց, ոչ միայն բարերարացն և ձեզոցն, այլ
19 և կամակորացն. Զի այս՝ շնորք 2 յԱստուծոյ
են, եթէ բարոք լնլ մօօք տանիցի ոք վշտու
20 յանիրաւի. Բանդի զի՛նչ նրախտիք իցեն, եթէ
յորժամ մեղանչիցե՛ք՝ տանչիցեք և համբերեցե՛ք.
այլ եթէ բարիս գործիցե՛ք, չարչարիցիք և համ-
21 րերիցիք, այն շնորք 3 յԱստուծոյ են՝. Բանդի ի
զոյն իսկ կոչեցարուք, զի և Քրիստոս վասն ձեր
3 մեռաւ, և ձեզ եթող օրինակ՝ զի զհետ երթ այ-

1 Զմանս աւաւս

2 Ի Զանչիս աւաւս

3 Զանս, Թագաւորական քահանայութիւն

4 Զանս, ցուցանիցեք զառաքելութիւնս այնու-
բիկ օր

1 Զանս, զթագաւորն

2 Զանս, են, եթէ

3 Զանս, առ Աստուած տանիցի ոք վշտաց

4 Զանս, կն տա Աստուծոյ

5 Զմանս, չարչարեցաւ

- 22 ցէք հետոյ նորա՝ Որ ոչն տրար մեզս և ոչ դատու
23 նեւթութիւն ի բերան նորա. Որ բամբասակալ և ոչ փոխարէն բամբասակալ՝ չարչարեալ և ոչ պա-
հէր սպառնալիս, բայց իբրամբք մատնէր դա-
24 տաւորին՝. Որ գեթ մեզս ի բով մարմնովն փե-
րացոյց ի խաչափոյտն, զի լիցուք զերծեալք ի
մեղաց անտի, և իցեմք արդարութեանն կենա-
25 կիցք. որոյ վերոքն բժշկեցայք. Բանկէ էլք իբրեւ
զօլաարս մոլորեալս, այլ այժմ՝ զարձարուք առ
Հովն և Տեսուչ ոգւոյ ձերոյ:

ԳԼ. Գ.

- 2 Գ. Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց
խրեանց, զի եթէ իցեն նոքա սպոյսամբք ի բանե-
անտի, յաղագս կանանց զնացից և առանց բա-
2 նի իսկ շահեսցին, Դիտել շերկիլիս զձեր՝ պար-
3 կեալ զնացս, Որոց լինիցի ոչ արատքոտս հիւ-
սիւք և ոսկիհուռ ծամակալօք կամ պաճաճեալ
4 զգեոտութեամբ զարդ. Այլ ծածուկ սրտն մարդն
անեղծութեամբ հեղութեան և հնազարաու-
թեան հոգւոյն, որ է առաջի Աստուծոյ բաղմա-
5 պատիկ Բանգի այսպէս երբեմն և Կանայք օր
յուսացեալ էին յԱստուած՝ զարդարէին զանձինս
6 հնազանդել իւրեանց արանց, Որպէս և Սառս
զի հնազանդ էր Արրահամու, և տէր իւր կուլեր
զնա, որոյ եղբորքն զօք որդեր, շրտեղօրծք
էին և ոչ կանկածէին՝ և ոչ ի մոլէ ինչ երկիւղէ
7 Սոյնպէս և արք իմաստութեամբ բնակեացեն

- բնդ նստա, իբրեւ ակար անօթոյ աննիցեն պա-
տիւ կանանց, իբրեւ ժառանգակցաց շնորհօցն
կենաց, զի մի խափան լիցին աղօթիցն ձերոց:
8 Եւ զլուխ ամենայն՝ զի համախաք իցէք, հա-
մակարիք, եղբայրասէրք, ազնուագութիւն, խո-
9 նարհք և Մի՛ չար փոխանակ չարի հատուցանել,
կամ բամբասանս բնդ բամբասանաց. այլ զնորին
հակառակն օրհնել, զի յայս խնկ կոչեցարուք,
զի զօրհնութիւնն ժառանգիցէք:
10 Գ. Զի որ կամիցի զկեանս սիրել և տեսա-
նել աւուրս բարութեան, լսեցուցէ զիգու իւր
ի չարութենէ, և զըթունս իւր ի խօսելոյ զնեն-
11 զութիւն. Խոտարեացի ի չարէ և արասցէ զբարի,
խնդրեացէ զխաղաղութիւն և երթիցէ զհնա նա-
12 բա՝ Զի աչք Տեսան ի վերայ արդարաց, և ա-
կանջք նորա՝ յաղթս նոցա. երեսք Տեսան ի
13 վերայ չարագործաց. Եւ ո՞ր իցէ որ չարարիցէ
զձեզ, եթէ զուք բարոյն նախանձաւորք լինի-
14 ցէք. Այլ եթէ և չարարիցիք եւս յաղագս ար-
դարութեան, երանիկ էք. Բայց յերկիւղէ նոցա
15 մի՛ երկնիցիցէ և մի՛ խաղիկիլք. Այլ զՏէր,
'զնոյն զԲրիտանոս՝ սուրբ առնիլիք ի սիրտս ձեր,
պատրաստ իցէք առ զպատասխանի ամենայնի որ
խնդրիցէ զբանն՝ որ է վասն յուսոյն ձերոյ, շայլ
16 հեղութեամբ և երկիւղիւ. Ունիցիք բարս քաղ-
ցունս, զի որով չարախօսիցեն զձեզ՝ յամբով լի-
ցին օրք բամբասան զձեր բարուք գնացս ի Բրիտ-
17 անոս Զի լու է բարեգործաց, եթէ կամիցին
բառ Աստուծոյ կամացն չարչարել, քան չարա-
18 գործացն՝. Զի և Բրիտանոս մի անգամ վասն մե-

Ինչո՞ւն, յանձն առնէր զանձն որում դատէն ի-
բաւամբք Ինչո՞ւն, զձեր երկիւղիւ

Ինչո՞ւն, սուրբ կանայք

Ինչո՞ւն՝ հնազանդեալ Ինչո՞ւն, եթէ բա-
րեգործք լինիցիք, և ոչ կանկածիցէք

Իմանա, զԱստուած

Իմանա պաշտ

Իմանա յաւելան, իբրեւ զչարագործս

Ինչո՞ւն, լու է բարիս գործեալ, եթէ կամք իցին
Աստուծոյ, չարչարել, քան չար գործեալ

դաց ի վերայ մեր մեռաւ, արդարն ի վերայ ա-
նարդարոց, զի զմեզ մերձեցուցէ առ Աստուած.
զի թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է
10 հոգւով. Որով և ոգւոցն որ էին ի բանախն,
20 երթեալ քարոզեաց. Երբեմն ապստամբելոցն,
յորժամ ներէր նոցա Աստուծոյ երկայնմուտ-
թիւնն յաւուրս նոյի յորս ապականի կաղմէր.
21 2 յորս նուազունք, այսինքն ոգիք իրբեւ ութ,
ապրեցան ի չորոյն. Որ և 3 ձեզ ըստ նմին օրի-
նակի կեցուցէ մկրտութիւնն, (ոչ զմարմնոյ
աղտն ի բաց ընկենուլ, այլ զբարւոք մտաց հան-
գէտ առ Աստուած.) ի ձեռն յարութեան Յիսուս-
22 սի Քրիստոսի. Որ է ընդ աթէ Աստուծոյ, երթ-
եալ յերկինս, ի հնազանդել նմա հրեշտակաց և
իշխանութեանց և զօրութեանց:

ԳԼ. Դ

1 ԳԵ. Պրիստոսի չարարելն՝ մարմնով վասն մեր,
և դուք ի նոյն միտս վառեցարուք. զի որ չար-
2 չարք մարմնով, դադարէ ի մեզաց. Զի մի՛ ևս
ըստ մարդկան ցանկութեանց, այլ ըստ կամացն
3 Աստուծոյ 3 կեցցէ զայլ ևս ժամանակն. Գոնզի
բաւական է անցեալ ժամանակն՝ լինելոյ կամացն
հեթանոսաց, որք զնային՝ զիշութեամբք, ցան-
կութեամբք, գինեհարութեամբք, անառակու-
թեամբք, արբեցութեամբք, անօրէն կռապաշ-

1ԳԵ-է, չարարեցաւ

2ԳԵ-ն, յորում

3ՈՒ-է, զմեզ այժմ

2ԳԵ-ի, Եւ զի Քրիստոս չարարեցաւ

3ԳԵ-ն, կեցցէ ի մարմնի

4ՈՒ-է, բաւական է մեզ անցեալ ժամանակն

կենաց

2ԳԵ-ի, որ զնայաք

4 առ թեամբք. Պորով օտարացեալք՝ ոչ ընդ ձեզ
վարեն՝ ի նոյն անկարգութեան գեղեսուծիւն, և
5 հայհոյեն. Որ տացեն պատասխանի այնմ որ ի
պատրաստին ունի դատել զկենդանին և զմեռ-
6 եալս. Զի ի սոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է,
զի դատեցին ըստ մարդկան մարմնով և կեն-
դանի ինչին ըստ Աստուծոյ հոգւով:
7 Ամենեցուն վախճան մերձեալ է. զգատացա-
րուք այսուհետեւ և լերուք զուարթունք յա-
8 զօխս. նախ քան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ
միմեանս. զի սէր ծածկէ զբազմութիւն մեզաց:
9 Օտարասէրք լինել ընդ միմեանս առանց տրանջե-
10 լոյ. Իւրաքանչիւր ոք որպէս և ընկալաւ շնորհս
ինչ, ի միմեանս գնոյն մատակարարել իրբեւ
զբարւոք հազարապետս պէսպէս շնորհացն Աս-
11 տուծոյ. Եթէ՛ ոք խօսիցի, իրբեւ զԱստուծոյ
պտուղամբ. Եթէ՛ ոք մատակարարիցէ, իրբեւ ի
զօրութենէ զոր շնորհէ Աստուած. զի յամենայնի
փառաւորեսցին Աստուած ի ձեռն Յիսուսի Քրիս-
տոսի. որում փառք և զօրութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից, Ամէն:
12 ԳԶ. Միբերիք, մի՛ օտարոսի համարել զե-
ռանդն ինչ որ ի փորձութիւն ձեզ լինիցի, որպէս
13 թէ օտար ինչ իրք ձեզ զիպիցին. Այլ իրբեւ հա-
ղորդեալք Քրիստոսի չարարանացն ուրախ լինի-
լէք, զի և ի յայտնութեան փառաց նորա ցըն:
14 Ժացեալք բերկրեալք. Իսկ եթէ նախատիցիք ևս
վասն անուանն Քրիստոսի, երանելի էք. զի վա-
ռացն 2և զօրութեան 3անուն և Աստուծոյ Հո-
15 զին ի վերայ ձեր հանգուցեալ է. Մի՛ ոք ի ձէնն

1ԳԶ-ն, Զայն իմն օտարոսի համարին զի ոչ վա-
րիք ընդ նոսա

2ԳՄ-ն աւելանէ

3Ի ԳՄ-ին պատէ

4ՈՒ-է յաւելան, թէ-

պէտ և ի նոցանէ հայհոյի, այլ ի ձէնն փառաւորի

- չարչարեցի իբրեւ զսպանող, կամ իբրեւ զգող, կամ իբրեւ զարագործ, կամ իբրեւ զօտարա-
 10 աւուշ: Ապա եթէ իբրեւ զբրիտանայ՝ մի ա-
 17 մաշեցէ, այլ փառաբոր առնիցէ զԱստուած
 17 շանուամբս այսու ինչ: Զի ժամանակ է սկիզբն լի-
 ներոյ զատաստանին ի տանէն Աստուծոյ. զի եթէ
 18 նախ ի մէնջ, իսկ զինչ կատարած իցէ այնոցիկ
 որ ոչ հաւանեցան Աստուծոյ աւետարանին: Եւ
 19 եթէ արդարեւ հաղի կեցցէ, իսկ ամոքարելոն և
 19 մեղաւորն ոչ բռնանցի: Որպէս զի որ չարչարի-
 ցին ըստ Աստուծոյ կամայն՝ հատարելմ չատու-
 յին աւանդեացն զիւրեանց ոգիս բարեբարու-
 թեամբք:

ԳԼ. Ե

- 1 ԳԼ. ԶԵրեցունս այսուհետեւ աղայեմ, իբրեւ
 զերեցակից և վկայ չարչարանացն Գրիստոսի, որ
 2 և հանդերձեալ փառացն յայնորոյ հաղորդ: Ա-
 ըածեցէ որ ի ձեզ հօռդ է Աստուծոյ, վերակա-
 ցու լինել մի իբրեւ աղամայ, այլ կամաւ արտ
 Աստուծոյ. մի զօշաբաղութեամբ, այլ յօժա-
 3 րութեամբ: Մի իբրեւ տերելով միճակացն, այլ
 4 լինել օրինակ հօգին: Զի յերեւել Հովուայեանին
 ընդունելիք զանթառամ փառաց պատին:
 5 Սոյնպէս և, երեսասարդք, հնազանդ լերուք
 ծերոց. ամենեւին ընդ միմեանս զխոնար-
 հութիւն ունիցիք: զի Աստուած ամբարտաւանից
 6 հակառակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց: Խոնար-
 հեցարուք ընդ հոգի ձեռամբն Աստուծոյ, զի
 7 զձեզ բարձրացուցէ ի ժամանակի Չամենայն

- հոգս ձեր ընկեցէք ի նա, զի նա է որ հոգայ
 վասն ձեր:
 8 ԴԱ. Արթուն լերուք, հսկեցէք, զի ոսոխն
 ձեր Սատանայ իբրեւ զառեւծ գողէ, չբլի և
 9 խնդրէ թէ զո՞ կ'անիցէ, Որում ի դիմի հարկա-
 նիցիք հաստատեալք հաւատովք: զիտասլիք
 զնոյն անցս չարչարանաց եղբայրութեան ձերոյ
 յայնարհի յանձինս կատարեալ:
 10 Եւ Աստուած ամենայն շնորհաց որ կուեաց
 ՚ձեզ յիւր ի յախտեանական ի փառն Գրիստոսի
 Յիսուսի, որում փոքր մի եղբորք չարչարա-
 կիցք, նա կազդուրեցուցէ, կարողացուցէ,
 11 հաստահինն շարացէ: Եւմա իշխանութիւն և
 փառք յախտեանս Ամէն:
 12 Ի ձեռն Սիդուանոսի հաւատարիմ եղբոր, որպէս
 կարծեմ, փոքր ի շատէ գրեցի ձեզ՝ միտթարել
 և ի վերայ սորին վկայել, զի և այս ճամբիւ
 շնորհք յԱստուծոյ են յոր հաստատեալ կացցէր:
 13 Ողջոյն տայ ձեզ որ ի Բարեւոն ընտրեալիցն Յե-
 14 կեղեցի է, և Մարկոս որդի իմ: Ողջոյն տալիք
 միմեանց ի հարմոյր ՚սրբութեան Խաղաղութիւն
 ընդ ձեզ ամենեւեան, որ էք ի Գրիստոս Յիսուս
 Ամէն:

ՊՄՆԻ, զմեզ

Յի Բարեւոն պատի

ՉՊՄՆԻ, արասցէ զձեզ

ՅԵՂԵՆ, սիրոյ

1ՊՄՆԻ, յայամ մասին

2ԵՂԵՆ, Զերեցունս որ ի ձեզ

3Սիստոս պատի

ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԴԻ. ՇՄՈՒՈՆ Պետրոս, ծառայ և առաքեալ
Յիսուսի Բրիստոսի, որոց հանգիստապատիւ մեզ
հասեցդ հաւատաց յարդարութիւն Աստուծոյ մե-
- 2 քոյ և Փրկչին Յիսուսի Բրիստոսի. Շնորհք ընդ-
ձեզ և խաղաղութիւն բազմաթիւ գիտութեամբն
Աստուծոյ և Յիսուսի Բրիստոսի Տեառն մերոյ:
- 3 Որպէս ամենայն ինչ մեզ իւրոյ աստուածեղէն
զօրութեանն առ ի կեանս և յաստուածաշնորհու-
թիւն շնորհեալ ի ձեռն գիտութեան այնորիկ
որ կոչեացն զմեզ շիրի ի փառսն և ի վայելու-
- 4 թիւն. Որովք մեծամեծքն և պատուական աւե-
տիք պարգևեալ են մեզ, զի նոքիմք աս-
տուածեղէն ընտրեանն ինկիցիք հաղորդակցիք,
փախուցեալք Յի ցանկութեանց աշխարհիս և յա-
- 5 պականութեանց. Եւ ամին այսմիկ զամենայն
փոյթ ի մէջ առեալ՝ ձերովքն հաւատովք մա-
տակարարեալք զառաքինութիւն, և առաքի-
- 6 նութեամբն զգիտութիւն, եւ գիտութեամբն
զժուժկալութիւն, և ժուժկալութեամբն զհամ-
բերութիւն, և համբերութեամբն զաստուածաշաշ-
- 7 տութիւն, Եւ աստուածապատութեամբն զեղ-
բայրութիւն, և եղբայրութեամբն զսէր:

- 8 Զայստիկ ձեր յանձին կաշեալ և ի սոյն յանախ-
եալ՝ ոչ դատարկս և անպտուղս հաստատեցն
զձեզ ի Տեառն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի գիտու-
- 9 թիւնս իսկ յոր ոչն իցեն սոքա մերձ՝ կոյր է և
զաշացու. ի մոռացոս դարձուցեալ զսրբութիւն
10 առաջնոց իւրոցն յանցանաց. Վասն որոյ, եղ-
բաւքս առաւել փութաւիք զի 'բարեացն գոր-
ծովք հաստատուն զձեր կոչումն և զընտրու-
թիւն պահիցէք. զայս արարեալ՝ ոչ երբեք յան-
- 11 ցանիցէք. Զի այսպէս առաւտապէս շնորհեսցի
ձեզ մուտ ի յաւիտեանական արքայութիւն Տեառն
մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Բրիստոսի:
- 12 ԴԻ. Որով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յիշե-
ցուցանել փասն սոցին, առաւել եւս՝ զիտակացն
և հաստատեցն եկեալ հասեալ ճշմարտու-
- 13 թեանն. Բանգի իրաւունս համարիմ, միշտդեռ
եմ ի մարմնի աստ, զարթուցանել զձեզ յիշա-
- 14 տակօք. Գիտեմ թէ վաղիպողակի է ինկեց մեր-
կանալ յինչն մարմնոյս, որպէս և Տէր մեր Յի-
- 15 սուս Բրիստոս եղպց ինձ. Եւ փութամ ձեպիմ
միշտ շնորհ յորդորել, զի և յեա իմոյ երանելոյ
յաշխարհէս սունկիցէ զյշխատակս այսոցիկ:
- 16 Բանգի ոչ եթէ դաժանեալ ինչ առաւապելոց
զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ զՏեառն մերոյ Յի-
սուսի Բրիստոսի զզօրութիւն և զզապուստն, այլ
2 մեղէն եղեալ ախնաատեաք նորա մեծութեանն.
- 17 Բանգի առեալ յԱստուծոյ Հօրէ զփառս և զպա-
տիւ, յեկեալ յայնպիսի բարբառոյ ի մեծփոյել-
լութեան փառաց անտի, եթէ Դատ Որդի իմ՝
- 18 սիրելի ընդ որ ես հաճեցայ. Եւ զայս բարբառ
մեք իսկ լուսք եկեալ յեկեղից որ ընդ նմա իսկ
- 19 էաք ի սուրբ լերինն. Եւ ունիմք հաստատապոյն
զբանն մարգարեական, որում եթէ անայցէք:

Դի Բաւաւս Դաւաւս
 Դի Բաւաւս Դաւաւս
 Դի Բաւաւս Դաւաւս
 Դի Բաւաւս Դաւաւս

Դի Բաւաւս Դաւաւս
 Դի Բաւաւս Դաւաւս

- բարեոք առնելք, իրրեւ ճրագի որ տայցէ լոյս ի խաւարչախն տեղով, մինչեւ տին յաւատարեացէ և արուսեակն ծաղեսցէ ի սիրտս ձերս
- 20 ԳԻ. Բայց նախ այսմ գիտակ լինիլք, զի տաժնայն մարդարեւութիւն իւրոց զրոց լուծումն
- 21 ոչ ունիւ Գանդի ոչ եթէ ըստ կամաց մարդկան տուաւ մարդարեւութիւն երբեք, այլ ի Հոգւոյն Սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան 'մարդիկ յԱստուծոյ'

ԳԼ. Բ

- 1 Լինէին և սուտ մարդարեք ի Ժողովրդեանն, որպէս և այժմ ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք, որք սարդեալ մուծանեն հերձուածս կուրստեան, և 2^դ օր Տէր գնեաց զնոսա՝ ուրացեալ ածեն ի վերայ անձանց զարտաշասն կորսուտ
- 2 Եւ բաղումք անկեալ երթիցին զհետ նոցա առնաւարեւութեանցն, վասն որոց ճամբարութեանն
- 3 ճանապարհ հայհոյելիւ Եւ ազգահութեամբ մոռցածին բանիւք սանիցեն զձեզ վատարնդիս՝ որոց դատաստանն ի բնէ ոչ դատարկանայ, և կուրուսան նոցա ոչ նիրհէ
- 4 Զի եթէ ի հրեշտակն յանցուցեալս Աստուած ոչ խնայեաց, այլ խաւարին կապանօք արկեալ
- 5 ի տարտարսն՝ ետ պահել ի դատաստան. նա՛ և ոչ ի սկզբնն աշխարհի խնայեաց. բայց դու՜թերորդն զնոյ, զարդարութեան քարոզ, պահեաց ի իջնդեղէ աշխարհի ամպարտելոցն ածեալ
- 6 Եւ զքաղաքս Սոդոմացւոցն և Գոմորացւոց զարձուցեալ յաճին՝ դատեցաւ, օրինակ առ յայոյ
- 7 ամպարտելոցն կացուցանելու Եւ զարդարն զԼույս ձանձրացեալ յանկարգ գիլութեան գնացցց
- 8 փրկեաց. Գանդի ախանատես և ականջալուր ար-

- զարն բնակեալ ի մէջ նոցա, օր ըստ օրէ՝ զիբ տուր և զխն նոցա անօրէն դնացիւքն տանիլու
- 9 ԴԵ. Գիտէ Տէր զաստուածապաշտս փրկիլ ի փորձութենէ, և զանկրաս պահել ի տանիանս տուրն դատաստանիւ Կանաւանք որ զհետ մարմնոյ այդձալից ցանկութեանց իցեն երթեալ. արհամարհողք տէրութեանն, Ժպրհհք, յանդը-
- 11 ցունք, յղանդիտեն զփառսն հայհոյել. Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և կարողութեամբ քոն զնոսա մեծամեծք չածեն զնոքօք ի Տեառնէ
- 12 զհայհոյութեանն դատաստանս Այլ սօքա իրրեւ զանխօս անասունս ըստ բնածին բարոցն յեղծումն և յապաւանութիւն, որոց չենն գիտակ հայհոյեն, յապականութեան իւրեանց՝ Եւ ապա-
- 13 կանեցին, Տանջեալք ի վարձումն՝ անիրաւութեան. որ ցանկութիւն զաւուրն փափկութիւն համարին. բժկանք, արատաւորք, փափկացեալք ի պատիրս իւրեանց՝ լիեալ ձեզ խրախ-
- 14 ճանակիցք. Այլ ունին հանդոյնս պոռնկաց, անդադարս ի մեղաց, պատրեն զանձինս յողողդաց. որ ունին սիրտ հարեալ զազահութեան,
- 15 մանկունք անիծից թողեալ զուզողդ. ճանապարհն՝ մուրեցան, զհետ երթեալ ճանապարհին Բաղասմայ Բէժովեան՝ զվարձս անիրաւութեան սիրեցին՝ Որ կատարեան իւրոյ անօրէնութեանն Պատեցաւ զէն անխօսուն. մարդկեղէն՝ բարբառովն բարբառեալ՝ արգել զմարդարկին
- 17 զանօրէնութիւնն Այսպիսիքն են աղբււրք անջրդիք և մէքք վարեալք ի սրկէ, որոց աղաւմուղէք խաւարին յախտեան պահեալ կանս

Եւստի, ուսականեցին, (13) Բնկալեալք վարձս
Եւստի, որ զվարձս անիրաւութեան սիրեաց
Յոյն, տապաւ. էլն անխօսուն մարդկեղէն
Յոյն, զանստութիւնն

Յոյն, մարդիկ սուրք Աստուծոյ

Յոյն, որ զնեանցն զնոսա, զՏէրն

- 18 Դանգի մեծարանս սնտուեաց բարբառեալ պատրին զիջութեամբք, ցտնկութեամբք մարմնոյ ղոցնոսիկ՝ որ ստոյգն վախճիցին յայնցանէ՝ որ ի մուր-
 19 րութեանն շրջիցին. նոցա աղատութիւն խոստա-
 նան, և ինքեանք ապականութեանն ծառայե-
 են. զի որով իւրք և յողթիցի ոք, նորին և
 20 ծառայ է. Զի եթէ վախճուցեալք ի պղծութեանց
 աշխարհի գլխութեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին
 Յիսուսի Գրիստոսի, և դարձեալ ընդ նոյն շաղ-
 եալք պատիցին, եղև նոցա միանձանն յար քան
 21 զսուսիցին. Զի լաւ էր նոցա իմէ բնաւ իսկ լէր
 ծանուցեալ զարդարութեանն ճանապարհ, քան,
 զի ծանեան և յետս կայցին ի սուրբ պատուիրա-
 22 նէն որ նոցա աւանդեցան. Եկեալ ի դէպ նոցա
 ճամբարիտ տաակին զգտնութեան, եթէ Շուռն
 դառնայ անդրէն ի փոխած իւր, և խոզ լուսոյ-
 եալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ:

ԳԼ. Գ

- 1 ԴԶ. Զայս ձեզ, սիրելիք, երկրորդ թուղթ
 դրեմ, որով զարթուցից ի յիշատակ զհաստա-
 2 տուն միտս ձեր, Յիշել զյառաջագոյն սաացեալ
 պատգամն ի սրբոց մարգարեից և յառաքելոցն
 3 ձերոց, զպատուէրս Տեառն և փրկչին. Բայց
 զայս նախ զխոտովիք, զի յաւուրս յետինս և
 կեսցեն արհամարհողք, այսանողք, որ ըստ իւր-
 4 եանց ցտնկութեանցն զնայցեն. Եւ ասիցեն,
 Ո՛րք են աւետիք գալուստեան նորա, զի յորմէ
 հետէ հարքն ննջիցին, ասնայն ինչ նոյնպէս կայ
 5 մնայ ի սկզբանէ արարածոց. Եւ զայն մոռացեալ
 իցէ նոցա, որք զայն կամին, եթէ երկինք և
 զեն ի սկզբանէ, և երկիր ի ջրոց և Զիւրք հաս-

- 6 տատեալ կան բանին Աստուծոյ. Վասն որոյ
 երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ սպականեալ կոր-
 7 եաւ. Եւ այժմ՝ երկինք և երկիր նովին բանիւ
 զանձեալ են, չոր պահեալք յորն դատաստա-
 8 նի և կորստեան ամպարիւտ մարդ կան. Եւ այս
 եւս մի լիցի ի ձեռն ծածկեալ, սիրելիք, զի մի
 9 օր Տեառն իրբեւ զհազար ամ է, և հազար ամ՝
 իրբեւ զմի օր. Ոչ յամեցուցէ Տէր զաւետին,
 որպէս ոմանք յամր համարին, այլ երկայնամիտ
 լինի առ ձեզ. քանզի ոչ կամի եթէ օր կորցէ,
 այլ զամենեցուն հասանել յապաշխարութիւն
 10 Դէ. Այլ եկեցէ օր Տեառն իրբեւ Զգոց,
 յորում երկինք տազնապաւ անցեն, և բնու-
 11 թիւնք հրով կիզեալ լուծցին, և երկիր և որ
 միանգամ ի նմա գործք Զգտանիցին. Եւ ի լու-
 12 ծանել այսպէս այսր ամենայնի, որպիսի՞ ինչ
 պարտ իցէ ձեզ գտանել, այլ սուրբ և աստուա-
 13 ծապալտ կարգաւ. ակն ունել Եւ փութալ ճա-
 սանել զպարտեան աւուրն Տեառն. յորում եր-
 14 կինք հրաշարեացք լուծանիցին, և բնութիւնք
 15 հրդեհեալ չալիցին. Նորոյ երկինց և նորոյ երկրի
 բառ աւանեայն հայեցեալ սպասեմք, յորս ար-
 դարութիւնն բնակի:
 16 Վասն որոյ, սիրելիք, այսոցիկ սպասեալ,
 փոյթ յանձն ունիջիք ամբիձք և անարատք
 զտանել նմա ի խաղաղութիւն. Եւ զՏեառն եր-
 կայնամութիւնն փրկութիւն համարեալիք, զոր
 օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր Պաւղոս ըստ
 շնորհելոյ իմաստութեանն նմա Գլխատուծոյ
 զրեալ ձեզ. Որպէս և յամենայն իսկ թուղթն
 խօսի վասն այսոցիկ. յորս գտանի ինչ ինչ
 դժուարիանց, զոր անուամուսնին և յողգոցիցն

- կամակորեն, որպէս և զամենայն իսկ գիրս առ
 17 իւրեանց անձանցն կորուստ Դուք այսուհետեւ,
 սիրելիք, իրեւ զկանխապէս զգուշացիք, զի
 մի՛ անառակ մարդութեամբն զգածեալք՝ անկա-
 18 նելիք յաստեաց հաստատութեանն: Աճեցեք
 շնորհօք և զխաթեամբն Տեառն մերոյ և
 փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. նմա փառք եւ այժմ
 եւ յօրն յաւիտեանից: Ամէն:

ՅԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՋԻՆ՝

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 ԵԱ. Որ էրն ի սկզբանէ, զորմէ լուաքն, որում
 ակնատեսն իսկ եղեալք, ընդ որ հայեցաքն, և
 ձեռք մեր չօշափեցին, ի վերայ Ռանին կենաց:
 2 (Եւ կեանքն յայտնեան, և տեսաք և վկայեմք
 և պատմեմք ձեզ զյաւիտենական կենացն, որ
 3 էրն առ ձօր և երեւեցաւ մեզ.) Զոր տեսաքն և
 լուաք, պատմեմք և ձեզ, զի և զուք հա-
 զորդութիւն ունիցիք ընդ մեզ, և մեր հաղոր-
 դութիւնն իցէ ընդ ձօր և ընդ Որդւոյ իւրում
 4 Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ զայս զրեմք ձեզ, զի
 ձեր օրախոսութիւնն կատարեալ իցէ:

ՅԵՆՆ, յանձանց հաստատութենէ

ՅՈՒՆԻ, Թուղթ Յովհաննու Կաթողիկոսայ Առա-
 յին- այս, Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ Կաթո-
 ղիկոսայ Առաջին

- 5 Եւ այս եմ տեսիք զոր լուաք առ ի նմանէ և
 պատմեմք ձեզ, զի Աստուած լոյս է, և խաւար
 6 ի նմա չիք և ոչ մի՛ եթէ տիկցեմք եթէ Հաղոր-
 դութիւն ունիմք ընդ նմա և ի խաւարի շրջի-
 ցիմք, ստեմք և ոչ առնեմք զճշմարտութիւնն:
 7 Իսկ եթէ ընդ լոյս զնայցեմք, որպէս նա ի լոյս
 է, հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս, և ա-
 րիւնն Յիսուսի Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամե-
 8 նայն մեղաց: Եթէ տիկցեմք եթէ Մեզս ինչ մեք
 ոչ ունիմք, զանձինս խաբեմք, և ճշմարտութիւն
 9 ի մեզ ոչ գոյ: Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք
 զմեզս մեր, հաստատրիմ է նա և արդար առ ի
 թողուլ մեզ զմեզս մեր, և սրբել զմեզ յամե-
 նայն անխրտութենէ:
 10 Եւ՛, եթէ տիկցեմք, եթէ Ոչինչ մեղաք,
 սուտ առնեմք զնա, և քանն նորա ոչ է ի մեզ:

ԳԼ. Բ.

- 1 Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ զի մի՛ մեղիցեք,
 և եթէ մեղիցէ օք, ունիմք բարեխօս առ Աս-
 2 տուած զՅիսուս Քրիստոս, զարդարն է և զանա-
 րատ. Եւ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց. և
 ոչ եթէ մերոցն միայն, այլ և ամենայն աշխարհի:
 3 Եւ յայսմիկ գիտեմք եթէ ծանեաք զնա, եթէ
 4 զպատուիրանս նորա պահիցեմք: Որ տիկցէ եթէ
 ծանեայ զնա, և զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ,
 5 սուտ է և ճշմարտութիւն ի նմա ոչ գոյ: Իսկ որ
 պահէ զբան նորա, արգարեւ ի նմա կատարեալ
 է սէրն Աստուծոյ. այսուիկ ճանաչեմք եթէ ի
 6 նմա եմք: Որ տիկցէ ի նմա բնակել՝ այնպէս
 պարտի զնալ, որպէս և նայն զնաց:

ՅՈՒՆԻ, Յիսուսի Քրիստոսի

Դի ՅԵՆՆԻՆ՝ պատմէ

- 7 ԵՊ. Սիրելիք, ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան
գրեմ ձեզ, այլ զհին պատուիրանն զոր ի սկզբա-
նէ ունէիք. և հին պատուիրան բանն է զոր
8 չլուարուք. Դարձեալ նոր պատուիրան գրեմ
ձեզ որ է ճշմարտութիւն նմա և ի ձեզ. զի խաւարն
անցանէ, և լոյսն ճշմարտաւ արդէն իսկ երևի
9 Որ ասէ եթէ ի լոյսն իցէ և զեզրայր իւր առկէ,
10 Զառս է և՛ ի խաւարի է՝ ապա ինչ. Որ սիրէ
զեզրայր իւր՝ ի լոյս բնակէ, և զայթակողութիւն
11 ի նմա չիք. Իսկ որ առեայ զեզրայր իւր՝ ի խա-
ւարէ է, և ընդ խաւար չըլի, և ոչ գիտէ յո
երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զայս նորաւ
12 Դրեմ ձեզ, սրգեակք, զի թողեալ են ձեզ
13 մեղքն ձեր վասն անուան նորաւ Դրեմ ձեզ,
հարք, զի ծանկոյց դուք զայն որ ի սկզբանէն
է. Դրեմ ձեզ, երկուսարդք, զի յայթեցէք
14 դուք շարինս Գրեցի ձեզ մանկունք, զի ծանկոյց
դուք զշայրնս Գրեցի ձեզ, հարք, զի ծանկոյց
դուք զայն որ ի սկզբանէն է Գրեցի ձեզ, երկ-
ուսարդք, զի էք դուք հօրացեալք, և բանն
Աստուծոյ ի ձեզ բնակէ, և յայթեցէք դուք չա-
15 րինս Մի սրբէք զաշխարհս, և մի՛ որ ինչ յաշ-
16 խարհի է. Եթէ ոք սրբէ զաշխարհ, ոչ է ի նմա
սէր հօր, զի ամենայն որ ինչ յաշխարհի է՝ ցոն-
կութիւնն Դ՛մարմնոյ և ցոնկութիւնն Դ՛ն աշուց և
ամբարտաւանութիւնն աստի կենացոյ, որ չէ առ
17 ի հօրէ, այլ յաշխարհէ աստի է. Սէ աշխարհս
անցանէ և՛ ցոնկութիւնն, իսկ որ առնէ զկամս
Աստուծոյ՝ մնայ յաշխարհս
18 ԵՊ. Որդեակք, յետին ժամանակ է, և որ-
պէս լուարուք եթէ նեռն գալոց է, և արդէն

- իսկ նեռինք բազումք եկեալ են, որով մար-
19 թեմք խմանալ եթէ յետին ժամանակ է. Առ ի
մէնչ ելինս, այլ ոչ էին ի մէնչ. զի եթէ ի մէնչ էին,
այլա առ մեզ մնային. այլ զի յայտնի լինիցին և-
20 թէ ոչ էին ամենեքեան նօքա ի մէնչ. Եւ դուք
օծութիւն ունիք առ ի Սրբոյն, և զիտէք Կա-
21 մենեքինս Ոչ գրեցի ձեզ եթէ ոչ գրեմք զճշմար-
տութիւնն, այլ թէ գիտէք զնա և թէ՛ զի ամե-
22 նայն ստութիւնն ոչ է ի ճշմարտութենէ անտի իսկ
ո՛ իցէ սուտ, եթէ ոչ որ ուրանայ եթէ Յիսուս
չէ՛ Գրիստոսն. նա իսկ է նեռն, որ ուրանայ զշայր
23 և զՈրդին Ամենայն որ ուրանայ զՈրդին՝ և ոչ
զշայր ընդունի. Զիսկ որ խոտաղմանի զՈրդին՝ նա
24 և զշայր ընդունի. Դուք զոր լուարուք ի սկզբա-
նէ՛ ի ձեզ բնակեցէ. զի եթէ ի ձեզ բնակեցէ
զոր ի սկզբանէն լուարուք, և դուք յՈրդին և ի
25 շայր բնակեցիք. Եւ այս են աւետիքն զոր առե-
աւարանեաց նա մեզ, զկեանսն յաւիտեանականս
26 Եւ. Զայս զրեցի ձեզ, զի մի՛ ոք զձեզ մեղ-
27 բեցուցանիցէ. Եւ դուք օծութիւնն զոր բնկա-
լարուք ի նմանէ՛ բնակեցէ ի ձեզ. և չէ ինչ
պիտոյ եթէ ոք զձեզ ուսուցէ, այլ որպէս Դ՛ն
նորա օծութիւնն ուսուցանիցէ՝ զձեզ վասն առ-
մենայնի, և ճշմարտէ և չէ սուտ. և որպէս
ուսուցն զձեզ, Կայք ի նմա
28 Եւ այմի, որդեակք, կացէք ի նմին, զի եթէ
յայտնեցի, ունիցիւք համարձակութիւն, և մի՛
29 ամայնացուք ի նմանէ ի գալստեան նորա. Զի
եթէ զիտեցէք եթէ արդար է նա, խմալիք եթէ
ամենայն որ առնէ զարդարութիւն՝ առ ի նմա-
նէ է ծնեալ.

Դ՛մառ, Եզրարք Ո՛մառ, լուարուք ի սկզբանէ
Դ՛ Բազումս պաշտէ Դ՛ի Բանին պաշտէ
Դ՛նայն, ցոնկութիւնն նորա

Դ՛մառ, զամենայն Դ՛նառն պաշտէ
Դ՛մառ, օծութիւնն այն ուսուցանէ. ալ՛ Զոր
նորա ուսուցանէ Դ՛մառ, կացէք

ԳԼ. Գ

- 1 Տեսէք, որպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր, զի որդիք Աստուծոյ կոչուցուիք մեք. վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ծանալէ՝ զմեզ, քանզի ոչ ծանեաւ զնա:
- 2 Ե՞՞ջ. Սիրելիք, այժմ որդիք Աստուծոյ եմք, և չեւ եւս է յայտ եթէ զինչ լինելոյ իյնամք. դիտեմք, զի յորժամ նա յայտնեցի, նման նմա լինելոյ եմք, զի տեսանելոյ եմք զնա որպէս է:
- 3 Էնչ. Եւ ամենայն որ ունի զայս յոյս յանձին՝
- 4 սրբէ զանձն իւր, որպէս և նայն առար է. Ամենայն որ զմեզս գործէ, նա և զանօրէնութիւն առնէ, և ինչի իսկ մեզքն անօրէնութիւն է:
- 5 Եւ շօխտեմք զի նա յայն սակա յայտնեցաւ, զի
- 6 զմեզս բարձցէ, և ի նմա մեղք ոչ էնչ. Ամենայն որ ի նա է հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ, և ամենայն որ մեղանչէ՝ ոչ ետես զնա և ոչ ծանա:
- 7 Եւս զնա. Մանկունք, մի՞ ոք զձեզ խարեացէ. որ առնէ զարգարութիւն, արդար է՝ որպէս և
- 8 նայն արդար է. Եւ որ առնէ զմեզս՝ ի Սատանայէ է, զի ի սկզբանէ Սատանայ մեղանչէ. վասն այսորիկ յայտնեցաւ Որդին Աստուծոյ, զի լուծցէ զգործս Սատանայի. Ամենայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ՝ մեզս ոչ առնէ, զի սերմն նորա ի նմա մնայ. և ոչ կարէ մեղանչել, զի յԱստուծոյ է ծնեալ. Այսուիկ յայտնի են Գի միմեանց որդիք Աստուծոյ և որդիք Սատանայի:
- Ենչ. Ամենայն որ ոչ առնէ զարգարութիւն՝ չէ նա յԱստուծոյ, և որ ոչ սրբէ զեղբայր իւր:
- 11 Զի այս է պատուիրանն զոր լուարուք ի սկզբաւ
- 12 նէ, զի սիրեցուք զմիմեանս. Ոչ որպէս Կոյնն

- ի Հարէ անտի էր և սպան զեղբայրն իւր. և յոր սակս սպան զնա. զի իւր գործքն յար էին, և
- 13 եղբօրն՝ բարիս. Եւ մի ինչ զարմանայք, եղբայրք
- 14 եթէ աշխարհ շնեզ ատեայ. Մեք զիտեմք զի իտիեցաք ի մահուանէ ի կեանս, քանզի սրբեմք զեղբարս. իսկ որ ոչն սրբէ, անդէն ի մահու
- 15 մնայ. Ամենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է, և զիտէք, զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի միմեանս յախենականս յանձին
- 16 հաստատեալ. Այսուիկ զարմացաք զսէրն, զի նա զանձն իւր եզ վասն մեր, և մեք վասն եղբարց
- 17 շնորհ պարտիմք զնեզ զանձինս. Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս, և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւրք, և փակիցէ զգութիւն իւր առ նման, զխաբք սէրն Աստուծոյ ի նմա իցէ բնակեալ:
- 18 ԶԱ. Որդեակք, մի՛ բանիւք և լեզուօք սիրեցուք, այլ արդեամբ և շնամարտութեամբ:
- 19 Եւ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք եթէ ի շնամարտութիւնէ անտի իցեմք, և առաջի նորա արասցուք հանգէս սրտից մերոց. Եթէ սաղասանիցեն զմեզ սիրաք մեր, այլ Աստուած մեծ է. քան
- 21 զսիրտս մեր և զիտէ զամենայն Սիրելիք, եթէ սիրաք մեր զմեզ ոչ սաղասանիցեն, համարեաւ
- 22 կուժին ունիմք առ Աստուած. Եւ զոր ինչ հայցեմք՝ առնումք ի նմանէ, զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և զհաճոյս առաջի նորա առ
- 23 նեմք. Եւ այս է պատուիրանն նորա, զի հաստատացուք յանուն Որդւոյ նորա Յիսուսի Գրիստոսի, և սիրեցուք զմիմեանս, որպէս և ես
- 24 մեզ պատուէր. Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա՝ ի նմա է հաստատեալ և նա ի սմա. և յայտնանէ զիտեմք եթէ բնակէ ի մեզ, ի Հոգւոյ անտի զոր ես մեզ:

13-նա, ի նմա

24-առաջ, զիտէք

24-առաջ, զմեզս մեր

31- Եւս նախ պատուիրանն

31-առաջ, սիրէ զեղբայրն

21- Եւս նախ պատուիրանն

ԳԼ. Դ

- 1 ԶԲ. Սիրելիք, մի՛ ամենայն հոգւոյ հաւատոյցք ունիլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յԱստուծոյ իշնն զի բազում սուտ մարդաբէք ելեալ են յայս 2 խաբհո՛ւ եւ մեք այսուիկ ճանաչեմք՝ զհոգին Աստուծոյ՝ ամենայն հոգի որ խոստովանի զՅիսուս 3 Քրիստոս մարմնով եկեալ՝ յԱստուծոյ է նա եւ ամենայն հոգի որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ՝ չէ նա յԱստուծոյ, և այս 4 Նեախնն է, զորմէ լուարուք եթէ գալոց է, և արդէն իսկ յայնարհի է, Դուք Աստուծոյ էք, որդեակիք, և յայթեցէք նոցա, զի մեծ է որ ի 5 ձեզդ է քան զայն որ յայնարհին է, նոքա յայնարհէ են, վասն այնորիկ յայնարհէ խօսին, և 6 աշխարհ լսէ նոցա, Մեք յԱստուծոյ եմք, որ զԱստուծո՞ւ ճանաչէ՛ լսէ մեզ, և որ չէ յԱստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ, այսուիկ ճանաչեմք զհոգին 7 ճշմարտութեան և զհոգին խաբէութեան, ԶԳ. Սիրելիք, սիրեցուցէք զմիմեանս, զի սէր 8 յԱստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստուծոյ է ծնեալ և ճանաչէ զԱստուծո՛ւ, եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զԱստուծո՛ւ, զի Աստուծո՛ւ սէր է, 9 եւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն Աստուծոյ ի մեզ, զի զմորդին իւր միածին առաքեաց Աստուծո՛ւ յայնարհ, զի եղիցուք նոպա կենդանիք, Բայսմ 10 է սէրն, ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուծո՛ւ, այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաքեաց զմորդին իւր 11 ի քաւութիւն մեզաց մերոց, Սիրելիք, եթէ Աստուծո՛ւ ապաւն սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտեմք զմիմեանս սիրել: 12 ԶԴ. Աստուծո՛ւ ուրաք երբեք չիք տեսեալ, եթէ սիրեցուցէք զմիմեանս, Աստուծո՛ւ ի

Կրօնական, ճանաչէք

- մեզ բնակէ, և սէր նորա ի մեզ կատարեալ է, և 13 Այսուիկ գիտեմք, եթէ մեք ի նմա եմք բնակեալ, և նա՛ ի մեզ, զի ի հոգւոյն իւրմէ եւ մեզ, և 14 եւ մեք տեսաք և վայելեմք, զի Հոյր առաքեաց 15 զմորդին իւր Փրկիչ աշխարհիս՝ Որ ոք խոստովանեցի եթէ Յիսուս է՝ Որդի Աստուծոյ, Աստուծո՛ւ ի նմա բնակէ, և նա՛ յԱստուծո՛ւ եւ մեք հաւատացաք և ծանեաք զսէրն Աստուծոյ զոր ոչն տեսեալ, Աստուծո՛ւ սէր է. և որ կայ ի սէրն 16 բնակեալ է յԱստուծո՛ւ, և Աստուծո՛ւ ի նմա բնակէ, և 17 կէս Բայսմիկ կատարեալ է սէրն ընդ մեզ. զի համարձակութիւն ունիմք յառաքն դատաստանի, զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհ 18 հիւս յայսմիկ, երկեւ ոչ գոյ ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ի բաց մերժէ զերկեւոյն, զի երկեւ ընդ տանջանք է՝ իսկ որ երկնչին չէ կատարեալ 19 ի սէրն, Մեք սիրեցուցէք զԱստուծո՛ւ, վասն զի 20 նա նախ սիրեաց զմեզ, եթէ քեզ տալիցէ եթէ Սիրեմ զԱստուծո՛ւ, և զեղբայր իւր տալիցէ, առաքելք է, որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր տեսանէ, զԱստուծո՛ւ զոր ոչն ետես՝ զախրդ կարիցէ սիրել, և 21 եւ զայս պատուէր ունիմք առ ի նմանէ, զի որ սիրէ զԱստուծո՛ւ՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր:

ԳԼ. Ե

- 1 ԶԵ. Ամենայն որ հաւատայ եթէ Յիսուս է Քրիստոսն՝ յԱստուծոյ ծնեալ է, և ամենայն որ սիրէ 2 զԾնողն՝ սիրէ և զԾնեալն ի նմանէ, Այսուիկ ճանաչեմք եթէ սիրեմք զմորդին Աստուծոյ, յորժամ 3 զԱստուծո՛ւ սիրեցուցէք և զպատուիրանս նորա արասցուք, Բանդի այս է սէրն Աստուծոյ, եթէ զպատուիրանս նորա պահեցուցէք, և պատուիրանս

Կրօնական, ունիցիմք

Չմանէ, սիրեմք զնա:

այլ՝ սիրեմք զԱստուծո՛ւ

Յանն, զորդիս

- 4 Բանք նորա չեն ինչ ծանուներ, Զի ամենայն որ
 5 յԱստուծոյ ծնեալ է՝ յաղթէ աշխարհի, և այս է
 6 յաղթութիւնն որ յաղթէ աշխարհի, հաւատքն
 7 մերս Եւ ո՛ր իցէ որ յաղթիցէ աշխարհի, եթէ ոչ՝
 8 որ հաւատացէ եթէ Յիսուս է Որդի Աստուծոյ,
 9 Սա է որ եկն ջրով Ինչ Հոգւով՝ և արեամբ,
 10 Յիսուս Գրիստոս, ոչ ջրով միայն, այլ և արե-
 11 ամբ և ջրով, Եւ Հոգին է որ վկայէ, զի Հոգին
 12 իսկ է Ճշմարտութիւն, ՉՍոքա երեքին՝ են որ
 13 վկայեն, Հոգին, ջուրն և արեւն, Եւ երեքին մի
 14 են, եթէ զմարդկան ինչ վկայութիւն ունիցեմք,
 15 ապաքեն Աստուծոյ վկայութիւնն մի իցէ, այս
 16 է վկայութիւնն Աստուծոյ, որ վկայեաց ի վերայ
 17 Որդւոյն իւրոյ:

Վ. Զ.

- 18 Զ. Որ հաւատայ յՈրդին Աստուծոյ՝ ունի
 19 յանձին զվկայութիւնս զայս, որ չհաւատայ Որդ-
 20 ւոյ Աստուծոյ՝ սուտ առնէ զնա, Գանգի չհաւա-
 21 տայ վկայութեանն զոր վկայեաց Աստուած ի
 22 վերայ Որդւոյն իւրոյ: Եւ այս իսկ է վկայութիւնն,
 23 զի կեանս յախտեալանս ևս մեզ Աստուած, և
 24 այս են կեանքն որ յՈրդին նորա են: Որ ընդունի
 25 զՈրդին, ընդունի և զկեանսն, և որ ոչ ընդունի
 26 զՈրդին Աստուծոյ, և ոչ զկեանսն ընդունի:
 27 Զի. Զայս գրեցի ձեզ զի գիտասցիք եթէ
 28 կեանս յախտեալանս ունիք, և զի հաւատայ-
 29 ցէք յանուն Որդւոյն Աստուծոյ, Եւ այս է հա-
 30 մարձակութիւնն զոր ունիմք մեզ առ նա, զի
 31 զոր ինչ հայցեցուցք ըստ կամաց նորա՝ լսէ մեզ:
 32 Զի եթէ գիտիցեմք եթէ լսէ հայցումսն մե-
 33 րոց, ապա գիտեմք եթէ առնումք զհայցումսն
 34 զոր հայցեմք առ ի նմանէ:
 35 Եթէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ մեզս
 36 որ ոչ առ ի մահ, խնդրեսցէ և տաց նմա

3ի Բապտիստ պաշտօն

2Զոյն, Զի երեք

- կեանս մեղուցելոյն ոչ առ ի մահ, ևն մեզք որ
 մահուցափ են, ոչ վստն այնորիկ տեսմ եթէ:
 17 Ինչդրեսցեալ Ամենայն անիրաւութիւն մեզք են,
 և են մեզք որ մահուցափ չեն:
 18 Գիտեմք եթէ ամենայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ՝
 ոչ մեղանչէ, այլ որ յԱստուծոյն է ծնեալ՝ պաշ-
 19 զանձն, և չորն առ նա ոչ մերձեանայ, Գիտեմք
 եթէ յԱստուծոյ եմք, և աշխարհ ամենայն ի յա-
 20 րի կայ, Եւ գիտեմք եթէ Որդին Աստուծոյ եկն,
 և ևս մեզ միտս զի ծանիցուք զՃշմարտեմք, և եմք
 ի Ճշմարտին Որդւոյ նորա Յիսուս Գրիստոսի, Չզի
 նա է Ճշմարտ Աստուած և կեանք յախտեալանս:
 21 Որդեակք, պահեցէք զանձնս ի կռապաշտութենէ:

ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՐԿՐՈՐԴ

- 1 ԷԱ. ՅԵՐԻՅՈՒԷ առ ընտրեալդ Կիրիա և առ
 որդեակս իւր, զոր եւզ սիրեմ Ճշմարտութեամբ,
 և ոչ եթէ ևս միայն, այլ և ամենեքեան ոյք
 2 զիտակ են Ճշմարտութեանն, Վստն որոյ Ճշմար-
 տութեանն որ ի մեզ հաւատաւեալ է, Չզի և ընդ-
 3 ձեզ իցէ, Եւ զուր յախտենից ընդ մեզ իցէք:

3Իսաղուհ, խնդրեսցէ 2Իսաղուհ, չեն
 3ի Յաննէս պաշտօն 3Ունչ, Թուղթ Յովհանն-
 նու Առաքելոյ Երկրորդ
 3Իսաղուհ, և ընդ մեզ իցէ յախտեան

Որդւոյն Հօր, Ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցին ընդ ձեզ:

- 4 Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդեկացոյ քոց որ
զնան Ճշմարտութեամբ ըստ պատուիրանին զօր
5 առաք ի Հօրէ: Եւ այժմ աղաչեմ գրեցի, կի-
րիս, իրբեւ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ
քեզ, այլ զոր ի սկզբանէն ունէաք, զի սիրեա-
6 ցուք զմիմեանս: Եւ այս է սէրն, զի զնասցուք
ըստ պատուիրանաց նորա: և այս է պատուի-
րանն, զի որպէս լուարուք ի սկզբանէ՝ ըստ նմին
7 զնասջիւր: Ձի բազում մարդեցոցիւք ելին յաշ-
խարհ, որ ոք ոչ խոստովանի զմիտու Բրիտանոս
եկեալ մարմնով, նո մարդեցոցիւ է և նեռն:
8 Է՛ի: Զգոյ՛ լինի՛լէք անձանց զի մի՛ շկորու-
սանիցէք՝ զոր վատասկեցէքն, այլ զի առնու-
9 ցուք՝ բովանդակ զվարձան: Ամենայն որ յառ-
ջանիցէ և ոչ կայցէ ի վարդապետութեանն
Բրիտանոսի՝ զվատուած ոչ ճանաչէ. որ կայ ի
վարդապետութեանն՝ նա եւ զՈրդին եւ զՀայր
10 ընդունի: Եթէ ոք գայցէ առ ձեզ և զվարդա-
պետութիւնս զայն ոչ ունիցի, մի՛ ընդունիցէք զնա
11 ի տուն, և մի՛ ողջուս ապցէք նման Որ ասացէ
նմա Ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարաց զործոց նորա:
12 Բռնողւմ ինչ ունէի գրել առ ձեզ, այլ ոչ
կամեցայ քարտախիւ և դեղով. զի սկն ունիմ
ինձէն իսկ գալ առ ձեզ, և բերան ի բերան խո-
սել. զի ուրախութիւնն մեր իցէ կատարեալ:
13 Ողջոյն տան քեզ որդիք քեռ քո ընտրելոյ
Յենորհք ընդ ձեզ:

14 Եւ յիշ, որ ոչ խոստովանի 2 Ո՛րհն, կորուսա-
նիցեմք զոր վատասկեցաքն, այլ զի առնուցումք
3 Ի Բաղնա ուրախ

ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՐՐՈՐԴ՝

- 1 Է՛ի. ՅԱՐԻՅՈՒԼ առ Գալիլաս սիրելի, զոր ետգ.
2 սիրեմ Ճշմարտութեամբ: Սիրելի, վասն ամենայն
իրաց քոց յաջողութեան և առողջութեան ա-
զօթս առնեմ. որպէս է իսկ յաջողութիւն ան-
3 ձինդ քո: Յոյժ ուրախ եղէ ի գալ կորաւրց և
լինել վկայ քոյոյ Ճշմարտութեանդ, որպէս
4 զնասգ զու Ճշմարտութեամբ: Մեծ եւս ինչ ու-
րախութիւն քան զայս ոչ ունիմ, զի լսեմ եթէ
5 իմ որդեակին Ճշմարտութեամբ զնան: Սիրելի,
հաւատարմի՛ գործեա զայդ, զոր եթէ առնիցես
6 առ եղբարս՝ զդոյն և առ օտարս: Որք վկայե-
ցին քոյոյ սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ, որոց բա-
րիս արարեալ յուղարկես արժանիս Աստուծոյ:
7 Ձի վասն շանուան ելին, և Յովնի՛ յուսեքէ առ-
8 նուն զՆեթանասկեանացն: Մեք պատահեալ
պարտիմք ընդունել զայնպիսիս, զի գործա-
կիցք լիցուք Ճշմարտութեանն:
9 Է՛ի. Դրեցին ինչ եկեղեցւոյն, այլ որ յառա-
ջագէմն ի նոցանէ է Դիոտրեփէս, ոչ ընդունի
10 զմեզ, վասն այտորի՛ եթէ եկից, յիշեցուցից
զգործս նորա զոր առնէ, բանիւք չարօք շատ
խօսութեան առնէ զմեզ աշխատ և ոչ այսու-

1 Ո՛րհն, Թուղթ Յովհաննու Առաքելոյ երրորդ
2 Ո՛րհն, անուան նորա
3 Ո՛րհն, զինչ առնուն ի հեթանոսաց

- կայենի զնայցին, և ըստ մարտութեանն թաղա-
ամայ զեղիւնցան զհետ վարձուց, և ըստ հակա-
12 ռակութեանն կորիսոյ կորեան: Սոքա են ա-
տեցեալք շողմոզք՝ երթեալ զհետ ցանկութեանց
խրեանց, ի սէրս խրեանց, խարդախութեամբ,
լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք, աներկեւի՞ զան-
ձինս ճարակեն: ամպք անլըկք հողմակոծեալք,
ժառք պաղակորոյք, անարուղք, կրկնամեաք,
13 խլեալք արմատաբի: Անաստ արեք ծովու, որ
մշտ փրփրեն զխրեանց անձանցն զամօթ: աս-
տեղք մուրք, որոց շիկի խաւարին յախանեից
պաշեալ է:
- 14 Եւ: Մարգարէացաւ վասն նոցա և եթեն-
բորոն յԱդամայ ենոփք, և ստէ, Ահաւասիկ եկն
15 Տէր բիրտօք սրբովք շիրեաակօք, Անեւ զա-
տաստան ըստ ամենայնի, և յանդիմանել զամե-
նայն ամպարիշտս վասն գործոց խրեանց զոր ամ-
պարտեցին: և վասն ամենայն խիստ բանից զոր
16 խօսեցան զմանէ մեզաւ որք շե ամպարիշտք: Սո-
քա են տրանիդք և շողմոզք, երթեալ ըստ խր-
եանց անձանց ցանկութեանց, և բերանք նոցա
զամբարտաւանս բարբառին, ասեռն ակն երե-
սաց վասն օգտի:
- 17 Էի, Բայց դուք, սիրելիք, յիշեցէք զկան-
խասաց բանս զառաքելոցն Տեառն մերոյ Յիսու-
սի Գրիստոսի: Զի ստէին ձեզ եթէ ի յեաին ժա-
մանակս եղիցին մարդք արհամարհողք, երթեալ
ըստ խրեանց ամպարտութեանց ցանկութեանց:
19 Սոքա են նշաւակեալք, շնաւորք, որ զշողն

- 20 ոչ ունիցին: Այլ մեք, սիրելիք, եղիցուք՝ չե-
նել զանձինս սրբութեամբն շաւատոց, ի Հոգին
21 Սուրբ շկացցուք յաղօթ, Պահել զանձինս սի-
րովն Աստուծոյ ակն ունել ողորմութեանն
Տեառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի ի կեանսն յա-
22 խտենականս: Եւ ոմանց զատապարտելոց լինի-
23 չիք կշտամբիչք: Եւ զոմանս ապրեցուցանելիք
յախշտակեալ ի հոյո: և ոմանց ողորմեալիք եր-
կիւղիւ, շղատել և զպատմութեանն որ ի մարմնոյն
իցէ աղտեղեալ:
- 24 Եւ այնմ, որ կարողն իցէ պահել զձեզ անա-
րատս և ամբիծս, հաստատեալ առաջի խրոց
25 փառաց աներկեալանն ցնծութեամբ, Միայն Աս-
տուծոյ և Փրկչին մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի
Տեառն մերոյ փառք, մեծութիւն, զորութիւն և
խիսանութիւն յառաջ քան զամենայն յախա-
եանս, Եւ այժմ եւ յամենայն յախտեանս
Ամէն:

Ինչպէս, դուք, սիրելիք, եղիցիք

Ի Յռնէն, Դուք՝ հաւատոց ձեքոց, այլ՝ հաւա-
տոց մերոց

Յռն, կալ յաղօթս

Յռն, ատել

Ի Յռնէն պաշտէ

Յռն, ի ձեռն Յիսուսի

Յռն արաւ

Ինչպէս, Սոքա են ի սէրս ձեր արատք, խրախ-
ճանակեցք լեալ ձեզ աներկեւի

Յռն, աղմամիդ

Ինչպէս, ի վերայ ամենեցուն

Յռն, զատապարտելիք

Ինչպէս, ի բովք

Ի Յռնէն պաշտէ

¹ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

七 八

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆԶԻ՝

ԳԼՈՒԽ Կ

- 1 ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ Յիսուսի Բրիտանոսի, Չի ձեռն ա-
րոյ ետ Աստուած՝, ցուցանել ծառայից իւրոց
որ ինչ լինելոց է վաղվադակի, և նշանակեաց ա-
ռապելով ի ձեռն հրէշտակի իւրոյ առ ծառայ
2 իւր Յովաննէս, Որ վկայեաց զբաննն Աստուծոյ,
և զվկայութիւն Յիսուսի Բրիտանոսի՝ զոր ետես,
3 Յոր էր՝ և որ լինելոցն էր յետ այնորիկն՝ Երանի
Յոր ընթեռնուն զբանս մարգարէութեանս այսո-
րիկ, և որ լսէ և պահէ՝ զոր ինչ ի նմա զրեալ
է՝ զի ժամանակս մեր ձեալ է,
4 ի Յովաննէս առ Աթեն եկելոցն որ են յԱսիա,
չնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յիշին և որ
են՝ և որ զալոցն է, և յիւթն զգորութեանց

- 5 Լոգաւոյն՝ որ է՝ առաջիկ ամբողջն իւրոյ, եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ հաւատարիմ վկայէն, որ է՝ անդրանիկ ի մեռելոց, և իշխան թագաւորութեանց երկրի, որ սիրեաց զմեզ, և Յելլոյժ զհապանակ մեղաց մերոց՝ արեամբն իւրով, եւ արաւովն զմեզ թագաւորս և քահանայս՝ Աստուծոյ և Հօր իւրոյ. նմա փառք և զօրութիւն յալստեանս յաւիտեանց Ամէն:
- 7 Ահաւասիկ զգալոց է՝ ընդ ամզս, և տեսցեն զնա ամենայն աչք, և որք խոցեցինն զնա. և կոծեցին ի վերայ նորա ամենայն ազգք երկրի:
- 8 Այո, Ամէն. ես եմ՝ Այր և ես եմ՝ Քէ՛հ, ասէ Տէր Աստուած, որ էն և որ է՝ և որ զաւրոցն է, Ամենակալ:
- 9 Իս Յովհաննէս եղբայր ձեր և հաւատարակից նեղութեան և արքայութեան և համբերութեան որ ի Քրիստոս Յիսուս, եղէ էս ի կղզւոյն որ անուանեալ կոչի Պատմոս՝ վասն բանին Աստուծոյ և վասն վկայութեան Յիսուսի Քրիստոսի:
- 10 Եւ Նիկեւ յիս Լոգի՝ յաւոր կրկնակէի, և լուայ զկնի իմ ձայն մեծ իրբեւ զփողոյ, որ ասէր ցիս, Շն եմ Արփա և Ով, Առաջին և Վերջին:
- 11 Զոր տեսանես զրեւս ի գիրս, և առւր ասանել յեւթն եկեղեցիս, որ յեկեղեցս և ի Զմիւռնիս և ի Պերզամոս և ի Թիւրատիւր և ի Սարդիկէ և ի Փիղադելիոս և ի Լաւադիկիա՝ եւ զարձայ տեսանել զձայնն որ խօսէր ցիս. և և զաստնայն ի մում տեսի եւթն ճրագարան ոսկիւ. եւ ի մէջ

Պատիւ, Յայանութիւն Յովհաննու, ալ՝ Յայտ-
նութիւն Սրբոյ Յովհաննու Աստուածաբանի

23-24, զոր ետ նմա Աստուած:

³ի Յոննէն Կաթողիկոսը Երևանի Եպիսկոպոսը

⁵Թ-յան, յիշման է որ էն և որ էրն

⁶Յոյն, հոգևոյ որ եմ

1) Գնահատել, որպեսզի ելույթ զմեզ ի մեզապ մերոյ,
այլ՝ լուսայ զմեզ ի մեզապ մերոյ

²Ո՛հնէ, Թաղաւորութիւն, քահանայս

ՅԵՅԵ, զայն յՈՐԵՆԻՔԻՆԻ, ԲԱՆԱՆՈՅՆԻ
ՏԱՆԻ

⁶ Թոմաս Կալուսի

- և թն ճրագարանացն նման Որդւոյ մարդոյ,
զգեցեալ պատմու ճան պճնաւոր. և զօտեւոր-
14 եալ առ ստեամբքն զօտի ոսկեղէն. Եւ զլուխ
նորա և հերքն իրբեւ զասր սպիտակ և որպէս
15 զձիւն. և աչք նորա որպէս բոց հրոյ. Եւ ոտք
նորա նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ ի մէջ հնոցի հրա-
շէկ. և ձայն նորա իրբեւ զձայն խորց բազմաւոյ.
16 Եւ ունէր յաջոյ ձեռին իւրում՝ տատեղս եւթն,
և ի բերանոյ նորա սուր երկապլի սրեալ ելա-
նէր, և երեսք նորա իրբեւ՝ զարեգակն ճառա-
17 քայթեալ երեւէին. Եւ իրբեւ տեսի զնա, ան-
կայ առ ոտս նորա իրբեւ զվեռեալ. և եղ ի վե-
րայ իմ զաջ իւր և ասէ ցիս, Մի՛ երկնչիր, ես
18 եմ Սկիզբն, և ես եմ վախճան, Եւ ես եմ
Չկեանք. և ես եմ՝ որ մեռայն. և աստիկ կեն-
դանի եմ՝ յաւիտեանս յախտենից. Յմէն. Եւ
19 ունիմ զփականս մահու և դժոխոց. Գրեա զոր
տեսանեազ, որ էն, և որ հանդերձեալ է լինել
20 յետ այնորիկ. Չխորհուրդ եւթն աստեղացդ զոր
տեսերդ յաջ իմ, և զեւթն ճրագարանս ոսկիս.
Եւթն աստեղքն հրեշտակք եւթն եկեղեցեացն
են, և եւթն ճրագարանքն եւթն եկեղեցիքն են.

ԳԼ. Բ.

- 1 Առ հրեշտակ Եփեսացոց եկեղեցւոյն գրեա.
Այսպէս ասէ որ ունի զեւթն աստեղս յաջ իւր,
2 և շրջի ի մէջ եւթն աշտանակաց ոսկոյ. Գիտեմ
զգործս քո և զվաստակս քո և զճամբերութիւն
քո. և զի ոչ կարեա Քառնալ զյարսն, և փոր-
ձեցեր որ ասեն զինքեանս առաքելաւս և ոչ են,

¹Եւթն, զարեգակն որ ծագէ ի զօրութեան իւրում

²Եւթն, որ կեամ

³Ի Բաղնաւս զաւթն

⁴Եւթն, տանել չարաց

- 3 և զտեր զնոսս սուտս. Եւ համբերեցեր և վշտա-
4 ցար վասն անուան իմոյ և՝ աշխատեցար. Այլ
ճառեմ առ քեզ, զի զտերն քո զառաջին թողերս
5 Յիշեա այժմ՝ ուտի տնկարն, և ապաշուեալ, և
զառաջին գործն չքո արա. ապա թէ ոչ՝ չգամ
եւ՝ չվազվազակի, և չարժեցից զաշտանակս քո ի
6 տեղութիւն իւրմէ, Եթէ ոչ ապաշխարեսցես. Արդ
զայս խաբ՝ զի աստեղս՝ զգործնն նիկողայոսի,
7 զոր ես ասեամս. Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ
զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս. Որ յաղթէն,
տաց նմա ուսեալ ի փայտէն կենաց որ է ի մէջ
զրախտին Աստուծոյ.
8 Եւ առ հրեշտակ Զմիւռնացոց եկեղեցւոյն
գրեա. Այսպէս ասէ Մանկեղբն և Անիսիսմանն,
9 որ եղև մեռեալ և կենդանացաւ. Տեսի զգործս
քո և զնեղութիւն և զաղքատութիւն, (Յոյ աղ-
քատութիւն քո մեծութիւն եղիցէ.) և զհայ-
հոյութիւնն, որ ասէին զինքեանս Հրեայս զոյ՝
10 և չէին ինչ, այլ՝ ժողով Սատանայի. Մի՛ եր-
կնչիր, ¹⁰Վասն որոյ կամիս չարչարել. ահա հան-
դերձեալ է Բանաբարկուն արկանել ի ձեռք ի
բանա, զի փորձիցիք և ունիցիք նեղութիւն ա-
ւաւորս տանս. լեր հաւատարիմ մինչեւ ի մահ, և
11 տաց քեզ զպատկն կենաց. Որ ունի ականջս լսե-
լոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին Յուրբ ասէ առ եկեղե-
ցիս. Որ յաղթէ, ¹¹ոչ անիրաւի՝ յերկրորդ մահ-
ուանէն.
12 Եւ առ հրեշտակն որ ի Պերգամոյ եկեղեցին՝

¹Եւթն, ոչ թաւալացար

²Եւթն, ունիմ

³Ի Յառնէն զաւթն

⁴Եւթն, զամ առ քեզ

⁵Եւթն, զաւթն

⁶Եւթն, ունիս զի տես

⁷Եւթն, Առաջինն և վերջինն

⁸Եւթն, Գիտեմ

⁹Եւթն, այլ մեծատուն ես

¹⁰Եւթն, յորոց

կրկնոցն իցես

¹¹Եւթն, ոչ վրասեցի

- գրեալ. Այսպէս ասէ որ ունի զսուրն երկայրի
 13 սրեալ. ՅՏեաի շղարծս քո, և՞ զի բնակեալ ես
 ուր աթոռն է Սատանայի, և ունիս զանուն իմ,
 և ոչ ուրացար զհաւասար իմ՝ յաւուր յորում
 Անթիլոյաս վկայեմ իմ հաւատարիմ Յեղեւ. զի վկայ
 է իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ՝ որ
 սպանու. ի ձեռն, որ կայք՝ ուր Սատանայ է
 14 բնակեալ. Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ, զի Վկայ
 առ քեզ վարդապետութիւնն՝ Բաղաման, որ
 ասոյց զհաղակ դնել զայթաղկոթիւն առաջի
 որդւոցն իորայելի, ուսել նոցա զոհեալ և
 15 պառնկել. Այսպէս և դու ունիս զվարդապետու-
 16 թիւնն Նիկողայեցեաց զոր ես ասեամ. Արդ ա-
 պաշխարեա, ապա թէ ոչ՝ Յգամ վարդապետի և
 պատերազմեաց ընդ նոսա սրով վերանայ իմոյ,
 17 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ա-
 սէ առ եկեղեցիս. Որ յաղթէ՝ տաց նմա ուսել
 ի մանանայն թաքուցելոյ, և տաց նմա զգիրն
 սրբութեան, և գրեալ անուն նոր ՚ի գիրն, զոր
 ոչ ոք գիտէ՝ բաց միայն որ առնունս
 18 Եւ առ հրեշտակն որ ի Թիւաւորոյ եկեղեցին՝
 գրեալ. Այսպէս ասէ Որդին Աստուծոյ, որոյ աչք
 իւր են իբրեւ զբոց հոյ, և ոտք նորա նման
 19 պղնձի ձիւնոյ. ՅՏեաի զգործս քո և զսէր և
 զհաւատ և զսրբութեան քո ճշմարեութեամբ, զի
 բազում է վաստակ քո վերջինն քան զառաջիննս
 20 Այլ ասեմ առ քեզ ¹⁰բազում. զի թողեր

- զկենն զմեղարեւ, որ ասէր զինքն մարգարէ, և
 ուսուցանէր Վաղարշիւն զժառանգ իմ՝ պառնկել
 21 և ուսել զգոհեալ. Եւ ետու նոցա ժամանակ
 ապաշխարել Վարդանիւթիւնն իւրեանց և ոչ ա-
 22 պաշխարեցին. և հաւատիկ ես արկանեմ դեռ ՚ի
 հնոց, և զգործակիցս իւր ընդ որս նացաւ ի
 նեղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշխարեա-
 23 ցեն ի գործոց իւրեանց. Եւ զորդիս նոցա ապա-
 շից մահաւամբ, և ծանկնցն ամենայն եկեղեցիք
 թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերկիւմանս և
 զսիրտս, և տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց
 24 իւրեանց. Այլ ձեզ ասեմ, որք ի Թիւաւոր էք
 և ոչ ունիք զվարդապետութիւնս զայս, որ ոչ
 ծանեայք զխորա Սատանայի զոր խօսին, Ոչ ար-
 25 կեց զձեւ քայլ ծանրութիւն. Այլ զոր ունիք,
 26 պահեցէք մինչեւ ես գամ. Եւ որ յաղթէ և
 պահէ զգործս իմ մինչեւ ցլախճան, տաց նմա
 27 իշխանութիւն ի վերայ ազգաց. Եւ հոյութեցէ
 զնոսա գաւաղանեւ երկաթեալ, և իբրեւ զանթ-
 28 րոտի փշրեցէ զնոսա Որդւս և ես ընկալայ ի
 Հօրէ իմիկ, և տաց նոցա զաստղն առաւօտունս
 29 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ առ ե-
 կեղեցիս

ԳԼ. Գ

- 1 Եւ առ հրեշտակ Սարգիսոյց եկեղեցւոյն գրեալ.
 Այսպէս ասէ որ ունի զեւթն Վոգին Աստուծոյ
 և զեւթն աստեղս. ՅՏեաի զգործս քո զի անուն
 2 կենդանոյ ունիս և մեռեալ ես իւր արթուն և

- 1 Յոյն, և մոլորեցուցանէր 2 Յոյն, նմա
 3 Յոյն, ի պառնկութենէ իւրմէ, և ոչ ապաշխար-
 եաց 4 Յոյն, ի մահինս 5 Յոյն, նորա
 6 Յոյն, Հոգինս 7 Յոյն, Գիտեմ

- 1 Յոյն, Գիտեմ 2 Յոյն, Եւ իւրաքանչիւր
 3 Յոյն, որ սպանաւ ի միջի ձերում 4 Յոյն, ու-
 նիս անդ զորս ունին զվարդապետութիւնն
 5 Յոյն, գամ առ քեզ 6 Յոյն, խիճ սպիտակ
 7 Յոյն, ի վերայ խիճն
 8 Յոյն, և զհամբերութիւն 9 Յոյն, ունիմ
 10 Ունի, սակաւ. յայլ՝ պաշխարէ

հաստատեալ ֆայտհետեւ, զի հանդերձեալ ես՝
մեռանել. քանզի ոչ գտի դպրո՞ս քո կատար-
3 եալ առաջի Աստուծոյ Արդ. յիշեալ է որպէս
լուարն, և պահեալ և ապախարեալ. ապա թէ
ոչ դուարթանաս, դամ որպէս գող. և ոչ Զօք
4 խմանայ՝ դարուստ իմ առ քեզ. Ունիս սակաւ
մի զանուն Սարգիսացոյն՝ որք ոչ աղտեղացու-
ցին զհանդերձս իսրեանց, և չբլին ի սպիտակ
5 սրտով արժանի եղին. Որ յաղթէ յայսպէս
զեղեցցի սպիտակ, և ոչ չնջեցցի անուն՝ նորա
ի դպրութենէն կենաց. և խոտառականաց զա-
նուն նորա առաջի Հօր իմոյ և առաջի Նրեշտա-
6 կաց. Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին
առ եկեղեցիս։

7 Եւ առ հրեշտակն փրդողեղիկաց եկեղեցւոյն
զրեալ Այսպէս ասէ Սուրբն, ճշմարտն՝ որ ու-
նի գիտական Գաւթի բանայ. և ոչ օք է որ
8 իրակէ, և փակէ. և ոչ ոք է որ բանայ. Տեսի
զգործս քո, ահա ետու առաջի քո սուրուն բաց-
եալ, զոր ոչ օք կարէ փակել. զի սակաւ իկ ու-
նիս զբոսթիւն, և պահեցեր զբանս իմ, և ոչ
9 ուրացար զանուն իմ. Ահաւասիկ ես տամ քեզ
զժողովն Սատանայի, որք սանն զինքեանս
Հրեայս զո՞ւ. և ոչ են, այլ սանն. արարից զնա-
սա, զի եկեղեցին և իրկիր պաղցեն առաջի ոտից
10 քոց, և ծանկեցին զի ես սիրեցի զքեզ, Զի պա-
հեցեր զբան համբերութեան իմոյ, և ես պահե-

13-ընչ, զմնացեալսն որ հանդերձեալ են

20-ընչ, իմանցիս

20-ընչ, Այլ ունիս սակաւ անուանս ի Սարգիկէ

23-ընչ, չբլեւցին ընդ իս ի սպիտակս, քանզի արժանի են

20-ընչ, նա

23-ընչ, չնջեցից զանուն

23-ընչ, հրեշտակաց նորա

23-ընչ, ի ժողովոյն

ցից զքեզ ի Ժամ՝ փորձութեան քո. որ հան-
դերձեալ է գալ յամենայն արեւելքս՝ փորձել
11 զամենայն բնակեալս յերեսս երկրի. Ահա դամ
վազմադակի. կալ զոր ունիսդ, զի մի՞ ոք առցէ
12 զպսակ քո. Որ յաղթէ՝ արարից զնա սրէն մա-
ճարի Աստուծոյ իմոյ, և արտաքս այլ մի՞ ես
ելցէ, և զրեցցի ի վերայ նորա զանուն Աստու-
ծոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ,
զնորն Երուսաղեմի, որ իջանեաց է յերկնից
13 Աստուծոյ իմոյ, և անուն նորա՝ նոր. Որ
ունի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկե-
ղեցիս։

14 Եւ առ հրեշտակն Լաւողիկեայ եկեղեցւոյն
զրեալ Այսպէս ասէ Ամենն, վկայս հաւատարմ
և ճշմարիտ, Սկիբն շնկրան արարածոց Աստու-
15 ծոյ. Գիտեմ զգործս քո, զի ոչ ցուրս ես և ոչ
լերմ. պարտ էք քեզ ցուրս լինել և կամ չլերմ.
16 Այլ դու գաղմ ես, և ոչ չլերմ և ոչ ցուրտ,
17 հանդերձեալ ես փոխել ի բերանոյ իմին. Զի ա-
սան, Մեծասանն էի և մեծացայ, և ոչ խիչ կա-
րաս եմ. և ոչ գիտես եթէ՞ դու ես ողորմելի և
18 Տէք և ազգաստ, մերկ և կոյր. Արդ ես խորհրդ-
դակից եղց քեզ. Աս, գնես յինէն սուկի փորձ-
եալ ի հրոյ զի մեծացիս, և հանդերձս սպի-
տակս՝ զի զգեցցիս, զի մի՞ երեւեացի անվայել-
չութիւն մերկութեան քո. և զիր զեղ յայս քո
19 զի տեսցես Ես զոր սիրեմ յանդիմանեմ և
խրատեմ. նախանձեալ սցծմ և ապաշխարեալ
20 Ահաւասիկ կամ ես առ դուրս ե. բախեմ. եթէ
ոք լուիցէ ճայնի իմում և բանայցէ զգրուանն,
մօրց առ նա և բնթիբս արարից առ նա, և նա
21 ընդ իս. Որ յաղթէ՝ տաց նմա նստել ընդ իս
յաթԺօռ իմ, որպէս և ես յաղթեցի և նստայ

13-ընչ, զանուն իմ

21 Յոննէս պապ

- 22 յաթոռ. Հօր խնայ, Որ ունիցի ականջն՝ լուսիցէ
զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս:

ԳԼ. Դ

- 1 Եւ յետ այսորիկ տեսի, և ահա Կրօնքը երկնից
բացեալ էին, և ձայն փողոյն առաջնոց զոր
լուսոյ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր, Ել այսր, և ցու-
2 ցից քեզ զինչ լինելոց է առ յապայտն Եւ վաղ-
յաղակի եղէ ևս Հոգւով, և ահա աթոռ անդ
3 յերկինս: Եւ ի վերայ աթոռոյն նստէր՝ նման
4 տեսլան ականց յասպայ և սարդ խնի: Եւ շքա-
հանայք չուրջ զաթոռոյն նմանք՝ տեսլան
զմիտի, և չուրջ զաթոռոյն աթոռք քսան և
չորք, և ի վերայ աթոռոյն նստէին քսան և
չորք երկցունք՝ զգեցեալ հանդերձս սպիտակս,
5 և ի գլուխ իւրեանց ստակս ոսկեղէնս: Եւ յա-
թոռոյ անտի երանելին վաղլատակմունք և ձայնք
և որոտմունք, և եւթն դամբարք հրոյ բորբո-
քելոյ առաջի աթոռոյն, որ են եւթն Հոգիքն
6 Աստուծոյ: Եւ էր առաջի աթոռոյն ծով ապա-
կեղէն ի նմանութիւն սպիտակութեան սառն, և
ի մէջ աթոռոյն և չուրջ զաթոռոյն չորք կեն-
7 դանիք, իս ալօք առաջոյ և յետոյ: Եւ էր կեն-
դանին առաջին նման առիւծաւ, և երկրորդ
կենդանին՝ նման զուարակի, և երրորդ կենդա-
նին ունէր երեսս մարդոյ, և չորրորդ կենդա-
8 նին՝ նման արծաւոյ թռուցելոյ: Եւ չորից կեն-
դանեացն էին միոյ միոյ ի նոցանէ վեց թիւք:

1Յշնան, դուռն բացեալ էր յերկինս, և ձայնն ա-
ռաջին զոր լուսոյ՝ էր իրեւ-զփողոյ, որ

2Յշնան, յերկինս: և մնն որ նստէր ի վերայ ա-
թոռոյն: (3) Եւ որ նստէրն՝ էր

3Բազմութիւն, ծխածան չուրջ զաթոռոյն նման

- չուրջանակի, և ի ներքոյ լի էին ալօք, և ոչ
հանդէլին ոչ զտիւ և ոչ զգիշեր յասկելոյ, Սուրբ,
Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ,
Սուրբ, Սուրբ, Տէր Աստուած Ամենակալ, Չոր
9 էն և ես և որ գաղցն ես: Եւ յորժամ առջին
կենդանիքն փառս և պատիւ և գահութիւն
նստելոյն ի վերայ աթոռոյն՝ կենդանայն յաի-
10 տեանս յաիտանից, Անկամէին քսան և չորք ե-
րկցունքն առաջի նստելոյն յաթոռն, և երկրի
պագանէին կենդանայն յաիտեանս յաիտանից:
և զնէին զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն և
11 տէրին, Արժանի ես, Տէր Աստուած մեր սուրբ,
առնուլ փառս և պատիւ և զորութիւն, զի դու
ստեղծէր զամենայն, և ի կամերն քո ստեղծան
և կան հաստատուն:

ԳԼ. Ե

- 1 Եւ տեսի յաջոյ ձեռքին որ նստէր ի վերայ ա-
թոռոյն զիրս զբեալ ներքոյ և արտաքոյ, և
2 կնքեալ եւթն կնքով: Եւ տեսի հրեւտակ մի գո-
րաւոր զի քարոզէր ի ձայն մեծ, Ո՛ր է արժանի
3 բանալ զգիրս և լուծանել զկնքը նորա: Եւ ոչ
ոք կարէր ոչ յերկինս և ոչ յերկրի և ոչ ի ներ-
քոյ երկրի բանալ զգիրսն, Չգի ոչ տեսին զնա:
4 Եւ ես լայն բաժին զի ոչ ոք զտաւ արժանի
5 բանալ զգիրսն և հայել ի նա: Եւ մի յերկնացն
ասէ ցիս, Մի՛ լար. ահա աստիկ յաղթեալ Ա-
ռուծն յազգէն Յուդայ յարմատոյն Դաւթի՝ բա-
նալ զգիրսն և լուծանել զեւթն կնքիսն նորա:

1Բազմութիւն, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ

2Յշնան, որ էրն և որ էն և որ գաղցն է

3Բազմութիւն, Տէր և Աստուած մեր

4Յշնան, և ոչ հայել ի նա

- 6 Եւ տեսի ի մէջ արթողցն եւ ի մէջ չորից կենդանեացն եւ ի մէջ երկնացն Գառն կայր ՚դենեալ, որ ունէր եւթն եղևերս եւ այս եւթն, որ էն եւթն Հոգիք Աստուծոյ, առաքեալ ընդ ա-
- 7 մենայն երկիրս Եւ շեկն ընկալաւ՝ յաջոյ ձեռանէ՝ առաջ որ նստէր ի վերայ արթողցն Եւ յորժամ
- 8 առ զգիրն, չորք գինգանքն եւ քսան եւ չորք երկցունքն անկանէին առաջի Գառնին. եւ ունէին իւրաքանչիւր քնար եւ բարձրաւ ոսկի ի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն Եւ օրհնէին երգս նորս եւ ասէին, Արժանի ես առնուլ զգիրդ եւ բանալ զկնիք զորա, զի գնանու եւ գնեցեր զմեզ Աստուծոյ արեամբդ քով յամենայն ազգաց եւ ի լեզուաց եւ Յի ժողովոց հեթանոսաց՝ Եւ արարեր զսոսա Աստուծոյ մերոյ թագաւորս եւ քա-
- 11 հանայս՝ թագաւորել ի վերայ երկրի Եւ տեսի, եւ լուայ զձայն Նրեանկաց բազմաց որք կային չորք զարթողիս եւ զչորիք կենդանեօքն եւ զբօհանայիքն, եւ էր թիւն նոցա բերք բերուաց եւ հազարք հազարաց Եւսին ձայնիս մեծաւ, Արժան է Գառնդ զենեալ առնուլ զմեծութիւն եւ զանստութիւն եւ զգործութիւն եւ զպատիւ եւ զփառս եւ զօրհնութիւն Եւ ամենայն արարածք որ են յերկնս եւ յերկրի եւ ի ծովու եւ որ ի նոսա՝ լուայ զի ասէին, Որ նստի յաթոռն եւ Գառնն՝ օրհնեալ, բարձրացեալ եւ փառաւորեալ՝ յաւիտեանս յաւիտենից Եւ չորք

- 13 Եւսն, իրեւ գնեալ շնուա, եկն եւ առ զգիրն
- 14 Եւսն, ի ժողովրդոց եւ ի հեթանոսաց
- 15 Եւսն, զմեզ Եւսն, թագաւորութիւն եւ բահանայութիւն
- 16 Եւսն, զերկրի եւ ի ներքոյ երկրի
- 17 Եւսն, Այնմ որ նստի յաթոռն եւ Գառնն օրհնութիւն եւ պատիւ եւ փառք եւ զօրութիւն

կենդանեօքն ասէին, Ամէն. եւ յերկցունքն անկանէին առաջի նորս եւ շերկր պապանէին՝

ԳԼ. Զ

- 1 Եւ տեսի զի երաց Գառնն զին յեւթն կնքոցն, եւ լուայ ի միոյ ի չորից կենդանեացն իրբեւ
- 2 զձայն որոտման զի ասէր ՚թէ Գամ՝ Եւ տեսի եւ աշա ձի ոպխաակ, եւ որ հեծեալն էր ի նմա՝ ունէր աղեղն. եւ առաւ նմա պսակ, եւ շեկն յաղթողն զի յաղթեացէ՝
- 3 Եւ յորժամ երաց զկնիքն երկրորդ, լուայ յերկրորդ կենդանոյն զի ասէր, ՚Գամ՝ Եւ ել այլ ձի կարմիր, եւ որ հեծեալն էր ի վերայ նորա՝ առաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն յերկրէ, զի զմիմեանս գնեցնէ, եւ առաւ նմա սուր մի մեծ
- 5 Եւ յորժամ երաց զկնիքն երրորդ, լուայ յերրորդ կենդանոյն զի ասէր ՚թէ Գամ՝. եւ տեսի եւ աշա ձի սեւ, եւ որ նստեալն էր ի վերայ նորա՝ ունէր կշիւ ի ձեռնին իւրեւմ Եւ լուայ ձայն ի միջոյ չորից կենդանեացն, կապիւն մի ցորեան գնաւորի միոյ, եւ երեք կապիւն զարի՝ գնաւորի միոյ. եւ ձէթ եւ զինի մի փնտեսեցես
- 7 Եւ յորժամ երաց զկնիքն չորրորդ, լուայ ձայն ի չորրորդ կենդանոյն զի ասէր ՚թէ Գամ՝ Եւ տեսի, եւ աշա ձի յոռոս, եւ որ նստէրն ի վերայ նորա՝ ունէր զլիւս, եւ Դժոխք երթային զհեա

- 18 Եւսն, քսան եւ չորք երկցունքն
- 19 Եւսն, երկիր պապանէին կենդանոյն յաւիտեանս յաւիտենից
- 20 Եւսն, ի կնքոցն
- 21 Եւսն, Եւսն, եկ, ալ՝ եկ եւ տես
- 22 Եւսն, Եւսն, ել յաղթող եւ զի յաղթեաց
- 23 Եւսն, կենդանեացն որ ասէր
- 24 Եւսն, անուն նմա Մա

- նորաւ և սուսաւ Կնիա իշխանութիւն չորրորդ մասին աշխարհի սասանկէ սրով և սովով և մահուամբ և դադանօք երկրի
- 9 Եւ յորժամ երաց զկնիքն Նինգեբորդ՝ տեսի ի ներքայ սեղանոյն զհոգիս Զամենայն Զարգիան զենեալ՝ վասն բանին Աստուծոյ և վասն վկայու-
- 10 Թեան նորա զոր ունէին։ Որք ասէին ի ձայն մեծ, Մինչեւ յերբ, Տէր սուրբ և ճշմարտաւ, ոչ դատիս և խնդրես զվրէժ արեան մերոյ ի բնակաց
- 11 երկրի։ Եւ տուաւ Կնոյս արկանելիս սպիտակաւ, և ասացաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչեւ լցցին ծառայակիցք նոցա և եղարք նոցա որք հանգերձեալ են կատարել իրբեւ զնոսաւ
- 12 Եւ տեսի յորժամ՝ երաց զկնիքն վեցերորդ, եղև շարժումն մեծ, և արեգակն եղև սեւա իրբեւ զկապերտ օյձեայ, և Լուսինն շարժումիս
- 13 եղև իրբեւ արեւն։ Եւ աստեղք երկնից թօթափեցան յերկիր, որպէս Գեղեւ թղենայ զի ուժ-
- 14 գին շարժիցի ի հողմայ։ Եւ երկնիք իրբեւ զմագտարթեաց գիրս գալարին։ և ամենայն լերինք
- 15 և կղզիք ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան։ Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք, հազարապետք և մեծամեծք և զօրաւորք և ամենայն ծառայք և ամենայն սպառք թաքուցին զինքեանս յայրս և ի
- 16 ծերպոյ վիմաց։ Եւ ասէին իւրեանց թէ՛ Անկերտաք ի վերայ մեր, և ցրլուս՝ թէ՛ Եմաձկեցէք զմեզ։
- 1 Բաւաւ, նոցա 2 Ի Յաւին պաւստ
- 3 Ուաւ, զենեւոյ 4 Յոյն, նոցա իւրաքանչիւր արկանելի սպիտակ
- 5 Յոյն, որպէս թղենի ընկենու զպտուղս իւր խակս, յուժգին հողմոյ շարժեալ
- 6 Յոյն, լերանց և վիմաց թէ՛ Անկերտաք ի վերայ մեր և ծածկեցէք զմեզ յերեսաց աշնորիկ որ նստի ի վերայ աթոռոյն՝ և ի բարկութենէ Գառլին

17 Զի եկն օր մեծ բարկութեան նորա, և ո՞վ կարէ կալ Զառաջի նորա։

ԳԼ. Է

- 1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս զի կային ի չորս անկիւնս երկրի, և ունէին զսորս հողմս երկրի, զի մի՛ շնչեցէ հողմ՝ ի վերայ երկրի և մի՛
- 2 ի ծովու և մի՛ ի ծառու։ Եւ տեսի այլ հրեշտակ զի ել յարեւելից, և ունէր զկնիք Աստուծոյ կենդանոյ, և սպաղախեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշտակսն՝ որոց Զառեալ էր իշխանութիւն՝
- 3 սպականել զերկիր և զծով։ Եւ ասէր, Մի՛ վնասէք երկրի, մի՛ ծովու, մի՛ ծառաց։ զաղարեցէք
- 4 մինչեւ Կնքեցից զծառայս Աստուծոյ Իմայ։ Եւ լուսյ զթիւ կնքեւոյն զի էին հարեւր քառասուն և չորք հազարք կնքեալք յազգէ որդւոյն Իս-
- 5 րայիւ։ Յազգէն Յուդայ՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Թուրքի՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Գաղայ՝ երկուսսան հազար
- 6 կնքեալ, Յազգէն Ասերայ՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Նեփթաղիմայ՝ երկուսսան հա-
- 7 հազար կնքեալ, Յազգէն Մանասի՝ երկուսսան հազար կնքեալ, Յազգէն Շմաոնի՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Դեւեայ՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Իսաքարայ՝ երկուսսան
- 8 հազար կնքեալ, Յազգէն Զաբալոնի՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Յովսեփու՝ երկուսսան հազար կնքեալ, յազգէն Բենիամինի՝ երկուսսան հազար կնքեալ։

1 Ուաւ, նոցա

2 Ի Յաւին պաւստ

3 Յոյն, տուեալ էր

4 Յոյն, կնքեւոյնք

5 Յոյն, մերոյ ի ծակասս նոցա

- 3 Եւ յեա սցարիկ անտի և ահա ժողովուրդ բա-
զում որոց ոչ զայր թիւ, յամենայն ձեկանսսաց
և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզուաց և
յամենայն ժողովորդաց, որք կային առաջի աթո-
ռոյն և առաջի Գառնին՝ արկեալ զիրեամբք
հանդերձս սպիտակ, և արմաւենիս ի ձեռս իւր-
եանց, Ազազակէին ի ձայն մեծ և ասէին, փրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ, որ նստի ի վերայ աթո-
ռոյն, և Գառնին և ամենայն հրեշտակք կային
շուրջ զաթոռովն և զերիցամբքն և զորիւք կեն-
դանեօքն, և անկանէին յերեսս առաջի աթոռոյն
12 և երկիր պազանէին Աստուծոյ, Ասեղով, Ամեն
օրհնութիւն և փառք և իմաստութիւն և զօհու-
թիւն և պատիւ և զօրութիւն և շնորքք Տեառն
Աստուծոյ մերոյ յախտեանս յախտենց, Ամեն
13 և ասէ զիս մի յերկցանց անտի, Սոքա որ
զգեցեալ են զհանդերձս սպիտակ՝ ոչք են, և
14 չկամ ուստի՞ զան: Ես ասացի զնա, Տէր, դու
զիտես. և ասէ զիս, Սոքա են որ զան ի վշտաց
մեծաց, և լուսայն զարկանելիս իւրեանց և սպի-
15 տակացուցին արեամբ Գառնին, Վասն այնորիկ
են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ, և պաշտեն զնա
զախ և զգէիւր ի առձարի նորս, և որ նստի ի
16 վերայ աթոռոյն՝ քնակեալ է ի նոսա: Ոչ քաղ-
ցիցեն և ոչ ծարախիցեն, և ոչ մեղիցէ նոցա ոչ
17 արեզակն և ոչ սօթն: Եւ Գառնն ի միջոյ աթո-
ռոյն շուրջ հովուեացէ զնոսա, և ոռահնորդեացէ
նոցա զի կենաց աղբուր լըոյ կենդանոյ, քանզի
իհատ՝ Աստուած զամենայն արտօսք յաշաց նոցա:

1Յռն, կարողութիւն

2Ի Յռնէն լուսաւ

3Յռն, եղիցի վրան ի վերայ նոցա

4Յռն, Ոչ և ու

5Յռն, Զի

6Յռն, յաղբուրս կենաց ջրոյ, և ջնկեացէ

- 1 Եւ յորժամ երաց զինիւն և թնեորդ, եղև
2 լուսիւն յերկինս որպէս կէս ժամու: Եւ անտի
հրեշտակս և թն՝ որ առաջի Աստուծոյ կային:
3 և տուաւ շոքա և թն փող, Եւ այլ հրեշտակ եկն
և եկաց առ սեղանն, և ունէր խնկանոց ոսկի,
և տուաւ նմա խունի բազում, զի մատուցէ
չպաղթս ամենայն սրբոց ի վերայ անկեղէն սե-
4 ղանոց առաջի աթոռոյն: Եւ ել ծախ խնկոցն՝
չաղթք սրբոցն ՝ ի ձեռաց հրեշտակացն՝ առաջի
5 Աստուծոյ: Եւ եկից հրեշտակն զխնկանոցն՝ ի
հրոյ սեղանոյն, և արկ զնա յերկիր, և եղև
որոտումն և ձայնք և փայլատակումն և շար-
6 ժումն մեծ: Եւ և թն հրեշտակքն որ ունէին
և թն փող՝ պարարտուեցին զինքեանս առ ի
հարկանել:
7 Եւ առաջին հրեշտակն հշար զփողն, և եղև
կարկուտ և հուր և արիւն խառնեալ, և անկաւ
յերկիր, և զերբորդ մասն երկրի այրեաց, և
զերբորդ մասն ծառոց այրեաց, և զամենայն
զալար խոտոյ այրեաց:
8 Եւ երկրորդ հրեշտակն փողեաց, և իրբև
զլեռոն մի մեծ հրդեհեալ անկաւ ի ծով, և եղև
երբորդ մասն ծովու արիւն: Եւ սատակեցաւ եր-
բորդ մասն չուղակաց, և որ ունէր շունչ կեն-
դանի սպականեցաւ:
9 Եւ երրորդ հրեշտակն փողեաց, և անկաւ

1Յռն, զեւթն հրեշտակն

2Յռն, յաղթս, Կա, ընդ աղթս

3Յռն, ի ձեռանէ հրեշտակին

4Յռն, Եւ առ հրեշտակն զխնկանոցն և եկից զնա

5Յռն, արարածոց որ ի ծովու, որոց էր շունչ

և երբորդ մասն նոց ուց ընկղմեցաւ

15 ասոյց եւ լուծան չորք հրեշտակքն պատրաս-
տեալք ի ժամ եւ յօր եւ յախն եւ ի տարիս զի
16 սպանեցեն զերբորդ մասն մարդկանս եւ համարք
հեծելոց զօրաց նոցա ՚բերք բիրուց եւ հազարք
17 հազարաց լուայ՝ զթիւ նոցա եւ հոտեր ձիս ի
տեսլանն, եւ հեծեալս ի նոսա՝ որք ունէին
զրահս հրեղէնս եւ յակինթիս հրդեհեալս ծծում-
բով՝ եւ զլուխք ձիոցն իբրեւ զգլուխս առիւ-
ծուց եւ ի բերանոյ նոցա հոր երանէր եւ ծով
18 եւ ծծումբս եւ ի հարուածոցս յայոցանէ՝ մե-
ռաւ երբորդ մասն մարդկան՝ ի հրդեհ եւ ի ծիւղն
19 եւ ի ծծմբոյն որ երանէր ի բերանոյ նոցա։ Զի
՚իշխանութիւն ի բերանս է նոցա եւ յաբխ նո-
ցա՝ եւ աղիք նոցա նմանութիւն օձի։ եւ ունէին
20 զլուխս որով՝ աստակէին զանիրասն։ եւ այլք ի
մարդկանէ՝ որ ոչ մեռան ի հարուածոցս յայս-
ցանէ՝ ոչ ապախարեցին եւ ոչ դարձան ի գոր-
ծոց ձեռաց իւրեանց, յերկրպագութենէ զիւրաց
եւ կռոց յոսկեղինաց եւ յարծաթեղինաց եւ ի
պղնձոյ եւ ի քարէն ի փայտէ, որք ոչ տեսանէ
21 կարեն եւ ոչ լսել եւ ոչ գնալ։ եւ ոչ ապախա-
րեցին ի մարդասպանութենէ եւ ի զեղաստու-
թենէ եւ ի պղտնկութենէ եւ ի գողութենէ
իւրեանց։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր զի իշխնէր յերկ-
նից, եւ զգեցեալ էր անպ, եւ ծիածան ի զլուխ
նորա, եւ երեսք նորա իբրեւ զարեգակն, եւ դաք

Յաշն, երկու բերք բիրուց եւ լուայ

Յաշն, այսպէս տեսի Յաշն, յակնթեղէնս եւ
ծծմբեղէնս Ուռն, յերկի հարուածոց աստի
Ուռն, իշխանութիւն ձիոցն Յաշն, մասնէին

2 նորա օրպէս սին ինչ, եւ ունէր ի ձեռին իւ-
րում զբկոյք մի բացեալ։ եւ եղ զոտն իւր զաջ
3 ի վերայ ծովու, եւ զձախն ի վերայ երկրի եւ ա-
զաղակեաց ի ձայն մեծ, զպնեաց իբրեւ զառեւծ,
եւ յորժամ աղաղակեաց, խօսեցան եւթն օրսա-
4 մունք յիւրեանց ձայնս եւ յորժամ խօսեցան
եւթն օրսամունքն, կառէի զբեկ։ եւ լուայ ձայն
յերկնից զի ասէր, կնքեա զոր խօսեցան եւթն
5 օրսամունքն, եւ մի զբերս եւ հրեշտակն զոր տեսի,
որ եղ զոտն իւր ի վերայ ծովու եւ զմեան ի ցա-
6 մաքի, համարձ գնեան իւր զաջ յերկինս։ եւ
երգուաւ ի Կնէզանին յախտանից որ ՚Հաստաա-
եաց զերկի եւ որ ի նմա, զի ոչ եւս կայ՝ այլ
7 ժամանակ։ Այլ յաւուրս ձայնի եւթներորդ
հրեշտակն, յորժամ հարցն զփոքն, կատարեցի
խորհուրդն Աստուծոյ որ ասեաւարանեցաւ ՚ի
ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէքն։
8 եւ ձայնն զոր լուայ յերկնից՝ զարձեալ խօսե-
ցաւ ընդ իս եւ ասէ, Երթ, առ զգրիդսն զոր ու-
նի հրեշտակն բացեալ ի ձեռին իւրում, եւ կայ ի
9 վերայ ծովու եւ ցամաքի եւ ես երթեալ ՚առ
հրեշտակն՝ ինկրեցի ի նմանէ։ եւ ասէ ցիս, Առ
զսա եւ կեր զգլուխ, եւ զստնացի յորովայն քո,
10 այլ ի բերան քո է քաղցր իբրեւ զմեղր։ եւ ասի
զգրիդսն ՚բացեալ ի հրեշտակն՝ եւ կրայ ցնաւ եւ
էր ի բերան իմ օրպէս մեղր։ եւ յորժամ կերայ,
11 զառնացաւ որովայն իմ եւ ասէ ցիս, Հաստնէ-
քեզ զարձեալ մարգարէանալ ի ժողովուրդս եւ
ի հեթանոսս եւ ի լեզուս եւ ի թագաւորս՝ Երկրի

Յաշն, հաստաառեաց զերկինս եւ որ ի նմա, եւ
զերկիւր եւ որ ի նմա, եւ զծով եւ որ ի նմա, զի ոչ
եւս ինկէ ՚ի Գնէն առնալ Յաշն, առ հրեշ-
տակն, տասնի ցնաւ, Տուր ինձ զգրիդսն

Յաշն, ի ձեռանէ հրեշտակին Յաշն, բացաւ մա

ԳԼ. ԺԱ.

- 1 Եւ տուա ինձ եղէզն նման գաւաղանի. և կայր հրէշտակն և ասէր ցիս, Արի և չափես դառնարն Աստուծոյ և զսեղանն և զերկրպագութիւնսն որ ի նմա Եւ զգաւ ի թիւ որ արտաքոյ տաճարին թող զնա և մի չափեր, զի տուաւ է զնա հեթանոսաց. և զքաղաքն սուրբ կոխեցցեն ամիսս քառասուն և երկուս Եւ տաց երկուց վկայից իմաց և մարգարէասցին աւուրս հազար երկերիւր և մի ժամիսն՝ զգեցեալ քուրձս Սաքա են երկու ձիւ թենիքն և երկու ծրարք, որ կան առաջի Աստուծոյ յերկրի Եւ որք կամիցին վնասել նոցա, հուր ելցէ ի բերանոյ նոցա և կերիցէ զթշնամիս նոցա. և որք կամիցին մեղանել նոցա՝ այսպէս սատառ կեցցին Սաքա ունին ի խնամութիւն փակել զերկուս զի մի տեղացէ գաւուրս մարգարէութեան նոցա. և ունին ի խնամութիւն ի վերայ Հուր զարձուցանել զնոսա յարիւն, և հարկանել զերկիր յամենայն հարուածս՝ քանիցս անգամ
- 7 և կամիցին Եւ յորժամ կառարեացցին Յզամենայն աւուրս վկայութեան ի բերանոյ, յայնժամ գազանն որ ելանէ յանդերձոյ՝ տացէ ընդ նոսա պատերազմ, և յաղթեցէ նոցա և սպանցէ զնոսա Եւ դի նոցա անկեալ կայցէ ի մէջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մեծի, որ անուանեալ կոչի րաս հողոյն Սոգոմ և Եգիպտոս, ուր և Տէրն նոցա խաչեցաւ Եւ տեսցին զնոսա ամենայն ցեղք և ժողովուրդք և ամենայն լեզուք և հեթանոսք, զի դի նոցա անկեալ կայցէ զերիս հաւուրս. և ոչ տացին թաղել ի զերեւոյնս

Ինքուս, Տեառն

ՅԵՂԵՆ, երկրի

ՅԵՂԵՆ, զվկայութիւն ՅԵՂԵՆ, ի հրապարակ քաղաքին մեծի Սոգոմ, ուր ՅԵՂԵՆ, աւուրս և կէս

- 10 զոսկերս նոցա Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին և խնդան ի վերայ նոցա, մինչև ընծայս և պատարագս տանել միմեանց. վասն զի սաքա երկրքին մարգարէքս չարչարեցցեն զրեակիս երկրի
- 11 Եւ յեա երկոյ աւուրց և կիսոյ հոգի կենդանի յԱստուծոյ ըմացէ ի նոսա. և յարիցեն կացցեն ի վերայ ուրոյ բերանոց, և ահ և երկեւ զմեծանկաւ ի վերայ ամենեցուն որ տեսնեն զնոսա
- 12 Եւ Յլուայ զձայն մեծ որ ասէր ցնոսա, Յկրաւցէք՝ ելէք սառ. և լին յերկինս ամպովք, և տեսին զնոսա թշնամիք ի բերանոց Եւ ի ժամուն յայնիկ շարժումն մեծ եղև, և տաներորդ ամսն քաղաքին ընդմեջաւ, և մեռան ի շարժմանէն արք և թիւ հազար. և յեա այնորիկ ահ մեծ եղև յամենեւեմ և փառս տային Աստուծոյ երկնաւորի Ահաւսիկ վայն երկրորդ էանց, և վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի
- 15 Եւ յորժամ և ի թերորդ հրէշտակն հարկանել զիողն, Դեղև ձայն յերկինս և ասէ, Եղև թագաւորութիւն Յամենայն տիեզերաց Տեառն մերոյ և Քրիստոսի իւրոյ. և թագաւորեցէ Քի վերայ ամենայն յախտեան յախտեցի Եւ յսան և յորք երկուսն որ նստին յաթոռս ի բերանոց առաջի Աստուծոյ՝ անկանէին ի վերայ երեսաց ի բերանոց և երկիր պազանէին Տեառն Աստուծոյ
- 17 Ժոյ, և ասէին, Գոհանամք զքէն, Տէր Աստուծ Ամենակալ, որ էն և Յես և¹⁰ առեր զգորութիւն

ՅԵՂԵՆ, չարչարեցին ՅԵՂԵՆ, եմուտ ՅԵՂԵՆ, կայցին Պոլսէ, լուսն ՅԵՂԵՆ, ելէք այլր ՅԵՂԵՆ, և որք մեռցին՝ զահի հարան ՅԵՂԵՆ, և զեն ձայնք մեծ ամեծք յերկինս որ ասէին Յի Թանկն պոլսէ ՅԵՂԵՆ, որ էրն

¹⁰ Ուտէ յաւելուս, որ գալոցն է:

- 18 Բայց մեծ և թագաւորեցեր, Եւ հեթանոսք բարկացան, և եկն բարկութիւն քաւ, և ժամանակ մեռելոց զի դասուցին. և այս վարձս ծառայից քոց մարգարէից և որոց, երկու դասաց անուան քո, փոքունց և մեծամեծաց, և սպականեալ գաղականիս երկրի:
- 19 Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ յերկինս, և երեւեցաւ. Գաղականսն Գաղատիոյ ի տաճարն իւր, և եղեն փայլատախմունք և ձայնք և որոտմունք և շարժումն և կարկուտ մեծամեծ:

ԳԼ. ԺԲ

- 1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն, և լուսն ի ներքոյ ուտից նորա, և ի վերայ գլխոյ նորա սրակ աստեղեայ յերկաւասանից, Եւ էր յգիւ, և ճէր յերկնս, և բազում վտօք մերձ էր ի ծնանել:
- 3 Եւ երեւեցաւ այլ նշան յերկնս, և ահաւաստիկ վիշապ մի մեծ հրեղեն, որոյ էին գլուխք եւթն և եղլեւրք տասն, և ի վերայ գլխոյ նորա եւթն խոյրք: Եւ տուան նորա քարէք զերբորդ մասն աստեղաց երկնից, և արկ զնոսա յերկիր, և վիշապն կայր առաջի կնոյն որ հանդերձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի կինն զորդ իւր, կոչցն զնա Վիշապն, Եւ ծնաւ Վիշն արու որ հանդերձեալ է հոյսել զամենայն հեթանոսս գաւառ զանաւ երկաթեաւ, և յափշտակեցաւ որդի նորա առ Աստուած և առ աթոռ նորա: Եւ կինն փախեաւ յանապատ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ յԱստուծոյ, զի կերակրեցի տնդ առաքս հազար երկերիւր և վաթսուն:

1Յ-ըն, տաղանակն ուխտին

2ի Յ-ըն, առաջ իւրոյ, այլ՝ Տեառն

3ի Յ-ըն, պատիւ

- 7 Եւ եղեւ պատերազմ յերկինս Միքայէլ և հրեշտակք իւր կռուէին ընդ վիշապն, և վիշապն պատերազմէր իջորդք իւրովք: Եւ ոչ կարացին կալ ընդդէմ. և տեղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս: Եւ անկաւ վիշապն մեծ, օձն առաջին, որ անուանեալ կոչի շիւեղեղեղ որ Աստանայ որ մարբեցոյց զամենայն տիեզերս յերկրի, և հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան: Եւ լուսն ձայն մեծ յերկնից որ ասէր, Արդ եղեւ զորութիւն և փրկութիւն և արքայութիւն Աստուծոյ մերոյ, և իշխանութիւն Օծելոյ նորա. զի անկաւ յարախօսեւ եղբարց մերոց, որ չարախօսէր զնոցանէ:
- 11 առաջի Աստուծոյ զառ և զգիւերս Եւ նոքա յաղթեցին նմա արեամբ Գաղինն, և բանիս վկա յութեան նորա, և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն:
- 12 Ամենեւ ի մահ՝ Վասն այսորիկ նորա լիցին երկինք. և ամենայն որ բնակեալ են ի նմա, վաճ երկրի և ծովու զի անկաւ Բանաւորիւն առ ձեզ, որ ունի զգառումն բազում, Եւ կոցցէ առ անկաւ մի ժամանակս:
- 13 Եւ յորժամ ետեւ վիշապն թէ անկաւ յերկիր, զհետ եղեւ կնոյն որ ծնաւ զամենայն արու: Եւ տուան կնոյն երկու թեւք արծուոյ մեծի զի թռիցէ յանապատ ի տեղի իւր, ուր կերակրէր տնդ ժամանակ և ժամանակս և կէս ժամանակի:
- 15 յերեսաց օձին Եւ եհեղ օձն ի բերանոյ իւրով զհետ կնոյն զուր զի ընկզմեցէ զնա Եւ օգնեաց երկիր կնոյն, և երաց երկիր զբերան իւր և եկաւ զուրն զոր եհեղ վիշապն ի բերանոյ իւրով:

1Յ-ըն, և հրեշտակք նորա 2Յ-ըն, Բանաւորիւն

3ի Յ-ըն, պատիւ յիւրեանց և ոչ սիրեցին

զնոյն իւրեանց 4Յ-ըն, ուրախ լինուիլ երկինքի

5Յ-ըն, էլք 6Յ-ըն, վաճ բնակեաց

7Յ-ըն, զիտապեալ եթէ ունի անկաւ ժամանակ

- 17 Եւ ցտեհաւ վիշապն ընդ կնոջն, և գնաց պատե-
րազմել ընդ այլ զատակս նորա որք օրակէին
18 Թիւնն Յիսուսի, Եւ Վաց ի վերայ աւաղոյ ծովու:

ԳԼ ԺԳ

- 1 Եւ տեսի զի ելանէր ի ծովէն դազան, և ունէր
գլուխս և թն և եղջերս տասն, և ի վերայ եղ-
ջերաց նորա տասն խոյր, և ի վերայ գլխոց նորա
2 անուն հայհոյութեան Եւ գազանն զոր տեսի
նման ընծու, և ոտք նորա իբրեւ դարձու, և բե-
րան նորա որպէս գառի ծու: և ետ նմա վիշապն
զգործութիւն իւր և զաթոռ իւր և զիշխանու-
3 թիւն մեծ: Եւ մի ի գլխոց նորա շիրաւորեալ
էր ի մահ: և վեր մահուան նորա ողջանայր:
և զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գազանն, յզի
4 ետ նմա վիշապն զթագաւորութիւն իւր՝ Եւ եր-
կիր պագին վիշապին որ ետ զիշխանութիւնն գա-
զանին, Դև առին, Ող խցէ նման գազանիս:
5 Կամ ող կարեղէ պատերազմել ընդ դմաւ Եւ
առաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս և զշոյ-
հոյութիւն: և տուաւ նմա իշխանութիւն զա-
6 միսս քառասուն և երկուս Եւ երաց զբերան իւր
հայհոյութեամբ առ Աստուած, և հայհոյեաց զա-
նուն նորա և զսորանն նորա, և ճերկնային
7 խորանն Եւ՝ առաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ
8 ամենայն սզգաց և լեզուաց և ժողովրդոյ: Զի
երկիր պագցեն նմա ամենայն որ բնակեալ են

1Ուշտ, կացի 2Յռն, էր որպէս վերաւորեալ
3Ի Թաւին աւագն 4Յռն, և երկիր
պագին գազանին և ասէին 5Յռն, զորս
բնակեն յերկնս (7) Եւ տուաւ նմա առնել
պատերազմ ընդ սուրբս և յաղթել նոցա, և

- ընդ երեսս երկրի, որոց ոչ են գրեալ անուանք
նոցա ի դպրութիւն կենաց Գառնն գեներոյ ի
9 սկզբանէ աշխարհի Ոյք ունին տկանն լսելոյ՝
10 լուիցեն: Զի են ոմանք՝ որք ի գերութիւն վա-
րեցին, և են ոմանք՝ որ սրով սեռցին, և են
ոմանք՝ որ անձամբ դանձին սպանանիցեն: աստ
է համբերութիւն և հաւատ սրբոց:
11 Եւ տեսի այլ գազան զի ելանէր յերկրէ, և
ունէր եղջերս երկուս նման գառնն, և խօսէր
12 իբրեւ զվիշապին Եւ զիշխանութիւն զամենայն
գառաջնոց գազանին զործէր առաջի նորա: և
առնէր զերկիր և զամենայն բնակիչս նորա զի
երկիր պագանիցեն գազանին առաջնոց, շինչեւ
13 ողջասցի վեր մահու նորա: Եւ առնէր նաւն
բաղումս, և տայր ճրպ իջանել յերկնից յերկիր
14 առաջի մարդկան, Եւ մարբեցուցանէր զորս
բնակեալ են յերկրի՝ նշանօքն որ տուեալ են ի
ձեռս նորա, առնել առաջի գազանին: Յասեն
ցնա բնակիչք երկրի, Արս զպատկեր գազանին,
15 որ ի վերաց սրոյն եկեաց: Եւ տուաւ նմա իշ-
խանութիւն զի տացէ հոգի պատկերի գազանին,
և զի խօսեցի պատկերն, և երկիր պագցեն նմա
ամենայն բնակիչք երկրի, և որ ոչ պագցէ երկիր
16 պատկերի գազանին՝ սպանցէ պնա: Եւ ճարտացէ
գառնայն, զիւրքունս և զմեծամեծս և զմեծա-
տունս և զսոգատոս, և զսգատոս և զմատոս,
զի տացէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռքն և ի վերայ

1Յռն, եթէ ոք ի գերութիւն վարէ, ի գերու-
թիւն վարեոցի, և եթէ ոք որով սպանանէ, որով
սպանցի 2Յռն, որոյ ողջացեալ էին վերք
մահուան նորա 3Յռն, և ասէր ցորս բնակեալ
են ի վերայ երկրի առնել պատկեր գազանին որ
ունի զվերս սրոյն, և եկեաց 4Ի Թաւին աւագն
5Յռն, առնէր զամենեւեան 6Յռն, կամ

- 17 ճակատու նոցաւ եւ ոչ ոք կարացել զնել և վաճառել, եթէ ոչ ունիցի զբոլոմ ՚գրոյն և՝
18 զանուն գաղանին և զթիւ անուան նորաւ Աստ է իմաստութիւն. որ ունի միտմ ճամբերսցի զթիւ գաղանին. շթիւ եղևայն մարդոյ, և թիւ անուան նորա է այս,՝ վնց հարելս վաթսուն և վնց:

ԳԼ. ԺԳ

- 1 Եւ տեսի, և ահա Գառն կայր ի վերայ լերինն Սիւնիսի և ընդ նմա հարելս քառասուն և չորք հազարք, որ ունէին զանուն նորա և անուն՝
2 Հօր նորա զրեալ ի վերայ ճակատուց նոցաւ եւ լուսայ ձայն յերկնից որպէս զձայն խորց բազմաց և ձայն որոտման մեծի և լուսայ իրեւ զձայն քնարահարաց, զի հարկանիցեն զքնարա իւր-
3 եանց, եւ երգէին զերգս նորս առաջի աթոռոյն և առաջի չորից կենդանեացն և առաջի երկ-
ցանցն. և ոչ ոք կարէ գիտել զերգս նոցա, բայց միայն հարելս քառասուն և չորս հազարքն, որ-
4 ազատեալ են յերկրէ և նորա են որք ընդ կա-
նայս ոչ խառնակեցան, և են կուսանք. սոքա զկնի երթան Գառնին ուր և երթիցէ. սոքա զնտրեցան ի մարդկանէ առաջի Աստուծոյ և
5 Գառնինս եւ ի բերան նոցա ոչ գտան սուտ, զի ամբիժք ենի:
6 Եւ տեսի այլ հրեշտակ թռուցեալ ի մէջ երկ-
նից, և ունէր աւետիս յառիտեանական աւետա-

- րանել Յամենայն ազգաց և լեզուաց որ բնակեալ
7 են յերկրի՝ եւ ասկ ի ձայն մեծ, Երկրորդ յԱստուծոյ և տուր փառս նմա, զի եկն ժամ գառաստանն նորա. և երկիր պազէր Արարչին երկնի և երկրի և ծովու և ազրերաց չորոյ:
8 Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նորա և ասէր, Անկաւ, անկաւ. Բարեկուն մեծն, ՚ի գինւոյ որբեցութենէ՝ ի ցառմանէ՝ ի պառնկութենէ իւր-
9 մէ՝ որ արբեցայ զամենայն հիթանոսս՝ եւ այլ հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա, և ի ձայն մեծ ասէր, Ով ոք երկրպագեաց գաղանին և պատկերի նորա, և կամ զգրոմ նշանի նորա առ ի ճակատ իւր և կամ ի վերայ աջոյ ձեռնին
10 իւրոյ, Այնպիսիս արբէր ի բաժակէ ցառմանն Աս-
տուծոյ, արկելոյ յանապակէ բարկութեան բա-
ժակին, և տանջեցի հրով և ծծմբով առաջի
11 Աստուծոյ և Գառնինս եւ ծախս նոցա ելցէ՝ յառիտեան յառիտեանից. և ոչ ունին համգիտա-
որք երկիր պազին գաղանին ի տուէ և ի գիւրիս, և որք երկիր պազին պատկերին, և առին
12 զգրոմ և զանուն նորա՝ եւ համբերութիւն սրբոյն աստ է. «այս՝ որք պաշեն զպատուիրանս
13 Աստուծոյ և զհաւատս Յիսուսի եւ լուսայ ձայն յերկնից որ ասէր ցիտ, Գրեա, Երանի մեռերցի որք ի Տէր ննջեցին» շայժմիկ վաղմաղակի.՝ գոյս

13-ը, որոց բնակեալ են ի վերայ երկրի, ամե-
նայն ազգաց և ազանց և լեզուաց և ժողովրդոց
23-ը, զի ի գինւոյ ցառման պատնկութեան իւրոյ
արբոյց ամենայն հիթանոսաց 23-ը, հրեշ-
տակաց սրբոց 23-ը, ամենայն նոցա երանէ-
23-ը, համգիտա ի տուէ և ի գիւրիս որք երկիր
պազանեն գաղանին և պատկերի նորա, և որ
միտեցամ առնու զգրոմ անուան նորա
6 ի Յաննիս, յոմաւ աղաւթի, յայլ՝ աստ
73-ը, այսուհետեւ

13-ը, կամ 23-ը, զի թիւ մարդոյ է,
և թիւ նորա 23-ը, աղաւթի
23-ը, քնեցան ի մարդկանէ յերախայրիս
20-ը, յաղաւթի, առաջի աթոռոյն Աստուծոյ

ասէ Հոգին, քանզի հանդեան յաշխատութենէ իրեանց, Իսայ միայն՝ զործք իրեանց չազան զհետ նոցա:

- 14 Եւ տեսի, եւ ահա ամպ սպիտակ, եւ ի վերայ ամպոյն նստել Նման Որդւոյ մարդոյ, եւ ի գլուխ իւր պսակ ոսկի, եւ ի ձեռին իւրում ունէր զհրանդիս սրեալ:
- 15 Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկնից, աղաղակէր ի ձայն մեծ եւ ասէր, Որ նախագ ի վերայ ամպոյղ՝ առաքեալ զհերանդիւ զո եւ հնձեալ, զի եկին ժամանակ հնձոց, եւ հասեալ են հունձք երկւ:
- 16 Եւս Եւ արկ որ նստէր ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր յերկիր, եւ հնձը զամենայն բնակիչս երկրի:
- 17 Եւ այլ հրեշտակ ելանէր ի տաճարէն որ յերկնս, եւ ունէր եւ սա զհրանդիս սրեալ: Եւ այլ հրեշտակ ելանէր ի սեղանայն որ ունէր ի խմանութեն ի վերայ հրոյ, եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ առ հրեշտակն որ ունէր զգերանդին սրեալ, եւ ասէր, Զկթեալ զոգլորչս յայգոյ երկրէ, զի հոռեալ է խաղողի ի դմա: Եւ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր, եւ կթէր զխաղող նորա, եւ արկանէր 3 ի հնձանն Աստուծոյ ի մեծ: Եւ կսկսեցաւ հնձանն արտաքոյ քաղաքին, եւ ելանէր ի հնձանէն արիւն միկնու: Ի սանձս 3 ձիոյն՝ եւ երկայնութիւն նորա՝ հազար եւ վեց հարեւր ասպարեղ:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Եւ տեսի այլ նշան յերկնս մեծ եւ սքանչելի հրեշտակս եւ թն որք ունէին եւ թն վերս զինի:

1 Յշն, զի 2 Յշն, 2 զեա զգերանդիւ սրեալ եւ կթեա 3 Յշն, ի հնձան ցառ մանն 3 Յշն, ձիոց ընդ

- զի նոքօք՝ կատարէր բարկութիւնն Աստուծոյ:
- 2 Եւ տեսի որպէս ծով ապակեղէն խառնեալ հրով. եւ որք յաղթեցին գաղանին եւ պատկերի նորա եւ թաւոյ անասն նորա 3 Եւ զբոյսն նորա, նոքա կային ի վերայ ծովուն ապակեղէնի, եւ ունէին զքննարս Աստուծոյ, եւ երգէին զերգս Մովսիսի 2 առաջի Աստուծոյ, եւ զերգս Դաւիթն՝ առեղով թէ Մեծամեծ եւ սքանչելի են զործքք քո, Տէր Աստուած Ամենակալ, որդար եւ ճամբորհ են ճանապարհք քո, Թագաւոր 3 ամենայն հէ:
- 4 Թանառաց Եւ ով որ ունէր յերկնց եւ փառասրեացէ Զսուրբ անուն քո, զի դու միայն ես սուրբ, 3 Եւ արժանի երկրպագելոյ, զի ամենայն հիմանսք եկեացեն եւ երկիր պաղցեն առաջի քո, Տէր, յորժամ արդարութիւն քո յայտնեցի:
- 5 Եւ յետ այսորիկ տեսի եւ բացաւ տաճարն խառնին վկայութեան որ էր յերկնս: Եւ ելանէին ի տաճարէն եւ թն հրեշտակք որք ունէին եւ թն հարուածս, եւ զգեցեալ էին կառուածքս եւ պայծառս, եւ գտաւորեալ էին առ ստեամբք:
- 7 Իրեանց գոտիս ոսկեղէնս: Եւ 8 ի յորից կենդանեացն 2 սուա եւ թն հրեշտակացն եւ թն 10 սկաւառակս ի ցամաքս Աստուծոյ կենդանայն:
- 8 Եւ իտեանս յաւ իտենից: Եւ լցաւ տաճարն ծխով փառացն Աստուծոյ եւ զօրութեան նորա: Եւ ունէր կտրեր մտանել ի տաճարն՝ մինչեւ կատարեցին եւ թն հարուածքն եւ թն հրեշտակացն:

1 Յշն, 2 Յշն, 3 Յշն, 4 Յշն, 5 Յշն, 6 Յշն, 7 Յշն, 8 Յշն, 9 Յշն, 10 Յշն, 11 Յշն, 12 Յշն, 13 Յշն, 14 Յշն, 15 Յշն, 16 Յշն, 17 Յշն, 18 Յշն, 19 Յշն, 20 Յշն, 21 Յշն, 22 Յշն, 23 Յշն, 24 Յշն, 25 Յշն, 26 Յշն, 27 Յշն, 28 Յշն, 29 Յշն, 30 Յշն, 31 Յշն, 32 Յշն, 33 Յշն, 34 Յշն, 35 Յշն, 36 Յշն, 37 Յշն, 38 Յշն, 39 Յշն, 40 Յշն, 41 Յշն, 42 Յշն, 43 Յշն, 44 Յշն, 45 Յշն, 46 Յշն, 47 Յշն, 48 Յշն, 49 Յշն, 50 Յշն, 51 Յշն, 52 Յշն, 53 Յշն, 54 Յշն, 55 Յշն, 56 Յշն, 57 Յշն, 58 Յշն, 59 Յշն, 60 Յշն, 61 Յշն, 62 Յշն, 63 Յշն, 64 Յշն, 65 Յշն, 66 Յշն, 67 Յշն, 68 Յշն, 69 Յշն, 70 Յշն, 71 Յշն, 72 Յշն, 73 Յշն, 74 Յշն, 75 Յշն, 76 Յշն, 77 Յշն, 78 Յշն, 79 Յշն, 80 Յշն, 81 Յշն, 82 Յշն, 83 Յշն, 84 Յշն, 85 Յշն, 86 Յշն, 87 Յշն, 88 Յշն, 89 Յշն, 90 Յշն, 91 Յշն, 92 Յշն, 93 Յշն, 94 Յշն, 95 Յշն, 96 Յշն, 97 Յշն, 98 Յշն, 99 Յշն, 100 Յշն, 101 Յշն, 102 Յշն, 103 Յշն, 104 Յշն, 105 Յշն, 106 Յշն, 107 Յշն, 108 Յշն, 109 Յշն, 110 Յշն, 111 Յշն, 112 Յշն, 113 Յշն, 114 Յշն, 115 Յշն, 116 Յշն, 117 Յշն, 118 Յշն, 119 Յշն, 120 Յշն, 121 Յշն, 122 Յշն, 123 Յշն, 124 Յշն, 125 Յշն, 126 Յշն, 127 Յշն, 128 Յշն, 129 Յշն, 130 Յշն, 131 Յշն, 132 Յշն, 133 Յշն, 134 Յշն, 135 Յշն, 136 Յշն, 137 Յշն, 138 Յշն, 139 Յշն, 140 Յշն, 141 Յշն, 142 Յշն, 143 Յշն, 144 Յշն, 145 Յշն, 146 Յշն, 147 Յշն, 148 Յշն, 149 Յշն, 150 Յշն, 151 Յշն, 152 Յշն, 153 Յշն, 154 Յշն, 155 Յշն, 156 Յշն, 157 Յշն, 158 Յշն, 159 Յշն, 160 Յշն, 161 Յշն, 162 Յշն, 163 Յշն, 164 Յշն, 165 Յշն, 166 Յշն, 167 Յշն, 168 Յշն, 169 Յշն, 170 Յշն, 171 Յշն, 172 Յշն, 173 Յշն, 174 Յշն, 175 Յշն, 176 Յշն, 177 Յշն, 178 Յշն, 179 Յշն, 180 Յշն, 181 Յշն, 182 Յշն, 183 Յշն, 184 Յշն, 185 Յշն, 186 Յշն, 187 Յշն, 188 Յշն, 189 Յշն, 190 Յշն, 191 Յշն, 192 Յշն, 193 Յշն, 194 Յշն, 195 Յշն, 196 Յշն, 197 Յշն, 198 Յշն, 199 Յշն, 200 Յշն, 201 Յշն, 202 Յշն, 203 Յշն, 204 Յշն, 205 Յշն, 206 Յշն, 207 Յշն, 208 Յշն, 209 Յշն, 210 Յշն, 211 Յշն, 212 Յշն, 213 Յշն, 214 Յշն, 215 Յշն, 216 Յշն, 217 Յշն, 218 Յշն, 219 Յշն, 220 Յշն, 221 Յշն, 222 Յշն, 223 Յշն, 224 Յշն, 225 Յշն, 226 Յշն, 227 Յշն, 228 Յշն, 229 Յշն, 230 Յշն, 231 Յշն, 232 Յշն, 233 Յշն, 234 Յշն, 235 Յշն, 236 Յշն, 237 Յշն, 238 Յշն, 239 Յշն, 240 Յշն, 241 Յշն, 242 Յշն, 243 Յշն, 244 Յշն, 245 Յշն, 246 Յշն, 247 Յշն, 248 Յշն, 249 Յշն, 250 Յշն, 251 Յշն, 252 Յշն, 253 Յշն, 254 Յշն, 255 Յշն, 256 Յշն, 257 Յշն, 258 Յշն, 259 Յշն, 260 Յշն, 261 Յշն, 262 Յշն, 263 Յշն, 264 Յշն, 265 Յշն, 266 Յշն, 267 Յշն, 268 Յշն, 269 Յշն, 270 Յշն, 271 Յշն, 272 Յշն, 273 Յշն, 274 Յշն, 275 Յշն, 276 Յշն, 277 Յշն, 278 Յշն, 279 Յշն, 280 Յշն, 281 Յշն, 282 Յշն, 283 Յշն, 284 Յշն, 285 Յշն, 286 Յշն, 287 Յշն, 288 Յշն, 289 Յշն, 290 Յշն, 291 Յշն, 292 Յշն, 293 Յշն, 294 Յշն, 295 Յշն, 296 Յշն, 297 Յշն, 298 Յշն, 299 Յշն, 300 Յշն, 301 Յշն, 302 Յշն, 303 Յշն, 304 Յշն, 305 Յշն, 306 Յշն, 307 Յշն, 308 Յշն, 309 Յշն, 310 Յշն, 311 Յշն, 312 Յշն, 313 Յշն, 314 Յշն, 315 Յշն, 316 Յշն, 317 Յշն, 318 Յշն, 319 Յշն, 320 Յշն, 321 Յշն, 322 Յշն, 323 Յշն, 324 Յշն, 325 Յշն, 326 Յշն, 327 Յշն, 328 Յշն, 329 Յշն, 330 Յշն, 331 Յշն, 332 Յշն, 333 Յշն, 334 Յշն, 335 Յշն, 336 Յշն, 337 Յշն, 338 Յշն, 339 Յշն, 340 Յշն, 341 Յշն, 342 Յշն, 343 Յշն, 344 Յշն, 345 Յշն, 346 Յշն, 347 Յշն, 348 Յշն, 349 Յշն, 350 Յշն, 351 Յշն, 352 Յշն, 353 Յշն, 354 Յշն, 355 Յշն, 356 Յշն, 357 Յշն, 358 Յշն, 359 Յշն, 360 Յշն, 361 Յշն, 362 Յշն, 363 Յշն, 364 Յշն, 365 Յշն, 366 Յշն, 367 Յշն, 368 Յշն, 369 Յշն, 370 Յշն, 371 Յշն, 372 Յշն, 373 Յշն, 374 Յշն, 375 Յշն, 376 Յշն, 377 Յշն, 378 Յշն, 379 Յշն, 380 Յշն, 381 Յշն, 382 Յշն, 383 Յշն, 384 Յշն, 385 Յշն, 386 Յշն, 387 Յշն, 388 Յշն, 389 Յշն, 390 Յշն, 391 Յշն, 392 Յշն, 393 Յշն, 394 Յշն, 395 Յշն, 396 Յշն, 397 Յշն, 398 Յշն, 399 Յշն, 400 Յշն, 401 Յշն, 402 Յշն, 403 Յշն, 404 Յշն, 405 Յշն, 406 Յշն, 407 Յշն, 408 Յշն, 409 Յշն, 410 Յշն, 411 Յշն, 412 Յշն, 413 Յշն, 414 Յշն, 415 Յշն, 416 Յշն, 417 Յշն, 418 Յշն, 419 Յշն, 420 Յշն, 421 Յշն, 422 Յշն, 423 Յշն, 424 Յշն, 425 Յշն, 426 Յշն, 427 Յշն, 428 Յշն, 429 Յշն, 430 Յշն, 431 Յշն, 432 Յշն, 433 Յշն, 434 Յշն, 435 Յշն, 436 Յշն, 437 Յշն, 438 Յշն, 439 Յշն, 440 Յշն, 441 Յշն, 442 Յշն, 443 Յշն, 444 Յշն, 445 Յշն, 446 Յշն, 447 Յշն, 448 Յշն, 449 Յշն, 450 Յշն, 451 Յշն, 452 Յշն, 453 Յշն, 454 Յշն, 455 Յշն, 456 Յշն, 457 Յշն, 458 Յշն, 459 Յշն, 460 Յշն, 461 Յշն, 462 Յշն, 463 Յշն, 464 Յշն, 465 Յշն, 466 Յշն, 467 Յշն, 468 Յշն, 469 Յշն, 470 Յշն, 471 Յշն, 472 Յշն, 473 Յշն, 474 Յշն, 475 Յշն, 476 Յշն, 477 Յշն, 478 Յշն, 479 Յշն, 480 Յշն, 481 Յշն, 482 Յշն, 483 Յշն, 484 Յշն, 485 Յշն, 486 Յշն, 487 Յշն, 488 Յշն, 489 Յշն, 490 Յշն, 491 Յշն, 492 Յշն, 493 Յշն, 494 Յշն, 495 Յշն, 496 Յշն, 497 Յշն, 498 Յշն, 499 Յշն, 500 Յշն, 501 Յշն, 502 Յշն, 503 Յշն, 504 Յշն, 505 Յշն, 506 Յշն, 507 Յշն, 508 Յշն, 509 Յշն, 510 Յշն, 511 Յշն, 512 Յշն, 513 Յշն, 514 Յշն, 515 Յշն, 516 Յշն, 517 Յշն, 518 Յշն, 519 Յշն, 520 Յշն, 521 Յշն, 522 Յշն, 523 Յշն, 524 Յշն, 525 Յշն, 526 Յշն, 527 Յշն, 528 Յշն, 529 Յշն, 530 Յշն, 531 Յշն, 532 Յշն, 533 Յշն, 534 Յշն, 535 Յշն, 536 Յշն, 537 Յշն, 538 Յշն, 539 Յշն, 540 Յշն, 541 Յշն, 542 Յշն, 543 Յշն, 544 Յշն, 545 Յշն, 546 Յշն, 547 Յշն, 548 Յշն, 549 Յշն, 550 Յշն, 551 Յշն, 552 Յշն, 553 Յշն, 554 Յշն, 555 Յշն, 556 Յշն, 557 Յշն, 558 Յշն, 559 Յշն, 560 Յշն, 561 Յշն, 562 Յշն, 563 Յշն, 564 Յշն, 565 Յշն, 566 Յշն, 567 Յշն, 568 Յշն, 569 Յշն, 570 Յշն, 571 Յշն, 572 Յշն, 573 Յշն, 574 Յշն, 575 Յշն, 576 Յշն, 577 Յշն, 578 Յշն, 579 Յշն, 580 Յշն, 581 Յշն, 582 Յշն, 583 Յշն, 584 Յշն, 585 Յշն, 586 Յշն, 587 Յշն, 588 Յշն, 589 Յշն, 590 Յշն, 591 Յշն, 592 Յշն, 593 Յշն, 594 Յշն, 595 Յշն, 596 Յշն, 597 Յշն, 598 Յշն, 599 Յշն, 600 Յշն, 601 Յշն, 602 Յշն, 603 Յշն, 604 Յշն, 605 Յշն, 606 Յշն, 607 Յշն, 608 Յշն, 609 Յշն, 610 Յշն, 611 Յշն, 612 Յշն, 613 Յշն, 614 Յշն, 615 Յշն, 616 Յշն, 617 Յշն, 618 Յշն, 619 Յշն, 620 Յշն, 621 Յշն, 622 Յշն, 623 Յշն, 624 Յշն, 625 Յշն, 626 Յշն, 627 Յշն, 628 Յշն, 629 Յշն, 630 Յշն, 631 Յշն, 632 Յշն, 633 Յշն, 634 Յշն, 635 Յշն, 636 Յշն, 637 Յշն, 638 Յշն, 639 Յշն, 640 Յշն, 641 Յշն, 642 Յշն, 643 Յշն, 644 Յշն, 645 Յշն, 646 Յշն, 647 Յշն, 648 Յշն, 649 Յշն, 650 Յշն, 651 Յշն, 652 Յշն, 653 Յշն, 654 Յշն, 655 Յշն, 656 Յշն, 657 Յշն, 658 Յշն, 659 Յշն, 660 Յշն, 661 Յշն, 662 Յշն, 663 Յշն, 664 Յշն, 665 Յշն, 666 Յշն, 667 Յշն, 668 Յշն, 669 Յշն, 670 Յշն, 671 Յշն, 672 Յշն, 673 Յշն, 674 Յշն, 675 Յշն, 676 Յշն, 677 Յշն, 678 Յշն, 679 Յշն, 680 Յշն, 681 Յշն, 682 Յշն, 683 Յշն, 684 Յշն, 685 Յշն, 686 Յշն, 687 Յշն, 688 Յշն, 689 Յշն, 690 Յշն, 691 Յշն, 692 Յշն, 693 Յշն, 694 Յշն, 695 Յշն, 696 Յշն, 697 Յշն, 698 Յշն, 699 Յշն, 700 Յշն, 701 Յշն, 702 Յշն, 703 Յշն, 704 Յշն, 705 Յշն, 706 Յշն, 707 Յշն, 708 Յշն, 709 Յշն, 710 Յշն, 711 Յշն, 712 Յշն, 713 Յշն, 714 Յշն, 715 Յշն, 716 Յշն, 717 Յշն, 718 Յշն, 719 Յշն, 720 Յշն, 721 Յշն, 722 Յշն, 723 Յշն, 724 Յշն, 725 Յշն, 726 Յշն, 727 Յշն, 728 Յշն, 729 Յշն, 730 Յշն, 731 Յշն, 732 Յշն, 733 Յշն, 734 Յշն, 735 Յշն, 736 Յշն, 737 Յշն, 738 Յշն, 739 Յշն, 740 Յշն, 741 Յշն, 742 Յշն, 743 Յշն, 744 Յշն, 745 Յշն, 746 Յշն, 747 Յշն, 748 Յշն, 749 Յշն, 750 Յշն, 751 Յշն, 752 Յշն, 753 Յշն, 754 Յշն, 755 Յշն, 756 Յշն, 757 Յշն, 758 Յշն, 759 Յշն, 760 Յշն, 761 Յշն, 762 Յշն, 763 Յշն, 764 Յշն, 765 Յշն, 766 Յշն, 767 Յշն, 768 Յշն, 769 Յշն, 770 Յշն, 771 Յշն, 772 Յշն, 773 Յշն, 774 Յշն, 775 Յշն, 776 Յշն, 777 Յշն, 778 Յշն, 779 Յշն, 780 Յշն, 781 Յշն, 782 Յշն, 783 Յշն, 784 Յշն, 785 Յշն, 786 Յշն, 787 Յշն, 788 Յշն, 789 Յշն, 790 Յշն, 791 Յշն, 792 Յշն, 793 Յշն, 794 Յշն, 795 Յշն, 796 Յշն, 797 Յշն, 798 Յշն, 799 Յշն, 800 Յշն, 801 Յշն, 802 Յշն, 803 Յշն, 804 Յշն, 805 Յշն, 806 Յշն, 807 Յշն, 808 Յշն, 809 Յշն, 810 Յշն, 811 Յշն, 812 Յշն, 813 Յշն, 814 Յշն, 815 Յշն, 816 Յշն, 817 Յշն, 818 Յշն, 819 Յշն, 820 Յշն, 821 Յշն, 822 Յշն, 823 Յշն, 824 Յշն, 825 Յշն, 826 Յշն, 827 Յշն, 828 Յշն, 829 Յշն, 830 Յշն, 831 Յշն, 832 Յշն, 833 Յշն, 834 Յշն, 835 Յշն, 836 Յշն, 837 Յշն, 838 Յշն, 839 Յշն, 840 Յշն, 841 Յշն, 842 Յշն, 843 Յշն, 844 Յշն, 845 Յշն, 846 Յշն, 847 Յշն, 848 Յշն, 849 Յշն, 850 Յշն, 851 Յշն, 852 Յշն, 853 Յշն, 854 Յշն, 855 Յշն, 856 Յշն, 857 Յշն, 858 Յշն, 859 Յշն, 860 Յշն, 861 Յշն, 862 Յշն, 863 Յշն, 864 Յշն, 865 Յշն, 866 Յշն, 867 Յշն, 868 Յշն, 869 Յշն, 870 Յշն, 871 Յշն, 872 Յշն, 873 Յշն, 874 Յշն, 875 Յշն, 876 Յշն, 877 Յշն, 878 Յշն, 879 Յշն, 880 Յշն, 881 Յշն, 882 Յշն, 883 Յշն, 884 Յշն, 885 Յշն, 886 Յշն, 887 Յշն, 888 Յշն, 889 Յշն, 890 Յշն, 891 Յշն, 892 Յշն, 893 Յշն, 894 Յշն, 895 Յշն, 896 Յշն, 897 Յշն, 898 Յշն, 899 Յշն, 900 Յշն, 901 Յշն, 902 Յշն, 903 Յշն, 904 Յշն, 905 Յշն, 906 Յշն, 907 Յշն, 908 Յշն, 909 Յշն, 910 Յշն, 911 Յշն, 912 Յշն, 913 Յշն, 914 Յշն, 915 Յշն, 916 Յշն, 917 Յշն, 918 Յշն, 919 Յշն, 920 Յշն, 921 Յշն, 922 Յշն, 923 Յշն, 924 Յշն, 925 Յշն, 926 Յշն, 927 Յշն, 928 Յշն, 929 Յշն, 930 Յշն, 931 Յշն, 932 Յշն, 933 Յշն, 934 Յշն, 935 Յշն, 936 Յշն, 937 Յշն, 938 Յշն, 939 Յշն, 940 Յշն, 941 Յշն, 942 Յշն, 943 Յշն, 944 Յշն, 945 Յշն, 946 Յշն, 947 Յշն, 948 Յշն, 949 Յշն, 950 Յշն, 951 Յշն, 952 Յշն, 953 Յշն, 954 Յշն, 955 Յշն, 956 Յշն, 957 Յշն, 958 Յշն, 959 Յշն, 960 Յշն, 961 Յշն, 962 Յշն, 963 Յշն, 964 Յշն, 965 Յշն, 966 Յշն, 967 Յշն, 968 Յշն, 969 Յշն, 970 Յշն, 971 Յշն, 972 Յշն, 973 Յշն, 974 Յշն, 975 Յշն, 976 Յշն, 977 Յշն, 978 Յշն, 979 Յշն, 980 Յշն, 981 Յշն, 982 Յշն, 983 Յշն, 984 Յշն, 985 Յշն, 986 Յշն, 987 Յշն, 988 Յշն, 989 Յշն, 990 Յշն, 991 Յշն, 992 Յշն, 993 Յշն, 994 Յշն, 995 Յշն, 996 Յշն, 997 Յշն, 998 Յշն, 999 Յշն, 1000 Յշն, 1001 Յշն, 1002 Յշն, 1003 Յշն, 1004 Յշն, 1005 Յշն, 1006 Յշն, 1007 Յշն, 1008 Յշն, 1009 Յշն, 1010 Յշն, 1011 Յշն, 1012 Յշն, 1013 Յշն, 1014 Յշն, 1015 Յշն, 1016 Յշն, 1017 Յշն, 1018 Յշն, 1019 Յշն, 1020 Յշն, 1021 Յշն, 1022 Յշն, 1023 Յշն, 1024 Յշն, 1025 Յշն, 1026 Յշն, 1027 Յշն, 1028 Յշն, 1029 Յշն, 1030 Յշն, 1031 Յշն, 1032 Յշն, 1033 Յշն, 1034 Յշն, 1035 Յշն, 1036 Յշն, 1037 Յշն, 1038 Յշն, 1039 Յշն, 1040 Յշն, 1041 Յշն, 1042 Յշն, 1043 Յշն, 1044 Յշն, 1045 Յշն, 1046 Յշն, 1047 Յշն, 1048 Յշն, 1049 Յշն, 1050 Յշն, 1051 Յշն, 1052 Յշն, 1053 Յշն, 1054 Յշն, 1055 Յշն, 1056 Յշն, 1057 Յշն, 1058 Յշն, 1059 Յշն, 1060 Յշն, 1061 Յշն, 1062 Յշն, 1063 Յշն, 1064 Յշն, 1065 Յշն, 1066 Յշն, 1067 Յշն, 1068 Յշն, 1069 Յշն, 1070 Յշն, 1071 Յշն, 1072 Յշն, 1073 Յշն, 1074 Յշն, 1075 Յշն, 1076 Յշն, 1077 Յշն, 1078 Յշն, 1079 Յշն, 1080 Յշն, 1081 Յշն, 1082 Յշն, 1083 Յշն, 1084 Յշն, 1085 Յշն, 1086 Յշն, 1087 Յշն, 1088 Յշն, 1089 Յշն, 1090 Յշն, 1091 Յշն, 1092 Յշն, 1093 Յշն, 1094 Յշն, 1095 Յշն, 1096 Յշն, 1097 Յշն, 1098 Յշն, 1099 Յշն, 1100 Յշն, 1101 Յշն, 1102 Յշն, 1103 Յշն, 1104 Յշն, 1105 Յշն, 1106 Յշն, 1107 Յշն, 1108 Յշն, 1109 Յշն, 1110 Յշն, 1111 Յշն, 1112 Յշն, 1113 Յշն, 1114 Յշն, 1115 Յշն, 1116 Յշն, 1117 Յշն, 1118

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Եւ լուայ ձայն մեծ ի տաճարէն զի տակը ցեւթն հրեշտական, երթայք, հեղեք դեւթն սկաւառակաբ ցաւմանն Աստուծոյ յերկիր:
- 2 Եւ դնաց Վառաջին հրեշտակն՝ և հնեղ զսկաւառակ իւր յերկիր. և եղևն հարուածք չարաւորք ի վերայ մարդկան որ ունէին զգործմ գաւանին, և երկիր պողին պառկելի նորա:
- 3 Եւ շերերորդ հրեշտակն՝ և հնեղ զսկաւառակ իւր ի ծով, և Չարձան չորքն յարին մեռեալ. և ամենայն շունչ կենդանի որ էր ի ծովու՝ սառաւ կեցաւ:
- 4 Եւ չերերորդ հրեշտակն՝ և հնեղ զսկաւառակ իւր ի գետս և յաղբերս չորաց, և եղև արխն. Եւ լուայ Յի հրեշտակն զի տակը, Սրդար է՝ որ էնն և է, և սուրբ ի գործս իւր՝ զի այսպէս դառանցաւ. Վասն զի զարին սրբոյ և զարին մարդարեկն հեղին Վառաջիւք. վասն այնորիկ 7 արխն եւ ըմպել նոցա ըստ արժանայն. Եւ լուայ ի սեղանոյ անտի զի տակը, Այս, Տէր Աստուած Ամենակալ, արդար և ճամարիս են դառնասանք քո:
- 8 Եւ չորրորդ հրեշտակն՝ և հնեղ Յի սկաւառակ իւրմէ՝ ի վերայ արեգականս Եւ տաւա նմա խորշակահար առնել զմարդիկ հրով, և տաւաջան մարդիկ ի տաւոյ մեծ, և հայհոյեցին

- Վկասուած որ ունի իշխանութիւն ի վերայ հարուածոցս այսոցիկ, և ոչ ապաշխարեցին շի փռուս Աստուծոյ:
- 10 Եւ շինդերորդ հրեշտակն՝ և հնեղ Յի սկաւառակ իւրմէ՝ ի վերայ արթուոյ գազանին, և եղև թագաւորութիւն նորա խաւարեալ. և ծահոյն զլեզուս ի բեանց յախտէ ցաւոցն, Եւ հայհոյեցին Վկասուած երկնից ի ցաւոյ ի բեանց և յախտէ դառնութեանն, և ոչ ապաշխարեցին ի գործոց ի բեանց:
- 12 Եւ չլեցերորդ հրեշտակն՝ և հնեղ Յի սկաւառակ իւրմէ՝ ի վերայ գետոյն մեծի Եփրատայ, և ցամաքեցան չորք նորա զի պատրաստեցի ծանաւ:
- 13 պարճ թագաւորի կէցին՝ արեւուն. Եւ տեղի զի եղանէին՝ ի բերանոյ վիշապին և ի բերանոյ դաւանին և ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիք եւ:
- 14 Բեք անսուրբք իրբեւ զգորտս Գանգի նոքա էին ոգիք զի սկաւանք, որք առնէին զճանս և երթային առ թագաւորս ամենայն երկրի ժողովել զնոսս ի պատերազմ յորն մեծ Տեառն Ամենա:
- 15 կալի. (Գանգի այսպէս ասաց Տէր.՝ Ահա գամ իրբեւ զգոց, երանի որ իցեն արթունք, և պահեցին զճանդեւս ի բեանց. զի մի մերկ չրհն:
- 16 ցին, և երեւեցին ամբոթանք ի բեանց.) Եւ ժնջոյցին զնոսս ի տեղի մի, որ կոչի Երրայեղեւէն Արմազկեղոս:
- 17 Եւ թեթերորդ հրեշտակն՝ և հնեղ Յի սկաւառակ իւրմէ՝ ի վերայ օդոյ, և եւ ձայն մեծ

1 Յշն, առաջինն 2 Յշն, երկրորդն
 3 Յշն, եղև արխն իրբեւ զմեռելոյ
 4 Յշն, երրորդն 5 Յշն, ի հրեշտակն չորաց
 6 Յշն, Արդար եւ որ էն և որ էրն, սուրբ, զի այսպէս դառանցար 7 Յշն, և արխն եւսուր նոցա ըմպել զի արմանի են
 8 Յշն, չորրորդն 9 Յշն, զսկաւառակ իւր

1 Յշն, զանուն Աստուծոյ 2 Յշն, տալ փռուս
 3 Յշն, շինդերորդն
 4 Յշն, զսկաւառակ իւր 5 Յշն, չլեցերորդն
 6 Յշն, թագաւորաց որ յիշկին 7 Յշն, ոգիք
 8 Յշն, և թեթերորդն

- 18 ¹ յերկնից եւ՝ յաթոսոյն աներով, եղևւաւ եւ եղևն փայլատակունքս եւ ձայնքս եւ արտաժանքս, եւ եղև շարժումն մեծ, որպիսի չիք եղեալ ի սկզբանէ յորմէ հետէ եղև մարդ ի վերայ երկրի այն։
- 19 պիտի շարժումն մեծ, եւ եղև քաղաքն մեծ յերիս մասունս, եւ քաղաքք ազգացն անկան, եւ Բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի Աստուծոյ տալ նմա զբաժակն զինոյ ջառման բարեկութեան նա։
- 20 բայ՝ եւ ամենայն կղզիք փախան, եւ լերինք ի միջոյ բարձան, եւ կարկուտ մեծ իբրեւ կշիտ տաղանդոյ միոյ իմանէր յերկնից ի վերայ մարդական, եւ հայհոյեցին մարդիկ զԱստուծո՝ յերկնես զան հարուածոյ կարկտն զի մեծ էր Յարուածն եւ սաստիկ։

ԳԼ. ԹԷ

- 1 Եւ եկն մի ոմն յեւթն հրեշտակացն որք ունէին զեւթն սկաւառակն, խօսեցաւ ընդ իս եւ առ, եկ այսք, եւ ջուցից քեզ զգատատանս մեծ
- 2 պոռնկին որ նստի ի վերայ ձորք բազմաց, ընդ որում պոռնկեցան թագաւորք երկրի, եւ արքեւոսն ընակիչք երկրի ի զինոյ արքեւոթեան
- 3 պոռնկութեան նորաւ եւ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւով։ եւ տեսի կին մի զի նստէր ի վերայ կարմիր գազանի, եւ լի էր անուամբ հայհոյութեան, եւ գազանն զոր տեսի ունէր գլուխս
- 4 եւթն եւ եղևւաւ տասն եւ կինն զգեցեալ էր ծիրանիս եւ կարմիրս, եւ զարգարեալ ոսկւով եւ մարգարտով եւ ակամբք պատուականօք, ունելով բաժակ ոսկի ի ձեռն իւրում, եւ լի էր գար-

- 5 չեկի եւ անմաքուր պոռնկութեամբ, եւ ի ճաւառն նորա գրեալ անուն՝ Խորհրդով մեծն Բաբելոն, մայր պոռնկաց եւ զարեւեաց երկրի։
- 6 եւ տեսի զկինն արքեցեալ յարենէ արքոց եւ յարենէ Յամենայն վկայեցն, եւ զարմացալ տեսեալ
- 7 զնա՝ զարմացումն մեծ, եւ առէ ջիւս հրեշտակն, ինդէ՞ր զարմացաւ, եւ ասացից քեզ զխորհուրդս կնոջն, եւ զգազանին որ բարձեալ ունի զնա, որ
- 8 ունի զեւթն գլուխս եւ տասն եղևւաւս եւ գազանդ զոր տեսեր, որ էր եւ չէ, եւ հանդերձեալ է ելանել ի զժողոց եւ ի կորուստ երթալ, եւ զարմացան ամենեքեան՝ որ քնակեալ են ի վերայ երկրի որոց ոչ էին գրեալ անուանք նոցա ի գիր կենաց ի սկզբանէ աշխարհի, զոր տեսաւ
- 9 նէր՝ զգազանն զի էր եւ չէ, եւ մերձ է։ Աստ է իմաստութիւն՝ որ ունի միտս՝ եւթն գլուխն եւթն լերինք են, ուր կինն նստեալ էր ի վերայ նոցա, եւ նոքն թագաւորք են եւթն, եւ թագաւորք եւթն գլուխ, շինքն անկան, եւ մին իկաց, եւ մինն ոչ է եկեալ, եւ յորժամ գայ՝
- 11 սակաւիկ մի ժամանակ ունի։ եւ գազանն որ էր եւ չէ, եւ նա իմեկերորդ է։ եւ է յեւթանց անուի, եւ ի կորուստ երթալոց է։ եւ տասն եղևւաւս զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են, որոց չեւ եւս է ստեալ զթագաւորութիւն, այլ ծառնուն եւ կան իրիանք ի մի ժամ, եւ առնուն նոքա զիշխանութիւն՝ ընդ գազանին։ Ազաւ մի կամս ունին, եւ զգորութիւն եւ զիշխանութիւն գազանին տան։
- 14 եւ ընդ Գառննն պատերազմին, եւ Գառնն յաղ-

¹ Յոյն, Խորհուրդ,² Յոյն, վկայեցն Յիսուսի³ Յոյն, զարմացին⁴ Յոյն, տեսեալ⁵ Յոյն, միտք որոյ է իմաստութիւն⁶ Գի Յոյն, պատմութիւն⁷ Յոյն, կայ⁸ Յոյն, առնուն իշխանութիւն իրբեւ թագաւորք զմի ժամ

¹ Գի Յոյն, ունէն ի տաճարէն, ոյլ ի տաճարէն երկնից, ² Գի Յոյն, պատմութիւն ³ Յոյն, հաւրուած նորա յոյժ

15 թէ նոցա, զի Տէր է նոցա և թաղաւոր թաղա-
 ւորաց, և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են, ըն-
 16 տրեալք և հաստացեալք։ Եւ ստաց ջրս, Եւ
 ջուրքն զոր տեսեր, ուր նստէր պոռնիկն, ժողո-
 17 վարդք են և բազմաթիւնք և ազգք և լեզուք։
 18 Եւ տասն եղջնւբսն զոր տեսեր շաղաւնն, նո-
 յա տեսցեն զպոռնիկն և տեսցեն զնա՝
 19 զմարտին նորա կերեցն և այրեացն զնա հրով։
 20 Քանիկ Աստուած եղ ի սիրտս նոցա առ ի լինել
 21 նոցա մի կամս, և տալ զթաղաւորութիւն զա-
 22 զանն մինչև կոտորեացի բանն Աստուծոյ։ Եւ
 23 զնին զոր տեսեր է քաղաքն մեծ, որ ունի զթա-
 24 ղաւորութիւն ի վերայ թաղաւորութեանց երկրի։

94. 6C

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի ալլ հրեշտակ ինկա
յերկնէց որ ունէք իշխանութիւն մեծ, եւ երկիր
2 լուսնադերձաւ։ Ի վառաց նորայ Եւ ազդարկեաց
ի ձայն մեծ՝ ասելով, Անկաւ բարեւոյն մեծն,
որ եղևալ էր՝ ընտելութիւն դիտաց եւ արգել տ-
մանայն ոչսաց պղծոց, եւ բանաւ պահպանութեան
3 տուննայն։ Դագոց ունարբից եւ ասեցելոց, Վասն
զի ի բարկութենէ գինոյ սրտնորթ խեան նորա
արբին տուննայն ազգիւ եւ թագու որք երկրի՝ որ
ընդ նմա զոռնեկեցան։ Եւ վաճառականք երկրի
4 ի նորայ զօրութեանն յօրանալոյ մեծացան։ Եւ
լուայ ճաջայ յերկնէց զի տսէր, ելէք ի վիշդ դո-
ւայ, Ժողովուրդ իմ, զի մի՛ նարդոյ լիկել մեղաց

5 Գորա, և մի՛ նշարածածա գորա ընդունիցիք:
 6 Զի հասին կցեցան մեզք գորա մկննա յերկինս.
 և յիւնաց Աստուծո՞ւ զամիպարտութիւնն գորա:
 7 Էւհ հատուցանե՞լ զմա որպէս և հատուցն Յմեղ.
 և Յառէ՞լ զա՝ երկրպագիլ ըստ զորոց խրոյ,
 և զբաժակն որով խառնեացն՝ խառնեցէք զմա
 8 կրկին: Որչափ փառաւորեաց զինքն և խայտաց;
 այնչափ հատուցէք զմա Յուգ: զի ի սրտի իւ-
 րում ասէր թէ Յամենայն ժամ նստուց ևս թա-
 9 զուհի, և այրի ոչ ևս եղցե՞ր: Ասան այնորիկ ի
 միւս մարի եկեացեն ի վերայ գորա հարուածք՝
 մահ և սուգ և սով, և ի հուր այրեացի: զի նգոր
 10 է Տէք Աստուած որ դատեցան զգաւ ևս լայցեն
 և կոճեացին ի վերայ գորա թագաւորք երկրի,
 որք ընդ զմա պոռնեկցան և խաղացին, և հե-
 11 ճեացեն, յորժամ տեսցին զծովս կիկեան տան-
 լանաց գորա: Ի հեռատանէ կացեն վասն եր-
 կիւղի տանլանաց գորա և ասացեն, «Այ՛ զաղա-
 12 քիկ մեծի Բարեւանի, քաղաք հզօր, զի ի միւս մ
 13 Ժամու եկին հասին դատաւորանք քա՛ւ ևս վաճա-
 րակաւք երկրի որդաացուն և սգացուն ի վերայ
 14 քա՛ւ, զի զբեռն նոցա ոչ ոք գնէ: Եւ լա՛ցք որ
 ի քնէ՛ ոչ ևս իցէ՛» ոսկոյ և արծաթոյ և ա-
 կանց պատուականաց և մարգարտոյ և բնձեղոյ և
 15 փրանոյ և Գովկեթեկի և սրղան, և ամենայն
 16 փայտ ինկոյ և ամենայն անօթ՝ փղոսկրեայ և
 17 ամենայն անօթ՝ ի փայտէ պատուականէ և ի
 18 պղնձոյ, և յերկաթոյ և ի կնոյ, ևս կինամամն

13-շնչ, տերանց 23-շնչ, ի վերայ գտաճանին,
 նոքա տոնեցեն զպոռնիկն և ամայր տրուսցեն
 զնա և մերկ 31-դուհ, Անկա, ամկաւ.
 Բարեկուն մեծն, և եղև. 31-շնչ, թռչնոց
 51 Գորնն ուղտուղ 63-շնչ, այլ մայր

13-րդն, ի հարուածսց ²⁸Յ-րդն, Հաստուցէք
 Ի Բաշին, Է Բաշինս ուր-ուրէ. Բաշինս Զեղ
 14-րդն, Կրկնեցէք ²⁹Յ-րդն, տանկանս և սուգ
 15-րդն, Եւ յաշինս, և սուգ ու անսից
 16-րդն, Վայց, վայց ³⁰Յ-րդն, նորս
 17-րդն, Բեռն, լաւ, վաճառ ³¹Յ-րդն, մեծաբար

- և ամենայն խոռակ և եւդ և կնգրուկ և գի-
նի և ձէթ և նախի՜ւ ցորեանչ և 'ստացուածք
ամենայն՝՝ արջու և ուխտար և երկիւրաց և կա-
ռաց 'որ վայել է մարմնաց՝ և ողւոց մարդկան
14 Եւ ամենայն 'ջանկութիւն անձին քո զնաց ի
քէն, և ամենայն 'լուսափայլ վայելչութիւնն,
'պարարտն և գէրն՝ և սպիտակն զնաց ի քէն,
15 և ոչ եւս զացես զայդ։ Եւ ամենայն շահափա-
ճառք 'այստօրիք մեծացեալք՝ ի քէն՝ ի բաց
կայցեն վասն երկրի զի տանջանաց 'քոց՝ լայլով և
16 սուգ առնելով, Աստացեն, Վա՛յ, վա՛յ, քաղաք
մեծ, որ զգեցեալ էր բեհեզ և ծրանիս և որ-
դան, ոսկեզօծս և քարինս պատուականս և մար-
17 դարխոս։ Զի ի միում ժամու պակասեցաւ այն-
շափ մեծութիւն քո, և ամենայն նաւափար և
ամենայն որ ի աեղիս աեղիս նաւեն, և նաւագը
և որք միանգամ 'ուսկանաւ զարեհն՝ ի հեռաւս
18 տանէ 'կայցեն լայլով, Եւ աղաղակեցեն՝ աե-
սանելով զծովս կիզման նորա, առելով, Ո՛ նման
19 է քաղաքիս այսմիկ մեծիւ և եւ 'արկցեն հող ի
վերայ զլիւց իւրեանց, և զուծալով ձայնիւ մե-
ծաւ, լայլով և սգալով 'աստացեն, Վա՛յ, վա՛յ,
քաղաք մեծ, 'որով ամենեքեան մեծանայաք՝
որք ունէաք զնաւս ի ծովս վասն պատուակա-
նութեան քո, զի ի միում ժամու աղաղանեալ
20 Կործանեցաք՝ Ուրախ լերուք ի վերայ նորա,

- երկինք և սուրբ առաքեալք և մարգարէք, զի
դատեցաւ Աստուած զդատաստան ձեր ի դմանէ,
21 Եւ ա՛ռ հրեշտակ հզօր քար մի իրբեւ զերկան
մեծ, և ընկէջ ի ծով առելով, Այսպէս 'յար-
ձակմամբ անկցի թարեւոն քաղաք մեծ, և այլ
22 ոչ եւս զացիւ Եւ ձայն քնարերգաց 'և երա-
ժշտականաց, 'արուեստականաց և փողահարաց
23 և թմբկի՝՝ այլ ոչ եւս լուիցի 'ի քեզ։ Եւ լոյս
ճրագի և ձայն երկանի՝՝ այլ ոչ եւս երեւեացի
ի քեզ, և ձայն վիսայի և ձայն հարոնի այլ ոչ
եւս լուիցի ի քեզ։ 'Ն ոչ՝ վաճառականք քո
'խառաւորք և՝ մեծամեծք երկրի, 'որ զուար-
ձացեալ էին ի քեզ՝՝ վասն զի կախարդութեամբ
զեղատուութեան քո մոլորեցան ամենայն ազգք։
24 Եւ 'ի քեզ ամենայն՝՝ արխն մարգարէից և որբոց
զտաւ, և ամենայն 'զերեւոց յերկին կենդանեաց՝

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմութեան
յիւրկինս առելով, Ալէլուիա, փրկութիւն և
փառք և պատիւ և զօրութիւն 'Աստուծոյ մե-
2 ռում, Զի ճմարիտ և արդար են դատաստանք
նորա, զի դատեաց զպոռնիկն մեծ՝ ի պոռնկու-
թեան իւրում, և խղրեաց զվրժտ արեան ծա-

'ի Յաւելն ալլաւ

23-րդ, և մարմնաց

23-րդ, պատու ջանկութեան 23-րդ, սոցա
մեծացեալք ի նմանէ 23-րդ, նորա63-րդ, ի ծովու 73-րդ, կացին, (18) Եւ
աղաղակէին 83-րդ, արկին 23-րդ, առէին103-րդ, յորում մեծացան ամենեքին որ ունէին
նաւս ի ծովս վասն պատուականութեան նորա
զի ի միում ժամու առերեցաւ13-րդ, ու զնութեամբ 23-րդ, որեզահարաց
և փողահարաց 23-րդ, ի քեզ, և ամենայնարուեստագէտ ամենայն արուեստի մի՛ եւս
զացի ի քեզ, և ձայն երկանի մի՛ եւս լուիցի իքեզ, (23) Եւ լոյս ճրագի 23-րդ, քանզի
23-րդ, էին 61 Յաւելն ալլաւ 23-րդ, ի նմա23-րդ, սղանելոց ի վերայ երկրի 23-րդ, Տեսաւ
Աստուծոյ 103-րդ, որ աղաղանեաց զերկիր ի
պոռնկութեան

- 3 ուսյից իւրոց ի ձեռաց նորա: Եւ կրկին անգամ
 4 'օրհնեցին եւ՝ ստացին, Ալեյուիա՝ եւ ծուխ նորա
 5 երանէր յաւիտեանս յաւիտեանց: Եւ անկան
 6 քսան եւ չորք երկցունքն եւ չորք կենդանիքն,
 7 եւ երկիր պաղկն Աստուծոյ որ նստէր յաթոս.
 8 'Իփռաց, ասելով, Ամէն, Ալեյուիա՝ Եւ ձայն
 9 յաթոսոյն՝ երանէր՝ ասելով, Որհնեցէք զԱս-
 10 տուած մեր, ամենայն ծառայք նորա, եւ որք
 11 երկնիք ի նմանն, ժողովքն եւ մեծամեծք: Եւ
 12 լուսն ձայն բազմութեան մեծի, եւ իրբու զձայն
 13 չորք բազմաց, եւ իրբու զձայն չորք որոտման,
 14 ասելով՝ 'Դարձեալ, Ալեյուիա, վասն զի թագա-
 15 ւորեաց Աստուած՝ մեր Ամենակալ, խնդամք եւ
 16 ցնծամք եւ ասմք վառս նմա, զի եկն Տարսանիք
 17 Գառինն, եւ կրնն՝ 'Տարն նորա պատրաստեաց
 18 զինքն: Եւ ասաւ նմա զգեհուէր բնէզոս սպի-
 19 տակս սուրբս 'Եւ լուսավայր, որ է բնէզոս՝ որ-
 20 զարութիւն սրբոցն: Եւ 'մի յերկցանցն՝ ասէր
 21 ցիտ, Գրեալ 'Կայդ, Երանելիք են ամենաբեան որ
 22 կրկեցեալ են յրնթիւրիս Տարսանեաց Գառինն: Եւ
 23 եւ 'անկեալ առաջի ոտիք նորա, 'երկիր պաղի
 24 նմա: Եւ ասէ ցիտ 'Անաս, մի՛ անկանիք առաջի
 25 իմ, քանզի եւ ես՝ ծառայակից քո եմ եւ եղբարց
 26 քոց որք ունին զվկայութիւնն Յիսուսի 'Գրեհառ-
 27 սի: Տեառն՝ Աստուծոյ 'միայն երկրպագեալ
 28 'Երանելի հաստատութեամբ Յիսուսի եւ ասելով
 29 եւ հոգի մարդարէութեանդ,՝ զի վկայութիւն Յի-
 30 սուսի է 'Նոգումն Սրբով՝ որ ի մարդարէան էր՝

- 11 Եւ անի զերկինս բացեալ եւ ահա ձի սպիտակ,
 12 եւ որ հեծեալն էր ի նմա՝ 'Նաւատարիմ՝ եւ ճշմա-
 13 րիտ, եւ սրգարութեամբ զստի եւ պատեալովի.
 14 Եւ աչք նորա բոց հրոյ, եւ ի վերայ գլխոյ նորա
 15 պսակս բազում: Եւ ունէր անուն զրեալ, զոր
 16 ասէր գիտէ բոց միայն ինքն: Եւ արկեալ զիւր-
 17 եաւ հանդերձ ներկեալ արեամբ: Եւ կռէր անուն
 18 նորա Բան Աստուծոյ, Եւ 'զօրավարք երկնից եւ՝
 19 զորք երկնից զհեղ երթայն նորա 'ձիովք,
 20 զկեցեալք բնէզոս սուրբս եւ սպիտակ: Եւ ի բե-
 21 րանոյ նորա երանէր սուր արեալ, զի նստաւ հոր-
 22 ցէ զազգս: Եւ նա հովիտեցէ զնստա զաւագանաւ
 23 երկաթեալ, եւ նա կոխեացէ զհնձան զինոյ ցած-
 24 16 ման բարկութեան Աստուծոյ Ամենակալի: Եւ ու-
 25 նէր ի վերայ պատմութեանի իւրոյ եւ ի վերայ
 26 'անդամց իւրոց՝ զիւր զրեալ, ԹԱԳԱՆՈՒՐ ԹԱ-
 27 ԳԱՒՈՐԱՅ ԵՒ ՏԵՐ ՏԵՐԱՆՑ:
 28 Եւ անիս իսլ հրեշտակ որ կայր ի վերայ արե-
 29 զական, զի սպարակեաց ի ձայն մեծ ամենայն
 30 հաւոց թառցեալց ընդ մէջ երկնից՝ ասելով,
 31 Եկաւք թողովեցաքոք 'յրնթիւրիս մեծին Աստու-
 32 ծոյ: Եւ՝ 'Կրկնէք զմարմինս թագաւորաց, եւ
 33 զմարմինս հօգօաց, եւ զմարմինս երկնաւորաց եւ 'ա-
 34 մենայն հեծեալց ի նստալ, եւ 'զմարմինս աղստաց
 35 եւ ծառայից, մեծի եւ ժողովք:
 36 Եւ անի զգազանն եւ զթագաւորս երկրի եւ
 37 զզօրն նոցա ժողովեալս՝ առնել պատերազմ ընդ
 38 այնմ որ հեծեալն էր ի ձին սպիտակ եւ ընդ զօրս
 39 նորա: Եւ ըմբռնեցաւ զազանն եւ որ ընդ նմա

1 ի Յոննէն պալատէ

2 Յոննէն իրբու զձայն

3 Յոննէն, Տէր Աստուած 4 Յոննէն պալատէ

5 Յոննէն յալատէ, եւ ասէ ցիտ, Այս են բան ճշմա-

6 րեալք Աստուծոյ 7 Յոննէն, անկայ

8 Յոննէն, երկիր պաղանել 9 Յոննէն, Զգոյ՝ Լէր, մի՛

10 Յոննէն, Հոգին մարդարէութեան

1 ի Յոննէն, կոչի Հաւատարիմ 2 ի Յոննէն պալատէ

3 Յոննէն, ձիովք սպիտակոք 4 Յոննէն, ազգեր իւրոյ

5 Յոննէն, ի մեծ ընթիւրս Աստուծոյ, (18) Զի

6 Յոննէն, եւ զմարմինս հազարապետաց, եւ

7 Յոննէն, զմարմինս ամենեցուն,

- սուտ մարդարեն որ առնէր զնշանն առաջին նո-
րա, 1և զորս մոլորեցոյց և ես առնուի՝ զգրուի
դազանին, և զերկրպագութեան պատկերին նորա. և
կենդանայն շարկին զնոսա՝ ի լիճ հրոյ սյրեցելոյ
21 Ժժմբոյ, և այլքն մեռան ի սրոյ հեճելոյն ի
վերայ ձիոյն, յորոյ բերանոյ երանէր սուրն. և
ամենայն թաշուհ յազեցան ի մարմնոց նոցա:

ԳԼ. Ի

- 1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զի իմանէր յերկնից, և
ունէր զփականս դժոխոց և շղթայս մեծ ի ձեռին
2 իւրում: Եւ բմբռնեաց զփռապէս, զօճն առաջին,
որ է Բանաբերուն և Սատանայ, և կապեաց զնա
3 հազար ամ: Եւ արկ զնա յանդունդս զժոխոց,
և փակեաց և կնքեաց զնա, զի այլ մի՛ եւս մո-
լորեցուցէ զազգս, մինչեւ կատարեսցի հազար
ամն. և յետ այնորիկ պարտ է լուծանել նմա
սակաւ մի ժամանակ
4 Եւ տեսի աթոռս, և նստան ի վերայ նոցա. և
դատաւորութիւն տուաւ նոցա՝ ինքեան զհոգիս
չաղարեցոյն՝ փասն վկայութեանն Բնասի և
փասն բանին Սատանայ, և զորս ոչն երկիր պապին
6 զազանին, և ոչ առին զգրուի նորա ի ճակատս
իւրեանց և ոչ ի վերայ շաջոյ ձեռին իւրեանց, և
կացին և թազաւորեցին ընդ Քրիստոսի հազար
5 ամ: Եւ յետ այնորիկ ի մեռելոց ոչ ոք եկեաց,
մինչեւ ի կատարել հալանք ամին. այս է յորում

1Յշն, որովք մոլորեցոյց զորս առին

2Յշն, արկան երկոքին 3Ի Եւանջիլիս

4Յշն, ի վերայ նորա 5Յշն, և զհոգիս

6Յշն, զազանին և զստուերին նորա

7Յշն, մնացորդք ի մեռելոց ոչ կեցին

- 6 թիւն առաջին: Երանի սրբոցն, որք ունին՝ բա-
ժին ի յարութեանն առաջնում: Ի վերայ սո-
ցա երկրորդ մահն ոչ ունին իշխանութիւն, այլ
եղիցին քահանայք Ասատուծոյ և շեռան Յի-
սուսի՝ Քրիստոսի, և թազաւորեցեն ընդ նմա
հազար ամ:
7 Եւ յետ հազար ամին Յուժցէ զՍատանայ և
հանցէ ի բանաէ անտի. ելցէ՝ և մոլորեցուցէ
զազգս ամենայն ընդ չորս կողման երկրի, 9ՂԳՈՒՅ
և զՄագդոգ, Ժողովել նոքոք զամե-
նայն զորս՝ ի պատերազմ. որոց թիւ նոցա իբրեւ
8 զաւազ ծովու: Եւ Յեցեն ի լայնութիւն երկրի և
պատեսցեն չորք զբանակս սրբոցն և զքաղա-
9 քին սիրելոյ: Եւ ինցէ՝ հուր յերկնից առ ի
յԱստուծոյ և Կերկեցէ զնոսա, և զգորտալուխն
նոցա զՍատանայ որ մոլորեցոյց զնոսա. և արկցէ
զնոսա ի ծովն՝ հրոյ և ծժմբոյ, ուր էր զաշանն
10 Եւ սուտ մարդարեն, և չարարեցին զտիւ և
զգլելըր¹⁰:
11 Եւ տեսի աթոռ սպիտակ մեծ, և ի վերայ նո-
րա նստալ՝ յորոյ երեսայն երկնէին և փախ-
չէին երկնիք և երկիր, և տեղի ոչ գտաւ նոցա:
12 Եւ տեսի զմեռեալս մեծամեծս և զփոքունս, որ
կային առաջի Աթոռայն. և զերանք բանային,
և այլ գիրք բացան կենաց. և դատեցան մեռ-

1Յշն, երանելի և սուրբ է որ ունի

2Ի Եւանջիլիս 3Յշն, լուծցի Սատանայ ի բանաէ իւրմէ, և ելցէ

4Յշն, զԳՈՒՅ և զՄագդոգ, Ժողովել զնոսա

5Յշն, ելին 6Յշն, պատեցին

7Յշն, զքաղաքն սիրելի (9) Եւ էջ

8Յշն, կերաւ 9Յշն, բան

10Յշն, յաւանտ, յաւանտն յաւանտն

11Յշն, Ասատուծոյ

ուներ եղէգն ոսկի ի ձեռն իւրում զի չափեացէ
 զքաղաքն և զգրունս նորա և զպարկայս նորաւ
 16 և էր քաղաքն քառակուսի, և որչափ երկայ-
 նութիւն նորա՝ նոյնչափ և լայնութիւն, և
 բարձրութիւն հաստար, և էր չափ երկայնու-
 թեան նորա երկուսանան հազար սասպարէզս. և
 17 լայնութիւն նորա և բարձրութիւն միաչափ կի-
 վաւ: Եւ չափեաց զպարկայն նորա հարեւր և
 18 է հրեշտակիւ և էր շինուած Յարապոյց քաղա-
 քին՝ յասպիս. և քաղաքն էր ոսկի մաքուր
 19 նման սուրբ և սպիտակ՝ ապակոյ: Եւ հիմանք
 ջրաղաքին յամենայն տեանց յառաւանդանաց,
 հինն առաջին՝ յարարային յասպիս, երկրորդն՝
 չափիդայ, երրորդն՝ պղնձագոյն, չորրորդն՝
 20 զմրուխտ, Հինգերորդն՝ եղնգնաքար, վեցերորդն՝
 սարգիւն, և թներորդն՝ ոսկեքար, ութերորդն՝
 բիրւեղ, իններորդն՝ տապալիւն, տասներորդն՝
 քրկոստոյառաս, մետասանն՝ յակինթ, երկուս-
 21 տանն՝ ամթուխ: Եւ էին երկուսասան զըրունք
 յերկոսասան մարգարտաց՝ Պիսիձեւ. և իւրե-
 քանչիւրոցն զըրունքն էին մի մի զուոն ի միոյ
 միոյ մարգարտէ: և շնդարձակութիւն քաղա-
 22 քին ոսկի մաքուր որպէս դապակի պայծաւ. Եւ
 տաճար ոչ տեսի ի նմա, քանզի Տէր Աստուծո
 23 Ամենակալ տաճար էր ի նմա և Գառնն և քա-
 ղաքն զէին պէտք սրեգական և լուսնի, զի

13-րդ, և չափեաց զքաղաքն եղեգամբ ասպա-
 րէզի երկուսանան հազար. երկուսանութիւն և լայ-
 նութիւն և բարձրութիւն նորա հաստար էին
 23-րդ, կանգուն 23-րդ, պարսպի նորա
 9-ի 8-ն էն ու-ի-տէ 23-րդ, պարսպի քաղաքին
 63-րդ, պատուականաց զարդարեալ
 73-րդ, հրապարակ 23-րդ, է 23-րդ, ևն

լուսաւորեցեն զնա. քանզի փառքն Աստուծոյ
 լուսաւորին զնա յամենայն ժամ, և ճրագ ի
 24 նմա՝ Գառնն և Գնային հեթանոսք իւրս նա-
 րա. և իտգաւորք երկրի լուսազգեաց լինէին ի
 25 փառաց նորա՝ և Գրունք նորա ոչ փակէին ի
 տուէ և ի գիշերի, այլ բաց կային հանապա-
 26 զորդ. և գիշեր ոչ եւս լինէր ի նմա. Այլ փառք
 27 և պատիւ ազգաց՝ Եւ ոչ մոռցէ անդ ամենայն
 Յարակամ և պիղծ՝ և ստութիւն, բայց միայն
 որ գրեալ են ի պարսպին կենաց Գառնն:

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ եղոյց ինձ Յարար Գեա կենդանի ջրոյ
 սառնատեաակ, որ ելանէր յաթռայն Աստուծոյ
 2 և Գառնն և Գնայ ի մէջ հրապարակաց քա-
 ղաքին. և զեղեր գետոյն՝ աստի և անտի ծառ
 կենաց որ բերէր պտուղս երկուսանան, բոս միոյ
 միոյ ամոյ տային զպտուղս իւրեանց. և տերեւ
 3 ծառայն էր բժշկութիւն հեթանոսաց. Եւ նոյմբ
 անդ ոչ եւս էին. և աթռն Աստուծոյ և Գառն
 նորա էր ի նմա, և ծառայք նորա յալաւէին
 4 զնա. Եւ Պտեանէին զերես նորա. և անուն
 5 նորա գրեալ 13-ր ի ճակատս նոցա. և գիշեր
 11 ոչ անդ, և չէր ինչ անդ պէտք և ճրագի և

13-րդ, գնացեն 23-րդ, գիտաս իւրեանց բեր-
 ցեն առ նա 23-րդ, փակեցեն ի տուէ, զի գի-
 շեր ոչ եղիցի անդ. (26) Եւ բերցեն զփառս և
 զպատիւ ազգաց առ նա 23-րդ, խառնակ, և
 որ առնէ պղծութիւն 2-ի 2-ն էն ու-ի-տէ
 23-րդ, գեա ջրոյ կենաց պոյծառ իրբեւ զակն
 23-րդ, 23-րդ, ի մէջ հրապարակի նորա և գետոյն
 23-րդ, պաշտեցեն 23-րդ, տեսցեն
 10-ի 8-ն էն ու-ի-տէ 13-րդ, ոչ եղիցի
 12-րդ, լուսոյ ճրագի

լուսայ արեգական, վասն զի Տէր Աստուած լուսաորէր զնոսաւ և թագաւորեացն յախտեանս յախտենից:

6 Եւ ասէ ցիս, Այս բանք հաւատարիմ են և ճշմարիտ, և Տէր Աստուած մարգարեից սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր ծառայից իւրում՝ 7 ցուցանել զոր լինելոց է վաղվադակի Ահա զամ՝ վաղվադակի երանի որ պահէ՝ զբան մարգարէութեանս զայս՝

8 Եւ ես Յովհաննէս լուսայ և տեսի զայս ամենայն. և յորժամ լուսայ և տեսի, անկայ և երկիր պազի՝ հրեշտակին որ ցուցանէր ինձ զայս 9 ամենայն. Եւ ասէ ցիս, Մի՛ անկանիւր առաջի իմ և երկիր պազաներ. քանզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց որ պահեսցին զբան մարգարէութեանս զբոյս սյուրիկ. Աստուծոյ երկիր

10 պազ. Եւ ասէ ցիս Դաւթեալ, Մի՛ կնքեր զբանս մարգարէական գրոցս սյամիկ. քանզի ժամանակս 11 մերձ է. Որ ամպաբաւելոցն է՝ ամպաբաւեացի, և որ Չաղտեղանալոցն է՝ աղտեղացի, և որ 12 արդարանալոցն է՝ արդարացի, և որ 13 արբեցի՝

12 Լոցն է՝ սրբեցի. Ահա զամ՝ վաղվադակի, և վարձ իմ ընդ իս՝ հառուցանել իւրաքանչիւր լուս 13 գործս իւրեանց. Ես եմ Ալիս և Ով, Սկիզբն և 14 Կատարած, Առաջին և Վերջին. Երանելիք են որ պահեն զպատու իրանս նորա. Դոքա ունին ի վրասն 15 նոյն ին 12 առեւ ի վայտէն՝ կենաց և մոռանել

13 Եւ ասէ ցիս, Դոքա զամ՝ վաղվադակի, և վարձ իմ ընդ իս՝ հառուցանել իւրաքանչիւր լուս 14 գործս իւրեանց. Ես եմ Ալիս և Ով, Սկիզբն և 15 Կատարած, Առաջին և Վերջին. Երանելիք են որ պահեն զպատու իրանս նորա. Դոքա ունին ի վրասն 16 նոյն ին 12 առեւ ի վայտէն՝ կենաց և մոռանել

17 Եւ ասէ ցիս, Դոքա զամ՝ վաղվադակի, և վարձ իմ ընդ իս՝ հառուցանել իւրաքանչիւր լուս 18 գործս իւրեանց. Ես եմ Ալիս և Ով, Սկիզբն և 19 Կատարած, Առաջին և Վերջին. Երանելիք են որ պահեն զպատու իրանս նորա. Դոքա ունին ի վրասն 20 նոյն ին 12 առեւ ի վայտէն՝ կենաց և մոռանել

15 ընդ գրունս քաղաքին. Այլ ելցեն արտաքս շուք և զեղատուք և սպանողք և կռապաշարք և ամենեքեան որ շիրենս զստութիւնս

16 Ես Յիսուս առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեաց. և արմատ և սեռ ի

17 Դաւթայ, և ասող պայծառ առաւօտին. Եւ Զոգի, և Փեսայն որ զալոցն եմ. և որ լաւ առեւ թէ եկ, և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ, և որ որ կամի առնուլ՝ զմարն կենաց ձրի

18 Վկայեմ և ես ամենայնի որ լաւ զբանս մարգարէութեանս գրոցս սյամիկ, թէ ոք յաւելցէ ի սա, յաւելցէ Աստուած ի վերայ նորա Զգեթն

19 Հարուածան՝ զրեալս ի գիրս յայս. Եւ եթէ ոք պակասեցուցէ ի բանից մարգարէութեանս գրոցս սյամիկ, պակասեցուցէ. և հաւցէ Աստուած զբաժին նորա ի ծառայն կենաց և ի քաղաքէն

20 սրբոյ, որ զրեալ է ի գիրս յայս. Ասաց որ վկայեացն զայս, Դամ ես վաղվադակի Ամեն

21 Եկ, Տէր Յիսուս Քրիստոս. Եւ որ լաւ առեւ թէ եկ, և որ ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ, և որ կամի առնուլ՝ զմարն կենաց ձրի

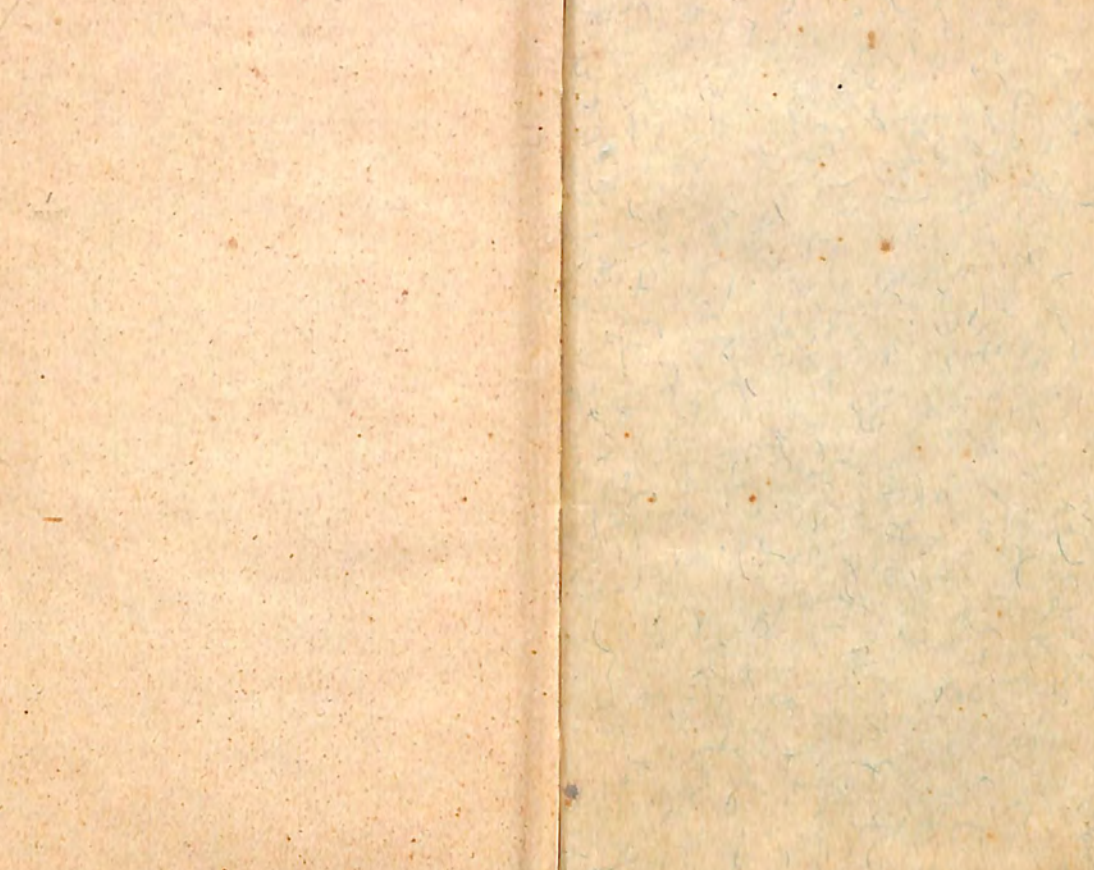
13 Եւ ասէ ցիս, Դոքա զամ՝ վաղվադակի, և վարձ իմ ընդ իս՝ հառուցանել իւրաքանչիւր լուս 14 գործս իւրեանց. Ես եմ Ալիս և Ով, Սկիզբն և 15 Կատարած, Առաջին և Վերջին. Երանելիք են որ պահեն զպատու իրանս նորա. Դոքա ունին ի վրասն 16 նոյն ին 12 առեւ ի վայտէն՝ կենաց և մոռանել

ՎԱԽՏԱՆ ՆՈՐՈՅ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

The first of these is the fact that the
 system of taxation is not uniform
 throughout the country. In some
 parts the tax is very high, while in
 others it is very low. This is due to
 the fact that the system of taxation
 is not uniform throughout the country.
 In some parts the tax is very high,
 while in others it is very low. This
 is due to the fact that the system of
 taxation is not uniform throughout the
 country. In some parts the tax is very
 high, while in others it is very low.
 This is due to the fact that the system
 of taxation is not uniform throughout
 the country. In some parts the tax is
 very high, while in others it is very
 low. This is due to the fact that the
 system of taxation is not uniform
 throughout the country. In some parts
 the tax is very high, while in others
 it is very low. This is due to the fact
 that the system of taxation is not
 uniform throughout the country.

The second of these is the fact that
 the system of taxation is not uniform
 throughout the country. In some parts
 the tax is very high, while in others
 it is very low. This is due to the fact
 that the system of taxation is not
 uniform throughout the country. In
 some parts the tax is very high, while
 in others it is very low. This is due
 to the fact that the system of taxation
 is not uniform throughout the country.

The third of these is the fact that
 the system of taxation is not uniform
 throughout the country. In some parts
 the tax is very high, while in others
 it is very low. This is due to the fact
 that the system of taxation is not
 uniform throughout the country.

20h

33(2)

2

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL032815

